MARTII

FLORA BRASILIENSIS

VOL. IX.

Mo. Bot. Garden,
1895.

MONACHII IN TYPOGRAPHIA REGIA C. WOLF ET FIL. ET IN OFFIC. LITHOGRAPH. S. MINSINGER.

FLORA BRASILIENSIS

ENUMERATIO PLANTARUM

IN

BRASILIA

HACTENUS DETECTARUM

QUAS SUIS ALIORUMQUE BOTANICORUM STUDIIS DESCRIPTAS ET METHODO NATURALI DIGESTAS PARTIM ICONE ILLUSTRATAS

EDIDIT

CAROLUS FRIDERICUS PHILIPPUS DE MARTIUS

OPUS

CURA MUSEI C. R. PAL. VINDOBONENSIS AUCTORE STEPH. ENDLICHER SUCCESSORE ED. FENZL

CONDITUM SUB AUSPICIIS

FERDINANDI I. ET LUDOVICI I.

AUSTRIAE IMPERATORIS — BAVARIAE REGIS

SUBLEVATUM POPULI BRASILIENSIS LIBERALITATE

PETRO II.

BRASILIAE IMPERATORE CONSTITUTIONALI ET DEFENSORE PERPETUO FELICITER REGNANTE.

VOLUMEN IX.

ACCEDUNT TABULAE L.

Mo. Bot. Garden,
1895.

MONACHII

MDCCCXLVII—MDCCCLI.

LIPSIAE APUD FRID. FLEISCHER IN COMM.

MARTII

FLORA BRASILIENSIS

VOL. IX.

ACANTHACEAE

EXPOSUIT

CHRISTIANUS GODOFREDUS NEES AB ESENBECK, Dr.

BOTANICES PROFESSOR P. O. IN UNIVERSITATE VRATISLAVIENSI,
ACADEMIAE CAES. LEOPOLDINO-CAROLINAE GERMANICAE NATURAE CURIOSORUM PRAESES.

VERBENACEAE

EXPOSUIT

JOANNES CONRADUS SCHAUER,

BOTANICES PROFESSOR IN UNIVERSITATE GRYPHICA.

Mo. Bot. Garden,
1895.

MONACHII

MDCCCXLVII — MDCCCLI.

LIPSIAE APUD FRID. FLEISCHER IN COMM.

NOTA. ACANTHACEAE in lucem prodiere die 1. m. Junii 1847.
VERBENACEAE „ „ „ „ 1. m. Octobris 1851.

FLORA BRASILIENSIS

SIVE

ENUMERATIO PLANTARUM

IN

BRASILIA

HACTÈNUS DETECTARUM

QUAS

CURA MUSEI CAES. REG. PALAT. VINDOBONENSIS

SUIS ALIORUMQUE BOTANICORUM STUDIIS DESCRIPTAS

ET

METHODO NATURALI DIGESTAS

SUB

AUSPICIIS

FERDINANDI I.

AUSTRIAE IMPERATORIS

ET

LUDOVICI I.

BAVARIAE REGIS

EDIDERUNT

STEPHANUS ENDLICHER

ET

CAROLUS FRID. PHIL. DE MARTIUS.

FASCICULUS VII. VIII. IX.

FASC. VII. ACANTHACEAE: auctore NEES AB ESENBECK p. 1 — 164. t. 1 — 31.

FASC. VIII. HYPOXIDEAE, BURMANNIACEAE, HAEMODORACEAE, VELLOSIEAE, PONTEDERIACEAE, HYDROCHARIDEAE, ALISMACEAE, BUTOMACEAE, JUNCACEAE, RAPATEACEAE, LILIACEAE, AMARYLLIDEAE: auctore MAUR. SEUBERT. p. 49 — 164. t. 7 — 19. ☞ (CONTINUATIO FASCICULI V. POST DIOSCOREAS.)

FASC. IX. UTRICULARIEAE: auctore LUDOV. BENJAMIN. p. 223 — 256. t. 20. 21. 22. ☞ (CONTINUATIO FASC. VI.)

TABULAE PHYSIOGNOMICAE XXV. XXVI. XXVII. XXVIII. XXIX. XXX. XXXI. XXXII.

EXPLICATIO TABULARUM PHYSIOGNOMICARUM fol. 12. 13. p. LXXVII.

PRETIUM: 32 Fl. Conv. — 40 Flor. Rhen. — 23 Thal. Bor.

VINDOBONAE APUD FRID. BECK

ET

LIPSIAE APUD FRID. FLEISCHER IN COMM.

1. Junio 1847.

ACANTHACEAE.

EXPOSUIT

CHRISTIAN. GODOFR. NEES AB ESENBECK,

BOTANICES PROF. P. O. IN UNIVERSITATE VRATISLAVIENSI, ACADEMIAE CAES. LEOP. CAROL. NATURAE CURIOSORUM PRAESES.

ACANTHACEAE.

ACANTHACEAE *Endl. Gen. p.* 696. ACANTHI *Juss. Gen.* 102. *coll. Annal. Mus. V.* 251. *IX.* 251. *XIV.* 390. ACANTHACEAE *R. Brown Prodr.* 472. *Bartling Ord. nat.* 183. *N. ab E. in Wall. Plant. Asiat. rar. III.* 70 *ss. Lindl. Introduct. edit. II. p.* 284. *Meisner Gen. p.* 281. 293. *(201.)*

DICOTYLEDONEAE SIVE ORTHOINES SYMPETALANTHAE HYPOGYNAE, COROLLA ASYMMETRICA SUBRINGENTE, $^2/_5$. ANDROECEUM INCOMPLETUM, DIDYNAMUM AUT DISTEMON E COROLLA. PISTILLUM CONSTANS CARPIDIIS DUOBUS, IN DISSEPIMENTUM SAEPE APPENDICULATUM TRANSEUNTIBUS; AD AXIN QUADRIFARIAM OVULIGERUM; STYLO UNICO NON ARTICULATO. CAPSULA ELASTICE LOCULICIDO-BIVALVIS, SUBINDE DRUPACEA. SEMINA EXALBUMINOSA, CORCULO HOMOTROPO. *HERBAE AUT FRUTICES OPPOSITIFOLIAE, EXSTIPULATAE; INFLORESCENTIAE INAEQUILATERO-CENTRIFUGAE. MARTIUS MSS.*

HERBAE basi suffruticosae, nunc suffrutices v. frutices, caule ramisque nodoso-articulatis, pube dum adest simplici, rarius capitata, rarissime stellata. Gemmae oppositae, alternatim minores et saepe deliquescentes, serie vel striga pilorum a gemma fortiori in caule decurrente. FOLIA opposita, v. interdum geniculis abbreviatis ternatim quaternatimve verticillata, simplicia, integra, nunc integerrima, nunc crenata vel dentata, rarius spinoso-sinuata, sessilia vel petiolata, penninervia, ejusdem paris saepissime magis minusve inaequalia, singula basi plerumque nonnihil inaequilatera. STIPULAE nullae. FLORES hermaphroditi, irregulares, axillares vel terminales, spicati, racemosi, fasciculati, rarius solitarii, in spicis ut plurimum oppositi, interdum alterni, singuli bractea bracteolisque geminis, nonnunquam obsoletis, quandoque maximis, calycis tunc fere obsoleti vices gerentibus, stipati. CALYX pentamerus, foliolis uno postico, duobus anticis totidemque lateralibus (:·:), aequalibus vel inaequalibus, distinctis vel varie connatis, quinquefidus vel quinquepartitus, postico saepissime majore; nunc anticis duobus coalitis inaequaliter quadrifidus vel quadripartitus, vel, unico deficiente aequaliter quadripartitus, interdum bracteolis inclusus, annularis, fere obsoletus, margine truncato, integerrimo vel irregulariter pluridentato. COROLLA hypogyna, pentamera, PETALIS cum laciniis calycinis alternantibus in tubum quinquenervem connatis, limbo rarius aequaliter quinquepartito, saepissime bilabiato, labio superiore dimero, in nonnullis obsoleto, inferiore trimero, lobis plus minus distinctis vel cohaerentibus, aestivatione contortis. STAMINA corollae tubo diversa altitudine, nunc ima basi, nunc medio, interdum prope faucem inserta, exserta vel inclusa, quinto postico tantum non semper sterili, rudimentario, in plerisque penitus obliterato, nunc quatuor didynama, postica breviora, nunc posticis anantheris effoetis vel penitus obliteratis nonnisi duo. FILAMENTA filiformia vel subulata, basi per paria approximata et interdum connexa. ANTHERAE nunc biloculares, loculis appositis, parallelis, aequalibus vel inaequalibus, valvulis contiguis saepius angustioribus ad speciem uniloculares, nunc loculis inaequaliter insertis, obliquis, superpositis vel divaricatis, altero nunc, imprimis in staminibus posticis, abortiente vel rudimentario uniloculares, longitudinaliter dehiscentes. OVARIUM liberum, dimerum, dissepimento e carpidiorum

marginibus introflexis duplicato, completo, vel ad axim deliquescente biloculare, loculis anticum et posticum axeos floralis latus respicientibus ($^{\wedge}_{\vee}$), saepius basi carpidiorum in unguem compressione obliteratis, medio ad apicem turgentibus, nunc apice in rostrum angustatis. OVULA in loculis gemina, terna, quaterna vel plura, juxta medium dissepimentum biseriata, sessilia, processu placentari suffulta, campylotropa. STYLUS terminalis, filiformis, simplex. STIGMA indivisum vel saepius bifidum, plerisque ad tactum irritabile. CAPSULA membranacea, coriacea vel cartilaginea, sessilis vel unguiculata, obtusa vel rostrata, bilocularis (rarissime alterius loculi abortu unilocularis, indehiscens), elastice bivalvis, dissepimenti contrarii, integri vel medio deliquescentis, per axim bipartibilis segmentis valvis adnatis, persistentibus vel interdum ab iisdem dissilientibus, valvis nunc integris, nunc medio demum bipartitis. SEMINA subrotunda, saepe compressa, in loculis gemina, quaterna vel subindefinite plura, interdum abortu solitaria, dissepimenti processibus subulatis vel uncinatis (retinaculis) subtensa, nunc iisdem obsoletis vel in cupulam testae adnatam contractis suffulta. Testa coriacea, fibrosa vel laxa, saepissime cellulis prominentibus fibra spirali instructis tuberculata, vel ad speciem pilosa. ALBUMEN nullum. EMBRYO curvatus vel rarius rectus. COTYLEDONES magnae, suborbiculatae, plano-convexae vel interdum contortuplicatae. ROSTELLUM teres, descendens et simul centripetum, curvatum vel rectum. PLUMULA vix conspicua.

Acanthaceae magno specierum numero inter tropicos totius orbis luxuriantes, in regionibus subtropicis multo rariores, in hemisphaerio boreali vix ultra 15°, *in australi non ultra* 12° *Isotherm. reperiuntur.*

Affinitate inter Scrofularineas, mediante inprimis Melampyro, et Bignoniaceas mediae, notarum summa, albuminis defectu constanti, placentatione in axi dissepimenti bipartiti et ad interiorem segmentorum ejusdem marginem, rostelli descendentis directione centripeta, capsulae in plerisque dehiscentia elastica, retinaculorum in plurimis apparatu, denique habitu quodammodo proprio optime distinctae.

ORDINIS TRIBUS BRASILIENSES PAUCIS EXPOSITAE.

I. **THUNBERGIEAE.** Seminum retinacula in cupulam corneam dilatata.

II. **NELSONIEAE.** Retinacula in papillam seminigeram contracta.

III. **HYGROPHILEAE.** Corolla ringens. Stamina 4 vel 2; antherae biloculares, loculis parallelis, muticis. Capsula polysperma. Retinacula brevia.

IV. **RUELLIEAE.** Corolla limbo inaequali vel subbilabiato. Stamina 4 vel rarissime 2; antherae biloculares, loculis saepissime parallelis. Capsula di-tetra-polysperma.

V. **BARLERIEAE.** Calyx quadripartitus, laciniis antica et postica majoribus, lateralibus interioribus, nunc bilabiatus vel quinquepartitus. Corolla infundibuliformis vel bilabiata. Stamina 4, pare altero brevissimo; antherae biloculares. Capsula di-tetrasperma.

VI. **APHELANDREAE.** Stamina 2 vel 4, antheris uniloculatis. Capsula sessilis, tetra-polysperma.

VII. **GENDARUSSEAE.** Stamina 2 vel rarissime 4, antherarum loculis parallelis vel divergentibus. Capsula unguiculata, tetrasperma.

VIII. **ERANTHEMEAE.** Stamina 2 infra fauces inserta; antherae biloculares, loculis parallelis vel superpositis. Capsula longe unguiculata, di-tetrasperma.

IX. **DICLIPTEREAE.** Calyx quinquepartitus aequalis. Corolla bilabiata (raro subregularis), saepe resupinata. Stamina 2 vel 4, antherae uni-biloculares. Capsula tetra-octosperma, dissepimento saepe solubili elastice adscendente.

Tribus I. Thunbergieae. *Endl. p. 697. N. ab E. in Wall. Plant. As. rar. III. p. 47. Meisn. Gen. p. 293. Trib. I. et III. (202.)* Seminum retinacula in cupulam corneam dilatata, adnata.

SYNOPSIS GENERUM.

Corolla subregularis. Stamina 4. Drupa sicca, monosperma . . . . MENDOZIA Vell.
Corolla ringens. Stamina 2. Capsula ad basin tetrasperma . . . . CLISTAX Mart.

I. MENDOZIA Vellozo.

Endl. n. 4030. Mart. Nov. Gen. et sp. pl. III. p. 20. t. 209—211. Poepp. et Endl. Nov. Gen. III. p. 10. t. 208. Ruiz et Pav. Prodr. Fl. Per. et Chil. p. 89. t. 17. Meisn. Gen. p. 293. (202.)

Calyx brevissimus cupuliformis truncatus, corollae basi arcte adpressus. Bracteolae duae parumper a calyce remotae, calyce multo majores, sub anthesi incumbentes, sub fructu patentes floremque ante anthesin valvatim tegentes, sub anthesi apice aut altero latere tantum dehiscentes. Corolla tubulosa, limbo brevi subaequaliter quinquelobo, patente vel reflexo. Stamina quatuor, didynama cum rudimento quinti; antherae subulatae, biloculares, loculis parallelis glabris muticis, altero saepe minore. Stigma breviter bifidum. Ovarium biloculare bi- (quadri-) ovulatum. Drupa sicca, putamine osseo, abortu uniloculari monospermo. Retinacula nulla. Semen ovatum. Embryo chrysaloideus.

Inflorescentia: pedunculi uniflori, axillares, solitarii vel aggregati. Flores nutantes. Frutices Americae tropicae scandentes vel volubiles, hirti vel scabri. Folia petiolata, integerrima. Flores speciosi. Bracteae duae exiguae oppositae juxta florem. Bracteolae hirsutae vel tomentosae.

1. MENDOZIA ASPERA R. et Pav. foliis ovalibus cuspidulatis supra asperis subtus caule pedunculis bracteolisque hirsuto-sericeis; bracteolis ovato-oblongis apicem versus angustioribus mucronato-acutis; corolla anguste tubulosa limbo brevi.

Mendozia aspera R. et Pav. S. Veg. Fl. Peruv. p. 158. Prodr. t. 17.

Differt a reliquis, praesertim a *Mendozia Meyeniana*, bracteolis apicem versus angustioribus, ipso apice acuto cum mucronulo haud raro subfalcato, una cum petiolis densissima hirsutie arcte incumbente flavicante sericeis.

In Peruvia (Ruiz et Pavon). ♄ v

Var. β. rotundifolia, foliis brevioribus magisque rotundatis.

Mendozia rotundifolia Poepp. et Endl. Nov. Gen. III. p. 10. Poeppig in Herb. Candoll. n. 2194.

In Bahia: Blanchet (in Herb. Candoll. n. 1474.); in sylvis primaevis ad Egam, Brasiliae amazonicae oppidum, Octobri: Pöppig.

2. MENDOZIA HOFFMANNSEGGIANA N. ab E. foliis obovatis brevissime acute cuspidulatis basi acutis supra hispidis subtus ramisque novellis bracteolisque lineari-oblongis planis breviterque mucronulatis strigilloso-pubescentibus.

Mendozia pubescens Hoffmannsegg in Herb. Willd.

Quod ad bracteolarum figuram *Mendoziam pilosam* refert, hae autem in nostra haud pilis longis patentibus hirsutae sunt, sed brevioribus et subadpressis pilis densius vestitae, omnino ut bracteolae *Mendoziae Vellozianae* et *asperae;* etiam in mucronem brevissimum illarum ad instar exeunt. Folia cum petiolo 6—7 lin. longo 2¾—3 poll. longa sunt, 1 poll. citra medium lata, cuspide brevissima acuta, subinde et obtusa, supra aspera setulisque sparsis rigidis hispida, subtus pubescenti-hirta, margine videntur integerrima. Bracteolae 1¼ poll. longae, 4 lin. latae, basi obtusae.

Nomen „*pubescens*" ob alteram illam speciem, puberulam a Martio dictam librisque impressis dudum evulgatam mutandum esse censebamus, ne nominum, ab integumento desumtorum et in hoc genere per se quidem non laudandorum multitudo, addito insuper verbo synonymo, augeretur.

Prope Pará (Comes de Hoffmannsegg in Herb. Willd.) ♄ v

3. MENDOZIA PUBERULA Mart. pubescens, pubescenti-hirtula, vel villoso-tomentosa, foliis lato-ovalibus ovalive-oblongis acutis, bracteolis ovatis macronatis concavis hirsutissimis, corolla companulato-tubulosa limbo latiusculo. *Mart. Nov. Gen. et Spec. pl. III. p. 24. n. 3. t. 211.*

Mendozia pubescens Poepp. et Endl. Nov. Gen. III. p. 11. n. 7.

Mendoncia albida Vellozo Fl. Flum. VI. t. 85.

β. micropus, Mart. l. c. Poepp. et Endl. l. c.

Bracteolae latiores et breviores, quam in reliquis. Pedunculi vel solitarii vel gemini ternive fasciculati, oppositi. Corolla brevior, alba, annulo vel circulo macularum coerulearum circa fauces.

Prope Lorena prov. S. Pauli et prope Tejuco prov. Minarum (Riedel in Herb. Acad. Petrop. n. 1454 et 1121.) In sylvis primaevis prope S. Crucis oppidum et alibi in montibus Serra dos Orgaôs dictis, provinciae Sebastianopolitanae, ac similibus locis prope urbem Pará; florens et fructifera lecta mensibus Novembri, Decembri, Januario. (Martius et Gardner n. 597. in Herb. Bentham.) In campis ad Olhos d'agua provinciae Bahiensis (Blanchet in Herb. Reg. Berol.); ad Rio grande in prov. de S. Paulo, Julio, (Mart. Obs. n. 384.) — Var. β. in sylvis Amazonicis circum Egam, Novembri: Poeppig; in Provincia Eguador, (Sinclair in it. nav. Sulphur. Herb. Benth.) et in Promontorio Lalango Columbiae, (ibid.); in Gujana Anglica, Schomburgh n. 125. 5. ♃ v

Adnot. Specimina Schomburghiana gaudent bracteolis apice in mucronem longiorem magis coangustatis, in reliquis autem congruunt, praesertim quod ad corollam attinet. Fructus parvus, lenticularis, marginibus acutis altero margine utrinque plica aucto, ut in *M. Perrottetiana*, sed duplo fere minor est, quam hujus speciei fructus.

4. MENDOZIA SELLOVIANA N. ab E. foliis elliptico-ovatis acuminatis basi rotundatis subcordatisve, supra hirtis subtus ramisque novellis hirsutis; bracteolis suborbiculatis setaceo-mucronatis pedunculisque patenti-hirsutissimis; corolla....; fructu obovato mucronato lenticulari-compresso, marginibus acutis ad alteram marginem utrinque plica arcuata notato.

Quod ad bracteolas accedit ad *Mendoziam puberulam* Martii, sed differt foliis minoribus, basi haud acute in petiolum desinentibus sed rotundatis atque subinde subcordatis, quintupli-septuplinervibus, longe et argute cuspidato-acuminatis supra asperis et pilis brevibus hirtis, subtus praesertim in costis petiolisque hirsutis. — Pedunculi uniflori oppositi alternive solitarii, folio

breviores. Bracteolae fructu paullo breviores obtusae cum mucronulo exiguo setaceo. Corolla in specimine deest. Drupa unguicularis, nucleum *Pruni domesticae* paullo breviorem et obovatum refert.

In Brasilia, ♄ ♒ *(Sellow in Herb. Reg. Berol. n. 91).*

5. MENDOZIA PILOSA Mart. pilis longis patentibus hirsuta; foliis lato-ovatis acuminatis, bracteolis oblongis subfalcato-acuminatis longe cuspidatis planiusculis; corolla anguste tubulosa limbo brevi. *Mart. Nov. Gen. et spec. pl. III. p. 21. n. 1. t. 209. Poepp. et Endl. Nov. Gen. III. p. 11. n. 6.* —

Mendozia granulosa Poepp. in Herb. Acad. Petrop. n. 2818.

A reliquis satis differt bracteolis longe cuspidatis. Folia sunt latiora, argute cuspidata. Pedunculi plerumque solitarii, oppositi. Corolla, e latere infra apicem bracteolarum erumpens harumque apicem vix excedens, coccinea.

In sylvis aboriginibus, fluvium Japurá inumbrantibus, e. gr. prope Manacurú, Indorum Juri habitationes, et prope Porto dos Miranhas provinciae Fluminis Nigri. Florens lecta mensibus Decembri et Januario: Martius; in sylvis Amazonicis circum Egam, Novembri: Poeppig. ♄ ♒

6. MENDOZIA MEYENIANA N. ab E. pilis brevibus incumbentibus hirta; foliis ovato-oblongis ovalibusve cuspidulatis acuminatisve, bracteolis ovato-oblongis planis breviter mucronatis; corolla anguste tubulosa limbo brevi.

Mendozia aspera N. ab E. in Mey. It. N. Act. Ac. N. Cur. XVIII. Suppl. I. p. 382. (excl. synon.)

A *Mendozia Velloziana* (cujus probabiliter est varietas) differt foliis majoribus (3—5 poll. longis) angustioribus longiori acumine et pubescentia breviore rarioreque rigidiore.

Crescit in Peruviae sylvis: Meyen; et forsan in Brasilia amazonica.

β. Glabra; foliis glabris, bracteolis oblongis.

In Brasilia, Provincia non adnotata: Riedel in Herb. Acad. Petrop. n. o, 16 b.

7. MENDOZIA VELLOZIANA Mart. pilis adpressis sericeo-velutina aut pilosa; foliis ovalibus ovatisve cuspidatis, bracteolis ovatis ovatove-oblongis planis breviter mucronulatis; corolla anguste tubulosa limbo brevi. *Mart. Nov. Gen. et sp. III. p. 22. n. 2.*

Var. α. sparatteria, bracteis basi subtruncatis. t. 210. *Poepp. et Endl. Nov. Gen. III. p. 10. n. 5. Gardn. Fl. Bras. in London Journ. of Bot. I. p. 505. n. 194.*

Mendozia foliis ovatis acutis villosis, caule volubili, calycibus pedunculisque pilosis. Vandelli in Roem. script. Lus. min. p. 127.

β. Sphingeria, *(Mart. l. c. Poepp. et Endl. l. c.)* bracteolis basi angustioribus.

Mendoncia coccinea Vellozo Fl. Flum. VI. t. 86.

Folia 1½—2 poll. longa, dense molliterque hirsuta. Pedunculi plerisque 2—4 aggregati. Flores coccinei. — Variat foliis vel evidentius cuspidatis vel simpliciter acutis, bracteolisque magis ovatis ovatove oblongis; tum basi foliorum aliis obtusissima aliis acutiuscula.

Var. α in sylvis aboriginibus et in sylvis caeduis montis Corcovado et alibi in vicinia Sebastianopoleos, in tractu montium Serra dos Orgaôs dictorum, ac in Morro formoso et in Morro do Lopo prov. Sebastianopolitanae, S. Pauli et Minarum. Florens lecta Novembri et Februario: Martius; in umbrosis prope Lorena, oppidum prov. Paulinae, Octobri (foliis basi obtusis) et prope Mandioccam, praedium, prov. Rio de Janeiro, Nov. (foliis basi acutis): Riedel; in provinc. Min. Ger.: Gardner (n. 5128); in Serra d'Estrella: Pohl; ad Itambé da Villa Prov. Minarum (idem). — Var. bracteolis latioribus foliisque tantum acutis: Gardner; in dumetis ad flumen Paraiba, Sept., Octobri: Maximilianus Pr. Vidensis et Sellow. — Var. β sphincteria in Serra dos Orgaôs: Vauthier n. 251.; ad Sebastianopolin: Mart. In sylvarum marginibus Provinciae Peruvianae Maynas ad Yurimaguas, Januario: Poeppig. ♄ ♒

Var. β probabiliter species distincta est, media inter *M. Vellozianam et puberulam.*

8. MENDOZIA MULTIFLORA Poepp. et Endl. ramis pilosis; foliis ellipticis, utrinque acuminatis supra glabris subtus strigoso-hirtis; pedunculis axillaribus numerosis petiolo brevioribus bracteisque ovalibus mucronatis concavis strigoso-sericeis; corollis anguste tubulosis, drupa compressa. *Poepp. et Endl. Nov. Gen. III. p. 10. n. 3. t. 208. f. 1—3.*

Mendozia strigosa Poepp. in Herb. Acad. Petrop. n. 2821.

Corolla violacea, glabra.

In sylvis primaevis circum Egam in Prov. do Rio Negro: Poeppig. ♄ ♒

?9. MENDOZIA TOMENTOSA Poepp. cano-tomentosa; foliis suborbiculatis mucronulatis subtus reticulatis, floribus aggregatis, bracteolis subrotundis.

Species, si revera sit hujus generis, distinctissima foliis subrotundis et tomento.

An *Mendoziae multiflorae* var., aut status luxurians?

Ad Egam secus fluvium Solimoês, Novembri: Poeppig in Herb. Acad. Petrop. n. 2818. Specimen valde incompletum. ♄ ♒

10. MENDOZIA RIEDELIANA N. ab E. ramis incumbenti-hirsutis; foliis ovalibus ovalive oblongis ex apice obtuso aristulato-mucronatis supra pilosis subtus mucronuloque hirsutis; pedunculis axillaribus numerosis petiolo brevioribus bracteolisque oblongis mucronatis concavis hirsutissimis; corolla tubulosa incurvata.

Differt a *Mendozia multiflora* bracteolis angustioribus et longioribus, eodemque etiam charactere a *M. Schottiana* et *puberula; M. pilosa* Mart. differt floribus solitariis longe pedunculatis; bracteolis apicem versus attenuatis, rel. Folia alia mucronata sunt, alia mutica et obtusissima, basi modo obtusa, modo acuta. Flores 8—10 in fasciculo. Bracteolae fere pollicares, 3¾ lin. latae, basi obtusae, flavo hirsutissimae mucronulo apicis in densa barba latente. „Corolla quinquefida, subaequalis, fusca aut ochracea.“ (Riedel in sched.)

Ad Castelnovo provinciae . . . . ., Martio: Riedel in Herb. Acad. Petrop. n. 655.

11. MENDOZIA SCHOTTIANA Pohl. foliis ovalibus argute cuspidatis mucronatis, bracteolis ovatis ovalibusve setaceo-cuspidatis; corolla tubulosa limbo brevi.

α. Villosa; pilis mollibus incumbentibus vestita.

β. Glabrescens; caule foliisque subglabris.

Mendozia Schottiana Pohl in Herb. Vindob. n. 6118.

Foliorum et bracteolarum cuspide subtili satis distincta species. A *Mendozia pilosa* Mart. bracteolis differt brevioribus, ad speciem latioribus. — Pedunculi oppositi, solitarii geminive. Bracteolae cum cuspide setaceo 8 lin. longae, 5 lin. latae, valde villosae. — Folia inferiora cuspide gaudent obtusiusculo cum mucrone, superiora regulariter cuspidata sunt.

Var. α, quae status plantae est tenerior ante anthesin, omnes partes villositate eximia gaudent, in var. β. pili in caule foliisque fere evanuere, in bracteolis minus densi resident, quae bracteolae paullo magis explicatae, ad ovatam figuram penitus accedunt.

In Brasilia orientali: Gardner (n. 597.) Var. β.: Schott.

II. CLISTAX Mart.

Nov. Gen. et spec. pl. III. p. 26. Endl. Gen. n. 4102. (gen. dub. Acanth.) Corythacanthus *N. ab E. in Lindl. Introd. ed. 2. p. 444. Endl. Gen. n. 4067. Meisn. Gen. p. 293. (252.)*

Calyx brevissimus cupuliformis, truncatus, corollae basi arcte adpressus. Bracteolae duae parumper a calyce distantes calyce multo majores, florem ante anthesin valvatim tegentes. Corolla ringens, labio inferiori amplo trilobo. Stamina duo, antheris biloculatis, loculis parallelis basi sagittatis subaequalibus. Capsula ad basin tetrasperma. Semina compressa, retinaculis latis cucullatis subtensa.

Inflorescentia: pedunculi axillares, furcatim pauciflori, bracteis divisionum exiguis a flore distantibus.

Habitus generis Mendoziae.

Ad hoc genus etiam pertinere videtur *Mendozia racemosa* R. et P.

1. CLISTAX SPECIOSUS N. ab E. foliis ovato-oblongis subrepandis, bracteolis pubescenti-tomentosis.

Justicia megaphylla Pohl in Herb. Imp. Vindob. n. 4730.

Caulis procumbens, bifariam pilosus. Folia ovato-oblonga subrepanda glabra. Pedunculi 1—2-poll., semel vel bis bifidi, 1—4-flori. Calyx semipollicaris, ferrugineo-tomentosus, labiis oblongis obtusis, usque ad basin fere discretis. Corolla pollice longior, fauce ampla. Labium superius brevius inferiori, ovatum, fornicatum, emarginatum. Stamina exserta, nec corolla longiora.

Serra d'Estrella in umbrosis sylvarum, Februario: Beyrich; Serra grande: Schott. ♄ *v.*

2. CLISTAX BRASILIENSIS Mart. foliis oblongo-lanceolatis oblongisve subrepandis bracteolisque glabris. *Mart. Nov. Gen. et spec. pl. III. p. 26.*

Differt a praecedente, praeter characteres, bracteolis paullo brevioribus.

Corolla extus pallide rosea. Labium superius intus et palatum intense rosea, hoc lineis albis pictum.

In sylvis aboriginibus ad S. Joannis Baptistae Praesidium contra Indos, provinciae Minarum, Aprili: Martius; Fazenda da Maxacaxa, Majo: Sellow in Herb. Reg. Berol. n. 90. et 215.; Schott in Herb. Mus. Vindob. n. 4750.; Riedel in Herb. Acad. Petrop. ♃ *v.*

Tribus II. Nelsonieae. *Endl. p. 697. N. ab E. in Wall. Pl. As. rar. III. p. 74. Meisn. Gen. p. 293.* Retinacula in papillam seminigeram contracta.

GENERA:

Scapi vel pedunculi in spicam squamati . . . . ELYTRARIA.
Spicae breves, folia latiuscula saepe villosa . . . . NELSONIA.
Stamina 4, didynama; antherae didymae . . . . EBERMAIERA.

III. ELYTRARIA Vahl.

Endl. Gen. n. 4031. Meisn. Gen. p. 293. (202.)

Calyx vel quinquepartitus lacinia supera latiori, binis inferioribus basi paullo altius connexis, vel quadripartitus lacinia supera inferaque latioribus. Corolla bilabiata vel ringens, labio inferiori trifido (laciniis bifidis). Stamina duo fertilia, duo sterilia, inclusa. Antherarum loculi paralleli. Capsulae loculi a basi pleiospermi (octospermi). Retinacula nulla.

Inflorescentia: spicae. Scapi vel pedunculi in spicam squamati. Bracteae compositae, uniflorae; bracteolae duae angustiores. Flores parvi. Herbae saepe acaules. Scapi vel pedunculi foliis parvis squamiformibus saepe arcte adpressis quadrifariam tecti.

1. ELYTRARIA TRIDENTATA Vahl. acaulis caulescensve; foliis lanceolatis oblongisve integerrimis longe petiolatis; pedunculis simplicibus mono-tristachyis, squamis ciliatis, floriferis superioribus tridentatis, inferioribus scapique e basi latiori subulatis.

α. Acaulis.

Elytraria tridentata Vahl. En. I. p. 107. R. et Sch. Syst. Veg. I. p. 139. Mant. I. p. 127. Spr. S. Veg. I. p. 77. n. 4. Linn. Sp. pl. ed. Dietr. I. 1. p. 421. n. 4.

Elytraria imbricata Pers. Synops. I. p. 23.

Justicia imbricata Vahl. Ecl. I. p. 1.

β. Caulescens; caule aphyllo, vel simplici vel prolifero-ramoso.

β.* scapis plerisque sterilibus, spicae florentis bracteis omnibus apice simpliciter subulatis.

Var. β. non differt a var. α. nisi caule circiter semipedali, eoque aphyllo apice folioso scapigeroque, subinde inter folia ramoso. — Squamae tam scapi quam spicae inferiores basi latiores margineque lato membranaceo cinctae, hinc subulato-cuspidatae; spicae autem superiores loco cuspidis dentibus duobus membranaceis lanceolatis terminantur interjecta his cuspide subulato-pungente paullo longiore. — Var. β.* potius status imperfectus est dicenda quam varietas.

In prov. Minarum parte occidentali: Pohl. n. 1703.; in Serra dos Orgaôs: Gardner pl. Bras. n. 1108.; in Provincia Goyaz, idem n. 3947.

Forma β prope Cuyaba, et ad Rio Coxim: Riedel.*

IV. NELSONIA R. Br.

Endl. Gen. n. 4032.

Calyx quadripartitus, inaequalis; lacinia supera majori, infera bifida. Corolla bilabiata, vel subbilabiata, labio inferiori trifido. Stamina duo, sterilia nulla. Antherae duae, inclusae. Connectivum apice oblique lanceolatum, loculo uno super altero posito, inferiori mutico aequali. Stigma bifidum laciniis ovatis. Capsula e basi ovata attenuata, loculi octospermi a basi seminiferi. Retinacula o.

Inflorescentia: Spica terminalis. Flores solitarii, bractea magna tecti; bracteis lateralibus parvis vel nullis.

1. NELSONIA POHLII N. AB E. herbacea, prostrata; caule villoso, foliis oblongo-ellipticis obtusis subcrenatis supra subtusque ad costas pilosis, superioribus subsessilibus minoribus integerrimis; spicis ovatis demum cylindricis, bracteis ovatis cuspidatis villosis glandulosisque.

Justicia pusilla, an nov. genus? Pohl icon. et Herb. Imp. Vindob. n. 2012. et Zahlbrucknera repens Pohl ic. n. 4747.

Ruellia diffusa Vell. Fl. Flum. VI. t. 94.

A *Nelsonia canescente* differt bracteis inter villos glandulis capitatis vestitis. Est probabiliter una ex innumerosis illis hujus stirpis varietatibus.

Ad S. Felis prov. Goyazanae: Pohl n. 2012; Pernambuco: Gardner n. 1110. et Schornbaum.

Adnot. Nomen triviale „pusillae" expunxi, cum sit e majoribus generis.

V. EBERMAIERA N. AB E.

Stiftia *Pohl ic. in Herb. Imp. Vindob. n. 3151.* Staurogyne *Wall. pl. As. rar. II. p. 80. t. 86. Endl. Gen. n. 4103.**) *Meisn. Gen. p. 293. (202.)*

Calyx quinquepartitus, lacinia superiore latiore, mediis angustioribus. Corolla infundibiliformis, limbo oblique quinquefido, laciniis duabus superioribus brevioribus. Stamina 4, tubo inserta, didynama, inclusa, minora subinde sterilia accedente quandoque filamento sterili quinti staminis. Antherarum loculi ovati transversim patentes retrorsum extrorsumque dehiscentes. Stigma (probabiliter irritabile) breviter bilamellatum, lamella superiori truncata bifidave ex utroque latere ad basin lamellae inferioris superiorem amplectentis prominente; hinc stigma ubi duo stigmatis rami sibi incumbunt, ad speciem tridenticulatum. Capsula oblonga ovalisve, obtusa, polysperma, a basi seminifera, valvulis dorso depressis. Retinacula seminum nulla.

Inflorescentia: flores in axilla folii floralis subsessiles aut brevipedicellati, pedicello bracteae saepe adhaerente, bibracteolati, spicam aut racemum spiciformem in caule ramisque formantes. Contracta spica capitulum diceres inflorescentiam. Ubi vero in axillis foliorum floralium inferiorum ramuli florigeri brevissimi accedunt, spica ad basin subverticilliflora prodit. Herbae pleraeque loca humida amantes, integrifoliae, subinde stoloniferae. Flores parvi, pallidi aut virescentes.

1. EBERMAIERA VAUTHIERIANA N. AB E. villoso-tomentosa; foliis ovatis apice attenuatis basi in petiolum acute desinentibus repando-crenatis, floribus axillaribus oppositis pedunculatis; bracteolis lineari-lanceolatis, corolla . . . .

Caulis erectus, ramosus, dense villoso-tomentosus, rubiginosus. Folia cum petiolo 4 lin. longo $2\frac{1}{2}$—$2\frac{3}{4}$ poll. longa, 1 poll. circiter lata, utrinque pubescenti-villosa subtomentosa. Flores in foliorum superiorum reliquis conformium paullo evidentius crenatorum axillis solitarii. Pedunculus usque ad bracteolas 4 lin. longus. Pedicellus a bracteis ad calycem 2 lin. et bracteolae 4 lin. longae. Calyx pollicaris; lacinia superior oblonga, obtusa; duae inferiores oblongo-lineares acutae, paullo longiores; duae laterales lineari-attenuatae paullo breviores. Corollam et fructum non vidimus, sed de genere haud est dubitandum.

Ad Villam Ricam prov. Minarum: Vauthier n. 182. ♃

2. EBERMAIERA MANDIOCCANA N. AB E. foliis ovalibus oblongisve utrinque attenuatis acumine obtuso, glabris; caule tereti-compresso pulverulento-scabro; spicis axillaribus terminali-compositis? glandulosis?, bracteis spathulatis.

Zahlbrucknera fruticosa Pohl ic. et n. 4740.

Frutex 3—4—pedalis. Rami recurvi, tereti-compressi, pubescentia brevi ferruginea viscidula quasi pulverulenta tecti, nodis non incrassatis. Folia opposita, 4—5 pollices longa, $1\frac{1}{2}$ pollices lata, acutiuscula, in petiolum semipollicarem semitereti-depressum pubescenti-scabrum cuneatim desinentia, integerrima vel etiam obsolete subcrenata, glabra, subtus ad costas scabra, obscure viridia, superiora basi et apice minus attenuata, nervis costalibus undenis vel duodenis. Spicae axillares breves densae, pleraeque ad rami apicem confertae in spicam terminalem, 4—6 pollices longam basi compositam foliorumque undique pubescentia capitata viscida tectam conferta. Bracteae longitudine calycis vel paullo longiores, oblongo-vel lanceolato-cuneatae, obtusae. Bracteolae lineares obtusae, calyce breviores. Calyx 3 lineas longus, ad basin fere quinquepartitus inaequalis; laciniae superior et duae inferiores lineares, obtusae, aequales, illa paullo latior; duae mediae breviores, subulatae, tempore maturi fructus fere longitudine reliquarum strictioresque. Corolla 3 lineas longa, basi tubulosa, sursum oblonga, crassiuscula, subincurva, extus et limbi laciniis etiam intus pulverulento-tomentosa, pallida, macula faucium infera violacea; laciniae ovatae, obtusae, tres inferiores paullo breviores. Stamina tubi apici inserta, inclusa; filamenta glabra, apice incurva; antherae transversim didymae; loculis cuculliformibus basi fuscis margine pallidis. Stylus pubescens; stigma bifidum, lacinia superiori divergenti-bifida dentibus acutis, inferiori revoluta. Capsula 3 lineas longa, oblonga, depressa, mucronata, crassiuscula, pubenti-scabra, ad basin bilocularis ad $\frac{1}{4}$ a basi polysperma; valvulae basi retusae; dissepimentum crassum, completum, margine plano. Semina subrotunda, parva, profunde rugoso-cicatricosa, nigra.

In prov. Rio de Janeiro provenit: ad Mandioccam, secus marginis sylvarum, Augusto: Beyrich (floribus fructuque maturo); prope Sebastianopolin: Pohl; in sylvis Macahe, Maio et Junio: Riedel. ♄

3. EBERMAIERA ANIGOZANTHUS N. AB E. foliis oblongis utrinque attenuatis apice obtuso costis utrinque hirsutis; caule subtetragono spongioso-hirsuto; racemo terminali bracteato, bracteis subrotundis coloratis calyce brevioribus; corolla tubulosa, rudimento staminis quinti.

Ab *Ebermaiera Minarum* differt: caule maxime hirsuto pilisque intricatis tomentoso-spongioso, foliis apice angustioribus quidem neque acutis, inflorescentia discreta, i. e. non sensim ex floribus axillaribus foliisque floralibus decrescentibus proficiscente, sed brevi pedunculo interjecto e bracteis coloratis floribusque constante, oblongo densoque. Frutex bi-tripedalis. Bracteae pedicello adhaerentes, 5—6 lin. longae, ovato-orbiculatae, obtusae, basi angustiores, trinerves, pubescentes, luteae. Bracteolae oblongae, superiores lineari-spathulatae, calyce duplo breviores, obtusae. Calycis lacinia superior 10—11 lin. longa, obovato-cuneata, trinervis; reliquae laciniae breviores, 7 lin. longae, ceterum ut in illa constructa. Corolla incurva, 11—12 lin. longa, colore et integumento ut in illa. Filamentum sterile

*) Staurogynae nomen a cl. Wallichio instructum, ab eodem postea, Ebermaiera genere in opus splendidum introducta, dimissum est.

rectum. STIGMA ut in *E. Minarum.* CAPSULA oblonga, semipollicaris, dura.

In prov. Minarum sylvis: ad Praesidium S. Joannis Baptistae, mense Aprili: Martius; in umbrosis prope urbem Marianna Julio, et in umbrosis sylvaticis montis Itacolumi, Augusto: Riedel. ♃

OBSERV. Flori magna est similitudo floris *Anigozanthi flavi.* R. Br.

4. EBERMAIERA MINARUM N. AB E. foliis ovali-oblongis lanceolatisve utrinque acutis, costis subtus hirsutis, superioribus brevioribus subovalibus; caule obtuse subtetragono superiora versus subtomentoso; racemo terminali folioso pubescenti-tomentoso, foliis floralibus ovato-lanceolatis; rudimento staminis quinti sterilis.

Variat foliis supra hirsutulis glabrescentibusve et undique hirsutis.

Poecilocnemis Minarum Mart. Obss. n. 943.

β. MICROPHYLLA: foliis duplo minoribus lanceolatis.

Pluripedalis. CAULIS oblique obtuseque tetragonus, subinde subteres, apicem versus pilis brevibus crispis articulatis in statu sicco rufescentibus subtomentosus, ad axillas compressus, ramosus; RAMI basi aphylli, apicem versus florigeri. FOLIA inferiora haud examussim opposita, in forma communi 5 poll. longa, 1½ poll. lata, brevi-petiolata, supra in juventute pilis sparsis plus minusve hirsuta, aetate provectiori laevia et nitida, subtus ad costas (16—17-nas) rufo-strigosa; superiora folia decrescendo minora, 2½—1 poll. longa, 1—1½ poll. lata, subsessilia, costis subtus hirsutioribus ramis costalibus quinis, bracteas exhibent. FLORES in foliorum superiorum axillis oppositi. PEDUNCULUS 1—3 lin. longus longitudine tomentosus, liber. BRACTEOLAE spathulatae, calyce triplo breviores, uti calyx et corolla pilis crispis holosericeo-subtomentosae. CALYX ¾ poll. longus, profunde quinquepartitus, flavus, lacinia superiore lata obovata, duabus inferioribus lineari-oblongis, obtusis trinervibus venosisque pallide flavis limbo virescente, duabus mediis lineari-lanceolatis uninervibus acutiusculis. COROLLA longitudine calycis, cylindrica, basi ad ovarium paullo angustior, virescens, limbi laciniis viridibus ovatis obtusis subaequalibus (⅔). STAMINA inclusa, infra medium tubum inserta; FILAMENTA, uti tota corolla intus, glabra; rudimentum quinti staminis sigmoideum. ANTHERAE ut in reliquis. STIGMATIS structura in hac specie evidentissima est, cum rami stigmatici plerumque divergunt et dentes breviores inferi longiores sint; apex hujus rami truncatus nec bifidus. OVARIUM conicum, glabrum, multiovulatum.

Var. β. differt caule pedali, foliis omnibus minoribus, 2—1¼ poll. longis, 4½ lin. latis, costis 7—8, apicem versus decrescentibus quidem nec vero quam pro longitudine latioribus; reliqua ut in α.

Crescit in campis et ruderatis nec non in faucibus prov. Minarum: ad Villam Ricam Martio mense: Martius, Ackermann, Schüch, Gardner (n. 5129.); in Serra de Itacolumi et ad Gaspar. Soares: Sellow; in ripa rivuli Timbopéva, Augusto: Riedel. ♃

5. EBERMAIERA ELEGANS N. AB E. foliis oblongis obtusis supra pulverulento-tomentosis, costis subtus hirsutis; racemo terminali folioso, foliis floralibus oblongis ovalibusve obtusis calyce longioribus; corolla tubulosa, rudimento staminis quinti.

Stiftia elegans Pohl n. 5151. — Vauthier Herb. du Brés. n. 182.

Ebermaierae Anigozanthae propinqua, differt autem foliis angustioribus neque apicem versus omnibus attenuatis supra pulverulento-tomentosis, tum vero racemo terminali e floribus axillaribus foliisque floralibus sensim, mediocriter tamen, decrescentibus proficiscente, quo charactere ad *Ebermaieram Minarum* accedit, etiamsi maxime ab ista differat foliis angustioribus floribusque duplo majoribus. FOLIA inferiora circiter 5 poll. longa, 1¾ poll. lata, ramis costalibus 9—10nis cum costa subtus hirsutis; quae sensim decrescentia eadem fere forma persistunt et flores axillares pedicellatos promunt. RACEMUS hic oritur foliosus, basi saepe ramosus, ramis simpliciter racemiferis. Suprema denique folia floralia 6—7 lin. longa, 2—2½ lin. lata, sessilia, viscido-pubescentia calycesque aequantia racemum angustiori acumine terminant. PEDICELLI inferiores 3—4 lin. longi, viscido-pubescentes uti et bracteolae calycesque. BRACTEAE pedicello supra medium insertae, 5 lin. longae, lanceolato-lineares. CALYX 10—11 lin. longus, laciniis subacutis, superiore paullo longiore oblongo-reliquis lineari-lanceolatis. COROLLA plusquam sesquipollicaris, incurva, pubescenti-tomentosa, pallida; limbi obliqui laciniis ovatis obtusis. FILAMENTUM accessorium sigmoideum. CAPSULA 5—6 lin. longa, rigida, polysperma.

In prov. Minarum, ad Vieira do Mato: Pohl; ad Villam Ricam: Vauthier; in sylvis montis Itacolumi, Augusto: Riedel. ♃

6. EBERMAIERA HIRSUTA N. AB E. foliis lanceolatis cauleque hirsuto-tomentosis; racemo terminali sessili, bracteis oblongis hirsuto-tomentosis calyce longioribus, corolla tubulosa, rudimento staminis quinti.

Ebermaiera eleganti conjunctior, differt foliis angustioribus, 1½ poll. longis 4 lin. —½ poll. latis, supra non pulverulento-tomentosulis, sed brevissima pubescentia, veluti pulverulenta indutis, floribus magis ad apicem caulis et ramorum subspicatim inter bracteas 7—10 lin. longas collectis et corolla paullo breviore (1—1¼ poll. longa) minus incurva. BRACTEOLAE spathulatae. RUDIMENTUM filamenti quinti rectum, capitatum.

Tejuco in prov. Minarum Generalium: Vauthier, Schüch. ♄

7. EBERMAIERA VERONICIFOLIA N. AB E. foliis ovali-oblongis, basi cuneiformi attenuata sessilibus, obtusis apicem versus crenatis cauleque acute quadrangulari pulverulento-puberulis; spica terminali capitata viscidula, bracteis calycisque lacinia superiori ovalibus.

Specimen unum, idque incompletum nobis ad manus est. Tota planta, maxime autem in foliis bracteis calycibusque pubescentia exigua nudo oculo, nisi in caule, inconspicua viscidula vestita subincana, semipedalis, erecta, basi ramosa. FOLIA pollicaria, ramis costalibus 4nis, subtus prominulis pulverulento-hirtis. SPICA terminalis, sessilis, densa, subglobosa. Calycis BRACTEAE longitudine, sessiles. BRACTEOLAE ovales, duplo breviores. Laciniae calycis 4 lineari-lanceolatae, acutae, puberulo-glandulosae, duae inferiores paullo latiores, dorsalis ovalis, obtusa. COROLLA 3 lin. longa, tubo limbi longitudine, limbo (in una quam vidi) bilabiato (?), labiis ovatis obtusis venosis. STAMINA conniventia, structurae genericae. OVARIUM oblongum, pubescens; STIGMATIS labia brevia, triangularia, obtusa. FRUCTUS deest.

In Brasilia australiore: Sellow. ♃

8. EBERMAIERA RIEDELIANA N. AB E. suffruticosa; foliis ovali-oblongis lanceolatis basi attenuatis, supra punctulato-asperis, costis cauleque teretiusculo spongiosulo-pubescentibus; spica terminali sessili pubescenti-glandulosa, basi interrupta foliosa et subcomposita, bracteis ovalibus flores superantibus.

α. SALICIFOLIA: foliis lanceolatis, bracteis ovalibus.

SUFFRUTEX bi-tripedalis, ramosissimus RAMIS erectis, pubescentia brevi subpulverulenta ferruginea dense vestitus. FOLIA conferta, 3—2—1½ poll. longa, 8—6 lin. lata, basi magis quam apice attenuata, in petiolum per se brevem decurrentia, subrepanda, apice plus minus obtusa, firma, supra tuberculis exiguis crebris tecta, subtus laevia pallidioraque; costae 6—9, utrinque pubescenti-subferrugineae. SPICA in apice caulis densa, semipollicaris, ovata, basi foliosa, et infra hanc plerumque par spicularum

globosarum parvarum axillarium. Bracteae 4 lin. longae, 2 latae, obtusae, basi cuneiformes, ciliatae, trinerves, minus quam calyces glandulosae. Bracteolae parvae, lineares. Calyx 3 lin. longus; laciniis acutiusculis, superiore oblonga, duabus inferioribus linearibus, lateralibus setaceis brevioribus. Corolla 3 lin. longa, tubuloso-infundibuliformis, pubescenti-viscidula, violacea, limbi laciniis rotundatis, duabus superioribus minoribus. Stamina inclusa, structurae solitae; rudimentum quinti nullum. Pistillum ut in reliquis. Fructum non vidimus.

Ebermaierae glaucae proxima affinitate conjuncta est.

In collibus siccis prope Mandioccam prov. Sebastianopolitanae, et in vicinia Soteropoleos Aprili: Riedel. ♃

β. Latifolia: foliis subovalibus oblongisve longiori petiolo, bracteis subrotundo-ovatis.

Differt a forma α. solummodo foliis latioribus, cum petiolo semipollicari 3 poll. longis et 9—11 lin. latis. Spica una alterave brevis axillaris pedunculata infra terminalem. — „Corolla alba basi rosea." (Riedel.)

In sylvis prope praedium Esperança, Julio: Riedel.

9. EBERMAIERA STOLONIFERA N. ab E. foliis lanceolatis glabris in petiolum attenuatis, floralibus villosis; caule subcompresso basi repente, apicem versus villoso; spica terminali bracteata glanduloso-villosa, bracteis oblongis flores aequantibus aut superantibus; radice stolonifera.

β. nana: caule brevissimo, stolonibus pluribus magis villosis et foliosis, foliis stolonum oblongis, spica glandulosa, magis villosa.

Distincta radice et caule (½—1 ped. alto) inferne repentibus illa stolones filiformes novos caules gigantes emittente. Caulis primum simplex dein ramosus, ramis gracilibus apice floriferis. Folia anguste lanceolata, 2—3 poll. longa, 2—3 lin. lata, utrinque attenuata obtusiuscula, subsessilia, subrepanda, tenuia et mollia, inferiora glabra, superiora decrescentia villisque hinc inde adspersa, abeuntia in bracteas. Flores in spicam terminalem majorem caulis et in spicas minores ramos terminantes dispositi. Bracteae inferiores 6—8 lin. longae, oblongae, obtusae, superiores decrescendo 3—2 lin. longae, lanceolatae, omnes ut reliquae partes inflorescentiae villis glandulosis vestitae. Flores in inferiore parte spicae primariae fasciculato-aggregati, in superiore alterni, brevissime pedicellati, pedicello bracteae adhaerente. Calyx cum bracteolis binis 2 lin. longus. Bracteolae calyci aequales, lineares, villosae et glandulosae, demum saepe deciduae. Calyx profunde 5-partitus, laciniis longitudine aequalibus, villosis et minus glandulosis, superiore lanceolato-lineari trinervi, reliquis linearibus, latitudine parum diversis. Corolla 3 lin. longa, infundibuliformis, glabra, alba; limbi laciniae erectae, ovatae, obtusae; duae superiores breviores. Filamenta glabra. Antherae generis. Stigma tridenticulatum ut in reliquis. Calyx fructus paullo major et rigidior, praesertim ejus lacinia superior. Capsula 1½—2 lin. longa, glabra, pallida.

In var. β. caulis 1—3 poll. longus, stolones caule longiores, validiores quam in var. α., bracteae paullo breviores ideoque ad speciem latiores, glandulae in calyce bracteolisque rariores nullaeve omnino; sed reliqua congruunt.

In sylvis arenosis ad flumen Xingú et aliis in locis prov. Paraënsis, Augusto et Septembri: Martius. — Var. β. nanam ad flumen Amazonum legit Poeppig. ♃

10. EBERMAIERA FASTIGIATA N. ab E. foliis principalibus oblongis cauleque erecto trichotomo-ramosissimo villosulis et glanduloso-pubentibus, ramificationum altiorum foliis multo minoribus bracteisque subconformibus ovalibus aut ovali-oblongis alternis; floribus in ramulis racemulosis secundis, bracteis (plerisque oblongis) calycem aequantibus, bracteolis lanceolato-linearibus calyce subbrevioribus; calycis lacinia supera oblonga.

Caulis pedalis, erectus, a basi ramosus, ramis superioribus multis adproximatis iteratim tri- et denique dichotomis, extremis capillaribus. Folia caulis et ramorum principalium 3—2 poll. longa, oblonga, basi attenuata, petiolata, quae denique sequuntur per gradus suos folia 1 poll. longa, petiolata usque ad 4—2 lineas longa, sessilia, pluraque alterna, et ea denique in bracteas etiam alternas oblongas acutiusculas magis adproximatas transeuntia, quo habitus plantae exoritur singularis polyphyllus microphyllus. Calyx uti tota planta laxe villosulus et pubescentia exigua glandulosa conspersus, brevi pedicellatus; laciniae quatuor inferiores subaequales setaceae; dorsalis major oblonga, 1½ lin. longa. Corolla pallida, angusta, limbo evidenter bilabiato et capsula longitudine calycis.

In prov. Goyazana: Gardner n. 3414. ⊙?

11. EBERMAIERA REPENS N. ab E. hirsuta, caule repente diffuso; foliis oblongo-lanceolatis sessilibus obtusis subrepandis in bracteas lanceolatas transeuntibus; spica terminali laxiuscula foliaceo-bracteata; calycibus hirsutis interjectis glandulis, lacinia superior lineari-lanceolata, reliquis aequalibus lineari-angustis, corolla calycem aequante.

Herba facie *Nelsoniae*, repens ramis adscendentibus tetragonis. Folia 6—7 lin. longa, 2—2½ lin. lata, inferiora in costis praesertim, superiora et bractealia undique hirsuta, pilis patentibus albis mollibus. Bracteolae lanceolatae, calyce longiores. Calyx bilinearis. Corolla parva, (2 lin. vix longa) „alba, fauce fusco-violacea" (Riedel), laciniis obtusis, duabus superioribus duplo brevioribus rotundatis. Capsula oblonga, obtusa, bilinearis, polysperma.

In humidis prope Cuyaba prov. Mato Grosso: Riedel; in Serra da Chapada: idem. ⊙?

Tribus III. Hygrophileae. *Endl. p. 698. N. ab E. in Wall. Plant. As. rar. III. p. 75. Meisn. Gen. p. 296.* Corolla ringens. Stamina 4 vel 2; antherae biloculares, loculis parallelis, muticis. Capsula polysperma. Retinacula brevia.

GENUS . . . . HYGROPHILA.

VI. HYGROPHILA R. Br.

Endl. Gen. n. 4039. Meisn. Gen. p. 296. (204.)

Calyx tubulosus, ad medium circiter quinquefidus, laciniis aequalibus. Corolla ringens, labio inferiori in medio convexo, ruguloso, trifido. Stamina 4, didynama, non exserta, basi subinde per paria connata. Antherae biloculatae, loculis parallelis basi divergenti-sagittatis muticis vel submucronatis, violaceis. Stigma simplex, subulatum, incurvum. Capsula angusta, teretiuscula, sexstriata, ad basin usque bilocularis et seminifera, polysperma. Semina parva, orbiculata, compressa, laeviuscula. Retinacula brevia, obtusa.

INFLORESCENTIA: FLORES axillares cymoso-glomerati, verticillos dimidiatos integrosve construentes. CALYCIS dentes hirti vel barbati. COROLLAE purpureae vel lutescentes. — HERBAE, in humidis uliginosis et ad ripas fluminum degentes.

1. HYGROPHILA CONFERTA N. AB E. herbacea; caule erecto acute quadrangulo; foliis lanceolatis basi apiceque attenuatis longe petiolatis subrepandis glabris supra lineolato-scabris, juvenilibus subinde hirsutis, costis subdenis; verticillis completis; calycibus vix ad medium quinquefidis, laciniis setaceis scabris.

Variat caule subsimplici ramosove.

Zahlbrucknera conferta Pohl ic.

Ruellia barbata Vahl e Brasilia in Herb. Gen. Berol.

β. RUBRICAULIS: caule toto bracteis corollisque purpureis, foliis paullo latioribus.

RADIX repens stolonifera. FOLIA 5 poll. longa, ½ poll. lata, acuminata, in petiolum pollicarem decurrentia. VERTICILLI axillares, approximati. CALYX ad ⅓ ab apice quinquefidus, strigiloso-scaber. COROLLA 3 lin. longa, lutea. CAPSULA 16-sperma. — Ab *H. salicifolia* differt verticillis integris nec dimidiatis.

Ad flumen Rio dos Indios grande: Pohl; in depressis humidis circa Rio das Velhas, prope Fazenda da Piedade prov. S. Pauli: Sellow. Var. β. ibidem Februario: Sellow; Bahiae: Langsdorff. ♃

2. HYGROPHILA LONGIFOLIA N. AB E. herbacea; caule erecto ramoso acute quadrangulo; foliis oblongis utrinque attenuatis in petiolum longum decurrentibus, repando-crenatis, hispidulo-scabris, supra confertim lineolatis, costis 15-nis; verticillis completis, supremis in spicam foliosam coëuntibus; calycibus profunde quinquefidis, laciniis setaceis pilosis.

Ruellia verticillata Spr. S. Veg. II. p. 282. n. 28.

β. HIRSUTIOR: caule strictiori ramisque coarctatis hirsuta.

Persimilis *Hygrophilae costatae* N. ab E. sed differt (var. α.) caule a basi ferme ramoso ramis patulis, foliis longioribus utrinque valde attenuatis (fere ut in *H. octangula*) 7 poll. longis 1¼—1¾ poll. latis, et corolla pallide carnea nec lutea. An var.? „CAULIS bipedalis, succosus, ad nodos incrassatus, inferne rubens." (Mart. in sched. n. 864.)

Var. β. non differt nisi hirsutie in caule ramisque, etiam licet, rariori, in foliis obvia et ramis (qui in specimine nostro cuncti floriferi sunt) brevibus erectisque.

γ. HIRSUTA: labio superiori profundius (ad medium fere) bifido, reliquis ut in β. — An distincta in species.

In Banda orientali: Tweedie.

Var. α. in aquaticis ad Lagoa dourada prov. Minarum, Februario: Martius; Sellow. Var. β. in Serrâ dos Orgaôs: Gardner; ad paludes et in humidis prov. Montevidensis, Junio et Februario: Sellow.

3. HYGROPHILA OBLONGIFOLIA N. AB E. herbacea; caule recto glabro acute quadrangulo, lateribus profunde canaliculatis; foliis oblongo-ovalibus repando-subcrenatis costis 7—16-nis supra confertim lineolatis, scabriusculis; verticillis completis; calycis laciniis setaceis scabris, corolla calyce duplo longiore. *Mart. Herbae Florae Bras. n. 459.*

Zahlbrucknera longifolia Pohl ic. (fructu excluso.)

Distinguendam esse censebam ab *Hygrophila costata*, tametsi multis congruit. Sed differt caulis lateribus profunde acuteque excavatis angulis acutis, cum illis caulis anguli obtusiores et latera opposita alternatim depressa cum sulculo medio, foliis basi et apice minus attenuatis, summis sessilibus obtusiusculis, costis lateralibus foliorum superiorum paucioribus debilioribus magis distantibus (scabris strigosulisque), calycis dentibus setulis brevibus scabris nec longis pilis hirsutis, (calyce sub anthesi ultra medium, dehiscente fructu saepe ad basin usque discreto) et corolla majori, 6—7 lin. longa, quae *H. costatae* calyce paullo est longior. — FOLIA inferiora subinde pedalia, ramis costalibus 21—22, sed reliquis characteribus et tum quidem constantibus. CAPSULA semipollicaris, a basi 20-sperma. SEMINA compressa, epidermide pulposa, dentata marginata et veluti cristata.

In paludosis ad Cabo frio: Luschnath, Februario et Augusto cum fructu maturo; ad fossas prope Praya vermelha et alibi circum Rio de Janeiro, Jan., Febr.: Pohl, Riedel.

β. LAXIOR: caule virescente, foliis glabris, ramorum minoribus, verticillis crebris.

Prope Bahiam: Houllet (in Herb. Mus. Paris. n. 252.)

4. HYGROPHILA SCHOTTIANA N. AB E. herbacea; caule erecto obtuse quadrangulo, lateribus sulcatis; foliis ovalibus utrinque angustioribus apice obtusis basi acutis repando-subcrenatis, supra confertim lineolatis, undique subtusque ad costas scabris, costis novenis; verticillis completis glomeratis; calycibus profunde quinquefidis, laciniis setaceis hirsutis.

Species hinc *Hygrophilae oblongifoliae* accedens at diversa caule obtusangulo calycibusque hirsutis, illinc *H. costatae*, a qua differt costis foliorum paucioribus debilioribus praesertim in foliis inferioribus distantibus minus attenuatis, inferioribus penitus obtusis floribusque majoribus (*H. oblongifoliae*), labio superiori profundius bifido. A *Hygrophila helode* recedit foliis subtilissimis setulis scabris. Glomeruli axillares densi, multiflori, bracteis cuneiformi-lanceolatis (infimis oblongo-lanceolatis) calyces aequantibus.

In prov. Rio de Janeiro: Schott. ♃

5. HYGROPHILA GLANDULIFERA N. AB E. herbacea; caule recto tetragono, apice foliisque superioribus pubescentibus; foliis oblongo-ovalibus utrinque angustioribus apice obtusis basi in petiolum acute decurrentibus integerrimis, inferioribus glabris, costis quinis—septenis debilibus; verticillis completis glomeratis; calycibus glandulosis infra medium quinquefidis, laciniis setaceis.

Ab *Hygrophila Schottiana* et *costata* differt costis foliorum debilioribus minus conspicuis, paucioribus venosis, ab *Hygrophilis oblongifolia* et *longifolia* caule obtusangulo, lateribus planis, alternis angusto sulculo notatis, ab omnibus autem calycibus pilis capitatis vestitis. — CAULIS basi glaber, confertim lineolatus, superne patenti-pubens. GLOMERULI verticillares densi, subinde opposito deficiente. CALYX 4 lin. longus. COROLLA pallida, usque ad apicem labii superioris semilinearis, labio superiori profunde bifido, laciniis obtusis.

Cujabae, in prov. Mato Grosso: Patricio da Silva Manso in Herb. Mart.

6. HYGROPHILA COSTATA N. AB E. herbacea; caule erecto subsimplici scabro quadrangulo angulis carinatis; foliis ovalibus acuminatis, acumine saepe acuto, repando-crenatis, in petiolum attenuatis confertim lineolatis, costis scabris 15-nis; supra verticillis completis; calycibus profunde quinquefidis laciniis setaceis hirtis.

N. ab E. Amoen. bot. Bonn. II. p. 7. t. 3.

Zahlbrucknera micrantha Pohl ic.

Ruellia filicifolia Salzmann in Herb. Acad. Petrop.

Justicia Marrubiastrum Herb. Candoll. n. 332.

Pedicularis sessilis Vell. Fl. Flum. III. t. 103.?

β. ANGUSTIFOLIA; foliis lanceolatis.

Justicia Marrubiastrum Blanchet in Herb. Benth.

γ. Aucta: foliis basi cuneata sessilibus argute acuminatis, costis 15—2; caule apice ramoso, ramis microphyllis gracilibus florigeris.

δ. Strobilantha: foliis basi cuneata sessilibus, apice obtusiusculis cum caule scabriusculis; ramulis florigeris folio brevioribus, apice subcapitato-spicigeris, foliis floralibus parvis oblongis imbricatis apice squarroso-patulis.

Ad rivulos in uliginosis juxta Rio Paquaquer, Januario: Maximil., Princ. Vedensis; prope Rio de Janeiro: Schott, Sellow; Bahiae (Herb. Candoll.) Vidimus etiam cultam in horto bot. Bonnensi. — Var. β. in humidis ins. S. Catharinae: Bàcle; prov. S. Pauli: Lund; Bahiae: Blanchet; ad fossas prope Ilheos: Riedel, Salzmann. — Var. γ. prope Rio de Janeiro et prope Mandioccam praedium ejusdem prov., locis inundatis graminosis, Januario — Aprili: Riedel. — Var. δ. in prov. Minarum: Claussen. ♃

Radix stolonifera. Flores lutescentes. Stamina minora majoribus basi adnata, anthera minori praedita. — Variat foliis omnibus acutis superioribusque obtusis, qualia sunt in *Zahlbrucknera micrantha* Pohlii; tum etiam foliis latioribus et angustioribus. Distincta a reliquis plerisque corolla duplo fere minore.

Varietas β. habitu notisque adlatis recedit, sed foliorum et florum vera indole congruit. Caulis est glaber. — In hac sola specie capsula semel occurrebat trivalvis, receptaculis seminum tribus, retinaculis etiam completis praedita, quae sane aberratio a solita structura cum costarum folii aucta multitudine ad eundem fontem referenda esse videtur eoque magis mihi persuasit, ut verietatem ducere quam speciem propriam mallem. — Adnot. Est tanquam status juvenilis var. γ. Caulis versus apicem et petioli rubiginoso-puberuli.

7. HYGROPHILA HELODES N. ab E. herbacea; caule basi repente geniculato profunde quadrangulo pubescente (glabrescenteve?); foliis ovalibus obtusiusculis obsolete crenulatis, subtus confertim lineolato-punctatis, utrinque strigilloso-velutinis, in petiolum brevem attenuatis, costis septenis, infimis subrotundis distantibus; verticillis completis; calycibus profunde quinquefidis, laciniis setaceis hispidis.

Hygrophilae costatae similis, statuque sterili *Mentham Nummulariam* Schreb. fingit.

Folia inferiora cauliumque sterilium distantia, suborbiculata, basi in brevem petiolum attenuata, integerrima, minus velutina et potius subvillosa; superiora approximata, brevissime petiolata, apice parum acutata aut obtuso acumine aut omnino obtusa, basi subinde obtusa vel subacutata inaequalia, ovata vel ovato-elliptica, setulis brevibus incumbentibus dense velutino-scabra, crenulata, costis apicem versus evanescentibus. Calyces ut in *Hygrophila costata*. Corolla paullo major. — Variat foliis floralibus subrotundis et in aliis fere lanceolatis, hinc habitus plantae eximie variabilis.

In paludosis ad urbem S. Pauli, Januario: Martius, Sellow. ♃

?β. Multiflora: caule inferne glabrescente, ramis elongatis, verticillis pluribus approximatis multifloris, laxe strigillosis, saepe parvis, ramis costalibus 4—6.

Forma dubia, sed, uti videtur, notis intermediis formae communi connexa. Folia primaria desunt. Verticilli in ramis et caulis summitatibus 12—15, extremis confluentibus. Corolla ut in α. Capsula calyce paullo longior, lutea, 16-sperma. Calycis fructus maturi albi. — An distincta spec.?

In prov. Ceará: Gardner. (n. 1813 et 1814.)

8. HYGROPHILA LATIFOLIA N. ab E. hirsuta; foliis ovatis, acumine obtuso, repando-crenatis, basi acutis, inferioribus in petiolum longum decurrentibus, costis 13—8; verticillis completis multifloris; calycibus infra medium divisis, laciniis subulatis.

Differt a reliquis (excepta *H. hirsuta*) hirsutie omnium partium, corollam si excipis, patente alba, e setis articulatis constante et foliis latioribus (infimis cum petiolo $1\frac{1}{4}$ poll. longo, 5 poll. longis, 2 poll. et quod excedit latis.) — Caulis quadrisulcatus, angulis carinatis. Folia ramea minora, petiolo brevissimo, basi tamen acuta nec obtusa. Corolla calyce longior. Antherae violaceae.

In prov. S. Pauli: Guillemin Herb. Paris. ♃.

9. HYGROPHILA HIRSUTA N. ab E. hirsuta; foliis ovatis, acumine obtuso repando-crenatis, costis octonis; verticillis completis multifloris; calycibus ad medium usque divisis, laciniis subulatis.

Differt a reliquis hirsutie omnium partium (excepta corolla) patente albida e setis articulatis constante, et foliis revera ovatis ($1\frac{3}{4}$—2 poll. longis, $\frac{3}{4}$—1 poll. latis) basi obtusis. Petioli breves, hirsutissimi. Corolla generis 5 lin. longa.

In Brasilia orientali: Schüch. ♃.

Adnot. An forma minor praecedentis (*H. latifoliae*)?

Tribus IV. Ruellieae. *Endl. p. 699. N. ab E. in Wall. Pl. As. rar. III. p. 75. Meisn. Gen. p. 294.* Corolla limbo inaequali vel subbilabiato. Stamina 4 vel rarissime 2; antherae biloculares, loculis saepissime parallelis. Capsula di- tetra-polysperma.

SYNOPSIS GENERUM.

Calyx paullo ultra medium quinquefidus. Antherae basi vix mucronatae	HOMOTROPIUM
Calyx 5-fidus a basi ad $\frac{1}{4}$ aut paullo ultra cohaerens. Antherae basi bicalcaratae. Flores axillares subverticillati	CALOPHANES Don.
Calyx quinquepartitus regularis. Capsula a basi 6—8-sperma, angusta, columnaris	RUELLIA Lin.
Calyx quinquepartitus regularis sub fructu patens. Capsula fere a basi 12—16-sperma	CRYPHIACANTHUS.
Calyx quinquepartitus regularis. Capsula prope a basi 4—8-sperma. Corolla tubulosa limbo brevi . . .	SIPHONACANTHUS.
Calyx quinquepartitus regularis. Capsula brevi a basi 6—8-sperma. Corollae campanulato-infundibuliformis limbo subbilabiato, faucibus hinc ventricosis, staminibus exsertis	EURYCHANES.
Calyx quinquepartitus, regularis. Capsula brevi a basi 4—8-sperma. Corolla elongato-infundibuliformis limbo patentissimo. Stamina longe exserta	STEMONACANTHUS.
Calyx quinquepartitus regularis. Capsula a medio 2—16-sperma, turgidula. Corolla campanulato-infundibuliformis limbo amplo regulari. Flores axillares, plerisque foliaceo-bibracteatis. Stamina non exserta	DIPTERACANTHUS.

Calyx quinquepartitus, regularis. Capsula longe unguiculata, a medio 6—12sperma. Corolla subhypocraterimorpha, faucibus anguste obconicis limbo patenti. Stamina exserta . . . . ARRHOSTOXYLON.

Calyx quinquepartitus, laciniis latitudine inaequalibus. Capsula a basi 8—sperma. Corolla tubuloso-infundibuliformis, limbo brevi. Bracteae latae flores involventes . . . . ANCYLOGYNE.

Calyx quadripartitus. Capsula a medio tetrasperma. Spica terminalis . . . . STACHYACANTHUS.

VII. CALOPHANES Don

in Sweet Fl. Gard. II. p. 181. Endl. Gen. n. 4046. Meisn. Gen. p. 295. (203.)

Calyx a basi ad $1/4$ aut paullo ultra cohaerens, laciniis setaceis. Corolla infundibuliformis, limbo quinquefido subregulari. Antherae basi bicalcaratae, loculis parallelis planis membranaceis. Filamenta basi per paria connata. Capsula lanceolata basi bilocularis, hinc in medio tetrasperma.

Inflorescentia: flores axillares oppositi vel 2—5 cymuloso-aggregati vel sessiles, bracteis bracteolisque angustis. Suffrutices Americani, Menthae *aut* Pulegii *habitu, plerique humiles, plus minus pubescentes,* Dipteracanthos Hygrophilis *consociantes. Corolla coerulea, fauce maculata.*

1. CALOPHANES MARANHONIS N. ab E. fruticosus; caule erecto pubescente; foliis repando-crenatis obtusis basi acutis petiolatis, caulinis ovato-oblongis glabrescentibus majoribus, rameis subovalibus utrinque pubescenti-hirtis; floribus axillaribus ternis quinisve cymoso-glomeratis, bracteis bracteolisque interstinctis; calycibus glandulosis, laciniis setaceis basi ad ¼ connexis; corolla infundibuliformi calyce haud duplo longiore, laciniis oblongis emarginatis, antheris basi bicalcaratis.

Zahlbrucknera Maranhonis Pohl ic.

Ruellia Quitensis (?) Schlechtendal in Linn. V. 1. p. 96. n. 122.?

Ruellia viscosa Pavon in Herb. Moricand.

Differt a *Ruellia patula* et *erecta*, quibus proxima stare videtur, foliorum forma et antheris setaceo-calcaratis, quo charactere etiam a plerisque reliquis generis sui excepto *Dipteracantho*, differt.

Rami valde ramosi, purpurascentes, tetragoni. Folia primaria rami 3½—4 poll. longa, 14 lin. lata, distincte repando-crenata, supra pilis raris adspersa, subtus fere glabra; 2 ramea, quae pleraque floralia, 13—14 lin. longa et 6 lin. lata. Bracteae partiales lanceolato-spathulatae, argute cuspidatae, hirsutae, longitudine cymulae glomeruliformis. Bracteolae filiformes longitudine dimidii calycis. Calyces subsessiles, pilis glandulosis dense vestiti; laciniae lineari-subulatae, aequales, basi alte connexae. Corolla semipollicaris pubescens, tubo longitudine faucis obovatae; laciniis mediocribus oblongis emarginatis subaequalibus erecto-patulis. Stamina per paria basi connata. Antherae oblongae, basi bisetae. Stylus pilosus. Capsula 5 lineas longa, lanceolata, glabra, a medio tetrasperma.

Ad Maranhâo flumen: Pohl; ad praedium S. Ignacio in prov. Rio Grande do Sul: Sellow; in Peruvia: Pavon! ♃.

2. CALOPHANES PULEGIUM N. ab E. suffruticosus, pubescenti-canus subvelutinus; caule erecto; foliis subrepandis obtusis, basi attenuata sessilibus, inferioribus obovatis, superioribus oblongis; floribus axillaribus geminis—quinis glomeratis sessilibus, bracteolis setaceis calycibusque hirsutis; calycis laciniis setaceo-attenuatis basi ad ¼ connexis, corolla infundibuliformi calyce haud duplo longiore laciniis rotundatis integris; antheris basi bicalcaratis.

Similis *Calophani Maranhonis*, differt statura humili digitali, pubescentia brevi densa molli, foliis anguste sessilibus nec petiolatis, calycibus eglandulosis, corollae laciniis integris. — Capsula lanceolata (tetrasperma)?

In prov. S. Pauli: Sellow, Riedel. ♃

3. CALOPHANES CRINITUS N. ab E. fruticosus; caule erecto hirsuto, aetate glabrescente; foliis oblongo-lanceolatis integerrimis, in petiolo brevi decurrentibus, glabris, margine costaque subtus scabris; floribus verticillatis, cymulis multifloris, verticillis superioribus contiguis, bracteolis subulatis calycisque ad medium usque divisi laciniis hirsutissimis; corolla subbilabiata calyce haud duplo longiore, laciniis duabus superioribus paullo latioribus altiusque connatis; antheris basi bicalcaratis.

Planta staturae speciosae, 1—2 pedes alta. Caulis ramosissimus. Folia (caulis superiora) 2 poll. longa, 8 lin. lata, suprema et ramea paullo minora et angustiora, caulina infima probabiliter latiora, omnia apicem versus nonnihil attenuata obtusaque. Calyces speciosi 5 lin. (fructiferi 6 lin.) longi, a basi ad medium integri et glabri, laciniis setaceo-attenuatis pilisque flavescentibus patentissimis vestitis. Corolla 6 lin. longa, glabra, tubo gracili, incurvo, limbo infundibuliformi, laciniis obtusis, duabus superis ovalibus, tribus inferis oblongis a superis paullo magis dehiscentibus. Stamina generis. Capsula laevis, tetrasperma, 4 lin. longa.

In provincia Goyazana: Gardner (n. 3951.) ♃

4. CALOPHANES HYGROPHILOIDES N. ab E. suffruticosus, pubescens, caule erecto; foliis integerrimis obtusis, in petiolum attenuatis, inferioribus obovatis, superioribus ovalibus; floribus axillaribus geminis—quinis glomeratis, bracteolis setaceis calycibusque hirsutis; calycis laciniis basi ad ¼ connexis, setaceo-attenuatis; corolla infundibuliformi calyce haud duplo longiore, laciniis late ovalibus integris; antheris basi bicalcaratis.

Similis et fortassis varietas *Calophanis Pulegii*, differt pubescentia caulis foliorumque longiore laxiore, foliis in petiolum angustum distincte attenuatis neque adeo cuneiformi-sessilibus, magis ovalibus quam ex cuneatis oblongis, corolla paullo majore.

Ponta Grossa in prov. S. Petri: Sellow. ♃

5. CALOPHANES SERPYLLUM N. ab E. suffruticosus, caulibus erectis pubescentibus; foliis glabris obtusis integerrimis, basi angusta in petiolum brevissimum contracta sessilibus, punctatis, inferioribus ovalibus, superioribus lanceolatis; floribus axillaribus oppositis solitariis sessilibus, bracteolis lineari-lanceolatis calyce ad ¼ a basi gamosepalo glabro longioribus; laciniis calycis apice capillari-setaceis; corolla infundibuliformi calyce paullo longiore, laciniis subrotundis repandis; antheris basi bicalcaratis setis exiguis.

Spithamaeus, differt a praecedentibus foliis calycibusque glabris, a sequente caule pubescente et corolla 6 lin. longa. Folia ut in *C. Pulegio* sessilia, inferiora 4 superiora 5—6 lin. longa. Corolla pallide coerulea. Antherae inclusae, oblongae, calcaribus minimis.

In campis siccis ad Rio Pardo fluvium, Septembri: Riedel. ♃

6. CALOPHANES AMOENUS N. AB E. suffruticosus, caule erecto glabro apice puberulo; foliis oblongo-lanceolatis obtusis subsessilibus integerrimis glabris; floribus axillaribus ternis quinisve glomeratis, glomerulis oppositis bracteolis lanceolatis interstinctis superioribus contiguis; corolla infundibuliformi calyce hirsuto haud duplo longiore, laciniis oblongo-ovalibus emarginatis; antheris basi bicalcaratis.

A *Calophane Maranhonis* differt inprimis foliis vix petiolatis angustioribus glabris apice magis rotundatis et corolla paullo majore ($\frac{3}{4}$ poll. longa). — FOLIA radicalia parva, spathulata. Planta spithamaea.

In Brasilia australiore loco non indicato: Sellow. ♃

7. CALOPHANES LAVANDULACEUS N. AB E. suffruticosus (?), glaber; foliis lanceolatis acuminatis sessilibus integerrimis; floribus axillaribus ternis quinisve glomeratis, glomerulis oppositis bracteolis setaceis ciliato-scabris brevibus interstinctis; corolla calyce duplo longiore, laciniis ovatis rotundatis; calyce glabro ad $\frac{1}{4}$ basi quinquefido, laciniis lanceolatis ciliatis apice setaceis.

CALYX pro mole corollae grandiusculus, glaber, laciniis solis ciliatis. CAULIS 6—8 poll. altus tetraqueter, totus glaberrimus, pedalis, in nostro specimine simplex. FOLIA (floralia) $1\frac{1}{4}$—$1\frac{1}{2}$ poll. longa, 2—3 lin. lata, infima minora axillis nudis. COROLLA pallide coerulea.

In prov. Sebastianopolitana: Beyrich; in campis siccis secus Rio Pardo prov. S. Pauli, Septembri: Riedel. ♃

VIII. DIPTERACANTHUS N. AB E.

in Wall. pl. As. rar. III. p. 75. et 81. et in Lindl. Introd. ed. 2. p. 444. Endl. Gen. n. 4043. NEOWEDIA *Schrad. in Maxim. Princ. it. Bras. II. p. 343. et in Gött. gel. Anz. 1821. I. p. 706.* CALOPHANES *Don. in Sweet. Fl. Gard. II. n. 181. Endl. Gen. n. 4046.* DIZYGANDRA *Meisn. Gen. pl. p. 294. (203.) Endl. Mant. I. p. 62. n. 4043.*

CALYX aequalis, plus minus profunde quinquefidus. COROLLA infundibuliformis, limbo subaequali quinquefido. STAMINA didyma, inclusa, FILAMENTIS basi contiguis aut conjunctis; ANTHERAE lineari sagittatae, loculis parallelis aequalibus muticis. STIGMA bilamellatum, basi nodulosum. CAPSULA basi compressa asperma, plerumque a medio, raro propius a basi 2-8-12-16-sperma. DISSEPIMENTUM in medio membranaceum denique maximam partem evanescens. RETINACULA uncinata, praemorsa. SEMINA orbiculata, compressa, margine tumido discreto cincta.

INFLORESCENTIA: FLORES aut omnes aut inferiores saltem axillares vel solitarii et fasciculati, sessiles vel pedunculati; supremi subinde in racemum parvibracteatum collecti. BRACTEAE duae majores foliaceae saepe petiolatae subjectae calyci vel fasciculo; in racemosis minores et angustiores. BRACTEOLAE vel nullae, vel exiguae.

Formae anomalae: *CAPSULA abortu tetra- vel disperma, ovulis tamen sterilibus adjectis semini.*

HERBAE repentes, vel erectae, molliusculae, rarius frutices.

§. 1. GENUINI.

* Bracteolis duabus calycem stipantibus.

1. DIPTERACANTHUS CALYCOSUS N. AB E. suffruticosus, glanduloso-hirtus; foliis ovali-oblongis apice attenuatis basi acutis repandis; floribus axillaribus solitariis pedunculatis secundis, bracteolis ovali-oblongis acutis sessilibus calycem grandem aequantibus; corollae tubo faucibus breviori, limbi laciniis rotundatis; capsula dodecasperma, calyce tecta.

CAULIS ramosus, probabiliter diffusus, obtuse quadrangularis, lateribus oppositis alternis sulco notatis, undique maxime ad genicula pilis brevibus rufescentibus capitatis vestitus. FOLIA cum petiolo 2—3-lin. $3\frac{1}{2}$ poll. longa, $1\frac{1}{4}$ poll. lata, basi acuta in petiolum desinentia, subcuspidato-acuminata apice vel acuto vel obtusiusculo, supra undique subtus praesertim ad costas hirtula et subglandulosa, repanda, costis 5 debilibus. PEDUNCULI ex axillis ejusdem lateris 2—3 lin. longi, hirsuti. BRACTEAE cum calyce $\frac{3}{4}$—$1\frac{1}{4}$ pollices longae. Hae oppositae, sessiles, $3\frac{1}{2}$—4 lin. latae, dense pubescenti-hirtae, minus glandulosae. CALYCIS laciniae lanceolatae, acuminatae, herbaceo-tenues, pubescenti-glandulosae, nonnihil inaequales, duabus longioribus. COROLLA $1\frac{1}{2}$ poll. longa (tubo in nostro specimine mutilo, verisimiliter igitur longior), laciniis limbi subrotundis, duabus superioribus paullo minoribus. CALYX fructifer fere bipollicaris, subfusiformis, clausus, fructum penitus includens. CAPSULA 9—10 lin. longa, lanceolata, basi haud unguiculata sed leniter tantummodo attenuata, coriacea, velutino-cana, ad $\frac{1}{2}$ a basi clausa, hinc 12-sperma, dissepimento incrassato, ovulis pluribus abortivis.

In Brasilia, loco non adnotato: Sellow. ♄

2. DIPTERACANTHUS GARDNERI N. AB E. caule fruticoso foliisque oblongis superioribus utrinque acutis integerrimis sessilibus dense hirsutis; floribus axillaribus oppositis subsessilibus (inferioribus in ramulo nudo terminali-aggregatis), bracteolis lineari-lanceolatis obtusiusculis sessilibus calyce grandi paullo brevioribus; calycis laciniis oblongis acutis herbaceis extus hirsutis, intus tomentoso-canis; corollae tubo faucibus obconicis breviori, limbi laciniis emarginatis.

FOLIA $2\frac{1}{2}$—$3\frac{3}{4}$ poll. longa, 9—10 lin. lata, firma, inferiora minora, ovalia, obtusa, basi obtusissima, subcordata. CALYX cum pedicello vix $\frac{3}{4}$ lin. longo, crasso, 10 lin. longus. COROLLA $2\frac{1}{2}$ poll. longa. FRUCTUS deest. — Habitu accedit ad *D. furcatum*, sed calyce recedit ab omnibus solique *D. calycoso* subsimilis est.

In prov. Piauhy et Goyaz: Gardner n. 3419. ♄

3. DIPTERACANTHUS SESSILIFOLIUS N. AB E. herbaceus, glaberrimus, caule erecto; foliis oblongis oblongove lanceolatis apice attenuatis repandis basi obtusa sessilibus; floribus axillaribus solitariis alternatim subsessilibus, bracteis ovatis sessilibus calyce longioribus; corolla infundibuliformi.

CAULIS 6—8 ped., simplex in nostro, cortice nitido luteo, spongioso, inferne sulcato-angulato. FOLIA perfecte sessilia, vel brevissime petiolata, 5—6 poll. longa, 1—$1\frac{1}{2}$ poll. lata, acumine obtuso, ramis costalibus septenis—novenis. BRACTEAE propriae pollicares, ovatae, apice attenuatae, costis quinis. Calycis laciniae lineari-acuminatae, glabrae. COROLLAE „albae" (Riedel) tubus cum fauce obconica confluens eaque conjuncta $1\frac{1}{2}$ poll. longus, pubescens, limbus $1\frac{1}{4}$ poll. diametro, laciniis subrotundis obtusis vel retusis. STIGMA basi unituberculatum. CAPSULA $\frac{3}{4}$ poll. longa, grossa, ungue brevi, mucronata, glabra, 12-sperma. — Gentianae speciem refert.

In sylvis ad Maragogippe prov. Bahiensis, Novembri: Martius, Sellow; in sylvis prope Castel-Novo, Novembri: Riedel. ♃

4. DIPTERACANTHUS SCHAUERIANUS N. AB E. fruticosus, glaber; foliis ovato-oblongis, ellipticis oblongisve, apice plus minus attenuatis, obtusiusculis, repandis, nitidis, recurvis; floribus axillaribus, solitariis geminisve oppositis, brevissime pedicellatis, bracteolis ovali-oblongis lanceolatisve calycem excedentibus; corollae tubo longo, fauce obconica tubum aequante.

Dipteracanthus Schauerianus N. ab E. Acanth. Vratisl. in Schlechtend. Linn. XVI. p. 290. et in Ind. Sem. Hort. Vratisl. a. 1838.

Ruellia Brasiliensis Mart. a. 1819 in Herb. Monac. (nec Spr.)
Ruellia liturata H. Ber. in Herb. gen. Berol.
Ruellia glabrata Herb. Imp. Petrop.
Ruellia solitaria Vell. Fl. Flum. V. t. 93.
Ruellia violacea Ruiz in Herb. gen. Berol. et ex Herb. Lambert.

β. HUMILIS: semipedalis, bracteolis lanceolatis, strigillosis.

γ. Flore albo.

Ad *Dipteracanthum Puri* accedit. Differt a plerisque foliis subcoriaceis nitidis recurvis, in speciminibus spontaneis saepe paullo latioribus et repandis aut repando-crenatis. CAULIS fruticosus, glaber, rarius hirtus, ad latera alterna tuberculis exasperatus, subinde repens. BRACTEOLAE variuntur ovatae et ovato-oblongae integerrimae vel repandae, glaberrimae, vel setulis raris conspersae, sicuti et ramuli juveniles. COROLLA sesquipollicaris diametro limbi 1—1¼ pollicis in var. α. coerulea, in var. β. alba, tubo ad fauces reflexo, pollicari, laciniis limbi ovato-subrotundis, plus minus retusis; duabus superioribus paullo brevioribus, media inferiore paullo angustiore. CAPSULA a medio 12—16-sperma. SEMINA discoidea marginata.

Var. β. a *D. confini* differt caule obtusiusculo lateribus sulculo notatis nec tetraquetro, tum flore majore.

In Brasiliae sylvis primus legit Maximil. Princ. Vidensis; in sylvis aboriginibus ad Tijuca prope Rio de Janeiro: Martius; in monte Corcovado et in Serra d'Estrella, nec non in sylvis ad Macahé prov. Sebastianopolitanae, Jan., Maio, Julio, Augusto, Septemb.: Riedel, Sellow; ad Pillao in Peruvia, circa pontem, Ruiz. V. v. in Hort. Vratisl. — Var. β. ad Parahyba, Augusto, ad Camargas in prov. Minarum, Octobri: Sellow; ad Rio de Janeiro: Tweedie. — Var. γ. flore albo in umbrosis humidiusculis prope Mandioccam prov. Sebastianopolitanae, Martio: Riedel.

Var. δ. *Japurensis* N. AB E. suffruticosus, basi repens, caule hirto; foliis ovali-oblongis oblongisve apice attenuatis obtusiusculis repando-crenatis supra nitidis; floribus inferioribus solitariis brevipedunculatis, bracteis oblongo-ovalibus obtusiusculis, bracteolis subulatis brevissimis, superioribus glomerato-binis ternisve in racemum terminalem spiciformem bracteis lanceolato-linearibus interstinctum collectis.

Ruellia Japurensis Mart. Obss. n. 3077.

Differt a var. α. caule basi fibris validis repente, a var. β. floribus plerumque in racemum seu spicam terminalem collectis.

SUFFRUTEX, ramis erectis vel adscendentibus obsolete tetragonis geniculatis, pilosis. FOLIA 4½—5 poll. longa, 1—1¾ poll. lata (scil. breviora sunt latiora) basi acuta, glabra, subtus pallida; acumen longum obtusiusculum; rami costales 6—9. FLORES primordiales axillares, vel solitarii brevi pedunculo suffulti, bracteis duabus 6—8 lin. longis ornati, vel aggregati, subsessiles; reliqui spicati vel racemosi terminales, subverticillati, sessiles, spica 1 — 1½ poll. longa. BRACTEAE lanceolatae vel lineari-lanceolatae, 4 — 5 lin. longae, strigilloso-canae. BRACTEOLAE binae sub flore singulo, subulatae, calyce quadruplo breviores, uti calyces cano-strigillosae. CALYX 3 lin. longus, laciniis lineari-subulatis. COROLLA 12—14 lin. longa, pallide rosea, praesertim in venis: tubo sursum dilatato tereti, laciniis limbi subaequalibus quadrato-rotundatis emarginatis, suprema paullo majore. STAMINA inclusa, alba. CAPSULA 3 lin. longa, clavata, parte fertili ovata acuta, fusca, glabra, in medio tetrasperma.

In sylvis horrendis ad Manacurú, ditionis Japurensis, prov. Fluminis Nigri, Januario: Martius; in Maynas, Herb. Imp. Vindob. ex Herb. Endlicher. ♄

Var. ε. DECIPIENS: floribus duobus in ramo terminalibus ob continuationem rami terminalem derepente sublatam speciem capituli fingentibus. — BRACTEAE in his ovatae, subpetiolatae.

Aldea dos Indos in prov. Sebastianopolitana, Junio: Luschnath.

Var. ζ. NANUS: caule biunciali, unifloro hirsuto, foliis parvis obtusis.

In Brasilia, loco natali non indicato: (Herb. Bentham.)

5. DIPTERACANTHUS AFFINIS N. AB E. glaber; caule fruticoso, ramis flexuosis dependentibus teretiusculis; foliis ovalibus, inferioribus obtusis cum mucronulo superioribus acutis, glabris, basi acutiusculis petiolatis; floribus axillaribus, solitariis, subsessilibus, bracteolis ovatis, sessilibus, calyce duplo brevioribus; corolla grandi, infundibuliformi, tubo in fauces transeunte et cum iisdem limbi laciniis ovatis duplo longiore.

Neovedia affinis Schrad. in Gött. gel. Anz. 1821. I. p. 706.
Neovedia speciosa Mart. Herb. Fl. Bras. n. 1116.
Ruellia (Neovedia) speciosa Mart. Observ. in Itin. Bras. scriptae n. 2049.
Ruellia grandiflora Blanchet pl. Bras. exsicc. n. 677, 1056 et 1653 in Herbb. Moricand. et Candoll.

COROLLA a basi ad introitum faucium metita 2½ poll. longa, a basi ad limbi extrema 3¼ poll.; limbi diameter 2¼ poll.; tota pubescens coloris intense coccinei. Limbi laciniae erecto-patentes, ovatae, rotundatae subinde emarginatae; tubus curvatus, continuo in limbum transiens. STAMINA faucibus longiora; FILAMENTA purpurea; ANTHERAE albae. STYLUS purpureus. — FLORES in axillis foliorum superiorum brevissime pedicellati, alterni. BRACTEOLAE propriae ovatae, mucronatae, sessiles, calyci adpressae eoque plus duplo breviores. CALYX 1¼ — in fructu 2 poll. longus, usque ad ⅘ quinquefidus, laciniis lineari-lanceolatis, acutis, margine scabris. FRUTEX ad 20 pedes adscendens, late diffusus, saepe etiam humilior, ramis subteretibus. FOLIA cum petiolo trilineari glabra, 4½—5 poll. longa, 1—1½ poll. lata, nitida, reticulata, ramis costalibus 6—7-nis. — CAPSULA pollicaris, pallida, a medio ad apicem 16-sperma.

In prov. Bahiensis sylvis primaevis umbrosis petrosis ad Viam Felisbertiam, Martio: Maximilianus Pr. Vidensis, inter Almada et Ferradas, Decembri: Martius; ad Ilheos, Januario: Luschnath; ad Nazareth de Farinhas prope Bahiam: Blanchet. ♄

6. DIPTERACANTHUS NEOWEDIA N. AB E. caule fruticoso, ramis flexuosis dependentibus tetragonis; foliis ovatis cordatisve, acutis, glabris, coriaceis; floribus axillaribus, subsessilibus vel brevipedicellatis, bracteolis ovatis, sessilibus, calyce duplo brevioribus; corolla grandi, infundibuliformi, tubo in limbum transeunte limbi laciniis subrotundis, retusis, paullo longiori.

Neowedia speciosa Schrad. in Maxim. Princ. Videns. it. II. p. 343. et in Gött. gel. Anz. 1821. I. p. 706.

A *Dipteracantho affini* differt corolla speciosiore, limbo cum tubo collato latiore, laciniis rotundatis, et foliis cordato-ovatis acutis. CAULIS 20 pedes altus, inter virgulta adscendens, acute tetragonus, lenticuloso-asper. FOLIA cum petiolo 4—5 lin. longo, 5-pollicaria, 2½ poll. lata, subcuspidato-acuta, pleraque basi distincte cordata, reticulata. BRACTEOLAE ovatae 6 — 8 lin. longae. CALYCIS laciniae lanceolatae, acuminatae, 1½ poll. longae. COROLLA pubescens, coccinea, tubo 1¾ poll. longo, limbi diametro 2½—3 pollicum; laciniae suborbiculares leniter emarginatae. STAMINA exserta.

In sylvis primaevis umbrosis vallis Joaquim dos Santos ad flumen Ilheos, Martio: Maximilianus Pr. Vidensis, Riedel et Sellow. ♄

7. DIPTERACANTHUS SUBRINGENS N. AB E. glaber; caule flexuoso, ramis dependentibus, acute tetragonis; foliis ovalibus, basi acutis, petiolatis, inferioribus in acumen obtusum mucronulatum productis, superioribus acutis angustioribus; floribus in apice ramulorum axillaribus, solitariis geminisve subsessilibus, bracteolis ovali-oblongis, petiolatis, calyce plus duplo brevioribus; corolla grandi, elongato-infundibuliformi, tubo in fauces transeunte, limbi subbilabiati laciniis ovalibus, tubo cum fauce triplo brevioribus.

Ruellia grandiflora Salzm. in Herb. Acad. Petrop. et Blanchet in Herb. Bentham.

Similis sane *D. affini*, etiam quod calyces magnos laciniis lanceolatis instructos et corollae colorem coccineum attinet, sed differt evidentissime tubo cum faucibus (cum limbo collatis) longioribus hujusque laciniis angustioribus (apice integris) duobus sursum, tribus deorsum vergentibus. — TUBUS cum faucibus 3 poll. longus, incurvus; limbi laciniae pollicares. Corollae species in universum fere *Stemonacanthum* refert.

In sylvis primaevis prov. Bahiensis: Blanchet n. 214, et 1674. et Salzmann. ♄

8. DIPTERACANTHUS CONFINIS N. AB E. fruticosus; caule tetraquetro glabro (albo); foliis oblongo-lanceolatis, in petiolum brevissimum attenuatis, obtuse acuminatis, subrepandis, nitidis, in costis supra hispidis; floribus axillaribus, solitariis, oppositis, brevissime pedicellatis, bracteolis lineari-lanceolatis obtusis hispidulis calycem excedentibus; calycis laciniis setaceis; corollae tubo longo, fauces obconicas aequante.

β. MINOR: caule humiliore, magis diffuso, foliis anguste lanceolatis.

Dipteracantho Schaueriano similis, differt inprimis caule tetraquetro, tum foliis minoribus, angustioribus, subsessilibus, strictis, in costis et margine hispidulis (juvenilibus saltem), 2½ poll. longis, ½ poll. latis, bracteolis angustioribus hispidulisque floribusque minoribus, ad os faucium pollicem 1 longis, limbi diametro 8 linearum. Calycis laciniae hispidulae.

An forma major *Dipteracanthi Schaueriani*?

Ad Campos Velhos, prov. S. Petri: Sellow. ♃

9. DIPTERACANTHUS CHAMAEDRYS N. AB E. caule herbaceo procumbente hirsuto; foliis ovalibus et oblongo-ovalibus obtusis, repando-subcrenatis, utrinque pilosis, basi acuta in petiolum brevem desinentibus; floribus axillaribus subsessilibus solitariis alternis, bracteolis elliptico-oblongis obtusis, basi cuneatis calycibusque hirsutis; laciniis calycis lanceolatis obtusiusculis, bracteolis longioribus fauce corollae obconico-elongata incurva et tubo multo longiore.

Foliis parvis et tubo corollae ratione faucium brevissimo a confinibus *Dipteracantho bifloro, heterophyllo, hirsuto* cet. facile distinguitur. FOLIA inferiora 1—1¼ poll. longa, 7 lin. lata, subobovata, petiolo 1 lin. longo; media 2—2¼ poll. longa, 10—11 lin. lata, petiolo 2 lin. longo, hirsuto; utraque folii pagina pilis raris adspersa; apex obtusus; rami costales 3—5; crenae in aliis foliis, iisque latioribus, distinctiores in aliis nullae. FLORES omnes in nostris absque altero opposito. CALYX 7 lin. longus, bracteolae una linea breviores. Laciniae calycis lin. fere latae, valde hirsutae et ciliatae. COROLLA (coerulea) subbipollicaris, pubescens; tubus vix 3 lin. longus, ubi stamina inseruntur; hinc fauces sensim sensimque obconico-dilatatae modico arcu incurvantur; limbi laciniae patentes, ovatae, obtusae, subaequales. STAMINA éxserta; ANTHERAE muticae, oblongae. FRUCTUS deest.

Ad Arrayal da Penha, prov. S. Pauli: Pohl. ♃

10. DIPTERACANTHUS RUBIAEFORMIS N. AB E. caule herbaceo, tetraquetro, glabro, apice pilosulo; foliis oblongo-lanceolatis, in petiolum brevissimum attenuatis, obtuse acuminatis, subrepandis, juvenilibus supra subtusque in costis hispidis adultioribus glabrescentibus, floribus axillaribus, glomerulato-subsessilibus solitariisve; bracteolis lanceolatis, obtusis, hispidulis, calyce longioribus; calycis laciniis lineari-subulatis, corollae tubo fauces obconicas subaequante.

Accedit ad *Dipteracanthum confinem*, a quo differt foliis juvenilibus hispidis, calycis laciniis haud setaceis, sed ex linearibus subulatis et corolla a basi ad limbi marginem 10 lin. longa, incurva, alba, venis violaceis; a *Dipteracantho calvescente* distinguitur corollae laciniis rotundatis nec emarginatis.

Prope Vargem in prov. Minarum Generalium: Riedel. ♃

11. DIPTERACANTHUS CALVESCENS N. AB E. caule suffruticoso, basi repente, glabro, candicante, juvenili apice hirsuto; foliis elliptico-oblongis acuminatis, basi acutis, brevipetiolatis, repandis, juvenilibus supra undique subtus ad costas hirsutis, adultis glabrescentibus; floribus infraterminali-axillaribus geminis (ternisve) subsessilibus; bracteolis inferioribus ovalibus obtuse cuspidatis, superioribus oblongo-lanceolatis, obtusis, calyce longioribus hirsutis; corollae tubo longo, fauce obconica tubum subaequante.

CAULIS adultus glaberrimus cortice albo laevi vestitus; ramus juvenilis strigoso-hirsutus. FOLIA superiora 3—3½ poll. longa, ¾—1 poll. lata, basi acuta in brevem et hirsutum petiolum desinentia, mox missa hirsutie fere glabra. BRACTEAE propriae 6 lin. longae, valde hirsutae, hirsutie (sicuti in foliis) alba nitente subincumbente. Inferiorum bracteolae ovales ovataeve, basi magis minusve attenuatae, apice in cuspidem latum, obtusum, brevem productae; superiorum florum minores, oblongae vel oblongo-lanceolatae, calyce paullo longiores. CALYCIS laciniae lineares, hirsutae. COROLLA pollicaris, limbi laciniis quadrato-ovalibus late emarginatis, coloris albi intus rubro-venosa.

Variat caule vix semipedali simplicissimo.

Caule inferne glabro et radicante facile distinguitur. Affinis primo loco *Dipteracantho geminifloro* Kunth, qui differt foliis minoribus pubescentibus nec hirsutis glabrisve laciniisque corollae rotundatis, neque, ut in nostro, emarginatis, bracteis autem minoribus; *Dipteracanthus dejectus* distinguitur foliis apice haud attenuatis, et petiolo longiore; — dein *Dipteracantho ciliato*, cui folia sunt latiora, longe petiolata, et bracteae propriae spathulatae; — a *D. Schaueriano* differt hirsutie partium floralium et corollae limbo minore.

In sylvis ad Sebastianopolin, Aprili, e. g. in m. Corcovado: Martius, Schott, Sellow, Riedel. ♃

12. DIPTERACANTHUS SCHOTTIANUS N. AB E. caule herbaceo, ad genicula infracto, obtuse quadrangulo, subtilissime tomentoso; foliis ovalibus oblongisve in petiolum acute desinentibus, apice obtusiusculis, repando-subcrenatis, supra laxe strigosis, subtus holosericeo-mollibus ad costas hirsutis; floribus axillaribus oppositis, solitariis, subsessilibus, circa apicem caulis magis confertis; bracteolis spathulatis, calyce longioribus; corollae tubo faucibus elongato-obconicis breviore, limbo brevi.

Differt a *Dipteracantho calvescente* et affinibus caule incano, subtilissime tomentoso et foliis subtus inter costas papillis mollibus confertissimis minutis tectis, ad tactum holosericeis tum vero ab omnibus sui generis limbo corollae (rubrae) faucibus triplo breviore. — RADIX fibrosa. CAULIS hinc inde ad genicula valde infractus. FOLIA inferiora minora; superiora 3—2½ poll. longa et 1 poll. lata, supra setis raris hirsuta, margine ciliata; rami costales seni. BRACTEOLAE ad basin pedicelli brevis 6—7 lin. longae, oblongo-spathulatae, longe ciliatae. CALYCIS laciniae

lineari-subulatae, ciliatae, dorso velutinae, 5 lin. longae. Corolla pubescens, rubra, usque ad orificium faucium $1\frac{5}{4}$ poll. longa, incurva; tubus 6—7 lin. longus; fauces obconicae, 11—12 lin. longae; limbi laciniae breves, subrotundae, emarginatae. Stamina inclusa. Capsula 5 lin. longa, pubescens, in medio octosperma.

In umbrosis prope Rio de Janeiro: Schott, Riedel. ♃

Accedit ad genus *Siphonacanthi*, a quo scil. differt corollae limbo evidentiori.

13. DIPTERACANTHUS DISSITIFOLIUS N. ab E. hirsutus, caule herbaceo-simplici; foliis ovalibus, obtusis subcrenatis brevipetiolatis, inferioribus minoribus maxime distantibus, floralibus approximatis, floribus solitariis oppositis sessilibus; bracteolis oblongo-spathulatis sublinearibusve calycem aequantibus; corollae infundibuliformis tubo in fauces obconicas longas transeunte.

β. Humilior: foliis supra velutino-hirtis.

γ. Nanus: caule vix digitali, foliis ut in α, floribus $\frac{1}{3}$ minoribus.

Radix videtur stolonifera. Caules pedales, erecti, flaccidi. Folia radicalia desunt in nostris; caulinorum inferiorum duo paria, alterum juxta basin, alterum in medio caule vel paullo altius situm; haec folia 9—10 lin. longa, 6 lin. lata, obovata, gemmam rami axillarem nutrientia; ad apicem caulis plerumque paria tria foliorum floralium inter se approximata, quae folia $1\frac{1}{2}$ poll. longa, 1 poll. fere lata, obovata vel elliptica, obtusa, in petiolum brevem cuneatim desinentia, hirsuta, juniora supra hirtovelutina, repanda vel, summa praesertim, crenata. Calyx cum bracteolis 10 lin. longus, hirsutus; laciniae lineari-attenuatae. Corolla dilute coerulea $2\frac{1}{2}$ poll. longa, pallide violacea, pubescens, obconica, in tubum transiens, limbi laciniis erectis, in var. β. magis patentibus, (sed casu uti videtur, distracta) ovato-subrotundis obtusis integris. Stamina non exserta. Fructus desideratur.

In prov. Minarum; ad Padrocinio: Pohl; ad Cachoeira do Campo: Claussen. Var. β. ad Puerto Grosso regionis Montevidensis in campo: Sellow; in campis provinciae S. Pauli vulgaris, floret Novembri: Lund. Var. γ. in fruticetis umbrosis prope Borda do Campo prov. Minarum, Maio: Riedel.

14. DIPTERACANTHUS MULTIFOLIUS N. ab E. hirsutotomentosus, caule herbaceo; foliis ovatis ovalibusve, basi obtusa subsessilibus, aequidistantibus approximatis, inferioribus obtusis, superioribus acutiusculis; floribus solitariis binis ternisve glomerato-sessilibus oppositis; bracteolis oblongis calycem subaequantibus, deciduis; calycis laciniis setaceis hirsutis, corollae infundibuliformis tubo fauces obconicas aequante; capsula hirsuta.

? β. multiflorus: verticillis multifloris, foliis subangulatis.

Ruellia subdentata Klotzsch in Herb. Gen. Berol. ex hort. Berol.?

Differt a *Dipteracantho dissitifolio* caule plurinodi, saepe ramoso, articulis subaequalibus, foliis, plerisque saltem, basi nec apicem versus latioribus, bracteolis angustioribus, corollis brevioribus, 2 poll. longis (a basi ad marginem limbi metiendo), calyce magis setaceo. *Dipteracanthus tomentosus* longius distat foliis inferioribus majoribus longiori petiolo, bracteolis nullis, calycis laciniis latioribus, corolla coccinea.

In Brasilia australiore: Sellow. ♃

15. DIPTERACANTHUS BEYRICHIANUS N. ab E. hirsutotomentosus, caule herbaceo apice ramoso (simplicive?) acutangulo erecto; foliis aequidistantibus approximatis ovalibus obtusis sessilibus, inferioribus basi cuneatis; floribus in angulis foliorum superiorum sessilibus solitariis geminis ternisve oppositis; bracteolis lineari-subulatis calyce brevioribus (?), calycis hirsutissimi laciniis lineari-setaceis; corollae infundibuliformis tubo fauces obconicas aequante; capsula hirsuta.

Differt a *Dipteracantho multifolio* inprimis foliis superioribus minime apicem versus angustioribus sed vere ovalibus obtusis aut brevissime acutiusculis, tum vero et bracteis linearibus.

In prov. Sebastianopolitana: Beyrich. ♃

? β. angustior: caule trifido, foliis lanceolato-oblongis albohirsutissimis. An distincta species?

In prov. Cearâ: Gardner n. 1801.

16. DIPTERACANTHUS GLANDULOSO-PUNCTATUS N. ab E. hirsutus, immixtis pilis glandulosis; caule herbaceo ramoso; foliis ovalibus utrinque obtusis apiceve obtuse cuspidulatis, brevissime petiolatis aequidistantibus, glanduloso-punctatis; floribus axillaribus solitariis oppositis sessilibus; bracteolis oblongis calyce paullo brevioribus; corollae infundibuliformis tubo faucibus obconicis longiore.

Caulis (an ramus?) semipedalis. Folia 14—16 lin. longa, 9 lin. lata, internodiis longiora, subsessilia, hirsuto-glandulosa glandulisque punctiformibus depressis praesertim subtus et in statu juvenili veluti lepidota; superiora apice obtuse acutata. Bracteolae dense glanduloso-punctatae. Calyx 6 lin. longus, laciniis lineari-attenuatis hirsutis parce glandulosis. Corolla violacea (?), usque ad limbi marginem $1\frac{3}{4}$ poll. longa, tubus 10—11 lin., —fauces 6—7 lin. longae.

Adnot. A *Dipteracantho viscosissimo* distinguitur punctis glandulosis foliorum, pilis glandulosis parcioribus, corolla dimidio fere minore, alia ut taceam; a *Dipteracantho multifolio* viscositate, foliis apice parum vel non attenuatis, corolla minore, tubo longiore etc.

Prope S. Ignacio prov. Rio Grande do Sul: Sellow. ♃

17. DIPTERACANTHUS VISCOSISSIMUS N. ab E. glanduloso-pubescens; caule herbaceo a basi ramoso; foliis ovalibus utrinque acutiusculis, brevipetiolatis, aequidistantibus; floribus axillaribus solitariis oppositis sessilibus; bracteolis lanceolatis calycem subaequantibus; corollae infundibuliformis tubo faucibus obconicis paullo longiori.

Rhizoma flexuosum, fibris radicalibus apice fusiformibus. Caules semipedales, erecti, tetragoni, ramosi, cum foliis bracteolis calycibusque pubescentia densa, molli, glandulosa vestiti et arena adglutinata inquinati. Folia 1—$1\frac{1}{4}$ poll. longa, et 6—7 lin. lata, in petiolum brevissimum acute desinentia, paullo minus, ac caulis, pubescentia, superiora magis acuta; nervi costales 3—4. Flores in nostris 2 infra apicem caulis oppositi, fere sessiles. Calyx 6—7 lin. longus, laciniis fere setaceis valde glandulosis. Corolla violacea, usque ad limbi marginem $2\frac{1}{2}$ poll. longa, tubo gracili pollicari, faucibus $\frac{3}{4}$ poll. longis obconicis, limbi laciniis rotundatis integris. Affinis est, praesertim quod ad corollam, *Dipteracantho dissitifolio.*

In Brasilia australiori: Sellow. ♃

18. DIPTERACANTHUS BRACHYSIPHON N. ab E. hirsutus; caule herbaceo subramoso; foliis ovatis obovatisve, repandocrenatis, basi cuneata in petiolum brevem decurrentibus inferioribus distantibus obtusis, superioribus acutiusculis, approximatis; floribus axillaribus solitariis geminisve oppositis subsessilibus; bracteolis linearibus lanceolatove spathulatis calyce brevioribus; corollae infundibuliformis tubo faucibus triplo breviore.

Quod ad foliorum figuram *Dipteracantho dissitifolio* valde similis differt inferioribus foliis haud multo minoribus, inprimis tamen tubo corollae brevi; quo charactere *Dipteracantho brevi-*

cauli similis est, sed differt foliorum forma et hirsutie non undique sparsa sed solis in costis disposita, tum etiam corolla $1\frac{1}{4}$—$1\frac{1}{2}$ poll. longa, breviori igitur ac paullo magis turgida.

Ad Alacriportus urbem prov. Rio Grande do Sul in campis, Octobri: Sellow. ♃

19. DIPTERACANTHUS BREVICAULIS N. AB E. caule humili foliisque supra subtusque in costis hirsutis; foliis superioribus ovali-oblongis obtusis repando-dentatis crenatisve in brevem petiolum acute desinentibus, inferioribus obovatis aequidistantibus, floralibus approximatis; floribus solitariis oppositis subsessilibus; bracteolis lanceolato-linearibus calyce brevioribus; corollae infundibuliformis tubo in fauces obconicas duplo longiores transeunte.

Differt a *Dipteracantho dissitifolio* caule circiter spithamaeo, foliis inferioribus haud adeo distantibus neque magnitudine valde diversis, foliis omnino minus, subtusque non nisi in costis hirsutis, denique tubo corollae ad fauces commensurato breviore. COROLLA a basi ad limbi marginem $2\frac{1}{2}$ poll. longa. RHIZOMA lignosum, subterraneum. — An var. *D. dissitifolii?*

In Brasilia australiore: Sellow. ♃

20. DIPTERACANTHUS FURCATUS N. AB E. hirsutus; caule herbaceo apice bi- (tri-) furco; foliis brevissime petiolatis (subsessilibus) repandis, inferioribus ovatis, superioribus floralibusque lanceolatis, infimis minoribus valde distantibus; floribus solitariis geminis ternisve congestis oppositis subsessilibus; bracteolis ovalibus calycem aequantibus; corollae infundibuliformis tubo fauces obconicas aequante.

Similis *Dipteracantho dissitifolio*, quin ejus forsitan forma perfectior, sed differt caule ad apicem diviso, foliis (ramorum) inferioribus ovatis apicem versus attenuatis paullo majoribus acumine obtuso, neque ovalibus obtusis, tum superioribus plerisque ovato-oblongis lanceolatisve, floribus aggregatis, bracteolis latioribus, corolla denique duplo fere minore, (cum limbo circiter pollicari). RADIX fibrosa. CAULIS usque ad bifurcationem 8—9 poll. altus, glabratus, trinodis, nodo infero minore. FOLIA in hac parte destructa sunt, sed residet unum exiguum. RAMI hirsuti, erecto-patuli, brevinodes, foliosi. BRACTEOLAE in petiolum contractae, 8 lin. longae, acutiusculae, triplinerviae. CALYX 7—8 lin. longus, hirsutus, laciniis lineari-setaceis. CAPSULA longitudine calycis, pubescens, basi brevi spatio asperma, hinc ovata, turgida, 8-sperma.

In australioribus Brasiliae: Sellow. ♃

21. DIPTERACANTHUS PURI N. AB E. suffruticosus, pubescens; caule acute tetragono; foliis ovalibus, oblongis oblongove lanceolatis utrinque attenuatis integerrimis; floribus axillaribus oppositis brevissime pedicellatis; bracteis propriis oblongo-lanceolatis calyce longioribus, corollae tubo longissimo fauce brevi.

Ruellia Puri Mart. in Herb. Reg. Monac.

β. ANGUSTIFOLIUS: foliis lanceolatis cauleque apicem versus lanatis.

Pubescentia et inprimis corolla fere hypocrateriformi distinctissima species. Folia sunt $2\frac{1}{2}$—3 poll. longa, 8—9 lin. lata, plus minus repando-crenata utrinque sicuti et caulis dense lanata, aetate subtomentosa. Reliqua ut in forma communi.

γ. GYMNOCLADUS: ramosior, ramis basi nudis articulo imo elongato, apice subcapitato-floriferis.

CAULIS 3—4-pedalis, nodulosus, articulis plerisque brevibus. FOLIA in var. α. 3—4 poll. longa, 1—$1\frac{1}{3}$ poll. lata, apice magis quam basi attenuata, pilis molliusculis patulis plus minus dense vestita, subinde canescentia, aetate glabrescentia, ramis costalibus 6—10nis rectiusculis subtus prominulis magis pubescentibus. PETIOLI breves. BRACTEAE 6 lin. longae, subspathulatae. CALYX 5 lin. longus, laciniis setaceis hirsutis. COROLLA roseo-aut rubro-coerulescens, tubus saepe $1\frac{1}{2}$ poll. longus, limbus patens 14 lin. latus laciniis retusis; faux brevis obconica. CAPSULA 6 lin. longa, lanceolata, basi asperma, ab $\frac{1}{3}$ a basi 4-sperma, pubescens.

In sylvis a gente Puri habitatis ad Praesidium S. Joannis Baptistae et in Serra de S. Geraldo prov. Minarum, Aprili: Martius; similibus locis: Schüch, Gardner (n. 5130.); in sylvaticis jugi Serra da Chapada; et in fruticetis umbrosis prope Borda do Campo prov. Minarum, Majo, in prov. S. Pauli ad urbem Ytu, locis umbrosis Februario, et in fruticetis montium tractus Serra da Mantiqueira, Majo: Riedel. ♃

22. DIPTERACANTHUS HELIANTHEMUM N. AB E. suffruticosus, hirsutus; foliis oblongis, basi obtusis subsessilibus, integerrimis, juvenilibus subtus tomentoso-canis; floribus infraterminali-axillaribus aggregatis; bracteis propriis lanceolatis calyce brevioribus; calycis laciniis lineari-lanceolatis attenuatis, hirsuto-tomentosis; corolla infundibuliformi, tubo transeunte.

Hirsutie longa, patente flavida insignis. CAULES lignosi erecti aut adscendentes incurvi tetragoni, hirsuti, purpurascentes, pedales, simplices vel ramosi. FOLIA $1\frac{1}{2}$—2 poll. longa, 6—8 lin. lata, brevissime petiolata, obtusiuscula, flavescenti-hirsuta, juniora subtus incana et ad nervos hirsuta. Ramulorum folia similia, at duplo minora magisque hirsuta, subtusque tomentosa, marginibus saepe revolutis. FLORES ad apicem rami approximati, subsessiles in axillis foliorum decrescentium, solitarii vel gemini. CALYX 5 lin. longus, laciniis plus minus attenuatis obtusis. BRACTEOLAE lanceolatae, obtusae, duplo fere breviores, hirsuto-tomentosae. COROLLA coerulea, bipollicaris, infundibuliformis, tubo fauces obconicas aequante; limbi laciniis ovatis obtusis. STAMINA inclusa; ANTHERAE muticae. OVARIUM et STYLUS hirsuta.

In sylvis aestu aphyllis s. Catingas ad Montem Sanctum prov. Bahiensis, Aprili: Martius. (Specimen imperfectum, caule adscendente ramuloso, ramulis, abortiente altero, subunilateralibus microphyllis, calycis laciniis latioribus, minus attenuatis.) Ad Rio preto fluvium: Pohl. ♃

23. DIPTERACANTHUS VINCIFORMIS N. AB E. suffruticosus; caulibus e rhizomate calloso nodoso pluribus simplicibus apiceve ramosis erectis subdiffusisve, lanuginoso-pubescentibus; foliis obtusis margine subtusque puberulis, basi cuneatis, inferioribus obovatis, superioribus plerisque ovalibus oblongisve; floribus axillaribus geminis ternisve subsessilibus; bracteolis oblongis obtusis ciliatis calyce anguste lineari hirsuto brevioribus; corollae infundibuliformis tubo in fauces obconicas transeunte.

Ruellia vincoides Herb. Willd. n. 11650.

Similis *D. patulo* et *erecto*, sed differt ab hoc corollae limbo ampliore et, uti ab illo, foliis plerisque angustioribus ubi vero latioribus, tunc basi cuneatis. — CAULES e rhizomate lignoso nodoso (repente?) plures, $\frac{1}{2}$—1 pedem alti, inferne simplices, apicem versus saepe confertim ramosi et albido-lanuginosi, graciles, lignosi. FOLIA superiora $1\frac{1}{2}$ poll. longa, $\frac{1}{2}$ poll. lata, oblonga, obtusa, in petiolum brevem decurrentia, integerrima, subtus et in margine pubescentia et glanduloso-punctulata, supra glabra et laevia costis scabris, juniora autem tota scabra; rami costales 5. Folia inferiora et surculorum teneriorum omnia magis ovata vel obovata, 1—$1\frac{1}{2}$ poll. longa (cum petiolo), 8—10 lin. lata, cuneatim in petiolum longum decurrentia. FLORES in axillis foliorum superiorum gemini vel etiam solitarii. BRACTEOLAE $2\frac{1}{2}$—3 lin. longae, oblongo-lineares, pubescentes. CALYX 6 lin. longus, profunde 5-partitus, laciniis perangustis linearibus patenti-hirsutis. COROLLA a basi ad limbi apicem $1\frac{1}{2}$ poll. longa,

pubescens, coerulea (?) tubo in fauces anguste obconicas transeunte, limbi laciniis erecto-patulis rotundatis. STAMINA inclusa. ANTHERAE sagittatae, mucronulatae, basi muticae. STYLUS pubescens. CAPSULA oblonga, 3—4 lin. longa, pubescens, 8-sperma (?).

In vicinia Soteropoleos: Siber, teste Com. ab Hoffmannsegg (Herb. Willd); in sylvis ad Rio de Caxoeira prope Almada prov. Bahiensis, Januario: Martius. ♃

24. DIPTERACANTHUS NEESIANUS MART. herbaceus; caule subsimplici stricto, dense folioso, hirto; foliis ovalibus utrinque acutis repando-dentatis (subinde et integerrimis) hirsuto-tomentosis, floralibus superioribus minoribus obtusis; floribus axillaribus solitariis oppositis, in spica terminali dispositis; bracteolis lineari-lanceolatis obtusis calyce brevioribus, corollae grandis infundibuliformis tubo fauces obconicas aequante.

? β. SUBINTEGERRIMUS: caule infra apicem ramum gignente, foliis subintegerrimis.

Neowedia Neesiana Mart. Herb. Fl. Bras. n. 1117.
Ruellia pilosa Vell. Fl. Fl. VI. t. 100.

Affinis *Dipteracantho macrantho.* CAULIS tetragonus, viridi-purpureus, pilis sparsis hirsutus. FOLIA inferiora 6—9 poll. longa, $2\frac{1}{2}$—3 poll. lata, subacuminata, in petiolum brevem hirsutum decurrentia, repando-dentata dentibus parvis acutis, utrinque hirsuto-subtomentosa, ramis costalibus novenis. Floralia abruptim minora, subsessilia, inferiora acuta, reliqua cuncta obtusa subinde cum mucronulo. FLORES brevissime pedicellati. BRACTEOLAE 9 lin. longae, tomentosae. CALYX pollicaris, laciniis aequalibus lineari-attenuatis hirto-tomentosis. COROLLA $3\frac{1}{2}$ poll. longa, tubo $1\frac{1}{4}$ poll. longo hirsuto, faucibus ample obconicis pubescentibus, limbo erecto-patulo laciniis ovato-subrotundis emarginatis; color coeruleus (?). STAMINA limbo breviora. STYLUS hirtus; STIGMATIS rami plani acuti, superiori paullo breviori. FRUCTUS in var. β. pollicaris, oblongus, dense pubescens, in medio 8-spermus.

In prov. Goyazana ad Villa Boa, ad Caldas Velhas locis montosis; in saxosis umbrosis jugi Serra da Chapada prov. Matto Grosso, et var. β. prope Cujaba: Riedel. Majo floret. ♃

25. DIPTERACANTHUS MACRANTHUS N. AB E. herbaceus; caule erecto glabro, ad genicula barbato; foliis elliptico-oblongis oblongisve utrinque mediocriter attenuatis, repando-dentatis obiterve repandis, supra strigosis subtus hispidulis, inferioribus floralibusque superioribus ovatis; floribus axillaribus solitariis, ad apicem caulis spicatim capitatimve confertis, bracteolis oblongo-linearibus obtusis calyce brevioribus; corollae grandis purpureae limbo campanulato.

Ruellia macrantha Mart. in Herb. Reg. Mon.
Ruellia speciosa Schott in Herb. Imp. Vindob. n. 6127.

β. MAGNIFICA: foliis medii caulis oblongo-lanceolatis lanceolatisve densius strigosis.

Ruellia magnifica Mart. Herb. Bras. n. 1040 et in Herb. Reg. Monac.

COROLLA tripollicaris, limbi diametro sesquipollicari, pubescens; TUBUS 12—14 lin. longus, incurvus; faux late obconica sive obovata, in lacinias transiens; limbi laciniae subrotundae, anguste emarginatae, ciliatae. CALYCIS laciniae pollicares, lineari-attenuatae, ciliatae. — CAULIS 4—6 ped. altus. FOLIA media caulis 4—$5\frac{1}{2}$ poll. longa, $1\frac{1}{4}$ poll. lata, apice attenuata acumine obtuso, basi acuta, supra plus minus strigillosa, ramis costalibus senis—novenis; inferiora folia breviora, ovata vel ovalia, basi apiceque obtusa, $1\frac{1}{2}$—2 poll. longa et ad basin pollicem fere lata. PETIOLI foliorum mediorum longiusculi, superiorum inferiorumque breves. BRACTEAE (sive folia floralia) ad apicem approximatae, sessiles, $1\frac{1}{2}$—1 poll. longae, apice attenuatae at vero obtusae. FLORES alterni, subsessiles. CAULIS subteres, subtilissime striatus, glaber, medulla spongiosa farctus.

Var. β. differt foliis angustioribus et minoribus (3 poll. longis, $\frac{3}{4}$ poll. latis), magis strigosis.

In Serra do Mar. prov. Sebastianopolitanae et Paulinae: Schott, Martius, Raven; in prov. Minarum: Gardner (n. 5132 in Herb. Bentham.); in sylvis umbrosis ad Mariana, in fruticetis umbrosis ad Cachoeira do Campo, Majo — Aug. Martius, Ackermann; prope Sabara; Vauthier (n. 181.) in Serra de S. Antonio: Sellow; in umbrosis Entre os Morros, Majo: Riedel; Cujabae: Patricio da Silva Manso.

Var. β. in montibus prope Villa Rica prov. Minarum, Aprili, Martio: Martius, Sellow, Riedel, Claussen. ♃

26. DIPTERACANTHUS CANUS N. AB E. herbaceus; caule obtuse tetragono pubenti-cano; foliis ovatis ovatove oblongis acutis, repando-subcrenatis, longe petiolatis, utrinque canescenti-pubentibus; floribus axillaribus geminis ternisve glomeratis, bracteis propriis bracteolisque setaceis calycibusque albo-villosis; corollae tubo in fauces obconicas longas transeunte, limbo brevi.

Affinis *Dipteracantho erecto* et *patulo.* CAULIS pubescentia brevi retrorsum incumbente tomentoso-canus angulis obtusissimis, ad genicula in statu sicco collapsus. FOLIA inferiora petiolo bipollicari, lamina 5 poll. longa, ad basin 2 poll. lata, superiora in petiolo 9—7 lin. longo, $4\frac{1}{2}$—3 poll. longa, $1\frac{1}{2}$ poll. lata; omnia basi rotundata et ad petiolum breviter acutata, pubescentia, minus tamen ac caulis, incana; rami costales 8—6, uti petioli pubescenti-cani. FLORES versus apicem caulis magis aggregati, in pedunculo communi brevissimo 2, 3, raro plures arcte conferti. BRACTEAE ad basin talis fasciculi duae, setaceae, calyce plerumque longiores; duae ad basin calycis eoque breviores. CALYX 6 lin. longus, aequalis, laciniis lanceolato-subulatis albo-villosis. COROLLA 2 poll. longa, pubescens; tubo sursum in fauces elongato-obconicas transeunte; limbi laciniae 5—6 lin. longae, ovales, obtusae. ANTHERAE exsertae. FRUCTUS deest.

In Serra da Viuva prov. Sebastianopolitanae: Schott. ♃

27. DIPTERACANTHUS TOMENTOSUS N. AB E. fruticosus, tomentosus; foliis ovatis acutiusculis, in petiolum brevem acute desinentibus, integerrimis; floribus axillaribus cymoso-congestis, bracteis interstinctis fasciculis oppositis densis, bracteis partialibus spathulato-lanceolatis bracteolisque lineari-filiformibus brevibus tomentosis; calycibus confertissime hirsuto-glandulosis, corollae infundibuliformis fauce obconica tubum aequante, limbo patente, fructu tetraspermo (?)

Speciosus. CAULIS di-trichotomus, ramis strictis. FOLIA approximata, ovalia vel magis ovata, inferiora 2—3, superiora $1\frac{1}{2}$—1 poll. longa et breviora, $1\frac{1}{2}$—$\frac{5}{4}$ poll. lata, basi acuta, apice breviter acuta aut obtusiuscula, subtus tomentoso-cana, supra hirto-tomentosa. PETIOLUS vix $\frac{1}{2}$ poll. longus, hirsutus, superiorum foliorum brevissimus. CYMULAE axillares imbricatae, brevissime pedunculatae, folio breviores, pauciflorae. FOLIA floralia 9 lin. longa, oblonga, obtusa, sessilia; opposita minora lanceolato-spathulata, plerumque sterilia, hinc flores subsecundi. PEDICELLI breves, bracteis binis parvis lineari-filiformibus juxta basin stipati. CALYX densissime glandulosus, pilis capitatis rigidis; laciniae aequales, lanceolatae, lineari-attenuatae, obtusae. COROLLA rosea (?); tubus superius nonnihil incrassatus, pollice longior; limbus patens, tubi longitudine dimidia, laciniis ovalibus obtusis. STAMINA per paria basi conjuncta, exserta, ad apicem tubi orientia, recta; FILAMENTA hispidula; ANTHERAE lineares. STIGMA generis. OVARIUM imperfectum pubescens in medio quadri-ovulatum.

In prov. Goyazana a Promontorio Vinzente ad Laranjas: Pohl. ♄

** Bracteolis nullis.

28. DIPTERACANTHUS HYPERICOIDES N. AB E. caulibus herbaceis adscendentibus erectisve teretiusculis pubenti-scabris; foliis distantibus ovatis obtusis, infimis subrotundis mediisque glabris, floralibus ovali-oblongis pubentibus; floribus ad apicem caulis axillaribus, solitariis sessilibus, bracteolis nullis; calycis laciniis subulatis hirsutulis; corolla infundibuliformi tubo faucibus late obconicis longiori.

CAULES probabiliter caespitosi, graciles, striati, 6—7 poll. longi, pubescentia brevissima dense vestiti. FOLIORUM paria 3 inferiora distantia, reliqua ad apicem conferta, haec paullo angustiora; media ovata, basi acute in petiolum brevem desinentia subinde fere truncata, fere glabra, pollicaria (cum petiolo) 6—8 lin. lata, obtusissima; paris infimi folia suborbicularia, basi cuneata; rami costales debiles. CALYX 2 lin. longus, basi angulatus, parum pilosus. COROLLA fere ut in *D. Puri*, sed minor, a basi ad limbi marginem paullo ultra pollicem extensa, tubo 6 lin., faucibus 3 lin. longis; limbi laciniae subrotundae nonnihil retusae. STYLUS hirsutus. — Quod ad characteres *D. gemmifloro* propinquior, quod ad speciem in universum *vinciformi*.

In campis ad Rio grande do Sul, Decembri: Sellow. ♃

29. DIPTERACANTHUS BAHIENSIS N. AB E. fruticosus; caulibus geniculato-effusis, articulis longis tetragonis, adultioribus glabrescentibus, ad angulos tuberculatis, juvenilibus dense pubescenti-velutinis; foliis ovali-ovatove oblongis obtusis, in petiolum brevem decurrentibus, juvenilibus subtilissime holosericeis, adultis glabrescentibus; floribus axillaribus geminis subsessilibus, bracteolis nullis, calycis laciniis setaceis pubentibus, corollae tubo faucibus anguste obconicis paullo breviore.

Differt a *D. gemmifloro* et *canescente* foliis distincte petiolatis, a *D. porrigente* integumento foliorumque floralium forma, a *D. Schottiano* bracteolarum defectu et corolla breviori.

In aridis argillosis prope Moritiba prov. Bahiensis: Blanchet (Ruellia trivialis, n. 262. et 466.) et Salzmann (Ruellia patula); Pernambuci: Gardner (n. 901.); in prov. Ceará: Gardner (n. 1802.) ♃ ♄

30. DIPTERACANTHUS BLANCHETIANUS MORICAND. ic. ined. caule humili hirsuto; foliis oblongis obtusis in petiolum brevem attenuatis repando-subdentatis infimis obovatis, supra subtusque ad costas pilosis; floribus axillaribus subgeminis sessilibus, bracteolis nullis; calycis laciniis lineari-setaceis hirsutissimis; corolla infundibuliformi tubo fauces aequante, fructu oblongo pubescente 4-sperma.

A *Dipteracantho geminifloro* evidenter differt foliis angustioribus, non undique pilosulis sed solummodo ad costas et in margine setis longis patentissimis ciliatis, statura denique nana, in speciminibus herbarii Willdenoviani ad summum sesquipollicari. Corolla pollices 1—1½ longa, qua nota differt a *Dipteracantho cilioso* Pursh.

In prov. Bahiensi ad Igreja velha: Blanchet (n. 3454. in Herb. Willd. et Moricand.) ♃

31. DIPTERACANTHUS HUMILIS N. AB E. caule herbaceo geniculato, procumbente adscendenteve foliisque oblongis lanceolatisve subsessilibus obtusis repandis supra subtusque ad costas scabris; floribus axillaribus subgeminis subsessilibus, bracteolis nullis; calycis laciniis lineari-setaceis scabris; corollae infundibuliformis tubo fauces aequante.

α. MINOR: caulibus e rhizomate pluribus, circiter semipedalibus erectis subsimplicibus, foliis inferioribus minoribus spathulatis, floribus omnibus axillaribus oppositis solitariis geminisve.

Ruellia humilis Pohl ic. in Herb. Imp. Vindob. n. 683.

β. DIFFUSUS: caulibus longioribus flexuosis ramosis, floribus subinde in ramulo axillari ex foliorum floralium minorum angulo solitariis alternis.

Ruellia strepens Swartz in Herb. Schreb.

Differt a *Dipteracantho geminifloro* caule foliis calicibusque haud pilosis hirsutisve sed setulis exiguis declinatisque scabris vel calycibus etiam omnino glabris nec nisi margine baseos ciliatis, superficie lineolatis, — tum foliis angustioribus (2 poll. longis, 3—4 lin. latis; superioribus 1½—1 poll. longis 3—2½ lin. latis) supra saturate viridibus, subtus pallidioribus. — Floris partes et fructus uti in *D. geminifloro.* FLORES laete coerulei. — In forma β. loco alterius floris explicatur subinde ramulus, quod ubi accidit, flos alter (exterior) saepe aut deficit aut saltem haud perficitur.

Crescit var. α. ad Alacriportus urbem prov. Rio Grande do Sul: Sellow; in prov. Goyazana: Pohl, Gardner (n. 4345.); in umbrosis ad urbem Ytú, prov. Paulinae, Februario: Riedel. — Var. β. in prov. Goyaz.: Pohl; in Savannis aridis Guianae Anglicae: Schomburgh (n. 5.); in mediterraneis Minarum: Claussen; in Iamaica? (Herb. Schreb.)

32. DIPTERACANTHUS GEMINIFLORUS N. AB E. caule procumbente adscendente erectove hirsuto glabrescente; foliis ovalibus subovatis brevipetiolatis vel subsessilibus, obtusis vel obtusiusculis, subintegerrimis, supra subtusque (praesertim in costis) hirtis; floribus axillaribus subgeminis subsessilibus, bracteolis nullis; calycis laciniis lineari-setaceis hirsutissimis; corollà infundibuliformi tubo fauces subaequante, fructu pubescenti-tomentoso.

Variat: α. PROCUMBENS.

Ruellia geminiflora Humb. B. et Kth. N. Gen. et Sp. II. p. 240. Kunth. Syn. II. p. 37. n. 5.

Ruellia hirsuta Vell. Fl. Flum. VI. t. 96.

β. HIRSUTIOR: caule ramosissimo, foliis minoribus ovato-subrotundis.

γ. ERECTUS: caule erecto stricto (acute tetragono.)

δ. SUBACAULIS: caule brevissimo, foliis obovatis subtomentosis.

ε. ANGUSTIFOLIUS: foliis lanceolatis oblongove lanceolatis paullo evidentius repando-denticulatis laxe hirsutis.

Differt a *D. dejecto* (Ind. or.) jam solis foliis brevissime petiolatis. — FOLIA distantia, integerrima, 1¼ poll. longa, ½ poll. lata; inferiora ovalia, superiora apice paullo magis coangustata, acumine autem obtuso; subinde et folia basi magis quam apice attenuata apice tum minus obtuso, nusquam autem revera acuta sunt. PETIOLUS raro distinctius longiusque protractus; rami costales 5. FLORES ex axillis foliorum plerorumque. CALYX hirsutissimus, inaequalis, laciniis subtiliter acuminatis, una 5 lin. longa, tum 2, iterumque 2 paullo minoribus. BRACTEOLAE nullae omnino. COROLLA 1—1½-pollicaris, pallide violacea (in var. β. et γ. alba, secundum adnot. Maxim. Princ.), pubescens, faucibus oblongis. STAMINA generis. STYLUS glaber; STIGMATIS labium inferius planum, latiusculum, superius parvum, denticuliforme. CAPSULA ovalis, superne inflata, dense pubescens. SEMINA 4, supra unguem capsulae brevem inserta.

Stirps latissime diffusa provenit, locis siccioribus, saepe in lapidosis. In prov. Minarum ad Villam Ricam, Congonhas do Compo, Registo Velho et Patrocinio, Barbacena: Martius, Pohl, Claussen, Stephan; ad S. Luciam, Junio: Riedel; in prov. Matto Grosso: Patricio da Silva Manso; in campis inter Taubaté et S. Pauli urbem frequens, Novembri: Riedel; in prov. Rio de Janeiro, prope Cabo

Frio, in campis de Goyatacazes et prov. Spiritus Sancti ad urbem Victoriae nec non aliis locis Oceano propinquis inter Sebastianopolin et Bahiam: Princ. Maxim. Videns. et Sellow. — In temperatis ad S. Anna et Ibague Novogratensium altit. 500 — 700 hexap. invenit (var. α.): Humboldt; prope Valenciam in Venezuela (var. ε.): Moritz.

33. DIPTERACANTHUS PORRIGENS N. AB E. caule suffruticoso, acute tetragono, geniculatim diffuso, juvenili hirsuto; foliis primariis oblongo-ellipticis utrinque angustioribus, supra hirtis subtus punctatis subtomentosis, demum denudatis, floralibus oblongis; floribus axillaribus in spicam terminalem transeuntibus, bracteolis nullis; corollae infundibuliformis tubo longo, fauce obconica tubum aequante.

Ruellia porrigens Martius in Herb. Reg. Monac.

β. TRIFLORUS: floribus ternis.

CAULES plurium pedum longitudine, procumbentes, geniculatim adscendentes, trichotomi, tetragoni aut quadrangulares, angulis acutis asperis. Foliorum integumentum idem fere ac *Dipteracanthi Helianthemi*, sed subtilius subinde deficiens, primordialium figura foliorum alia et magnitudo fere dupla, scil. 4—2¼ poll. longa, 12—10 lin. lata, basi cuneata in petiolum brevem decurrentia, apice aequo modo angustiora at acumine obtusiusculo, integerrima, primum canescentia, supra hirto-tomentosa dein magis vel plane denudata subtus saepe venuloso-reticulata; rami costales 6—9. FOLIA ramea et floralia inferiora minora, oblongo-lanceolata, obtusa, saepe incana, 1½—1 poll. longa, 5—6 lin. lata, salicina folia quodammodo referentia. FLORES inferiores subinde axillares, oppositi; reliqui decrescentibus foliis floralibus spicati. SPICA terminalis aut sessilis, aut pedunculata modo oblonga aut subrotunda, brevis, modo longior floribus distantibus, foliis floralibus seu bracteis oblongis sessilibus obtusis, 4—6 lin. longis tomentosis glabrescentibus. FLORES solitarii, sessiles. CALYX 4 lin. longus, laciniis subulatis, hirtis, basi tomentosis. COROLLA coerulea, pubescens, 1½ lin. longa, limbo erecto (?) obtuso. ANTHERAE dorso hirsutae. CAPSULA tomentosa tetrasperma, basi brevi spatio contracta et elocularis. Planta polymorpha, subinde tomentoso-strigosa, foliis omnibus forma floralium, minoribus, oblongis, subsessilibus.

In sylvis Catingas ad Maracás et ad flumen Peruaguaçu, prov. Bahiensi, Octobri, Novembri, et in umbrosis sylvis primaevis, inter Villam Principis et Tapanhoacanga in Serro Frio, Aprili et Majo: Martius; in aliis locis prov. Minarum e. g. ad Gama: Sellow; in siccis prope Cujaba, Chapada et alibi in prov. Matto Grosso: Riedel; in provincia Piauhiensi: Gardner (n. 2712). Var. β. in Cearà: Gardner (n. 1808). ♄

34. DIPTERACANTHUS NITENS N. AB E. fruticosus, glaber; foliis ovatis brevissime acutatis, sessilibus, integerrimis, floralibus minoribus oblongis obtusis; bracteolis nullis, floribus in apice caulis ramorumque confertis, oppositis, sessilibus, solitariis, spicam brevem bracteatam efficientibus; corollae infundibuliformis tubo faucibus aequali; capsula sursum inflata pubescente tetrasperma.

RAMI oppositi, stricti, tetragoni, purpurei, lenticellis linearibus pallidis adspersi, plerique apice floriferi. FOLIA rigidula, inferiora in aliis ovata, 2½—3 poll. longa et 2¼ poll. lata, in aliis magis ovato-oblonga, 3 poll. longa et 1¾ poll. lata, apice brevissima acuta, subinde obtusa, basi rotundata vel subcordata, supra nitida, ramis costalibus septenis. PETIOLUS vix lineam 1 longus, crassus. INFLORESCENTIA in caulis ramorumque axillarium apice spicas breves, subrotundas aut ovales refert. FOLIA floralia imbricata, 3—4 parium, sessilia, ovato-oblonga, oblongave, 4 lin. longa, obtusa. CALYX sessilis, haud ad basin partitus, 4 lin. longus, lepidotus, laciniis lineari-subulatis ciliatis. COROLLA 1½ poll. longa, subtilissime pubescens, rubra (?). STAMINA inclusa, glabra, basi per paria connata. OVARIUM et STYLUS hirsuta; STIGMA bilabiatum. CAPSULA 6—7 lin. longa, grisea, pubescens, ovata, ungue brevi, 4—8-sperma.

Ad Pilar prov. Goyazanae: Pohl; prope Cujaba: Patricio da Silva Manso. ♃

35. DIPTERACANTHUS TUBEROSUS N. AB E. suffruticosus, glaber; radice tuberosa; foliis oblongis obtusis, in petiolum brevissimum contractis; floribus axillaribus sessilibus, bracteolis nullis; capsula sursum ovata brevi unguiculata, scabra, tetrasperma.

Propter similitudinem *Dipteracanthi nitentis* huc retuli, etiamsi flore careat. E tubere magnitudine nucis juglandis, basi fibroso rufo surgunt CAULICULI plures, adscendentes, vix semipedales, simplices, acute quadranguli. FOLIA subcoriacea, nitida 1¾ poll. longa, 7—9 lin. lata, integerrima, nervis costalibus 4—6 venoso-reticulatis. PETIOLUS linea brevior. FLORES axillares, alterni; subinde ad speciem flos terminalis. CALYX 3 lin. longus, laciniis subulatis, scabris, haud ad basin discretis. COROLLA deest. CAPSULA fere 4 lin. longa, punctato-scabra (asperula).

In Brasilia australiore: Sellow. ♃

36. DIPTERACANTHUS CAPREAEFOLIUS N. AB E. fruticosus (arboreus?); ramis junioribus tomentosis; foliis ovalibus obtusis, in petiolum brevem acute desinentibus, integerrimis, supra scabris subtus tomentosis, costis prominentibus, floralibus minoribus spathulatis calycibusque glandulosis, bracteolis nullis; corolla infundibuliformi tubo fauci oblongae aequali.

RAMUS teres, lignosus, crassus, cortice purpureo-fusco, superne confertim ramulosus, ramulis patulis tetragonis hirsuto-tomentosis brevibus iterum ramosis. FOLIA rigida, ramulorum majorum 2 poll. longa, 1 poll. lata, ovalia, obtusa, basi acuta, brevi petiolata, subtus dense tomentosa costis quinis — septenis, subtus valde prominulis. FLORES in ramulis brevibus approximati, subsessiles, solitarii oppositi, ebracteati. FOLIA floralia ½—¾ poll. longa, breviovalia, cum petiolo 9—3 lin. longa, in petiolum longitudine fere laminae attenuata, tenuiter tomentosa glandulisque conspersa. CALYX 6 lin. longus, glandulosus, laciniis linearibus angustis obtusis. COROLLA pollicaris et paullo longior, pubescens, limbi laciniis ovatis obtusis integris. STAMINA subexserta. CAPSULA . . . .

Prope fluvium Jequetahy, prov. Minarum: Pohl. ♄

37. DIPTERACANTHUS VINDEX N. AB E. caule herbaceo foliisque lineari-oblongove-lanceolatis sessilibus hirsutis; floribus axillaribus attenuato-sessilibus solitariis geminisve; bracteolis nullis; corolla infundibuliformi, faucibus tubum aequantibus.

Ruellia Vindex Mart. in Herb. Reg. Monac.

CAULES plures ex uno rhizomate, geniculati, adscendentes, varie ramosi. Ramorum articuli inferiores longi, superiores repente decrescentes. FOLIA inferiora 1½ poll. superiora 2-3 poll. longa, 2—3 lin. lata, basi et apice plus minus attenuata apice obtusa, utrinque hirsuta; ramulorum folia angustiora et paullo minora, magis conferta; infima obovata vel oblonga. FLORES vel in opposito angulo 1—2 sessiles, vel in altero ramus floriferus floribus alternis. CALYCIS laciniae lineari-setaceae, hirsutae, tubum aequantes. COROLLA 1½ poll. longa, pubescens, coerulea, limbi laciniis subrotundis emarginatis. STYLUS hirsutus. CAPSULA 6 lin. longa, pubescens, ungue brevi, parte supera ovata crassa.

In campis quotannis ambustis prov. Minarum; ad Contendas: Martius; ad S. Lucia: Riedel; ad Arrayal Porteira: Sellow; similibusque locis: Pohl; Majo, Septembri et Octobri florens lecta. In solo Savannarum lapidoso ad Apatu in districtu Guayana, prov. Venezuelae, Novembri: Otto. ♃

38. DIPTERACANTHUS POHLII N. ab E. fruticosus, glaber; foliis lanceolato-linearibus sessilibus obtusis, per arcus ramorum costalium marginales subtrinervibus; floribus terminalibus oppositis; bracteolis linearibus nullisve; calyce scabro; corollae infundibuliformis tubo faucibus obconicis longiore.

Fruticulus humilis, elegans, Nerii angustis foliis rigidis, cortice rubro. Folia ad summum bipollicaria, lineam, ad summum lineam sesquialteram lata, integerrima, nitida viridia, costa ramisque costalibus utrinque prominulis hisque juxta margines arcubus suis ita coeuntibus, ut lineam submarginalem undatam, seu nervum lateralem utrinque exhibeant, interjecta utrinque serie arearum seu macularum retis rhombearum obliquarum. Flores plerumque duo in apice rami subsessiles. Calycis laciniae 3 lin. longae, lineari-subulatae, scabrae. Bracteolae vel nullae, vel alterius tantum floris una, linearis, calyce longior. Corolla 1½ poll. longa, glabra, rosea (?), tubo in fauces sat amplas sensim transeunte; limbi laciniae rotundatae. Stamina inclusa. Stylus hispido-scaber; stigma ad basin loborum incrassatum. Ovarium oblongum scabrum. Fructus deest.

In vertice montium de S. Felis ad S. Anna, prov. Goyazanae: Pohl. ♄

? 39. DIPTERACANTHUS INAEQUIFOLIUS N. ab E. suffruticosus, pubens; foliis sessilibus inaequalibus, altero oblongo apice attenuato, altero ovato-cordatove subrotundo; floribus axillaribus solitariis ternisve subsessilibus; bracteolis subulatis calycem parvum subaequantibus, capsula a medio tetrasperma.

Incertae est sedis donec corollae structura innotescat. Ramus adest compresso-tetragonus, articulatus, supra genicula incrassatus, geniculis compressis, latescens, pubescens. Folium alterum cujusque paris 2—1½ poll. longum, 8—9 lin. latum, in acumen obtusum excurrens, basi in speciem petioli brevissimi contractum, repando-subdentatum vel et integerrimum, supra lineato-scabrum setulisque raris praesertim apicem versus inspersum, subtus praesertim in costis pubescens, tenue, costis quinis supra magis conspicuis scabrisque; alterum 3—7 lin. longum ejusdemque fere latitudinis vel latius, cordato-ovatove-subrotundum brevissimo petiolo subsessile, obtuse subcuspidatum, reliquis alteri folio simile. Flores in majoris folii angulo, vel unus fere sessilis, vel tres in pedunculo brevissimo. Bracteolae parvae, hirsutae. Calyx 1¼ lin. longus, haud longe a basi divisus, laciniis setaceis hirsutis. Corolla deest. Capsula ½ poll. longa, pubescens, clavata; clava utrinque emarginata, pubescens, unguis longitudine tetrasperma. Semina orbiculata. Retinacula valida.

Prope Rio de Janeiro: Karwinski in Herb. Mart. ♃

§. 2. HYGROPHILOIDEI.

Caulis herbaceus, glaber, tetraqueter, saepe coloratus. Flores verticillati. Calyx minus profunde divisus ac in reliquis (ad ⅔—½), laciniis angustis strictis. Capsula (saltem ab origine ovarii) 6—8-sperma.

40. DIPTERACANTHUS LAMIIFORMIS N. ab E. herbaceus; caule glabro acute tetragono, angulis submarginatis; foliis subsessilibus ovato-attenuatis repando-crenatis glabris, subtus scabris; floribus axillaribus cymoso-congestis, bracteis interstinctis, fasciculis oppositis subgeminis, bracteis communibus ovato-lanceolatis, partialibus bracteolisque lanceolato-spathulatis calyce longioribus; calyce ad ⅔ quinquefido, corolla infundibuliformi, fructu 4—6-spermo.

Caulis firmus, purpurascens, inaequilatero-tetragonus lateribus planis, angulis acute prominulis, di — trichotomus, ramis haud raro geminis. Folia sensim decrescentia, forma haud mutata, valde attenuata, supra confertim lineolata, subtus pallidiora, puberulo-scabra; inferiora 2½ — 3 poll. ad basin longa, 1 poll. fere lata brevissime petiolata, petiolo scabro, superiora 2—2½ poll. longa, ½ poll. ad basin lata, sessilia. Cymulae axillares geminae, dimidiatae, exterior longior; bracteae oppositae, petiolatae, ovato-lanceolatae, cymula longiores, partiales et propriae minores magisque spathulatae. Calyx 4 lin. longus, haud omnino ad basin quinquepartitus, laciniis aequalibus lanceolato-acuminatis strictis pubescenti-scaberrimis. Corolla vix pollicaris pubescens, tubo incurvo faucis obconicae longitudine; limbi laciniis subrotundis integris. Reliqua generis. Capsula lanceolata, 5 lin. longa, pubescens, in medio (primitus) 8-sperma, abortu 6—4-sperma.

In Serra Grande, prov. Sebastianopolitanae: Schott. ♃

41. DIPTERACANTHUS MENTHOIDES N. ab E. herbaceus; caule glabro acute tetragono angulis submarginatis; foliis petiolatis apice attenuatis subintegerrimis, supra strigosis demum glabrescentibus, subtus in costis strigilloso-scabris; infimis ovato-oblongis, basi obtusa, superioribus basi acutis; floribus axillaribus aggregato-sessilibus verticillatis, bracteis partialibus bracteolisque lanceolato-linearibus linearibusque patulis calyce longioribus; calyce ad ⅔ quinquefido, fructu 4—8-spermo.

Differt haec nostra species a *Dipteracantho lamiiformi*, cui simillima est, foliis omnibus petiolatis, petiolo inferiorum 8—9 lin. longo, superiorum 4—3 lin., superioribus et rameis haud basi ovata sessilibus sed lanceolatis basique acuta in petiolum decurrentibus (1½ — 2¾ poll. longis, 4—7 lin. latis), inferioribus autem cum petiolo 8 lin. longo, 4½—5 poll. longis et 1—1½ poll. latis, floribus absque pedicellis congestis, bracteis bracteolisque apicem versus haud latioribus. Calyx 3 — 5 lin. longus. Corolla anguste infundibuliformis, fere pollicaris, alba, venis violaceis, limbi laciniae suborbiculares rotundatae. Stamina per paria basi connata. Capsula omnino ut in *D. lamiiformi*, sed paullo major.

Planta sylvestris. Crescit in umbrosis humidis M. Serra d'Estrella et ad Novum Friburgum, Martio et Aprili florens: Riedel, Claussen, Luschnath; in prov. Matto Grosso ad Vargem; Riedel; in prov. Rio Negro ad lacum Teffé, Novembri et Decembri: Martius. ⊙

§. 3. APHRAGMIA.

Inflorescentia: Pedunculi axillares dichotomi, floribus in dichotomia sessilibus. Bracteae divisionum foliaceae foliis dissimiles; bracteolae nullae. — Capsula vel prope a basi 12—16-sperma, vel a medio 8—4—2-sperma. — Species Americae tropicae et temperatae subtropicae.

42. DIPTERACANTHUS (APHRAGMIA) INCOMTUS N. ab E. suffruticosus, caule erecto ramosissimo, inferius glabriusculo, superne hirto viscidoque; foliis superioribus pubescenti-viscidis, caulinis oblongo-ovalibus ovalibusve obtusis cuneatim in petiolum decurrentibus, floralibus lanceolato-spathulatis pedunculisque axillaribus cymuloso-subbifloris divaricatis glandulosis, pedunculis superioribus unifloris, bracteolis lineari-lanceolatis calycem aequantibus patulis calycibusque hirsutis glandulosisque, corolla infundibuliformi.

Suffrutex ad pedes 2—3. Propter folia ramea angustiora rameas paniculas appellare potes foliaceas axillares. Bracteolae infra calycem insertae, ubi fructus brevi pedicello insertus a pedunculo bracteifero delabitur. Antherae nonnihil exsertae. Capsulae in nostro specimine grossae, ovales, pubescentes, saepe a larva quadam exesae, prope a basi tetraspermae. In una *Pteromali Dipteracanthi* aliquot inveni specimina.

Foliis superioribus bracteis bracteolisque valde viscidis viscositate sua saepe incomte cohaerentibus et pedicellis axillaribus solito longioribus satis distincta species, soli *Aphragmiae viscidulae* similis, a qua tamen differt viscositate multo intensiori, foliis floralibus angustioribus et corolla plus duplo majore, bipollicari, si limbum in censum voces, alba,

macula faucium dilute violacea. Folia crassiuscula, subsucculenta, *Silenarum* quarundam, v. c. *giganteae* et *crassifoliae*, folia referunt.

In sylvis Catingas, prov. Bahiensis, ad Caxoeira et Maracâs, Novembri: Martius; in prov. Goyazana ad Caldas et prope praedium Catalaõ: Pohl, Riedel; in prov. Bahiensis locis inundatis e. g. in M. Serra Acurica et propc Jacobinam: Blanchet. ♃

43. DIPTERACANTHUS (APHRAGMIA) VISCIDULUS N. AB E. caule erecto inferius glabro superne puberulo; foliis oblongo-ovalibus ovatisve utrinque attenuatis saltemve subacutis in petiolum decurrentibus, inferioribus glabris, superioribus hirsuto-pubescentibus glandulosisque; cymis axillaribus oppositis dichotomo-divaricatis gracilibus glandulosis, bracteis lanceolato-linearibus linearibusve et calycibus hirsutis glandulosisque; calycibus subsecundis; corolla infundibuliformi.

Ruellia viscidula Mart. in Schrank. Pl. rar. Horti Monac. t. 93.

Ruellia pilosa Vellozo Fl. Fl. V. t. 102.

β. GLOMERATA: cymis glomerato-contractis multifloris.

γ. ABORTIVA: fasciculis subbifloris axillaribus brevipedunculatis foliosis, foliis ovatis magis pubescentibus (status juvenilis).

Dipteracanthus viscidulus N. ab E. in Schlechtend. Linn. XVI. p. 291.

Dipteracanthi incomti inflorescentia in hac specie redit, gracilior autem et minus viscida. In axillis foliorum oritur RAMUS brevis, subinde mox evanescens, foliis lanceolatis instructus, ad cujus basin ex infimi foliorum jugi axillis oritur utrinque ramus, folio primordiali caulis multo brevior, divergens, ter quater dichotomus, foliolis parvis lanceolato-linearibus linearibusque patulis glandulosis instructus; dichotomia autem ortum ducit ex ala alterius folii bractealis ramulifera, altera abortiva progrediente alterius axi; ubi autem dichotomia in ramo axive exhauritur, oritur flos, ad speciem pedicellatus, revera autem sessilis adjecta ad unum latus bractea exigua setacea, opposita, evanescente. BRACTEOLAE desunt. Ubi flos intermedius in dichotomia nasci videtur, eum accuratius examinatum ad basin rami axillares oriri reperies, quales in ipsa cymula integra ad basin rami primordialis generatur. Omnes autem flores, tum qui terminales ramorum esse videntur, tum ii, quos intermedios diceres, sursum spectant. COROLLA fere pollicaris, pubescens, pallide coerulea; tubus fauce obovata longior, calycis lacinias setaceas hirsutas interspersis glandulis aequans. CAPSULA prope a basi octo — dodecasperma. Varietates ex cymis contractis compactioribus multi- vel paucifloris oriuntur.

In sylvis Catingas ad Contendas et Salgado, solo lutoso-calcareo, prov. Minarum, Augusto: Martius; ad Rio Maranhão fluvium prov. Goyazanae: Pohl; in Serra Jacobina, prov. Bahiensis: Blanch.; in prov. Alagoas: Gardner. — Var. γ. in horto Vratislaviensi nascebatur. ♃

IX. SIPHONACANTHUS N. AB E.

CALYX quinquepartitus, laciniis subinaequalibus linearibus. COROLLA tubulosa, limbo brevi subaequali, faucibus parum inflatis elongatis. STAMINA quatuor, didynama, basi faucium inserta. ANTHERAE oblongae, biloculatae, loculis parallelis contiguis aequalibus muticis. STIGMA subulatum, uncinatum. CAPSULA brevis, bilocularis, prope basin tetra — hexa-sperma. DISSEPIMENTUM completum. SEMINA orbiculata, RETINACULIS suffulta.

INFLORESCENTIA: FLORES axillares oppositi brevipedicellati solitarii ad apicem caulis denique magis conferti spicati subcapitative. BRACTEOLAE nullae. HERBAE saepe pubescentes hirsutaeve, inflorescentia tum glandulosa, ubi reliquae partes magis glabrae sunt, ibi saltem bracteae calycisque laciniae hirsutae sunt. COROLLA (Geissomeriae *fere) coccinea.*

Differt hoc genus a *Ruellia* forma corollae et fructu crassiori oligospermo, tum et inflorescentia.

1. SIPHONACANTHUS VILLOSUS N. AB E. hirsutus; foliis ovatis.

Tab. nostra I.

CAULIS subinde valde ramosus flexuosus subinde simplex et strictus, uti folia et bracteae patulo-albo-hirsutus, adscendens scandensque divisus in ramos erectos. FOLIA caulina pollicem longa, $\frac{5}{4}$ poll. lata, obtusa in brevem petiolum acute desinentia, integerrima, ramis costalibus 4—5; superiora et ramea minora et saepe subrotunda. FLORES in apicibus ramulorum, sursum decrescentium subcapitati, brevissime pedicellati, oppositi, 2—4. BRACTEAE una vel duae ad basin capituli majores, ovales, obtusae, brevipetiolatae, subsessiles, hirsutissimae. CALYCIS laciniae 4 lin. longae, nonnihil inaequales, lineares, obtusae et apice paullo latiores, piloso-glandulosae, basi hirsutissimae. COROLLA coccinea, pubescens, pollice paullo longior, laciniis brevibus retusis. ANTHERAE flavae. CAPSULA ovalis, pubescens, prope a basi tetrasperma.

In prov. Minarum; inter Calumby et Barreiras: Pohl (nomine Ruelliae villosae); *in deserto inter Minas Novas et vicum Contendas, Julio: Martius (Obss. n. 1529. nomine* Ruelliae villosae); *prope Tejuco: Vauthier; in collibus siccis prope Caëthé: Riedel, Sellow.* ♃

2. SIPHONACANTHUS PUBENS N. AB E. dense pubescens; foliis oblongis supra punctato-asperis et pubescenti-hirtis.

Totus pubescens, magis minusve glandulosus. CAULES 2—2½ ped. alti, erecti, subascendentes, tetragoni, apice incani, ramosi. FOLIA oblonga, utrinque attenuata, obtusiuscula obtusave, 2 poll. longa, 4½ *lin.* — ½ poll. lata, repanda aut integerrima, septupli — undecuplinervia nervis supra magis conspicuis, supra aspera et pilis brevissimis vestita subtus punctata, brevi petiolata, inferiora paullo latiora magisque distantia, floralia unguicularia, integerrima. FLORES oppositi. PEDUNCULUS 2 lin. longus. CALYX 3 lin. longus, laciniis 2 superioribus paullo longioribus, cunctis autem aequilatis. BRACTEOLAE nullae! COROLLA 1½ poll. longa, pubescens, recta; tubus $\frac{5}{4}$ poll. longus superne paullo latior; fauces oblongae cum limbo tubi longitudine; laciniae breves, ovatae, obtusae, magis pubescentes. (In flore, quem unum solumque vidi, pars limbi destructa est.) STAMINA inclusa. STYLUS pubescens. CAPSULA oblonga, subteres, pubescens, mucronata. SEMINA 4, orbiculata, mucronulata, sericea.

In sylvis districtus adamantium, Majo: Martius, Guillemin; in sylvis Catingas, prov. Bahiensis, et in umbrosis subhumidis prope Barbacena, prov. Minarum, Majo, Junio: Pohl et Riedel. ♃

3. SIPHONACANTHUS RUBIGINOSUS N. AB E. pubescenti-tomentosus; foliis oblongis costis pluribus, rameis et floralibus ovatis.

Similis *Siphonacantho puberulo* nisi ejus sit varietas. Differt pubescentia fere tomentum rufescens construente, in superiore caulis parte et praesertim in calycibus valde glandulosa et foliis diversiformibus. CAULIS erectus vel etiam adscendens.

Ad Parauna, prov. Minarum, Octobri: Sellow. ♃

4. SIPHONACANTHUS DIFFUSUS N. AB E. caule suffruticoso ramoso adscendente ramis elongatis geniculatis foliisque elliptico-oblongis in costis pilosis.

CAULIS tetragonus angulis acutis. FOLIA apice magis quam basi attenuata sunt, apice tamen obtuso, margine saepe repanda.

Calyx 5 lin. longus, pubescens, vix glandulosus. Corolla incurva, 1¼—1½ poll. longa.

Proxima affinitate conjungitur cum *Siphonacantho pubente*, sed differt caule ramisque elongatis adscendentibus neque erectis, foliis majoribus latioribus supra haud punctato-asperis et dense pubescentibus sed subtilissime lineolatis fere laevibus nec nisi in costis pilosis, ramis costalibus 7—5nis, nec ternis solummodo.

In prov. Goyazana: Pohl. ♃

5. SIPHONACANTHUS DENSUS N. ab E. caule fruticoso ramoso ramisque erectis apicem versus, foliisque oblongis basi acutis supra in costis subtusque pilosis.

A *Siphonacantho diffuso* recedit habitu rigidiore, caule lignoso inferne subtereti superne obtuse tetragono, ramis brevioribus crebris ad angulum acutum erectis fusco-purpureis, foliis paullo minoribus, apicem versus minus coangustatis magisque obtusis, calycibus brevius pedicellatis multis subsessilibus evidentiusque glandulosis, corolla, praesertim basin versus, angustiore, laciniis magis emarginatis. Verisimiliter est forma *S. pubentis*.

In prov. Goyazana et Minarum: Pohl, Claussen. ♄

6. SIPHONACANTHUS ERYTHROPUS N. ab E. caule suffruticoso glabro, ramis erectis fastigiatis; foliis ovatis bracteisque basi ciliatis; floribus superioribus capitato-spicatis, bracteis subcordatis.

Caulis stricte erectus, laevis, obtuse tri-dichotomus. Folia *Origani*, basi acute in petiolum hirsuto-ciliatum brevem desinentia, apice angusto obtuso, margine subrepanda et praesertim ad basin ciliata, rami costales 4—5, supra pubescentes. Flores axillares solitarii vel gemini, oppositi, pedicello brevissimo, rubro (!) suffulti; reliqui ad apicem ramorum in spicam subglobosam folioso-bracteatam conferti. Folia floralia infima caulinis similia, minora, breviori petiolo magisque hirsuto praedita; superiora ¼—⅓ poll. longa, subsessilia, cordata, basi petioloque valde ciliata. Calyx 3 lin. longus, strigilloso-canus, laciniis lineari-lanceolatis acuminatis ciliatis. Corolla (in specimine nostro valde deflorata) calyce paullo longior, subcylindrica, limbi laciniis rotundatis parvis. Stamina inclusa; antherae sagittatae. Capsula 4 lin. longa, glabra, basi brevissimo spatio asperma, hinc infra medium 6-sperma.

In limitibus paludum ad S. Laurentium et in vicinia Alacriportus, prov. Rio Grande do Sul: Sellow. ♃

7. SIPHONACANTHUS REPENS N. ab E. dense pubescens; foliis ovali-oblongis supra pubescenti-hirtis, ramis costalibus 6—7nis; floribus axillaribus terminalibusque spicatis, bracteis lanceolatis calyces hirsutissimos aequantibus.

Differt a reliquis inflorescentia propter folia floralia omnia parva spicas interruptas exhibente. Rhaches pubescenti-glandulosae. Corolla 8—9 lin. longa, coccinea. Quod ad integumentum *Siphonacanthum pubentem* refert. Caulis ½—1 pedem altus, basi procumbens fibrisque validis repens, apice adscendens.

Ad Moritiba in prov. Bahiensi: Blanchet. ♃

X. HOMOTROPIUM N. ab E.

Calyx ad summum ultra medium quinquefidus aequalis, laciniis lanceolato-subulatis sub fructu erectis. Corolla tubulosa, sursum paullo latior, limbo bilabiato, labio superiori bifido, inferiori trifido laciniis aequalibus (oblongis) erectis. Stamina 4 didynama subexserta, per paria basi connata. Antherae ovales, loculis in connectivo lanceolato parallelis discretis basi submucronatis; stigma simplex, acutum. Capsula e basi ad medium compressa asperma, hinc bilocularis 4—16-sperma. Dissepimentum completum. Semina ovata, subcordata, compressa, strigosa, retinaculis suffulta.

Inflorescentia: cymae axillares bifidae, ramis secundifloris defectu ramuli alterius simplicibus, vel pedunculi trifidi triflori. Flores pedunculati adscendentes. Bracteae parvae, angustae, bracteolae nullae. Flores brevipedunculati. Fruticuli Brasilienses et Madagascarienses, floribus speciosis, coccineis. Calyces grandiusculi.

Adnot. A genere *Echinacantho*, cui proximum, differt hoc nostrum calyce minus profunde diviso, corolla bilabiata et capsula tetrasperma. Ab *Asystasia* dignoscitur calyce majore, corolla tubulosa bilabiata limbo erecto nec infundibuliformi limbo patulo. — Fors *Asystasia calycina Wall.* congener est, sed repugnant folia serrata, neque de fructificatione satis certi sumus.

1. HOMOTROPIUM ERYTHRORHIZUM N. ab E. pubescens; foliis ovato-oblongis, calycibus undique glanduloso-pubescentibus.

Tab. nostra II.

α. Foliis basi cuneatis oblongis ellipticisve.

β. Latifolium: foliis ovatis e basi rotundata in petiolum acutatis.

Radicis fibrae crassae, miniatae. Caulis lignosus, basi geniculatim procumbens, adscendens, subteres, magis minusve ramosus, villoso-pubescens immixtis glandulis. Folia 1¾—3 poll. longa, ½—1¼ poll. lata, superius decrescentia, vel oblonga, vel ovata, in petiolum attenuata, apicem versus angustiora et obtusa, plus minus repanda, pubescentia, viscidula. Cymae folio breviores, ad unum latus conversae, divaricato-reflexae, glandulosae, 3—7-florae. Flores brevipedicellati, adscendentes. Calyx semipollicaris, ad ¾ bifidus, laciniis e basi lanceolata longe subulatis dense glandulosis erectis. Corolla pollicaris et paullo longior, circa limbum 3 lin. lata, basin versus leniter coangustata, pubescens, coccinea, limbi laciniae lineari-oblongae, retusae, erectae, per se fere aequales, sed duae sinu profundiori discretae a tribus reliquis; hinc corolla subbilabiata.

In sylvis Catingas ad Formigas, prov. Minarum, Augusto, et in deserto Bahiensi: Martius; in prov. Goyazana: Pohl. ♃

XI. CRYPHIACANTHUS N. ab E.

Cryphiacanthus *N. ab E. in Linnaea XVI. p. 3. et in Indice Sem. Hort. Vratisl. a. 1841.*

Calyx profunde quinquepartitus subaequalis, sub fructu patentissimus. Corolla campanulato-infundibuliformis, limbo aequali. Stamina quatuor, didynama, inclusa. Antherae sagittatae. Stigma simplex. Capsula oblonga, teretiuscula, bilocularis, a basi fere 12—16-sperma. Dissepimentum completum, adnatum. Semina cordato-subrotunda, compressa, laevia, sericeo-nitentia, retinaculis subtensa.

Inflorescentia: pedunculi trifidi, triflori, plus minus elongati, subinde brevissimi, axillares, subinde radicales. Pedicelli fructus incrassati. Bracteae

et BRACTEOLAE *angustae.* *Herbae erectae vel subacaules, villosae, radicibus pendulis.* *Folia undulato-crenata, latiuscula.*

Adnot. Species pedunculis brevibus bifidis ad *Dipteracanthum* genus accedit.

1. CRYPHIACANTHUS ACAULIS N. ab E. acaulis; pedunculo (communi) petiolo breviore (hirsutissimo); calycis laciniis linearibus*).

Gerardia tuberosa Linn. Sp. pl. Willd. III. 1. p. 221. n. 1.

Habitus *Primulae.* Folia ovata, obtusa, repando-subcrenata, in petiolum longum attenuata, supra setulis sparsis hirtula, vel etiam glabra, subtus ad costas, mediam praesertim, hirsuta, 3—4 poll. longa, 1¼—1½ poll. lata. Calycis laciniae lineares, obtusae, hirsutae, longiores quam in praecedentibus, quarum calyces fere glabri. Capsula 10—12-sperma.

In convallibus et campis vicinia Alacriportus urbis: Sellow; in summis montibus prov. Rio Grande: Tweedie. ♃

2. CRYPHIACANTHUS UDUS N. ab E. acaulis; foliis subsessilibus; pedunculo glabriusculo folia subaequante; calycis laciniis lineari-subulatis.

Folia oblonga, obtusa, subrepanda, in petiolum brevissimum attenuata, ciliata, supra praesertim in costa media plus minus hirsuta, 2—3½ poll. longa, ⅝—1 poll. lata. Scapi radicales, graciles, pilis raris adspersi, 2—4-flori. Flores distantes, alterni. Bracteae subulatae parvae. Pedicelli calyces aequantes vel breviores, pilis raris adspersi. Calyx 5 lin. longus, hirsutus, laciniis angustis. Corolla pollicaris, pallide coerulea, faucibus anguste obconicis. Capsula 6 lin. longa.

Prope Cujaba, locis humidis, post tempus pluvium exsiccantibus, Februario: Riedel. ♃

XII. STEPHANOPHYSUM Pohl.

Stephanophysum *Pohl. Plant. Bras. II. p. 83. — Endl. Gen. n. 4051. — Meisner Gen. p. 294. (203.)*

Calyx quinquepartitus, laciniis angustis aequalibus. Corolla tubo brevi, faucibus in plerisque campanulato-inflatis, deorsum ventricosis, aliis ovalibus oblongisve aequalibus, limbi laciniis brevibus aequalibus erectis. Stamina quatuor, didynama, faucibus inserta, corollam plerumque aequantia; filamenta per paria basi connata; antherae biloculares, loculis parallelis, lineares, basi sagittatae, demum recurvae. Stigma bilabiatum, labiis planis acuminatis, superiori breviori. Capsula a basi ad medium contracta elocularis, hinc bilocularis tetra — dodeca-sperma. Semina plana, orbiculata, retinaculis fulcrata.

*) Affinis est: CRYPHIACANTHUS LACTEUS N. ab E. (*in Linn. l. c. p. 299*) caulescens; pedunculo petiolo breviore (aut vix petiolum aequante, tubo corollae fauces subaequante).

Ruellia lactea Cav. Ic. III. p. 28. t. 255. Herb. Willd. n. 11635. f. 1. 3. 4.

Ruellia ovata Herb. Willd. n. 11627. Schlechtd. in Linnaea V. 1. p. 96. n. 120.!

In imp. Mexicano: Cav.; inter Acatlam et Chila in ditione de Puebla, Majo: Andrieux (pl. Mexic. exsicc. n. 134.); ad Veram Crucem: Schiede; in Peruvia; Pavon. ♃

Inflorescentia normalis: cymae umbellares, laterales pedunculatae quadrifidae, abortu bifidae, radiis bifidis, bracteis *parvis subulatis, bracteolis nullis; abortu evadunt pedunculi uniflori sub flore bibracteato, vel flores terminali aggregati subracemosi pedicellis ebracteatis.* *Herbae Americae tropicae foliis plus minus dentatis, floribus digitaliformibus coccineis.*

Adnot. I. Quod ad stigma parum differt a *Ruellia* Stephanophysi genus, sed omnino corolla. — II. Inflorescentiae typus derivandus est a ramorum indole, quippe qui saepe gemini oriantur ex ejusdem folii angulo. Igitur totidem utrinque in apice pedunculi provenientibus completior illa exoritur umbellae quadriradiatae figura, scil. deficiente jam apice rami inter utraque ramulorum paria antea sito. Tum vero et radiis numero variantibus, umbella fit vel trifida, vel frequentius tamen bifida, et ramos, ubi ulterius dividuntur, semper bifidos invenies. Accedit tum subinde flos intermedius terminans, haud raro vero etiam deficit. Vidi etiam cymam umbellarem primariam quadrifidamque cum flore intermedio.

§. 1. FLORIBUS SOLITARIIS AXILLARIBUS.

1. STEPHANOPHYSUM HIRSUTUM Mart. patenti-hirsutum; foliis oblongis; floribus axillaribus alternis subsessilibus, bracteis lanceolatis lanceolatove-linearibus obtusis, calyce setaceo-acuminato hirsuto brevioribus; corollae faucibus subaequalibus oblongis.

Est *Stephanophysi* species habitu *Dipteracanthi* aut vice versa, transitu Stephanophyso tubulato. — Frutex 4—5 ped. altitudine, ramis longis simplicibus obscure tetragonis, uti reliquis partibus pilis longis patentissimis albis vestitis. Folia cum petiolo trilineari 2½ poll. longa, 9—10 lin. lata, repanda, basi obtusa, subinde acutiuscula apice attenuata, apice ipso obtuso superioribus autem acuto. Pedicellus ½ lin. longus. Bracteolae ad ejus basin 9 lin. longae. Calyx 12 lin. longus, laciniis e basi lanceolata maxime attenuatis basi brevi spatio conjunctis. Corolla rubra, 1¾ poll. longa, subdecurva, a tubo brevissimo ad medium fere obconico dilatata, hinc ovali-oblonga; limbi laciniae subaequales, erectae, subrotundo-ovatae, obtusae. Stamina longitudine corollae, structurae communis. Ovarium lanceolatum, strigoso-incanum; stylus hirsutus; stigmatis labium inferius longum, subcanaliculatum, involutum, superius exiguum, denticuliforme. Fructus non vidimus.

In sylvis ad Rio Belmonte: Maximil. Princ. Vidensis; loco non adnotato: Riedel. ♄ *Dryas.*

§. 2. CYMOSO-UMBELLATA.

2. STEPHANOPHYSUM BREVIFOLIUM Pohl. glabrum; foliis ovato-attenuatis obtuse dentatis; corollae laciniis obtusis cum apiculo.

Stephanophysum brevifolium Pohl. Plant. Bras. II. p. 84. tab. 155.

Inter frutices prope Sebastianopolin: Schott, Schüch, Karwinski; in umbrosis ad vias prope Campos et alibi in prov. Rio de Janeiro, Julio: Riedel; prope Paraiba, Septembri, Octobri: Maximil. Princ. Vidensis. ♄ *Dryas.*

3. STEPHANOPHYSUM LONGIFOLIUM Pohl. glabrum; foliis oblongo-lanceolatis oblongisve utrinque attenuatis repando-denticulatis repandisve; corollae laciniis retusis.

Stephanophysum longifolium Pohl. Plant. Bras. II. p. 85. tab. 156.

Cyrtacanthus corymbosus Mart. in Herb. Reg. Monac. et Obs. n. 1220.

β. Microphyllum: foliis minoribus (2 — 2¼ poll. longis, ½ poll. latis).

In Serra do Mar sylvis et inter frutices locis umbrosis in prov. Sebastianopolitana, ad fluv. Pirahy et prope Bananal oppidulum, Decembri: Pohl, Martius; ad fluvium Paquaquer, Januario: Beyrich, Sellow; in sylvis prov. Minarum ad Caeté: Martius; in M. Serra do Chumbo: Pohl; in Chiquitos ad S. Cruz: d'Orbigny; in Peruvia: Pavon (Herb. Moric.). Var. β. in prov. S. Pauli: Patricio da Silva Manso. ♃ *Vaga, Dryas.*

4. STEPHANOPHYSUM CORDIFOLIUM N. ab E. foliis elliptico-oblongis acuminatis repando-crenatis basi inaequalibus, subcordatis, pedunculis calycibusque pubescentibus; tubo corollae longitudine faucium, limbi laciniis acutis.

Cyrtacanthus cordifolius Mart. in Herb. R. Mon. et Obs. n. 2592.

Caulis tetragonus glaber, sed pedunculi et calyces canopubescentes. Folia basi angustiora ibidemque obtusa inaequalia saepenumero evidenter cordata, acuminata, 5 — 5½ poll. longa, 1½—1¾ poll. lata, in costis et margine puberula. Pedunculi folium maternum aequantes superantesve, saepe bifidi cum flore intermedio radiis bifidis inaequalibus paucifloris, floribus secundis. Subinde pedunculi et uni- et biflori sunt. Bracteae oblongae. Pedicelli breves. Calyx pollicaris, laciniis linearibus acutis. Corolla bipollicaris, tubo pollicari recto cylindrico; limbi laciniae patentes, ovato-triangulares, tres sursum, duae deorsum spectantes. Stamina exserta, adscendentia. Stigmatis laciniae apice involutae. Capsula longitudine calycis a medio 8 — 12-sperma; abortu etiam 6-sperma.

In udis sylvis prope Pará, prov. Paraënsis, Augusto, et in sylvis ad flumen Japurá, prov. Fluminis Nigri, Novembri, Decembri: Martius. ♃

5. STEPHANOPHYSUM FLAVUM N. ab E. tomentosum; foliis ovatis acutis obtusisve repando-subcrenatis e basi obtusa in petiolum acutatis; caule quadrangulari lateribus alternis angustioribus; calycis laciniis oblongo-linearibus octusis; tubo corollae faucibus late inflatis duplo triplove breviori, limbi laciniis ovatis obtusis.

Frutex 3 — 4 pedalis. Folia inferiora cum petiolo sesquipollicari 8 poll. longa, 4 poll. lata. Capsula pollicaris, octosperma, pubescens.

A *Stephanophyso Ruiziano* differt inprimis calycibus obtusis laciniis latioribus et floribus brevioribus faucibus magis ventricosis, tubo breviore crassiore rigido, tum et corollae colore flavo.

In sylvis caeduis prope Capellinha, in prov. Goyazana, Augusto: Riedel. ♄

6. STEPHANOPHYSUM ANGUSTIFLORUM N. ab E. caule adultiore glabro tetragono, angulis carinato-acutis; ramulis novellis petiolis pedunculisque pubescentibus; foliis inferioribus ovato-oblongove-attenuatis repando-crenatis longe petiolatis, superioribus oblongis; corollae subventricosae laciniis retusis.

Folia caulina inferiora cum petiolo 6 — 7 poll. longa, 1¼—2—2½ poll. lata, cuspidato-attenuata acumine obtuso integerrimo, juniora subtus ad costas puberula; floralia plus duplo minora et angustiora. Pedunculi graciles foliis floralibus longiores, haud fastigiati, umbellatim quadrifidi. Corolla coccinea, pollicaris. Stamina corollam aequantia. (Forma corollae fere *Siphonacanthi*; reliqua, maximeque inflorescentia *Stephanophysi.*)

Prope Alacriportum, prov. Rio Grande do Sul: R. Pat. Joannes de S. Barbara; et similibus locis, ad praedia Taquary, Capoës rel.: Sellow, Gaudichaud. — Alfavaca da Cobra *incolis.* ♃ *Napaea.*

7. STEPHANOPHYSUM CILIARE N. ab E. caule quadrangulari glabro; foliis ovalibus brevi-cuspidatis subrepandis glabris, basi acuta in petiolum brevem ciliatum desinentibus, junioribus ciliatis; floribus axillaribus aliis pedunculatis pedunculo folio breviori paucifloro, aliis solitariis sessilibus; calyce hirsuto; tubo corollae longitudine faucium hinc ventricosarum, limbi laciniis ovatis obtusis, infima majore.

Caulis ramosus ramis divergentibus, ad angulos in nostro tuberculatis. Folia inferiora cum petiolo trilineari 4 poll. longa, 1¾ poll. lata; superiora ramorum duplo fere minora. Pedunculi communes 1 — 9 lin. longi, apice bi — triflori floribus cymoso-capitatis; flores superiores solitarii, sessiles. Calyx 9 — 10 lin. longus, laciniis lineari-attenuatis hirsutissimis. Corolla sesquipollicaris, coerulea.?

Prope Sebastianopolin: Riedel. ♄ *Dryas.*

8. STEPHANOPHYSUM ASPERULUM Mart. pubescens vel hirsutum glandulosumque; foliis ovatis utrinque acutis; cymis dichotomis brevi-pedunculatis; tubo corollae longitudine faucium aut paullo breviore, laciniis limbi oblongis obtusis; capsula tetrasperma.

β. Hirsutulum: foliis subtus tomentosis hirsutisque, cymis crebrius divisis, integumento magis hirsuto et glanduloso.

Fruticulus duarum palmarum altitudine. Folia 2¼ poll. (cum petiolo trilineari) longa, poll. lata. Bracteae breves, oblongae, patentes. Corolla 1¼ poll. longa, coccinea, faucibus versus tubum coangustatis, quo fit, ut tubus saepe faucibus longior esse videatur.

Accedit quod ad formam corollae *Stephanophyso cordifolio*, sed differt hirsutie glandulosa in inflorescentia maxime obvia et pedunculis semifolio brevioribus, saepe vix petiolum superantibus, in var. β. divergenti-divisis et in ramo (seu caule) confertis, primo adspectu *Dipteracanthi incomti* imaginem fingentibus.

Var. α. in sylvis ad Villa de Cachoeira, prov. Bahiensis, Januario; var. β. in sylvis Catingas ad Alto dos Boys Minarum Novarum, Augusto: Martius; in Morro da Soledade prope Villa Rica: Blanchet (n. 3284.); in prov. Ceará: Gardner (n. 1814.). Dryas, Hamadryas.

XIII. EURYCHANES N. ab E.

Calyx quinquepartitus, laciniis aequalibus latiusculis herbaceis. Corolla oblique campanulata, tubo brevi, fauce inflata deorsum ventricosa, limbo subbilabiato, labio superiori bifido inferiori trifido laciniis latis superioribus paullo brevioribus. Stamina quatuor, didynama, apice tubi inserta, basi per paria membranaceo-conjuncta; filamenta longa, exserta, deorsum arcuata; antherae biloculares, sagittatae, loculis parallelis, contiguis. Stylus longitudine staminum; stigma bifidum. Capsula basi brevi spatio contracta, asperma, hinc ventricosa 6 — 8-sperma. Semina discoidea, retinaculis bidentatis fulcrata.

Inflorescentia: flores axillares pedunculati, verticillati, foliis floralibus decrescentibus stellatis racemum caulis terminalem struentes. Bracteolae duae ad basin pedicelli, calyce breviores. Herba (?) caule stricto, basi diviso, ramis elongatis verbasciformis, foliis (in specie una, quam observavimus) sessilibus ternis oppositisve tomentosis.

1. EURYCHANES VERBASCIFORMIS N. AB E.

Tab. nostra III.

CAULIS 3—4 ped., quadrangulus, hirsuto-tomentosus. FOLIA infima subinde opposita, reliqua et bracteae terna, sessilia, utrinque tomentosa, ovalia, acutiuscula, integerrima, crassa; inferiora 3 — 2½ poll. longa, 1½ poll. lata, in floralia 8 — 5 lin. longa, subrotunda tomentosa et glandulosa decrescentia; rami costales 7, floralium 5. FLORES axillares solitarii, hinc verticillato-terni. PEDICELLI 3—4 lin. longi, uti calyces et bracteae pilis glandulosis dense vestiti. BRACTEOLAE ad pedicelli basin duae, oppositae, oblongae, obtusae. CALYX 7 — 8 lin. longus, laciniis oblongo-lanceolatis obtusis, superioribus paullo longioribus. COROLLA bipollicaris, puberula, purpurea, tubo vix 3 lin. longo, incurvo; reliqua pars ventricoso-campanulata; limbi laciniae fauce triplo breviores, ovatae, obtusae, labii superioris latere reflexae. STAMINA glabra, corolla duplo longiora, a labio superiori arcu decurva. STYLUS apice in spiram convolutus; STIGMA bifidum, crure supero breviore; OVARIUM hirsutum. CAPSULA 8 lin. longa, calycem auctum aequans, griseo-pubescens, parte seminifera ovata mucronata. SEMINA lata, orbiculata.

In prov. Goyazana ad Trahiras et in vicinia fluvii Rio Bagagem: Pohl; prope Cujabá: Patricio de S. Manso. ♃ *Oreas.*

XIV. STEMONACANTHUS N. AB E.

CALYX supra basin quinquepartitus, aequalis. COROLLA ex infundibuliformi hypocraterimorpha, i. e. faucibus elongatis obconicis limbo patentissimo reflexove. STAMINA quatuor, longe prominentia, tubi mediocris apici inserta basi per paria connata faucibusque longiori tractu adnata; ANTHERAE biloculares, connectivo latiusculo demum saepe complicato et tum loculis arctissime contiguis secundis, dorso antherae carinato, antheram unilocularem fingentibus, loculis margine membranaceis. CAPSULA ad basin brevi spatio contracta et asperma, hinc magis inflata ovata vel oblonga et ad basin cavi tetra — octo-sperma. SEMINA retinaculis subtensa, plana. RETINACULA apice tridentata.

INFLORESCENTIA: vel panicula terminalis, trichotoma, bifida, floribus saepe alternis brevi-pedicellatis vel abbreviatis ramis inflorescentia thyrsoidea; vel denique flores in axillis foliorum superioribus solitarii sessiles. BRACTEAE parvae, angustae, persistentes rariorive exemplo deciduis. BRACTEOLAE nullae. FRUTICULI speciosi, foliis medii caulis saepe ternis, floribus coccineis, panicula plus minus glanduloso-pilosa, raro eglandulosa. Bracteae lineares, obtusae, patentes vel reflexae.

§. 1. CAPSULA TETRASPERMA, OVATA, PANICULA LAXIOR, SALTEM HAUD THYRSOIDEA, BRASILIENSES.

1. STEMONACANTHUS HIRSUTUS N. AB E. foliis obovatis sessilibus (ternis) hirsuto-tomentosis.

FOLIA 2½—1½ poll. longa, hirsutie tomentiformi crassa tecta, micantia, integerrima. PANICULA glandulosa, corymbosa. CALYX 8 — 9 lin. longus. COROLLA a basi tubi ad os faucium 16 lin. longa, limbi diametri 16 linearum, tubo faucibus breviori viscidulo, laciniis ovato-subrotundis obtusis. STAMINA lacinias limbi aequantia, erecta. CAPSULA sericeo-pubescens, 7 lin. longa, grisea.

In M. Serra de S. Felis prope Rio Trahiras, prov. Goyazanae: Pohl. ♄ *Oreas.*

2. STEMONACANTHUS MULTIFLORUS N. AB E. foliis ovato-oblongis (ovatisve) subtus albido-tomentosis in petiolum acute desinentibus; panicula densissima brevi.

CAULIS valde ramosus ramis fastigiatis foliosis apice floriferis. FOLIA vel terna vel opposita, 3½—4 poll. longa, 1½ poll. lata, apice magis quam basi attenuata, tamen obtusiuscula, circumscriptione valde irregulari, in ambitu repanda, subtus tomentulo tenui molli albicantia, supra aspera; petiolus semipollicaris, angustus. PANICULAE rami breves, glandulosi, fere intertexti. CALYX tres lin. longus, villosus. COROLLA usque ad os faucium pollicem 1. longa, limbo aeque lato, tubo faucibus breviori. CAPSULA 7 — 8 lin. longa, crassa.

In Serra do Tocantins, prov. Goyazanae: Pohl. ♄ *Oreas.*

3. STEMONACANTHUS ANGUSTIOR N. AB E. foliis (oppositis ternisve) elliptico-oblongis, subtus pubescentibus in petiolum decurrentibus; panicula angusta ramis paucifloris.

β. MICROPHYLLUS: panicula ramis brevissimis unde flores (1—3) axillares subsessiles apparent, foliisque minoribus.

CAULIS apice angulatus. FOLIA supra aspera setulisque scabra, subtus reticulata brevi pubescentia tecta, inferiora 4 poll. longa et 1½ poll. lata, superiora decrescentia et angustiora; in var. β. folia caulina cum petiolo trilineari 1½ poll. longa sunt, 9 lin. lata; ramea subsessilia. CALYX 3 lin. longus villosus. COROLLAE tubus cum faucibus 1—1¼ poll. longus, faucium fere longitudine; limbi diameter 1½ poll., in β. 1 poll.

Differt a *Stemonacantho multifloro* foliis utrinque attenuatis in petiolum multo magis decurrentibus, subtus viridibus, pallidioribus quidem neque candicantibus, et panicula angusta ramis brevibus 3—2-floris.

Var. α. ad S. Felis prope fluvium Trahiras, prov. Goyazanae: Pohl. — Var. β. in eadem provincia: Gardner (n. 3957.). ♄

4. STEMONACANTHUS SALVIAEFOLIUS N. AB E. foliis (oppositis ternisve) oblongo-lanceolatis obtusis, subtus pubescenti-tomentosis, in petiolum decurrentibus; paniculae ramis virgatis.

Tab. nostra IV.

CAULIS superne haud angulatus, e tereti-tetragonus, dense pubescens. FOLIA inferiora ejusdem fere figurae ac folia *St. angustioris*, sed superiora angustiora, frequentius terna, longiori petiolo; pagina folii superior aspera est et hispidulo-subtomentosa. FLORES in ramis alterni, oppositi ternive, distantes. CALYX 4½—5 lin. longus, uti reliquae partes paniculae glanduloso-pilosus. COROLLA glabra, viscidula, a basi ad os faucium 1¼ poll. longa, tubo (½ poll. longo) faucibus breviore; diameter limbi bipollicaris. CAPSULA ut in *St. multifloro*.

A *Stemonacantho angustiori*, cujus, ni fallor, varietas est, differt inprimis habitu paniculae propter ramos elongatos dissitifloros virgato, et foliis aliquantum angustioribus in petiolum longiorem basi tereetiusculum decurrentibus subincanis, subtus magis pubescentibus.

In M. Serra de S. Felis prope fluv. Trahiras: Pohl. ♄ *Oreas.*

§. 2. CAPSULA OBLONGA. INFLORESCENTIA THYRSOIDEA, BRACTEIS DECIDUIS.

5. STEMONACANTHUS SELLOVIANUS N. AB E. caule acutangulo foliisque ovali-oblongis basi acutis apice obtuse attenuatis ad costas hirsutis; floribus juxta apices ramorum solitariis axillaribus subsessilibus, bracteolis spathulatis calyce brevioribus; corollae limbo obliquo.

Rami adulti fusci, subtetragoni, glabriusculi, rugosi, juveniles tetraquetri, patenti-hirsuti. Folia cum petiolo 2-lineari 2 — 2¼ poll. longa, ¾ poll. lata, integerrima utrinque ad costas hirsuta et in pagina superiore pilis raris conspersa, ramis costalibus quinis. Flos juxta apicem ramorum (in nostro) unus, subsessilis, laciniis linearibus obtusiusculis hirsutis, duabus superioribus paullo longioribus. Corolla bipollicaris fere, pubescens, incurva, faucibus longis obconicis, limbo obliquo, laciniis erectis ovalibus emarginatis, infima breviore. Stamina parum exserta. Connectivum dorso hirsutum. Stylus hirsutus; stigma subulatum (?).

In Serra de S. Antonio et Gaspar Soares, prov. Minarum: Octobri: Sellow. ♄ *Oreas.*

XV. RUELLIA Linn.

Ruellia *Linn. ex emend. nostra. Endlicher Gen. n. 4047. — Meisner Gen. p. 294. (203.).*

Calyx ad basin quinquepartitus, laciniis vel inaequalibus superiore latiore vel subinaequalibus linearibus, apice subdilatatis herbaceis vel aequalibus acuminatis. Corolla infundibuliformis, tubo in limbum anguste campanulatum quinquefidum continue transeunte; laciniae aequales obtusae. Stamina quatuor, didynama, basi faucium inserta. Antherae oblongae, biloculares, loculis parallelis contiguis aequalibus muticis vel basi mucronulatis. Stigma subulatum, spirale, dorso spongiolosum canaliculatum, basi denticulo auctum. Capsula angusta, quadrangularis ad basin usque bilocularis, a basi ultra medium sex — octo-sperma. Dissepimentum completum, adnatum. Semina retinaculis mediocribus suffulta.

Inflorescentia: spicae, plerumque in capitulorum formam contractae, foliaceo-bracteatae ideoque rudes et parum conspicuae vel, ubi inflorescentia magis perficitur, dichotomae vereque cymosae. Bracteolae nullae vel angustae. Flores mediocres. Pleraeque herbaceae et hirsutae.

1. RUELLIA ALBA N. ab E. foliis ovali-oblongis repando-subcrenatis in petiolum longum attenuatis subtus cauleque ramoso geniculato pubenti-canis; spica terminali simplici interrupta pubenti-glandulosa; floribus in pedunculis brevissimis oppositis ternis, bracteis bracteolisque subulatis calyce multo brevioribus; calycis laciniis linearibus aequalibus, dense pubenti-glandulosis; corolla infundibuliformi, tubo faucibus hinc ventricosis duplo longiore, limbo subregulari.

Caulis ramosissimus quadrangularis. Folia obtusa vel acutiuscula, supra parum puberula. Spica pedunculata, 1—1½ poll. longa, ex fasciculorum triflororum paribus 2—4 parum distantibus constans. Bracteae 2 lin. longae. Bracteolae (florum lateralium) exiguae. Calyx 8 lin. longus. Corolla 1½ poll. longa, alba, tubo pollicari. Antherae oblongae. Stigma bilabiatum revolutum. Ovula 8, a basi ovarii disposita.

In prov. Bahiensi crescit (ad Bejar?): Herb. Moricand et DeCandolle. ♃

2. RUELLIA TETRAGONA Link. foliis ovatis repando-crenatis acuminatis acumine saepe acuto, cauleque erecto tetragono hirsutis, petiolis angustis; spicis interruptis paucifloris glanduloso-hirsutissimis e foliorum superiorum angulis in spicam terminalem compositam abeuntibus; bracteis lanceolatis, bracteolis linearibus calyce brevioribus; calycis laciniis aequalibus setaceo-acuminatis; corolla subbilabiata, faucibus campanulato-ventricosis.

Ruellia tetragona Link. En. Hort. Berol. II. p. 133. n. 1513. Spreng. Syst. Veg. II. p. 825. n. 67. Mart. Herb. Flor. Bras. n. 458. in Beybl. zur Flora 1841. II. p. 25.

Convenit cum planta Linkiana, si magnitudinem partium excipis. Folia enim in nostra cum petiolo 5-lineari bipollicaria, et ad basin unum pollicem lata sunt. Spicae axillares, erectae, oppositae 1½ — ¾ — ½ poll. longae caulem terminant, pilis longis patentibus in superiori parte saepe glandulosis omnium partium hirsutissimae. Flores distantes, sessiles, fere oppositi aut abortu alterni. Bracteae obtusiusculae, lanceolatae, basi attenuatae, inferiores calyce saepe longiores, superiores calycem florentem aequantes. Bracteolae calyce breviores, lineares aut lanceolato-lineares. Calyx ad basin fere quinquepartitus, floris 3 lin. longus, fructus 6-linearis, laciniis lineari-setaceis. Corolla 4 lin. longa, infundibuliformis, faucibus campanulato-inflatis deorsum magis ventricosis, glabra, limbo subbilabiato, labio superiori bilobo paullo breviori, inferiori trilobo lobis ovatis obtusis, medio in facie superiori barbato. Stamina haud exserta, didynama, antheris pallidis, basi sagittatis, loculis parallelis. Capsula 5 — 6 lin. longa, lanceolata, depresso-tetragona, a basi octo-sperma.

In sylvis ad Lagoa da Aldea, prope Cabo Frio et alibi in prov. Sebastianopolitana: Martius, Luschnath. ♃ *Dryas.*

3. RUELLIA OCHROLEUCA Mart. foliis ovatis repando-crenatis acumine obtuso, cauleque stricto tetragono hirsutis, petiolis angustis; spicis corymbosis, interruptis; floribus fasciculatis subverticillatis; bracteis brevibus oblongis, bracteolis lanceolatis calyce brevioribus calycisque laciniis setaceo-acuminatis aequalibus hirsutis; corolla subbilabiata, faucibus campanulato-ventricosis.

Tab. nostra V.

Folia caulina inferiora 4 — 5 poll. longa, petiolo sesquipollicari hirsutissimo; ramea duplo minora petiolo breviori. Fasciculi florum pluriflori sunt, interstincti bracteis partialibus calyce brevioribus oblongo- vel lineari-spathulatis obtusis. Bracteolae calyce quadruplo fere breviores. Corolla 5 lin. longa, glabriuscula, structurae ejusdem ac in *Stephanophyso Pohl* (et in *R. tetragona*). Capsula subsexangularis, 4½ lin. longa, pallide fusca, a basi fere usque ad medium octo-sperma.

A *Ruellia tetragona* inprimis differt: foliis obtusis et ramis floriferis ex alis foliorum provenientibus longis strictis, inferne bifidis propter folia floralia oblonga fasciculos florum parum aut non omnino superantes spicas verticillato-interruptas exhibentibus, tum colore floris ochroleuco. *(Mart. in adnot.)!*

In sylvaticis umbrosis vicinia Soteropoleos, Decembri; Martius, Sellow, Gardner, Lhotzky; prope Muritiba, ejusdem provinciae: Blanchet; in prov. Peruambucana: Gardner (n. 900). ♃ *Dryas, Hamadryas.*

4. RUELLIA HYGROPHILA Mart. subacaulis; foliis oblongis obtusis in petiolum attenuatis supra undique subtus ad costas hirsutis; scapis apice cymoso-bifidis paucifloris glanduloso-hirtis folia subaequantibus, bracteolis nullis; calycis laciniis lineari-setaceis hirsutis; corolla infundibuliformi, tubo fauces subaequante.

Ruellia hygrophila Mart. Herb. Fl. Bras. n. 580. l. c. p. 65.

Planta humilis, habitu *Hieracii* cujusdam scapigeri. Radix fibrosa, fibris longis validis. Folia caespitosa, 2—3 poll. longa, ½—⅝ poll. lata, basi cuneatim in petiolum attenuata, subintegerrima, ramis costalibus 5 — 7. Scapi graciles, foliis majoribus per sese breviores, sed cyma addita subinde iis longiores, alii duplo breviores; cuncti inferius pubescentes, in ramis pilosi

immixtis pilis raris glanduliferis. CYMA bifida, interjecto flore brevi-pedicellato; RAMI inaequales, bifidi, vel alter etiam simplex, uniflori. BRACTEAE parvae, lineari-subulatae sub bifurcationibus. BRACTEOLAE nullae. CALYX 4 lin. longus, laciniis setaceis patenti-hirsutis siccando curvatis. COROLLA a basi tubi ad limbi apicem 14 lin. longa, pubescens, violacea (?). STIGMA bilabiatum, labio superiori breviori.

Echinacanthis accedit haec species, differt autem antheris muticis, stigmate et probabiliter fructu.

Cujabae in prov. Matto Grosso: Patr. da Silva Manso. ♃

XVI. ARRHOSTOXYLON N. AB E.

CALYX quinquepartitus, laciniis subaequalibus linearibus obtusis, in una specie ad $^1/_3$ quadrifidus. COROLLA subhypocrateriformis tubo incurvo, in fauces transeunte vel anguste obconico, limbo amplo quinquepartito laciniis patentibus ovatis vel minore magisque erecto et tunc quidem corolla anguste infundibuliformi. STAMINA quatuor exserta, raro faucibus paullo breviora, tubi brevis apici inserta, sed usque ad limbum fere per paria inter se membranaceo-connata tuboque simul accreta, prope a limbi divisura a faucibus soluta spatioque brevi adhuc diadelpha; ANTHERAE oblongae, loculis in connectivo mediocri sagittato basi divergentibus. STIGMA validum bilabiatum, labiis crassis planis, superiori breviori. CAPSULA a basi ad medium contracta elocularis asperma, hinc hexa — dodeca-sperma. SEMINA fulcrata RETINACULIS emarginato-bi — tridentatis, plana.

INFLORESCENTIA: CYMAE umbellares laterales pedunculatae bi — quadrifidae radiis dichotomis (abortu subinde pauciflorae in capitulum redactae unifloraeve, vel thyrsulum terminalem exhibentes), BRACTEIS parvis deciduis, BRACTEOLIS nullis. In specie anomala flores axillares subsessiles, alterni, bibracteolati, bracteolis latis. HERBAE vel SUFFRUTICES Americae tropicae, caule quadrangulo, foliis latiusculis, repandis crenatisve, floribus amoenis.

ADNOT. Genus hoc quod ad corollae formam *Stemonacantho* subsimile, differt staminibus haud ita longe exsertis, antherarum structura et capsula longiori pleiosperma; quod ad inflorescentiam *Stephanophyso* congruum, differt corolla haud inflata limbo explanato. — Species una *Dipteracantho* quod ad inflorescentiam similis, corollae antherarumque structura tamen reliquis conveniens.

1. ARRHOSTOXYLON LAXUM N. AB E. caule fruticoso diffuso, ramis foliisque ovatis ovatove-oblongis apicem versus obtuse attenuatis basi obtusis in petiolum acute desinentibus glabris; pedunculis axillaribus folio brevioribus uni — trifloris, bracteis inferioribus ovali-oblongis, majoribus superioribus oblongo-cuneiformibus; calycibus quinquepartitis laciniis subulatis pubescenti-scabris; corolla infundibuliformi regulari limbi laciniis integris.

Quinque ad sex palmarum altitudine. RAMI graciles, geniculati, articulis teretiusculis striatis apice canescentes. FOLIA nitida, tenuia, laxe reticulata; majora cum petiolo 8 lin. longo 4 poll. lata, basi obtusa et saepe inaequalia; superiora minora, apice magis attenuata basique acuta. PETIOLI pubescenti-scabri, incani, angusti. PEDUNCULI 1½—2 poll. longi, graciles, patentes. FLORES, nisi unus solus adest, alterni, sessiles. BRACTEAE infimae fere pollicares, brevi-petiolatae, obtusae, nitidae; reliquae duplo minores oblongae, obtusae basi angustiore sessiles. CALYX bracteis brevior. BRACTEOLAE nullae. COROLLA coerulea aut violacea 1¼ poll. longa, tubo faucibus late obconicis longiore. CAPSULA 8-sperma videbatur.

In prov. Bahiensis sylvis paludosis, e. gr. prope Olhos d'Agoa: Blanchet. ♃ *Dryas.*

2. ARRHOSTOXYLON ACUTANGULUM N. AB E. caule acutangulo foliisque elliptico-ovatis utrinque attenuatis longe petiolatis glabris hirsutisve; cymis dichotomis, calycibus glanduloso-hirsutis; corollae laciniis integris.

α. GLABRESCENS: foliis glabris, cymae geniculis barbatis.

Pedicularis Sceptrum Marianum Vellozo Fl. Flum. III. t. 104.

β. HIRSUTUM: foliis cimisque hirsutis.

Ruellia acutangula N. ab E. in Mart. Herb. Flor. Bras. n. 233. in Flora 1838. II. p. 61.

CAULIS erectus 2—3-ped., in sulcis inprimis hirsutus. FOLIA ampla, inferiora 9 poll. longa, 3 poll. lata, in petiolum alatum decurrentia, superiora 6—5 poll. longa, 2 poll. lata, minus in petiolum decurrentia. COROLLA pollicaris, purpurea. CAPSULA 12-sperma, glabra.

In umbrosis sylvarum aboriginum super montes Serra do Mar haud raro. In Serra d'Estrella, Februario: Riedel, Beyrich; in vicinia Sebastianopoleos: Vellozo, Martius; ad praedium Freixal: Lhotzky; ad fluvium Parayba: Sellow. ♃ *Dryas.*

3. ARRHOSTOXYLON GLABRUM N. AB E. caule erecto obtusangulo; foliis oblongis utrinque attenuatis in petiolum decurrentibus; cymis dichotomis glanduloso-hirtis ancipitibus, corollae laciniis integris.

Tab. nostra VI.

INFLORESCENTIA saepe dichotoma. PEDUNCULUS communis apice et partiales dilatati, ancipites, hi breves. BRACTEAE lineari-spathulatae cum reliquis inflorescentiae partibus plus minusve piloso-glandulosae. CAULIS obtuse quandrangulus, sulco laterum hirsuto. FOLIA cum petiolo bipollicari, 7—8 poll. longa, 1¾—2 poll. lata, margine et in costis hirtula, repando-subcrenata, cuneatim in petiolum plus minus decurrentia, superiora minora; rami costales 8—13. COROLLA pollice paullo longior, incurva, coerulea! (luteam dicit Pohlius).

In M. Serra do Chumbo: Pohl; prope Ilheos: Blanchet. ♃ *Dryas.*

4. ARRHOSTOXYLON SUBSESSILE N. AB E. caule obtuse quadrangulo piloso; foliis oblongis acutis basi longe cuneiformibus, in petiolum brevissimum obtuse desinentibus; cymis fasciculisve bifidis alatis, bracteis calycisque laciniis latiuscule linearibus apicem versus paullo latioribus; corollae laciniis integris.

α. Bracteis calycibusque glabris.

β. Bracteis calycibusque hirsutis glandulosisque.

Differt ab *Arrhostoxylo glabro* foliis haud in petiolum longiusculum acute decurrentibus sed basi cuneatis in petiolum brevem crassumque, vix lin. ½ longum obtuse desinentibus, rarius omnino in petiolum anguste cuneiformem attenuatis. CAULIS pedalis. PEDUNCULI rigidi, incurvi, folium suum aequantes. CALYCIS laciniae latiusculae, in var. *α.* fere glabrae. CYMAE rami in *α.* magis elongati pluriflori, floribus subsecundis; in var. *β.* breves, fasciculum exhibentes. COROLLA rubra.

In sylvis M. Serra de S. Geraldo et prope Villa do Principe, prov. Minarum, Majo et Julio: Martius, Sellow, Riedel. ♃ *Dryas.*

5. ARRHOSTOXYLON NITIDUM N. AB E. glaberrimum; caule quadriquetro angulis marginatis; foliis oblongo-lanceolatis repando-crenatis nitidis, apice longe attenuatis, basi in petiolum brevissimum decurrentibus; pedunculis folio longioribus glabris, panicula trichotoma calycibusque glanduloso-pubescentibus; corollae incurvae faucibus subinflatis tubum aequantibus.

Ab affinibus differt foliis eximie attenuatis subsessilibus et paniculis fere ut in *Arrhostoxylo pedunculoso* constructis.

Ad villam de Borba, prope fluv. Madeira: Riedel. ♄ *Najas.*

6. ARRHOSTOXYLON AMPLEXICAULE N. AB E. glaberrimum; foliis sessilibus acuminatis repando-subcrenatis, inferioribus oblongis basi attenuatis amplexicaulibus, superioribus ovato-subcordatis brevioribus; corollae obconico-tubulosae laciniis brevibus obtusis; capsula octosperma.

CAULIS lignosus, altus, obtuse tetragonus, laevis. FOLIA chartacea, caulina 6½ poll. longa, 1¾ poll. lata, ramis costalibus 8—9; floralia (scil. e quorum angulis pedunculi communes proveniunt) 4—1¼ poll. longa, 1½—1 poll. lata, basi rotundata vel subcordata. PEDUNCULI communes folio suo multo longiores, tri — bifidi, paniculam amplam struentes. BRACTEAE involucrales vel ovatae vel lanceolatae. RAMULI saepe uniflori, sed bracteati. BRACTEAE partiales lineares, parvae. CALYCES cernui, brevipedicellati, 6 lin. longi, glaberrimi, laciniis lineari-subulatis strictis. BRACTEOLAE propriae nullae. COROLLA 1¾ poll. longa, incurva, coccinea. CAPSULA calyce paullo longior, fusca, basi ad ⅓ sterilis. RETINACULA furcata. — An *Cryphiacanthi* species.?

Ad Valle fundo in provincia? —, Octobri: Sellow. ♄ *)

7. ARRHOSTOXYLON AFFINE N. AB E. glaberrimum; caule fruticoso erecto stricte dichotomo, ramis tetragonis; foliis oblongis utrinque attenuatis in petiolum angustum decurrentibus, nitidis; floribus capitatis, pedunculis gracilibus folio brevioribus, bracteis duabus lineari-spathulatis subfalcatis (subinde oblongis petiolatis) superantibus, reliquis angustis floribus interjectis; corolla infundibuliformi.

β. ANOMALUM: floribus aliis capitatis aliis axillaribus glomerato-sessilibus.

CAULIS plurium pedum altitudine, nodis incrassatis, tetragonus, omnino, excepto apice novello glaber. FOLIA cum petiolo semipollicari 3½ poll. longa, 12—9 lin. lata, tenuia, reticulata, valde nitentia, apice attenuata acumine angusto obtuso, repanda, ramis costalibus quinis senisve. CALYX brevis, laciniis subulatis pedunculoque pubescenti-scabris. CAPITULA minora quam in *Arrh. fulgido*. CAPSULA 6 lin. longa, hexasperma.

Differt ab *Arrhostoxylo fulgido* glabritie, foliis angustioribus, pedunculis gracilioribus brevioribus ramo plerumque oppositis, corolla minus tubulosa, rosea (9 lin. — 1¼ poll. longa).

Var. α. ad Soteropolin: Blanchet (n. 1433 et 1561). Var. β. prope Sebastianopolin: Sellow. ♄ *Dryas.*

8. ARRHOSTOXYLON SPLENDIDULUM N. AB E. caule fruticoso (?) glabro tetragono; foliis longe petiolatis repando-crenatis supra, subtusque ad costas striguloso-scabris, in petiolum cuneatim desinentibus, inferioribus ovatis obtuse brevicuspidatis, superioribus elliptico-oblongis acumine longiusculo obtuso; floribus capitatis, pedunculo folio longiore, bracteis communibus capitulum superantibus falcato-lanceolatis; corolla tubulosa.

Ab *Arrh. fulgido* inprimis differt foliis haud anguste acuminatis. STAMINA basi alte connata, corolla breviora; ANTHERAE lineares loculis contiguis basi mucronatis. STIGMA bifidum cruribus subaequalibus, inferiori paullo longiori plano.

In Brasilia, loco natali non indicato: Sellow. ♄ ?

9. ARRHOSTOXYLON REPENS N. AB E. caule basi repente adscendente geniculato, tetragono; foliis oblongis utrinque attenuatis in petiolum decurrentibus; cymis paucifloris pedunculisve bifloris glanduloso-hirtis folio brevioribus; corollae laciniis rotundatis.

Simile *Arrh. glabro*, sed differt caule gracili geniculato, flexuoso (purpureo), foliis minoribus, corollae 1½ poll. longae limbo minus patente et magis regulari, fere ut in *Arrh. microphyllo*, cui accedit et aliis notis. COROLLA coerulea. CAPSULA a medio 8-sperma, pubescens. ANGULI caulis juvenilis acuti.

Prope Mugi das Cruzes, prov. S. Pauli, Octobri: Sellow; in fruticetis jugi Serra dos Orgaôs: Lhotzky; in umbrosis ad Macahé, Majo et Junio: Riedel. ♃ *Dryas.*

10. ARRHOSTOXYLON ALBUM N. AB E. glabrum; caule ramosissimo inferne tetragono superne quadrangulari, angulis acutis; foliis ovato-oblongis in petiolum mediocrem acute desinentibus, obtuse acuminatis inaequaliter repando-dentatis; cymis vel paucifloris vel multifloris dichotomisque folia aequantibus superantibusve cum calycibus glanduloso-hirsutis; corollae infundibuliformis laciniis late retusis.

Simile *Arrh. repenti* et forte varietas, differt autem foliis in universum, praesertim basin versus, latioribus evidenter subduplicato-obtuse dentatis, corollis albis, laciniis, retusis, cet. COROLLA 1½ poll. longa, incurva. FOLIA subinde supra setulis raris conspersa, subtus semper glaberrima.

Ad S. Augustinho prope Victoria: prov. Spiritus Sancti, Martio: Maximilianus Princ. Vidensis; in umbrosis vicinia Macahé, Majo, Junio, cum Arrhostoxylo repente: Riedel. ♃ *Dryas.*

11. ARRHOSTOXYLON SILVACCOLA N. AB E. caule obtusangulo; foliis ovatis e basi rotundata in petiolum acute desinentibus supra sparsim pilosis; cymis hirsutis subglandulosis; corollae laciniis integris.

α. Cymis dichotomis multifloris, caule glabriusculo.

Ruellia sylvaccola Mart. Obs. Mss. n. 400.

? β. MONTANUM: hirsutum, cymis paucifloris, foliis brevioribus magis obtusis. *Mart. l. c. n. 392.*

---

*) ARRHOSTOXYLON FULGIDUM N. AB E. caule fruticoso erecto, ramis tetragonis subtilissime pubescentibus; foliis ovato-oblongis ovatisve apice longe attenuatis basi acutis longe petiolatis lineolatis margine scabris; floribus capitatis; pedunculis folio longioribus, bracteis duabus lanceolatis falcatis capitulum aequantibus eove longioribus; corolla tubulosa.

Ruellia fulgida Andr. Rep. nov. Spreng. S. Veg. II. p. 824.

β. Bracteis capitulo duplo longioribus in petiolum attenuatis.

γ. Pedunculo apice dichotomo.

Ruellia macrophylla H. B. et Kth. nov. Gen. II. p. 241. Kunth. Synops. II. p. 37.

Distinctum a reliquis floribus subcapitatis capitulo 5-floro bibracteato; a *Arrh. splendidulo* differt foliis apice longe attenuatis. BRACTEAE communes falcato-lanceolatae, partiales lanceolatae calyce vix longiores, cum calyce puberulae. FLORES coccinei. CAPSULA 16-sperma.

Speciem locis temperatis prope Turbaco Novo-Granatensium a Humboldt, et umbrosis humidis montanis prope Caracas a Moritz et Otto observatam introducimus, quia in Herb. Moricand prope Bonariam a Biche lectam vidimus. ♄

Caulis sulci in var. α. hirti. Calycis laciniae valde hirsutae immixtis glandulis, lineares, apice paullo latiores obtusaeque. Corollae tubus cum fauce $1\frac{1}{2}$ poll. longus incurvus a basi ad limbum leniter increscens neque a fauce externe discretus; limbi laciniae ovales rotundatae. Color corollae (in var. β.) albus, macula laciniarum media rhombea viridi margine roseopunctata. Capsula 8 lin. longa, dorso depressiusculo, glabra, a medio 6—8-sperma.

Accedit ad *Arrh. acutangulum*, sed differt statura humiliore, foliis basi haud cuneatim in petiolum attenuatis sed ex rotunditate repente acuteque in petiolum desinentibus, in var. α. subtus glabris, $3\frac{1}{2}$ — 6 poll. longis, 2 — 3 poll. latis.

Var. α. in M. Morro fermozo, locis sylvaticis, prov. Sebastianopolitanae cum Paulina in confiniis, Decembri; var. β. in sylvis primaevis ad Mariana, prov. Minarum Generalium, Aprili: Martius, Sellow, Lund. ♄

12. ARRHOSTOXYLON COSTATUM N. ab E. glabrum, caule acutangulo; foliis oblongis lanceolatisve utrinque acuminatis in petiolum late decurrentibus; cymis bi — trifidis radiis subsecundifloris inaequalibus; calycis laciniis lineari-angustis pubescenti-glandulosis; corollae elongato-infundibuliformis laciniis retusis, fauce apice inflata.

α. Latifolium: foliis oblongis aut ovali-oblongis.

β. Salicifolium: foliis lanceolatis utrinque exquisite acuminatis.

Folia in var. α. 5—7 poll. longa, 1—2 poll. lata, in var. β. 9—10 poll. longa et 1 poll. lata, saepe nitida, reticulata, propter ramos costales (9) juxta margines confluentes subinde ad speciem marginata, obiter repanda, subtus in juventute puberula. Pedunculi 2—6 poll. longi, tetragoni, glabri, apice bifidi vel trifidi, altero ramo longiori iterumque bifido, ramis et floribus pubescenti-glandulosis. Bracteae parvae, subulatae, pubescentes. Flores uti ramuli alterno-secundi. Calycis laciniae lineari-subulatae inaequales. Corollae tubus cum faucibus $1\frac{1}{2}$—$2\frac{1}{2}$ poll. longus, fauces apice $\frac{1}{2}$—$\frac{3}{4}$ poll. dilatatae, limbi laciniae late ovatae, retusae. Stamina generis. Capsula lutescens, 6 lin. longa, a medio 12—16-sperma.

Var. α. in via a Villa Boa ad Barra, prov. Goyazanae: Pohl: in provinciis Piauhi et Goyaz: Gardner (n. 3420. 3956).

13. ARRHOSTOXYLON ROSEUM N. ab E. caule subtetragono, juvenili hirsuto; foliis oblongis in petiolum brevem attenuatis ad costas supra pilosulis; fasciculis paucifloris longe pedunculatis; calycis laciniis basin versus ciliatis; corollae laciniis emarginatis.

Ruellia rosea Mart. Obs. Mss. n. 1089.

Fruticulus humilis, cortice rami adulti albido glabro ad angulos denticulato. Ramuli adscendentes, pilis crassiusculis hirsuti, foliosi. Folia $2\frac{1}{2}$—3 poll. longa, 10—11 lin. lata, obtusa, basi cuneatim in petiolum attenuata, repando-crenata, ramis costalibus 6—7-nis. Pedunculi ancipites, folio longiores, glabri, apice bifidi, ramis brevibus alternatim paucifloris. Bracteae breves, spathulatae. Calyx semipollicaris, laciniis linearibus angustis apice dilatatis, haud glandulosis sed simpliciter praesertim a basi ad medium ciliatis. Corollae (roseae) tubus fere bipollicaris, elongato-obconicus, incurvus, pubescens, limbus pollicaris glaber, laciniis subrotundis obtusis emarginatis. Reliqua generis, sed fructus deest.

In sylva primaeva ad Praesidium S. Joannis Baptistae, prov. Minarum et alibi, Aprili: Martius. ♄ *Dryas.*

14. ARRHOSTOXYLON MICROPHYLLUM N. ab E. caule herbaceo (?), ramis obtuse quadrangularibus pubescentibus ad genicula barbatis; foliis acutis in petiolum attenuatis glabris subciliatis, inferioribus spathulatis, superioribus oblongo-lanceolatis; pedunculis axillaribus folio longioribus unifloris calycibusque glabris infra florem bibracteatis; corollae infundibuliformis limbo regulari patente, laciniis subrotundis.

Videtur herba (vel suffruticulus) humilis, ramosissima, caespitosa. Rami erecti, digitales, graciles, raris pilis adspersi et ad genicula cingulo pilorum fortiorum praediti. Folia superiora pollicaria, 4—3 lin. longa, acuta, in petiolum angustum rariter ciliatum attenuata, repanda, inferiora minora, obtusa, ex ovatis suborbiculata et igitur spathulata; rami costales tenues 3—4. Bracteae in pedunculo $1\frac{1}{4}$—$1\frac{1}{2}$ poll. longo infra apicem duae subulatae. Flos brevipedicellatus. Calycis laciniae subulatae apice scabrae, obtusiusculae. Corolla pollicaris, recta, tubo faucibus obconicis paullo breviori.

In Montevideo ad S. Luciam sub fruticibus ripas fluviorum obumbrantibus: Sellow. ♃ *Napaea.*

15. ARRHOSTOXYLON FORMOSUM N. ab E. caule foliisque ovatis ovatove-ellipticis basi acutis villosis; fasciculis paucifloris longe pedunculatis; calycis laciniis anguste linearibus pubescentibus; corollae laciniis retusis.

Ruellia formosa Ait. Hort. Kew. IV. p. 58. Link. En. Horti Berol. II. p. 133. Spreng. Syst. Veg. II. p. 822. n. 38.

Folia apice plus minus obtusa. Pedunculus folio suo saepe duplo vel triplo longior. Corolla paullo magis quam in reliquis bilabiata. — Cfr. *Arrh. sylvaccola* var. β., quae forma potius huc referri debet.

Patria est Brasilia: Andrews; prope Rio de Janeiro: Riedel.

16. ARRHOSTOXYLON CURVIFLORUM N. ab E. caule obtusangulo; foliis oblongis lanceolatisve in petiolum brevem decurrentibus; fasciculis subunifloris longe pedunculatis; calycis laciniis hirsuto-ciliatis angustis; corollae incurvae laciniis amplis retusis, fauce apice inflata.

α. Caule foliisque glabris.

Ruellia curviflora N. et M. in Nov. Act. Ac. Nat. Cur. XI. 1. p. 50. Spr. Cur. post. in Syst. Veg. p. 236.
Ruellia sylvaccola var. γ. longifolia Mart. Herb. R. Mon.

β. Caule juvenili foliisque supra hirsutis, foliis angustioribus.

Fruticulus pedalis erectus, glaber aut in sulcis angulorum subhirsutus. Folia $1\frac{1}{2}$—6 poll. longa, $\frac{3}{4}$—2 poll. lata, utrinque attenuata acumine obtusiusculo rarius arguto, glabra, supra lineolata, ramis costalibus 6—9. Pedunculus ad speciem saepe terminalis, sed revera saepe et evidenter axillaris, apice bifidus, sed abortiente altero ramo seu flore saepe uniflorus, folio suo paullo brevior, quadrangularis, glaber. Bracteae lineari-spathulatae calyce multo breviores, glabriusculae. Calyx 5—7 lin. longus, laciniis linearibus angustis hirsutis. Corolla bipollicaris, propter fauces obconico-expansas tubo breviores magis infundibuliformis, pubescens, violacea; limbi diametro $1\frac{1}{4}$ lineae; tubo incurvo.

Var. α. ad Viam Felisbertiam, prov. Bahiensis, Januario: Princ. Vidensis (in Herb. Mart.); in sylvis ad Camamu, prov. Bahiensis, Januario: Martius. ♄ *Dryas.*

17. ARRHOSTOXYLON LONGIFLORUM N. ab E. caule obtusangulo pubescente; foliis oblongis aut ex oblongo lanceolatis utrinque attenuatis, basi in petiolum longum decurrentibus; fasciculis bifidis paucifloris; calycis laciniis hispidis angustis; corollae elongato-obconicae laciniis brevibus retusis.

Arrhostoxylo curvifloro subsimile, differt pubescentia et corollae *Arrh. Haenkeani* corollam simulantis figura. Caulis gracilis. Folia tenera, 4—5 poll. longa, $\frac{3}{4}$—$1\frac{1}{2}$ poll. lata, acumine angusto obtusiusculo, petiolo $\frac{3}{4}$—1 poll. longo angusto, ramis

costalibus 6—7nis hispidulis, etiam pagina superiore saepe setulis raris adspersa, repando-crenulata. PEDUNCULUS folio longior puberulus, bifidus biflorusve altero pedunculo longiori. BRACTEAE ad divisuram brevissimae, spathulatae. CALYCIS laciniae longae, lineares, angustae, obtusae, pubescenti-hispidae nec longe ciliatae. COROLLAE coccineae puberulae tubus cum faucibus continue obconicus incurvus $1\frac{1}{2}$ poll. longus; limbi diameter 8—9 linearum, laciniis ovato-subrotundis retusis. STAMINA et PISTILLUM fauces aequantia. FRUCTUS deest.

In Serra da Viuva, prov. Sebastianopolitanae: Schott, Schüch. ♃

18. ARRHOSTOXYLON COCCINEUM N. AB E. herbaceum, glabrum; foliis ovatis attenuato-obtusis obtuse dentatis basi acutis petiolatis supra lineolatis; floribus subternis subsessilibus ramulove plus minus elongato pedunculatis capitatisque, bracteis communibus lanceolatis sessilibus capitulo longioribus, propriis ovalibus obtusis integerrimis brevioribus; capsula a medio superne octosperma.

Ruellia coccinea Vahl. Symb. III. p. 83. Willd. Sp. pl. III. 1. p. 370. n. 29. Spr. S. Veg. II. p. 820. n. 1.

Barleria coccinea Linn. Sp. pl. p. 888. — Plum. Gen. p. 31. ic. t. 31. f. 4.

Barleria Solani folio, flore coccineo, Plum. Gen. p. 31. f. 43.

Differt a reliquis *Arrhostoxyli* speciebus foliis evidenter et grosse obtuse dentatis supra valde nec confertissime, lineolatis, pedunculo communi (ramulo) minori saepe brevissimo, bracteis communibus majoribus, repando-dentatis. — FLORES coccinei, $\frac{3}{4}$ poll. longi, incurvi, limbi laciniis ovatis brevibus obtusis. CAPSULA tetrasperma, calyce paullo longior. CAULIS trichotomus, supra genicula incrassatus et denique collabens, ramis alternis abortivis, florentibus inferioribus geminis, vel uno flori solitario adjecto. FOLIA superiora et ramea ovato-oblonga vel ovato-lanceolata, distincte repando-crenata, apice obtuso neque arguto, supra setulis raris conspersa. PETIOLUS brevis. CALYX 4—5 lin. longus, hirtus. BRACTEOLAE calyce paullo longiores, brevipetiolatae.

Insula S. Crucis: Herb. Lehm.; insula S. Thomae: Wydler; Portorico: Bertero (ex Herb. Balbis), Ledru. (ibid.). — In humidis Morro queimado provinciae Sebastianopolitanae? Sericographi scandenti *additum vidi* unum *specimen, a cl. Riedel? lectum. Dubia est igitur Brasiliae civis.* ♃

XVII. ANCYLOGYNE N. AB E.

POECILOCNEMIDIS *species Mart. Obs. Mss.*

CALYX usque ad basin fere quinquepartitus, membranaceus, coloratus, laciniis oblongis obtusis longitudine nec latitudine aequalibus, superiori latiori subovali crassiori, duabus inferis oblongis inaequilateribus, duabus lateralibus magisque interioribus angustioribus lanceolatis. COROLLA tubulosa, limbo brevi subregulari quinquefido, laciniis patentibus ovatis $^{2}/_{3}$. STAMINA 4, quorum duo sterilia brevissima, duo corolla longiora. ANTHERAE ovales, loculis ovalibus parallelis hirtis basi patenti-calcaratis, connectivo lanceolato subdiscretis. STYLUS filiformis, staminibus longior, apice uncinatus; STIGMA acutum, bifidum, altero ramo brevi dentiformi subinde deficiente. CAPSULA tetragona, cuspidata, a basi octosperma, cuspide solida lateribus tenuioribus a dissepimento crasso solubilibus. SEMINA suborbicularia; compressa, laevia, nitida, RETINACULIS cochlearibus suffulta.

INFLORESCENTIA: SPICA interrupta foliaceo-bracteata; fasciculis in axillis bractearum geminis subsessilibus bracteatis. BRACTEAE duae, a latere oppositae, singulae vel altera saltem fasciculum floremve singulum foventes, uti reliquae bracteae laciniis calycinis similes ovali-oblongae, obtusae, submucronatae, paullo firmiores et majores. Inter has BRACTEOLAE 3—1, etiam at serius floriferae minoresque; altera autem laciniis calycis similis, florem primarium omnino sessilem fulcit. Quae bracteae omnes imbricatae et concavae tanquam capitulum in axilla bracteae universalis singulae exhibent. HERBA perennis, caule quadrangulari, foliis glabris dense lineolatis subcrenatis, spica terminali basi interrupta.

1. ANCYLOGYNE MUNITA N. AB E. bracteis ovato-lanceolatis acuminatis.

Tab. nostra VII.

CAULIS aliquot pedum, erectus, quadrangularis angulis obtusis lateribus excavatis, subsimplex, glaber, ad genicula pilosus. FOLIA cum petiolo semipollicari ovalia, 3—$4\frac{1}{2}$ poll. longa, $1\frac{1}{2}$—2 poll. lata, basi apiceque acuta, apicem versus plus minus crenata, glabra, supra confertim lineolata, subcoriacea, ramis costalibus distinctis novenis. Ramulorum folia infima multo minora, subrotunda. SPICA terminalis, basi interrupta et subramosa, 4—5 poll. longa. BRACTEAE oppositae, ovato-lanceolatae, acuminatae, $\frac{5}{4}$ poll. longae, glomerulo axillari longiore. BRACTEAE partiales exteriores ovales vel ovali-oblongae, obtusae vel mucronulatae, convexae, flores in speciem capituli ovati sessiles colligentes. CALYCIS laciniae 5 lin. longae, nitidae, laeves, oblongae, obtusae, 3 latiores $1\frac{1}{2}$—$1\frac{1}{4}$ lin. latae. COROLLA $1\frac{1}{2}$—$1\frac{3}{4}$ poll. longa, tubuloso-subinfundibuliformis, coccinea, limbi laciniis ovatis. STAMINA exserta. FILAMENTIS fertilibus basi et apice hirsutis; ANTHERIS speciosis, ovalibus loculis hirsutis, limbi margine glabro pallido; FILAMENTA breviora sterilia, 1 lin. longa, basi hirsuta. STYLUS bipollicaris, glaber, STIGMATE hamato subulato. CAPSULA $4\frac{1}{4}$ lin. longa, pallida, glabra, lateribus post dehiscentiam a dorso saepe solutis undulatisque. SEMINA fusca, nitida.

In sylvis secus flumen Madeira, prov. fluminis Nigri, Martio, et in sylvis Japurensibus, Decembri et Januario: Martius. ♃ *Najas.*

2. ANCYLOGYNE MACROCNEMIS N. AB E. bracteis ovato-suborbiculatis obtusis ventricosis.

Poecilocnemis macrocnemis Mart. Obs. n. 2652.

CAULIS succulentus, 4—6pedalis, ramis obtuse tetragonis. FOLIA ovalia, 9—10 poll. (cum petiolo pollicari valido) longa, $4\frac{1}{2}$ poll. lata, repando-crenata, utrinque acuta at acumine obtuso, glabra, utrinque dense lineolata, firma, ramis costalibus 9nis. SPICAE terminales binae vel ternae, nempe una duabusve e superiorum foliorum axillis et una terminali, densae, crassae; illae 3 poll. longae pedunculo pollicari, haec $4\frac{1}{2}$ poll. longa, pedunculo sesquipollicari. PEDUNCULI pubescenti-scabri. Compositio spicarum glomerata ut in *A. munita*. FOLIA summa (floralia) bipollicaria, ovato-lanceolata, sessilia, repando-subcrenata. BRACTEAE coccineae, ovato-subrotundae, valde ventricosae, amplectentes, integerrimae; inferiores apice obtuse attenuatae, $1\frac{3}{4}$—2 poll. longae, 1 poll. latae, superiores subrotundae obtusae. BRACTEOLAE oblongae, obtusae. CALYX 7 lin. longus, laete flavus, glaber, laciniis cuneiformibus rotundatis aequilongis, superiori paullo latiori, lateralibus paullo angustioribus. COROLLA sesquipollicaris, tubulosa, sursum paullo amplior, aureo-rubra, glabra, limbo

brevi laciniis ovatis obtusis revolutis. STAMINA exserta, FILAMENTIS hirsutis, ANTHERIS ut in *A. munita*. FILAMENTA sterilia subulata, dense pubescentia. STYLUS glaber, STIGMA acutum, incurvum, basi dente sursum spectante munitum. OVARIUM glabrum.

In universum similis est *Ancylogynae munitae*, differt autem amplitudine partium inprimis foliorum, et bracteis ventricosis duplo majoribus.

In sylvis densis insulae Pautinga et alibi in Archipelago Paraënsi, prov. ejusdem nominis, Augusto: Martius. ♃ *Najas.*

XVIII. STACHYACANTHUS N. AB E.

CALYX profunde quadripartitus, laciniis subaequalibus, duabus inferis paullo latioribus, superiori deficiente. COROLLA (in nostris speciminibus) clandestina calyce minor, tubuloso-cylindrica, clausa, limbo quadrifido. STAMINA quatuor, didynama, inclusa. ANTHERAE ovales, biloculares, supra basin adfixae, loculis contiguis parallelis muticis. STIGMA simplex, basi paullo crassius acumine incurvo. CAPSULA a basi ad medium depressa, elocularis et asperma, hinc bilocularis, tetrasperma. SEMINA compressa, RETINACULIS obtusis suffulta.

INFLORESCENTIA: SPICA terminalis, rhachi compresso-triquetra. FLORES solitarii, sessiles, suboppositi, rhachi adpressi, BRACTEA BRACTEOLISque binis parvis subulatis suffulti. HERBA Brasiliensis, humilis, hirsuta, ramosa, foliis angustis, spica terminali, pedunculata, longiuscula.

Similis quod ad characteres *Dipteracantho* capsulaeque structura conjunctissimus, differt autem calycis lacinia superiore suppressa et inflorescentia spicata *Eranthemi* sectionis alterius.

1. STACHYACANTHUS RIEDELIANUS N. AB E.

HERBA tri — quadripollicaris, pilis omnium partium patentibus hirsuta. CAULIS acute quadrangulus, basi simplex, sursum confertim ramosus; RAMI conferti, erecti. FOLIA lineari-lanceolata, sessilia, acuminata, $2-2\frac{1}{2}$ poll. longa, 2 lin. lata, supra undique subtus in costis hirsuta, costis paucis, acutissimo angulo egredientibus. SPICA in ramis terminalis, 1—2 poll. longa, brevipedunculata, laxiuscula, hirsuta. BRACTEAE BRACTEOLAEque calyce duplo breviores, appressae, subulatae. CALYX omnino sessilis rhacheosque lateri planiori adpressus, sub anthesi $2-2\frac{1}{2}$ lin. longus, laciniis 4 ad basin fere discretis lineari-subulatis, sub fructu 5 lin. longus, laciniis tum patulis lanceolatis apice subulatis. COROLLA (in nostris) calyce duplo brevior, subcylindrica, tubo faucibusque subaequalibus, limbo clauso hirsuto. STAMINA tubi apice inserta, basi discreta, FILAMENTIS glabris, ANTHERIS perfectis pallidis, loculis basi apiceque aequalibus contiguis. STYLUS glaber, inclusus. CAPSULA omnino *Dipteracanthi*, sed a tergo valvularum magis depressa sulculoque medio insculpta, pallida, pubescens, 4 lin. longa.

Ad fluvium Coxim, prov. Mato Grosso: Riedel. ♃

TRIBUS V. BARLERIEAE. *Endl. p. 701. N. ab E. in Wall. Pl. As. rar. III. p. 75. Meisn. Gen. p. 295.* CALYX quadripartitus, laciniis antica et postica majoribus, lateralibus interioribus, nunc bilabiatus vel quinquepartitus. COROLLA infundibuliformis vel bilabiata. STAMINA 4, pare altero brevissimo; ANTHERAE biloculares. CAPSULA di — tetrasperma.

SYNOPSIS GENERUM.

Calyx quadripartitus, lacinia supera inferaque latioribus: . . . . LOPHOSTACHYS.

Calyx quinquepartitus, lacinia superiori maxima, duabus inferioribus altius conjunctis. Stamina inclusa. Spica secunda: . . . . LEPIDAGATHIS.

Calyx quinquepartitus, lacinia superiori tum duabus inferioribus majoribus. Stamina subinclusa, loculo antherarum altero altius posito. Spica verticillata: . . . . TELIOSTACHYA.

XIX. LOPHOSTACHYS POHL.

LOPHOSTACHYS *Pohl. Pl. Bras. II. p. 93. t. 161—163. N. ab E. in Wall. Pl. As. rar. III. p. 94. et in Lindl. Introd. ed. 2. p. 285. Endl. Gen. n. 4062. Meisn. Gen. p. 295. (264).*

CALYX profunde quadripartitus, laciniis supera et infera latioribus huc saepe plus minus profunde bifida, lateralibus angustioribus (brevioribusque). COROLLA tubulosa, bilabiata, labio supero obtuso, retusoque vel bidentulo, inferiori trifido. STAMINA quatuor, didynama, exserta; in una specie duo tantum. ANTHERAE oblongae, basi sagittatae, biloculares, loculis parallelis subaequalibus muticis, connectivo angusto, raro latiusculo discretis. STIGMA obliquum, ovatum, transversim emarginatum (bifidum?); in una specie acutum. CAPSULA chartacea, firma, ad basin usque bilocularis, inferiora versus tetrasperma. SEMINA RETINACULIS subtensa.

INFLORESCENTIA: SPICAE, circa apices caulium aggregatae, secundae, compressae, bracteis dorsalibus distiche incumbentibus, sterilibus minoribus obliquis; BRACTEIS florigeris majoribus bracteolis saepae coloratis conformibus subaequalibus calyce saepe colorato pallidiori brevioribus. COROLLAE puberulae purpuraceae vel pallidae. BRACTEAE et CALYCIS laciniae inaequilaterae, altero latere saepe tri- altero binervi, hinc breves; calycis lacinia inferior 6-nervis, nervo medio nullo. SUFFRUTICES Brasilienses, foliis oppositis petiolatis.

A *Barleria* hoc genus differt corolla distincte bilabiata et fructu apice haud attenuato ima tantum basi seminifero.

1. LOPHOSTACHYS VILLOSA Pohl. caule erecto; foliis brevissime petiolatis ovalibus acutis pilosiusculis subtus villosis; spica terminali sessili recurva, bracteis dorsalibus lanceolatis villosis.

Lophostachys villosa Pohl. Pl. Bras. II. p. 94. t. 161.

Folia basi obtusa pollicaria. Bracteae dorsales virides, subfalcatae. Calyces acuminati apice purpurei. Corolla alba, distincte bilabiata. A reliquis facile distinguitur foliis parvis et villositate.

In montosis locis herbidis trans M. dictum Serra prope S. José de Tocantins, prov. Goyazanae, Junio, Julio: Pohl. ♃

2. LOPHOSTACHYS SESSILIFOLIA Pohl. foliis basi cuneata sessilibus oblongo-ovalibus obtusis supra confertim lineolatis glabris; spica terminali simplici; bracteis ovatis acutis basi subcordatis nervosis pubescentibus.

Lophostachys sessilifolia Pohl. Fl. Bras. II. p. 96. t. 163.

Caulis 1—2 ped. altus. Folia in inferiori caulis parte conferta, in superiori parte rara, angustiora. Spica terminalis simplex brevior altera minore aucta. Flores rubri vel carnei. Bracteae purpureae, quinque — septemnerves, nervis validis.

In prov. Goyazanae locis herbidis circa Villa Boa, Aprili: Pohl; alibi: Gardner; in prov. Matto Grosso, ad Chapada atque in graminosis siccis umbrosis Cujaba, Martio: Riedel. ♃

3. LOPHOSTACHYS FLORIBUNDA Pohl. caule erecto; subtiliter pubescens; foliis brevipetiolatis oblongis utrinque acutis, subtus pilosulis, inferioribus petiolum longum decurrentibus summis brevipetiolatis; spicis axillaribus oppositis terminalibusque aggregatis, bracteis dorsalibus oblongis acutis glabris ciliatis; calycibus laciniis majoribus ovatis inaequalibus.

Lophostachys floribunda Pohl. Fl. Bras. II. p. 95. t. 162.

Bracteae dorsales herbaceae, virides, florales et calyces purpurea. Differt a *L. falcata* caule minus ramoso et bracteis dorsalibus latioribus.

β. Laxa: caule debiliore flexuoso decumbente (?); foliis supra setis parcioribus inspersis; spica terminali solitaria, bracteis dorsalibus brevioribus ovato-subfalcatis acutis acumine breviore.

Locis herbidis, prov. Goyazanae, prope S. Felis, Aldea Carretaõ de Pedro terceiro et ad Arrayal Pillar, Junio et Julio: Pohl; prope Villa Franca, prov. S. Pauli, Junio: Lund; in sylvis inter Batataes et Villa Franca, Junio: Riedel. — Var. β. in Minis Generalibus: Claussen. ♃ *Oreas.*

4. LOPHOSTACHYS FALCATA N. ab E. caule paniculato apicem versus puberulo; foliis inferioribus ovalibus in petiolum longum decurrentibus, superioribus oblongis in petiolum brevem attenuatis; omnibus acuminatis supra confertim lineolatis opacis subtus hirtis; spicis in ramis apiceque cauleque terminalibus solitariis laxiusculis, bracteis dorsalibus lanceolatis falcatis patenti-recurvis herbaceis glabris; calycis laciniis majoribus, superiore oblonga acuminata, inferiore breviore obovata bifida laciniis forcipatis.

Caulis ramosissimus, laxus, ramis oppositis altero breviore, altero longiore iterumque ramoso, omnibus ramulisque apice spicigeris. Folia inferiora $4\frac{1}{2}$ poll. longa, $1\frac{1}{2}$ poll. fere lata, superiora $2\frac{1}{2}$ poll. longa, $\frac{3}{4}$ poll. vix lata, omnia repanda, acumine longo. Spicae in apice ramorum et ramulorum sessiles 2 (terminales) —$\frac{1}{2}$ poll. longae, propter bracteas dorsales reflexas squarrosae atque incomtae, in medio 2 lin. latae, falcatae, acuminatae, sessiles, virides, glabrae. Bracteae fertiles, duplo breviores, etiam falcatae, roseae (vel luteae?). Bracteolae calyce breviores, lineares, acutae, glabrae. Calyx glaber, membranaceus, venosus, roseus (?); lacinia superior 8 lin. longa, inferior 6 lin. longa, hujusque laciniae acutissimae forcipatim sibi in vicem incumbentes; laciniae laterales duplo breviores, lineari-acuminatae. Corolla $\frac{3}{4}$ poll. longa, purpurea, bilabiata, labio superiori retuso, inferiori trifido. Stamina longiora exserta; antherarum loculi connectivo lato discreti; breviorum staminum antherae in flore uno, quem dissecui, uniloculares videbantur.

In prov. Goyazana: Pohl, Gardner (n. 3950). ♃

5. LOPHOSTACHYS LAXIFOLIA N. ab E. caule erecto; foliis longe petiolatis oblongis utrinque attenuatis cauleque glabris; spicis axillaribus terminalibusque brevipedunculatis, bracteis dorsalibus oblongo-lanceolatis a medio longe acuminatis pilosis ciliatisque, calycis laciniis majoribus oblongis aequalibus.

Lophostachy floribundae Pohl (Plant. Bras.) l. c. II. p. 95. t. 162. propinqua, differt evidentissime: foliis confertis longioribus angustioribus in petiolum fere pollicarem cuneatim attenuatis, pendulis acuminatis glabris subtus ad costas vix scabriusculis, bracteis calycis laciniis majoribus plus duplo brevioribus (nec $\frac{2}{5}$ tantum), lanceolatis, tota superficie exteriore hirtis (nec glabris); calycis laciniis majoribus oblongis cuspidatis aequalibus nec ovatis inaequalibus, corolla alba ad fauces rubro-violacea (Riedel). Caulis repens.

In prov. Sebastianopolitanae sylvis umbrosis super Serra dos Orgaõs, prope Sumidouro: Beyrich; ad Mandioccam, Martio, Augusto: Riedel; ad Engenho da Cebola, Augusto: Sellow. ♃ *Dryas.*

6. LOPHOSTACHYS PATULA Mart. caule erecto patenti-ramoso; foliis oblongo-ovalibus utrinque attenuatis in petiolum longum decurrentibus glabris; spicis axillaribus oppositis terminalibusque aggregatis brevissime pedunculatis; bracteis dorsalibus ex ovali-oblongis cuspidatis pubescentibus ciliatis.

Caulis 2—4 ped. altus. Folia 6 poll. longa, 2 poll. lata, repanda, glabra, basi cuneata in petiolum brevem usque ad basin fere decurrentia, glaberrima, costis subtus subtilissime strigulosis. Spicae ovales, compactae pubescenti-hirtae. Bracteae et calyces rubri, ciliato-pilosi. Bracteae fertiles et bracteolae lanceolatae, acuminatae, conformes, aequales. Calycis laciniae majores, hirsutulae, ovales acuminatae, inferior bifida; interiores apice setaceae, valde ciliatae. Corolla pollice longior, rubro-violacea (Riedel).

Differt a *Lophostachy laxifolia* (cujus forsan varietas) bracteis dorsalibus non a medio leniter acuminatis, sed trans medium denique leni arcu in cuspidem acutam procurrentibus; a *L. floribunda* spicis ad apicem caulis 3—7 confertis, subinde nullis axillaribus inferius subjectis, rarius tamen et aliis axillaribus simplicibus compositisve iisque etiam brevipedunculatis, tum caule subdiffuso.

In sylvis prov. Minarum inter Villam do Principe et Tapanhoacanga, Majo: Martius; in Serra da Viuva: Pohl; in Serra de S. Geraldo, Julio: Riedel, Sellow. ♃ *Dryas.*

7. LOPHOSTACHYS MONTANA Mart. caule erecto ramoso acute tetraquetro subhirsuto; foliis ovalibus obtusis cum mucronulo basi cuneata angusta sessilibus hirsutis; spica terminali solitaria geminave sessili; bracteis dorsalibus oblongis mucronulatis coloratis pubescentibus ciliatisque.

Fruticulus rigidus, inferne glabrescens. Caulis anguli acuti, asperuli. Folia medii caulis 3 poll. longa, $1\frac{1}{4}$ poll. lata, apice parum attenuata, obtusa, subinde cum apiculo exiguo, basi cuneata in petioli brevis speciem attenuata, repanda, rigida, utrinque pilis brevibus conspersa; ramea superiora et infima minora. Spica terminalis bipollicaris, adjecta et altera brevi ad basin, hirsutula. Bracteae dorsales 7 lin. longae, $2\frac{1}{4}$ lin. latae, rubrae, venis tribus viridibus (ex Martio). Bracteae florales lanceolatae,

oblique acutae, binerves. BRACTEOLAE breviores, lineari-acuminatae, uninerves. CALYX purpureus, lacinia superior 12—14 lin. longa, obovato-cuneata, mucronulata vel apice erosulo-subdenticulata; inferior brevior, obovata, acutiuscula, ad apicem subdenticulata bifida. COROLLA fere pollicaris, alba.

In monte alto Serra de Mendanha, Serro Frio, prov. Minarum, Majo: Martius. ♄ Oreas.

8. LOPHOSTACHYS SEMIOVATA N. AB E. caule erecto juvenili pubescenti-scabro; foliis oblongo-ovalibus, apice parum attenuatis obtusiusculis, basi in petiolum mediocrem decurrentibus, glabris; spicis axillaribus terminalibusque subsessilibus simplicibus, bracteis dorsalibus dimidiato-ovatis acutis, calycisque laciniis majoribus obovatis brevicuspidatis aequalibus (pilosis) ciliatisque.

Var. α. CAULIS sesquipedalis, basi brevi spatio repens, dein erectus, flexuosus, tetragonus angulis carinatis asperulis, fuscus, superne et ad genicula setulis sparsis vestitus, multinodis. FOLIA cum petiolo quadrilineari 4 poll. longa, superiora 1½ poll. lata, inferiora angustiora, pleraque in petiolum attenuata. SPICAE subsessiles, ovales, compressae, pollicares, pleraeque oppositae, subinde et alternae, pilosae, probabiliter luteo-purpurascentes. BRACTEAE dorsales paullo obscuriores, quinque lineas longae, acutae, reticulatae, perfecte semiovatae, nervis alterius lateris tribus validis, angustioris lateris duobus subtilibus, maximeque sibi approximatis. BRACTEAE florales 3 lin. longae, oblongae, acuminatae, trinerves. BRACTEOLAE subulatae, calyce triplo breviores. CALYCIS laciniae majores 6 lin. longae; superior ovalis 7-nervis, inferior obovata, usque ad medium bifida, 8—9-nervis.

β. MINOR: caule humili, spicis brevissimis, bracteis glabris soloque in ambitu ciliatis.

CAULIS spithamaeus et paullo altior. FOLIA minora. SPICAE 4—6 lin. longae. COROLLA 6 lin. longa, calyce paullo longior. CALYCIS lacinia superior 9-nervis, inferior 8-nervis.

In sylvis prov. Sebastianopolitanae: Sellow, Morton, Riedel, Martius. ♃ Dryas.

9. LOPHOSTACHYS NEMORALIS MART. caule basi totove repente pubescente, apice ramisve adscendentibus; foliis ovalibus ovalive-oblongis acumine obtuso, basi in petiolum decurrentibus, glabris; spicis axillaribus brevissime pedunculatis, bracteis dorsalibus ovalibus mucronato-acutis glabris subciliatis; corolla calyce longiore tetrandra.

Lophostachys nemoralis Mart. Observ. n. 1062.

CAULE humiliore plus minus repente inter reliquas species distinctu facilior. FOLIA 3½—4 poll. longa, 1 poll. lata, utrinque modice attenuata apice obtusiusculo, glabra. PETIOLI mediocres, spicae axillares, oblongae, oppositae, brevissime pedunculatae, simplices vel geminae in eodem pedunculo, pollicares. BRACTEAE dorsales virides, planae, 5 lin. longae, 3 lin. latae, inaequilaterae, venoso-reticulatae, venis in alterum latus duabus in alterum tribus intrantibus, apice brevimucronato acuto. BRACTEA floralis lanceolata, albo-viridis. BRACTEOLAE hac bractea angustiores et breviores, lineari-lanceolatae, albae. CALYCIS laciniae majores obovatae, argute brevicuspidatae, ciliatae, nervoso-venosae, sexnerves; inferior bifida, 5 lin. longa, superior brevior, 4 lin. longa; laciniae laterales subulatae. COROLLA alba (9 lin. longa), tubo apicem versus magis quam apud reliquas infundibuliformi-dilatato, laciniis labii inferioris ovatis, labio superiori lato lanceolato. ANTHERAE ovatae. Variat caule maximam partem erecto et toto fere repente.

In sylvis primaevis ad praesidium S. Joannis Baptistae et ad Villam do Principe, prov. Minarum, Aprili et Majo: Martius; Bahiae: Blanchet. ♃ Dryas.

? 10. LOPHOSTACHYS DIANDRA N. AB E. caule basi repente, hinc erecto subsimplici strigoso; foliis ovalibus acutiusculis, basi in petiolum decurrentibus, subtus pallidis in costis strigoso-canescentibus; spica terminali basi composita sessili, bracteis ovalibus mucronatis hirsuto-ciliatis; corolla calycem aequante diandra.

CAULIS gracilis, inferne repens, parte erecta 4—6-pollicari apice foliata, simplici bifidave. FOLIA 1½—1¾ poll. (cum petiolo 2—3 lin. longo) longa, 9—10 lin. lata, repanda vel repando-crenata, brevi-acuta vel etiam obtusa, basi modice angustata, glaucescentia supra glabra, praeter costam, quae basi strigillosa, subtus pallidiora costa cum ramis strigosa. SPICA ¾—1¾ poll. longa, subcylindrica, rhachi hirsuta. BRACTEAE dorsales, steriles, imbricatae, fertilibus dimidio fere minores quadrinerves, ovales, mucronatae, basi cuneatae; fertiles paullo longiores ad apicem versus latiores (4¼ lin. longae, 3¾ lin. latae) quinquenerves. BRACTEOLAE lineari-lanceolatae, subulato-acutae, calyce paullo breviores. CALYCIS lacinia supera ovali-oblonga, subulato-cuspidata quinquenervis, inferior obovato-cuneata, ad basin fere bipartita, laciniis subulato-cuspidatis venoso-trinervibus; laciniae calycis laterales minores lineari-subulatae. Hae omnes hirsutae et ciliatae. COROLLA 3½ lin. longa, albida venis laete coeruleis; tubo brevi cylindrico, labio superiore ovato, apice attenuato obtuse bidentato recto, inferiore latiore trifido laciniis aequalibus oblongis obtusis, venis singulis trifurcis notatis. Palatum rugosum. Tubus intus pubescens. STAMINA duo basi labii inferioris inserta, labium superius aequantia; FILAMENTA subulata, glabra; ANTHERAE fere lineares; loculis parallelis cylindricis connectivo angusto discretis, uno demissiore. STIGMA acutum (!). CAPSULA 3 lin. longa, oblonga, compressa, acuta, pubescens, valvulis dorso canaliculatis, a basi bilocularis tetrasperma, semine altero juxta basin altero in medio dissepimento sito. SEMINA orbiculata, margine lanuginosa. — An novi generis typus?

In sylvis prope praedium Esperança (prov.? —), Majo: Riedel.

XX. LEPIDAGATHIS WILLD.

LEPIDAGATHIS *Willd. Endlicher Gen. n. 4063. Meisner Gen. p. 295. (204.)*

CALYX quinquepartitus, lacinia superiore maxima, infimis duabus altius conjunctis, in nonnullis fere in unam coalescentibus. COROLLA bilabiata, labio superiori vel integro, vel bidentato, vel bifido laciniis tum labii inferioris trifidi laciniis conformibus. STAMINA quatuor, didynama, inclusa, per paria consociata; ANTHERAE biloculares, loculis parallelis, aliis contiguis basi divergentibus. CAPSULA bilocularis, bivalvis, juxta basin tetrasperma; parietibus membranaceis, DISSEPIMENTO rigidulo adnato. SEMINA compressa.

INFLORESCENTIA: SPICA per se brevis, simplex vel glomerato-composita, secunda, scorpioidea, scil. BRACTEIS decussatis uno sensu florentibus ideoque floribus in altero rhacheos latere alternatim biseriatis, in altero autem latere rhacheos bracteis sterilibus (in hoc genere majoribus) pariter alternatim biseriatis veluti a tergo incumbentibus. FLORES in angulo singulae bracteae fertilis singuli, basi bibracteolati. — PLANTAE vel herbaceae vel suffruticosae, pleraeque Indiae orientalis indigenae, parvae vel mediocres,

multiflorae, spicis crebris, BRACTEIS *calycisque laciniis majoribus saepe nervosis.* FLORES *parvi, purpurascentes vel albidi.* CALYCIS *lacinia superior reliquis latior, duae inferiores minores, laterales duae minimae.*

1. LEPIDAGATHIS RIEDELIANA N. AB E. caule herbaceo foliisque lanceolato-linearibus acutis integerrimis glabris; spicis axillaribus solitariis sessilibus folio brevioribus quadrangularibus, bracteis subconformibus lanceolato-subulatis pungentibus trinervibus trinervibus bracteolisque cum calycibus quinquepartitis subulatis nervosis glanduloso-pubescentibus.

Accedit ad *Lepidagathides striatam* et *purpuricaulem*, sed tamen longius ab ista et a reliquis distat bracteis fere aequalibus licet alternis fertilibus. CAULIS gracilis; $\frac{1}{2}$ — 1 pedem altus, tetraqueter, glaber, inferne foliis denudatus. FOLIA 2 fere pollices longa, $2\frac{1}{2}$—$2\frac{3}{4}$ lin. lata, in breve acumen contracta, sessilia, rigida, glabra, venoso-reticulata. SPICAE oppositae, erectae, rigidae, $\frac{3}{4}$ — 1 pollicem longae, ex omni parte glanduloso-pubescentes. BRACTEAE 3 lin. longae, inferne $\frac{3}{4}$ lin. vix latae, rigidae, acutissimae, trinerves, carinatae, basin versus inprimis pubescentes et ciliatae. BRACTEOLAE bracteis similes, bilineares, calycem florentem aequantes, fructifero breviores. CALYCIS lacinia superior bracteae similis, paullo tenerior, trinervis, ut reliquae laciniae mucronato-pungens. Laciniae inferiores lineares et laterales subsetaceae uninerves. COROLLA 3 lin. longa, alba, coeruleo-punctata, tubo brevi, faucibus campanulatis, limbo brevi extus villoso, labio superiori emarginato, inferiore obtusa trilobo lobis rotundatis. STAMINA inclusa; ANTHERAE oblongae, loculis parallelis, staminum breviorum angustiores. PISTILLUM ut in reliquis. CAPSULA $2\frac{1}{3}$ lin. longa, compresso-tetragona, acuminata, laevis viridis, basin versus tetrasperma.

In graminosis Serra do Diamantino, Septembri, et prope Cujaba: Riedel. ♄ *Oreas.*

XXI. TELIOSTACHYA N. AB E.

CALYX quinquepartitus, lacinia superiore tum duabus inferioribus majoribus. COROLLA bilabiata, labio superiori obtuse bidentato inferiori trilobo lobis conformibus. STAMINA quatuor, didynama, subinclusa, per paria consociata; ANTHERAE biloculares, loculis parallelis ovalibus altero altiori. CAPSULA bilocularis, bivalvis, ad basin tetrasperma, dissepimento rigidulo. SEMINA compressa.

INFLORESCENTIA: SPICA *densa, terminalis, verticillata, regularis, bracteis aequalibus omnibus fertilibus.* FLORES *sub singula* BRACTEA *plures, in fasciculos plerumque ternos bi — trifloros, subsessiles distributi, singuli bibracteolati.* CALYCIS *lacinia superior, tum duae inferiores majores, duae mediae minores omnibus.* PLANTAE *humiles, perennes, multicaules, caulibus simplicibus ramosisve, foliis subintegerrimis.* SPICA *longa, cylindrica, bracteis bracteolis calycibusque setaceo-acutatis.* FLORES *parvi.*

Proximum genus *Lepidagathidi*, differt magis inflorescentia et habitu quam flore fructuque; *Neuracantho* affinis est habitu, differt calyce quinquepartito.

1. TELIOSTACHYA CATARACTAE N. AB E. caulibus e rhizomate confertis; foliis ovali-oblongis brevipetiolatis; spicae verticillis discretis.

Tab. nostra VIII.

CAULIS primarius repens, fibris crassis intricatis. RAMI erecti aut adscendentes, acute quadrangulares, purpurascentes, apicem versus pilis brevibus hispiduli, digitales vel paullo longiores. FOLIA ovali-oblonga, obtusa, integerrima, in petiolum attenuata, glabra, subtus ad nervos scabra et pallidiora, septuplinervia, $\frac{1}{2}$—$\frac{3}{4}$ poll. longa, 2—3 lin. lata, rigidula. SPICA terminalis, subinde et spicae axillares ex axillis superioribus, stricta, 1 — 2 poll. longa, basi foliosa et interrupta, superiora versus densa, tota setulis glandulosis conspersa, rigidula. BRACTEAE communes oblongo-lanceolatae, mucronatae, trinerves, bracteolas calycesque aequantes, $2\frac{1}{2}$ — 3 lin. longae. In singula axilla PEDUNCULI 3 — 5, brevissimi, hirti, plerique bi- nonnulli uniflori. BRACTEOLAE duae longitudine calycis subulatae, arista mucronatae, uninerves. CALYCIS lacinia superior magnitudine et figura bracteae, at magis in aristam cuspidata, trinervis; reliquae laciniae uninerves, paullo breviores, lanceolato- vel lineari-subulatae. COROLLA calycem aequans ($1\frac{1}{2}$ lin. longa) glabra, pallide rosea (?), venoso-reticulata, tubo incurvo, labio superiori ovato obtuse bidentato, inferiori trifido, laciniis brevibus rotundatis. CONNECTIVUM angustum; loculi antherae oblongae paralleli, alter magis inferior alter magis superior, ille basi submucronatus. STIGMA obtusum. CAPSULA lin. 1 paullo longior, tetragona, glabra, pallida, et SEMINA omnino *Lepidagathidis*, sed lateribus rigidioribus.

T. Serpyllum e longinquo refert haec species.

In rupibus irriguis cataractae Cupatensis, nec non in sylvis ad Jui, R. Japura tributarium, prov. Rio Negro, Januario 1820, atque in campis ad Pará, Aprili: Martius. ♃ *Najas.*

2. TELIOSTACHYA DIFFUSA N. AB E. caule repente, ramis geniculatis adscendentibus pubescenti-canis; foliis ovatis obtusis longe petiolatis, supra hirtis subtus praesertim in costis striguloso-pubescentibus; spicis axillaribus terminalique densis cylindricis, bracteis ovali-oblongis acuminatis calyce brevioribus.

CAULIS $\frac{1}{2}$—1 ped. altus, valde geniculatus, ramis geniculatis. FOLIA cum petiolo $1\frac{1}{2}$ —2 poll. longa, in petiolum acute decurrentia, integerrima, costis 5—6. SPICAE circiter pollicares, brevipedunculatae. BRACTEAE et CALYCES hirsutae, illae 5-nerves. CALYCIS lacinia dorsalis et duae inferae aequales, lanceolatae, nervosae; laterales lineari-setaceae. COROLLA 3 lin. longa, pallida. CAPSULA prope a basi tetrasperma, 3 lin. longa.

In provincia Minarum: Ackermann. ♃ *Oreas.*

3. TELIOSTACHYA LOPECUROIDEA N. AB E. caule basi repente apice ramoso; foliis ovali-oblongis longe petiolatis glabris; spicis densissimis, calycis lacinia superiore ovata.

Ruellia alopecuroidea Vahl. Ecl. II. p. 49. Sieb. Fl. ins. Trinit. n. 137. Willd. Sp. III. p. 373. Herb. n. 11653.
Aetheilema Haenkei N. ab E. in Herb. Haenk.

A *T. cataractae* differt statura et foliis plus duplo majoribus, neque caulibus caespitem ex rhizomate repente struentibus, tum etiam spicis (seu thyrsis) crassioribus densioribusque. — CAULIS saepe pubescens. FOLIA obtusa, basi attenuata, glabra, leniter repanda. CAPSULA oblonga calyce brevior. CAULIS geniculatus basi procumbens, fibris longis solitariis apice fasciculatim ramosis, e nodis radicans, apice ascendens, quadrangularis, pubescens, ramosus. FOLIA $1\frac{1}{2}$ poll. longa, ovata vel ovato-oblonga, obtusiuscula, in petiolum semipollicarem magis pubescentem decurrentia, integerrima, utrinque pubescentia, inferiora ascendentia. SPICAE in caule et ramis terminales, sessiles, breves, longitudine pollicis dimidii, ovatae vel conicae, dense imbricatae,

ebracteatae, calycis laciniis majoribus bractearum vices gerentibus. Calyx inaequalis, 5-fidus, laciniis ciliatis, posteriore maxima ovata aristata trinervi, duabus anterioribus ovato-lanceolatis aristatis uninervibus minoribus, lateralibus oppositis duplo minoribus e lata basi subulatis uninervibus. Corolla pallide coerulea, calyce vix longior, bilabiata, labio superiori integro, inferiori majori trilobo, lobis rotundatis, medio concavo incurvo. Stamina quatuor didyma, corolla parum breviore; antheris parvis albidis, loculis oblique parallelis. Stigma simplex, incurvum. Germen loculis dispermis. Fructus maturus deest.

Ad flumen Ilheos: J. Blanchet; Planta vaga: Panama: Haenke!; in insulis Montserrat: Vahl; Guadeloupe: Lanth; Portorico: Bertero; Trinitatis: Sieber; in Guiana gallica: Leprieur, Perrottet; in Guianae anglicae montosis arenosis ad R. Quitaro: Schomburgh. ♃

4. TELIOSTACHYA MICROCARPA N. ab E. caule diffuso foliisque oblongis in petiolum mediocrem decurrentibus subtus strigoso-hirtis; spicis densis basive interruptis, calycis lacinia superiore oblonga; capsula obovata calyce multo breviore.

Zahlbrucknera achyranthoidea Pohl. ic. n. 3062. in Herb. Palat. Vindob.

Caulis pedalis et altior, laxus, videtur decumbens, geniculatus. Folia cum petiolo 2½ poll. longa, 6—7 lin. lata, basi cuneata, apice angustiora at obtusa, repanda, costis quaternis quinisve supra substrigosis subtus magis prominulis evidentiusque quam reliqua superficies strigilloso-hirsutis. Spica terminalis sessilis, cylindrica, cernua, 1—2 poll. longa, densa, vel, si longior, basi interrupta. Calycis laciniae majores 2¼ lin. longae. Corolla linea paullo longior, capsula linea brevior.

Prope Barreiros in prov. Minarum, Serro Frio: Pohl. ♃ *Oreas.*

5. TELIOSTACHYA LANCEOLATA N. ab E. caule repente; ramis erectis foliisque lanceolatis in petiolum mediocrem longumve decurrentibus subtus (praesertim in costis) pubescenti-hirtulis; spicis densis basive interruptis; calycis lacinia superiore oblonga calycem subaequante.

β. Crispa: caule foliorumque costis subtus hirsuto-canis; foliis recurvis margine undulato-subcrenatis repandisque.

Differt a *Teliostachya microcarpa* foliis angustioribus (2¼ poll. longis, vix 6 lin. latis), pubescentia molliore et inprimis capsula oblongo-lanceolata (pubescente) 1½ lin. longa. Calyx 2 lin. longus, structurae ejusdem ac in illa, magis ciliatus. Bracteae lanceolatae. Bracteolae subulatae, calyce breviores, ciliatae. Flores albi. (Riedel.)

In locis inundatis Rio S. Joaõ fluminis prov. Minarum: Junio: Riedel, Lund, Claussen; in Maynas in Peruvia: Poeppig. — β. Maynas et ad fluvium Amazonum: Poeppig. ♃ *Dryas, Najas.*

Tribus VI. Aphelandreae. *Endl. p. 703. ex parte. Meisn. Gen. p. 296.* Stamina 2 vel 4, antheris unilocularibus. Capsula sessilis, tetra-polysperma.

SYNOPSIS GENERUM.

Stamina fertilia duo, exserta, sterilia ad basin fertilium brevissima, dentiformia. Corolla tubulosa, quadrifida limbo brevissimo subaequali:	STENOSTEPHANUS.
Stamina fertilia quatuor, inclusa; filamenta antheris breviora. Corolla infundibuliformis, limbo subaequali quadri — quinquefido. Stigma truncatum ambitu ciliato:	STENANDRIUM.
Stamina fertilia quatuor, inclusa; filamenta brevia. Stigma bilabiatum. Corolla infundibuliformis, subregularis:	SPIROSTIGMA.
Stamina fertilia quatuor, corollam aequantia aut parum superantia; filamenta antheris longiora. Corolla tubulosa limbo brevi subbilabiato. Stigma excavatum:	GEISSOMERIA.
Stamina fertilia quatuor, corollam subaequantia. Corolla subbilabiata, tubo obconico, labio superiori bipartito integrove, inferiori tripartito lacinia media paullo latiore. Capsula basi tetrasperma: .	LAGOCHILIUM.
Stamina fertilia quatuor, inclusa. Stigma bilobum. Corolla bilabiata, tubo angusto incurvo, faucibus inflatis, labio superiore bifido, inferiori trifido laciniis latis aequalibus; capsula a medio tetrasperma:	STROBILORHACHIS.
Stamina fertilia quatuor, exserta, saltimve corollam aequantia. (Stigma bidentatum.) Corolla vel bilabiata vel ringens, labio superiore fornicato bidentato integrove, inferiore tripartito laciniis lateralibus conspicue minoribus minimisve. Capsula a medio tetrasperma:	APHELANDRA.

XXII. STENANDRIUM N. ab E.

Stenandrium *N. ab E. Endl. Gen. n. 4054. Meisn. Gen. p. 295. (203.)* — Caldenbachia *Pohl. ic. in Herb. Vindob. n. 2163.*

Calyx quinquepartitus, laciniis aequalibus scariosis striatis. Corolla infundibuliformis; tubus cylindricus; limbus subaequalis quadri — quinquefidus, laciniis obtusis, in nonnullis laciniae duae superiores altius connatae et corolla hinc subbilabiata. Stamina 4, apici tubi inserta, inclusa ad summum fauces aequantia. Antherae lineares, uniloculares, dorso angusto et apice hirtis pilisque suis cohaerentes; filamenta brevia, antherarum saepe longitudine. Stigma simplex, obconicum, truncatum disco prominulo, ambitu ciliato. Capsula oblonga, ad basin bilocularis septo completo adnato, paullo infra medium tetrasperma. Semina echinata, retinaculis suffulta.

Inflorescentia: flores spicati. Bracteae imbricatae subinde separatae. Bracteolae calyce breviores, setaceae. Herbae perennes, vel acaules, foliis radicalibus tum pluribus, subinde longe petiolatis, scapis radicalibus; vel caulescentes fruticesve, pedunculis axillaribus nudis.

Genus proximum *Aphelandrae*, differt corolla breviore subregulari, antheris inclusis angustioribus habituque humili.

§ 1. MICRANTHERAE, ANTHERIS PERANGUSTIS PROFUNDE INCLUSIS.

a. Acaulia vel subacaulia; corolla saepe subregularis, tubo faucibus (saepe brevissimis) longiore.

1. STENANDRIUM DIPHYLLUM N. AB E. subacaule, hirsutum; scapo supra basin diphyllo; foliis ovatis obtusis petiolatis; bracteis ovali-oblongis lanceolatis acutis integerrimis.

α. scapo foliis longiore.

β. EXSCAPUM: spica sessili subsessilive.

RADIX obliqua vel horizontalis tuberosa, tuberibus in fibris radicis pendulis apice fibroso-barbatis. SCAPUS in var. *α.* 1—1½ poll. altus, dense hirsutulus pilis haud ita longis. FOLIA prope a basi duo 3—4 longa, ovata, obtusa, e basi rotundata in petiolum lamina breviorem attenuata, hinc subspathulata; infra hoc par foliorum alterum accedit foliorum minimorum spathulatorum. In forma *β.* scapus deest et par foliorum caulinorum cum foliis radicalibus confluit. SPICA circiter 6 lin. longa, oblonga, subsquarrosa. BRACTEAE ciliatae, 3 lin. longae, inferiores ovales, superiores oblongae, subinde omnes vel oblongae vel lanceolatae. BRACTEOLAE setaceae, calyce breviores. CALYX bractea brevior, laciniis lanceolato-attenuatis, strictis, subtilissime ciliolatis. COROLLAE saturate roseae (Sellow) tubus 2 lin. longus, limbi laciniae 5 lin. longae, ad tubum fere discretae, oblongo-cuneiformes, obtusae, inferior latior, disco ad basin hirsuto. ANTHERAE inclusae, apice praesertim hirtae.

Stenandrio Pohlii β. simile, differt notis evidentissimis.

Var. α. ad urbem S. Pauli et in campis siccis prope Itararé, Februario: Riedel. Var. β. ad Alacriportum, Octobri: Sellow; β. et forma intermedia in Banda oriental: Tweedie. ♃ *Napaea.*

2. STENANDRIUM TRINERVE N. AB E. acaule; scapo laxe piloso foliis longiore brevioreve; foliis oblongis vel oblongo-ovalibus obtusis cuneatim in petiolum desinentibus ciliatis, vaginis glabris hirsutisve; bracteis lanceolatis acuminatis ciliatis trinervibus dorso sparsim pilosis.

Variat *α.* scapo foliis multo longiore, foliis supra pilis raris inspersis, subovalibus.

β. scapo foliis oblongis glabris ciliatis breviore easve aequante.

γ. exscapum, parce pilosum.

*γ.** subexscapum, foliis confertissimis hirsutis et incanis.

Simile est *Stenandrio Macrayano*, speciei chilensi et peruvianae, differt autem foliorum costis subtus haud hirsutis et bracteis longioribus evidenter acuminatis atque trinervibus. FLORES intense rosei. SEMINA strigoso-hirsuta. An cum *St. Macrayano* conjungendum? *).

Var. α. in campis ad S. Luciam in Montevideo: Sellow; reliquae varietates in campis ad Alacriportum: Sellow. ♃ *Napaea.*

3. STENANDRIUM POHLII N. AB E. acaule, hirsutum; scapo foliis oblongis obtusis petiolatis sessilibusve plerumque longiore; bracteis ovalibus integerrimis ciliatis.

Tab. nostra IX.

Caldenbachia elegans Pohl. in Herb. Imp. Vindob. n. 2163.

*) STENANDRIUM MACRAYANUM N. AB E. acaule; scapo foliis breviore, foliisque elliptico-oblongis obtusis repandis subtus ad costas petiolisque hirsutulis; bracteis lanceolatis acuminatis integerrimis enervibus ciliatis.

Crossandra? fascicularis Benth. pl. Hartw. n. 182.

Var. *β.* BREVISCAPUM: scapo cum spica elongata folium aequante, foliis solito amplioribus.

Pusillum, 1—2 poll. altum, hirsutie rufescente, omnibus partibus minoribus, bracteis apice rotundatis vel mucronulatis. FOLIA *Pilosellae* fere, aut multo densiori hirsutie, infima parva subrotunda, reliqua (2—3) 1½—1¾ poll. longa et ½—¾ poll. lata, obtusa, in petiolum plerumque brevissimum, subinde paullo magis conspicuum attenuata, integerrima. SCAPUS (1—2) 2—2½ poll. longus, hirsutus. SPICA circiter pollicaris, subcylindrica. BRACTEAE 5 lin. longae, 1½ lin. latae, sessiles, apice obtusae in aliis acutiusculae, vel mucronulatae, in var. *β.* saepe rotundifoliae, acutatae, hirsutissimae et ciliatae. COROLLA alba et pallide coerulea (rosea vel carnea, Riedel); tubus corollae 3—3½ lin. longus, diameter limbi 6—7 lin.; laciniae ovales, obtusae, erecto-patulae. Reliqua generis.

Var. α. ad Corrego-Piau, prov. Goyazanae: Pohl; in Piauhy: Gardner (n. 2291. 3415. 4341.); in prov. Minarum: Vauthier; nec non in locis argillosis temporeque pluvio inundatis, prope Cujaba et in campis siccis ad Rio Pardo fluvium, Septembri: Riedel. Var. β. ad fluvium Parana et in Matto Grosso: Riedel; nec non in prov. Piauhy: Gardner (n. 2291). ♃ *Oreas.*

4. STENANDRIUM RIEDELIANUM N. AB E. pube brevissima velutinum; foliis ovato-oblongove spathulatis obtusis repandis, petiolo longo; scapo folia vel aequante vel superante, spicae angustae floribus inferioribus omnibusve distantibus; bracteis lanceolato-subulatis (oblongisve) calycem vix aequantibus.

Bracteis brevibus calycem raro aequantibus a reliquis excepto *St. scabroso*, differt, tum etiam corolla angustiore (6 lin. longa, tubo limbo breviore). FOLIA omnia radicalia, subsucculenta videntur, namque in statu sicco punctulata et asperulo-papulosa apparent, evidenter repanda, in petiolum laminam aequantem eademve longiorem attenuata. SCAPUS 1½—5 poll. longus, pubescenti-scaber. SPICA 1—2½ pollicaris. BRACTEAE lin. 1 longae, acutae, obtusaeve, scabrae, patulae. BRACTEOLAE calyce duplo breviores. CALYCIS laciniae lanceolatae, acuminatae, striatae, glabriusculae. COROLLA vel alba vel carnea vel coerulea. ANTHERAE valde hirsutae. CAPSULA calyce duplo longior, valvis utrinque plicato-costatis. SEMINA hirta.

In umbrosis ad margines sylvarum montium Serra da Chapada, prov. Matto Grosso, Septembri: Riedel; Fazenda da Piedade et Tamburil in prov. Minarum: Sellow. ♃ *Oreas.*

b. Caulescentes; corolla subbilabiata, infundibuliformis, tubo faucibus breviore.

5. STENANDRIUM MANDIOCCANUM N. AB E. caulescens, suffruticosum, geniculato-vagans, pubescens; foliis ovali-oblongis; spicis axillaribus terminalique folio brevioribus.

Ruellia geniculata Vell. Fl. Flum. V. t. 93.?

Humile. FOLIA acuta vel obtusa, integerrima. SPICAE breves, bracteis spathulato-cuneiformibus tri — quinquenervibus obtusis, bracteolis calyce brevioribus setaceis. FLORES oppositi, sessiles, solitarii. CALYCIS laciniae lineari-subulatae, strictae, puberulae, intus nervoso-striatae. COROLLA trilinearis, pallide purpurascens, pubescens, subbilabiata, scil. laciniis duabus superioribus altius concretis, infera latiore ovata, lateralibus oblongis. CAPSULA trilinearis fusca. — Variat capsula disperma.

In sylvis umbrosis Montium Organensium ad Mandioccam, Februario 1823: Beyrich, Sellow; ad Cabo Frio: Maximilianus Princ. Vidensis; in collibus siccis M. Corcovado prope Rio de Janeiro, Septembri, Februario, et ad Capocabana in eadem provincia, Augusto: Luschnath. ♃ *Dryas.*

6. STENANDRIUM SERPENS N. AB E. caule suffruticoso serpentino basi repente, adscendente vel decumbente, setulis incurvis hispido, aetate glabrescente; foliis oblongis obtusis glabris, basi inaequilateribus in petiolum brevissimum desinentibus; spicis axillaribus terminalique sessilibus strictis folium aequantibus; bracteis lanceolato-subulatis trinervibus calyce longioribus.

Distinctissima species, caule ($\frac{1}{2}$ — 1 ped. longo) subinde eleganter arcuato-serpentino decumbente, subinde adscendente et basi saltem repente, in juvenili parte setulis incurvis consperso. — FOLIA inferiora cum petiolo lineari $2\frac{1}{2}$ poll. longa, 1 poll. lata, superiora paullo minora et angustiora, omnia subcoriacea, integerrima, pallide viridia, costa subtus valde prominente, latere altero versus basin angustiore. SPICA e basi florens $2\frac{1}{2}$—$1\frac{1}{2}$ poll. longa, terminalis, vel et altera axillaris. RHACHIS quadrangularis lateribus alternis profundis, quibus calyces adpressi. BRACTEAE stricte subulatae, $2\frac{1}{2}$ lin. longae, glabrae. BRACTEOLAE setaceae, ciliolatae, calyce bilineari dimidio breviores. CALYCIS laciniae 2 lin. longae, subulatae, acutissimae, striatae, subtilissime ciliolatae. COROLLA 4 lin. longa, violacea, infundibuliformis, limbi laciniis acutiusculis, duabus superioribus minoribus lanceolatis, tribus inferioribus subovalibus. ANTHERAE angustae, apice albobarbulatae. CAPSULA bilinearis apice totave expallens, inferne tetrasperma.

In sylvis ad Porto Seguro: Maximil. Princ. Vidensis. ♃ Dryas.

7. STENANDRIUM TENELLUM N. AB E. caule petiolis foliorumque costis pubescenti-hirtis; foliis ovatis obtusis e basi rotundata in petiolum acute desinentibus; spica terminali brevi sessili: bracteis obovato-cuneatis integerrimis subulato-cuspidatis ciliatis; corollae laciniis subaequalibus, rotundatis, duabus superioribus brevioribus altius connatis, media inferiore reliquis latiore.

CAULIS basi repens, tener. FOLIA poll. 1 longa, 8 lin. lata, petiolo 6 lin. longo, exacte ovata, subtus pallidiora. BRACTEAE 5 lin. longae, tenues, albidae, quinquenerves nervis lateralibus extrorsum venosis. COROLLA lutea (Sellow in schedis), 7 — 8 lin. longa, tubo brevissimo, faucibus obconicis. STAMINA profunde inclusa.

Frequens in sylvis altis, prov. Rio Grande, ad Porto Alegre, in Serra do S. Antonio, Octobri; Sellow. ⊙? Napaea.

8. STENANDRIUM HIRSUTUM N. AB E. caulescens, herbaceum, hirsutum; foliis oblongis; pedunculis axillaribus folio longioribus.

Semipedale, pedale et altius. CAULIS subsimplex, erectus, teretiusculus, pilis longis patentibus in sicco plus minus fulvis obsitus. FOLIA sessilia, apice nonnihil attenuata at obtusa, integerrima, nitentia, utrinque hirsuta subtus inprimis in costis longe ciliata, $1\frac{1}{2}$ — $1\frac{1}{4}$ poll. longa, 6 — 5 lin. lata. SPICAE oblongae, $\frac{1}{2}$—$1\frac{1}{2}$ poll. longae, in pedunculis bi — sesquipollicaribus hirsutis aphyllis. BRACTEAE 5 — 4 lin. longae, elliptico-oblongae, obtusae cum mucronulo, integerrimae, hirsutae, vel saltem longe ciliatae, quinquenerves. BRACTEOLAE subulatae, glabrae, calyce $\frac{1}{3}$ breviores. CALYX glaber, $1\frac{1}{2}$ lin. longus, laciniis lanceolato-acuminatissimis striatis apice scabris. COROLLAE venosae tubus $1\frac{1}{2}$ lin. longus, limbi diameter semipollicaris. FRUCTUS deest.

Ad S. Jozé, prov. Minarum: Pohl; in campis secus fluvium Rio Pardo, prov. S. Pauli, Septembri: Riedel. ♃ Oreas.

9. STENANDRIUM VILLOSUM N. AB E. caulescens, herbaceum, villosum; foliis lanceolatis sessilibus obtusis, pedunculo terminali.

Pedunculo terminali, pubescentia confertiore mollioreque, bracteis minoribus, ovato-oblongis foliisque angustioribus satis differt a *Stenandrio hirsuto*, cui affinitate est conjunctius. — COROLLA rubro-violacea.

In siccis Cujabae, Septembri: Riedel. ♃ — Specimen valde incompletum sive potius speciminum fragmenta.

§. 2. PICTA.

Bracteis apicem versus serratis, staminibus fauces saltem, limbumve corollae aequantia. Antherae crassiores, glabrae. Folia saepe picta.

10. STENANDRIUM IGNEUM N. AB E. herbaceum, hirsutum; foliis cordato-ovalibus; spica terminali sessili, bracteis obovato-cuneatis cuspidatis apicem versus spinuloso-serratis; corolla pubescente, labii inferioris laciniis subaequalibus ovalibus.

Synandra ignea Schrad. in Maxim. Princ. Videns. It. II. p. 343. Hemitome ignea N. ab E. Mss.

Habitu ab omnibus congeneribus abludit. Est HERBA caule brevissimo, apice bifido, ramis diphyllis monostachyis. FOLIA ad bifurcationem minora, longissime petiolata, acuta, reliqua magis ovalia, obtusa, basi subcordata, 4 poll. longa, $1\frac{3}{4}$ poll. lata, petiolo $2\frac{1}{4}$—$\frac{3}{4}$ poll. longo, uti lamina hirsuto. SPICA $1\frac{1}{2}$—2 poll. longa, pedunculo subaequilongo hirsutissimo. BRACTEAE 7—6 lin. longae, supra medium 4 — 3 lin. latae, obovato-cuneatae, nervosae, hirsutae, serraturis utrinque 5—6 spinulosis. CALYX bractea brevior (4 lin. longus) cum bracteolis glaber, ciliatus. BRACTEOLAE et laciniae laterales calycis lineares, lacinia dorsalis oblongo-lanceolata, duae inferiores lanceolatae; omnes setaceo-acuminatae. COROLLA $1\frac{1}{4}$ poll. longa, glabra, laete aurantiaca; labium superius longitudine inferioris, ovatum, retusum; inferius trifidum, laciniis ovalibus media latiore. FILAMENTA glabra; antherae latere et apice hirsutae. STIGMA truncatum bilabiatum. OVARIUM 4-ovulatum.

In sylvis Brasiliae orientalis, Januario: Max. Princ. Videns. ♃ Dryas.

11. STENANDRIUM OBTUSIFOLIUM N. AB E. suffruticosum; foliis elliptico-oblongis repandis obtusis, basi acutis, subtus ad costas cauleque strigoso-subtomentosis; spica terminali, bracteis obovatis mucronulatis glabriusculis, apicem versus spinuloso-serratis ciliatisque; corolla pubescente, labii laciniis subaequalibus.

Solani Melongenae plantam inermem fingit. RADIX simplex, fibris subverticillatis brevibus. CAULIS $\frac{1}{2}$ — 1 ped. altus, dense rufo-strigosus; ad apicem subtomentosus. FOLIA $2\frac{1}{2}$ — 4 poll. (demto petiolo) longa, 14 lin. — $1\frac{1}{2}$ poll. lata. PETIOLI strigosi inferiores 2-superiores $1\frac{1}{2}$ poll. longi. SPICA terminalis sessilis, pari foliorum minorum suffulta, 2—3 poll. longa, oblonga. BRACTEAE dense imbricatae, venoso-nervosae, reticulatae, coloratae, 10 lin. longae et infra apicem 5 lin. latae, apicem versus utrinque dentibus mucronuloque apicis spinulosis. BRACTEOLAE calyce breviores, setaceae, hispido-scabrae. CALYX bractea brevior; laciniae lanceolatae glabrae acumine longissimo setaceo scabro. COROLLA 10 lin. longa infundibuliformis, coccinea, labio superiore ovato brevi spatio bifido laciniis obtusis inferiore profunde trifido, laciniis ovatis obtusis singulo labio superiori subaequali, lateralibus paullo angustioribus. STAMINA longitudine corollae; FILAMENTA introrsum hirsuta; ANTHERAE linea laterali apiceque hirsutis. STIGMA bidentatum. FRUCTUS latet.

In Serra de Macacu, prov. Sebastianopolitanae: Schott. ♃ Dryas.

12. STENANDRIUM AURANTIACUM N. AB E. fruticosum, hirsutum; foliis ovalibus ovatisve utrinque acutiusculis; bracteis obovatis obtusissimis mucronatis apicem versus spinuloso-serratis; corolla pubescente, labii inferioris laciniis subaequalibus ovatis obtusis.

Differt a reliquis confinibus statura humiliore atque hirsutie, ab *Stenandrio igneo* foliis angustioribus, basi haud cordatis, breviori petiolo praeditis. — Pili ramorum fulvi. Folia repanda. Corolla lutea.

In Serra d'Estrella, e. g. ad Mandioccam, Decembri — Martio: Riedel; in sylvis prope Macahé, Junio: Riedel. ♄ Dryas.

13. STENANDRIUM DECORATUM N. ab E. herbaceum; caule humili, petiolis foliorumque costis praesertim subtus strigoso-hirsutis; foliis oblongo-ovalibus obtusis acute in petiolum desinentibus costa primaria ejusque ramis albo- (flavo-?) limbatis; spica terminali sessili; bracteis obovato-cuneatis mucronato-acutis laxe hirsutis apicem versus spinuloso-serratis; corollae laciniis subaequalibus ovatis, duabus superioribus paullo brevioribus; tubo faucibus breviore.

Propinquum *Stenandrio igneo* et *picto*, sed differt forma foliorum. Caulis simplex, 2—4 poll. altus, basi repens. Folia $3\frac{1}{2}$—4 poll. longa (cum petiolo 3—6 lin.) reticulata, integerrima, limbo costam et ejus ramos cingente effuso, subinde in siccis evanescente. Bracteae 4 lin. longae, tri — quinquenerves, ciliatae, apicem versus utrinque serraturis tribus. Corolla coccinea (?) 6 lin. longa, glabriuscula. Stamina inclusa.

Legit Sellow, loco natali haud adnotato. ⊙ ?

14. STENANDRIUM VENATUM N. ab E. caule petiolis foliorumque costis subtus strigoso-hirsutis; foliis ovalibus obtusis acute in petiolum desinentibus costa media flavo-limbata; spica terminali sessili, bracteis ovalibus complicato-acutis glabris ciliatis spinuloso-serratis; corollae laciniis subaequalibus ovatis, duabus superioribus paullo brevioribus.

Differt a *Stenandrio decorato* foliis paullo brevioribus maximeque autem bracteis plus dimidio majoribus, basin versus haud angustatis, venoso-9-nervibus et inde a basi fere ad apicem usque utrinque serraturis spinulosis 8—9 instructis. Accedit ad *St. obtusifolium*, sed et isti bracteae cuneatae sunt.

Legit Sellow, loco natali haud adnotato. ⊙ ?

XXIII. GEISSOMERIA Lindl.

Geissomeria *Lindl. Bot. Reg. t. 1045. Endl. Gen. n. 4064. Meisn. Gen. p. 295. (204.)* — Poecilocnemis *Mart. in sched.*

Calyx quinquepartitus, laciniis plerumque herbaceis latis imbricatis postica latiore. Corolla tubulosa, sursum sensim dilatata, limbi subbilabiati laciniis brevibus erectis, duabus superioribus mediaque inferiore latioribus, lateralibus paullo angustioribus, intermedia inferiore in disco saepe barbata. Stamina 4, corollae tubo prope a basi inserta, didynama, corollam aequantia raro superantia; filamenta basi pilosa; antherae uniloculares, basi apiceque acutae, dorso herbaceo carinato, apice barbatae villisque connexae. Ovarium unguiculatum biloculare, loculis biovulatis. Fructus ovalis, basi haud contractus, a medio tetraspermus. Stigma excavatum.

Inflorescentia: spicae axillares et terminales arcte imbricatae. Flores solitarii oppositi, tetrastichi. Bracteae in sect. 1. vix calycem aequantes at eo latiores, rigidulae, adpressae, nervosae, in sect. 2. calyce longiores et latiores. Bracteolae duae similes calycis laciniis angustioribus, at paullo brevioribus. Fruticuli Brasilienses, caule tetragono, foliis ovalibus oblongisve, corollis longis puniceis saepe velutinis, tubo nonnihil incurvo.

Obs. Ab *Aphelandra* differt solummodo corollae limbo subregulari nec distincte bilabiato et antheris arctius cohaerentibus, tum calycis laciniis (in sect. 1.) crassioribus; a *Strobilorhachi* et *Lagochilio* distinguitur corollae structura.

Sect. 1. BRACHYSTEGIAE.

Bracteae calycem ad summum aequantes ejusque laciniis herbaceis nervoso-striatis.

1. GEISSOMERIA NITIDA N. et M. fruticosa, glaberrima; foliis oblongis utrinque acutis nitidis; spica terminali pedunculata simplici basive racemosa, bracteis bracteolisque triangularibus integerrimis calyce plus duplo brevioribus; corollae glabrae limbo brevi, labii inferioris laciniis subaequalibus.

Aphelandra nitida N. et M. in N. Act. Ac. Nat. Cur. XI. 1. p. 51. 1.

Transitum ad *Aphelandram* parat. Corolla paullo distinctius bilabiata est, labio superiori latiori bifido laciniis ovatis. Flores inferiores pedicellati, pedicello bracteam aequante aut superante. Corolla sesquipollicaris, glabra, incurva, laete rubroincarnata (Blanchet). Antherae hirsutae. Frutex alt. 4—8 pedum basi repens. Folia saepe pedalia nitidissima, subcoriacea.

Variare videtur calycis laciniis latioribus ovatis et flore breviore incarnato (Blanchet n. 737 et 1430) et calycis laciniis magis oblongis corollaque longiore coccinea. Forsan hic duae latent species.

In sylvarum primaevarum umbrosissimis, humidiusculis, ad Villa Viciosa et Ilheos, in prov. Bahiensi, Januario, Martio: Sellow, Maximil. Princ. Vid., J. Blanchet; ibidem Septembri: Riedel. ♄ Dryas.

2. GEISSOMERIA MACROPHYLLA N. ab E. glaberrima; foliis elliptico-oblongis argute cuspidatis basi cuneiformibus petiolatis venoso-reticulatis nitidis; spicis axillaribus terminalique brevibus, bracteis ovatis acutis margine nudis calycem aequantibus.

Geissomeriae cestrifoliae similis, differt: caule crasso, probabiliter molli succulento, quippe in statu sicco collapso; annulo articulari angusto axillas contingente, foliis majoribus 10 poll. longis (adjecto petiolo pollicari), 3 poll. latis, cuspidatis cuspide angusto acuto, basi magis in petiolum decurrentibus (costis 11nis), bracteis majoribus, calycis segmentis omnibus subaequalibus ovalibus obtusiusculis (?). Spicam vidi unam, lateralem, brevipedunculatam, vix bipollicarem valde destructam. Bracteae circiter 2 lin. longae. Bracteolae breves, e basi latiore acutatae. Calyx bilinearis. Corolla ad summum 9 lin. longa, glabra, jam in sicco sordida rubra. Limbi laciniae in alabastro (carioso) videbantur subaequales, ovatae, obtusae. Stamina omnino hujus generis, antheris lineari-lanceolatis apice barbatis unilocularibus. Stigma subincrassatum, compressum, bidentulum. — An *Geissomeriae nitidae* status incompletus?

In prov. Bahiensis sylvis ad Soteropolin et Villa de Cachoeira, Januario: Martius, Salzmann. ♄ Dryas.

3. GEISSOMERIA CESTRIFOLIA N. ab E. glaberrima; foliis oblongo-ellipticis obtuse cuspidatis, basi cuneiformibus petiolatis venoso-reticulatis nitidis; spicis supra axillaribus terminalibusque brevibus, bracteis ovatis subulato-acuminatis margine nudis calyce brevioribus.

Arbuscula subsimplex; rami subtetragoni, glabri, cortice pallido articulis annulo supraaxillari marginato subtruncato ochreiformi notatis. Folia rigidula, nitida, cum petiolo pollicari trigono 6—7½ poll. longa, 2¼—2½ poll. lata, integerrima, ramis costalibus denis debilibus in rete venosum solutis, glaberrima, cuspide brevi angusta obtusiuscula. Spicae circiter pollicares axillares pedunculatae cum terminali confertae, haud admodum densae. Bracteae 1¼—1½ lin. longae, ovatae, glabrae, nec ciliatae, exquisite acuminatae. Calycis laciniae 2¼—2½ lin. longae, lanceolato-acuminatae, striatae, glabrae, dorsali paullo latiore, reliquis subconformibus sed lateralibus complicatis. Corolla ⅝ poll. longa, glabra, coccinea, forma reliquarum, laciniis ovatis subaequalibus, superioribus paullo brevioribus a reliquis paullo profundiori sinu discretis. Antherae exsertae.

In sylvis Serra Grande, prope Camamú, prov. Bahiensis, Januario: Martius. ♄ Dryas.

4. GEISSOMERIA CINCINNATA N. ab E. foliis oblongis acuminatis in petiolum late alatum attenuatis glabris; spicis corymbosis strigillosis; bracteis ovatis acutis scabris calyce brevioribus ciliatis.

Poecilocnemis multiflora Mart. Obs. n. 1059.

Frutex 4—5-pedalis, ramis teretibus. Folia oblonga, acuminata, subrepanda, glabra, basi in formam petioli cuneatim attenuata, 9 poll. longa, 2¼—3¼ poll. lata, tenuia. Spicae ex axillis foliorum supremorum et terminales, illae pedunculo 6—4 pollices longo valido stricto basi arcuato tereti suffultae quaternae ternae binae corymboso-aggregatae basique foliosae et propter pedunculos fastigiatos corymbum terminalem compositum foliosum construentes, 3 poll. longae, densae, basi interruptae, tetragonae. Bracteae quadrifariae, adpressae, ovatae, acutae, ciliatae, virides, 2½ lin. longae. Bracteolae 1½ lin. longae, ovato-lanceolatae, obtusiusculae, molliter ciliatae. Calyx sessilis, bractea paullo longior; laciniae longitudine aequales sed latitudinis diversae, ciliatae, obtusae: superior latior reliquis, ovalis; tum duae inferiores oblongae, laterales dein lanceolatae. Corolla pollicaris, velutino-pubescens, coccinea, basi subgloboso-inflata, post haec angustior sursumque ambitu leniter crescens, compressiuscula, nonnihil curvata, limbo quinquefido subbilabiato brevi, laciniis in medio flavis, duabus superioribus paullo brevioribus rotundatis, tribus inferioribus longioribus; lateralibus oblongis obtusis, intermedia latiore ovata acuta in disco laxe barbata. Filamenta longa, basi hirsuta. Antherae exsertae, flavae, lineares, compressae, dorsifixae, basi apiceque acutae, apice barbatae barbisque suis cohaerentes, dorso carinatae, latere chartaceae, rima simplici dehiscentes limbo rimae angusto, sulculo discreto. Stylus longitudine staminum, glaber, apice compressus paulloque latior breviter bifidus. Ovarium ovatum. Capsula ovalis nitide fusca, prope a basi tetrasperma.

In sylvis ad ostia Tocantins in terra continente, prov. Paraënsis, et in insula Marajó, Julio: Martius; in prov. S. Spiritûs prope fluv. Iriri et praedium Tapebussu in sylvis, Septembri: Maximil. Princ. Videns.; in sylvis montium Serra d'Estrella ad Mandioccam, Aprili: L. B. de Karwinski; ibidemque in editioribusque prope Sumidouro, Martio et Aprili: Sellow. ♄ Najas, Dryas.

5. GEISSOMERIA LONGIFLORA Lindl. foliis elliptico-oblongis apice attenuatis basi in petiolum longum decurrentibus glabris; spicis axillaribus terminalibusque, bracteis ovato-oblongis calyce brevioribus ciliatis.

α. Acumine folii obtuso.

Geissomeria longiflora Lindl. in Bot. Reg. t. 1045.

Stenandrium speciosum N. ab E. in Mart. Herb. n. 456. in Flora 1841. II. Beybl. p. 23.

β. Acuta: acumine folii acuto.

Stephanophysum attenuatum Mart. Herb. Fl. Bras. n. 179. in Flora 1837. II. Beibl. p. 123.

γ. Paniculata: ramis trichotomis tristachyis.

δ. Monostachya: spica solitaria dense subinvolucrata.

Variat in universum spicis modo brevibus modo longis et florum jugis tum magis distantibus. — Differt a *Geissomeria cincinnata* foliis minoribus (cum petiolo basi angusto pollicari 4—5 poll. longis, 1—1½ poll. latis, obtuse aut argute acuminatis), bracteis bracteolisque etiam calycis laciniis inferioribus apicem versus magis attenuatis, spicis brevioribus, corollae barba densiore. — Corolla haud longior est quam praecedentis, quin saepe brevior 10—12 lin. longa. Spicae inferne foliosae scil. bracteis inferioribus foliaceis oblongo-lanceolatis. — Var. γ. differt inflorescentia magis composita, bracteis superioribus villosis (7-nervibus), calyce plus duplo brevioribus. Folia supra pilis raris inspersa sunt.

Passim in sylvis M. Serra do Mar per prov. Sebastianopolitanam, Junio, Augusto et Decembri florens; e. g. ad Morro Queimado, in M. Corcovado et in sylvis Macahé: Martius, Luschnath, Schott, Sellow, Riedel, Bacle, Tweedie, Gardner. ♄? Dryas.

6. GEISSOMERIA PUBESCENS N. ab E. caule superne pubescente; foliis oblongis, utrinque attenuatis apice obtusiusculis, basi in petiolum longum angustum attenuatis; spicis axillari terminalique subcorymbosis brevibus, bracteis ovato-oblongis obtusiusculis calycem subaequantibus.

Variat β. spicis lateralibus brevius pedunculatis et propter bracteas inferiores majores foliaceas lanceolatas ad speciem involucratis.

γ. Monostachya: spica terminali longa, inferne foliaceo-bracteata, foliis subtus velutinis.

Differt a *Geissomeria longiflora* imprimis pubescentia haud ita quidem densa at in omnibus plerumque partibus obvia, praesertim in inflorescentia canescentiam aliquam induente. Folia omnino fere ut in *G. longiflora*, nisi paullo angustiora, petiolo ad basin distincte alato, 6—6½ poll. longa, 1—1½ poll. lata, utrinque lineolata. Spicae sesquipollicares, terminalis sessilis, laterales pedunculo breviores. Bracteae 2½ lin. longae, 1 lin. latae, obtusiusculae, dorso plus minus villosae, margine ciliatae. Calycis laciniae glabriusculae, ciliatae, quatuor inferiores oblongae, dorsalis ovalis latior magisque obtusata. Corolla 10 lin. longa, velutina; laciniae limbi duae superiores et media infera aequales, ovatae, laterales inferae oblongae, omnes obtusae; sinus labia distinguens paullo magis conspicuus est. Reliqua congrua sunt.

Abludit foliis bracteisque magis vel minus pubescentibus, subinde foliis solummodo ad costas strigillosis, foliisque magis oblongis magisve lanceolatis.

In sylvis prov. Minarum ad Praesidium S. Joannis Baptistae, Aprili et Majo florens: Martius, Ackermann, Claussen; in prov. Sebastianopolitana: Schott; ad Cabo Frio cum Beloperone involucrata: Maximil. Princ. Videns.; in prov. Goyazana: Gardner (n. 4343). Var. β. prope Arrayal Anta in Serra do Macacco et ad Crixas, prov. Goyazanae: Pohl; in prov. S. Pauli ad Faz. do Pinhal (cum var. α), Majo: Sellow; in sylvis ad Villa de S. Carlos, Januario: Riedel. Var. γ. in prov. Goyazana: Gardner (n. 3952).

7. GEISSOMERIA SCHOTTIANA N. ab E. foliis oblongis utrinque attenuatis acumine angusto basi in petiolum brevem attenuatis glabris; spicis axillaribus terminalibusque brevibus densis ovatis paniculatis, bracteis ovatis villosis calyce brevioribus.

Differt a *Geissomeriis longiflora* et *pubescente* foliorum acumine longiore angustiore subacuto saepe falcato, petiolo breviore

et pedunculis ex axillis foliorum superiorum trifidis, magisque compositis patentibus, foliis floralibus parvis praeditis folio plerumque brevioribus (incanis), spicis brevibus ovato-subglobosis, bracteis dense strigilloso-villosis ovatis acutis vix linea longioribus, calyce, minus strigoso duplo brevioribus. FOLIA supra dense lineolata. COROLLA pollicaris, incurva, coccinea.

In sylvis primaevis ad Macahé, Majo, Junio: Riedel, Schott; in S. Pauli prov. ad praedium Pinhal: Sellow. Dryas.

8. GEISSOMERIA DISTANS N. AB E. glabra; foliis oblongis utrinque attenuatis acumine angusto, basi in petiolum longum attenuatis; spicis axillaribus terminalibusque paniculatis, floribus oppositis discretis, bracteis bracteolisque ovatis ciliatis calyce brevioribus.

Ruellia spicata Vellozo Fl. Flum. V. t. 92.

A reliquis differt floribus in spicis non imbricatis sed merithallorum longitudinem aequantibus proptereaque discretis. Inflorescentia fere ut in *Geissomeria Schottiana*, sed spicae longiores sunt (2 — 2½ poll. longae) et lineares neque ovatae fereque capituliformes. CAULIS cortice albo tectus, glaber. FOLIA glabra 4½—8 poll. longa, 1—2½ poll. lata, acumine subfoliato angusto neque revera acuto, sparsim lineolata, glabra. PEDUNCULI communes circiter pollicares, glabri, patuli ut in *G. Schottiana*; eorum rami seu pedunculi proprii pubescentes. FLORES oppositi, sessiles. BRACTEAE pubescentes, ciliatae, obtusae, lin. 1 longae. BRACTEOLAE longitudine et figura bractearum, at acutiusculae, neque pubescentes, sed solummodo ciliatae. CALYX 2—2½ lin. longus, laciniis oblongo-lanceolatis obtusis ciliatis. COROLLA pollicaris, coccinea, pubescens, structurae solitae.

In prov. Sebastianopolitana: Schüch. ♄ *Dryas.*

SECT. 2. PLATYSTEGIAE.

Bracteae calyce longiores et latiores. Calycis laciniae membranaceae.

9. GEISSOMERIA BRACTEOSA N. AB E. fruticosa, glabra; foliis oblongo-lanceolatis acuminatis basi attenuata in petiolum longe decurrentibus, subtus glaucescentibus; spicis terminalibus brevipedunculatis tetragonis, bracteis ovatis argute acutatis margine nudis calyce longioribus latioribusque.

FRUTEX erectus, ramosus; rami adulti teretes cortice cinereo inaequali, novelli tetraquetri. FOLIA inferiora 7 — 8 poll. longa, 1¼ — 1½ poll. lata, superiora 5 poll. longa, 12 — 10 lin. lata, utrinque valde attenuata, integerrima, petiolo longiusculo; nervi costales quini. SPICAE in ramis terminales, 2—3 poll. longae, regulariter quadrifariae. BRACTEAE erecto-patulae, bracteis *Strobilorhacheos* similes, sed non tam arcte imbricatae, 7 lin. longae, 4 lin. latae, argutissime cuspidato-acutae, dorso scabriusculae. CALYCIS laciniae lanceolatae, acuminatae, dorsalis latior 5 lin. longa, reliquae paullo breviores alteraque inferiorum latior reliquis. COROLLA 1½ poll. longa, anguste obconica, incurva, coccinea, glabra; limbi laciniae triangulares, mucronatae, subaequales; inferior paullo profundius divisa. CAPSULA oblonga, nitide-testacea, subtetragona, ad basin bilocularis, in medio tetrasperma.

In sylvis primaevis densissimis summi M. Serra dos Orgaôs, Septembri: Lhotzky. ♄

XXIV. SPIROSTIGMA N. AB E.

CALYX profunde quinquefidus, laciniis aequalibus, acutis. COROLLA infundibuliformis; tubus subcylindricus, limbus subaequalis laciniis obtusis. STAMINA quatuor fauces aequantia; FILAMENTA brevia; ANTHERAE lineares, uniloculares, glabrae. STIGMA bilabiatum, labio inferiori lineari-membranaceo revoluto, superiori exiguo denticuliformi. CAPSULA a basi ad medium compressa sterilis, in medio hexasperma seminibus valde approximatis margine ciliatis RETINACULIS suffultis.

INFLORESCENTIA: Stenandrii, *spicata. SPICA foliaceo-bracteata, bracteis 2—3-floris. BRACTEOLAE lineares calyce longiores. COROLLA parva, glabriuscula. HERBA, caule spicisque hirsutissimis.*

Differt a *Stenandrio* imprimis capsula unguiculata et in medio utrinque trisperma retinaculis proxime sibi adstantibus.

1. SPIROSTIGMA HIRSUTISSIMUM N. AB E.

CAULIS tetragonus, geniculatus, pilis densis longis patentibus, in sicco statu rufescentibus hirsutissimus, trichotomus. FOLIA distantia, oblonga, 5 poll. longa, 1¼—1¾ poll. lata, utrinque modice attenuata apice obtuso, margine tumidula, supra lineolata et hirta, subtus molliter villosa, ramis costalibus 7 venis transversalibus conjunctis. SPICA terminalis in nostro specimine (male eo conservato) 1½ poll. longa, oblonga, sessilis, foliis duobus lanceolatis ad basin suffulta, hirsutissima. BRACTEAE lanceolatae, obtusae, flores aequantes vel superantes, 6 lin. longae, pilis strictis rufis tuberculo insertis hirsutae. FLORES subsessiles 2—3 aggregati. BRACTEOLAE ad basin glomeruli 2, lineares, hirsutae, longitudine bractearum. CALYX vix linea longior, ad ¾ quinquefidus basi glabriusculus, laciniis subulatis strictis pilis raris inspersis. COROLLA (nondum explicata) 3 lin. longa, glabra, limbi laciniis oblongis obtusis. FILAMENTA antheras vix aequantia; ANTHERAE pallidae, uniloculares, rima undulata. STIGMA in spiram revolutum, denticulo supero ad basin notatum. CAPSULA 4 lin. longa, fusca, glabra, in medio 6-sperma.

In sylvis ditionis Japurensis ad Montem Araracoara, prov. fluminis Nigri, Decembri: Martius. ♃ *Najas.*

XXV. STROBILORHACHIS KLOTZSCH.

RUELLIAE *spec. Vell. Flor. Flum.*

CALYX brevis, quinquepartitus, laciniis chartaceo-membranaceis, subaequilatis. COROLLA bilabiata, tubo angusto longo incurvo, limbo late campanulato, laciniis amplis, labio superiori bilobo, inferiori trifido laciniis ovato-subrotundis aequalibus teneris. STAMINA quatuor, corollae tubo prope a basi inserta, inclusa; ANTHERAE uniloculares, basi apiceque acutae, dorso herbaceo carinato, villis connexae. STIGMA compresso-infundibuliforme, bilobum. CAPSULA a basi tetrasperma.

INFLORESCENTIA: SPICA tetragona, BRACTEIS quadrifariam imbricatis subcoriaceis integerrimis rigidulis, BRACTEOLIS parvis. FRUTICES vel HERBAE Americae tropicae speciosae. COROLLAE limbo lato et tenero, tubo gracili maximam partem a bracteis incluso conspicuae, Crossandris *similes, a quibus differunt flore haud subunilabiato, scil. a tergo in tubum usque fisso.*

1. STROBILORHACHIS PRISMATICA N. AB E. fruticosa, glabra; bracteis ovalibus pungenti-cuspidatis; foliis oblongis in petiolum acute desinentibus.

Ruellia prismatica Vell. Flor. Flum. V. t. 98.
Harrachia macrothyrsus Mart. Mss. in Herb. Reg. Mon.
Strobilorhachis glabra Klotzsch in Herb. gen. Berol.

Frutex 2—3 pedalis. Folia oblonga, ¾—1 ped. longa, 2¼—3¼ poll. lata, basi acuta, apice paullo magis attenuata nec vero acuta, ramis costalibus novenis denisve; petioli 1½ poll. longi, glabri. Bracteae 1 poll. longae, 6 lin. latae, nervoso-striatae, rigidae, luteae, glabrae, nec ciliatae. Bracteolae longitudine calycis, lineares. Calyx 2 lin. longus, laciniis triangulari-lanceolatis acutis striatis, lateralibus interioribusque angustioribus. Corolla 1½ poll. longa, flava, glabra, infundibuliformis, limbo ad speciem quadrifido, scil. laciniis tribus magisque exterioribus (labio inferiori respondentibus) aequalibus late ovatis obtusis paullo firmioribus, quarta, i. e. labio superiori (magis interiore) latiore, teneriore, brevi spatio bifida laciniis obtusis, basin versus complicata. Stamina fauces attingentia. Antherae generis. Ovarium quadriovulatum. Fructus deest.

In tractu montium graniticorum Serra do Mar, per prov. Sebastianopolitanam, e. g. retro S. Cruz, locis sylvis aeternis obtectis, Decembri: Martius; similibus locis in Serra d'Estrella, in M. Corcovado, ad S. Anna rel., Aprili et Augusto: Luschnath, Riedel, Beyrich, Gaudichaud, Raven, Sellow. ♄ *Dryas.*

2. STROBILORHACHIS BLANCHETIANA N. ab E. herbacea, glabra; bracteis oblongis brevimucronulatis; foliis oblongis in petiolum âlatum decurrentibus.

Differt a *Strobilorhachi prismatica* caule crasso herbaceo, bracteis longioribus brevi mucronulo terminatis, flore minore et foliis majoribus haud petiolatis et in petiolum acute desinentibus sed fere ad basin usque angusta ala decurrentibus. Folia pedalia, 4½—5 poll. lata, cuspidato-acuta, repanda, ramis costae 20, costa valida. Spicae luteo roseoque variae (Blanchet), tres, sessiles, terminales, media pedalis, laterales breviores. Bracteae 16 lin. longae, 6 lin. latae, minus rigidae quam *St. prismaticae*, glabrae. Corolla lutea. Antherae glabrae. ?

Bahia: Blanchet, Riedel (loco non adnotato). ♃

XXVI. LAGOCHILIUM N. ab E.

Calyx quinquepartitus, laciniis lanceolatis aequalibus mediis angustioribus. Corolla tubo obconico, limbo 4—5-partito; labio superiori vel bipartito vel integro, inferiori tripartito, lacinia media latiore. Stamina quatuor, aequalia, limbum aequantia aut paullo breviora; antherae lineares, uniloculares, latere hirtae. Capsula a basi ad medium tetrasperma.

Inflorescentia: spica vel una vel 2—3 terminales, tetragonae, bracteis oppositis latis obtusis coloratis, propriis calycis laciniis similibus iisque paullo majoribus, coloratis. — Frutices foliis sat amplis, Aphelandrae *et* Crossandrae *habitu.*

Differunt autem ab *Aphelandris* limbo corollae ad tubum usque quinquepartito, laciniis solummodo connivendo bilabiatum corollam referentibus et capsula a basi nec a medio seminifera. A *Crossandris* distinguuntur limbo corollae haud dorso profundius discreto subfisso et secundo, tubo latiori, filamentis longioribus.

1. LAGOCHILIUM MAXIMILIANEUM N. ab E. caule substrigilloso; foliis oblongis acuminatis basi cuneatis subtus subtilissime tomentosis; bracteis obovatis cuspidatis apicem versus setaceo-serratis.

Tabula nostra X.

Caulis strictus, trichotomus, inferne teres, glaber, apicem versus quadrangularis, strigillosus. Folia 7—10 poll. longa, 1½ poll. lata, acuminata, basi longissime cuneiformi in petiolum decurrentia, subrepanda, subtus tomentulo, nudo oculo non perceptibili vestita et mollia, supra nitida, ramis costalibus 10—15. Spicae terminales, 1, 2 vel 5, 2½—4 poll. longae, tetragonae, densae. Bracteae ½ poll. longae, 4½ lin. apicem versus latae, eaque parte utrinque serraturis spinulosis 6—8 praeditae, dorso pubescentes; cuspis mediocris spinulosa. Bracteolae longitudine et figura laciniarum calycis, lanceolatae, acuminatae. Calycis laciniae 4 lin. longae, superior ovato-lanceolata, tum duae inferiores, extremo duae mediae angustiores. Corolla pollicaris, tubulosa, coccinea, incurva, limbo quinquefido parum obliquo, laciniis brevibus ovatis obtusis, duabus superioribus paullo latioribus profundiusque discretis. Stamina corollae longitudine, filamentis antherisque hirsutis. — Affinis *Lagochilio obtuso*, sed distincta species.

In sylvis Arassatibae prope Barra do Jucú, prov. Spiritus Sancti, Martio: Maximilianus Princ. Vidensis, Sellow. ♃ *Dryas.*

2. LAGOCHILIUM OBTUSUM N. ab E. caule costisque foliorum subtus strigilloso-canis; foliis ovali-oblongis obtusis, bracteis ovalibus mucronatis spinuloso-serratis.

Caulis herbaceus, vix pedalis, erectus, simplex, setulis adpressis dense vestitus. Folia ovali-oblonga (4½ poll. circiter longa, 1½ poll. lata) basi cuneata in petiolum brevem (3—4 lin. longum) strigosum decurrentia, obtusa, praeter costas glabra, supra nitida, subtus pallida, ramis costalibus tenuibus 9—10. Spica terminalis sessilis, 3 poll. longa, tetrasticha, colorata. Bracteae imbricatae, chartaceae, 7—8 lin. longae, 4—4½ lin. latae, obovato-ellipticae, mucronato-acutae, medio margine patulo-spinuloso-serratae, 11-nerves, glabrae. Corolla deest. Capsula hujus generis, 5 lineas longa, subtetragona, glabra, infra medium tetrasperma, apice brevi spatio solido.

Ad Porto d'Acunha, prov. Goyazanae, cum Beloperone Pohliana: Pohl.

3. LAGOCHILIUM MUCRONATUM N. ab E. glabrum; bracteis obovato-cuneatis cuspidulato-mucronatis.

Differt a *Lagochilio repando* bracteis erectis, apicem versus minus dilatatis, cuspiduloque brevi pungente praeditis. — Calycis laciniae lineari-attenuatae, longae.

In sylvis humidiusculis prope Castel-novo, prov. Matto Grosso, Martio: Riedel; in prov. Minarum: Claussen. ♄

4. LAGOCHILIUM REPANDUM N. ab E. glabrum; bracteis obovato-cuneatis obtusis.

Harrachia repanda Mart. in Herb. Reg. Mon. et in Obs. n. 3108.

Variat foliis latioribus et angustioribus.

Frutex. Folia oblongo-lanceolata, utrinque attenuata, undulata, glabra, nitida, irregulariter et subinde profunde repanda, acuminata, basi longe cuneata, ramis costalibus undenis tenuibus, pedem ad 10 poll. longa, 3—1½ poll. lata. Spica terminalis, sessilis (3 poll. longa, subovalis), tetragona, obtusa, bracteis coccineis (obovato-cuneatis, 1½ poll. longis; infra apicem pollicem latis, obtusissimis cum mucrone exiguo, venoso-multinerviis reticulatis glabris nitentibus) apice recurvato-patentibus unifloris. Bracteolae duae (9 lin. longae) lanceolatae, acuminatae, tenues, roseae. Calycis laciniae 6 lin. longae, lanceolatae, argutissime acuminatae, albae, duae interiores minores et angustiores. Corolla (bracteam paullo superans), tubo compresso-tereti purpureo-puniceo, limbo puniceo, laciniis duabus superioribus ovatis

acutis fornicato-conniventibus, duabus inferioribus lateralibus acutis lanceolatis patentibus, tertia media latiore revoluta. Stamina corolla breviora; filamenta alba, antherae flavae. Stylus albus; stigma bifidum puniceum. (Mart. in Obs. l. c.) Differt a *L. montano* glabritie, nitore, foliis bracteisque majoribus laxioribus, floribus bractea paullo longioribus.

In sylvis ad fluvium Xingu, prov. Paraënsis, Septembri, atque in sylvis ad Porto dos Miranhas ditionis Japurensis, Decembri: Martius. ♄ *Najas.*

5. LAGOCHILIUM MONTANUM N. ab E. fruticosum, caule superne strigilloso subinde glabro; foliis ovalibus ellipticove-oblongis basi cuneatis acuminatis supra adpresso-hirtis; bracteis obovato-ellipticis submucronatis glabris integerrimis calyce longioribus; corolla ringente pubescente, labio superiori bifido inferiori tripartito laciniis subaequalibus obtusis, lateralibus lanceolatis media ovata.

Harrachia montana Mart. in Herb. Reg. Mon.
Ruellia colorata Vell. Fl. Flum. V. t. 99.

Folia elliptica vel elliptico-oblonga, utrinque acuta, 7—8 poll. (cum petiolo) longa, inferiora $2\frac{1}{2}$ poll., superiora $2—1\frac{3}{4}$ poll. lata, repanda, in petiolum longe decurrentia, pilis brevibus incumbentibus praesertim supra vestita, costis 11—12, media lata. Spica sessilis, simplex, vel ad basin una duabusve aucta, foliis duobus lanceolatis parvis suffulta, $3—3\frac{1}{2}$ poll. longa, oblonga, dense quadrifariam imbricata. Bracteae poll. longae, 7 lin. latae, obtusae saepe cum mucronulo, subcoriaceae, 9-nerves nervis venoso-conjunctis, purpureae, glabrae, uniflorae. Bracteolae calycisque laciniae lanceolatae, tenues (in nostro specimine fere omnes destructae). Corolla pubescenti-tomentosa, fere sesquipollicaris, coccinea; tubus pollicaris, limbus $\frac{2}{3}$, subaequalis, ad tubum divisus, incisura labiorum paullo profundiore; laciniae oblongo-lanceolatae, obtusae, duae superiores magis contiguae. Stamina limbum subaequantia. Antherae lineares, hirtulo-incanae, cohaerentes, apice nudae. Capsula 6 lin. longa, tetragona, obtusa, glabra, ad apicem usque bilocularis sed non nisi a basi ad medium tetrasperma. Retinacula obtusa. — Simile *Lagochilio luteo*, differt bracteis latioribus, corollis coccineis, foliis supra setis decumbentibus conspersis.

In prov. S. Pauli ad Santos oppidum: Sellow; in prov. Minarum ad Antonio Pereira, Martio, et in Serra de S. Geraldo, ad praedium Guidowald in ditione Indorum Coroados rel.: Martius, Sellow. ♄ *Dryas.*

6. LAGOCHILIUM LUTEUM N. ab E. fruticosum, caule costisque foliorum strigosis; foliis praeter costas glabris ovalioblongis basi cuneatis obtuse acuminatis, bracteis oblongo-ovalibus obtusis integerrimis glabris calyce multo longioribus; corolla ringente, labio superiori bifido inferiori tripartito, laciniis subaequalibus obtusis, lateralibus lanceolato-linearibus media oblonga.

Strobilorhachis hirta Klotzsch in Herb. gen. Berol.

Differt a *Lagochilio Schiedeano*, planta mexicana, quae est *Aphelandra Schiedeana Schlechtd. in Linnaea V. 1. p. 95*, bracteis glaberrimis et corollae luteae labio superiori bifido (laciniis acutiusculis). — Caulis dense strigosus. Folia 5 poll. longa, $1\frac{1}{2}$ poll. fere lata, basi cuneiformi in petiolum brevem longe decurrentia, apice haud ita longo acumine eoque obtuso, repando, tenuia, subtus et supra praeter costas glabra. Spica terminalis subsessilis, bipollicaris, oblonga. Bracteae coloratae, 13—14 lin. longae, 6 lin. latae, reticulatae, apice rotundatae. Bracteolae lanceolato-subulatae, glabrae, longitudine calycis. Calyx vix bilinearis, fere glaber, lacinia superiore oblonga, reliquis lanceolatis setaceo-acuminatis. Corolla fere sesquipollicaris, lutea, labiis longis, superiori ad $\frac{1}{3}$ fere bifido. Antherae longae, solito more barbatae. — An forma glabrescens *Lagochilii montani?*

In sylvis udiusculis profundis super Serra dos Orgaôs, e. g. prope Mandioccam, José Dias et alibi, Januario, Februario: Beyrich, Luschnath et Riedel. ♄

XXVII. APHELANDRA Rob. Br.

Aphelandra *Rob. Br. Prodr. Fl. Nov. Holl. I. p. 475. ed. N. ab E. III. 1. p. 331. nota. Endl. Gen. n. 4074. Meisner Gen. p. 296. (204.)* — Synandra *Schrad. in Itin. Maxim. Princ. II. p. 343.* — Hemitome *N. ab E. Mss.* — Poecilocnemidis *spec. Mart. in Sched.* — Justiciae *specc. Jacq., Hook. et Auct.*

Calyx quinquepartitus, laciniis chartaceo-membranaceis subtiliter striatis, postica saepe latiore. Corolla bilabiata vel ringens, labio superiori bidentato ririusve subintegro plerisque fornicato, inferioris tripartiti laciniis lateralibus minoribus. Stamina quatuor, corollae tubo prope a basi inserta, subaequalia, corolla saepe longiora; filamenta basi pilosa; antherae uniloculares, basi apice acutae, dorso herbaceo carinato, apice plerisque barbatae villisque connexae. Stigma bidentatum. Capsula basi compressa, a medio tetrasperma (laevis et nitida). Semina retinaculis fulcrata.

Inflorescentia: spicae axillares et terminales saepe arcte imbricatae. Flores solitarii tetrastichi. Bracteae vix calycem superantes at eo saepe latiores. Bracteolae duae, minores. Frutices Americae tropicae, corollis speciosis rubris.

Observ. Genus *Aphelandra* a *Geissomeria* non differt nisi calycis laciniis longioribus magis attenuatis chartaceisque et corolla distinctius bilabiata, varia tamen labiorum eorumque laciniarum proportione, ita ut limites utriusque generis haud firmissima teneri videantur lege.

§. 1. SPICIS ANGUSTIS.

Corollae subringentis laciniis labii inferioris lateralibus evidenter minoribus.

† *Spicis angustis, bracteis rigidulis adpressis, calyce minoribus aut calycem ad summum aequantibus.*

1. APHELANDRA MACROSTACHYA N. ab E. fruticosa; foliis ovali-oblongis apice magisque basi attenuatis in petiolum longum decurrentibus in costis primariis strigosis ceterum glaberrimis; spicis terminalibus elongatis, bracteis ovatis acuminatis ciliatis; corolla ringente, labiis lanceolatis, superiori bicuspidato, inferioris lacinia media lanceolata, lateralibus plus triplo brevioribus.

Poecilocnemis macrostachya Mart. in Sched. n. 3179.

Frutex humanae altitudinis speciosus. Rami inferne teretes apicem versus tetragoni, strigilloso-scabri. Folia cum petiolo pollicari 9 poll. longa, $2—2\frac{1}{4}$ poll. lata, acumine obtusiusculo cum mucrone, integerrima, rigidula, nitida, nervis costalibus duo denis costaque, supra praesertim strigosis. Spica terminalis 4—5 poll. longa, subsessilis, laterales ex proximis axillis breviores, brevipedunculatae. Bracteae pulchre tetrastichae, ciliatae, multinerves, scabrae, 3 lin. longae. Bracteolae calyce breviores,

lanceolatae, carinatae, carina villosae. CALYX $3\frac{1}{2}$ lin. longus, laciniis lanceolato-acuminatis apice barbulatis, dorsali inferisque parum diversis, lateralibus fere subulatis. COROLLA bipollicaris, coccinea, glabra; tubo incurvo, sursum latiori, labiis fere pollicaribus, superioris laciniis mediaque lacinia inferioris acuminatis, lateralibus 3—4 lin. longis. ALABASTRUM corollae lanceolato-acuminatum subfalcatum. FILAMENTA basin versus pilosa. CAPSULA 9 lin. longa, castanea, rigida, tetrasperma. SEMEN discoideum, hilo emarginato.

In radice montis Araracoara juxta fluv. Japurá, prov. Rio Negro, Decembri et Januario: Martius. ♄ *Najas.*

2. APHELANDRA NUDA N. AB E. fruticosa, glaberrima; foliis oblongis utrinque acutis nitidis; spica terminali pedunculata secunda; floribus distantibus, bracteis bracteolisque ovatis integerrimis calyce triplo brevioribus; corollae labii inferioris laciniis lanceolatis obtusis, media majore.

Speciosa planta. FOLIA Citri, 6 poll. longa, 2 fere poll. lata, anguste marginata, ramis costalibus tenuibus venosis. PEDUNCULUS terminalis, longitudine spicae (tripollicaris). FLORES inaequaliter distantes, sessiles. CALYX 3 lin. longus, laciniis ovato-lanceolatis acutis glabris. BRACTEAE et duae BRACTEOLAE 1 lin. longae, ovatae, calyci adpressae; bracteolae paullo angustiores. COROLLA coccinea; tubus cum faucibus obconicis 2 poll. longus; labium superius oblongo-lanceolatum rectum emarginatum 8 lin. longum; inferius tripartitum, laciniis lateralibus 6, media 9—10 lin. longis. STAMINA labio superiori breviora, ANTHERIS in dorso ab insertione filamenti usque ad apicem villosulis ventre juvenili plano sutura notato, ut facile pro biloculari anthera haberes, nisi emisso polline eam observaveris. FILAMENTA glabra.

Crescit Pernambuci, nec non in Serra dos Orgaôs, prov. Sebastianopolitanae: Gardner (n. 1111). ♄

§. 2. Corollae subringentis ringentisve laciniis labii inferioris subaequilongis saltemve angustioribus tantum nec multo brevioribus.

† *Bracteae calyce majores.*

a) Bracteae integerrimae.

3. APHELANDRA SQUARROSA N. AB E. herbacea, glabra, succulenta; foliis ellipticis acuminatis basi cuneiformibus; spicis terminalibus solitariis ternisve pedunculatis, bracteis obovato-cuneiformibus integerrimis complicato-acutis acumine recurvo; corolla glabra, labiis aequalibus acutiusculis, superiori bifido inferiori tripartito.

Ruellia comosa Vell. Fl. Flum. VI. t. 91.

β. LAXIOR: spica elongata, bracteis a medio recurvis propterea que magis discretis.

γ. ANGUSTIFOLIA: foliis oblongo-lanceolatis, spica brevipedunculata.

Planta speciosa, CAULE crasso, in statu sicco collapso. FOLIA conferta, 10—12 poll. longa, $3\frac{1}{2}$—4 poll. supra medium lata (in specimine quodam Herb. Petropolitani amplissima), basi magis quam apice attenuata ipso apice acuto aut saltem angusto, nonnihil repanda, costa et petiolis latis, ramis costalibus 13nis pluribusve. SPICAE terminales in nostris speciminibus tres, pedunculatae: media $3\frac{1}{2}$ — $4\frac{1}{2}$ poll. longa, pedunculo crasso bipollicari glabro, laterales breviores. BRACTEAE dense imbricatae, tetrastichae, laeves, nitentes et glabrae, aurantiacae et chartaceae, $1\frac{1}{2}$—1 poll. longae, $\frac{3}{4}$—1 poll. apicem versus latae nec multum basin versus angustatae, apice breviacutatae et ita complicatae atque reflexae, ut longiori acumine praeditae videantur et spica fere ut in *Melampyro cristato* squarrosa evadat. CALYCEM cum bracteolis propter speciminis valde compressi statum difficillime disquirendum non observavi. COROLLA sesquipollicaris, lutea, ejusdem structurae ac in *A. obtusifolia*, scil. labio superiori laciniaque media inferioris ovatis, illo bifido, lateralibus labii inferioris ovali-oblongis, sed hisce omnibus acutiusculis, nec obtusis. STAMINA 4, ANTHERIS unilocularibus glabris. CAPSULA 4 lin. longa, tetragona, glabra, pallida, basi brevi spatio clausa, hinc tetrasperma.

ADNOT. Varietati γ bracteae sunt rectae apice erecto-patulae et minus acutae, antherae glabrae adparuere; nescio igitur, an sit distincta species; sed specimen insufficiens novum poscit examen.

In umbrosis humidis prov. Sebastianopolitanae: Schott, L. B. de Karwinski; in Serra de Macacu: Pohl. γ. in Serra do Cubataô: Sellow. ♄ *Dryas.*

4. APHELANDRA STEPHANOPHYSA N. AB E. fruticosa, glabra; foliis oblongis acuminatis in petiolum cuneiformi-decurrentibus; spicis terminalibus solitariis ternisve pedunculatis, bracteis oblongis acutiusculis integerrimis patulis rectis; corollae glabrae faucibus inflatis, labiis aequalibus obtusis, superiori bilobo, inferiori tripartito laciniis subaequalibus.

FRUTEX 3-pedalis. FOLIA $8\frac{1}{2}$ poll. longa, $1\frac{3}{4}$ poll. lata, repanda. BRACTEAE subdistantes, 6 lin. longae, 2 lin. latae. RHACHIS glabra. BRACTEOLAE longitudine et forma laciniarum calycis, lanceolatae, acuminatae, striatae, glabrae. COROLLA ultra bipollicaris, coccinea.

In sylvis ad Macahé, Junio: Langsdorff. ♄ *Dryas.*

b) Bracteae spinoso-ciliatae dentataeve.

5. APHELANDRA NEMORALIS MART. fruticosa, glabra; foliis oblongis utrinque attenuatis; spica subterminali pedunculata, bracteis ellipticis acutis utrinque bidentatis membranaceis coloratis; corolla glabra, labii inferioris laciniis lateralibus mediam oblongam subaequantibus.

Tabula nostra XI.

RAMI teretes, glabri, cortice albido tuberculato. FOLIA 8—9 poll. longa, 2 poll. lata, in petiolum 1—$1\frac{1}{2}$ poll. longum decurrentia, laxa, viridia, ramis costalibus 9nis. SPICA bipollicaris oblonga in pedunculo bipollicari, tetragona, revera axillaris superveniente innovatione, ea autem deficiente terminalis. FLORES et bracteae flava. BRACTEAE 9 lin. longae, $4\frac{1}{2}$ lin. latae, sessiles, 5-nerves, glaberrimae, membranaceae, supra medium utrinque denticulis duobus parvis approximatis instructae. BRACTEOLAE lanceolatae, subulato-acuminatae, laciniis calycis simillimae et aequales. CALYX semipollicaris, quinquepartitus, laciniis tenuibus lanceolatis, setaceo-acuminatis glaberrimis, dorsali paullo latiore. COROLLA bipollicaris, glabra, lutea, tubo incurvo, labio superiori recto oblongo concavo obtuse bidentato margine inferiore aequilongo trifido, laciniis supra pubescentibus. STAMINA aequalia; ANTHERAE plerisque exsertae, lineares, carina ciliatae, apice barbatae. OVARIUM conicum, glabrum, quadriovulatum; STYLUS longus apice pubescens; STIGMA bidentulum. FRUCTUM non vidi. — Affinis *Aphelandris cristatae* et *tetragonae.*

In sylvis montis Corcovado prope Rio de Janeiro, Augusto: Martius. ♄ *Dryas.*

6. APHELANDRA CHAMISSONIANA N. AB E. suffruticosa, glabra; foliis lanceolatis acumine obtuso, basi in petiolum longum cuneiformi-decurrentibus; spica terminali sessili, bracteis ovalibus longe cuspidatis apicem versus serratis serraturis superioribus majoribus; corolla glabra, labii inferioris laciniis oblongo-lanceolatis acutis subaequalibus.

CAULIS tener. FOLIA inferiora 5—6 poll. longa, 10—11 lin. lata, basi magis quam apice attenuata, tenera, glabra. SPICA bipollicaris. BRACTEAE 11—10 lin. longae, glabrae, membranaceae, exquisite cuspidatae, serraturis utrinque ab origine cuspidis 4—6, quarum inferiores minores sunt. COROLLA $1\frac{3}{4}$ poll. longa, coccinea; fauces obconicae, inflatae; labium superius latiusculum

apice bilobum. STAMINA longitudine labii superioris; ANTHERAE dorso lanatae. — Acumine longo bractearum et foliis angustis evidenter differt ab *Aph. nemorali* et *sciophila.*

In insula S. Catharinae Brasiliae: Chamisso. ♄ *Dryas.*

7. APHELANDRA SCIOPHILA MART. suffruticosa; foliis oblongis utrinque attenuatis costis subtus scabris; spica terminali sessili, bracteis oblongo-lanceolatis attenuatis utrinque in medio setaceo-bi — tridentatis herbaceis; corolla pubescente, labii inferioris laciniis subaequalibus ovalibus.

Ruellia quadrangularis Vell. Fl. Flum. VI. t. 97.

RADIX ramosa, et caulis pars inferior lignescens. CAULIS in nostro specimine vix semipedalis, pubescens, erectus, simplex. FOLIA 3½ — 4 poll. longa (cum petiolo), 1 poll. lata, repanda, acumine obtuso, tenuia, ramis costalibus 6—7nis debilibus. SPICA terminalis, sessilis, bipollicaris, tetragona, dense nec arcte bracteata. BRACTEAE pollicares, acuminatae, planae, 5-nerves, virides, tenues, margine 2 — 3-denticulatae denticulis subsetaceis brevibus. CALYX et BRACTEOLAE ut in *Aphelandra nemorosa.* COROLLA sesquipollicaris, pulchre miniato-coccinea, subtiliter pubescens; labium superius lineare, rectum, obtuse bidentatum; inferius latius et paullo longius, trifidum, laciniis subaequalibus oblongo-ovalibus utrinque attenuatis planis patentibus. ANTHERAE exsertae. FRUCTUS deest. — Similis *Aphelandrae nemorosae* magisque etiam *A. pulcherrimae.*

In sylvis ad radices montis Araracoara et in rupestribus ad fauces fluminis dos Enganos in ditione Japurensi, prov. fluminis Nigri, Decembri: Martius. ♃ *Najas.*

†† *Bracteae calyce breviores.*

8. APHELANDRA MARGINATA N. ET M. fruticosa, glabra; foliis oblongis retusis marginatis subtilissime ciliatis; spica terminali, bracteis integerrimis bracteolisque ovato-lanceolatis acuminatis calyce brevioribus corollaque ringente pubescentibus, labio superiori integro, inferiori tripartito laciniis lineari-lanceolatis subaequalibus media latiore.

*Aphelandra marginata N. et M. in Nov. Act. Ac. N. C. XI. 1. p. 52.**)

A reliquis omnibus differt foliis (minoribus) retusis brevipetiolatis subcoriaceis cartilagineo-marginatis. FRUTEX 1 — 2 ped. altus. FOLIA 1½—2-poll., oblonga vel oblongo-lanceolata, obtusa et subemarginata, basi acuta, margine cartilagineo-ciliato, ceterum glaberrima et nitida, venoso-reticulata. Petioli ¼—½ poll. compressi, supra canaliculati. SPICA subsessilis, uncialis. CALYX laciniis 5 lineari-lanceolatis acutis pubescentibus quinquenerviis. COROLLA speciosa, coccinea, sesquipollicaris (errore typographico ½ poll. dicta loco citato).

In sylvis ad Barra das Varedas, in ditione fluvii Rio Pardo, versus confinia prov. Minarum: Maximil. Princ. Videns. ♄ *Dryas.*

XXVIII. STENOSTEPHANUS N. AB E.

CALYX quinquepartitus, laciniis linearibus aequalibus patulis. COROLLA tubulosa, tubo brevi crassiori sursum gibbo, faucibus tubo longioribus et angustioribus cylindricis, limbo brevissimo quadrifido laciniis subaequalibus, altera paullo magis sursum vergente. STAMINA quatuor, apici tubi inserta, quorum duo fertilia corolla longiora, ANTHERA uniloculari basi libera acuta; duo brevissima sterilia dentiformia. STIGMA obtusum. CAPSULA a basi usque ad medium depressa elocularis et sterilis, hinc compressa, bilocularis, tetrasperma, SEMINIBUS alternis orbiculatis RETINACULIS obtusis suffultis.

INFLORESCENTIA: THYRSUS terminalis simplex ramosusve angustus. BRACTEAE et BRACTEOLAE ad basin pedicellorum parvae. FLORES fasciculato-terni oppositi, quorum uno in singulo fasciculo perfecto longius pedicellato pedicello ebracteato, duobus ad ejus basin imperfectis multo minoribus brevissime pedicellatis pedicellis saepius bibracteolatis, sessilibusve. — SUFFRUTEX Brasiliensis, habitu Schaueriae, *foliis tenuibus, floribus rubris.*

1. STENOSTEPHANUS LOBELIAEFORMIS N. AB E.

SUFFRUTEX erectus, tri — quadripedalis, glaber, ramosus RAMIS patentissimis apice foliosis tetragonis. FOLIA cum petiolo 10—5 poll. longa, 2¾ — 2¼ poll. lata (etiam minora), acuminata acumine angusto obtusiusculo, basi cuneata in petiolum 1—1½ poll. longum decurrentia, subrepanda, tenuia, viridia, supra minutissime in costa utrinque evidentius lineolata, costa subtus bisulca ramis 9 — 11. THYRSUS terminalis tripartitus, erectus, ex omni parte subtilissime puberulus, 5—8 poll. longus, floribus inferioribus magis distantibus subinde et ramulo incompleto eorum loco oriente. BRACTEAE inferiores circiter 2 lin. longae, subulato-acuminatae, adpressae. BRACTEOLAE breviores, subulatae, ad basin pedicellorum vel in ipsis pedicellis florum imperfectorum opposítae. PEDICELLUS medius, florem fertilem ferens, 3—4 lin. longus, duo huic adjecti et steriles quadruplo breviores. FLOS fertilis subnutans. CALYX ad basin fere quinquepartitus, laciniis linearibus acuminatis recurvo-patulis pubescenti-subglandulosis. COROLLA 7 lin. longa, coccinea, tubulosa, sursum cylindrica angustior, infra medium nonnihil inflata et sursum gibbula, pubescens; limbi laciniae 4, brevissimae ovales obtusae; media inferior paullo angustior coloris saturatioris, superior nonnihil adscendens. STAMINA fertilia corolla ¼ longiora; FILAMENTA glabra; ANTHERAE glabrae lanceolatae sublunatae; connectivum dorsale obtusum; loculi basis libera nec calcarata. STAMINA sterilia brevissima, subulata, glabra. CAPSULA 5 lin. longa, pallida, in dorso et utrinque ad suturam sulco impressa. SEMINA margine acuto, dense tuberculata.

β. SUBSESSILIS: pedicello floris fertilis calyce duplo triplove breviore, calycis laciniis paullo brevioribus rectiusculis, corolla violacea.

Differt corollis brevioribus violaceis et pedicellis brevissimis, pubescentia etiam rariore et vix glandulosa, sed habitus et folia minime discedunt. An species propria? — „Frutex 1—2 pedalis“ in sched. — In nostro specimine florum mediorum atque praecociorum fructus maturi sunt, laterales autem flores modo explicantur.

In nemoribus humidis Serrae dos Orgaõs, Septembri, fructiferum: Lhotzky; in sylvis primaevis ad Macahé, Junio, floriferum: Langsdorff. β. in sylvis prope Praesidio de S. Joaõ Baptista, prov. Minarum, Julio: Riedel. ♃ *Dryas.*

---

*) „Antherae 2 transversales“ l. c. errore typographico intruso numero 2, ad insertionem antherarum, seu potius filamentorum dorsalem infra medium intendit, quae generi *Aphelandrae* communis est.

TRIBUS VII. GENDARUSSEAE. *Endl. p. 704. N. ab E. in Wall. Pl. As. rar. III. p. 76. Meisn. Gen. p. 296.* STAMINA 2 vel rarissime 4, ANTHERARUM loculis parallelis vel divergentibus. CAPSULA unguiculata, tetrasperma.

SYNOPSIS GENERUM.

Stamina fertilia 4, didynama, antheris muticis, breviorum staminum unilocularibus. Corolla bilabiata: . HERPETACANTHUS.

Stamina fertilia duo, adjecto ad basin singuli rudimento staminis minuto dentiformi:

Corolla subbilabiata, limbo brevi. Thyrsus terminalis floribus pedicellatis subverticillatis: . . THYRSACANTHUS.

Corolla ringens. Spica terminalis late bracteata: . . . . PACHYSTACHYS.

Stamina duo absque rudimento alterius paris:

Calyx ad medium usque 5-fidus: . . . . DREJERA.

Calyx 4-partitus, capsula a medio subdepressa. Antherae loculo supero subtransverso sursum dehiscente margine ciliato, inferiore verticali: . . . . SAROTHECA.

Calyx quinquepartitus vel subquadripartitus lacinia supera minore, vel hac penitus deficiente revera quinquepartitus. Antherae loculi unus super altero positi subtransversi, mutici. Corolla bilabiata palato subinflato pectinatim venosove. Capsula a medio compressa tetrasperma: . . RHYTIGLOSSA.

Calyx quinquepartitus. Capsula a medio *depressa* tetrasperma:

Corollae labii inferioris palato inflato oblique calloso rugosove. Antherarum loculi in connectivo dilatato obliqui, inferiori basi calcarato: . . . . TYLOGLOSSA.

Corollae ringentis labio inferiori profunde trifido palato laevi. Antherarum loculi in connectivi elongati obliqui finibus distantibus, altero sursum altero retrospectante: . . . . . AMPHISCOPIA.

Corollae ringentis labio inferiore profunde trifido laevi. Antherarum loculi eadem linea nunc super altero positi ex parte contigue parallelis, mutici. Spicae tetrastichae bracteis latis: ORTHOTACTUS.

Corollae ringentis labio inferiori trilobo palato subinflato laevi. Antherarum loculi in connectivo lanceolato secundi, contigui, alter altius insertus. Bracteolae grandes vel grandiusculae: . ADHATODA.

Corollae ringentis, tubo cylindrico basi gibbosulo, labio inferiori trilobo vel trifido laciniis brevibus. Bracteae bracteolaeque parvae. Spicae graciles subsecundiflorae: . . . . LEPTOSTACHYS.

Calyx quinquepartitus (in uno genere coalescendo tripartitus). Capsula a medio *compressa*, tetrasperma:

Antherarum loculi paralleli:

Antherae breves, loculis muticis a latere contiguis antrorsum dehiscentibus. Thyrsus: . . THYRSACANTHUS.

Antherae oblongae aut lineares:

Loculi basi calcarati. Calyx magnus: . . . . JACOBINIA.

Loculi basi mucronulati. Calyx 3—5-partitus laciniis latis. Labium corollae superius falcatum: HARPOCHILUS.

Loculi mutici. Corollae labium superius angustum, laciniis labii inferioris tripartitique subaequale et congruum: . . . . SCHAUERIA.

Loculi mutici paralleli sed alter paullo altius positus. Corolla ringens, tubo intus ad basin sericeo-trimaculato: . . . . SERICOGRAPHIS.

Antherarum loculi oblique divergentes:

Calyx membranaceus et saepe coloratus. Corollae labium inferius profunde trifidum laciniis angustis: . . . . BELOPERONE.

Calyx herbaceus, magnus, ante anthesin conicus. Corollae labium inferius latum, ad fauces inflatum trifidum laciniis latis: . . . . SIMONISIA.

XXIX. HERPETACANTHUS N. AB E.

CALYX quinquepartitus aequalis. COROLLA bilabiata, labio superiori recto bidentato inferiore trifido. STAMINA quatuor, didynama, basi per paria conjuncta, apice tubi inserta. ANTHERAE muticae, staminum longiorum biloculares, loculis oblique uno super altero positis, breviorum staminum uniloculares. STIGMA bilabiatum, breve. CAPSULA a basi usque ad medium clausa, angusta et asperma, hinc tetra — octosperma. SEMINA RETINACULIS suffulta.

INFLORESCENTIA: SPICAE simplices vel varie compositae, bracteatae, subsecundae, BRACTEIS quadrifariis, unifloris, BRACTEOLIS angustis.

Differt a *Hemachoriste* antheris muticis et inflorescentia.

1. HERPETACANTHUS RUBIGINOSUS N. AB E. caule herbaceo longe repente villoso; foliis ovalibus obtusiusculis supra subhirsutis; spica terminali simplici, bracteis ovalibus sessilibus.

CAULIS (semipedalis) repens, uti petioli et bracteae pilis articulatis mollibus ferrugineis vestitus, ramosus. FOLIA ovalia.

obtusa, basi acuta, cum petiolo 2—3 lin. longo $1\frac{1}{4}$—$1\frac{1}{2}$ poll. longa, 8—9 lin. lata, integerrima, supra pilis raris adspersa, plus minus glabrescentia, subtus ad costas hirsuta et glaucescentia. Spica terminalis, subsessilis, hirsuta, pollicem 1 longa. Bracteae 4 lin. longae, ovales, acutae, integerrimae, trinerves, venosae. Bracteolae lineares, mucronatae, ciliatae, bracteas subaequantes. Calyx lin. longus laciniis subulatis glabriusculis. Corolla 5 lin. longa, alba, lineis punctisque coeruleis picta. Stamina haud exserta. Capsula 4 lin. longa, glabra, a tergo depressa.

In prov. Sebastianopolitanae sylvis, vicinia urbis, Novembri: Schott, Riedel; in altis M. Cubataô, prov. S. Pauli, Aprili: Sellow. ⊙? *Dryas.*

2. HERPETACANTHUS MACAHENSIS N. ab E. caule herbaceo repente villoso; foliis oblongis obtusiusculis basi acutis supra subhirsutis subtusque ad costas pilosis, bracteis ovalibus in petiolum attenuatis.

Quod ad integumentum, colorem et habitum in universum accedit *Herpetacantho rubiginoso*, differt autem foliis oblongis longioribus (cum petiolo 3—4 lineari) $2\frac{1}{2}$—$3\frac{1}{2}$ poll. longis, 1 poll. latis; tum spica laxiore et bracteis ($5\frac{1}{2}$ lin. longis, $2\frac{1}{2}$ lin. latis acutis) e medio fere in formam petioli angusti attenuatis. Flores desiderantur. Capsula ut in *H. rubiginoso.*

In sylvis ad Macahé, prov. Sebastianopolitanae, Junio: Langsdorff. ♃ *Dryas.*

3. HERPETACANTHUS MACROPHYLLUS N. ab E. caule fruticoso basi repente granulato-aspero; foliis oblongo-ovalibus acuminatis glabris; spicis axillaribus compositis densis in terminalem decompositam crassam confluentibus, bracteis ovalibus argute cuspidatis; corolla longitudine bracteae glabra.

Caulis genu procumbens teretiusculus apicem versus tetragonus, articulis compressis hinc gibbis, repens, apice adscendens, subangulatus, obscurus. Folia 8—9 poll. longa, 3 pollices lata, petiolo vix una linea longiore, acumine angusto acuto, integerrima, glabra, supra lineolata, ramis costalibus novenis patentibus. Spicae axillares, oppositae, infimae minores, superiores bipollicares oblongae, compositae pedunculo brevi rubiginoso hirsuto suffultae; spicae partiales imbricatae. Spica terminalis ovata, decomposita, densa, probabiliter purpurea. Bracteae imbricatae, 6—7 lin. longae, ovales, basi angustiores anguste longeque cuspidatae, molles, trinerves, venosae, pilosae, eleganter ciliatae; opposita angustior est et fertilis, uniflora. Flores subsessiles. Bracteolae lineari-setaceae, ciliatae, calyce triplo longiores. Calycis laciniae linea vix longiores, lanceolatae, acuminatae, glabriusculae. Corolla 6—7 lin. longa, glabra, purpurea; tubo faucibus obconicis breviore; labia tubum cum faucibus aequantia aut longiora; superius e basi ovata attenuatum apice obtusum et integrum, rectum fornicatum; inferius trifidum laciniis ovatis obtusis media latere disco labii convexo pinnatim venoso. Stamina labiis breviora. Filamenta glabra. Antherae generis, glabrae. Fructus in nostris deest.

Sellow legit loco non adnotato. ♄

4. HERPETACANTHUS LONGIFLORUS Moricand. ic. ined. caule fruticoso inferne granulato-aspero apicem versus strigilloso-pubescente; foliis oblongo-ovalibus utrinque attenuatis glabris; spica terminali composita (trifida) densa, bracteis ovatis cuspidulatis acutisve; corolla bractea duplo longiore pubescente.

β. Brachystachyus: spicis brevibus in panicula terminali tri—quinquefida foliosa dispositis, bracteis plerisque haud cuspidatis sed brevi-acutis.

Differt a reliquis corolla 12—14 lin. longa, angusta. A *H. macrophyllo* imprimis foliis minoribus (6—$6\frac{1}{2}$ poll. longis, $1\frac{1}{4}$—$1\frac{3}{4}$ poll. latis) in petiolum $\frac{1}{2}$—$\frac{3}{4}$ poll. longum cuneatim desinentibus et bracteis latioribus (7 lin. longis, 5 lin. latis) basi haud attenuatis breviori minusque arguta cuspide praeditis margineque breviter ciliatis intense purpureis. Bracteae lineari-lanceolatae, 4 lin. longae, calyce duplo longiores strigilloso-hirtae. Corollae violaceae labium inferius oblongum basi angustius, apice trifidum laciniis lateralibus angustioribus incurvis, media ovata apice angustiore.

Vicinia Soteropoleos in sylvis umbrosis humidis, Junio: Luschnath, J. Blanchet. Var. β. in umbrosis prope Sebastianopolin, Junio: Riedel. ♄ *Dryas.*

5. HERPETACANTHUS SCHULTZII N. ab E. caule fruticoso-hirsuto; foliis oblongis utrinque attenuatis in costis strigosis; spica in caule ramisque terminali simplici pedunculata (bracteis dorsalibus obovatis cuspidatis villoso-ciliatis); capsula tetrasperma.

Tabula nostra XII.

Dicliptera tetrandra N. et M. in Nov. Act. Ac. Nat. Cur. XI. p. 61.

Hygrophila brasiliensis Spr. Cur. Post. in Syst. Veg. p. 237. Dietr. Synops. III. p. 584. n. 4.

Caulis sesquipedalis. Ramuli novelli sulco hirsuti. Folia cum petiolo pollicari $5\frac{1}{2}$—6 poll. longa, $1\frac{1}{4}$—$1\frac{1}{2}$ poll. lata. Bracteae trinerves, calyce longiores; ventralesque fertiles, paullo angustiores et minores. Bracteolae lineari-lanceolatae, calyce paullo longiores, ciliatae. Calycis laciniae lineari-subulatae, hirsutae. Corolla 5 lin. longa, alba; labium superius integrum, inferius trifidum laciniis lateralibus paullo minoribus. Staminum paria basi connata. Capsula 4 lin. longa pubescens; ad $\frac{1}{3}$ a basi asperma unguiculata, hinc oblongo-ovalis compressa tetrasperma, dorso medio transversim constricta. Semina discoidea, tuberculata, inter se distantia.

Prope villam Insulanorum, ad viam Felisbertiam, prov. Bahiensis, Decembri: Maximilianus Princ. Vidensis. ♄ *Dryas.*

6. HERPETACANTHUS MELANCHOLICUS N. et M. caule fruticoso, juvenili hirsutulo dein glabrescente quadri — bifurcato; foliis lanceolatis ovatis oblongisve apice attenuatis obtusis basi acutis pubescenti-scabris (in var. β. glabris); spica in caule ramisque terminali simplici subsessili brevi (ovata), bracteis orbiculari-ovatis mucronatis ciliatis; capsula tetrasperma.

α. Angustifolius: foliis lanceolatis.

Dicliptera melancholica Mart. in Herb.

Dicliptera furcifera N. ab E. in Herb.

Similis *Herpetacantho Schultzii*, differt autem caule graciliore iteratim furcatim quadrifido vel bifido, rarius trifido (scil. ramis in eodem plano subinde binis ex uno folii angulo orientibus abortiente caule medio caulis quadrifurcatus oritur, ramis ad originem semper genuflexis), haud fulvo hirsuto, sed pube brevi cana hispidulo, foliis minoribus et angustioribus breviorique petiolo praeditis, 2—$2\frac{1}{4}$ poll. cum petiolo trilineari longis, 6 lin. latis, undique pilis brevibus conspersis in primis tamen inferne in costis, spicis denique in apicibus ramorum subsessilibus bracteisque magis rotundatis neque basi in petioli formam attenuatis neque argute longiterque cuspidatis sed brevi tantum acumine mucronuliformi praeditis.

In sylvis primaevis prope Ilheos, in via Felisbertia, Januario: Maximilianus Princ. Vidensis. ♄ *Dryas.*

β. Latifolius: foliis oblongis oblongove ovalibus glabris (forsan distincta species).

Folia variant 1—3 poll. (cum brevi petiolo) longa, $1\frac{1}{4}$ poll. lata et 4 poll. longa, 1 poll. lata. Semper dense lineolata sunt, sed fere tota glabra. Caulis adultus glabrescit, juvenilis patulo-hirtus et subhirsutus. Bracteae hirsutae. Flores minores.

Prope Tocaia in prov. Sebastianopolitana: Schott. ♄

XXX. THYRSACANTHUS N. AB E.

THYRSACANTHUS *N. ab E. Endl. Gen. Suppl. 2. p. 63. Meisn. Gen. p. (367). —* ODONTONEMA *N. ab E. in Linn. XVI. p. 300.*

CALYX ultra medium quinquefidus, aequalis, brevis. COROLLA tota tubulosa vel apicem versus dilatata, incurva, mollis, limbo vel quinquelobo subregulari, vel distinctius bilabiato, labio superiori bifido inferiori trifido. STAMINA fertilia duo; ANTHERAE biloculares, ovales, loculis parallelis connectivo oblongo subobliquo discretis. STAMINA sterilia subulata, uncinata capitatave ad basin fertilium vel nulla. STIGMA bidentatum. CAPSULA a basi ad medium depressa sterilisque, hinc bilocularis tetrasperma. SEMINA RETINACULIS suffulta, discoidea.

INFLORESCENTIA: THYRSUS terminalis modo densus, ramis brevibus cymosis (fasciculis) oppositis verticillos referentibus, modo laxior in racemum simplicem abiens. BRACTEAE et BRACTEOLAE parvae. FLORES longiusculi, pedicellati, coccinei. — HERBAE Brasilienses vel FRUTICES, cortice laevi laxo colorato, foliis amplis cuneato-sessilibus aut in petiolum attenuatis. Inflorescentia et folia fere Loxanthi, *antherae fere* Beloperones, *sed magis regulares, fructus* Eranthemi.

Genus proximum *Schaueriae*, floribus pedicellatis rudimentisque staminum alterius paris tum colore corollae nescio an satis distinctum.

1. THYRSACANTHUS BARLERIOIDES N. AB E. herbaceus, pubescens; thyrsi subsessilis verticillis approximatis; corolla tubulosa subaequali.

Tabula nostra XIII.

Justicia barlerioides Schott. in Herb.

CAULIS erectus, strictus, obtuse quadrangularis, succulentus, ut omnes plantae partes pilis brevibus mollibus, haud adeo confertis pubescens. FOLIA 6—9 poll. longa, $1\frac{3}{4}$—3 poll. lata, oblongo-elliptica, basi conico-attenuata sessilia, apice brevius attenuata, acumine arguto, repanda, pubescentia, cano-ciliata, mollia. THYRSUS terminalis, 2—7 poll. longus, multiflorus, densus, basi interruptus. BRACTEAE semipollicares, lanceolatae, subulato-acuminatae, pubescentes, inaequilaterae. FASCICULI in singulae bracteae axilla gemínae, interiori praecociori, seu potius CYMA subsessilis bipartita ramis inaequalibus cum flore intermedio praecociori, in universum 10—12-flora. BRACTEOLAE singulae ad basin pedicellorum, lanceolatae et lineari-lanceolatae, hirtulae, pedicellis multo breviores. PEDICELLUS floris perfecti 4—5 lin. longus, fructus 6 lin. longus, pubescens. CALYX $1\frac{1}{2}$ lin. longus, ad $\frac{3}{4}$ quinquefidus, pubescens, laciniis subulatis aequalibus. COROLLA 1—$1\frac{1}{2}$ poll. longa, coccinea, glabra, limbi lobis ovatis obtusis $\frac{1}{4}$. STAMINA longitudine corollae; FILAMENTA glabra; rudimentaria vix bilinearia. STIGMA bidentatum. CAPSULA pollicaris, ultra medium sterilis et unguiculato-compressa.

In prov. Minarum profundis sylvis; ad Praesidium S. Joannis Baptistae, Aprili: Martius; prope Mata dos Puris et Engenho das Puntas: Sellow; in prov. Sebastianopolitanae locis similibus, Augusto: Schott; ad rivulos in montibus Serra de Mantiqueira, Majo: Riedel. ♃ Dryas.

2. THYRSACANTHUS AMPLEXICAULIS N. AB E. herbaceus, pubescens; thyrsi longe pedunculati verticillis inferioribus distantibus; corolla apicem versus hinc ventricosa.

CAULIS subteres, medulla ampla farctus, laevis, aetate rufo-ferrugineus. FOLIA oblonga, acuminata acumine angusto obtusiusculo, basi modice angustata sessilia et amplectentia, laxe hirsuta, 8 poll. longa et fere 2 poll. lata, integerrima. PEDUNCULUS terminalis, 6—7 poll. longus, pubescens, jugis duobus foliorum parvorum distantibus praeditus horumque casu nudus. THYRSUS angustus. FASCICULI multiflori, BRACTEOLIS exiguis subulatis ciliatis singula ad basin pedicelli singuli interstincti, cum rhachi pubescenti-tomentosi. PEDICELLI cum calyce lineam longo 6 lineas longi. CALYCIS laciniae subulatae, pubescentes. COROLLA $1\frac{1}{2}$—$1\frac{3}{4}$ poll. longa, purpurea, tubo brevi, faucibus tumidiusculis in limbum brevem abeuntibus; limbi obliqui laciniae subaequales, ovatae, obtusae. ANTHERAE exsertae, loculis basi demum divergentibus. STAMINA sterilia brevia rudimento antherae capituliformia. FRUCTUS deest.

Sellow legit, loco natali non notato. ♃

3. THYRSACANTHUS DISSITIFLORUS N. AB E. fruticosus, glaber; thyrsi pedunculati verticillis distantibus, staminibus sterilibus nullis.

Differt non modo staminum sterilium defectu sed etiam corollae laciniis brevissimis subtriangularibus mucronulatis. — Inflorescentiae typus idem omnino, qui in *Th. barlerioide*, sed distractis et productis partibus, scil. THYRSUS terminalis basi saepe ramosus, spiciformis, cum PEDUNCULO 7—8 poll. longo saepe sesquipedalis. RHACHIS pubescens. FASCICULI oppositi, distantes. BRACTEAE et BRACTEOLAE subulatae, fasciculis breviores, pubescenti-glandulosae. — RAMI lignosi, cortice pallido, laevi. FOLIA in apicibus ramulorum conferta, parium 3—4, 5—7 poll. longa, $1\frac{1}{2}$—2 poll. lata, oblonga, longe acuminata, glabra et laevia, nitida, inferiora in petiolum brevem attenuata, paullo minora et latiora, superiora revera sessilia. PEDICELLI et CALYCES pubescenti-glandulosi. PEDICELLI longiores 3—$3\frac{1}{2}$ lin. longi. CALYX sesquilineam longus laciniis subulatis. COROLLA pollicaris, sesquipollicaris, incurva, pubescens, coccinea. STAMINA corollam aequantia.

In prov. Sebastianopolitanae sylvis: Schott. ♄ *Dryas.*

4. THYRSACANTHUS RAMOSISSIMUS MORICAND. ic. ined. fruticosus, trichotomo-ramosissimus, glaber; caule ramisque teretiusculis striatis; foliis ovato-lanceolatis obtusis subsessilibus (parvis); thyrsulis in ramis terminalibus parvis scabris, compositis; corolla bilabiata limbo brevi, staminibus sterilibus nullis.

CAULIS fere teres, obsolete tetragonus, patulo-trichotomus, viridis, confertim striatus, ad nodos foliorum basibus residuis bidentatus neque inflatus; RAMULI novelli pubescenti-scabri subincani sicuti et omnis inflorescentia. FOLIA primaria caulis in specimine desiderantur; folia ramea 8—9 lin. longa, infra medium 4 lin. lata, utrinque obtusa petiolo vix conspicuo praedita, utrinque punctulata et subtus ad costam substrigosa, ceterum glabra, integerrima, nitida; rami costales debiles, venosi. THYRSUS terminalis ramorum vix pollicaris, basi trifidus ramis secundifloris, apicem versus subsimplex. BRACTEAE oppositae, subulatae, altera sterili. PEDICELLI calycis fere longitudine, in medio BRACTEOLIS duabus oppositis subulatis parvis stipati. CALYX 2 lin. longus, ad medium usque quinquefidus laciniis subulatis. COROLLA coccinea, 9 lin. longa; tubus brevis; fauces obconicae ad basin dorsalem in gibbum parvum tumentes; limbus brevis, bilabiatus, labiis aequalibus, superiori ovato apice bifido, inferiori trifido laciniis conniventibus oblongis obtusis subaequalibus. STAMINA

duo limbum aequantia; sterilia nulla; ANTHERAE oblongae, basi sagittatae, loculis aequalibus muticis. OVARIUM annulo glanduloso cinctum, oblongum, a medio quadriovulatum; STYLUS apice incurvus; STIGMA obtusum.

In sylvis caeduis jugi Serra de Acurua, prov. Bahiensis: Blanchet. ♄ Hamadryas.

XXXI. PACHYSTACHYS N. AB E.

CALYX profunde quinquefidus, brevis, lacinia superiore angustiore. COROLLA ringens, tubo brevi in fauces obconicas subincurvas longas transeunte; labio superiori angusto, concavo apice bilobo, inferiori lato trifido laciniis aequalibus (oblongis). STAMINA fertilia duo, corollam aequantia; FILAMENTA ab origine ex apice tubi brevissimi libera, ad basin dente patente, secundi paris rudimento praedita; ANTHERA bilocularis, profunde sagittata, loculis aequalibus muticis. STYLUS filiformis; STIGMA obtusum? CAPSULA a medio compressa, tetrasperma.

INFLORESCENTIA: SPICA terminalis densa. BRACTEAE latae, herbaceae. BRACTEOLAE nullae, quarum loco callus utrinque ad basin calycis brevissimus. FLORES verticillato-terni — quaterni, omnino sessiles rhachique crassae angulatae basi subimmersi. COROLLA speciosa, rosea (?). — SUFFRUTEX Brasiliensis adscendens, glaber, polyphyllus, foliis grandiusculis petiolatis mollibus laete viridibus.

Quod ad affinitatem proxima est haec species *Thyrsacantho*, a quo differt floribus arcte sessilibus, bracteis magnis, antheris sagittatis.

1. PACHYSTACHYS RIEDELIANA N. AB E.

CAULIS fragmentum semipedale, in medio infractum, subtetragonum, costato-striatum, multinode, uti omnes partes glabrum, medulla ampla farctum. FOLIA cum petiolo pollicari $6\frac{1}{2}$—7 poll. longa, 2—$2\frac{1}{4}$ poll. lata, ovali-oblonga, acuta, basin versus ultra medium cuneata ipsa basi autem obtusa, vix repanda, utrinque viridia, glabra, ramis costalibus 9nis. SPICA terminalis subsessilis, tripollicaris, ovalis, densa, multiflora. RHACHIS glabra. FLORES infimi oppositi, reliqui terni — quaterni. BRACTEAE oblongo-rhombicae, 9 lin. longae, acuminatae, basi cuneata in petiolum attenuatae, margine scabrae, virides. CALYX vix linea longior, cupularis, laciniis 4 triangularibus dorsali angustiori. COROLLA fere bipollicaris. ANTHERAE $2\frac{3}{4}$ lin. longae. OVARIUM conicum, basi annulo lato cinctum, quadriovulatum. FRUCTUS deest.

Ad Villam de Borba in ditione fluv. Madeira: Riedel (specimen unum, incompletum). ♃ Najas.

XXXII. CYRTANTHERA N. AB E.

CALYX quinquepartitus, aequalis, laciniis coloratis tenuibus lanceolatis longis. COROLLA ringens, tubo longo, labiis profunde divisis aequalibus, superiori complicato lineari-falcato, inferiori elongato-obconico apice trifido laciniis brevibus conniventibus media angustiore apice complicato-recurvo. STAMINA duo, basi tubi inserta eidemque ultra medium adnata, longitudine labii superioris, apice recurva. ANTHERA cernua, brevis, bilocularis, loculis antrorsum dehiscentibus in connectivo semilunari apice recurvo carinato secundis, lateralibus plerumque arcte contiguis, muticis, altero paullo demissiore, subinde connectivo protracto omnino distantibus. STIGMA obtusum, unilabiatum. FRUCTUS . . .

INFLORESCENTIA: THYRSUS terminalis decompositus, densissimus, multiflorus, speciosus, BRACTEIS BRACTEOLISque calyce longioribus plerumque coloratis teneris, illis latioribus. FRUTICES caule valido, foliis amplis latis petiolatis, floribus Aphelandrae *magnis at angustis coccineis.*

1. CYRTANTHERA MAGNIFICA N. AB E. foliis vel ovatis subdeltoideis vel ovali-oblongis basi longe cuneatis longe petiolatis, bracteis bracteolisque lanceolatis acuminatis longe ciliatis, illis latioribus.

Tabula nostra XIV.

α. Foliis subdeltoideis.

Justicia magnifica Pohl. ic.

β. MINOR: foliis subovalibus aut oblongo-ovalibus, basi parum rotundata in petiolum longum cuneatim decurrentibus, thyrso minore, bracteis oblongo- vel lanceolato-spathulatis, caule evidentius lineato costisque subtus ad basin rubiginoso-scabris.

CAULIS pluripedalis, quadrangularis, quadrisulcatus, punctulis elevatis confertis sicut folia utrinque asperulus atque opacus, lineis interstitialibus rubiginoso-subtomentosis saepe notatus. FOLIA approximata, *Helianthо* subsimilia, herbaceo-mollia, 8 — 9 poll. (cum petiolo bipollicari) longa, prope a basi 3 poll. lata, apice attenuata et argute acuminata, basi obtuse subinde subtruncata et brevi acumine medio in petiolum desinentia, margine repanda et irregulariter crenulata, laxe venoso-reticulata costa media ramisque costalibus validiusculis subtus scabris. THYRSUS terminalis 4 pollicaris, oblongo-ovalis obtusus, floribus multis simul florentibus ornatus. PEDUNCULUS 6 — 8 lin. longus. THYRSULI partiales breves a basi fere decompositi, compositi, apice simplices, dichotomo-secundi (scil. altero ramulo breviori altero continuante). Partes inflorescentiae omnes viscidulae, purpureae. BRACTEAE inferiores ad divisiones sitae 9 lin. longae, oblongae, basi et apice attenuatae; superiores floribus subjectae lanceolatae, magis acuminatae 7 — 9 lin. longae pilis patentibus ciliatae. BRACTEOLAE lineares, acuminatae, ciliatae, 6 — 7 lin. longae. CALYCIS laciniae lanceolato-lineares acuminatae, apice ciliato-serratae, 4 — $4\frac{1}{2}$ lin. longae. COROLLA bipollicaris, coccinea, pubescenti-viscidula, recta, ante anthesin subclavata apiceque ad dorsum nonnihil obliqua; labium superius apice subemarginatum; labium inferius basi longo tractu integrum lineari-obconicum, apice obtusum, trifidum, laciniis lateralibus obliquis conniventibus, media ovata apicem versus complicata acumine nonnihil recurvo. ANTHERAE cum connectivo fere semilunatae, cernuae, a tergo lateribusque crassiusculae, loculis conchoideis limbo pallido. STYLUS apice incurvus. OVARIUM glabrum, quadriovulatum videbatur.

In prov. Sebastianopolitanae sylvis; α. ad Tijuca: Schott; β. in umbrosis prope Sumidouro, Martio et Aprili: Riedel; et in M. Corcovado, Januario — Martio: Luschnath. ♄ Dryas.

2. CYRTANTHERA SELLOVIANA N. AB E. foliis oblongo-lanceolatis brevipetiolatis, bracteis bracteolisque lanceolatis acuminatis longe ciliatis.

Differt a *C. magnifica* caule debiliore, foliis 6 — 7 poll. longis, $1\frac{1}{4}$—$1\frac{3}{4}$ poll. latis acuminatis basique lanceolato-attenuatis supra sparsim hispidulis, bracteolis bracteas subaequantibus; reliqua congruunt. An varietas *C. magnificae?*

In Serra do Cubataõ, prov. S. Pauli: Sellow. ♄

3. CYRTANTHERA CHAMISSONIANA N. AB E. foliis lanceolatis longe acuminatis, bracteis bracteolisque lanceolato-linearibus pubescenti-scabris recurvis, antherarum loculis distantibus.

Tota glabra, sola inflorescentia subtilissime pubescenti-scabra. FOLIA cum petiolo 6 — 9 lin. longo 6-pollicaria, poll. 1 lata, longe et argute acuminata, repanda, basi acuta. THYRSULI bipartiti, subsecundi; infimi axillares, reliqui in thyrsum terminalem cylindricum densum coeuntes, erecti. FLORES alternatim oppositi alternique, sessiles. BRACTEAE 6—7 lin. longae, utrinque attenuatae, rectae aut subrecurvae; BRACTEOLAE 4 lin. longae, recurvae. CALYCIS laciniae oblongo-lanceolatae, acutae, purpureae. COROLLA fere sesquipollicaris, purpurea, viscido-pubescens, tubus angustus, incurvus; labium superius longitudine tubi, lineare, incurvum, complicatum; labium inferius cuneatum, obtusum, trifidum. FILAMENTA apice valde incurva; ANTHERAE structurae quidem ejusdem atque in reliquis, sed connectivo deorsum magis producto loculi longiori spatio inter sese distant. STIGMA ad basin dorsalem subtruncatum hinc subrostratum. FRUCTUS nostro specimini deest.

In insula S. Catharinae: Chamisso. ♃ *Dryas.*

4. CYRTANTHERA POHLIANA N. AB E. foliis ovato-oblongis ovatisve basi cuneatim attenuata in petiolum longe decurrentibus; bracteis ovato-oblongis basi attenuatis acutiusculis obtusisve bracteolisque lanceolatis linearibusve acutis margine breviter puberulo-setulosove-ciliatis.

Similis *Cyrtantherae magnificae*, differt caule robustiore, foliis amplioribus, longiori petiolo 3-pollicari e basi leniter rotundata cuneiformi-attenuatis et ad medium petiolum utriusque decurrentibus, in utraque pagina haud asperulis sed vix lineolatis nitidulis, in var. γ. utrinque pubescenti-velutinis, ramis costalibus 11—12 magis approximatis (margine ut illi crenulatis) inferioribus cum petiolo pedalibus, 3 pollices latis; denique bracteis bracteolisque haud ciliatis sed marginibus tantummodo scabris, neque acuminatis sed breviacutis bracteisque inferioribus fere obtusis cum mucronulo. CAULIS 3—4-pedalis. BRACTEAE inferiores 9 lin. longae, calyce (semipollicari) $\frac{1}{3}$ longiores; reliquae sicuti et bracteolae longitudine calycis. CALYX paullo firmior quam in *C. magnifica.* COROLLA eadem, sed glabra et vix viscida.

β. OBTUSIOR: bracteis obtusissimis evidenter ciliolatis, foliis magis oblongis.

An distincta species? FOLIA cum petiolo $1\frac{1}{2}$ poll. longo fere pedalia, $2\frac{1}{2}$ poll. lata, apicem versus valde attenuata.

γ. VELUTINA: bracteis ut in β., foliis ut in α. sed utrinque velutino-pubescentibus. — „Flores rosei."

Inventa α. ad Praesidium S. Joannis Baptistae nec non prope Mideiros et Entre dos Morros, prov. Minarum, inter frutices: Pohl; in prov. Rio Grande do Sul ad Alacriportum, in Serra do S. Antonio; secus fluvium dos Tres Irmaõs prope Villa Viçoza; in locis humidiusculis, Octobri: Sellow. β. et γ. in prov. Sebastianopolitana: Martius, Comes de Raven, Chamisso, Tweedie. ♄

XXXIII. SCHAUERIA N. AB E.

SCHAUERIA *N. ab E. Endl. Gen. p. 1406. n. 4082/1. et Suppl. II. p. 63. Meisn. Gen. p. 296. (204. 367.)*

CALYX profunde quinquefidus, laciniis angustis, subinde setaceo-attenuatis; in specie anomala quadripartitus. COROLLA bilabiata, labio superiore angusto concavo, inferiore ad basin usque tripartito laciniis subaequalibus; unde corolla in multis ad speciem regulariter quadrifida adparet. STAMINA duo exserta; ANTHERAE biloculares, loculis parallelis subcontiguis vel connectivo oblongo discretis muticis altero subinde paullo altiore. STIGMA crassiusculum obtusum. CAPSULA a basi ad medium usque asperma, angustata, depressa, hinc compressa, tetrasperma parte seminifera suborbiculari. SEMINA ad basin loculorum approximata, discoidea, muricata, RETINACULIS suffulta.

INFLORESCENTIA: SPICA vel THYRSUS terminalis, BRACTEIS 5 — 3 — 2 — 1-floris vel herbaceis calyce longioribus, vel parvis angustis BRACTEOLISque bractea etiam minoribus. — FRUTICES Brasilienses, ramosi, articulati, ad genicula compressi articulisque a projecturis ex geniculis decurrentibus quadricostatis; genicula saepe a basibus foliorum prominulis bidentata dentibus truncatis. FLORES albi vel lutei.

§. 1. BRACTEALES, BRACTEIS LATIS.

1. SCHAUERIA MARGINATA N. AB E. bracteis oblongis; foliis lanceolatis glabriusculis.

CAULIS (fruticosus?) procumbens, adscendens, ramosus, multiarticulatus, articulis brevibus, inferne glaber, juvenilis subtilissime pubescens. FOLIA lanceolata, $1\frac{1}{4}$—2 poll. longa, 3 lin. lata, utrinque attenuata acumine obtusiusculo, in petiolum per se brevem basi cuneatim desinentia, glabra, costis subpubescentibus, margine angusto cartilagineo pellucido cincta. SPICA vix pollicaris sessilis, laxiuscula, puberula, viscidula. BRACTEAE 2 lin. longae, oblongae, acutiusculae, virides. BRACTEOLAE lanceolato-lineares, bractea breviores. CALYX lin. 1 vix longus laciniis apice setaceis. COROLLA angusta (pallide purpurascens?), 6 lin. longa. STAMINA limbo breviora. CAPSULA 3 lin. longa, acuminata, pallida, pubescens. SEMINA magna, albida (?).

In sylvis ad Soteropolin, Decembri: Martius. (Specimen unicum.) ♃

2. SCHAUERIA HUMULIFLORA N. ET M. bracteis ovato-orbiculatis mucronatis membranaceis calycibusque villosis; foliis ovalibus utrinque acutis ciliatis.

Justicia humuliflora N. et M. in Nov. Act. Ac. Nat. Cur. XI. p. 53. Willd. Sp. Pl. ed. Dietr. I. p. 369.

FOLIA $1\frac{1}{2}$—2 poll. longa, subcoriacea, margine cartilaginea. PETIOLI semiunciales, marginati, sulcati, ciliati. BRACTEAE venoso-reticulatae, pallidae, 6 lin. longae. FLORES subterni. BRACTEOLAE setaceae longitudine calycis. Reliqua ut in praecedente.

In sylvis ad Rio Belmonte et prope Ilheos in via Felisbertia: Maximilianus Princ. Vidensis. ♃ *Dryas.*

3. SCHAUERIA MALIFOLIA N. AB E. caule repente strigilloso-sericeo; spica terminali adscendente basi ramosa pubescenti-glandulosa; floribus oppositis distantibus, bracteis lanceolatis calycem subaequantibus, bracteolis subulatis calyce brevioribus; foliis ovatis obtusis subcuspidulatis supra densissime lineolatis subtus velutino-pubescentibus costis marginibusque strigilloso-canis.

FRUTICULUS procumbens, basi repens, ramis pedalibus canescentibus. FOLIA firma, petiolata petiolo 6—7 lin. longo incano, 2—2¼ poll. longa, 1½ poll. prope a basi lata, basi obtusissima subinde subcordata, apice vel obtusa vel minuto cuspidulo praedita, subtus dense pubescentia subincana ramis costalibus quinis, margine propter strigas arcte incumbentes incano. SPICA terminalis 3-pollicaris, arcu brevi adscendens, basi ramulis aliquot praedita, stricta, pubescentia adpressa canescens. FLORES longe distantes, plerique oppositi, sessiles; infimi subinde gemini. BRACTEAE oblongo-lanceolatae, acutae, adpressae, extus cano-strigosae, inferiores 1½ lin. longae, superiores breviores angustioresque. BRACTEOLAE 1 lin. longae, uti calyces strigillosae. CALYCIS laciniae subulatae, aequales, 1½ lin. longae, apice strigillosae, aequales. COROLLA parva, 3 lin. vix longa, limbo profunde bilabiato, labii laciniis profunde divisis. STAMINA generis. FRUCTUS deest.

Ad Rio de Janeiro, Septembri: Langsdorff. ♄ *Dryas.*

Species anomala hujus divisionis.

Calyx quadripartitus.

4. SCHAUERIA HIRSUTA N. AB E. hirsuta; spicis terminalibus subgeminis, bracteis ovalibus breviacutis basi cuneatis nervosis; foliis ovalibus obtuse brevicuspidatis basi acutis.

SUFFRUTEX basi repens, hinc adscendens, undique pilis albidis vestitus, simplex, pedalis et sesquipedalis. FOLIA sursum crescentia, 2—3¼ poll. longa, 1 poll. lata, utrinque hirsuta, integerrima, petiolo 2 lin. longo. SPICA terminalis, cum pedunculo semipollicari 2 poll. longa, cylindrica, erecta, adjecta vel altera ad angulum duplo minore, etiam pedunculata. PEDUNCULUS hirsutus. BRACTEAE cruciatim oppositae, omnes fertiles, rigidulae, hirsutae, virides, lin. 1½ longae, 1 lin. latae, breviacutae, basi cuneiformi sessiles, venoso-quinquenerves, ciliatae. BRACTEOLAE lineari-lanceolatae, ciliatae, longitudine calycis. CALYX quadripartitus, linea 1 paullo longior, laciniis aequalibus subulatis hirsutis. COROLLA 2 lin. longa, alba; labium superius ovale obtusum; inferius paullo latius trifidum, laciniis aequalibus lineari-oblongis. ANTHERAE nutantes, ovales, cordatae, loculis connectivo lato discretis. CAPSULA 2¼ lin. longa, pallida, lata, disperma. DISSEPIMENTUM persistens. RETINACULA brevia.

Prope Soteropolin: J. Blanchet. ♃

§. 2. ANGUSTIBRACTEATAE, BRACTEIS LINEARIBUS SUBULATIS SETACEISVE.

* *CALYCOTRICHAE, calycis laciniis longissimis setaceis, corollae limbo tubo cum faucibus simul sumtis brevioribus. Flores flavi subsessiles.*

5. SCHAUERIA CALYCOTRICHA N. AB E. thyrso terminali subspicato; calycis laciniis lineari-setaceis longissimis; faucibus corollae elongato-obconicis calyce duplo longioribus; foliis ovato-oblongis glabris.

Justicia calycotricha L. et O. Pl. sel. p. 113. t. 53. Bot. Mag. t. 2876. Spr. cur. post. in S. V. p. 18. Willd. Sp. Pl. ed. Dietr. I. 1. p. 373.

Justicia calytricha Hook. Exot. Fl. t. 212.

Justicia flavicoma Lindl. Bot. Reg. t. 1027.

RAMI glabriusculi, ad foliorum ortum pilosuli. FOLIA ovata, alia subcordata, acuta, undulato-subcrenata ad oras ciliolata. COROLLAE pollicares, amoene luteae, subtilissime pubescentes, tubo longo sursum nonnihil inflato. CALYCIS laciniae bracteaeque corolla ⅓ vel ½ breviores, glanduloso-ciliatae, pallide virescentes aut luteolae. (THYRSUS terminalis densus.) CAPSULA 6 lin. longa straminea, glabra, medio tetrasperma, hinc basin versus depressa. SEMINA magna, discoidea, ad hilum emarginata, tuberculata, margine angusto cincta. STYLUS longus, diu persistens, filiformis; STIGMA crassiusculum, emarginatum. — Differt a cunctis reliquis *Justicieis* propriis ovario jam tempore antheseos stipitato annuloque nectarifero ad basin stipitis tumente cincto, quod secus in reliquis *Justicieis*, utpote quarum ovaria non nisi peracta anthesi increscenteque deinceps fructu, ubicumque inferior pars eorum sit sterilis, hinc contrahantur in formam depressi stipitis. — Ab *Anthocomete* genere, cui structura accedit calycis et bractearum, differt praeter haec: defectu bracteolarum, labio inferiori profunde diviso laciniis angustioribus planis stipiteque fructus angustiori multoque longiori.

In prov. Sebastianopolitanae sylvis, in montibus Organensibus, uti e. g. prope Sumidouro, Martio, Aprili, Decembri et Januario florens: Martius, Langsdorff, Sellow; prope Cabo Frio: Maxim. Princ. Vidensis. ♄ *Dryas.*

** *THYRSACANTHOIDEAE, calycis laciniis mediocribus vel parvis, limbo corollae ringentis tubo cum faucibus simul sumtis brevioribus. Flores longiusculo-pedicellati, flavi.*

6. SCHAUERIA SULFUREA N. AB E. thyrso terminali elongato subracemoso pubescente; calycis laciniis subulatis, faucibus corollae elongato-obconicis calyce multo longioribus; foliis lanceolatis apice attenuatis basi acutiusculis acutisve glabris.

Tabula nostra XV.

Justicia sulfurea et lutea Pohl.

Flos fere *Schaueriae* est *calycotrichae*, sed calyx parvus vix 1½ lin. longus. THYRSUS terminalis sessilis, 4 poll. longus, lanceolatus, e cymulis racemuliformibus brevibus plerumque trifidis constat, quorum ramuli uniflori, 1—3 lin. longi pedicellos medio bibracteolatos fingunt. BRACTEAE et BRACTEOLAE parvae, subulatae, uti RHACHIS et RAMULI plus minus pubescentes. COROLLA subfalcata, 9—12 lin. longa labio superiore falcato, inferiore tripartito laciniis lato-linearibus obtusis aequalibus. CAULIS fruticosus, geniculis nodosis, nodis saepe constrictis. FOLIA inferiora cum petiolo pollicari 9 poll. longa, 1¾ poll. lata, basin versus plus minus attenuata, superiora cum petiolo semipollicari 3—3½ poll. longa, propius a basi 6 lin. lata, hinc apicem versus in acumen obtusum cum mucronulo attenuata, basi vel simpliciter acuta, vel rotundata et in petiolum acute desinentia, utrinque confertim lineolata, integerrima, glabra. CAPSULA 5 lin. longa, obtusa. SEMINA discoidea pallida.

In prov. Sebastianopolitanae sylvis ad fluvium Pirahy, Martio mense: Pohl; in Serra Grande: Schott. ♃ *Dryas.*

*** *LOPHURAE, calycis laciniis mediocribus vel parvis, limbo corollae tubum subaequante vel superante saepe speciem corollae infundibularis referente. Flores albi.*

7. SCHAUERIA LOPHURA N. ET M. glabra; thyrso terminali subspicato, bracteis bracteolisque calyce brevioribus calycibusque lineari-setaceis glanduloso-subciliatis; floribus 3—5 brevipedicellatis sessilibusve fasciculatim oppositis; corolla labii inferioris laciniis labioque superiori integro subaequalibus aequidivisis erectis; foliis ovatis ovatove oblongis basi obtusis inaequalibus, apice attenuatis subrepandis.

FRUTEX speciosus, thyrsis albis excellens. RAMI glabri, albidi, adulti teretes, teneriores projecturis a foliis descendentibus notati, subquadrangulares, ad ramificationes compresso-dilatati.

FOLIA mollia; lamina 3 poll. longa, $1\frac{1}{4}$ poll. lata, basi obtusa et inaequalia, subinde subcordata; apex angustus sed obtusus; petiolus canaliculatus, glaber, pollicaris. THYRSI oblongo-pyramidales circiter 3-pollicares, densi in apice ramorum, erecti, brevissime pedunculati. RHACHIS glabra, hinc inde pilosa. CYMULAE partiales oppositae ad fasciculum florum 5—3, 1 redactae. PEDICELLI lin. $\frac{1}{2}$ longi. BRACTEAE et BRACTEOLAE pedicellos aequantes, patulae, ciliato-serratulae. CALYX 3 lin. longus, profunde quinquepartitus, laciniis lineari-angustis glabris apice setaceis scabrisque flexuosis. COROLLA 8 lin. longa, subinfundibuliformis labii laciniis linearibus labioque superiore subaequalibus erecto-patulis. STAMINA longitudine limbi; ANTHERAE oblongae, loculis aequalibus parallelis. CAPSULA deest.

In sylvis ad Porto Seguro et Cabo Frio, Augusto et Septembri in anthesi: Maximilianus Princ. Vidensis; in prov. Minarum: Gardner (n. 5136). ♄ Dryas.

8. SCHAUERIA VIRGINEA N. AB E. glabra; thyrso terminali subspicato, bracteis bracteolisque calyce brevioribus calycibusque lineari-setaceis glanduloso-ciliatis; floribus brevipedicellatis sessilibusve fasciculatim oppositis; corollae labii inferioris laciniis labioque superiore integro subaequalibus aequidivisis patulis; foliis oblongis basi acutis apice attenuatis subrepandis.

A *Schaueria lophura*, cujus probabiliter varietas est, differt foliis longioribus basi acutis longiorique petiolo praeditis, corollis majoribus magisque patulis. PETIOLI inferiores 2—$2\frac{1}{4}$ poll. longi; lamina 5—$5\frac{1}{2}$ poll. longa, $1\frac{1}{2}$ poll. lata. CALYX 4 lin. longus. COROLLA 9—10 lin. longa. CAPSULA pallida, 5 lin. longa, parte fertili ungue breviori lenticulari cuspidata tetrasperma. SEMINA tenuia, suborbiculata, dissite tuberculata, ad hilum emarginata. FRUTEX 2—6 pedes altus.

In sylvis prov. Sebastianopolitanae, Septembri: Maxim. Princ. Vidensis; ad Araçatiba: Sellow. ♄ Dryas.

9. SCHAUERIA LACHNOSTACHYA N. AB E. caule lineis pilosis alternis notato; thyrso terminali subspicato, bracteis bracteolisque calyce brevioribus calycisque laciniis lineari-setaceis villis longis ciliatis, rhachi hirsuta; floribus brevipedicellatis sessilibusve, simpliciter fasciculatimve oppositis; corollae labii inferioris laciniis labioque superiore integro subaequalibus aequidivisis erectis; foliis ovato-oblongis acuminatis basi acutiusculis obtusisve subrepandis glabris.

Differt a *Schaueriis lophura* et *virginea*, praeter folia basi evidentius acuta, inprimis villis longis articulatis, qui loco pilorum capitatorum bracteas bracteolas calycesque longorum ciliorum specie cingunt. FOLIA ad costas subtus hinc inde setula brevi adspersa sunt, margines haud raro evidenter repando-crenati.

In M. Corcovado et alibi in prov. Sebastianopolitanae sylvis profundis: Sellow, Princ. Max. Vidensis. ♄ Dryas.

10. SCHAUERIA MACROPHYLLA N. AB E. glabra; thyrso terminali subspicato solitario ternisve folio brevioribus subsessilibus densissimis, bracteis bracteolisque calycem subaequantibus calycisque laciniis setaceis rhachique pubescenti-scabris; floribus (3—5) brevissime pedicellatis sessilibusve fasciculatim oppositis; corollae bilabiatae labio inferiori tripartito labioque superiori subaequalibus lanceolatis obtusis erectis; foliis oblongis acuminatis basi acutis repando-crenatis.

Justicia macrophylla Pohl. ic. in Herb. Caes. Vind.

Differt a *Schaueria virginea* foliis amplis (cum petiolo $1\frac{1}{2}$—2 poll. longo) 1—$1\frac{1}{4}$ pedes longis, $2\frac{3}{4}$—$3\frac{1}{2}$ poll. latis exquisite acuminatis et evidenter late crenatis, — tum caule crassiore, thyrso densissimo oblongo cum pedunculo semipollicari 3 — 4 poll. longo. COROLLA 7 — 8 lin. longa, labio superiore latiusculo incurvo (?).

Serra de Macaco, prov. Goyazanae: Pohl. ♄ Oreas.

11. SCHAUERIA MAXIMILIANI N. AB E. spicis axillaribus terminalique interruptis, bracteis bracteolisque subulatis aequalibus calyce brevioribus; foliis oblongo-lanceolatis utrinque attenuatis subrepandis glabris.

Justicia nitida N. et M. in Nov. Act. Ac. Nat. Cur. XI. p. 56. (excl. syn.)

FRUTEX bipedalis. FOLIA supra subtilissime elevato-punctata. RHACHIS spicae ad genicula alternatim compressa. CALYCIS laciniae lineari-filiformes ciliatae. COROLLA 5 lin. longa, alba, labio superiori vix emarginato. ANTHERAE loculi connectivo lanceolato subdiscreti basi apiceque conniventes. CAPSULA 6 lin. longa, laevis, fuscescens, parte fertili ovali acuta. — Differt a *Schaueria gonyostachya* floribus distantibus, inferioribus fasciculato-ternis superioribus oppositis foliisque tenuioribus laxioribus longius petiolatis, tum vero ab hac et a reliquis cunctis, calyce majore 3 lin. longo.

Ad Ilheos in prov. Bahiensi, in sylvis secus viam Felisbertiam, Januario: Maximilianus Princ. Vidensis. ♄ Dryas.

12. SCHAUERIA PANICULATA N. AB E. panicula terminali pedunculata, trichotoma; foliis solitariis geminisve brevissime pedicellatis secundis, bracteis bracteolisque aequalibus calyce brevioribus calycisque laciniis subulatis scabris; foliis ovalibus utrinque acutis cauleque glabris.

CAULIS 1—2-pedalis, subsimplex, fere omnino glaber, inferne teres, erectus, cortice fusco. RADIX ramosa. FOLIA cum petiolo 5 — 6 lin. longo $3\frac{1}{2}$ — 4 poll. longa, $1\frac{1}{4}$ poll. lata, rigidiuscula, nitida, in sicco nonnihil repanda. FLORES haud raro alternatim gemini solitariive. CALYX cum pedicello $\frac{1}{4}$ lin. longo bilinearis pilis brevissimis scaber. BRACTEAE et BRACTEOLAE pedicello paullo breviores. COROLLA 7—8 lin. longa, recta (rubra?), labii inferioris laciniis lanceolatis obtusis aequalibus, tubo brevioribus. ANTHERAE oblongae, connectivo primum angustissimo dein latiusculo et a medio antrorsum incurvo. — Differt a reliquis inflorescentia circiter tripollicari, pedunculo $1\frac{1}{2}$—2 poll. longo rhachibusque pubescenti-scabris, ramis (geminis solitariisve) 2—3 parium decrescentibus oppositis patentibus ipsis trans medium trifidis ramis brevibus apice longiori racemoso secundifloro.

In Brasilia, loco incerto: Sellow. ♄

13. SCHAUERIA GONYOSTACHYA N. ET M. spicis axillaribus terminalique, bracteis subulatis calyce brevioribus, bracteolis exiguis setaceis; foliis ovali-oblongove-lanceolatis utrinque attenuatis subcrenatis glabris.

α. Spicis axillaribus terminalique densis.

Justicia gonyostachya N. et M. in Nov. Act. Ac. Nat. Cur. XI. p. 52. Willd. Sp. Pl. ed. Dietr. I. p. 269.

CAULIS apicem versus plus minus pilosus, subinde rubiginoso-hirtus. FRUTEX 5-pedalis. FOLIA 4 — 5 poll. longa, utrinque lineolis parvis elevatis dense inspersa, basi plus minus cuneata in petiolum brevissimum desinentia. FLORES quadrifarii, conferti, dentibus angulorum rhacheos inserti, plane sessiles. BRACTEAE ovato-subulatae, serrulato-ciliatae, calyce glabro linea paullo longiore profunde 5-fido duplo breviores. BRACTEOLAE exiguae, setaceae, deciduae. COROLLA 4 lin. longa, viridi-alba, glabra. STAMINA longitudine labii superioris; ANTHERAE lineares, loculis contiguis basi nonnihil divergentibus. CAPSULA 5 lin. longa, laevis, ungue $2\frac{1}{2}$ lin. longo angusto, reliqua parte lenticulari acuto. SEMINA 4, magna, orbiculata, tenuia, tuberculata, ad umbilicum emarginata.

Ad villam Insulanorum, prov. Bahiensis, in sylvis, Januario: Maximilianus Princ. Vidensis, Sellow; in sylvis prope praedium Castel Novo, Novembri: Riedel. ♄ Dryas.

14. SCHAUERIA SCHOTTII N. AB E. spica in caule ramisque terminali densa, glanduloso-villosa, bracteis bracteolisque subaequalibus oblongo-lanceolatis acutis calyce duplo brevioribus; foliis oblongis acuminatis basi cuneiformi in petiolum longe decurrentibus subrepandis glabris ad costam subtus strigillosis; corollae ringentis tubo brevissimo.

Justicia Schottii Pohl. ic. in Herb. Mus. Palat. Vindob.

Caulis fruticosus, trichotomus, bifidus, nodosus, inferne teres laevis glaber et pallidus, superne subtetragonus plus minus hirtus, ad genicula compresso-acutangulus. Folia cum petiolo circiter pollicari 5—7 poll. longa, 1—1½ poll. lata, argute acuminata, repanda vel repando-subcrenata, mollia et flaccida, margine scabra, subtus ad costas ferrugineo-strigoso-sericea, laete viridia. Spicae in caulis ramorumque superiorum apice solitariae, hinc saepe ad speciem ternae, fastigiatae, cum pedunculo ½—1 poll. longo 3—4-pollicares, inferius subinterruptae maximam partem autem densae, pilis mollibus glandulosis omnium partium viscidae. Flores oppositi, sessiles, solitarii. Bracteae oblongo-lanceolatae, acutae, extus et in margine dense glanduloso-villosae, 2 lin. longae; bracteolae his similes, paullo breviores et angustiores. Calyx quinquepartitus, 3½ poll. longus, aequalis, laciniis lineari-acuminatis villoso-glandulosis. Corolla alba (?) extus pubescens, 4 lin. longa; tubus vix lin. 1 longus, cylindricus; limbus bilabiatus, labio superiori concavo parum decurvo, ceterum inferioris labii laciniis subconformi paulloque latiori, oblongo-lanceolato, obtuso; labii inferioris tripartiti laciniis lanceolatis obtusis recurvis subaequalibus. Antherae labio superiore breviores, lineari-oblongae, loculis parallelis connectivo angusto lanceolato discretis apice basique inaequalibus acutis, basi forcipatim conniventibus. Stigma subglobosum, bilobum; ovarium apice hirsutum, quadriovulatum. Fructus latet.

In sylvis inter Paraiba et Canta Gallo, circa Aldeam do Pedro et in Serra d'Estrella, prov. Sebastianopolitanae: Schott. ♄ *Dryas.*

XXXIV. SERICOGRAPHIS N. AB E.

Calyx quinquepartitus, aequalis, bracteis bracteolisque plerumque subulatis suffultus. Corolla ringens, tubo brevi, intus prope basin maculis tribus sericeis nitentibus, staminum deficientium vestigiis instructo; labio superiori fornicato bidentulo, inferiori convexo trifido. Stamina duo in tubi brevissimi apice (prope basin corollae) inserta, limbo longo sensim dilatato ad medium usque adnata. Antherae biloculares; loculi plus minus oblique alteroque altero altius positi, primum saepe contigui et paralleli, mox divergentes, subinde et semper paralleli, emisso polline undulati, subinde calcarati. Stigma trifidum. Capsula basi depressa asperma, valvularum commissura plana; apice compressa, tetrasperma. Dissepimentum adnatum. Semina uncinata, retinaculis apice bifidis suffulta.

Inflorescentia: spicae axillares secundae. Bracteae bracteolaeque conformes, parvae. Capsula ratione floris saepe magna. — Herbae Americae tropicae caule articulato, geniculis haud raro incrassatis, foliis latitudinis in diversis speciebus admodum diversae.

1. SERICOGRAPHIS RIGIDA N. AB E. spicis terminalibus aggregatis (solitariave) scorpioideo-secundis confertis glanduloso-hirtis, bracteis lanceolatis oblongisve bracteolisque lanceolato-linearibus acutis rigide costulatis calyce brevioribus; foliis inferioribus ovalibus superioribus oblongis lanceolatisve basi obtusis rariusve basi acutis subsessilibus versus apicem caulis decrescentibus; calycis lacinia superiore duplo minore; antherarum loculis parum distantibus utroque basi subcalcarata.

β. Desertorum: tota hirsuta, foliis omnibus ovalibus.

Tabula nostra XVI.

Caulis 1—2 pedes altus, lignosus, teretiusculus, glaber laevisque, testaceus, strictus, simplex basive ramosus. Rami teretiusculi, erecti, stricti, pedales, vel testacei vel fusco-purpurei, in var. α. glabri, linea hirta a folii alterius angulo decurrente notati, aetate glabrescentes, in var. β. undique hirsuti; cortex, saltem in statu sicco, saepe inter articulos a ligno solutus, fasciatim dehiscit. Folia in var. α. ⅝—3 poll. longa, basi obtusa in petiolum brevissimum desinentia, rigida, tota glabra vel et margine et in costis (3—9) pilis brevibus distantibus ciliata, integerrima, inferiora magis approximata acutiuscula, 4 lin. — 1 poll. lata, superiora apicem versus magis attenuata nec magis acuta, 4—1 lin. lata ad longitudinem ½ poll. decrescentia. Spicae in apice caulis 1—3, approximatae, secundae, falcatae, densae, undique pubescentia brevissima capitata vestitae. Bracteae alternae uniflorae, conformes, lanceolatae vel oblongae, acutae, rigidae, 2 lin. longae, costulis subparallele excurrentibus prominulis, sicuti et bracteolae (2 lin. longae) lineari-lanceolatae, et calyces (3 lin. longi) laciniis lineari-lanceolatis acuminatis ad speciem nervosa. Calycis lacinia superior reliquis duplo brevior et angustior. Corolla 1¼ poll. longa, saturate purpurea, viscida, parum pubescens; labium superius rectum, bidentulum, inferius profunde trifidum, laciniis obtusis lateralibus angustioribus basique magis coangustatis. Maculae solitae in tubi basi confluentes, albae, villosae, latiusculae. Filamenta alba, tubo longo tractu adnata. Stigma obtusum, subcapitatum. Capsula 5 lin. longa, ad ⅓ a basi sterilior et pallidior, hinc oblongo-lanceolata compressiuscula, acuminata, in dorso medio sulcata, tetrasperma; semina oblique ovata, pallida, muricata.

Var. β. differt hirsutie et foliis paullo majoribus, versus apicem caulis parum decrescentibus, cunctis ovalibus.

In prov. Bahiensis campis ad oppidum Caxoeira, Februario ante anthesin, et in sylvis Catingas ad Caiteté, florens Octobri: Martius; in prov. S. Pauli campis graminosis ad Uberava, Julio: Riedel; in Goyazana: Gardner (n. 3953); in Serra de San Felis prope Correio, vicinia Agua quente, ad Trahiras, Caretaô: Pohl; in prov. Minarum campis inter Villa de Fanado et Contendas, Julio: Pohl; secus Rio Abaité (nomine Justiciae strictae et mollis*): Pohl et Claussen.* ♃ *Oreas, Hamadryas.*

2. SERICOGRAPHIS CORDATA N. AB E. spicis axillaribus terminalibusque trichotomo-subcorymbosis decompositis et supradecompositis secundifloris; foliis subcordatis ovatis apice breviter obtuseque attenuatis brevissime petiolatis cauleque erecto nodoso subtetragono glabris.

Pluripedalis. Folia (inferiora) 4—4½ poll. longa, 2½ poll. lata, supra confertissime lineolata, fere sessilia. Rami pedunculares longi, terni vel secundi. Corolla pollicaris, saturate purpurea. Maculae sericeae in basi tubi inconspicuae. Calyx 2½ lin. longus.

In campestribus ad Barra do Rio Negro, prov. fluminis Nigri, Novembri: Martius (nomine Beloperones cordatae*).* ♃ *Najas.*

3. SERICOGRAPHIS ACUMINATA N. AB E. spicis axillaribus alternis oppositisve secundifloris subfastigiatis; foliis ovato-oblongis acuminatis repando-subcrenatis brevipetiolatis cauleque erecto adscendenteve nodoso subtetragono glabris, costis pubescentibus.

Variat α. spicis simplicibus;

? β. spicis paniculato-compositis decompositisve.

FOLIA cum petiolo 1½ lin. longo 3½—4 poll. longa, 1—1½ poll. lata, basi rotundata, apice longe arguteque acuminata. SPICAE in apice caulis plerumque ternae, secundiflorae. BRACTEA et BRACTEOLAE capillari-setaceae, illa his duplo longior, calyce attamen triplo brevior. CALYX 5 lin. longus, laciniis lineari-lanceolatis acuminatis. COROLLA pollicaris, purpurea. MACULAE sericeae in basi tubi obsoletae.

Var. β. differt spica (terminali) trichotomo-composita et decomposita, thyrsoidea, densa, ramulis gracilioribus (paucifloris) secundifloris.

An forma *Sericographis cordatae?* Foliorum quidem figura est diversissima praesertim quod ad basin et acumen longum attinet, sed inflorescentia et floris forma et magnitudo plane congruunt. Accedit, quod varietatem *β.*, quod ad folia cum forma *α.* omnino convenientem, cum *L. cordata* conjunctam exhibeat herbarium a cl. MARTIO collectum, forma *α.* autem, adjecta schedula propria, licet ea et loco et mense haud diversa ab illa, quae *S. cordatae* est addita.

In sylvis Japurensibus, prov. Fluminis Nigri, Novembri: Martius. ♃ *Najas.*

4. SERICOGRAPHIS SCANDENS N. ET M. spicis axillaribus simplicibus alternis secundifloris densis villosis folio brevioribus, bracteis bracteolisque lanceolato-linearibus calyce colorato paullo longioribus; foliis ovato-oblongis attenuatis acutiusculis nitidis ad costas hirsutis basi obtusis, petiolis mediocribus hirsutis; caule adscendente divaricato-ramoso aspero in juventute hirsuto.

CAULIS serpentinus, teretiusculus, purpureus, nodis compressis, subscandens, seu potius inter frutices adscendens, punctis minutis asper. FOLIA cum petiolo 6 lin. longo 3—3½ poll. longa et prope a basi poll. 1 lata, reflexa, integerrima, basi obtusa et subobliqua, supra obscure nitentia subtus pallidiora et nitida. SPICAE simplices, tum pedunculo 3—4 lin. longo sesquipollicares, densae. BRACTEAE et BRACTEOLAE villosae subglandulosae, illae fere 4 lin. longae, hae paullo breviores. CALYX purpureus, 3 lin. longus, laciniis linearibus acutis magis glabris. COROLLA pollice paullo longior, coccinea. ANTHERAE oblique cordatae, muticae. FRUCTUS latet. — Accedit ad *S. politam*, sed differt a hac et a multis aliis bracteis bracteolisque majoribus, quare habitum induit *Beloperones.*

In prov. Sebastianopolitanae sylvis, e. g. in Serra d'Estrella, Martio et Aprili; in humidis Morro Queimado, Octobri: Riedel. ♄ *Dryas.*

5. SERICOGRAPHIS POLITA N. AB E. spicis subracemosis axillaribus terminalibusque umbellatis dissitifloris floribus secundis; foliis oblongis utrinque attenuatis, glabris; caule tetragono laevi geniculato.

Var. α. PULCHRA: spicis longioribus firmioribus plurifloris in caulis apice oppositis subcorymbosisve corollis paullo longioribus (1½ poll. longis) magis tubulosis, calycis laciniis lanceolato-acuminatis, foliis longioribus magis attenuatis.

β. UMBROSA: spicis brevioribus tenerioribus paucifloris, corollis minoribus (8—12 lin. longis) in medio subventricosis, pallidioribus, calycis laciniis lineari-acuminatis, foliis minoribus minus attenuatis.

FOLIA inferiora palmaria, nitidula, firma, superiora duplo triplove minora. BRACTEAE calyce multo breviores, inferiores praesertim in var. β. spathulato-oblongae, obtusae, sessiles; superiores vel cunctae etiam (in var. α.) plus minus subulatae. BRACTEOLAE ejusdem longitudinis atque bracteae, in var. β. spathulato-lineares. COROLLA coccinea 8 lin. longa, intus ad basin maculis tribus oblongis albo-sericeis notata. ANTHERAE muticae. CAPSULA tetrasperma.

Ad rivulos in Serra dos Orgaôs: Beyrich, Gardner (n. 588), Schott (Justicia pulchra, *Pohl. Herb.*), *Luschnath, Sellow.* ♃ *Dryas.*

6. SERICOGRAPHIS PALUSTRIS N. AB E. spicis axillaribus subunilateralibus secundifloris recurvis pedunculatis folium subaequantibus glabriusculis; foliis lanceolatis attenuatis in petiolum brevem acute decurrentibus cauleque adscendente basi ramoso glabris; calycis laciniis linearibus aequalibus, bracteis bracteolisque brevissimis subulatis.

Accedit ad *Rhytiglossam Anagallidem* et *laetam*, differt caule (ut in illa crassiusculo succulento anguloso), adscendente, foliis (quam in hac minoribus) 2—3 poll. longis, 5—6 lin. latis, spicis sibi superpositis, folio primum brevioribus in fructu folia aequantibus paucifloris crassiusculis et, uti *Rh. Anagallide* succulentis. — FLORES sessiles secundi solitarii, hinc spica scorpioidea. RHACHIS glabra. BRACTEAE et BRACTEOLAE exiguae, aequales. CALYX 2—2½ lin. longus, aequalis, glaber. COROLLA 3 lin. longa, alba; labium superius oblongum, emarginatum, inferius latum trilobum laciniis rotundatis, disco venoso. ANTHERAE generis, loculi mutici, superior minor magisque obliquus. CAPSULA 6 lin. longa, pallide fusca, nitida; parte fertili ovali compressa acuta. SEMINA 4, magna, discoidea, margine dentato-fimbriata.

In paludibus ad Barra do Jucú, prov. Spiritus Sancti, Februario: Maximilianus Princ. Vidensis. ♃ *Dryas.*

7. SERICOGRAPHIS PAUCIFLORA N. AB E. caule fruticoso erecto trichotomo-ramosissimo geniculato; pedunculis axillaribus uni — trifloris, foliis brevioribus, bracteis bracteolisque brevissimis calycisque laciniis lanceolatis acuminatis scabris; foliis oblongis utrinque parum attenuatis (ovalibus) obtusis; corollae tubo basi submonosticto.

α. UMBROSA: minor, ramulis foliisque supra hirtulis, foliis subtus saepe pubescentibus.

β. SPECIOSIOR: ramis foliisque glabrescentibus, his etiam paullo majoribus.

FRUTEX aliquot pedum altitudine, rudis, pilis in var. α. parvis patentibus hirtus. FOLIA inaequalia, diversiformia; alia, praesertim inferiora, cum petiolo lineari ½ — ¾ poll. longo 3—4 lin. lata, obtusissima, basi acutiuscula, ovalia vel obovata, myrtilloidea, superiora 1¾—3 poll. longa (cum petiolo 2—6 lineari) 6—13 lin. lata, apice angustiora obtusaque, basi acuta, altero saepe minore, margine repanda repandoque-crenata et scabra; costis supra substrigosis. PEDUNCULI axillares oppositi alternive scabri, plerique uniflori, 3—4 lin. longi, infra apicem BRACTEOLIS duabus oppositis, obtusis sterilibus instructi, flore terminali pedunculato basi bibracteolato, rarius bi — triflori pollicares, pedicello brevi ex alterius bracteae inferioris angulo proveniente. FLORES nutantes. CALYX 1¼ lin. longus, scaber. COROLLA coccinea, fere pollicaris; labio superiori bidentulo, inferiori brevi spatio trifido laciniis obtusis; macula in basi tubi altera magna fere ovalis, reliquae duae minimae vel obsoletae. ANTHERARUM loculi paralleli, alter paullo demissior. STIGMA inaequaliter bidentatum.

Habitat Napaea in prov. Rio Grande, ad Alacriportum, Encruzilkada, Mato Castellano, locis udis in sylvis umbrosis, Octobri: Sellow, Tweedie. ♄

8. SERICOGRAPHIS CLAUSSENIANA N. AB E. glabra; spicis axillaribus paucifloris (1—3-floris); foliis brevioribus pubescenti-scabris, bracteis bracteolisque setaceis brevissimis; calycis laciniis lineari-lanceolatis acuminatis scabriusculis; caule suffruticoso erecto; foliis lanceolatis attenuato-acuminatis basi obtusa in petiolum brevissimum desinentibus; corollae tubo basi pentasticto.

Accedit ad *S. paucifloram*, a qua differt foliis angustis, et ad *S. palustrem*, cui flores sunt multo minores. CAULIS gracilis, teres. FOLIA 3—3½ poll. longa, prope a basi 4 lin. lata, hinc apicem versus valde attenuata apice acutiuscula, subrepanda, utrinque glabra, intense viridia. SPICAE ½ poll. longae, erectae, 3—2—1-florae. CALYX 4 lin. longus, bracteis bracteolisque octuplo longior, pube brevissima raraque, sicuti et pedunculi, scaber. COROLLA 1¾ poll. longa, incurva, coccinea, labiis fere ut in *S. pauciflora*, maculis in basi tubi quinque linearibus confluentibus pallide flavis. ANTHERARUM loculi contigui, basi acutiusculi, alter dimidio altioris positus situ.

Ad Novum Friburgum: Claussen. ♄ *Dryas.*

9. SERICOGRAPHIS PARABOLICA N. AB E. glabra, fruticosa; spicis axillaribus parvis simplicibus secundis apice recurvis, bracteis bracteolisque lanceolatis; foliis subparabolicis.

CAULIS gracilis. FOLIA brevipetiolata, circiter pollicaria, basi ovata, a medio subsinuato-coangustata acumine obtuso, integerrima, septuplinervia, reticulata, chartacea. SPICAE folio duplo breviores. BRACTEOLAE et BRACTEAE lanceolatae, acutae, scabrae, calyce trilineari paullo breviores. CALYCIS laciniae lanceolato-attenuatae. COROLLA pollicaris, pubescens, purpurea, maculis hirsutis ad tubi basin distinctissimis. FRUCTUS deest.

Valle fundo prov. S. Pauli?: Sellow. ♄

10. SERICOGRAPHIS MONTICOLA N. AB E. caule fruticoso, diffuso, tomentoso-hirto; spicis axillaribus parvis simplicibus secundis, bracteis bracteolisque setaceis; foliis ovatis hirsutis glabrescentibus.

Affinis *Sericographi parabolicae*. CAULIS densissima hirsutie tomentosus. FOLIA approximata, brevipetiolata, ovata, acuta vel acutiuscula, 1½—1¾ poll. longa, ¾—1 poll. lata, nitida, chartacea, repando-crenata, vel undique hirsuta, vel glabrescentia nec nisi in costis marginibusque strigoso-hirta, basi rotundato-obtusa. SPICAE folio duplo breviores, pubescenti-hirtae. BRACTEAE et BRACTEOLAE calyce 4-lineari triplo fere breviores. CALYCIS laciniae lanceolato-attenuatae. COROLLA pollicaris, purpurea, pubescens, labio inferiori basi cuneiformi attenuato ad ⅓ aequaliter trifido laciniis angustis. MACULAE ad basin tubi distinctissimae.

In prov. Minarum monte Serra do Caraça, Majo mense: Martius (Aphelandra monticola *Herb.*)*; alibi: Schüch, Claussen.* ♃ *Oreas.*

11. SERICOGRAPHIS SELLOVIANA N. AB E. caule fruticoso, erecto, anguste furcato, hirsuto; spicis axillaribus secundis folia aequantibus superantibusve pubescentibus glandulosisque, bracteis bracteolisque lineari-subulatis, his calycem aequantibus eove brevioribus; calycis laciniis lanceolatis acuminatis; foliis oblongis utrinque attenuatis apice obtusis supra strigoso-hirtis subtus dense lineolatis ad costas hispidis.

CAULIS erectus, strictus, flavus, angusto angulo bifurcus, lineis pilosis, in ramis juvenilibus confluentibus hirsutis notatus, rugosus, aetate glabrescens, subtetragonus. FOLIA cum petiolo semipollicari 3—3½ poll. longa, 10—11 lin. lata, supra pilis brevibus e tuberculis orientibus hispida, subtus pallidiora, ramis costalibus 7—11 subtus pilosis praedita, margine ciliata, basi in petiolum acute decurrentia. SPICAE 4—5 poll. longae, simplices basive ramulo auctae, pedunculatae, pedunculo pubescente, rhachi pubescentia glandulosa pubi immixta vestita. BRACTEAE et BRACTEOLAE calyce paullo angustiores, pubescenti-glandulosae; illae calycem vel aequantes, vel (superiores) eodem plus duplo breviores bracteolisque aequales. CALYX 5 lin. longus, laciniis lanceolatis acuminatis glandulosis. COROLLA coccinea, viscidula, 1½ poll. longa, tubo obconico incurvo, labio superiori latiori ovato fornicato obtuso, inferiori obconico apice trifido laciniis aequalibus obtusis; palatum plaga media lanceolata elevata acute marginata oblique pectinatim rugosa pallidiore instructum. ANTHERAE et PISTILLUM generis. FRUCTUS latet.

A *Sericographi colorata* differt inprimis caule luteo, foliis longioribus nec latioribus supra hispidis neque nitidis, calycis laciniis licet acuminatis tamen haudquaquam in acumen longum subsetaceum attenuatis, denique plaga labii inferioris singulari, qua nota ad *Rhytiglossam* accedit.

In Brasilia, loco non adnotato: Sellow. ♄

12. SERICOGRAPHIS HIRSUTA N. AB E. caule fruticoso (?); foliis spicisque hirsutis; spicis subracemosis axillaribus simplicibus folio brevioribus, bracteis bracteolisque setaceis; foliis ovato-oblongis.

Differt a *S. monticola* foliis hirsutis angustioribus (cum petiolo 6—8 lin. longo 2—4 poll. longis, 8—12 lin. latis, basi rotundato-angustioribus, apicem versus magis angustatis. — FLORES in racemulis subinde disticho-alterni, in aliis secundi, inferiores pedicellati.

In sylvis prov. Minarum ad Cocaës, Majo: Martius, Ackermann; in Serra dos Orgaôs: Gardner (n. 587) et Schüch (Justicia hirsuta *Pohl. Herb.*). ♄ ?

XXXV. DREJERA N. AB E.

CALYX subcampanulatus, chartaceo-herbaceus, ad medium usque quinquefidus lacinia superiore angustiore. COROLLA ringens, labio superiori angusto, inferiori latiori ad medium usque trifido laciniis subaequalibus obtusis, palato aequali. STAMINA duo longitudine labii superioris, incurva. ANTHERAE biloculares, loculis connectivo medio lineari pellucido discretis basi apiceque liberis parallelis aequalibus muticis. STYLUS longus; STIGMA crassiusculum fissum. OVARIUM basi annulo lato cinctum, a medio quadriovulatum. FRUCTUS basi aspermus, medio tetraspermus, RETINACULIS valde approximatis.

INFLORESCENTIA: SPICA (vel SPICAE) secundiflorae (in nostra specie terminales). BRACTEA et BRACTEOLAE parvae calycis laciniis angustiores.

1. DREJERA RAMOSA N. AB E. hirsuta; spica terminali subsimplici, calycibus laevibus.

Tabula nostra XVII.

FRUTEX patenti-ramosus, RAMIS teretibus hirsutis aetate glabrescentibus rugulosis incanis. FOLIA cum petiolo bilineari 2½ poll. longa, 9 lin. lata, oblonga, acuminata, basi obtusa, remote repando-crenata, utrinque hirsuta, supra lineolata. SPICA terminalis sessilis, apice recurva, pauci- (6—8-) flora, adjecta subinde ad basin altera breviore. RHACHIS hirsuta. FLORES secundi. BRACTEAE et BRACTEOLAE subulatae, hirsutae, 2½ lin. longae. BRACTEA altera sterilisque paullo altius sita. CALYX 3 lin. longus

tubo corollae paullo amplior, usque ad medium aut paullo altius quinquefidus, viridis, laciniis lanceolatis acuminatis, superiore paullo breviore et angustiore. COROLLA speciosa, rosea (?), pubescens; fauces elongato-obconicae; labium superius complicato-fornicatum, rectiusculum, apice integrum; inferius latius, laciniis oblongo-ovalibus obtusis media paullo latiore. FILAMENTA glabra, faucibus usque ad apicem fere adnata, labio superiore paullo longiora, apice decurva. ANTHERAE magnae, ovales, connectivo angusto rectangulo tenui loculos aequales dimidiato-lanceolatos parallelos utrinque acutos dirimenti, igitur basi et apice sagittatae, baseos sinu profundiori; latera loculorum sulculo notata. STYLUS staminibus longior, glaber. OVARIUM glabrum.

Prope Alegres in prov. Goyazana: Pohl (Justicia ramosa). ♄

XXXVI. JACOBINIA N. AB E.

CALYX magnus, herbaceus, profunde quinquefidus, laciniis aequalibus acuminatis. COROLLA ringens, labio superiore recto oblongo-lineari, inferiore cuneiformi apice dilatato trifido, laciniis subaequalibus oblongis obtusis; palato aequali. STAMINA duo longitudine labii superioris. ANTHERAE biloculares, oblongae, basi profunde sagittatae, loculis in connectivo angusto parallelis utroque basi calcarato altero paullo demissiore. STYLUS apice hamatus. STIGMA capitatum, transversim bilobum lobis ovatis obtusis arcte conniventibus, inferiore paullo longiore. CAPSULA a basi usque ad medium fere depressa plana, transversim undulato-rugosa, hinc compressa bilocularis ad originem dissepimenti tetrasperma. SEMINA discoidea, calloso-marginata, glabra et laevia, RETINACULIS validis truncatis suffulta.

INFLORESCENTIA: PEDUNCULI in angulis foliorum superiorum uni- rarius biflori, BRACTEOLIS duabus parvis subulatis sub flore instructi. FRUTEX brasiliensis glaberrimus, ramis rectis, foliis subcoriaceis utrinque punctatis nitentibus, floribus (Beloperones) *magnis coccineis.*

1. JACOBINIA LEPIDA MORICAND. ic. ined.

RAMI rectiusculi. FOLIA ovali-oblonga, obtusa, basi acuta in petiolum brevem desinentia, 3—4 poll. longa, 14—15 lin. lata, supra intense viridia, subtus pallidiora. PETIOLUS 3—4 lin. longus. PEDUNCULI plerumque ad apicem rami duo, oppositi, 2—3 lin. longi, plerique uniflori. BRACTEOLAE a calyce paullum distantes, eodemque multo breviores. CALYX pollicaris, glaber, laciniis lanceolatis acuminatis. COROLLA bipollicaris. CAPSULA novem lin. longa, cuspidata, pallida, glabra.

In sylvis prov. Bahiensis ad praedium Soledade, et in montium jugo da Igreja velha: Blanchet (n. 3279. 3441). ♄

XXXVII. SAROTHECA N. AB E.

CALYX profunde quadripartitus, laciniis aequalibus. COROLLA subpersonata, tubo vel mediocri vel brevi, faucibus plus minus inflatis, labio superiore fornicato, inferiore apice trifido laciniis subaequalibus, palato plus minus tumido acute marginato oblique pectinatim venoso-rugoso. STAMINA duo, ad rictum usque faucibus adnata, longitudine labii superioris. ANTHERAE biloculares; loculi in connectivo securiformi discreti, dimidiato-ovales: superior obliquus vel fere transversalis, margine supero ciliato, sursum dehiscens, inferior verticalis basi calcaratus, introrsum dehiscens. STIGMA bilabiatum, labio superiori angusto filiformi, inferiori tumidulo spongioso obtuso a tergo oblique rescisso. OVARIUM annulo brevi cinctum, quadriovulatum. CAPSULA angusta, a basi ad medium ferme depressa elocularis, hinc parum depressa dorso caniculata bilocularis tetrasperma. FRUCTUS ? . . .

INFLORESCENTIA: SPICAE axillares simplices, trichotomae, secundiflorae. BRACTEAE BRACTEOLAEque parvae.

Genus propinquum *Tyloglossae*, differt calyce 4-partito, antherarum forma et crista, tum inflorescentia *Rhytiglossae*, a qua ex altera parte distinguitur antheris apice pectinato-ciliatis et basi calcaratis.

1. SAROTHECA ELEGANS N. AB E. pubescenti-tomentosa; corollae tubo brevissimo, faucibus ventricosis; spicis trifidis multifloris; foliis oblongis.

Tabula nostra XVIII.

SUFFRUTEX pubescenti-tomentosus, canescens. CAULIS valde geniculatus, inferne repens, apice adscendens, tetragonus, villoso-tomentosus. FOLIA oblonga, 4—5 poll. longa, 1—1½ poll. lata, apice in acumen obtusum, basi in petiolum longiusculum attenuata, subrepanda, ramis costalibus 6—7nis, utrinque canescentia. SPICAE axillares oppositae, folium aequantes, pedunculatae, semel vel bis trifidae, rhachibus floribusque tomentosulis et dense pubescenti-glandulosis. FLORES distantes, secundi, opposita bractea sterili. BRACTEAE et BRACTEOLAE conformes, aequales, lineari-subulatae, calyce duplo breviores. CALYCES sessiles, 3 lin. longi, laciniis lanceolato-linearibus acutiusculis densissime pubescenti-glandulosis, herbaceis mollibus dissite trinervibus. COROLLA antirhinoidea, purpurascens (?), 7 lin. longa, pubescenti-viscidula. Palati tumor oblongus, usque ad basin laciniae medii labii inferioris protensus, venis purpureis oblique divergentibus eleganter pectinatim pictus; labium superius ovatum, concavum. STAMINA in charactere generico accurate descripta sunt. FILAMENTA et STYLUS laxe pilosa. OVARIUM oblongum, hirsutum.

In Serra de S. Felis ad fluvium Rio Trahiras, prov. Goyazanae: Pohl (Justicia elegans). ♃ *Oreas.*

2. SAROTHECA SCABRA N. AB E. caule villoso; foliis scabris; calycibus corollaque elongatis.

Differt a praecedente caule validiore, stricte erecto (a basi ramoso) pilis mollibus patentibus vestito et florum proceritate. FOLIA cum petiolo ½—¾ poll. longo circiter 5 poll. longa et 2—2¼ poll. lata, inferiora ovata, superiora ovato-oblonga, cuncta apice attenuata, basi in petiolum decurrentia, repando-subcrenata, rigida, supra undique subtus in costis venisque setulis rigidis exiguis scabra, viridia. PEDUNCULI axillares cum spicis folia aequantes, rigidi, villosi, ramificationibus densius pubentibus subtrichotomi, bifidi, ramis alterius lateris decrescentibus. BRACTEAE ramificationum lanceolato-lineares, inaequales, patentes. FLORES secundi, sessiles. CALYX 8—9 lin. longus, uti bracteae glanduloso-pilosus. BRACTEA lanceolata, acuta, calyce duplo

brevior. Bracteolae lineares, acutae, bractea paullo breviores. Calycis laciniae quatuor, lanceolato-lineares, acutae, aequales. Corolla in nostris exemplis destructa, ex residuo quodam pollicis longitudine esse videbatur. Stamina, in alabastro tenero examinata, sicuti et stylus, generis characteres evidenter demonstrabant. Antherarum loculi paullo minus obliqui, in margine rimae ciliatae. Capsula 5 lin. longa, pubescens, subovalis, brevi spatio a basi sterilis, hinc tetrasperma, valvulis a tergo depressis sulcoque notatis. Descriptio e duobus speciminibus mancis.

In M. Chapada, prov. Matto Grosso: Riedel. ♃

XXXVIII. TYLOGLOSSA Hochst.

Tyloglossa *Hochst. Nov. Gen. Plant. Afr. p. 4.* — Gendarussae *specc. N. ab E.* — Justiciae *specc. Meyer.* — Athlianthus *Endl. Gen. Mant. II. p. 63. Meisn. Gen. p. 367.*

Calyx quinquepartitus, subaequalis, laciniis angustis, bracteolis binis, bractea una stipatus. Corolla bilabiata, labio superiori plano emarginato vel subbidentato, inferiori trilobo, ad palatum medio sulcato utrinque rugis (tribus) vel lineis gibbis transversis notato. Stamina duo, ad faucem inserta; antherae biloculares, loculis in connectivo dilatato obliquis, inferiori loculo basi in rostrum producto, superiore breviori saepe galeaeformi. Capsula depressa, dorso sulco notata, basi plana et sterilis, in medio tetrasperma. Semina discoidea, rugosa, retinaculis lanceolatis obtusis subtensa.

Inflorescentia: flores axillares glomerato-terni, sessiles vel subspicati, apicem versus in spicam saepe coëuntes. Bracteae communes foliis similes, decrescentes. Propriae sub singulo flore itidem plerumque foliaceae, communi bractea minores et angustiores; subinde bracteae atque bracteolae in spica terminali oppositiflora vel depauperata alterniflora breves, subulatae. Corollae purpureae vel albae, Galeopsis *cujusdam floribus similes. Calycis lacinia superior nonnullis paullo brevior et angustior. Herbae annuae, perennes vel suffrutices. Capsula depressa a confinibus facili negotio distinguitur.*

? 1. TYLOGLOSSA GENISTIFORMIS N. ab E. fruticosa, glabra; caule inordinate ramosissimo superne scabro; foliis approximatis lanceolatis sessilibus rigidis, floribus in ramulorum apice subspicatis solitariisve; bracteis bracteolisque lineari-subulatis foliis similibus calyce brevioribus; calycis laciniis elongatis subulatis glandulosis.

Fruticulus 6—12 pollices altus, ramis inordinate suboppositis ternisve, setulis exiguis scabris, e tereti-tetragonis compressiusculis; ramulis brevibus distinctius tetragonis. Folia perfecte sessilia, 5 lin. longa, $1\frac{1}{3}$ — 1 lin. lata (ramulorum folia decrescentia, sublinearia et fere acerosa, propter margines reflexos subtus bisulca), acuta, glabra nec lineolata, rigide erecta, margine tumidula, ramis costalibus 2 — 3 validis ad apicem directis. Flores in apice ramulorum vel 2 approximati, vel unus terminalis secundus. Bracteae, calyx et ramuli florentis apex puberulo-glandulosa. Bractea calyce duplo brevior, lineari-subulata, obtusiuscula; bracteolae similes at breviores. Calyx aequalis, 3 lin. longus. Corolla 5 lin. longa, pubescens, pallide coerulea, labio inferiori trifido laciniis obtusis, medio paullo latiore, palato plago rugoso praedita lineisque coeruleis notato. Antherarum loculi aequales, oblongi, distantes at parum obliqui; inferior obtuse calcaratus. Fructus deest.

In campis Chapada de S. Marcos dictis, Augusto: Riedel. ♄

2. TYLOGLOSSA FLEXUOSA N. ab E. suffruticosa; caule geniculato-flexuoso repente ramoso, ramis adscendentibus pilis brevibus reversis lineatis et apicem versus undique pubescenti-scabris; foliis inferioribus ovatis superioribus ovato-oblongis apice subattenuatis obtusisque basi acutiusculis, subtus ad costas margineque petioloque brevi strigilloso-sericeis; floribus axillaribus oppositis sessilibus alterove ex pedicello longiusculo bifloro, bracteolis linearibus calycem aequantibus, laciniis calycis lanceolatis acuminatis velutino-scabris.

Planta valde distincta at illepida, distorta, humilis. Caulis inferne teres, apicem versus obscure tetragonus, pubescentia flavo-micante. Folia inferiora cum petiolo lin. 1 longo $\frac{3}{4}$ — 1 poll. longa et 4—8 lin. lata; superiora ad summum $2\frac{1}{4}$ poll. longa, 1 poll. lata, utrinque acutiuscula, rigida; floralia haud diversa. Flores ex angulis foliorum saepe solitarii sessiles, nec raro loco alterius floris pedunculus oritur brevis apice diphyllus biflorus. Bracteolae lineares longitudine calycis. Calyx grandiusculus, firmus, 5 lin. longus. Corolla 7—8 lin. longa, alba, tenera; labium superius apice emarginatum, rectum, concavum, inferius latum, trilobum lobis rotundatis subaequalibus, palatum valde transversim undulato-rugosum. Antherarum loculi in connectivo latiusculo subparalleli; alter paullo magis inferior basi obtuse calcaratus, superior basi subtuberculatus. Ovarium glabrum; stigma parvum, emarginatum. Fructus latet.

Ad Coroabá, prov. Spiritus Sancti praedium, in sylvis: Maximilianus Princ. Vidensis. ♄ *Dryas.*

3. TYLOGLOSSA CILIATA N. ab E. suffruticosa; caule ramisque erectis teretiusculis pubescenti-canis; foliis ovatis mucronato-acutis brevipetiolatis puberulis ciliolatis, bractealibus sessilibus ovalibus obovatisve longe ciliatis; spica terminali subsessili, bracteolis lanceolatis calyce longioribus; calycis laciniis lanceolato-subulatis.

Folia unguicularia, glaucescentia, *Chenopodii olidi.* Corolla lutea, 7—8 lin. longa. Spica e foliis in bracteas transformatis genita, circiter pollicaris, secunda.

In insula S. Catharinae: Tweedie. ♄ *Dryas.*

4. TYLOGLOSSA CHRYSOTRICHOMA N. ab E. fruticosa, flavo-lanata; caule erecto simplici coarctatove-ramoso; foliis confertis ovatis subcordatis acutis sessilibus; spica terminali simplici quadrangulari, bracteis ovatis bracteolisque oblongo-lanceolatis mucronulatis calyce longioribus; corollae tubo brevi, labii inferioris trilobi disco inflato pectinato-venoso.

Species dato charactere affatim distincta omniumque partium lana seu villis, in sicco saltem flavis, conspicua. Caulis obtuse tetragonus, nodis approximatis haud incrassatis. Folia internodiis longiora, $2\frac{1}{2}$ — $2\frac{3}{4}$ poll. longa, $1\frac{1}{4}$ poll. et quod excedit lata, basi rotundata emarginata sessilia, apice regulariter acuta, rigida, subtus lana longiore vestita costa ramisque costalibus novenis valde tumentibus instructa. Spica terminalis, 3 poll. longa, sessilis, densa. Bracteae et bracteolae 6—7 lin. longae, valde lanatae. Calycis laciniae lanceolatae, acuminatae, lanato-

sericeae, 5 lin. longae. Corolla purpurea, 9 lin. longa, ampla, pubescens; labium superius ovatum apice emarginatum, inferius latius, apice trifidum laciniis lateralibus oblique ovatis conniventibus, media paullo magis rotundata et subtus densiori pube vestita; tumor palati pulchre pectinato-venosus. Antherae *Beloperones*; staminum insertio hirsuta. Stylus pubescens; stigma parvum, subcapitatum. Fructus deficit.

In via a Rio Bagagem ad Cachoeira, prov. Goyazanae: Pohl (Justicia chrysotrichoma). ♄ *Oreas.*

5. TYLOGLOSSA ADENOSTACHYA N. ab E. caule herbaceo glabro quadrangulari, articulis superioribus apice compresso-ancipitibus; foliis oblongis acutis basi cuneiformi in petiolum usque ad basin fere decurrentibus glabris; spica terminali (axillarique?) gracili pubescenti-glandulosa simplici trifidave, floribus oppositis, bracteis bracteolisque subulatis aequalibus calyce brevioribus; calycis laciniis linearibus brevibus; corollae palato argute marginato.

Bracteis bracteolisque parvis a reliquis facilis est distincta. Corolla parva, 3 lin. longa, pallida, labio superiori integro, inferioris trifidi laciniis aequalibus oblongis obtusis planis; discus labii lineari-elevatus marginibus gibbi acutis oblique adscendentibus, disco canaliculato oblique pectinatim stricto. Antherae omnino ut in *Tyloglossa majori* Hochst., scil. loculo superiori brevi fere transversali; inferiori deorsum in rostrum porrectum album attenuato. Fructus desideratur. — Caulis pluripedalis geniculis obcuneiformibus compressis veluti marginatis. Folia 7 poll. longa, 2 poll. lata, cuspidato-acuta, basi cuneiformi longa subinde inaequali et undulata vel sessilia vel in petiolum brevissimum glabrum rotundato-desinentia, reticulata, glabra, nitidula. Rhachis spicae et bracteae, calyces quoque pube brevi capitata densa vestita sunt. Spicae rami, ubi adsunt, patentissimi, bractea lineari suffulti. — *Thyrsacanthum nitidum*, obiter adspecta, refert.

Prope Tocaia in prov. Sebastianopolitana: Schott; legit quoque: Sellow. ♃ *Dryas.*

6. TYLOGLOSSA GLANDULOSA N. ab E. caule herbaceo glabro obtuse tetragono, sulcis oppositis latis alternatim exarato; foliis glabris acuminatis irregulariter repandis basi acuta in brevem petiolum plus minus decurrentibus; spicis axillaribus in terminalem tri — dichotomam coëuntibus virgatis subfastigiatis elongatisque; floribus oppositis distantibus, bracteis lanceolatis calyce longioribus bracteolisque calycem aequantibus calycisque laciniis lineari-lanceolatis piloso-glandulosis; corollae tubo brevissimo palatoque convexo pectinatim venoso amplis.

Caulis erectus, firmus, absque dubio plurium pedum altitudine est. Folia inferiora desunt. Superiora 3 poll. longa, 1—$\frac{3}{4}$ poll. lata; suprema et ramorum florentium infima 9—6 lin. longa lanceolata. Spicae 7—9 poll. longae, erectae, articulis rhacheos calycibus cum bracteis triplo saltem longioribus inferioribus glabris, superioribus pilis glandulosis raris conspersis. Bracteae calyce paullo longiores parce glandulosae, bracteolae et calyces 3 lin. longae dense glandulosae. Lacinia calycis supera reliquis $\frac{1}{4}$ minor angustiorque. Corolla (purpurea?) 8—9 lin. longa, tubo 2—2$\frac{1}{2}$ lin. longo, labio ventricoso, *Antirrhini* similitudine, labio superiore ovato obtuso concavo. Antherarum loculi obliqui unus super altero positi; inferior calcare brevi recurvo praeditus. Stigma truncatum (?). Fructus desideratur.

In insula fluv. Tocantins Ilha do Pao, prov. Goyazanae: Pohl, qui Justiciam glandulosam *dixerat.* ♃

XXXIX. RHYTIGLOSSA N. ab E.

Rhytiglossa *N. ab E. Endlicher Gen. n. 4084. Meisner Gen. p. 296 (205).*

Calyx quinquepartitus, laciniis angustis subaequalibus superioreve evidentius minore saltemve angustiore subinde penitus suppresso calyceque propterea quadripartito. Corolla (tenera) bilabiata, labio superiori angustiori saepe et breviori bidentulo subfornicato, labio inferiori convexo breviter trifido disco rugoso vel saltem venoso-reticulato, limbo depresso. Stamina duo apici tubi inserta. Antherarum loculi oblique unus super altero positi, subtransversi, discreti, vel contigui ovales, mutici. Stigma simplex, acutum. Capsula basi depressa, a medio compressiuscula, bilocularis, tetrasperma. Semina retinaculis suffulta.

Inflorescentia spicata. Spicae vel axillares vel terminales solitariae. Flores oppositi, solitarii vel glomerulati, raro alternatim secundi, omnino sessiles. Bracteolae laciniis calycis saepe similes iisque breviores, plerisque glandulosae vel pilosae, raro calyce longiores et latiores. Bracteae his parvae bracteolisque similes, aliis majores, latae et imbricatae. — Plantae Capenses et Americae tropicae vel saltem plagam temperatam calidiorem amantes, herbaceae vel suffruticosae, foliis laxis, spicis angustis, subverticillatis haud dense imbricatis, corollis rubicundis mediocribus aut parvis.

Differt a *Tyloglossa* antheris muticis, loculis in connectivo parvo tantum contiguis, ipsis parvis, labii inferioris effiguratione alia; a *Rostellaria* labii rugis venisve et capsula longo spatio a basi depressa et asperma. — Species Americae forsan a Capensibus generice differunt.

§. 1. CALYCE QUINQUEPARTITO REGULARI.

† *Spicis axillaribus brevibus in terminalem simplicem abeuntibus habitu paniculari, bracteis latiusculis. (Pleraeque Africanae, e. g.* Rh. ciliata, ovata, origanoides.)

1. RHYTIGLOSSA CAMPESTRIS N. ab E. tota hirta; floribus axillaribus oppositis sessilibus, bracteolis lanceolatis calycem quadripartitum aequantibus; foliis inferioribus subovalibus floralibus lanceolatis sessilibus.

Herba humilis, digitalis. Radicis fibrae longae, validae, flexuosae, fuscae. Caules basi ramosi, intricati, geniculati, quadrangulares. Folia infima ovalia, 6 lin. longa, 3 lin. lata, obtusissima, media circiter $\frac{3}{4}$ poll. longa et 4 lin. lata, utrinque magis attenuata, tamen obtusa, integerrima, utrinque sicuti et caulis pilis brevibus patentibus hirta. Calycis laciniae 3 lin. longae, lineari-setaceae, hirsutae, bracteolis paullo breviores at angustiores. Corolla 5 lin. longa, pallida, pubescens, tubo brevi, faucibus amplis, labio superiori ovato-lanceolato emarginato, inferiori ovato lato trifido laciniis obtusis, palati plaga elevata oblonga valde rugosa intensius colorata. Stamina labio superiore breviora; antherarum loculi breves, obliqui, contigui, superior mitraeformis, inferior breviovatus. Stigma obtusum. Fructum non vidi.

Napaea in campis ad Porto Alegre et Catalaõ, Majo: Sellow. ♃

†† *Spicis axillaribus plus minus elongatis subsecundis simplicibus compositisve. (Species Americanae).*

2. RHYTIGLOSSA ANAGALLIS M. ET N. spicis axillaribus alternis secundis incurvis pedunculatis folio longioribus; foliis linearibus oblongisve obtusis cauleque erecto basi sexangulari aphylloque glabris, radice repente.

Variat α. foliis lineari-angustis (2 poll. longis, 2 lin. vix latis), inferioribus mutilis aut brevissimis.

Justicia Anagallis Mart. Obs. n. 1876.

β. foliis oblongis 1—1¼ poll. longis, 4 lin. latis.

γ. foliis inferioribus ternis.

Species rhizomate longe repente ad genicula fasciculato-ramoso et caule simplici inferne spongioso aphyllo distinctissima. SPICAE in pedunculo quadrangulari compresso folia aequante aut superante in forma α. vix pollicares, in β. 1—3-pollicares. FLORES unilaterales. BRACTEA opposita sterilis. BRACTEAE et BRACTEOLAE conformes, subulatae, calyce 5 lin. longo 5-partito glabro laciniis lineari-lanceolatis acutis multo breviores. COROLLA purpureo-coerulea, striis transversis albis (Mart.). PLAGA palatina oblonga pectinatim rugosa.

In campis secus rivulos, prov. Bahiensis, e. g. in mediterraneis ad Villam de Caiteté, et in orientalibus ad Villam de Cachoeira, Novembri et Februario: Martius; inter Alacriportum et civit. Montevidensem locis sabulosis inter frutices ripas obumbrantes, prope S. José do Uruguay: Sellow. ♃ Hamadryas, Napaea.

3. RHYTIGLOSSA REPENS N. AB E. spicis axillaribus alternis adscendentibus longe pedunculatis paucifloris; floribus distantibus approximatisve secundis, bracteis bracteolisque subulatis calyce duplo brevioribus calyceque subaequali quinquepartito apice scabris; caule repente pube brevissima reflexa plus minus vestito; foliis subsessilibus oblongis obtusis margine scabris, infimis subrotundis.

HERBA parva, *Veronicae serpyllifoliae* fere specie, a basi ramosa et repens. FOLIA basi angustiore sessilia, infima suborbicularia 3 lin. longa, media 7—8 lin. longa, 2½—2¾ lin. lata, suprema magis lanceolata. PEDUNCULI secundi, e foliorum alternorum angulis, erecti, glabri, pollicares. SPICAE ¾—1 poll. longae, e floribus 4—8 subsecundis plerisque distantibus. CALYCIS laciniae 3 lin. longae, lineari-lanceolatae, glabrae, setaceo-acuminatae et apicem versus parumper glanduloso-scabrae. COROLLA recta, labii inferioris palato parum rugoso violaceo saltem intensius tincto, laciniis ovalibus obtusis. ANTHERARUM loculi distantes, deorsum sursumque spectantes. CAPSULA 4½ lin. longa, acuminata, fusca, glabra.

In Brasilia, loco non adnotato: Sellow. ♃

4. RHYTIGLOSSA SARMENTOSA N. AB E. spicis axillaribus alternis longe pedunculatis paucifloris, floribus approximatis secundis, bracteis bracteolisque subulatis calyce duplo brevioribus calyceque aequali quinquepartito scabris; caule sarmentoso flagellarique repente pube reflexa hirto; foliis brevissime petiolatis basi obtusis apice attenuatis supra subtusque praesertim in costis hirtis, inferioribus ovato-lanceolatis superioribus lanceolatis.

Similis *Rhytiglossae repenti* et nescio an ejus varietas; differt caule longioribus internodiis praedito, habitu sarmentoso, densius pubescente, foliis laxe hirsutis hirtisve, magis lanceolatis at inferioribus tamen evidenter brevioribus latioribusque (6—8 lin. longis, 3—4 lin. prope basin latis), superioribus summisque autem 1—1½ poll. longis, 4—3 lin. latis apicem versus longe attenuatis (cunctis plus minus repandis), basi rotundata latiore in petiolum brevissimum contractis, pedunculis rhachique ad instar caulis pubescentibus, CALYCIS laciniis pubescenti-scabris lineari-subulatis angustioribus, ANTHERARUM loculis contiguis infero verticali supero obliquo. Palati PLAGA lanceolata acute marginata parce et oblique pectinatim venosa.

In Brasilia, loco speciatim non adnotato: Sellow. ♃

5. RHYTIGLOSSA LAEVILINGUIS N. AB E. spicis axillaribus pedunculatis, inferioribus alternis superioribus subinde oppositis in spicam terminalem compositam abeuntibus; floribus alternis secundis, bracteis bracteolisque subulatis calyce plus duplo brevioribus; antheris basi mucronulatis; caule adscendente quadrisulcato rhachique glabris; foliis lanceolatis obtusiusculis subsessilibus (brevissime petiolatis) margine serrulato-scabris; calycis quinquepartiti laciniis lineari-lanceolatis aequalibus scabriusculis; corollae palato lanceolato acute marginato avenio.

β. LONGIFOLIA: spicis omnibus axillaribus secundis, foliis lanceolato-attenuatis acutioribus.

A *Rh. angustifolia* distinguitur caule non tetragono sed sulcis quatuor in angulos totidem obtusos scabriusculos neque strigillosos diviso. SPICIS longioribus 1½—2½ poll. longis, inferioribus alternis pedunculo 1—1½ poll. longo (apice ubi flores incipiunt, saepe parumper inflexo), superioribus brevioribus densioribus oppositis, unde caulis habitus panicularis prodit, rhachibus glabris, foliis inferioribus brevioribus, 1½—1¾ poll. longis at latioribus (4 lin. latis) omnibus (repandis) margine scabris muriculis exiguis, denique plaga labii inferioris elevata acute marginata avenia. COROLLA paullo longior. ANTHERARUM loculus inferior longior superiore basique acutus. CAPSULA 8 lin. longa, fusca, 4-sperma. — In var. β. FOLIA (superiora) 3—5 poll. longa, 3—5 lin. lata. PEDUNCULI cum spicis folia aequantes aut superantes.

In prov. Rio Grande do Sul, Estancia dos Fideles ad S. Gabriel locis umbrosis, Decembri; in campis ad Alacriportum, Majo: Sellow; prope Rio Segundo in prov. Cordubensi et in insula S. Catharinae: Tweedie. Var. β. in Bonaria: Bacle. ♃

6. RHYTIGLOSSA OBTUSIFOLIA N. AB E. spicis axillaribus terminalique subbifidis simplicibusve, bracteis subulatis calyce quinquepartito multo brevioribus; antheris basi mucronulatis; foliis obtusis subsessilibus glabris, cauleque herbaceo quadrisulcato basi repente; corollae palato lanceolato punctulato aspero basi venoso; capsula superne ovali valde compressa.

β. HIRSUTICAULIS: caule hirsuto, foliis oblongo-lanceolatis obtusissimis.

COLOR foliorum pallide viridis. SUPERFICIES eorum punctulata nec lineolata. CAULIS erectus, pedalis et altior, acutangulus ad genicula brevifimbriatus. FOLIA 2½ poll. longa, 8—9 lin. lata, superiora minora. SPICAE pedunculatae, 1—2 poll. (demto pedunculo ¾—1¼ poll.) longae, ad basin hinc ramulo brevi subinde auctae, aliae simplices, omnes secundae, rhachi articulata nec vero fragili. BRACTEAE BRACTEOLAEque calyce triplo breviores, laciniae calycis lineari-lanceolatae, minute ciliolatae, 3—4 lin. longae. COROLLA a basi ad apicem labii inferioris 6 lin. longa, in superioribus floribus calycem vix excedens, purpurascens, puberula, tubo et faucibus angustis, labio superiori paullo breviori integro, inferiori trifido lobis aequalibus obtusis, palati area lanceolata, asperula in disco venosa. ANTHERARUM loculi oblique contigui inferioris mucrone baseos parvo. CAPSULA 6 lin. longa, glabra, brunnea, a medio valde compressa tetrasperma. SEMINA orbiculata, plana, hilo cordato, fusco-cinerea, margine denticulata. — An *Rh. laevilinguis* var. latifolia?

In Bonaria: Herb. Arnott. (nomine Beloperones *Nees): in ripis fluminum ad Alacriportum: Sellow. Var. β. ad Rio Negro, prov. Rio Grande do Sul: Riedel. ♃ Napaea.*

7. RHYTIGLOSSA ANGUSTIFOLIA N. AB E. spica terminali composita ramis brevibus; floribus ramis inferioribus alternis approximatis, bracteis bracteolisque setaceis calyce plus duplo brevioribus; caule erecto tetragono rhachique strigilloso-canescentibus glabrescentibus; foliis lanceolatis obtusis subsessilibus asperulis in costis strigillosis; calycis quinquepartiti laciniis linearibus lanceolatisve aequalibus pubescenti-scabris; corollae palato venoso.

Tabula nostra XIX.

β. COMPACTIOR: spica terminali breviore densiore ramis inferioribus trifidis densifloris; calycis laciniis brevioribus lanceolatis, caule fere glabro nec nisi lineis strigillosis in articulis superioribus praeditus.

Similis quod ad habitum *Rhytiglossae lavandulaefoliae*, sed differt longe gravissimis characteribus. SPICA in apice caulis densiuscula, basi trifida, ramis oppositis brevibus inaequalibus spicifloris. BRACTEAE et BRACTEOLAE pergraciles et breves, setaceae. CALYX $3\frac{1}{2}$ lin. longus aequaliter 5-partitus. COROLLA purpurea, 6 lin. longa, palato haud carinato-marginato. ANTHERARUM loculi omnino mutici, subtransversaliter obliqui. CAPSULA 4 lin. longa, fusca, basi pallidior, 4-sperma. — CAULIS pedalis, angulis acutiusculis, pubescentia strigillosa plus minus vestitus. FOLIA $2\frac{1}{2}$ poll. longa, 3 lin. lata, rigidula, punctulis minimis praesertim in pagina superiore asperula, venis costalibus 6—7nis ante marginem arcuatim coëuntibus, obtusissima infima subcuneata repandaque.

In prov. Goyazanae campis, e. g. ad Corrego Piau: Pohl, Gardner (n. 3413). ♃ Oreas.

8. RHYTIGLOSSA MEYENIANA N. AB E. spica terminali densa, bracteis lanceolatis bracteolis calycisque quinquepartiti laciniis linearibus longe ciliatis; foliis ovato-oblongis basi obtusissimis glabris.

Beloperone Meyeniana N. ab E. in Nov. Act. Ac. Nat. Cur. XIX. Suppl. 2. p. 381.

A *Rhytiglossa genuflexa* differt praecipue foliis basi obtusissimis glabris, quae illi basi in petiolum decurrunt et pilis vestita sunt, tum etiam bracteolis calycisque laciniis linearibus obtusiusculis, nec setaceo-acuminatis.

Prope Sebastianopolin: Meyen. ♃

9. RHYTIGLOSSA GENUFLEXA N. AB E. hirsuta; caule repente; spicis axillaribus terminalique pedunculatis cylindraceis densis, bracteis lanceolatis, bracteolis calycisque quinquepartiti laciniis setaceis hirsutis; foliis ovalibus basi acutis.

Justicia genuflexa N. et M. in Nov. Act. Ac. Nat. Cur. XI. p. 57. n. 7. R. et Sch. S. V. Mant. I. p. 248b. Spr. Cur. post. p. 18. Linn. Sp. Pl. ed. Dietr. I. 1. p. 394. n. 83.

CAULE maxime geniculato repente cum foliis hirsuto facilis est distinctu. COROLLA violacea, recta, 4 lin. longa, labii inferioris lacinia media venosa, parum undulata. LACINIAE calycis setaceae, hirsutae, superiore minore. BRACTEOLAE setaceae, calyce breviores eique subaequales. BRACTEAE lanceolatae, acutae. PEDUNCULUS longitudine spicae. FLORES in angulo singulae bracteae 2 — 3.

Ad flumen Ilheos juxta viam Felisbertiam, Decembri, et in sylvis circum Villa do Prado ad flumen Alcobaça: Maximilianus Princ. Vidensis. ♃ Dryas.

10. RHYTIGLOSSA CORDIFOLIA N. AB E. spica terminali laxiuscula cauleque repente hirsutis; bracteis lanceolatis, bracteolis calycisque quinquepartiti laciniis setaceis hirsutis; foliis cordato-ovatis cordatove oblongis basi inaequalibus brevissime petiolatis subtus hirsutis.

Simillima *Rhytiglossae genuflexae* ejusdemque omnino modo crescendi, differt autem foliis glaucescentibus, basi valde inaequalibus, ovatis cordatisve in acumen breve obtusum productis supra glabris subtus hirsutis (repandis), superioribus brevissime petiolatis, spicis laxioribus, subinde subsecundis pedunculo duplo longioribus. FLOS et FRUCTUS ut in illa. — *Rhytiglossa Meyeniana* distinguitur tum glabritie, tum vero et calycis laciniis bracteolisque angustioribus. FOLIA $2—2\frac{1}{2}$ poll. longa, poll. 1—14 lin. lata. FLORES rubicundi.

In sylvis prov. Porto Seguro circum Villa do Prado ad Alcobaça fluvium: Maximilianus Princ. Vidensis. ♃ Dryas.

§. 2. CALYX VEL QUADRIPARTITUS AEQUALIS, VEL QUINQUEPARTITUS LACINIA SUPERA MINORE SALTEMVE ANGUSTIORE.

11. RHYTIGLOSSA ILHENSIS MORICAND. ined. spicis axillaribus terminalique solitariis densis, bracteis ovatis subulato-cuspidatis ciliatis bracteolisque linearibus calycisque laciniis setaceis et caule superne hirsutis; foliis ovalibus acuminatis basi acutis petiolatis utrinque hirsutis; caule herbaceo basi repente geniculato.

A *Rhytiglossa Cajennensi* differt bracteis foliisque latioribus, antherarum loculis fere contiguis et iis simul fere transversis. — FOLIA cum petiolo semipollicari 3 poll. longa, poll. 1—13 lin. lata acumine arguto, basi breviter acuta. BRACTEAE 3 lin. longae, 2 lin. latae, venoso-septinerves, reticulatae, pallidae. BRACTEOLAE calyce sesquilineari longiores. COROLLA pubescens, pallide purpurascens, 4 lin. longa.

Prope oppidum Ilheos: Jac. Blanchet. ♃ Dryas.

12. RHYTIGLOSSA AXILLARIS N. AB E. floribus axillaribus oppositis sessilibus, bracteolis lanceolatis acuminatis calycem aequantibus; calycis quadripartiti laciniis lineari-setaceis scabris; foliis brevissime petiolatis glabris, inferioribus ovalibus obtusis (axillis sterilibus), superioribus (floralibus) lanceolatis acutis.

CAULIS digitalis vel paullo altior, tener, ramosus, erectus adscendensve, superne lineis pubescentibus alternatim oppositis notatus, articulis compressis. FOLIA media 8—9 lin. longa, 4—3 lin. lata, superiora angustiora acutiora et paullo breviora margine scabra, magis approximata, inferiora decrescendo ex ovalibus subrotunda, obtusiora magisque distantia (*Buxi*), glabra; cuncta minutim lineolata. FLORES a medio caule oppositi. BRACTEOLAE 4 lin. longae, lanceolatae, stricte acuminatae, margine scabrae, CALYCIS laciniis vix longiores at duplo latiores. COROLLA 5 lin. longa, pubescens, tenera, tubo brevi, palato lato; labium superius rectum, triangulari-attenuatum apice bidentulum, inferius trifidum (in nostro incompletum), palato laxe pectinatim venoso. STAMINA longitudine fere labii superioris, incurva; ANTHERARUM loculi ovales contigui; supero sursum, infero a latere dehiscentes. CAPSULA 4 lin. longa, lanceolata, lutea, compressa, glabra, a tertia parte a basi seminifera. SEMINA 4, compressa, ad umbilicum emarginata, undique dense tuberculata, tuberculis obtusis.

In campis ditionis fluvii Jacuy ad S. Barbara da Encrucilhada, prov. Rio Grande do Sul: Sellow. ♃ ? Napaea.

13. RHYTIGLOSSA MENTHOIDES N. AB E. caule repente lineatim hirsuto; spica caulis ramorumque terminali densa, verticillata; bracteis oblongo-lanceolatis utrinque acutis, bracteolis lineari-subulatis calycisque quadripartiti laciniis setaceis hirsutis; foliis ovatis subcordatisve acutiusculis supra hirsutis, petiolo mediocri.

Folia media 3 poll. longa (cum petiolo 5-lineari) prope a basi $1\frac{3}{4}$ poll. lata, inferiora minora longiori petiolo, superiora et ramea breviori petiolo, cuncta supra valde hirsuta, subtus praeter costas pilosulas glabra. Spica terminalis (ad speciem subinde et 2 oppositae), pedunculata, 1—2 poll. longa, cylindrica. Flores in axillis bractearum 2—3, sessiles, basi ejus petiolari adnati, non omnes perfecti, verticillos subcontiguos fingentes. Bracteae, bracteolae et calyces aequales, 2 lin. longae, pilis longis patentibus ciliatae. Corolla 3 lin. longa, rubra tubo albo. Antherarum loculi ovales, transversim contigui. Capsula $2\frac{1}{2}$ lin. longa, pubescens, pallida.

Prope Castel Novo praedium, prov. Matto Grosso, Novembri: Riedel.

14. RHYTIGLOSSA POEPPIGIANA N. ab E. caule juvenili dense pubescenti-lineato, geniculato (basi repente?); spicis axillaribus terminalique pedunculatis subcylindricis densis, pedunculo hirsuto; bracteis ovalibus oblongisve cuspidatis, bracteolis calycisque quadripartiti laciniis lineari-setaceis aequalibus pubescenti-glandulosis; foliis subovatis attenuatis basi acutis glabris.

Differt a *Rhytiglossa genuflexa* caule haud repente aut saltem non nisi ad basin radices agente, pubescentia molliore et densiore neque pilis patentibus vestito, pube in vittas ad angulos alternos confluente, foliis angustioribus neque ovalibus latitudine maxima media, sed prope a basi ad apicem extenuatis glabris (repando-crenatis costis et margine scabriusculis, laete viridibus), basi acuta in petiolum breviorem desinentibus, bracteis haud lanceolatis utrinque acutis sed vel ovalibus vel oblongis in cuspidem subulatam excurrentibus (pilosis). — Folia cum petiolo bilineari-hirsuto $2\frac{1}{4}$—$2\frac{1}{2}$ poll. longa, 10—12 lin. lata. Bracteae cum bracteolis et calyce 2—$2\frac{1}{2}$ lin. longae, illa $\frac{1}{2}$—$\frac{3}{4}$ lin. latae, cuspide reliquam partem fere aequante. Bracteolae lineares; calycis laciniae lineari-subulatae distincte glandulosae. Corolla (purpurascens) 3 lin. longa, labii inferioris lobis obtusis, palati plaga oblonga, evidenter pectinatim venosa. Antherarum loculi ovales oblique distantes et inter sese fere paralleli, altero deorsum, altero sursum dehiscente. Fructus deest.

Ad flumen Amazonum: Poeppig. ♃ *Najas.*

15. RHYTIGLOSSA CHAMAEDRYOIDES N. ab E. caule diffuso, juvenili piloso-lineato; spicis terminalibus raro et axillaribus pedunculatis laxiusculis; floribus oppositis discretis, bracteis bracteolisque subulatis subaequalibus calyce duplo brevioribus; calycis subquadripartiti laciniis lineari-subulatis pubescenti-scabris serrulato-ciliatis, quinta exigua setacea; foliis ovato-subrotundis acutiusculis glabris.

Similis *Rhytiglossae genuflexae* et *cordifoliae*, differt caule foliisque minime hirsutis, sed hisce glabris caule autem lineis e pilis brevibus confluentibus alternatim oppositis lineato, foliisque latioribus brevioribusque basi obtusis (cum petiolo bilineari $1\frac{1}{4}$—$1\frac{1}{2}$ lin. longis, $\frac{3}{4}$—1 poll. latis, subrepandis). — Caulis basi ramosus, ramis basi geniculatis et subinde repentibus, ad alt. pedis dimidii assurgentibus. Spicae laxiores, quam *Rh. genuflexae*, bracteis brevioribus. Calyx vel quadripartitus absque vestigio laciniae superioris vel lacinia quinta exiguaque instructus. Corolla $2\frac{3}{4}$ lin. longa, albida, labii disco ruguloso purpurea picto; laciniae laterales media angustiores. Capsula 3 lin. longa, lanceolata, glabra. Semina oblique subovata, tuberculata, fusca.

In sylvis ad Cabo Frio, Martio: Maximilianus Princ. Vidensis. ♃ *Dryas.*

16. RHYTIGLOSSA PAUCIFLORA N. ab E. caule diffuso, juvenili sparsim piloso; spica terminali pedunculata laxa basi interrupta, rhachi hirsuta, floribus oppositis; bracteis bracteolisque subulatis subaequalibus calyce brevioribus hispidis, calycis laciniis 4 lanceolatis pubescenti-hispidis, quinta exigua setacea; foliis ovalibus utrinque acutis, sparsim pilosis glabrescentibus.

A *Rhytiglossa genuflexa* differt caule foliisque multo parcioribus pilis inspersis, spicaque laxiore, maximeque calycis lacinia dorsali exigua; a *Rh. chamaedryoide* praecipue differt foliorum figura, quippe quorum inferiora cum petiolo trilineari $1\frac{3}{4}$ poll. longa, 10 lin. lata, reliqua a 2 poll. longis, 9 lin. latis ad $1\frac{1}{2}$ poll. longa, 6 lin. lata, fere lanceolata transeunt. Rhachis spicae hirsutior est. Flores magis inter se distant, praesertim inferiores. An var. *Rh. chamaedryoidis?* — Suffrutex est pedalis. Flores albi. (Riedel.)

In locis humidis prope Camapuan, prov. Matto Grosso: Riedel. ♃ *Oreas.*

17. RHYTIGLOSSA PIAUHIENSIS N. ab E. caule diffuso patenti-hirsuto; spica terminali pedunculata elongata, rhachi calycibusque cum bracteis hirsutis; floribus oppositis discretis, bracteis bracteolisque subulatis inaequalibus calyce plus duplo brevioribus; calycis laciniis 4 subulatis quinta exigua; foliis ovatis apice angustiori obtusis e basi rotundata in petiolum brevem attenuatis laxe pubescentibus.

Differt a *Rhytiglossa pauciflora* hirsutie caulis rhacheos et calycum multo densiori et longiori patentissima canescentiam provocante et spica longiore pluriflora. Calyces breviores sunt, 2 lin. longi. Bracteae lin. 1 vix longae, bracteolae duplo fere breviores bracteis. Corolla pallide purpurea, 3 lin. longa; palati plaga lanceolata, elevata, canaliculata subtiliter oblique striata marginibus elevatis acutis.

In prov. Piauhiensi: Gardner (n. 2290). ♃ *Hamadryas.*

18. RHYTIGLOSSA OBLONGA N. ab E. caule basi repente geniculato-adscendente erectove pilis recurvis hirto; spica terminali trifida trichotomave basi foliosa, partialibus pedunculatis densiusculis; floribus oppositis approximatis, bracteis bracteolisque lineari-subulatis aequalibus calyce brevioribus calycisque quadripartiti laciniis lanceolato-subulatis pubescenti-scabris; foliis oblongis acutiusculis in petiolum brevissimum attenuatis laxe hispidulis.

Differt a *Rhytiglossa genuflexa*, *chamaedryoide* et *pauciflora* jam solis foliis angustioribus regulariter oblongis et subsessilibus; a priori etiam bracteis bracteolis calycibusque minime hirsutis, a binis posterioribus caule praesertim superiora versus dense hirto vel etiam hirsuto haud diffuso spicisque densioribus spicam compositam terminalem efficientibus. Folia superiora $2\frac{1}{4}$—$2\frac{1}{2}$ poll. longa, 9—11 lin. lata, infra apicem saepe acutum repando-crenata utrinque lineolata pilisque brevibus hirta; inferiora breviora, obtusiuscula basi magis attenuata, suprema ad basin spicae terminalis et primariae divisionis unguiculares. Spicae 2—3 poll. longae. Calyx 3 lin. longus. Corolla ut in *Rh. genuflexa.* Capsula 3 lin. longa, scabra, pallida, in medio tetrasperma, dorso sulcata et supra medium utrinque compressa atque constricta.

In prov. Rio Grande do Sul ad urbem Alacriportus, ad S. Luciam et S. Laurentium rel., locis udis secundum ripas fluviorum, Majo, Junio: Sellow. ♃ *Napaea.*

19. RHYTIGLOSSA LAVANDULAEFOLIA N. ab E. glabra; spicis in caule ramisque terminalibus subfastigiatis; floribus distantibus oppositis bracteis bracteolisque lanceolato-subulatis, illis calycem aequantibus paullove longioribus, his calyce brevioribus; caule erecto obtuse quadrangulari; foliis linearibus obtusis sessilibus aveniis; calycis quadripartiti laciniis subulatis aequalibus; corollae palato acute marginato.

Distinctissima foliis linearibus $1\frac{1}{2}$ poll. longis neque $\frac{1}{2}$ lin. latis omnino sessilibus obtusissimis et propter ramos costales fere parallelos ad speciem nervoso-striatis. — Caulis circiter pedalis, strictus. Spicae $2-2\frac{1}{4}$ poll. longae, brevipedunculatae, glabrae. Bracteae lanceolato-subulatae, inferiores praesertim calyce longiores. Calyx 2 lin. longus, omnino sessilis. Corolla $3\frac{1}{2}$ lin. longa, pallide purpurascens, labii inferioris laciniis brevibus obtusis, palati gibbo valde elevato, canaliculato marginibus acutis elevatis. Antherae loculi distantes basi brevissime mucronati. Fructus deest.

In campis ad Corrego Piau, prov. Goyazanae: Pohl (nomine Justiciae lavandulaefoliae) *et Gardner (n. 3412). Oreas.*

20. RHYTIGLOSSA LINEARIS N. ab E. caule hirsutissimo; spica terminali solitaria; floribus subdistantibus oppositis, bracteis e basi ovata subulatis bracteolisque lineari-subulatis calyce brevioribus, calyceque hirsutis; foliis linearibus obtusis pilosis; calycis quadripartiti laciniis aequalibus lineari-acuminatis.

A *Rhytiglossa lavandulaefolia* differt hirsutie in caule maxime conferta patente, alia ut taceam. Rhizoma crassiusculum, fibris validis. Caulis erectus, simplex, quadrangularis. Folia sessilia, apicem versus parum attenuata, $2-2\frac{1}{4}$ poll. longa, lin. 1 lata, utrinque pilis plus minus sparsis vestita. Spica in nostris pollicaris in pedunculo semipollicari longiorive pilosa vel hirsuta; inferiora distantia, minora; infima vix $1\frac{1}{2}$ lin. longa, ovalia. Florum oppositorum juga 4 — 5. Calyx 3 lin. longus. Corolla coerulea, 5 lin. longa, labio inferiore lato convexo trifido palato-rugoso-reticulato. Capsula longitudine calycis.

In paludibus prope urbem Cujaba, prov. Matto Grosso, Februario: Riedel. ⊙

21. RHYTIGLOSSA DISTORTA N. ab E. spicis axillaribus spicam terminalem caulis ramorumque secundam basi foliosam exhibentibus secundifloris; caule fruticoso diffuso geniculato ramosissimo villoso; rhachibus subvelutinis, bracteis bracteolisque subulatis calyce brevioribus unifloris; foliis e basi obtusa lanceolato-attenuatis supra laxe hirsutis subtus holosericeo-mollibus; calyce quadripartito laciniis lanceolatis subulato-acuminatis glabris.

Similis *Rhytiglossae dasyclado*, differt caule lignoso, densius villoso pubescentia molliore (aetate glabrescente) ad genicula infracto et magis incrassato, ramis, praesertim superioribus, secundis basi nudis apicem versus jugis duobus singulove foliorum e quorum angulo exteriori singulae spicae oriuntur cum spica terminali spicam compositam secundam basi foliosam exhibentes, porro foliis angustioribus statimque a basi fere attenuatis (repando-crenatis) subtus densissime at subtilissime holosericeis, neque glabris, nec margine ciliatis ($3\frac{1}{2}$ poll. longis, prope a basi 6—8 lin. latis, brevissime petiolatis) calyce glabro longiori ($4\frac{1}{2}$ lin. longo), corolla majori (9—10 lin. longa, tubo respectu limbi longiori basi incurvo), antherarum loculis contiguis. — Rhaches apicem versus glabrescunt. Corollae plaga palatina acute marginata pectinatim laxe venosa sulco medio insculpta.

In ditione fluvii Paraiba?: Sellow. ♄

22. RHYTIGLOSSA SYMPHYANTHA N. ab E. glabra; spicis axillaribus terminalibusque compositis pedunculatis cylindricis densiusculis; floribus binis quaternis quinisve in rhachilla brevissima bracteae lineari-lanceolatae brevi connata seriatim contiguis sessilibus erectis, bracteolis calycisque laciniis setaceis glanduloso-pubescentibus; lacinia supera plus duplo minore; foliis oblongis apice longe attenuatis basi acutis (rariusve obtusis).

? β. Obtusifolia: foliis apice parum attenuatis obtusis, spica terminali solitaria geminave.

γ. Subpaniculata: spicis axillaribus terminalique compositis, foliis basi magis obtusis.

Caulis herbaceus, succulentus, seccando collabescens, pluripedalis, geniculatus, basi repens. Folia 5 — 6 poll. longa, $1-1\frac{3}{4}$ poll. lata, basi rotundato-acuta, apice in acumen longum angustum obtusiusculum obliquum attenuata, glabra, mollia; petiolus brevis in aliis paullo longior. Spicae terminales ternae, media reliquis paullo longior, 3—4 poll. longa; axillares folium subaequantes, 3 lin. longae, glanduloso-pubescentes. Singularis in hac specie est glomeruli structura, utpote cujus rhachilla simplex, circiter $1-1\frac{1}{2}$ lin. longa tota bracteae adnata 2 ad 6 calyces in una serie sursum spectantes contiguos sessiles profert. Bracteolae calyce 4 lin. longo paullo breviores. Calycis laciniae apice setaceae, longe ciliatae; superior duplo brevior, setacea, angustissima. Corolla $3\frac{1}{2}$ lin. longa, rosea. Capsula 3 lin. longa, straminea, pubescens.

Var. β. quod ad habitum accedit *Rh. genuflexae*, sed differt glabritie et floribus saltem hinc inde conseriatis, saepe autem et solitariis. Caulis scandens. Corollae labium superius violaceum; inferius violaceum striis saturatioribus. An propria species?

In sylvis secundum fluv. Peruaguaçu, e. g. ad Engenho da Ponte, prov. Bahiensis, Decembri: Martius; locis humidis sylvarum ejusdem provinciae: Sellow, J. Blanchet. Var. γ. in fruticetis prope Ilheos, Februario: Blanchet. ♃ *Dryas.*

23. RHYTIGLOSSA LAETA N. et M. glaberrima; spicis axillaribus terminalique vel simplicibus vel basi trifidis laxis oppositifloris; caule adscendente (?); bracteis ovatis apice subulatis bracteolisque calycisque laciniis lineari-subulatis appressis; calyce bracteis duplo longiore solitario subquinquepartito, lacinia supera multo minore setacea; foliis lanceolatis longe acuminatis basi in petiolum acute desinentibus irregulariter repando-crenatis.

Similis *Rh. dasyclado* sed distincta glabritie, foliorum acumine angustiore saepe et argutissimo basique acuta, spicis propter calyces bracteasque subdepressas angustioribus, etiam glabris, rel. — Calyx 2 lin. longus, lacinia dorsali multo minore setacea. „Corolla 5 — 6 lin. longa, flavescenti-albido-virens (alba, Riedel); labium inferius (latum, trilobum, convexum) medio roseum striis parallelis transversalibus albis“ (Martius). Capsula 6 lin. longa, lanceolata, basi valde attenuata, a medio in dorso unisulcata 4-sperma. Semina rufa.

Variat spica terminali solitaria axillaribus nullis, vel harum una alterave accedente cunctis simplicibus geminisve ternisve.

In sylvis caeduis montis Corcovado, prov. Rio de Janeiro, Octobri: Martius (nomine Justiciae laetae, *Obs. n. 214), Riedel et Mertens; in Serra Grande, prov. Sebastianopolitanae: Schott; loco non accuratius indicato: Sellow.* ♃ *Dryas.*

24. RHYTIGLOSSA DASYCLADOS Mart. spica terminali solitaria geminave laxiuscula subsecunda; caule procumbente adscendente bracteis bracteolisque subulatis scabris calyce brevioribus unifloris opposita saepe sterili; foliis oblongo-lanceolatis acuminatis basi obtusiusculis glabris; calyce subquinquepartito laciniis lineari-acuminatis, quinta exigua setacea vel deficiente.

α. Caule lineis oppositis subinde confluentibus hirsuto, corollae tubo crassiore.

α*. Spica laxiore, floribus fere omnibus secundis.

α**. Spica densiore, fere usque ad apicem oppositiflora (caule valde hirsuto, foliis subtus in costis pilosis).

β. Glaberrima: corollae tubo graciliore. Flores violacei vel coerulei. Caulis 2—4-pedalis, pallide lineolatus.

Caulis 2—3-pedalis teretiusculus inferne glaber, superiora versus lineis duabus pilorum patentium e foliis decurrentibus vel undique etiam hirsutus, ramosus. Folia 2—3 poll. longa, ¾ poll. lata, apicem versus attenuata, basi obtusa in petiolum brevem acute desinentia, raro fere cordata. Spica terminalis una 3—4 poll. longa, addita saepe altera minore, pedunculata. Flores saepe alterni unilaterales, raro oppositi, sessiles. Calyx 5 lin. longus, internodia rhacheos aequans, laciniis 4 lineari-acuminatis strictis hispidulo-scabris aequalibus, quinta vel nulla omnino vel exigua setacea (supera). Corolla 8 lin. longa; labium superius brevius ovatum concavum violaceum, inferius trilobum lobis ovatis obtusis, dilutius violaceum, disco medio sulcato et lineis biserialibus transversalibus violaceo-sanguineis picto. Antherarum loculi omnino discreti, mutici semiovales, superior transversalis sursum dehiscens. Fructus deest.

Var. α. inter Lagoa dourada et Camapuaô praedia, prov. Minarum, Februario, Martio: Martius; in vicinia Sebastionopoleos: Sellow, Riedel, Gardner. Var. β. prope Ypanema, prov. S. Pauli, mense Martio: Riedel. ♃ Dryas.

25. RHYTIGLOSSA CARACASANA N. ab E. spica terminali solitaria geminave simplici bifidave laxiuscula oppositiflora; caule basi repente adscendente glabro, bracteis bracteolisque subulatis scabris calyce quadripartito brevioribus unifloris; foliis lanceolatis apice attenuatis basi obtusiusculis glabris.

Justicia Caracasana Jacq. Coll. IV. p. 116. Ic. II. t. 206. Vahl. En. I. p. 153. n. 100. Willd. Sp. Pl. I. p. 93. n. 52. ed. Dietr. I. p. 388. n. 64. R. et Sch. S. Veg. I. p. 159. n. 72.

Caulis firmus, pluripedalis, primo articulo repens, omnino glaber, qua nota et maxime floribus oppositis a *Rhytiglossa dasyclado* differt. Folia majora sunt, scil. 5—6 poll. longa, 1—1¼ poll. lata, e basi obtusa in petiolum brevissimum acute desinentia. Calyx 3½ lin. longus, quadrifidus; corolla 5 lin. longa; flos igitur minor, quam in *Rh. dasyclado*. Discus labii inferioris utrinque callo distincto longitudinali instructus est, ex quo latere labii deflectuntur.

Ad Caracas: Jacquin; in regno Mexicano: Mairet de la Chauxdefond; in prov. Minarum: Ackermann. — Justicia Caracasana *Herb. Willd. n. 343., ex insulis Caraibis, a Swartzio tradita, non hujus est loci, neque magis* Justicia Caracasana *Humb. et Kunth. ad Cumana lecta, quae calyce quinquepartito describitur.*

26. RHYTIGLOSSA AMAZONICA N. ab E. spica terminali solitaria densiuscula; caule basi repente geniculato apice adscendente lineis subinde confluentibus pubente; bracteis bracteolisque subulatis scabris calyce brevioribus unifloris; floribus oppositis; calycis quadripartiti laciniis lanceolato-linearibus subulato-acuminatis scabris; foliis lanceolatis utrinque attenuatis obtusis glabris.

Differt a *Rhytiglossa dasyclado* et *laeta* foliis minoribus basi magis (in petiolum sat longum) attenuatis, apice minus attenuatis acumine magis retuso, tum flore minore; a *Rh. laeta* insuper calyce quadripartito et caule plus minus pubescente atque subhirsuto. *Rh. lavandulaefolia* et *angustifolia* foliis differunt angustioribus minus attenuatis. Folia vix 2 poll. longa, 3½—4 lin. lata, irregulariter repanda, margine scabra, supra praesertim dense lineolata, inferiora breviora. Spica brevis, subsessilis. Calyx 2½ lin. longus. Corolla purpurascens, 5 lin. longa; labium inferius obovatum, trilobum, palati plaga pubescente, subovata, subtiliter et obsolete pectinatim venosa. Antherarum loculi oblongi, aequales, inferior verticalis, superior obliquus.

Ad fluvium Amazonum: Poeppig (n. 2156). Najas.

27. RHYTIGLOSSA DIVERGENS N. ab E. spicis axillaribus oppositis terminalique sessilibus folio brevioribus subsecundifloris pubentibus; foliis ovali-oblongis utrinque attenuatis obtusis, basi in petiolum acute decurrentibus glabris; caule basi repente adscendente ramisque furcatis divergentibus pubescentibus; calycis lacinia supera minima setacea; antheris muticis.

Fruticulus humilis, pedalis circiter, caule geniculato 4-sulco. Folia 2—2½ poll. longa, vix 1 poll. lata, supra lineolata, laete viridia. Spicae ½—1 poll. longae, sessiles vel subsessiles. Bracteae et bracteolae subulatae calyce 2 lin. longo laciniis etiam subulatis pubescentibus plus triplo breviores. Corolla semipollicaris, rubicunda, labio superiori breviori, inferiori lato trilobo disco convexo venoso. Antherarum loculi omnino distantes semiovales. Capsula (immatura) parva, pubescens.

In profundis sylvis ad urbem Pará, Aprili: Martius. ♄ Najas.

28. RHYTIGLOSSA PECTORALIS N. ab E. spica terminali dichotoma glanduloso-pubescente filiformi; floribus distantibus secundis, bracteis bracteolisque setaceis calycem aequantibus; caule basi repente adscendente (linea pilosa a gemma fortiori decurrente saepe notato) alternatim bisulculato; foliis lanceolatis longe attenuatis basi acutis brevipetiolatis; calycis lacinia supera paullo minore subcapillari.

Justicia pectoralis Jacq. Am. p. 3. t. 3. Vahl. En. I. p. 144. et Herb.! Willd. Sp. Pl. ed. Dietr. I. p. 395. n. 85. Humb. B. et Kunth. Nov. Gen. et Spec. II. p. 232. Bot. Reg. t. 796. (specimen solito grossius, pingue magisque pubescens). Sieb. Fl. Ins. Trinit. n. 136.

Variat α. foliis angustioribus a basi apicem versus continue attenuatis, spicis gracilioribus, caule piloso-lineato.

β. foliis paullo latioribus lanceolato-oblongis ante medium latioribus hinc demum apicem versus attenuatis, spicis firmioribus, floribus plerisque oppositis, caule glaberrimo. — „Flores albi, labio inferiore violaceo" (Riedel). An distincta species?

Corolla 4—6 lin. longa, pallide incarnata. Labium inferius purpureum in disco laciniae mediae pectinatim venoso rugosum. Antherarum loculi ovales obliqui.

In Antillis: Browne; in insula Trinitatis: Sieber; in Brasilia: Martius; in Mexico: Haenke; in Guiana Anglica: Schomburgh, n. 176 (141). Var. β. In sylvis umbrosis tractus montium Serra de Mantiqueira, prov. Minarum, Julio: Riedel. Vaga.

29. RHYTIGLOSSA LONGIFLORA N. ab E. spicis axillaribus terminalique di — trichotomis pubentibus, pube brevissima; floribus distantibus secundis, bracteis bracteolisque setaceis, illis calycem aequantibus; caule adscendente subquadrangulari elongato; foliis ovato-oblongis apice attenuatis subtus confertim lineolatis, inferioribus subinde basi abrupte cuneatis; calycis quinquepartiti lacinia superiore duplo minore setacea.

Variat α. caule rhachique dense pubescentibus canescentibus, flore majore.

β. Misera: caule glabro rariusve lineis pubescentibus obsoletis notato, corolla minore (10 lin. — 1 poll. longa).

Rhytiglossae pectorali subsimilis, differt statura majore (1—3-pedali) pubescentia exigua quidem at ubi adest densiore, foliis latioribus majoribus, 4—3 poll. longis, 1½—1 poll. latis apice valde attenuatis, basi (inferioribus praesertim) ex rotunditate cuneatim in petiolum longe majoribus (1—1½ poll. longis). — Folia superiora in aliis breviora sunt reliquis magisque

ovalia, in aliis longiora et oblongo-lanceolata. — CALYX 2 lin. longus laciniis lineari-subulatis canescenti-scabris. „FLORES inaequaliter sanguinei" (Riedel). ANTHERARUM loculi ovales sursum deorsum inclinati.

In sylvis umbrosis prope Praesidium S. Joannis Bapt., prov. Minarum, Julio in anthesi: Riedel. Var. β. ad Agoa quente, prov. Goyazanae: Pohl.

30. RHYTIGLOSSA LEUCOPHLOEA N. AB E. spicis axillaribus terminalibusque bifidis dichotomisve recurvatis; floribus secundis; bracteis bracteolisque setaceis brevibus glanduloso-pubentibus; foliis ovatis cauleque hirsutis glabrescentibus; corolla elongata.

Justicia leucophloea N. ab E. in Plant. Haenk. ined.?
Dicliptera brasiliensis N. et M. in Nov. Act. Acad. Nat. Cur. XI. 1. p. 60. n. 1.
Dicliptera xipotensis Röm. et Schult. S. Veg. I. Mant. 1. p. 248. c. Willd. Sp. Pl. ed. Dietr. I. p. 426. n. 4.
Dicliptera recurvata Spr. S. Veg. cur. post. p. 19.
Justicia setibractea Pohl. ic. in Herb. Mus. Palat. Vindob. t. 3215.

In descriptione *Dicliptera Brasiliensis*, l. c. loco: folia „brevissime" petiolata legendum: „brevipetiolata."

In sylvis profundis Serra do Mar: Pohl; ad Rio Xipoto fluvium in prov. Minarum: Martius; ad viam Felisbertiam prope Ilheos flumen, Decembri: Maximilianus Princ. Vidensis; in imperio Mexicano?: Haenke. ♃ Dryas.

31. RHYTIGLOSSA PANICULATA N. AB E. spicis axillaribus terminalibusque bifidis dichotomisve recurvato-patentissimis; floribus secundis, bracteis bracteolisque brevibus glanduloso-pubentibus; foliis ovatis cauleque hirsutis; corollae brevis faucibus inflatis.

Differt a *Rhytiglossa leucophloea* corolla duplo breviore (4 lin. longa), pallida faucibus campanulato-inflatis tubum aequantibus. Reliqua ut in hac. — Labii inferioris palatum latius tumens pectinatim venosum. ANTHERARUM loculi ut in *Rh. leucophloea* connectivo longo discreti.

In sylvis ad Ilheos: Blanchet (n. 2979). ♃ Dryas.

XL. AMPHISCOPIA N. AB E.

AMPHISCOPIA *N. ab E. Endlicher Gen. n. 4094. Meisner Gen. p. 297 (205).*

CALYX profunde quinquepartitus, aequalis (parvus). COROLLA ringens, labio inferiori trifido laevi. STAMINA duo; ANTHERAE biloculares muticae vel calcaratae, loculis in connectivi elongati finibus altero sursum altero retrorsum spectante. STIGMA simplex. CAPSULA ad medium usque asperma, VALVULIS plano-contiguis, in superiore parte bilocularis depressa et inferius tetrasperma. DISSEPIMENTUM persistens. SEMINA compressa, RETINACULIS suffulta.

INFLORESCENTIA: SPICAE axillares, oppositae vel terminalis composita, secundae, bracteatae, ramulis secundifloris. BRACTEAE florales latae, basi in petiolum latiusculum contractae pedicelloque brevissimo connatae. BRACTEOLAE parvae.

1. AMPHISCOPIA CUNEIFOLIA N. AB E. spicis axillaribus oppositis simplicibus folio brevioribus; foliis obovato-ellipticis acutiusculis basi cuneiformi sessilibus glabris, bracteis orbiculato-spathulatis ciliatis.

Justicia cuneiformis N. et M. in Nov. Act. Ac. Nat. Cur. XI. 1. p. 58. Willd. Sp. Pl. ed. Dietr. I. p. 409. n. 127.

Variat foliis minoribus (3—4 poll. longis) basi mediocriter attenuatis, et majoribus (7—8 poll. longis) basi in petiolum angustiorem longioremque attenuatis; his etiam spicae sunt longiores et bracteae omnino rotundatae, illis spicae breviores sunt bracteaeque subinde mucronulatae. Antherarum calcar saepe reflexum loculoque retro adpressum.

In prov. Bahiensi ad viam Felisbertiam, Decembri: Maximilianus Princ. Vidensis, J. Blanchet (n. 2395). ♃ Dryas.

2. AMPHISCOPIA MARTIANA N. AB E. spicis axillaribus oppositis simplicibus folio brevioribus; foliis oblongo-ovalibus in petiolum cuneiformi-attenuatis acutis bracteisque orbiculato-spathulatis rotundatis glabris.

Differt inprimis ab *Amphiscopia cuneifolia* foliis petiolatis nec cuneiformi-sessilibus, et bracteis margine nudis. BRACTEOLAE calyce breviores.

In sylvis Japurensibus: Martius; in sylvis prope praedium Castel Novo, prov. Matto-Grosso, Novembri: Riedel. ♃ Najas.

3. AMPHISCOPIA CILIATA MORICAND. ic. ined. spica terminali pedunculata simplici, folio breviore; foliis ovalibus in petiolum cuneiformi-attenuatis obtuse cuspidatis repandis bracteisque orbiculatis subspathulatis rotundatis ciliatis.

Ab *A. Martiana* distinguitur bracteis foliisque ciliatis; ab *A. Beyrichii* spica simplici, foliis in petiolum haud undulatum attenuatis ciliatis, bracteis majoribus, antherarum loculis minus inter se distantibus.

In Brasilia: Herb. Moricand. ex Herb. D'Urvill.

4. AMPHISCOPIA BEYRICHII N. AB E. spicis axillaribus terminalique compositis; foliis oblongis acuminatis in petiolum longum undulatum attenuatis glabris, bracteis subrotundis retusis ciliatis.

Tabula nostra XX.

β. PRUNELLAEFOLIA: foliis minoribus obtusis.

Justicia prunellaefolia Pohl. ic. in Herb. Mus. Palat. Vindob. n. 4745.

FRUTICULUS bi — quadripedalis, basi repens dein adscendens, inferne geniculatus, teres, glabriusculus, in parte hornotina subtetragonus tomentosus. FOLIA 5—6 poll. longa, 1—1½ poll. lata, inaequalia, acuminata, in petiolum longum cuneiformi-attenuata, subrepanda, glabra, supra lineolata, nervis costalibus quinis senisve. SPICAE axillares inferiores alternae, folio breviores, parce compositae, subinde nullae. SPICA terminalis, 1—4 poll. longa, e spiculis partialibus brevibus, inferioribus oppositis, foliis parvis suffultis, reliquis alternatim secundis erectis. RHACHES tomentosae. FLORES alternatim secundi, pedicello brevi. BRACTEAE 3 lin. longae subrotundae paullo latiores quam longae, retusae vel emarginatae cum mucronulo, ciliatae, herbaceo-membranaceae venoso-reticulatae, coloratae, basi contractae petiolo brevi concreto; bractea altera, non omnino opposita, exilissima, subulata patens; terminales cujusque ramuli flores terni, nulla opposita bractea abortiva. BRACTEOLAE ad basin calycis duae, parvae, calyce breviores, subulatae, forma et magnitudine bracteae (sterilis). CALYX linea paullo longior membranaceus, parum

rubescens, laciniis lineari-lanceolatis, acutis, margine fuscescentibus. COROLLA 4 lin. longa, apice subpubescens, coerulescens (Riedel); labia pulchre venosa; superius concavum, minutim emarginatum, inferius nec profunde trifidum: laciniis obtusis, media latiore, rotundata rosea cum striis confluentibus albis in medio; laciniis lateralibus ovalibus. STAMINA 2, tubo inserta; FILAMENTA glabra; connectivum veluti altera pars filamenti; apici filamenti a latere interiori connatum eidemque parallelum, longum, deorsum a filamento angulo acuto dehiscens ibidemque ferens loculum inferiorem, in supremo fine autem superiorem, qui quidem loculi unius longitudine inter se distant, oblongi mutici glabri violacei; pollen pallens. GERMEN oblongum, glabrum; STYLUS filiformis, pubens; STIGMA incurvum, subulatum videbatur, basi nodulo discretum. CAPSULA vix 3 lin. longa, oblonga, scabriuscula, valvulae a basi ad medium plano-contiguae, nec compressae; pars superior capsulae septo, ut mihi visum incompleto, divisa, ad basin tetrasperma. RETINACULA lata, truncata. SEMINA in nostris exemplis immatura sunt et corrugata.

γ. HUMILIS: caule simplici brevi undulato, foliis ovatis obtusis (subtus subtilissime velutinis), spica terminali solitaria parva.

FOLIA in apice caulis adproximata, $2\frac{3}{4}-3\frac{1}{2}$ poll. longa, $1\frac{1}{2}-2$ poll. lata. INFLORESCENTIAE partes omnino ut in reliquis.

Crescit in umbrosis rupestribus sylvarum aboriginum super tractum montium Serra do Mar, e. g. in Serra d'Estrella, Martio, Augusto, Novembri et Decembri florens: Beyrich, Sellow, Martius, Riedel, Schott, Lund, Gardner; Pernambuci: Gardner. ♃ Dryas.

5. AMPHISCOPIA POLYSTACHYA N. AB E. spicis axillaribus oppositis simplicibus, bracteis ovatis, bracteolis ovato-falcatis ciliatis; foliis oblongo-lanceolatis lanceolatisve brevipetiolatis ad costas cauleque quadrangulari pubentibus.

Justicia polystachya Lam. Ill. p. 40. Vahl. Symb. II. p. 7. t. 26. En. I. p. 138. Willd. Spec. Pl. ed. Dietr. I. p. 409. n. 126.
Justicia membranacea Rich. Act. Soc. Hist. Nat. Paris I. p. 105.

Variat foliis oblongis et lanceolatis.

CAULIS bipedalis, basi repentis anguli alterni strigoso-hirti. SPICAE in pedicello brevissimo saepe geminae, altera multo breviore. BRACTEAE obtusiusculae; dorsales 3 lin. longae, dimidiato-ovatae, floriferae 4 lin. longae, ovatae, subaequilaterae. BRACTEOLAE dimidiatae, e basi latiore acuminatae, teneriores, dimidiatim pectinato-venosae. COROLLA 6 lin. longa, albida (Riedel).

In Guiana Gallica: Richard, Vahl!; in sylvis umbrosis ad Rio Madeira, prov. Rio Negro: Riedel. ♄ Najas.

XLI. ORTHOTACTUS N. AB E.

ORTHOTACTUS *N. ab E. in Lond. Journ. of Bot. I. p. 183. Meisn. Gen. p. 367.*

CALYX quinquepartitus, aequalis, laciniis angustis. COROLLA ringens, tubo longo labioque superiori conicis rectis, labio inferiori profunde trifido aequali. STAMINA duo basi tubi inserta. ANTHERAE biloculares, loculis in connectivo angusto linea eadem uno super altero positis ad dimidium aut parum sibi lateraliter contiguis muticis. STIGMA acutum. CAPSULA a basi ad medium depresso-unguiculata asperma, hinc parum compressa tetrasperma. SEMINA discoidea, muricata.

INFLORESCENTIA: SPICAE axillares et terminales breves regulares tetrastichae. FLORES oppositi. BRACTEAE communes latae, herbaceae vel coloratae; propriae parvae, laciniis calycinis subconformes. COROLLAE speciosae, coccineae.

Differt a *Beloperonis* angustiori connectivo praeditis inflorescentia regulari tetrasticha, omnibus bracteis fertilibus. Iisdem notis, simul et antherarum loculis in una linea contiguis recedit ab *Amphiscopia*. — *Adhatodae* et *Gendarrussae* antheris loculi sunt divergentes, plerisque etiam calcaratae.

1. ORTHOTACTUS ARNOTTIANUS N. AB E. herbaceus; spicis axillaribus in terminalem confluentibus folio brevioribus, bracteis ovatis trinervibus ciliatis; foliis ellipticis utrinque acutis glabris; corollae labio superiori bifido, inferioris laciniis oblongis obtusis puberulis.

BRACTEAE mucronato-acutae. COROLLA pollicaris.

In prov. Bahiensi: Delessert in Herb. Arnott. n. 2575. ♄

2. ORTHOTACTUS FELISBERTIANUS N. AB E. fruticosus; spicis secundifloris axillaribus in terminalem confluentibus folio brevioribus, bracteis orbiculato-ovatis obtusissimis basi in petiolum brevem contractis venoso-nervosis ciliatis; foliis oblongo-lanceolatis acuminatis in petiolum longum cuneiformi-attenuatis glabris subcoriaceis; corollae labio superiori integerrimo, inferioris laciniis oblongis obtusis pubentibus, plica ad basin staminum dentata.

Justicia carthaginensis N. et M. in Nov. Act. Ac. Nat. Cur. XI. p. 56. (excl. syn.)

Similis *Orthotactis Arnottiano* et *Pohliano*, differt bracteis obtusissimis, neque apiculatis nec mucronatis. CAULIS 3 — 4 ped. lignosus, dichotomus, tetragonus, inferne albicans tuberculisque confluentibus exasperatus. FOLIA inferiora 8—9 poll. longa, $1\frac{1}{4}$ poll. lata, superiora minora, omnia subtus lineolis punctiformibus aspera integerrima (argute acuminata sunt in uno exemplo, reliqua apice mutila sunt). SPICAE in axillis foliorum superiorum subsessiles, ovales, $1-1\frac{1}{2}$ poll. longae, abeunt in spicam terminalem oblongam. BRACTEAE violaceae 6 lin. longae, 4 lin. latae, e basi rotundata in formam petioli lin. longi latiusculi contractae longis ciliis cinctae. BRACTEOLAE calyce paullo longiores, lanceolato-lineares, longe ciliatae. CALYCIS laciniae bilineares, lanceolato-lineares, acuminatae, glabrae, coloratae. COROLLA 8 lin. longa, intense violacea. ANTHERARUM loculus inferior basi albo-mucronulatus. CAPSULA fusca, glabra, $3\frac{1}{2}$ lin. longa.

In sylvis ad viam Felisbertiam prope Insulanorum oppidum, prov. Bahiensis, Januario: Maximilianus Princ. Vidensis. Dryas. ♄

2. ORTHOTACTUS GLANDULOSUS N. AB E. fruticosus; spicis secundifloris axillaribus in terminalem confluentibus, aut sola spica terminali subsessili brevi simplici, vel bi — trifida, bracteis orbiculatis obtusissimis in petiolum longum attenuatis pubenti-glandulosis bracteolisque linearibus calyce longioribus longe ciliatis; foliis oblongo-lanceolatis obtusis in petiolum brevem acute desinentibus glabris costis utrinque rubiginoso-scabris; corollae labio superiori emarginato; caule basi repente adscendente ramosissimo, ramis quadrisulcatis viscido-pubentibus, pube reversa brevi.

Differt ab *O. Felisbertiano*, cui quoad inflorescentiam et bracteas similis est: bracteis cuneiformi-longe petiolatis, foliis minoribus, caule tenuiore dichotomo-ramosissimo basi repente. — FRUTICULUS $1\frac{1}{4}-2$-pedalis et altior, a basi ramosus. RAMI obtusissime tetragoni, sulcis 4 notati, adultiores nodulosi et glabrescentes, juveniles dense pubentes plus minus glandulosi et

profundius sulcati. Folia cum petiolo 3—4 lin. longo, $1\frac{1}{2}$—$4\frac{1}{4}$ poll. longa, $\frac{1}{2}$—$\frac{1}{4}$ poll. lata, apice attenuata acumine obtuso, ramis costalibus 4 — 5 utrinque pubescentia brevissima in nostris rubiginosa vestitis; inferiora saepe breviora at latiora. Spica vel terminalis, $\frac{1}{2}$ — 1 poll. longa, oblonga, cernua, basi subramosa, rhachi dense pubente bracteis bracteolisque valde ciliatis glandulisque stipitatis conspersis, vel magis composita, e spicis axillaribus longioribus conflata. Bracteae 4 lin. longae, lamina subrotunda in petiolum aequilongum vel (in superioribus) longiorem angustum cuneatim attenuatae, obtusissimae; opposita angustior, sterilis, subinde fere linearis. Bracteolae bracteam subaequantes, inferiores lineari-spathulatae, superiores lineares. Calycis laciniae lanceolatae, acutae, glabrae, coloratae. Corolla 6 lin. longa, purpurea, pubens. Capsula 5 lin. longa, glabra, ad medium a basi valde depressa, hinc tetrasperma, acuta.

In Brasiliae umbrosis, loco non adnotato: Sellow. ♄

3. ORTHOTACTUS ROSEUS N. ab E. suffruticosus; caule subtiliter sublineatimque puberulo; spicis axillaribus in terminalem compositam coëuntibus brevipedunculatis folio brevioribus, bracteis ovatis apiculatis bracteolisque subulatis calycem aequantibus longe ciliatis; foliis oblongo-ovalibus basi cuneata in petiolum attenuatis subrepandis glabris subtus in costis puberulis; corolla concolore.

Ab *Orthotacto venoso* distinguendus est: foliis magis acutis tenuioribus (6—8 poll. longis, 2—$2\frac{1}{4}$ poll. latis) magis acutis in petiolum breviorem attenuatis fere glabris, bracteolis minoribus et angustioribus, bracteis latioribus ex rubro-fuscis, corolla minore rubra et rosea concolore (10 lin. longa) labio inferiore breviore.

In sylvis prope Macahé, prov. Sebastianopolitanae, Junio: Riedel. ♃ ? *Dryas.*

4. ORTHOTACTUS STROBILACEUS N. ab E. suffruticosus, pubens; spicis axillaribus oppositis folium aequantibus aut superantibus brevipedunculatis, bracteis ovalibus mucronulatis, bracteolis linearibus calyce paullo longioribus; foliis ovalibus obtusiusculis in petiolum cuneatim attenuatis; corollae concoloris (?) labio inferiori ad palatum gibbo laxe pectinatim venoso longiore.

Beloperone strobilacea Mart. Obss. n. 2431.

Radix perennis. Caules plerumque plures, inferne lignosi, ramis erectis. Folia praesertim subtus pubentia. Spicae subtetragonae. Corolla $1\frac{1}{4}$ poll. longa, pulchre coccinea; antherae fuscae, polline flavo. Capsula 6—7 lin. longa, acuta, fusca. Semina rubra, tuberculata. (Martius.) — Similis *Orthotacto Arnottiano* differt autem foliis minoribus ($2\frac{1}{2}$ poll. longis, 1—$1\frac{1}{2}$ poll. latis, pubentibus nec glabris, floribus majoribus. Bracteae semipollicares, venoso-trinerves. Calycis laciniae lanceolatae, acutae, purpureae, 2 lin. longa.

In sylvis ad S. Antonio et Alegre praedia in confiniis provinciarum Pernambucensis et Bahiensis ad flumen S. Francisci: Martius; in sylvis caeduis M. Serra da Jacobina, prov. Bahiensis: Blanchet (n. 2575). ♃ (♄?) *Hamadryas.*

5. ORTHOTACTUS VENOSUS N. ab E. suffruticosus (?), pubens; spicis axillaribus terminalive solitaria brevipedunculatis folio brevioribus, bracteis ovalibus apiculatis, bracteolisque lineari-lanceolatis calyce longioribus reticulatis longe ciliatis; foliis ovatis in petiolum longum attenuatis repando-subcrenatis; corollae venosae labio inferiore ad palatum gibbo pectinatim rugoso-venoso.

Tabula nostra XXI.

Similis *Orthotacto strobilaceo* (cujus forsan varietas) differt inprimis foliis apicem versus magis attenuatis ipso tamen apice obtuso, bracteolis longioribus latioribus venoso-reticulatis bracteisque longioribus ciliis ornatis et corollae labiis longioribus, labio inferiori tripartito laciniis lineari-lanceolatis obtusis, faucium plaga angustiori lanceolata elevata pectinatim venoso-rugosa notatis. — Labium superius subemarginatum. Corolla purpurascens venis saturatioribus picta.

Ad Rio Maranhaô, prov. Goyazanae: Pohl (nomine Justiciae venosae *et* cristatae*).* ♃

6. ORTHOTACTUS AEQUILABRIS N. ab E. suffruticosus, pubens; spicis axillaribus alternis folium aequantibus brevipedunculatis; bracteis oblongis acutis bracteolisque linearibus calyce longioribus ciliatis; foliis ovalibus utrinque acutis in petiolum decurrentibus ad costas pilosulis; corollae concoloris labii inferioris brevis palato parum tumente laxe pectinatim venoso.

Ab *Orthotacto strobilaceo* praeter characteres supra adlatos differt etiam pubescentia caulis laxiore et magis sparsa. Corollae labium inferius longitudine superioris, duplo brevius quam *Orthotacti strobilacei* et *venosi*, trifidum laciniis oblongis obtusis. — Bracteae 5 lin. longae, $2\frac{1}{2}$ lin. latae, venosae, longe ciliatae. Corolla pollicaris, coccinea.

In Brasilia, loco non accuratius indicato: Sellow. ♃

7. ORTHOTACTUS POHLIANUS N. ab E. spica terminali densa colorata, bracteis late ovatis apice complicatis mucronatis recurvis subpubentibus ciliatis, bracteolis lanceolatis calyce longioribus; foliis oblongis utrinque attenuatis glabris supra dense lineolatis (antheris muticis).

Porphyrocoma lanceolata Hort. Hook. bot. Mag. (1845) t. 4176.

Fruticulus humilis, ramosus, densifolius, glaber, apice subherbaceus. Folia oblonga, cum petiolo mediocri 6 poll. longa, ad summum $1\frac{1}{2}$ poll. lata, basi cuneatim in petiolum longe decurrentia vel penitus in petiolum attenuata, apice plus minus, subinde maxime attenuata acumine obtuso acutove, repanda, glabra, costis novenis tenuibus (superiora et ramea in nonnullis breviora et latiora, magis cuspidata, costis quinis). Spica terminalis sessilis, densa, 2—4 poll. longa. Bracteae 4-fariae, 7 lin. longae, $5\frac{1}{2}$ lin. latae, basi in formam petioli lati brevissimi contractae, complicatae, apice recurvae, purpureae, molles, venosae, extus subtilissime pubentes, uniflorae. Bracteolae 4 lin. longae, ciliatae. Calyx subsessilis, aequalis, vix 3 lin. longus, laciniis lanceolatis acuminatis ciliatis aequalibus. Corolla purpurea, 6 — 7 lin. longa, glabra, subringens: labium superius lanceolatum, rectum, integrum; inferius trifidum, laciniis subaequalibus, lineari-oblongis obtusis apice supra hirtis. Stamina 2; filamenta glabra; antherae valde obliquae, connectivi dentibus lanceolatis altero sursum altero retrorsum spectante quare loculi sibi fere superpositi; loculi introrsum dehiscentes. Capsula 5 lin. longa, a medio 4-sperma.

β. Angustifolius: foliis omnibus lanceolatis (9 poll. longis, $\frac{5}{4}$—$1\frac{1}{4}$ poll. latis), acuminatis.

„Suffrutex $\frac{1}{2}$—1 ped. altus, floribus et bracteis purpureis vel ex purpureo violaceis." (Riedel. l. c.)

In prov. Goyazana ad Porto d'Acunha (cum Lagochilio obtuso): Pohl; in prov. Minarum sylvis primaevis ad Cabo d'Agosto et Villa do Principe, Majo: Martius, Sellow. Var. β. in sylvis prov. Minarum ad Aldea das Pedras, prope Rio Parahyba rel., Julio: Sellow, Riedel, Gardner. ♄ *Dryas.*

8. ORTHOTACTUS MONTANUS N. ab E. fruticosus; spicis axillaribus ad apicem confertis folia subaequantibus; bracteis (patulis) spathulato-oblongis; foliis ellipticis obtusis cum cuspide brevissima subtus scabris.

Rami rigiduli quadrangulares, apicem versus strigilloso-cani. Folia ad basin et apicem rami conferta in medio ramo distantia, $1\frac{3}{4}$—2 poll. longa, 11 lin. — poll. unum lata, rigida, integerrima, brevipetiolata, obtusa cum brevi mucrone foliaceo, subtus scabra et pallida, supra nitida, petiolo costisque utrinque strigillosis, ramis costalibus senis. Spicae in axillis foliorum superiorum, oppositae, pollicares, pro more generis laxae. Rhachis pubens, articulis cuneiformibus alternatim compressis. Bracteae cruciatae, 6 lin. longae, infima brevior, obovato-spathulata obtusa, reliquae oblongae, mucronulatae, basi cuneatae, omnes praesertim subtus strigillosae, patulae. Bracteolae setaceae, calyce subsessili breviores, scabrae. Calyx $3\frac{1}{2}$ — 4 lin. longus, laciniis lanceolato-subulatis scabris. Corolla $1\frac{1}{2}$ poll. longa, pubens, purpurea, bilabiata, labii laciniis ovali-oblongis obtusis apice barbatis conformibus $\frac{2}{3}$. Stamina longitudine corollae. Ovarium a medio 4-ovulatum.

In summo Brasiliae monte Itambé, prov. Minarum, altitudine 5000 ped.: Martius. ♄ Oreas.

9. **ORTHOTACTUS CILIATUS** N. ab E. spica terminali composita thyrsoidea imbricata, bracteis spathulato-lanceolatis bracteolisque linearibus longe ciliatis; foliis ellipticis utrinque attenuatis longe petiolatis glabris costatis costis nervoque medio pubenti-scabris; antheris muticis.

Dubia species, ex specimine imperfecto descripta. Caulis erectus, simplex, crassitie pennae cygneae, subtetragonus, geniculis carnosis. Folia cum petiolo 1—$2\frac{1}{2}$ poll. longo 9—11 poll. lata, in petiolum decurrentia, in acumen longum angustum obtusiusculum attenuata, integerrima, glabra, herbaceo-mollia, tenuia, costis 9nis arcuatis praedita, lineolis exiguis in pagina superiore. Spica terminalis bipollicaris, densissima, subnutans, e fasciculis brevibus compacta, subsecunda. Bracteae 6 lin. longae, 1 — $1\frac{1}{4}$ lin. latae, acutae, in petiolum attenuatae, dorso et margine pilis longis articulatis hirsutae. Bracteolae duae calycis longitudine, lineares, acutae, hirsuto-ciliatae. Calycis laciniae subaequales, 5 lin. longae, acutae, scabrae, margine submembranaceae. Corolla sesquipollicaris, recta, purpurea, glanduloso-pubens; labium superius rectum, integrum; inferius brevius, trifidum. Stamina duo, labio superiori paullo breviora; antherarum loculi mutici, in connectivo semisagittato unus alterum dimidio sursum deorsumque superantes. Stigma obtusum. Fructum non vidi. — An Orthotacti generis?

In monte Corcovado prope Rio de Janeiro, Februario: Luschnath. ♃ Dryas.

XLII. BELOPERONE N. ab E.

Beloperone *N. ab E. Endlicher Gen. n. 4082. Meisner Gen. p. 297 (205).*

Calyx profunde quinquefidus, laciniis aequalibus latis vel latiusculis tubo angusto. Corolla ringens tubo labioque superiori concavo conicis rectis, inferiori labio trifido aequali, disco laevi. Stamina duo, tubo infra medium inserta. Antherae biloculares, raro muticae, pleraeque basi calcaratae, loculis in connectivo semisagittato-ovali oblique distantibus altero altiori. Stigma subulatum (in specie anomala obtusum). Capsula a basi ad medium compresso-unguiculata, asperma, apice tetrasperma compressa. Semina colorata.

Inflorescentia: spicae axillares terminalesque breves secundae. Flores alterni, bracteis patulis bracteolisque saepe aequalibus longislinearibus lanceolatisve.

§. 1. BRACTEOLAE CALYCEM SUBAEQUANTES EOVE LONGIORES.

1. **BELOPERONE SPATHULATA** N. et M. spicis axillaribus oppositis bifidis secundis, bracteis bracteolisque spathulatis rotundatis calycibusque ciliatis; foliis oblongis utrinque attenuatis pubentibus glabrescentibus longe petiolatis; antherarum loculis subparallelis, altero paullo demissiore basi obtuse appendiculato.

Justicia spathulata N. et M. in Nov. Act. Ac. Nat. Cur. XI. p. 55. Willd. sp. pl. ed. Dietr. p. 381.

Frutex 15 ped. altus. Foliorum lamina 4 — 5 poll. longa, petiolo pollicari pubente. Spicae petiolo paullo longiores, altero ramulo breviore 2—4-floro, altero longiore 4—8-floro. Calycis laciniae lanceolatae, acutae, ciliatae, $3\frac{1}{2}$ lin. longae. Corolla pallide hyacinthina, pollicaris, labio saturatius picto. Antherae retrorsum arcuatae. Appendix loculi ovalis, plana, candida. Fructus desideratur.

Ad viam Felisbertiam in vicinia oppidi S. Georgii Insulanorum, prov. Bahiensis, Januario: Maximilianus Princ. Vidensis; in ripis fluminum ad S. José do Uruguay: Sellow. ♄ Napaea, Dryas.

? 2. **BELOPERONE DICLIPTEROIDES** N. ab E. spicis axillaribus oppositis geminis ternisve seriatis in paniculam terminalem trichotomam collectis bi — quadrifloris secundifloris, bracteis obovato-cuneatis obtusissimis viscido-pubentibus bracteolisque lanceolato-linearibus calyce longioribus; foliis ovalibus acutis basi cuneata in petiolum decurrentibus supra hispidis, subtus inprimis in costis velutino-pubentibus; caule herbaceo-strigilloso-tomentoso incano.

Caulis aliquot pedum altitudine, herbaceus, medulla ampla, obtusangulus sulcatus, uti rami incanus, articulis compressis. Folia 6—$6\frac{1}{2}$ poll. longa, 3—$3\frac{1}{4}$ poll. lata, breviacuta, basi longe attenuata. Pedunculi ex singulo angulo superiora versus 2 — 3, 1 — 2 poll. longi, exteriores breviores. Plerique apice trifidi radiis 2 — 4 floris, spicis brevibus. Bracteae 6 lin. longae, coloratae (?), opposita sterili. Bracteolae bractea breviores, 6 lin. longae. Calyx 4 lin. longus laciniis lanceolato-linearibus acutis coloratis. Corolla maxime incompleta. Capsula infra medium tetrasperma, ventre inter semina constricto. Semina compressa, laevia. Retinacula obtusa.

In Brasilia, loco haud adnotato: Sellow. ♃

3. **BELOPERONE SELLOVIANA** N. ab E. spicis axillaribus oppositis simplicibus oppositifloris pedunculatis folio brevioribus, bracteis oblongo-lanceolatis bracteolisque lanceolatis obtusis pubentibus calyce longioribus; foliis oblongis acuminatis cuneatim in petiolum attenuatis repandis cauleque hirsutis; antherarum loculis obliquis basi mucronatis.

Caulis herbaceus, erectus, subsimplex, obtuse compresso-quadrangularis flavicanti-hirtus. Folia $5\frac{1}{2}$ poll. longa, $1\frac{1}{4}$ poll. lata. Pedunculi axillares, oppositi, erecti, crassiusculi, hirsuti, 1—$1\frac{1}{4}$ poll. longi. Spicae densae, oblongae, $2\frac{1}{2}$—3 poll. longae. Flores sessiles. Bracteae florum inferiorum $1\frac{1}{2}$ poll. longae, 4 lin. latae; bracteolae $1\frac{1}{4}$ poll. longae, 2 lin. latae, obtusae, rariusve acutiusculae, basi parum attenuatae. Calyx 7 — 12 lin. longus laciniis acuminatis pubentibus subcoloratis. Corolla fere bipollicaris, purpurea. Antherae grossae. Fructum non vidi.

In Brasilia, loco non adnotato: Sellow. ♃

4. BELOPERONE MICROSTACHYA N. AB E. spicis axillaribus terminalibusque brevibus capituliformibus pedunculatis, bracteis imbricatis oblongis acutis acuminatisve molliter laxeque ciliatis, bracteolis lineari-lanceolatis calycem aequantibus; calycis laciniis lanceolatis acuminatis glabris coloratis; foliis oblongis acuminatis basi acutis repando-crenatis tenuibus cauleque ramoso divaricato glabris; corollae labio inferiore barbato.

A reliquis distincta caule ramis recto angulo patentibus brachiato, tereti, laxo et inflorescentia. FOLIA $3\frac{1}{2}$ — $4\frac{1}{2}$ poll. longa, 1 poll. lata, mediocriter acuminata, basi attenuata, in brevem petiolum acute decurrentia, mollia, vix lineolata, venis costalibus quinis. Spicarum par ex angulis paris penultimi foliorum, alterum idque minus ex angulis paris extremi. PEDUNCULUS 6 lin. longus, glaber. SPICAE 5 — 6 lin. longae, ovato-subglobosae. BRACTEAE molles, sessiles, inferiores saepe in petiolum attenuatae, 4 — 5 lin. longae, laxe ciliatae, opposita sterilis. CALYX cum bracteolis 3 lin. longus. COROLLA pollicaris, subincurva, pubescens, purpurea, labio superiori integro, inferiori trifido laciniis obtusis, barbatis. STAMINA corollam aequantia; ANTHERAE structurae solitae, connectivo paullo angustiore; loculus inferior basi mucrone brevi recto obtuso albo armatus.

In Brasilia, loco haud adnotato: Sellow. ♄

5. BELOPERONE LONGEPETIOLATA N. AB E. spicis terminalibus solitariis ternisve trifidis simplicibusve oppositifloris basi foliosis, bracteis lineari-spathulatis bracteolisque linearibus calyce longioribus ciliatis; foliis ovato-ellipticis acutis basi obtusis utrinque lineolatis flaccidis.

Tabula nostra XXII.

Justicia longepetiolata Schott. Herb. cum icone.

RADIX fasciculata, fibris crassis, fusiformibus fuscis. CAULIS erectus, 1 — 2 ped. altus, herbaceus basi suffruticosus, quadrangularis, apice di — trichotomove divisus, ibidem strigoso-subtomentosulus canescens. FOLIA longe petiolata, pendula, mollia, utrinque lineolata, margine scabra, ovata vel oblonga, apice attenuata, ad costas, praesertim subtus, pubescentia, basi obtusa et saepe inaequalia. RAMI extremi saepe terni trifidi, ad divisionem bifolii; RAMULI spicigeri. SPICAE pollicares, disticho-secundae. BRACTEAE oppositae, calyce duplo longiores, lineares vel lineari-spathulatae, ciliatae. BRACTEOLAE consimiles magis lineares. Subinde et una sola adest spica terminalis. CALYCIS lin. $1\frac{1}{2}$ longi laciniae lineari-lanceolatae acutae. COROLLA semipollicar. angusta, subpubescens, purpurascens; labii inferioris trifidi laciniis barbulatis. ANTHERARUM loculi obliqui, unus fere super alterum siti; inferior calcari acuto albo. CAPSULA hirta, semipollicaris, ad medium compresso-unguiculata, asperma. SEMINA glabra.

In prov. Sebastianopolitanae sylvis antiquis e. g. prope vicum S. Annae, Decembri 1822: Beyrich; vicinia urbis: Martius, Schott, Gaudichaud. ♃ *Dryas.*

6. BELOPERONE GLOMERATA N. AB E. thyrso terminali elongato nudo subverticillato, ramis oppositis ad basin usque tri — quadripartitis ramulisque secundifloris dimidiato-conicis gracilibus internodia aequantibus, bracteis bracteolisque lineari-spathulatis basi subfiliformibus calyce longioribus una cum rhachi calyceque pubescenti-scabris; foliis oblongis in acumen obtusum attenuatis basi cuneatis et in petiolum longe decurrentibus utrinque lineolatis glabris.

Species habitu singulari distinctissima, a reliquis generis recedens inflorescentia longa, aphylla, ramis brevibus gracilibus ad basin divisis quasi verticillari. — CAULIS basi lignescens et teretiusculus, dichotomus, RAMIS herbaceis quasi pulverulentis in sicco compresso-subangulatis. FOLIA 4 — 5 poll. longa, 1 — $1\frac{1}{2}$ poll. lata (cum petiolo 3—4 lin. longo), obscure viridia, saepe repanda, laxa, apice plus minus attenuata, semper obtusa, subinde obliqua, venis ad marginem arcuatim connexis. THYRSUS terminalis $\frac{1}{2}$ — $\frac{3}{4}$ pedis altitudine et altior, pedunculo 1 — $1\frac{1}{2}$ poll. longo rhachique pubescenti-scabris. PEDUNCULI oppositi, superiores fasciculatim divisi et breviores. RAMI graciles, erecti; inferiores longiores articulos rhacheos communis aequantes basique extrorsum compositi, reliqui ordine breviores, extimi brevissimi, quo efficitur, ut juga singula verticillum pyramidalem exstruere videantur, praesertim in infera parte inflorescentiae. BRACTEAE communes ad basin verticillorum inferiorum spathulato-lanceolatae, ramo suo haud longiores; superiores lineares. FLORES in ramis secundi, brevipedicellati, pedicellis ad basin nudis; BRACTEA pedicello opposita parva, subulata. BRACTEAE ad pedicelli apicem tres, scil. una BRACTEA et duae BRACTEOLAE, 3 lin. longae, anguste spathulatae, basi longo spatio fere filiformes; duae, quae bracteolae, paullo breviores sunt et in superioribus floribus saepe filiformes. CALYX inter bracteas sessilis, $1\frac{1}{2}$ lin. longus, profunde 5-fidus, minus quam reliquae partes inflorescentiae pubescenti-scaber, coloratus, laciniis lineari-setaceis. COROLLA 5 lin. longa, purpurea; labio superiori subovato obtuso, inferiori paullo latiori ad medium usque trifido laciniis oblongis obtusis; fauces lineis duabus canescenti-subtomentosis in palato maculaque ejusmodi ad basin labii superioris notatae. ANTHERARUM loculi contigui connectivo angusto; inferior calcare albo incurvo valido armatus. OVARIUM pubescens, a medio 4-ovulatum.

In umbrosis viciniae M. Serra de Itaguahy, prov. Sebastianopolitanae, Februario et Martio: Pohl (nomine Justiciae glomeratae). ♃ ?

7. BELOPERONE ATROPURPUREA N. AB E. thyrso terminali elongato nudo subverticillato ramis oppositis ad basin usque bipartitis simplicibusve ramulisque secundifloris dimidiato-conicis, bracteis bracteolisque calyce longioribus spathulatis obtusissimis mucronulatisve basi gracilibus una cum rhachi calyceque pubescenti-scabris glandulosisque; foliis ovalibus brevi-obtuseque acutis basi cuneata in petiolum brevissimum acute obtuseve desinentibus (subinde subauriculatis) utrinque lineolatis cauleque herbaceo glabris.

Differt a *B. glomerata* foliis amplioribus (6 — 7 poll. longis, 3 — $3\frac{1}{4}$ poll. latis), subsessilibus, quippe parte petiolari vix linea longiore. A *B. auriculata* similiter differt petiolo brevissimo. THYRSI ramis et bracteis longioribus haud ciliatis accedit *B. glomeratae*, sed bracteae et bracteolae apice latiores sunt. COROLLA „atropurpurea venis laetioribus" (Riedel). CAPSULA 5—6 lin. longa, fuscescens, ungue valde reflexo, a medio compressa, tetrasperma et inter semina a tergo constricta.

B. glomerata, atropurpurea et *auriculata* nescio an ejusdem speciei sunt varietates.

In sylvis prope Castel-Novo, prov. Matto-Grosso, Novembri: Riedel. ♃

8. BELOPERONE AURICULATA N. AB E. thyrso terminali elongato nudo subverticillato, ramis oppositis ad basin usque bipartitis simplicibusve ramulisque secundifloris dimidiato-conicis internodio brevioribus, bracteis bracteolisque calyce longioribus spathulato-cuneatis, obtusis, subtruncatisve glanduloso-ciliatis; foliis oblongo-ovalibus in acumen obtusum attenuatis basi cuneata in petiolo longo auriculatim desinentibus utrinque lineolatis cauleque herbaceo glabris.

Singularis est foliorum basi in petiolo hinc 6 — 8 linearum spatio nudo abrupte desinente et margine utroque ita reflexa, ut auricula utrinque parva promineat. — Differt porro a *B. glomerata* thyrsi ramis internodio duplo brevioribus minus divisis, bracteis et bracteolis basin versus minus attenuatis et, praesertim

in margine supero, setulis glandulosis ciliatis. Rhachis pubescenti-scabra, canescens. — „Caulis suffruticosus (?), 2 — 3 pedalis. Flores ex viridi albidi fusco-punctulati" (Riedel). Corollae et calycis structura omnino ut in *B. glomerata.*

In sylvis prope oppidum Macahé, Junio: Riedel. ♃ *Dryas.*

9. BELOPERONE AMHERSTIAE N. ab E. spicis axillaribus oppositis subsessilibus folio multo brevioribus sursum subsecundis densis, bractea recurvo-patula bracteolisque linearibus subaequalibus calycem aequantibus longioribusve; calycis laciniis oblongis lanceolatisve acutis; foliis ovatis ovatove oblongis acuminatis repandis lateve crenatis glabris supra dense lineolatis; corollae pubescentis viscidulae labio superiore integro; antheris muticis (basi submucronatis).

Variat α. spicis minoribus subsessilibus, bracteis evidentius recurvis glabris, calycis laciniis oblongis minus acuminatis coloratis.

Mart. Herb. Fl. Bras. n. 1047.

Beloperone Amherstiae N. ab E. in Wall. Pl. As. rar. III. p. 102. n. 1.

Justicia brasiliana Roth. Nov. Pl. Sp. p. 17. Willd. Sp. Pl. ed. Dietr. I. p. 416.

β. Debilis: spicis majoribus plurifloris pedunculo evidentiori (licet brevi) praeditis, bracteis rectiusculis glabriusculis, calycis laciniis lanceolatis acuminatis viridulis.

γ. Lanceolata: foliis lanceolatis subrepandis, spicis ut in var. α.

δ. Ciliaris: bracteis bracteolisque calyce duplo longioribus ciliatis rectiusculis, spicis in apice caulis ramorumque congestis.

ε. Graciliflora: tubo corollae angustiore, spicis longitudine dimidii folii paullo laxioribus minus divisis, bracteis bracteolisque recurvis calyce duplo longioribus, calycis laciniis lanceolatis acutis, foliis ut in var. α.

Fruticulus 4—5 ped. altitudine. Spicae glomeruliformes, pedunculo vix lin. longo. Rhachis compressa. Bracteae fertiles, lineares, puberulae, calycem aequantes eove longiores, patulo-recurvae; opposita exigua vel nulla; istam autem mox sequitur altera fertilis. Flores omnes sursum tendunt. Calycis laciniae oblongae vel lanceolatae, acuminatae, bracteis plus duplo latiores; duae inferiores paullo angustiores. Corolla coccinea, pubescens, pollicaris et sesquipollicaris; labium superius rectum, oblongo-lanceolatum, integrum; inferius latius trifidum, laciniis oblongis obtusis media latiore. Stamina corollam aequantia; antherae violaceae, basi submuticae. Capsula semipollicaris, fusca, nitida, superne subglobosa, 4-sperma. Semina discoidea, rubra. — Caulis glaber, tri-dichotomus, subscandens. Folia brevipetiolata, 4—2½ poll. longa, 1½ poll. lata, repanda, argute acuminata, repando-subcrenata, superiora decrescentia.

Ex horto illustr. Amherstiae, in Indiam orientalem translata specimina primum vidi in herbario Wallichiano et loco citato descripsi. — Crescit sponte in prov. Sebastianopolitanae sylvis et inter sepes, locis umbrosis humidis, super tractum Serra do Mar, vicinia urbis: Beyrich, Riedel, Tweedie, Caley; ad S. Crucis oppidulum: Martius; ad Cabo Frio: Maxim. Princ. Vidensis; in Serra d'Estrella: Schott. Var. β. in sylvaticis editis ad torrentes prope praedium Mineiros, Januario: Martius; in ins. S. Catharinae: Chamisso; in prov. Minarum: Lund; in nemorosis prope Alacriportum: Sellow. γ. in vertice montis Butacaray: Sellow. ε. ad Rio fundo in sylvis: Tweedie. ♃ *Dryas, Napaea.*

10. BELOPERONE PLUMBAGINIFOLIA N. ab E. spicis axillaribus terminalique trifida, brevibus, bracteis bracteolisque lanceolatis; foliis lanceolatis oblongisve acuminatis glabris; calycibus oblongo-lanceolatis cuspidatis; antheris basi calcaratis.

Justicia plumbaginifolia Jacq. Ecl. p. 20. t. 12. Willd. Sp. Pl. ed. Dietr. I. p. 369.

Beloperone oblongata N. ab E. in Wall. Pl. As. rar. III. p. 102.

Justicia oblongata Link et Otto Pl. Sel. p. 115. t. 54. Willd. Sp. Pl. ed. Dietr. I. p. 381. n. 46. (in icone spicae omnes axillares pictae sunt, propter caulem nondum ad apicem usque evolutum).

β. Angustifolia: foliis lanceolatis.

Caulis scandens, 6—8 pedalis (Riedel).

γ. Macrophylla: foliis late ovalibus amplis utrinque acuminatis, spica terminali simplici magis elongata (monstrositas potius, quam varietas).

Folia 7—8 poll. longa, 3—3½ poll. lata; spica 2½ poll. longa.

Crescit Martio, Junio, Septembri florens, in sylvis profundis super Serra do Mar, montium tractum prov. Sebastianopolitanam percurrentem, e. g. ad fontem Caryoca in M. Corcovado, in Serra d'Estrella, prope Punta negra rel.: Martius, Pohl, Sellow, Beyrich, Luschnath, Riedel. ♃ *Dryas.*

11. BELOPERONE NODICAULIS N. ab E. glaberrima; spicis axillaribus in terminalem trifidam confluentibus brevibus paucifloris et subcapitatis, bracteis bracteolisque patulis spathulatis obtusiusculis obtusisve his calycem aequantibus; calycis laciniis oblongo-lanceolatis acuminatis coloratis; foliis oblongis ovalibusve acuminatis basi cuneiformi in petiolum brevem desinentibus.

Accedit ad *B. plumbaginifoliam*, at differt bracteis bracteolisque brevioribus patulis apiceve recurvis obtusis cum vel absque mucronulo obtuso. — Bracteae infimae majores sunt oblongae et acutiusculae, reliquae bracteolis similes cuneiformi-spathulatae, his tamen latiores et calycem plerumque superantibus. Calyx purpureus, glaberrimus, laciniis ut in *B. plumbaginifolia*, at non adeo cuspidatis sed potius acuminatis dorso concavis. Corolla 1¼ poll. longa, coccinea, labio superiore apice emarginato inferiore trifido laciniis oblongis obtusis. Antherae grandes, loculo demissiore calcarato. Stylus pubescens, stigma subcapitatum. Fructus deest. — Frutex 3—4 ped. Caulis nodosus, trichotomus, glaber, tetragonus, angulis costa angusta adauctis in inferioribus denticulata et saepe undulata. Folia firma, cum petiolo 3—9 lin. longo 5—8 poll. longa, 1¾—3 poll. lata, integerrima, nitida, ramis costalibus denis; folia latiora potius cuspidata sunt quam acuminata. Calyx cum bracteolis 6 lin. longus. Bracteae inferiores 9—12 lin. longae.

Crescit planta Oreas in sylvis prov. Minarum ad Villa Rica: Guillemin; et in Goyazana super Serra do Macaco, ad Crixas, prope praedia Corallinho et S. Crucem: Pohl nomine Justiciae nodicaulis; *in sylvis montium Serra da Chapada, prov. Matto Grosso: Riedel.* ♄

12. BELOPERONE FRAGILIS Mart. spicis axillaribus oppositis brevibus sessilibus sursum secundis in terminalem compositam apice simplicem coëuntibus, bracteis lineari-lanceolatis rectis bracteolisque linearibus subaequalibus pubescenti-scabris calycem aequantibus paullove longioribus; calycis laciniis lanceolatis acuminatis; foliis ovato-oblongis apice attenuatis basi acutis subrepandis cauleque herbaceo glabriusculis, geniculis carnosis siccando fragilibus.

Caulis medulla laxa farctus, geniculatus, ramosus, ramis erectis, propter genicula collapsa in statu sicco fragillimus. Folia internodiis breviora, 2½ poll. longa, 1 poll. lata, basi acutiuscula petiolo brevi, apice longe attenuata acumine obtusiusculo, in margine et supra ad costas pubescenti-scabra. Spicae axillares folio duplo longiores subsessiles, pauciflorae, glomeruliformes, superiores sensim in spicam terminalem confluentes. Calyx cum bracteis semipollicaris. Corolla pollice longior, purpurea, labio

inferiori paullo longiori laciniis ovali-oblongis. STAMINA longitudine corollae; ANTHERAE angustae subcorrugatae, loculis parum obliquis sed altero altiore, utroque basi calcari obtuso albo praedito. CAPSULA semipollicaris, viridis, pubescens, a medio tetrasperma.

In sylvis Catingas ad Villa Nova de Rainha in mediterraneis prov. Bahiensis, Martio: Martius. ♃ Hamadryas.

13. BELOPERONE BULLATA N. AB E. glabra; spicis axillaribus solitariis binis ternisve in eodem angulo seriatis oppositis pedunculatis pedunculo brevioribus subcapitatis paucifloris folio brevioribus, inferioribus compositis, bracteis oblongis acutis adpressis margine subciliatis calycem aequantibus, bracteolis linearibus ciliolatis calyce brevioribus; calycis laciniis lanceolatis acuminatis; foliis ovatis subcordatisve brevissime petiolatis apice obtuse attenuatis inter costas subbullatis; caule fruticoso erecto geniculis dilatatis.

Foliis sessilibus basi obtusissimis vel subcordatis bullato-rugosis spicis axillaribus parvis more Diclipterarum saepe seriatis distinctissima. — FOLIA approximata, 3—3½ poll. longa, 1¼—1⅓ poll. lata, apice vel evidenter vel parum attenuata, integerrima. PEDUNCULUS, ubi 3 in eodem oriuntur angulo, exterior 3, interior 5—6 lin. longus, hic apice trifidus, medius bifidus. SPICA 2 lin. longa, ovalis, dense 3—5-flora. CALYX et BRACTEAE apice substrigosae, 2 lin. longa. BRACTEA opposita angustior sterilisque. COROLLA fere pollicaris, purpurea; labii inferioris laciniae breves hirtae. STAMINA corolla longiora. CONNECTIVUM angustum; LOCULUS antherae inferiori calcaratus. CAPSULA 7 lin. longa, superiora versus lanceolata acuminata fusca, longe unguiculata.

In Brasilia, loco non adnotato: Sellow. ♄

14. BELOPERONE LANCEOLATA MART. Obss. n. 1218. spica terminali composita thyrsoidea imbricata basi foliosa, bracteis lanceolato-linearibus acuminatis bracteolisque linearibus pubescentibus; foliis lanceolatis utrinque attenuatis subtus cauleque compresso-quadrangulari pubescenti-tomentosis; antherarum loculis contiguis infero basi obtuse calloso-subcalcarato.

β. LATIFOLIA: foliis 7—8½ poll. longis, 2 poll. latis, subtus parum puberulis solis in nervis utrinque sericeo-tomentosis.

FRUTEX altitudine humana, ramis patentibus peduncularibus dense pubescentibus mollibus. FOLIA 6 poll. longa, 1—¾ poll. lata, longe acuminata, supra nitida et ad costas scabra, transversim reticulata, subtus tomentosa. PETIOLUS brevis, dense pubescens, canescens. SPICA in ramis terminalis, sessilis, 3—4 poll. longa, oblonga, composita; ramis oppositis brevibus paucifloris bracteisque imbricatis pubescentibus. BRACTEA sub singulo ramo lanceolato-linearis, ramum suum subaequans. BRACTEOLAE calyce longiores. FLORES superiores ramorum spicae alterni, infimi oppositi. CALYCIS laciniae oblongo-lanceolatae, acutae, pubescentes, aequales. COROLLA angusta, 1¼—1½ poll. longa, pubescens, coccinea, labio superiore lanceolato apice subemarginato, inferiore trifido laciniis aequalibus linearibus subtus hirsutis. ANTHERAE violaceae, labium superius aequantes. CAPSULA fusca, tetrasperma.

Crescit in umbrosis ad radicem M. Serra de Piedade in prov. Minarum, Majo florens: Martius; ad Morro do Pilar et Conceiçaõ, vicos ejusdem prov., Septembri: Sellow. ♄ Oreas.

15. BELOPERONE TRIFOLIATA N. AB E. spica terminali composita thyrsoidea imbricata basi foliosa, bracteis lanceolato-linearibus bracteolisque linearibus acuminatis hirsutis calyce longioribus; foliis verticillato-ternis lanceolatis acuminatis in petiolum brevem canaliculatum attenuatis supra laxe pilosis subtus velutino-tomentosis; caule obtuse tetragono dense tomentoso; antherarum loculis contiguis, infero basi obtuse calcarato.

Justicia trifoliata Röm. et Schult. Syst. Veg. I. p. 166. Willd. Sp. Pl. ed. Dietr. I. p. 396.

Dianthera n. 2. Vandelli in Röm. Script. de Plant. Hisp. Lusit. Bras. p. 71.

Similis *Beloperone lanceolatae*, at diversa ab ista (cunctisque reliquis) foliis ternis, tum pubescentia densiore in caule tomentum crassius formante cauleque non compresso-quadrangulari sed ex tereti tetragono. COROLLA 1—1¾ poll. longa, labium inferius subtus hirsutum. — AN forma luxurians *Beloperones lanceolatae?*

In Brasilia, loco accuratius non adnotato, verisimiliter in prov. Minarum: Vandelli, Herb. Candoll. n. 458.

16. BELOPERONE MOLLIS N. AB E. villoso-mollis; spica terminali basi composita densa imbricata, bracteis oblongo-lanceolatis acutis bracteolisque linearibus calycem aequantibus; calycis laciniis lanceolatis acuminatis membranaceis coloratis sericeo-pubescentibus; foliis lanceolatis utrinque attenuatis brevipetiolatis.

FRUTEX (?) cortice albo, RAMIS projecturis 4 angustis angulatis aetate glabris, medulla laxa amplis. FOLIA 5 poll. longa, 1 poll. lata, acuminata acumine obtusiusculo, basi cuneata in petiolum brevem canaliculatum decurrentia, apicem versus repando-subcrenata, utrinque villoso-velutina, ad costas subtus hirsuta. SPICA in ramis terminalis, sessilis, basi foliis duobus parvis stipata, tripollicaris, pubescens, rhachi villosa; accedente subinde ad basin spica altera parva. SPICAE partiales ad flores aliquot aggregatos redactae. BRACTEAE et BRACTEOLAE calyce paullo breviores eidemque aequales, 6 lin. longae, uti calyces purpureae. COROLLA sesquipollicaris, purpurea, pubescens, labio superiore conico integro, inferiore oblongo, apice trifido laciniis obtusis subtus hirtis. STAMINA longitudine labii superioris; ANTHERARUM loculi discreti, inferior basi calcaratus. — Accedit ad *Beloperonem hirsutam*, a qua differt foliis petiolatis utrinque attenuatis, bracteis angustioribus, pubescentia molliori; a *B. lanceolata* recedit villositate caulis et foliorum bracteis latioribus haud acuminato-attenuatis.

β. AMPLIOR: foliis amplioribus, spica magis composita, bracteis latioribus coloratis, caule crassiore evidentius quadrangulari medulla adhuc ampliori.

FOLIA 8½—9 poll. longa, 1—2½—2¾ poll. lata, adultiora glabrescentia. SPICAE rami longiores, pluriflorae. BRACTEAE rami communes oblongae, subovales obtusae vel acutiusculae, 9—10 lin. longae; BRACTEAE propriae sub floribus singulis 9 lin. longae, oblongaeve lanceolatae. BRACTEOLAE 6 lin. longae. CALYCIS laciniae 5 lin. longae.

In prov. Minarum prope oppidum Barbacena, Decembri: Sellow. ♄

17. BELOPERONE MONTICOLA N. AB E. spica terminali composita simplici trifidave densa imbricata, bracteis oblongo-ovalibus obtusis cum mucronulo pubescentibus coloratis, infimis ovatis acutiusculis, bracteolis lanceolato-linearibus linearibusve calyce longioribus vel paullo brevioribus; foliis oblongo-lanceolatis utrinque attenuatis brevipetiolatis praesertim in margine costisque utrinque cauleque juvenili strigoso-tomentosis; antheris appendiculatis.

α. MINOR: bracteolis lanceolatis calyce longioribus, corolla pollicari.

β. MAJOR: spica majori, bracteis majoribus, bracteolis linearibus calyce brevioribus, corolla bipollicari.

FRUTEX 3—4-pedalis. FOLIA 4—7 poll. longa, 1—1½ poll. lata, basi magis quam apice attenuata, acumine obtusiusculo subinde acuto. SPICA terminalis, oblongo-ovalis, 2—4 poll. longa,

vel triplex, vel una e tribus pluribusve arcte conjunctis constans. Bracteae $\frac{5}{4}$—$1\frac{1}{4}$ poll. longae, 4—8 lin. latae, purpureae venis viridibus. Bracteolae in aliis 7—8 lin. longae, 1 lin. latae utrinque attenuatae, in aliis (majoribus) 5 lin. longae, $\frac{1}{2}$ lin. latae lineares. Calycis laciniae 4—6 lin. longae, lanceolatae, acuminatae, dense pubescentes. Corolla pollicaris — bipollicaris, flavo-miniata (Mart.) (purpurea basi aurantiaca, Riedel). — Affinis est *B. comosae* et *hirsutae* sed distincta integumento breviore et magis disperso, tum vero et foliis et bractearum forma corollaeque colore.

Oreas in sylvis montanis prov. Minarum ad Villam Ricam et Antonio Pereira, Aprili: Martius, nomine Lophostachys monticola *in Obss. n. 948; Septembri: Riedel; ad Congonhas do Campo: Stephan; ad Cachoeira do Campo: Claussen; prope Barbacena: Sellow. Var. β. prope praedium Vas in prov. Goyazana: Pohl, nomine* Justiciae thyrsoideae. ♄

18. BELOPERONE HIRSUTA N. ab E. hirsuta; spica terminali composita densa imbricata bracteata, bracteis communibus ovalibus floralibus oblongis, bracteolisque linearibus cunctis coloratis calycem aequantibus vel eo paullo longioribus; foliis ovali-oblongis obtusis vel acutiusculis subsessilibus.

β. Longifolia: foliis oblongis apicem versus paullo angustioribus neque tamen acutis. („Caulis 2 — 4-pedalis. Flores aurantiaci". Riedel.)

Justicia Vellozii Röm. et Schult. Syst. Veg. I. p. 66.?

Caulis (humilis?) et folia rufo-hirsuta; adultus caulis glabrescit. Folia 2 — $4\frac{1}{2}$ poll. longa, $\frac{3}{4}$ — $1\frac{1}{2}$ poll. lata, in petiolum brevissimum desinentia, vel obtusa vel brevi acumine eoque modo acuto modo obtusiusculo praedita, rigida, supra pilis bulbosis subtus pilis mollioribus hirsuta, demum magis glabra et nitida. Spica terminalis bi — trifida, compacta, purpurea, bractea sub ramo singulo una ovali vel ovali-oblonga 6 — 12 lin. longa ramum tegente stipata. Flores in ramis alterni, imbricati. Bractea sub singulo flore 6 — 7 lin. longa, purpurea, hirsuta, oblonga, apice obtusa vel breviapiculata, inaequilatera; oppositae sterilesque tum et superiores spicae magis lanceolatae, apiceque magis attenuatae. Bracteolae et calycis laciniae 6 lin. hae saepe 8 lin. longae, coloratae; illae lineares, hae lanceolatae, acuminatae. Corolla purpurea, $1\frac{1}{2}$ poll. longa; labii inferioris laciniae lineari-spathulatae, obtusae. Antherarum appendices obtusae, albae. — Species proxima *Beloperone comosae*: differt foliis fere sessilibus bracteis angustioribus et hirsutie rudiore.

In sylvis super Serra do Mar, e. g. ad Villa das Areas, Decembri: Martius; in Minis Generalibus ad Camargos: Ackermann, Schüch, Pohl; ad Quartel dos Pintores: Sellow; inter Sabará et Caeté, Novembri (var. β.): Riedel. ♄ *Dryas, Oreas.*

§. 2. BRACTEOLAE CALYCE BREVIORES.

19. BELOPERONE INVOLUCRATA N. et M. spicis axillaribus solitariis, 2—5nisve fasciculatis capituliformibus, bracteis duabus communibus ovatis ad basin suffultis, bracteis bracteolisque propriis brevissimis subulatis strigilloso-hirtis; calycis laciniis lanceolatis; foliis ovato-oblongis ovalibusve utrinque acutis. Mart. Herb. Fl. Bras. n. 455.

Dicliptera speciosa N. et M. in Nov. Act. Ac. Nat. Cur. XI. p. 61.

Differt a reliquis hujus generis bracteis binis ad spicae basin ovatis acutiusculis brevissime petiolatis ventricosis pubescentibus circiter semipollicaribus et paullo longioribus rhachim totam occultantibus speciemque capituli exhibentibus. Rhachis recurva. Flores inferiores secundi, superiores suboppositi. Bractea et bracteolae aequales calyce multo breviores, brevisubulatae, strigoso-hirtae. Calyx 3 lin. longus, pubescens, laciniis oblongo-lanceolatis acutis apice strigilloso-barbatis. Corolla $1\frac{1}{4}$ poll. longa, purpurea, pubescens, tubo incurvo, basi intus maculis tribus magnis strigilloso-sericeis inter stamina notato, qua nota ad *Sericographidem* genus accedit haec species. — Caulis fruticosus, 6—7 pedes altus, ad genicula nodosus siccando ibidem constrictior, teretiusculus, divaricato-ramosus. Folia $3\frac{1}{2}$ — 4 poll. longa, 1 poll. lata, utrinque acuta, in costa et venis costalibus strigillosa, ceterum glabra, obscure repando-crenata, supra sparsim lineolata et pilis adpressis praedita. Petiolus semipollicaris supra strigillosus.

β. Microphylla: foliis involucro corollaque minoribus.

„Frutex 6—8-pedalis ramis divaricatis" (Riedel). (Folia $2\frac{1}{2}$—$1\frac{1}{2}$ poll. longa, 7 — 6 lin. lata, saepe fere lanceolata. Involucrum 5 lin. longum. Corolla pollicaris.)

In sylvis et sepibus prov. Sebastianopolitanae, e. g. prope Tijuca et in M. Corcovado, Augusto, Octobri: Lund, Martius; Majo: Schott, Pohl, Luschnath; prope vicum Aldea, Julio: Riedel; in via Felisbertia prope oppidum Ilheos in prov. Bahiensi: Maximilianus Princ. Vidensis. ♄ *Dryas.*

XLIII. SIMONISIA N. ab E.*)

Calyx profunde quinquepartitus, rigidus, laciniis longis in alabastro conum referentibus. Corolla ringens, tubo mediocri vel brevi, labio superiori rectiusculo concavo, inferiori lato trifido ad fauces inflato, laciniis latis rotundatis. Stamina duo; filamenta tubo faucibusque longo tractu adnata; antherae biloculares, loculis in connectivo semisagittato oblique distantibus altero altiori, demissiore basi mucronato calcaratove. Stigma capitatum leniter emarginatum. Capsula *(S. Riedelianae)* a basi ad medium usque depressa, lata, asperma, hinc bilocularis, tetrasperma, septo lato. Semina colorata, oblique subrotunda, crassa, retinaculis latis suffulta.

Inflorescentia: spicae breves secundae densae in capituli thyrsulive terminalis formam compositae. Bracteae communes foliaceae foliisque similes nisi minores, superne nullae. Bracteae propriae et bracteolae subulatae, rigidae. Frutices humiles, varie ramosi, foliis coriaceis, floribus brevi petiolatis speciosis teneris.

1. SIMONISIA ROSEA N. ab E. calycibus bracteisque hirsutissimis, bracteis partialibus bracteolisque calyce brevioribus; foliis oblongis basi acutis supra totisve glabris laevibusque.

β. Parviflora: foliis subtus vel undique vel saltim in costis pubescentibus; floribus duplo fere minoribus, antheris crispulis.

Caulis bipedalis, basi repens, mox adscendens, inferne subteres foliisque orbatus, canescens, nodosus, lineis alternatim oppositis parum conspicuis notatus, apicem versus obtuse tetragonus, pubescentia brevi scaber. Folia oblonga, 4—$4\frac{1}{2}$ poll. longa, $1\frac{1}{4}$ — $1\frac{1}{2}$ poll. lata, argute acuminata, basi cuneata in petiolum brevem desinentia, integerrima, glabra, costis senis. Capitulum terminale, sessile, nucis juglandis volumine, compositum e spicis partialibus pluribus secundis parvibracteatis, et interstinctum bracteis foliaceis lanceolatis acuminatis 1 — $\frac{1}{2}$ poll. longis. Calyx pilis patentissimis rigidis hirsutus, in alabastro conicus, laciniis

*) Simonis, hortulanus, Maximiliani Principis in itinere Brasiliensi comes, colligendis plantis strenue operam dedit.

lanceolatis subulato-acuminatis rigidis poll. 1 longis. Bracteae et bracteolae calyci subjectae lineari-subulatae hirsutae 3 lin. longae, strictae, subaequales. Corolla intense rosea, $1\frac{1}{2}$ poll. longa, tubo labioque superiore recto, hoc apice emarginato; labio inferiori amplo; palatum inflatum, laxe venosum neque callosum neque rugosum. Stamina omnino *Beloperones*. Stigma crassum, depresso-subglobosum. In ovarium et fructum inquirendi occasio defuit.

In sylvis ad Aldea Velha, Martio mense: Maximilianus Princ. Vidensis, Sellow. ♄ *Dryas.*

2. SIMONISIA RIEDELIANA N. ab E. calycibus aristatis pubescenti-scabris, bracteis setaceis calycem superantibus ciliatis; foliis ovatis basi cuneatis in petiolum desinentibus glabris.

Tabula nostra XXIII.

Caulis bipedalis, teretiusculus, statu sicco supra genicula valde contractus, pubescenti-scaber. Folia cum petiolo 3—$3\frac{1}{2}$ poll. longa, utrinque attenuata longeque in petiolum cuneata, in utraque pagina lineolata vix puberula; inferiora cum petiolo ultra bipollicari $9\frac{1}{2}$ poll. longa, $2\frac{1}{2}$ poll. lata, basi minus attenuata; etiam suprema basi parum attenuata. Thyrsus terminalis compactus $1\frac{1}{4}$—$1\frac{1}{2}$—5 poll. altus, sessilis. Bracteae et bracteolae lineari-setaceae, longe patenti-ciliatae, 8 lin. longae, in specimine fructifero bracteae $2\frac{1}{2}$- bracteolae 2—$1\frac{1}{2}$ poll. longae. Calyx 6 lin. longus, pilis brevibus scaber, laciniis lanceolatis aristato-acuminatis. Corolla bipollicaris, coccinea, tubo longo, faucibus obconicis brevibus, labiis tubo triplo brevioribus, superiori angustiori integro, inferiori lato, trifido, laciniis brevibus obtusis. Antherarum loculus inferior basi calcaratus. Stigma subglobosum, bilobum. Capsula pollicaris, pubescens, trans medium tetrasperma.

Najas, in umbrosis graminosis ripae fluminis Madeira: Riedel; in Maynas: Poeppig. ♄ (Specimen fructiferum bracteis bracteolisque maximis.)

3. SIMONISIA ASCLEPIADEA N. ab E. calycibus bracteisque glabris glandulosisve, his calycem aequantibus paullove superantibus; foliis ovato-oblongis acuminatis basi obtusa subsessilibus velutino-scabris venoso-reticulatis.

β. Spicis omnibus axillaribus, caule flaccidiore.

Frutex 1—$1\frac{1}{2}$ ped. altus. Caulis glaber, teretiusculus, dichotomus, articulatus geniculis nodosis et a foliorum pulvillis veluti apophysatis. Folia inter reliquas *Acanthaceas* insignia reticulatione venosa transversim extensa in utraque pagina, magis tamen subtus conspicua setulisque brevissimis incumbentibus superficiem holosericeo-opacam reddentibus. Folia inferiora 2—$2\frac{1}{2}$ poll. longa, 10 lin. lata, apicem versus longe attenuata, basi rotundata, subinde subcordata, petiolo brevissimo, vix $\frac{1}{2}$ lin. longo praedita, coriacea, costis senis ante marginem confluentibus per paria approximatis, ut multiplinervia diceres folia; superiora folia et inprimis floralia minora, angustiora magisque lanceolata. Spicae terminales tres, una alterave axillari accendente, breves, rigidae, disticho-secundae. Bracteae et bracteolae patulae, 7—8 lin. longae, lineari-subulatae, subacerosae, glabrae; illae paullo longiores. Calyx 6 lin. longus, rigidus, in alabastro conoideus, extus subscaber, ad basin fere quinquepartitus, laciniis lanceolatis setaceo-acuminatis dorso leniter canaliculatis. Corolla circiter 8 lin. longa, alba, tenera, tubo brevi, labio superiori ovato-lanceolato integro concavo, inferiori trifido laciniis subaequalibus obtusis, palato convexo rugoso. Filamenta basi barbata; antherarum loculus inferior grosse calcaratus. Pistillum pubescens; stigma capitatum, papillosum.

In campis siccis arenosis inter frutices jugi Serra do Chapada, prov. Matto Grosso, Junio; var. β. ad Rio Pardo: Riedel. Oreas. ♄

XLIV. HARPOCHILUS N. ab E.

Calyx profunde quinquepartitus vel tripartitus laciniis latis, superiore ubi tripartitus latiore bifida apiceve tridentata. Corolla ringens, tubo mediocri limbo longo, labio superiori lineari-angusto complicato arcuato, inferiori tripartito laciniis aequalibus angustis, faucibus brevibus inflatis. Stamina duo, basi tubi inserta, labii superioris longitudine et cum eodem decurva. Antherae biloculares, oblongae, loculis in connectivo lanceolato parallelis subcontiguis basi parum inaequalibus submucronatis. Stigma obtuse bilabiatum, labio superiore latiore obtuso inferius bidentulum amplectente. Ovarium annulo glanduloso crasso cinctum. Capsula rigida, a basi ad medium depressa, angusta asperma, hinc tetra- (abortu di-) sperma. Semina discoidea, orbiculata, laevia, retinaculis longis suffulta.

Flores vel in cymulis racemiformibus brevibus simplicibus oppositis axillaribus dispositi, in apice caulis thyrsum foliis interstinctum fingentes, brevipedicellati subsecundi, vel arcte sessiles (scil. cymulis contractis 3—1-floris), spicam terminalem foliaceobracteatam construentes. Rhachis compressa, distiche nodoso-dentata, nodis alternis ejusdemve lateris florigeris. Bracteae inaequales; fertilis parva, pedicellum aequans, quae ei opposita exigua, dentiformes. Bracteolae ad basin calycis exiguae, subulatae.

Genus proximum *Adhatodae subdivisioni Amblyantho.*

1. HARPOCHILUS NEESIANUS Mart. pubescenti-tomentosus incanus; calyce 3—4-partito.

Tabula nostra XXIV.

Frutex est undique, praesertim in ramis, pubescenti-tomentosus, mollis, incanus. Rami recti, subtilissime striati, foliosi, ex omnium ferme foliorum inferiorum axillis ramulum brevem adpressum gignentes, hinc polyphylli. Folia inferiora cum petiolo $\frac{3}{4}$ poll. longo $3\frac{1}{2}$ poll. longa, vix 1 poll. lata, oblonga, obtusa, basi acuta in petiolum desinentia, ramis costalibus senis praedita, minus quam caulis pubescenti-tomentosa; superiora et ramea minora; floralia unguicularia, fere ovalia. Racemuli (quos diceres) a medio apicem versus crebri, 1—$1\frac{1}{4}$ poll. longi, incani, nodis circiter 4 aut 5 totidemque floribus praediti. Bractea fertilis nodo crassiori imposita 3—2 lin. longa, spathulato-linearis, decidua. Pedicellus vix lin. 1 longus, bracteolis sub flore duabus exiguis dentiformibus. Calyx 6—7 lin. longus, canus, laciniis duabus inferioribus semper totis liberis distantibus oblongolanceolatis obtusiusculis, tribus superis modo in unam ovalem apiceque tridentatam convexam concretis, modo in duas, quarum altera latior explicatis. Corolla pallide flava, glanduloso-punctata, pubescens, a basi ad os faucium 9—10 lin. longa; labium superius fere bipollicare, aeque latum, in arcum curvatum, apice obtusum; labium inferius ejusdem longitudinis, ad fauces fere tripartitum, laciniis linearibus obtusis. Stamina et stylus labio superiori longiora. Antherae oblongae, magnae. Capsula fere pollicaris, lignosa, a medio compressa, acuta, venoso-rugulosa, glabra, subfusca. Dissepimentum angustum incompletum.

In arenosis calidis ad flumen S. Francisci prope Joazeiro, prov. Bahiensi, Martio: Martius, Justicia Neesiana *in Obs. n. 2275; in paludosis ad Ilhabira: Jac. Blanchet (n. 2884).* ♄ *Hamadryas.*

? 2. HARPOCHILUS PHAEOCARPUS N. AB E. caule incano; foliis oblongis glabris; calyce quinquepartito.

Caulis tetragonus, pulverulento-incanus, medulla ampla. Folia cum petiolo $\frac{3}{4}$ poll. longo $5\frac{1}{2}$ poll. longa, $1\frac{3}{4}$ poll. lata, oblonga, obtusa, in petiolum acute decurrentia, supra punctulato-aspera, glabra. Racemi longitudine folii, incani, structurae praecedentis at firmiores; inferiores subsecundi, supremi oppositi vel gemini, subcorymbosi. Flores infimi et supremi oppositi, medii secundi, omnes subsessiles. Nodi minus validi. Bracteae longitudine calycis, lanceolatae, obtusae, patentes, marcescentes, demum deciduae. Bracteolae lineares, calyce (4 lin. longo) duplo breviores. Calycis laciniae lanceolatae. Corolla deest. Capsula fere pollicaris, lignosa, tuberculato-rugosa, fusca, a medio tetrasperma.

Ad flumen S. Francisci, prope Joazeiro in prov. Bahiensi, locis herbidis: Martius. Hamadryas.

XLV. ADHATODA N. AB E.

Adhatoda *N. ab E.* Gendarussa *sect. a. Endlicher Gen. p. 705. Meisner Gen. p. 205. (sub* Gendarussa.*)*

Calyx profunde quinquefidus, laciniis aequalibus. Corolla ringens, tubo brevi aut mediocri, labio superiori concavo inferiori trilobo. Stamina duo, tubo infra medium inserta. Antherae biloculares, loculis in connectivo lanceolato secundis contiguis altero altius inserto. Stigma obtusum. Capsula depressa, in medio tetrasperma. Semina vel lenticularia vel magis compressa.

Inflorescentia: spicae axillares oppositae. Bracteae et bracteolae, hae saepe grandiusculae calyce longiores. Flores vel abortu secundi, vel oppositi.

Sect. 1. BETONICA in Brasilia deest.

Sect. 2. AMBLYANTHUS. Corolla ringens, tubo brevi, faucibus amplis. Antherae muticae. Stigma obtusum, glanduloso-scabrum. Ovarium annulo glanduloso crasso cinctum. Semina cordato-orbiculata, laevia, tenuia. — Spicae axillares oppositae, pedunculatae, oppositiflorae. Bracteae herbaceae, calyce latiores saepe et longiores. Bracteolae in aliis calyce angustiores et longiores, in unica specie (cum bractea calyce est brevior) et longiores et latiores calyce. Caulis fruticosus.

1. ADHATODA CONGRUA N. AB E. spicis axillaribus oppositis cylindricis pedunculatis folia aequantibus; bracteis herbaceis ovali-oblongis bracteolisque lineari-oblongis cuspidulato-mucronatis margine lanuginoso-ciliolatis calyce longioribus; loculis hastato-divergentibus infero basi mucronato; foliis ovali-oblongis attenuatis basi acutis glabris supra minute papillatis, subtus in costis puberulis.

Persimilis *Adhatodae Vasicae*, a qua inprimis differt spicis longis (4—5 pollic. long.), bracteis magis oblongis bracteolis angustioribus, tam his quam illis evidenter mucronatis margineque lanuginosulis. — Calycis laciniae lanceolatae, acutae, pubescentes. Corolla omnino ut in *A. Vasica.* Folia apice magis quam basi attenuata.

In Brasilia, verisimiliter australiore: Sellow. ♄

2. ADHATODA HOLOSERICEA N. AB E. fruticosa, holosericeo-tomentosa; foliis ovalibus obtusis; spicis axillaribus tri — quadrifloris folio brevioribus; bracteis bracteolisque fugacibus.

Pubescentia brevissima densa et spicis axillaribus 1—3 poll. longis simplicibus tri — quadrifloris jam tempore antheseos nudis a sequente satis differt. — Bracteas duas tantummodo ad originem floris inferioris vidi, oblongas, parvas; sed reliquarum et bracteolarum cicatrices sunt distinctissimae. — Corolla violacea.

Ad praedium Campo bravo, prov. Sebastianopolitanae, Julio: Luschnath. ♄

3. ADHATODA CYDONIAEFOLIA N. AB E. fruticosa, villosa; foliis ovalibus; pedunculis bifloris; bracteis bracteolisque ovalibus calyce brevioribus eundemve aequantibus.

Tabula nostra XXV.

α. Foliis obtusis. — β. Foliis acutis.

Frutex diffusus, radicans, ramis adscendentibus superiora versus undique inferius bifariam hirsutis. Folia cum petiolo brevi 2—$3\frac{1}{2}$ poll. longa, 3 — $1\frac{1}{4}$ poll. lata, ovalia, integerrima, basi obtusa, utrinque praesertim tamen subtus hirsuta; petiolus 2 — 3 lin. longus, hirsutus. Pedunculi axillares, petiolo breviores eumque ad summum aequantes, solitarii, alterni oppositive, hirsuti, biflori, floribus approximatis capitulum subsessile magnitudine nucis moschatae majusve referentibus. Bractea sub singulo flore et bracteolae duae ovales, obtusae, hirsutae. Calycis laciniae aequales, oblongae, mucronulato-acutae, hirsutae, bracteis tenuiores, venosae. Corolla pollicaris et longior pubescens, purpurea (?), „labio superiore purpureo, inferiore violaceo“ (Riedel); tubus cylindricus, trilinearis, faux ventricosa; labium superius ovatum, fornicatum, obtusum, integerrimum, inferiori paullo brevius; inferius latum, palato inflato, limbo trifido, laciniis subovatis obtusis, lateribus subdeflexis. Stamina duo labio superiori paullo breviora; filamenta valida, basi hirsuta; antherae lineari-oblongae, dorso herbaceo, loculis parallelis oblongis contiguis. Ovarium ovatum, mucronatum, stylo diu persistente praeditum, glabrum. Ovula duo, oblonga, basi propius inserta, fulcris adhuc obsoletis squamaeformibus. Stylus longus, filiformis, infra apicem glanduloso-hirtulus, apice subcapitato. Capsula 6 lin. longa, superiora versus ventricosa, late ovata, dura, glabra, venoso-reticulata, fusca acumine calloso albo. Semina 4.

In prov. Sebastianopolitanae umbrosis sylvaticis, Julio et Octobri florens, prope Porto d'Estrella et Mandiocca praedium: Martius; prope Tijuca: Lund, Riedel; prope S. Joaõ Marcos, Februario et Martio florens: Schott, Pohl. ♄ *Dryas.*

4. ADHATODA BAHIENSIS N. AB E. ramis elongatis geniculatis sericeo-tomentosis; spicis axillaribus brevibus compositis bipartitis in terminalem subverticillatam abeuntibus, bracteis subrotundis obtusis sessilibus subinflatis, bracteolisque obovato-spathulatis longe ciliatis; foliis oblongis basi acutis supra hispidulo-scabris subtus in costis pubescentibus.

Adhatodae flexuosae similis, differt bracteis bracteolisque majoribus latioribusque. — Calyx brevis, $1\frac{1}{2}$ lin. vix longus.

Prope Soteropolin: Riedel. ♄ *Dryas.*

5. ADHATODA FLEXUOSA N. AB E. ramis divaricatis geniculatis; spicis axillaribus brevibus compositis bipartitis in terminalem subverticillatam saepe approximatis; bracteis spathulatis bracteolisque lineari- vel spathulato-lanceolatis mucronato-acutis

longe ciliatis; foliis ovato-oblongis oblongisve basi acutiusculis glabris costis subtus scabris vel subtus totis hirtulis; antheris basi mucronatis; corollae tubo brevi, faucibus amplis, labio inferiore trilobo. Thyrsuli ex axillis foliorum superiorum oppositi tanquam verticillos formantes foliorum floralium circiter longitudine, corolla sordide alba. Capsula longitudine bracteae, abortu saepe disperma.

Monechmati generi accedit sed capsula tamen in multis est tetrasperma. Antherarum loculi sunt contigui subsecundi ut in reliquis *Adhatodis*.

In sylvis ad Villam Ricam, prov. Minarum, Aprili: Martius, Sellow; in prov. S. Pauli fruticetis, e. g. inter Taubaté et Mogy, Majo, et ad oppidulum S. Carlos, Januario: Riedel; inter Alacriportum et Montevideum, ad ripas fluv. Uruguay: Sellow. ♃ *Oreas, Napaea.*

XLVI. LEPTOSTACHYA N. ab E.

Leptostachya *N. ab E. Endlicher Gen. n. 4085. Meisner Gen. p. 296. (204.)*

Calyx quinquepartitus, aequalis, parvus, bracteis bracteolisque parvis plerisque subulatis suffultus. Corolla ringens, tubo longiusculo, labio superiori recto bidentulo, inferiori convexo trifido laciniis brevibus. Stamina duo, tubo inserta, basi saepe tuboque ad insertionem staminum strigoso-hirtis nec vero maculis sericantibus staminibus interjectis. Antherae biloculares, loculis subcontiguis uno alteri superposito, superiori obliquo, inferiori minori mutico basive calcarato. Stigma bidentatum. Capsula basi compressa, asperma valvularum commissura plana, apice depressa tetrasperma. Dissepimentum adnatum. Semina muricata, retinaculis bidentatis suffulta.

Inflorescentia spicata. Spicae secundae rariusve floribus oppositis glomeratisque verticillatae, terminales vel axillares vel ex axillaribus in terminalem abeuntes, aliis simplices, aliis dichotomo- vel trichotomo-divisae, subumbellatove multifidae vel etiam pluries compositae. Flores mediocres vel parvi, pallide rosei, disco labii inferioris saepe pennatim venoso. — Herbae, raro frutices, pleraeque Americanae, aliquot Indiae orientali, una species etiam Africae australi indigenae.

§. 1. CAMPYLOSTEMUM.

Spicae vel axillares simplices vel terminales ramosae. Flores et fructus majusculi. Capenses et Americanae.

1. LEPTOSTACHYA LUCIDA N. ab E. glaberrima; spicis axillaribus oppositis solitariis geminisve sessilibus flexuosis folio multo brevioribus secundifloris; foliis inaequalibus conformibus ovali-oblongis, basi in petiolum acute decurrentibus, lucidis, supra intense viridibus lineolatis; caule tortuoso ramoso adscendente; calycis laciniis bracteolisque margine scabris.

α. Acutifolia: foliis apice attenuatis obtusiusculis.

β. Obtusifolia: foliis obtusis.

Similis *Leptostachyae divergenti.* Caulis ramosissimus, insigniter et illepide tortuosus. Folia nitidissima. Calyx aequalis, vix lin. 1 longus. Folium alterum jugi singuli duplo saepe minus est altero et racemulum minorem in angulo suo nutrit; in multis etiam deficit, nescio an casu praematuro an lege sua. In foliis infimis saepe minimum est hoc folium. Corollae albae tubus ut in illa brevis amplior; labii inferioris discus pennatim venosus (color corollae albus; labium inferius maculis ferrugineis conspersum, Lund in Herb. Candoll.). Antherarum loculus inferior calcaratus calcare incurvo. — Var. α. et β. praeter folia, in hac obtusa et paullo latiora non differunt.

In prov. Sebastianopolitanae sylvis, Augusto et Septembri florens, prope Macahé: Luschnath; prope urbem: Lund; secundum fluv. Parahyba: Riedel. ♄ *Dryas.*

2. LEPTOSTACHYA HETEROPHYLLA N. ab E. spicis axillaribus oppositis solitariis geminisve sessilibus flexuosis, folio multo brevioribus secundifloris; foliis inaequalibus difformibus majori ovali oblongove minori suborbiculari, supra lineolatis glabris subtus praesertim in costis scabris; caule tortuoso ramoso subdichotomo pubescente; calycis laciniis bracteolisque scabris.

α. Acutior: foliis majoribus utrinque subacutis magisque angustatis, minoribus mucronato-acutis.

β. Obtusa: utroque folio obtuso.

Differt a *Leptostachya lucida*, cui similis, caule graciliore pubescente, foliis minus lucidis subtus pallidis (in α. utrinque modice attenuatis, cum petiolo bilineari $2\frac{1}{4}$ poll. longis, 9—10 lin. latis, in β. $1\frac{1}{3}$ poll. longis, 9 lin. fere latis, minoribus in utraque forma $\frac{1}{2}$ poll. circiter longis latisque brevissime petiolatis, in forma α. brevi acutatis, in β. obtusissimis), spicis minoribus (3—4 lin. longis) paucifloris magis scabris, corolla minore (3 lin. longo) tubo basin versus magis attenuata. — Capsula $4\frac{1}{2}$ lin. longa, inter semina constricta ut in *L. lucida.*

Prope Macahé et Parahyba, Majo et Junio: Sellow, Riedel. ♄ *Dryas.*

3. LEPTOSTACHYA POEPPIGIANA N. ab E. glabra; spicis axillaribus oppositis solitariis geminisve pedunculatis trifidis rectis foliis duplo multove brevioribus disticho-secundifloris; foliis aequalibus conformibus ovalibus apice parum attenuatis obtusis basi in petiolum longum acute decurrentibus opacis supra lineolatis, caule adscendente erectove; calycis laciniis aequalibus bracteis bracteolisque longioribus rhachique viscidulis glabris; antheris calcaratis.

Similis *Leptostachyae lucidae*, differt forma magis regulari foliisque conformibus aequalibusque amplioribus apice minus attenuatis, longe petiolatis opacis. Spicae subinde communi pedunculo longiusculo suffultae subinde petiolo duplo breviores et tum quoque pedunculatae bi — trifidae. Folia cum petiolo $1\frac{1}{4}$ poll. longo $6\frac{1}{2}$ — 7 poll. longa, 2 poll. lata. Corolla 3 lin. longa, calyces, bracteae ut in illa. Bractea e basi latiore subulata, bracteolaeque setaceae calyce duplo fere breviores. Rhachis et calyces glandulis exiguis viscidae. Capsula immatura $4\frac{1}{2}$ lin. longa.

In Mœynas et ad Egam oppidum, circum flumen Amazonum, Junio: Poeppig (n. 2485, nomine Justiciae secundiflorae). ♃ *Najas.*

§. 2. PECTORARIA.

Spicae umbellato-paniculatae. Flores et fructus parvi. Americanae.

4. LEPTOSTACHYA ANTIRRHINA N. ab E. spicis bi — trifidis umbellatis; pedunculo communi petiolum aequante; foliis oblongo-ellipticis utrinque acuminatis glabris; floribus secundis; corolla basi gibba; antheris calcaratis.

Justicia antirrhina N. et M. in Nov. Act. Ac. Nat. Cur. XI. p. 59. n. 9. R. et Sch. S. Veg. Mant. I. Add. p. 248. b. Spr. Cur. post. p. 19. Sp. Pl. I. ed. Dietr. p. 412. n. 134.

In prov. Bahiensis sylvis primaevis ad viam Felisbertiam sub finem Decembris: Maximilianus Princ. Vidensis. ♃ *Dryas.*

5. LEPTOSTACHYA LAXA N. AB E. pedunculis axillaribus tri- penta- hepta-stachyis petiolo duplo brevioribus spicisque glanduloso-pubescentibus; foliis oblongis acuminatis basi acutiusculis glabris longe petiolatis; floribus secundis; corolla basi gibba; antheris calcaratis.

Quod ad corollae structuram persimilis est *Leptostachyae antirrhinae*, differt autem caule laxiore basi lignescente, ramis adscendentibus quadrisulcatis, foliorum petiolo longiore et graciliore (scil. 1 — 1¾ poll. longo in foliis inferioribus quae 4 — 4½ poll. longa, 1 — 1¼ poll. lata, acuminata, tum spicis in pedunculo communi axillari semipollicari glanduloso-pubescente ternis — septenis divaricatis simplicibus, subinde bi — trifidis, glanduloso-pubescentibus. FOLIA tenera, glabra, margine costaque supra scabris, subtus lineolata. PEDUNCULI ad regulam trifidi, accedit autem extrorsum vel una vel et altera spica decrescendo brevior, quo umbella efficitur flabellatim tri — quinque — septemfida. BRACTEAE et BRACTEOLAE setaceae, glandulosae, calyce breviores. CALYX lineam longus, brevipedicellatus, laciniis subulatis glandulosis. COROLLA bilinearis, lutescens, tubo ut in *L. antirrhina* brevi amplo basi gibbo; labium superius fornicatum rectum emarginatum, inferioris laciniae aequales, ovatae, obtusae. ANTHERAE exsertae; loculi parum divergentes, quippe unus alteri fere recta linea impositus, inferior basi calcare albo incurvo praeditus. CAPSULA 3½ — 4 lin. longa, pubescens, 4-sperma, basi longe unguiculata pallidiorque.

In sylvis ad Rio Belmonte: Maximilianus Princ. Vidensis; et prope oppidum Ilheos: Jac. Blanchet (n. 3055). ♃ *Dryas.*

6. LEPTOSTACHYA PARVIFLORA N. AB E. spicis subsimplicibus umbellatis folio subbrevioribus in apice caulis paniculatim coëuntibus; foliis lanceolatis utrinque longe attenuatis; caule basi repente.

Justicia comata N. et M. in Nov. Act. Acad. Nat. Cur. XI. p. 56. n. 5. (excl. syn.)

β. LATIFOLIA: foliis oblongis utrinque minus attenuatis, infimis stolonumque foliis minoribus subrotundis.

CAULIS sulcato-sexangularis, lineolato-asperulus, pedalis, glaber. FOLIA exquisite lanceolata, utrinque lineolata, glabra, margine scabra. Umbellae spicarum superiores folia subaequantes, partiales pedunculo plerumque breviores, saepe septenae. CALYX vix lineam longus scaber, laciniis subulatis bracteolis longioribus. COROLLA 1½ lin. longa, glabra, rosea. ANTHERARUM loculi discreti, inferior minor, ramulo connectivi impositus, muticus. CAPSULA 2 lin. longa, pubescens, testacea, basi pallida.

In rupibus alvei Ilheos fluvii sub finem Decembris: Maximilianus Princ. Vidensis, Sellow; ad Soteropolin: Blanchet; in sylvis prope Castel Novo, Novembri: Riedel. Var. β. ad Alacriportum inter frutices: Sellow. ♃ *Dryas, Napaea.*

7. LEPTOSTACHYA MARTIANA N. AB E. spicis simplicibus ramosisve umbellatis folium aequantibus in paniculam terminalem magis compositam transeuntibus; foliis subsessilibus ovato-lanceolatis subcordatis apice attenuatis, rhachi paniculae terminalis hirsuta glandulosave; antheris muticis.

Var. α. caule foliisque glabris, paniculae rhachi hinc inde hirsuta.

α* MACROPHYLLA: foliis inferioribus majoribus, evidenter cordatis.

β. HISPIDA: caule foliisque hispido-scabris, his brevioribus, panicula valde glandulosa nec pilis longioribus hirsuta.

Variant hae formae foliis modo latioribus modo angustioribus.

Leptostachyae parviflorae similis, differt foliis petiolo brevissimo praeditis fere sessilibus, amplectentibus basi saepe cordatis et pedunculis cum umbella folium aequantibus. SPICAE per se breves, 4—5, media plerumque ramulo uno alterove praedita, subinde et ipsa umbellatim composita. FLORES et FRUCTUS parvi. COROLLA alba, subpurpurascens; labium inferius paullo longius superiore, reflexum, trilobum lobis obtusis; palatum punctis purpureis adspersum (Salzmann in Herb. Candoll.). FOLIA infima ovalia in petiolum brevem latumque contracta.

In prov. Bahiensis sylvis: Martius; in fossis aqua dulci repletis: Salzmann, nomine Justiciae comatae; *in Brasiliae loco non adnotato: Sellow; in graminosis prope urbem Pará (item in insula Cuba): Poeppig; in Guiana Anglica: Schomburgh (var. α*. et β.); ad Guayaquil: Sinclair.* ♃ *Vaga.*

TRIBUS VIII. ERANTHEMEAE. *Endl. p. 705. N. ab E. in Wall. Pl. As. III. p. 76. Meisn. Gen. p. 297.* STAMINA 2 infra fauces inserta; ANTHERAE biloculares, loculis parallelis vel superpositis. CAPSULA longe unguiculata, di — tetrasperma.

SYNOPSIS GENERUM.

Calyx quadripartitus. Corolla ringens. Stamina duo; antherae uniloculares loculo infero in corniculum mutato: . . . . CHAETOTHYLAX.

Calyx quadripartitus. Corolla bilabiata. Stamina duo; antherae biloculares loculis arcte contiguis: . HEINZELIA.

Calyx quinquepartitus. Corolla elongato-infundibuliformis aut subhypocrateriformis. Stamina fertilia quatuor, inclusa; antherae minorum uniloculares: . . . . CHAMAERANTHEMUM.

Calyx quinquepartitus. Corolla elongato-infundibuliformis aut subhypocrateriformis. Stamina inclusa fertilia duo, duo sterilia brevissima ananthera: . . . . ERANTHEMUM.

Calyx quinquepartitus. Corolla anguste infundibuliformis, limbi laciniis angustis. Stamina duo exserta; antherae uniloculares: . . . . STEPHANO-SCHAUERIA.

XLVII. CHAETOTHYLAX N. AB E.

CALYX quadripartitus, aequalis, herbaceus. COROLLA ringens, labio superiore compresso, inferiore trifido laciniis oblongis obtusis, palato aequali. STAMINA duo longitudine labii superioris; ANTHERAE uniloculares, loculo inferiori abortivo in calcar filiforme a loculo superiore distans mutato. STIGMA anguste lanceolatum, papillosum. CAPSULA a basi ad $1/3$ depressa, hinc modice compressa medioque constricta bilocularis tetrasperma. RETINACULA truncata. SEMINA lenticularia, hylo truncato, asperula, colorata.

INFLORESCENTIA: SPICAE axillares breves in terminalem abeuntes, plerumque geminae interiori longiori brevipedunculata exteriori sessili, densae disticho-secundae. BRACTEAE et BRACTEOLAE angustae calycem subaequantes. COROLLA coerulea.

1. CHAETOTHYLAX TOCANTINUS N. AB E.

Tabula nostra XXVI.

Habitus *Justiciae (Amphiscopiae) caracasanae.* FRUTEX pluripedalis, ramosus, glaber. CAULIS teres, sulcis 4 angustis notatus, pallidus. FOLIA 5—4 poll. longa, $1\frac{1}{4}$—$1\frac{3}{4}$ poll. lata, ovalia, acuminata, in petiolum brevem cuneatim decurrentia, obsolete crenulata, utrinque dense lineolata, ramis costalibus 9—12. SPICAE in caule ramisque axillares, sessiles, oppositae altera minore, solitariae vel geminae in eodem angulo, unguiculares, ad apicem caulis ramorumque spicam compositam foliis minoribus interstinctam formantes. FLORES alternatim secundi, conferti, sessiles. CALYX cum bracteis circiter 3 lin. longus, hae paullo breviores, lineari-subulatae, ciliatae glandulisque raris subsessilibus praeditae. CALYCIS laciniae lineari-attenuatae, glanduloso-asperae, glandulis brevissime stipitatis. COROLLA 1—$1\frac{1}{4}$ poll. longa, violacea, pubescens, viscidula, tubo elongato-obconico subincurvo, labio superiore obtuso rectiusculo, inferiore late obconico usque ad medium trifido laciniis oblongis obtusis. STAMINA longitudine labii superioris; FILAMENTA glabra; ANTHERARUM loculus superior perfectus dimidiato-oblongus pallidus, antrorsum dehiscens, inferior abortivus cum connectivo subulato confluens, cornu spatio infra loculum superiorem sito filiformi patulo superstite. STYLUS longus; STIGMA recens ligulaeforme papillosum, sub fructu contractum. CAPSULA 3 lin. longa, pallida, subpubescens, acuminata, in medio tetrasperma. RETINACULA recte truncata.

Ad Rio Tocantins, in prov. Goyazana: Pohl (nomine Justiciae crenulatae*); et in prov. Minarum: Claussen. ♄ Oreas.*

XLVIII. HEINZELIA N. AB E.

CALYX quadripartitus, aequalis. COROLLA bilabiata labio superiori angusto, inferiori plano apice trifido laciniis subaequalibus obtusis. STAMINA duo, infra fauces inserta longitudine labii superioris. ANTHERA bilocularis, loculis in connectivo angusto continuo lateribus arcte contiguis antheram unilocularem mentientibus antrorsum dehiscentibus. STIGMA obtusum neque incrassatum. CAPSULA a basi brevi spatio depressa asperma, hinc tetrasperma. RETINACULA acuta. SEMINA orbiculata, compressa, subtilissime muriculato-scabra.

INFLORESCENTIA: SPICAE ex axillaribus terminales compositae, trifidae secundiflorae, densiusculae. BRACTEAE angustae BRACTEOLIS setaceis paullo longiores, calyce breviores. HERBA Brasiliensis habitu Rhytiglossae *aut* Leptostachyae, *floribus fructibusque parvis. ANTHERAE* Cryptophragmii. *Genus dictum in honorem GUST. HEINZEL, qui 1844 de Macrozamia scripsit.*

1. HEINZELIA LYTHROIDES N. AB E. foliis lanceolatis glabris.

Tabula nostra XXVII.

CAULIS probabiliter adscendens, teres, linea hirsuta inter ramos oppositos oriente notatus, trichotomo-ramosissimus; superne obtuse tetragonus. FOLIA lanceolata, $2\frac{1}{2}$ — 3 poll. longa, $\frac{1}{2}$ poll. lata, acuminata, basi attenuata, inferiora in petiolum longiusculum decurrentia, superiora in petiolum brevissimum desinentia, glabra, integerrima, laete viridia. RAMI omnes apice trichotomo-spiciferi plantam dense florentem subfastigiatam proprio habitu induunt. BRACTEAE ramos paniculares suffulcientes e lanceolatis in lineares subulatasque denique contrahuntur. Ipsi rami oppositi, altero minore simplici, altero bifido. BRACTEAE oppositae, altera, saltem in superiore parte rami semper sterili, hinc flores secundi. CALYX sessilis, 3 lin. longus, bracteolis et bracteis duplo saltem longior, 4-partitus, laciniis aequalibus lineari-subulatis margine membranaceis apicem versus scabris. COROLLA 3 lin. longa, alba, puberula; labium superius lanceolatum, integrum; complicato-fornicatum; inferius duplo latius, vix ad medium trifidum, laciniis ovalibus obtusis. FILAMENTA glabra; ANTHERAE a tergo lunatae ut in *Cyrtanthera*, connectivo recurvo, pallidae. CAPSULA 3 lin. longa, pallida, ad $\frac{1}{3}$ a basi depressa. SEMINA rufa.

In umbrosis ad fluvium Pirahy, prov. Sebastianopolitanae, Martio: Pohl (nomine Justiciae lythroidis*). ♃ Dryas.*

2. HEINZELIA OVALIS N. AB E. foliis ovalibus oblongisve subciliatis, supra in costa vel undique petiolis caulisque lineis hirsutis.

CAULIS herbaceus, decumbens, basi repens, apice adscendens. FOLIA inferiora breviora, ovalia, obtusa, $\frac{3}{4}$—2 poll. longa, $\frac{3}{4}$ poll. lata; superiora vix longiora et angustiora apiceque magis attenuata acumine obtuso, omnia basi acuta margine pilis raris ciliata; PETIOLI 2 — 3 lin. longi, valde hirsuti hirsutie in lineam caulis transeunte. SPICAE in apice caulis subinde paucae, vel solummodo una terminalis brevis; subinde ex omnibus alis superioribus oppositae. BRACTEAE calyce duplo breviores, subulatae; BRACTEOLAE brevissimae, setaceae. CALYCIS laciniae subfalcatae, lineares, acutae, scabrae. COROLLA 4 lin. longa, rosea vel ex rubro violacea, labio inferiore purpureo-punctato. ANTHERAE rectae.

In umbrosis prope Ypanema, prov. S. Pauli, Martio, et in siccis petrosis prope Barbacena, prov. Minarum, Majo: Riedel; in Tucumaniae sylvis: Tweedie. ♃ Oreas, Napaea.

XLIX. CHAMAERANTHEMUM N. AB E.

CHAMAERANTHEMUM *N. ab E. Endl. Gen. n. 4088. Meisn. Gen. p. 297 (205).*

CALYX profunde quinquefidus, aequalis. COROLLA hypocrateriformis vel elongato-infundibuliformis, tubo longo gracili, limbo subaequali. STAMINA quatuor fertilia infra os tubi inserta, inclusa, per paria basi

contigua. ANTHERAE staminum majorum biloculares, minorum uniloculares. CAPSULA inferne depressa VALVULIS contiguis asperma, superius bilocularis tetrasperma. DISSEPIMENTUM adnatum. SEMINA discoidea, RETINACULIS suffulta.

INFLORESCENTIA: SPICA, BRACTEIS BRACTEOLISque parvis ad basin calycum.

1. CHAMAERANTHEMUM BEYRICHII N. AB E. caule petiolisque strigoso-tomentosis; foliis ovalibus oblongisve margine scabris.

Tabula nostra XXVIII.

Semipedale, herbaceum. FOLIA aliquot parium, ratione plantae majora et firma, glabriuscula, utrinque obtusiuscula. SPICA elongata floribus regularibus intervallis distantibus. CALYX pubescens, bracteas paullo latiores laciniis calycinis aequans. COROLLA parva, alba, tubo cylindrico, limbo brevi laciniis duabus superis, in quiete a tribus inferis tectis, paullo minoribus. STAMINA inclusa, antheris pallidis ovalibus. CAPSULA fere semipollicaris.

Variat in universum spicis in caulis apice vel solitariis vel corymboso-ternis pluribusve, tum etiam petiolis foliorum inferiorum longioribus ceterisve aequalibus, porro foliis in speciminibus majoribus magis oblongis, in minoribus autem brevioribus ovatisque, his vero semper longiori petiolo praeditis marginibusque subinde setis incumbentibus densioribus tanquam limbo rufescente pallidove ornatis.

Crescit in umbrosis sylvis prov. Sebastianopolitanae, prope urbem et in Serra do Mar passim, e. g. in M. Corcovado, ad Petropolin (olim Corrego secco), Cabocapana rel.: Martius, Schott, Gaudichaud, Beyrich, Lund, Luschnath, Sellow, Riedel, Harrison; Junio, Augusto, Decembri floret. ♃ *Dryas.*

2. CHAMAERANTHEMUM GAUDICHAUDII N. AB E. molliter velutinum; foliis subcordato-ovatis acutis.

Differt a *Chamaeranthemo Beyrichii* integumento omnium partium velutino denso, foliisque latioribus inferioribus longiuscule petiolatis. — CAULIS herbaceus (?) basi repens. FOLIA cum petiolo semipollicari $3\frac{1}{2}$ — 4 poll. longa, $2\frac{1}{4}$ poll. lata, basi plus minus cordata, superiora minora breviori petiolo. SPICA terminalis solitaria, pedunculata, circiter sesquiuncialis. FLORES distantes, oppositi. BRACTEAE triangulari-subulatae calycem aequantes, margine lanuginosae; inferiores lineari-lanceolatae calycem superantes. BRACTEOLAE bracteis similes, calyce breviores. CALYCIS laciniae subulatae, $1\frac{1}{2}$ lin. longae, basi pallidae. COROLLA adhuc clausa calyce duplo longior, limbo brevi. STAMINA 4 limbo breviora, tubi apici inserta; majorum ANTHERAE ovales biloculares, minorum angustae, uniloculares; FILAMENTA breviora. FRUCTUS deest.

In prov. Sebastianopolitana: Gaudichaud. ♃

L. ERANTHEMUM R. BR.

ERANTHEMUM *R. Br. Endl. Gen. n. 4087. Meisn. Gen. p. 297. (205.)*

CALYX quinquefidus, aequalis. COROLLA hypocrateriformis, vel elongato-infundibuliformis, tubo longo gracili, limbo subaequali. STAMINA duo fertilia circa os tubi adnata, longe decurrentia; duo sterilia brevissima, filamentis longiorum basi connexa; in speciebus nonnullis anomalis nullis observatis. ANTHERAE exsertae, biloculares, muticae, LOCULIS parallelis contiguis, texturae densioris. CAPSULA inferne depressa, VALVULIS contiguis, asperma; superius bilocularis tetrasperma. DISSEPIMENTUM adnatum. SEMINA discoidea, RETINACULIS suffulta.

INFLORESCENTIA: SPICA BRACTEIS communibus majoribus vel minoribus, BRACTEOLIS omnium parvis oppositis.

1. ERANTHEMUM VERBENACEUM N. ET M. spica terminali simplici (trifidave); floribus oppositis, bracteis ovato-subulatis, calyce dimidio brevioribus; foliis oblongis basi cuneato-attenuata, in petiolum decurrentibus utrinque lineolatis glabris, pulvillis truncatulis.

Eranthemum verbenaceum N. et M. in Nov. Act. Acad. Nat. Cur. XI. 1. p. 65. n. 3. Willd. Sp. Pl. ed. Dietr. I. p. 450. n. 31.

CAULIS 1 — 2 ped. altus. FOLIA basi annulo membranaceo conjuncta. PULVILLI haud multum prominuli. COROLLA alba, tubo calyce duplo longiore incurvo. STAMINA sterilia brevissima.

In sylvis primaevis secus ripas fluviorum prov. Bahiensis, e. g. prope oppidum Ilheos, in via Felisbertia, prope fluvium Peruaguaçu, Novembri, Decembri: Princ. Vidensis, Martius, Blanchet, Riedel. ♃ *Dryas.*

2. ERANTHEMUM DETRUNCATUM N. ET M. spicis axillaribus terminalibusque simplicibus trichotomisve, bracteis subulatis serrulato-ciliatis; foliis ovato-oblongis in petiolum attenuatis subpubescentibus glabrescentibus argute cuspidatis, pulvillis detruncatis.

Eranthemum detruncatum N. et M. in Nov. Act. Ac. Nat. Cur. XI. p. 64. n. 2. Willd. Spec. Pl. ed. Dietr. I. p. 450. n. 30.

Accedit ad *Eranthemum verbenaceum*, sed dignoscitur pulvillis valde prominentibus hemicylindricis apice detruncatis excavatis, petiolo ampliori et calyce minore. Signum dubitandi l. c. delendum est, est enim haec genuina hujus generis species. — COROLLA violacea (Riedel).

In sylvis prov. Bahiensis ad Ilheos, Decembri: Princ. Vidensis, Blanchet; in prov. Minarum, Julio: Riedel. ♃

3. ERANTHEMUM RIEDELIANUM N. AB E. spica terminali simplici compositave; floribus fasciculatim oppositis, bracteis inferioribus lanceolatis calyces aequantibus, superioribus bracteolisque subulatis calyce brevioribus; foliis oblongo-ovalibus in acumen obtusum attenuatis basi obtusis brevissime petiolatis nitidulis, costis caule inflorescentiaque rubiginoso-hirtis.

FOLIA cum petiolo vix lin. longo 4—$4\frac{1}{2}$ poll. longa, $1\frac{1}{2}$—2 poll. lata, basi obtusa in petiolum desinentia. CAULIS pube rubiginosa laxe vestitus. SPICA terminalis simplex, sed probabiliter ad basin trifida, pedunculo $\frac{1}{2}$ poll. longo. FLORES oppositi, terni pluresve, subsessiles. CALYCES 2 lin. longi, laciniis subulatis, glanduloso-hispidulis aequalibus. BRACTEAE et BRACTEOLAE superiores calyce duplo breviores. COROLLA „coccinea" (Riedel) in nostro specimine deest. CAPSULA 6—7 lin. longa, hirta.

Ad rivulum in M. Serra de Mantiqueira, Majo: Riedel. ♄ ?

4. ERANTHEMUM SESSILE N. AB E. spica terminali elongata, simplici compositave; floribus fasciculatim oppositis bracteis subulatis pedicellos breves vix superantibus; foliis ovali-oblongis brevicuspidatis basi cuneata sessilibus utrinque lineolatis glabris.

Differt ab *Eranthemo modesto* statura majore, scil. caule 3-pedali, et floribus fasciculatis, tum foliis basi mediocriter coangustata sessilibus vel in petiolum brevissimum vix visibilem

contractis. Caulis inferne lutescens, superne viridis, alternatim compressus, glaber. Folia per paria approximata, $4\frac{1}{2}$—$5\frac{1}{2}$ poll. longa, $1\frac{3}{4}$—$2\frac{1}{2}$ poll. lata, rigidula, supra punctulata. Spica cum pedunculo semipedali pede longior, erecta, ad basin interrupta, ex omni parte pilis brevissimis dense vestita et nonnihil canescens, basi interrupta, subverticillata. Cymulae oppositae, adpressae, rigidae, bipartitae, parte exteriore breviore trifida triflora, interiore trifida ramis (saltem lateralibus) bi — trifloris. Pedicelli brevissimi, bracteolis subulatis suffulti. Bracteae quoque subulatae, breves. Calyx 2 lin. longus, patens, laciniis setaceis scabris. Corolla 4 — $4\frac{1}{2}$ lin. longa, nivea, hypocraterimorpha, tubo longitudine limbi, limbi laciniis oblongis obtusis aequalibus. Stamina inclusa; sterilia setacea, incurva. Capsula fere pollicaris, pubens, ungue longo. — Variat spica glabra et pubente.

In sylvis primaevis prov. Bahiensis: Salzmann (nomine Justiciae leucanthae), *Blanchet, Sellow; prope urbem Campos: Princ. Vidensis; prope vicum Almada ditionis Ilheos, Decembri: Martius.* ♃ *Dryas.*

5. ERANTHEMUM LEPTOSTACHYUM N. ab E. spica terminali simplici filiformi longe pedunculata pedunculoque pubescentibus; floribus oppositis distantibus, bracteis subulatis calyce duplo brevioribus calycibusque adpressis; foliis oblongis in acumen obtusiusculum attenuatis basique acuta in petiolo decurrentibus confertim lineolatis subtus pallidioribus cauleque compresso-tetragono glabris.

Spica longa gracili longe pedunculata et foliis supra obscure viridibus subtus glaucescenti-pallidis (subrepandis) inter congeneres est distinctissimum. Caulis inferne testaceus, laevissimus. Calyx $1\frac{1}{2}$ lin. longus laciniis subulatis rhachi valde adpressus. Corollam completam non vidi. In alabastro duo inveni stamina basi fere inserta, brevia, antheris ovali-oblongis loculis parallelis. Fructus deest.

Ega, ad flumen Amazonum, Octobri: Pöppig. ♃ *Najas.*

6. ERANTHEMUM MODESTUM N. et M. racemis axillaribus terminalibusque; floribus distantibus verticillatis oppositisve glanduloso-pubescentibus, bracteis setaceis; foliis ovato-oblongis sessilibus supra hirsutis.

Tabula nostra XXIX.

Eranthemum modestum N. ab E. in Nov. Act. Acad. Nat. Cur. XI. 1. p. 63. Willd. Sp. Pl. ed. Dietr. I. p. 449. n. 29.

Teneritate et floribus minoribus pallide coeruleis ab *Eranthemo sessili* facili negotio distinguitur, folia hirsuta ut taceamus. Stamina nonnihil exserta. Variat foliis majoribus acutis vel obtusis.

Crescit in sylvis prov. Soteropolitanae, e. g. in via Felisbertia: Princ. Vidensis; nec non ad Almada et Ferradas: Martius (β. nomine Justiciae pachyrrhizae*). Decembri et Januario floret.*

7. ERANTHEMUM MACROPHYLLUM N. ab E. racemo terminali simplici trifidove; floribus oppositis brevipedicellatis approximatis, bracteis subulatis brevibus calycibusque rubiginoso-hirtis subtomentosis; foliis oblongo-ovalibus acuminatis basi acuta in brevem petiolum decurrentibus glabris.

Caulis glaber, ad genicula anceps. Folia 10 — 12 poll. longa, 3—$3\frac{1}{2}$ poll. lata, obiter repanda, utrinque lineolata, laete viridia, summa paullo minora. Petiolus vix $\frac{1}{2}$ poll. longus, validus, deorsum anguste marginatus. Spica 5—6 poll. longa, pedunculo communi 3—4-pollicari rhachique pubescentibus. Bracteae et bracteolae lin. 1 longae, subulatae. Pedicelli inferiores 1—$1\frac{1}{4}$ lin. longi, superiores vix $\frac{1}{2}$ lin. longi. Calyx $2\frac{1}{2}$—3 lin. longus, uti pedicelli pilis brevissimis hirto-tomentosus in siccis rubiginosus et subglandulosus, laciniis subulatis. Corolla alba, 7 lin. longa, si limbum tubo cylindrico subincurvo 4-lineari adnumeras, fere hypocrateriformis, laciniis ovalibus emarginatis, subinde et tribus earum integris. Capsula pollicaris, ungue 6 — 7-lineari, pubescens, pallide fusca. Semina fusca, reticulato-rugulosa. — Variat: foliis lanceolatis, spica breviore.

In sylvis umbrosis prov. Bahiensis: Luschnath, Blanchet. ♃

8. ERANTHEMUM HETEROPHYLLUM N. ab E. floribus axillaribus geminis ternisve brevissime pedicellatis hypocraterimorphis; foliis inaequalibus, altero cujusque paris ovato-oblongo apice attenuato brevissime petiolato altero duplo et triplo minore oblique cordato-orbiculato obtuse cuspidato subsessili, utroque subtus cauleque novello pubescenti, supra hispidulo, pulvillis truncatis; caule demum glabrescente testaceo.

Caulis aliquot pedes altus, trichotomo-ramosus, geniculatus, inferne glabrescens, compresso-tetragonus, epidermide nitide testacea punctulata aspera vestitus; partes juveniles pubescentes alternatim bicostulatae costis approximatis magis hirtis. Folia (ramea, nam caulina desunt) paris majora $1\frac{1}{2}$ poll. longa, 6 — 7 lin. lata, basi obtusiuscula in petiolum brevissimum desinentia, fere sessilia, minora subrotunda cum cuspide obtuso, cuncta ad costas praesertim pubescentia et supra setulis parvis inspersa. Pulvilli linea elevata conjuncti, post folia delapsa truncata. Flores in angulis foliorum majorum (ideoque alternatim subinde etiam opposite) gemini, terni, raro solitarii, pedicello brevissimo praediti. Bracteae et bracteolae subulatae, aequales, longitudine pedicelli, scabrae. Calyx cum pedicello 2 lin. longus, laciniis subulatis, scabris. Corolla pollicaris, tubo longo recto, laciniis limbi ovalibus obtusis. Antherae violaceae, inclusae. Stamina sterilia brevissima, setacea. Capsula (immatura) 10 lin. longa.

In altis Serra d'Estrella, e. g. ad praedium Padre Correa: Pohl, Sellow, Beyrich, Com. de Raben. ♄ *Dryas.*

9. ERANTHEMUM EXAEQUATUM N. ab E. floribus ad apicem caulis axillaribus geminis ternisve brevissime pedicellatis hypocraterimorphis; foliis aequalibus ovali-oblongis subsessilibus basi apiceque breviattenuato obtusis supra laxe strigillosis; caule hispido demum glabrescente testaceo.

Differt ab *Eranthemo heterophyllo* foliis cujusque paris aequalibus. An varietas? — „Flores coerulei" (Riedel).

Prope Sumidouro in Serra d'Estrella, Octobri: Riedel.

LI. SEBASTIANO-SCHAUERIA N. ab E.

Calyx regularis, quinquepartitus. Corolla anguste infundibuliformis, tubo cylindrico, limbo erecto-patente profunde quinquefido laciniis angustis aequalibus duabus superioribus paullo magis contiguis. Stamina duo tubi apici inserta longitudine limbi; antherae uniloculares supra basin insertae, connectivo carinato, emisso polline contortae. Stigma obtusum. Capsula a basi usque ad medium depressa elocularis asperma valvulis contiguis, hinc compressa circumscriptione lanceolata, bilocularis, tetrasperma. Semina discoidea, ovali-orbiculata, tuberculata, ad umbilici alterum latus uniloba. Retinacula acuta.

Inflorescentia: spica terminalis (vel spicae), floribus oppositis, inferioribus subinde geminis ternisve. Bracteae et bracteolae parvae, aequales, calyce breviores. Corolla pallida (lineis purpureis notata, vel purpurea) (?).

Genus habitu *Schaueriae*, at *Eranthemeis* magis propinquum. In hoc scil. stamina longiora unilocularia prodeunt clauditurque series a *Chameranthemo* incipiens, cui stamina sunt 4, interque ea minora unilocularia; sequitur *Eranthemum*, staminibus iisdem ad mera filamenta reductis; quibus denique penitus extinctis, abortiendi nisus ad longiora deinceps progreditur stamina et alter loculorum perit. Dixi in honorem SEBASTIANI SCHAUER, Hortulani non minus exercitati quam docti botanicesque studiosi, qui de *Leptospermo* genere optime scripsit multasque alias plantas et novas et minus cognitas, e. gr. Mexicanas, cl. ASCHENBORN lectas, descriptionibus illustravit.

1. SEBASTIANO-SCHAUERIA OBLONGATA N. AB E.

CAULIS herbaceus, 1—1½ ped. altus, glaber, ad genicula carnosus, ramosus. FOLIA 5½—7 poll. longa, 1—1½ poll. lata, oblonga, tenuia, glabra, supra setulis paucis scabra, modo alia repanda, alia apicem versus plus minus crenata, acuminata, basi in petiolum ½—¾ poll. longum acutata, ramis costalibus septenis — novenis. SPICA in caule ramisque terminalis, sessilis vel pedunculata, 2—8 poll. longa; subinde ad originem ramo aucta. FLORES oppositi. BRACTEAE et BRACTEOLAE e basi latiore subulatae, scabrae, calyce duplo breviores. CALYX sessilis, sub flore 2 lin. longus, sub fructu 4 lin. longus, aequalis, profunde 5-partitus laciniis subulatis scabris. COROLLA 4 lin. longa, subbilabiata, laciniis lineari-lanceolatis obtusis pubescentibus, pallidis lineis purpureis pictis (violaceis, Riedel), duabus superioribus magis contiguis. STAMINA longitudine limbi. CAPSULA 7 lin. longa, testacea scabriuscula. — An forma *Schaueriae Maximilianeae?*

Prope Canto Gallo, prov. Sebastianopolitanae: Schott; et in sylvis umbrosis ad Praesidium S. Joannis Baptistae, prov. Minarum, Julio: Riedel. ♃ *Dryas.*

TRIBUS IX. DICLIPTEREAE. *Endl. p. 706. N. ab E. in Wall. Pl. As. rar. III. p. 76. Meisn. Gen. p. 297.* CALYX quinquepartitus, aequalis. COROLLA bilabiata (raro subregularis), saepe resupinata. STAMINA 2 vel 4, ANTHERAE uni — biloculares. CAPSULA tetra-octosperma, DISSEPIMENTO saepe solubili elastice adscendente.

SYNOPSIS GENERUM.

Calyx tripartitus lacinia una alterave apice bifida. Corolla subregularis. Stamina quinque infra fauces inserta: . . . . PENTSTEMONACANTHUS.

Calyx quinquepartitus. Corolla resupinata labiis planis, altero bidentato altero tridentato. Stamina basi tubi inserta:

Antherarum loculi semiovales, alter super altero positi, subtransversales. Flores in capitulis parvis 1—3 floris involucratis flabellato-umbellati: . . . . . DICLIPTERA.

Antherae ovatae, basi sagittatae loculis parallelis. Flores in capitulis parvis 1—3 floris involucratis spicatim dispositis: . . . . DACTYLOSTEGIUM.

LII. PENTSTEMONACANTHUS N. AB E.

CALYX profunde trifidus, lacinia una alterave apice bifida. COROLLA infundibuliformis, tubo angusto recto, faucibus obovatis, limbi laciniis subaequalibus, duabus inferioribus paullo latioribus. STAMINA quinque tubi apici inserta, quinto sive medio paullo breviore, cunctis fertilibus; ANTHERAE lineares, biloculares, basi sagittatae, quinti staminis brevior. STIGMA lanceolatum, compressiusculum, margine supero calliferum. CAPSULA ovalis, brevi spatio a basi bilocularis et tetrasperma; DISSEPIMENTUM cum retinaculis a basi demum solutum nonnihil reflexum. SEMINA compressa.

INFLORESCENTIA: FLORES terminales approximati oppositi foliis bractealibus brevioribus suffulti; BRACTEOLIS parvis stipati. — HERBA Brasiliensis CAULE simplici, basi repente, hinc erecto, FOLIIS inferioribus distantibus, superioribus infra flores confertis. Locus naturalis generis prope Blechum Juss.

1. PENTSTEMONACANTHUS MODESTUS N. AB E.

CAULIS ½—1 ped. altus (annuus?), basi procumbens et repens, hinc erectus, simplex ramulove praeditus, quadrangularis, quadrisulcatus sulcis alternis profundioribus, inferne glaber, apicem versus strigilloso-hirtus. FOLIA oblonga, 2 poll. (cum petiolo trilineari) longa, 6—7 lin. lata, utrinque attenuata, acuta, integerrima, supra punctulato-scabra, subtus punctis glandulosis inspersa, ad costas et in margine strigillosa pilis maxime adpressis, coloris saepe obscuri; inferiora paria 3 distantia, superiora 1—2 approximata floribus. FOLIA floralia 8—6 lin. longa, lanceolata. FLORES in apice caulis 2—4 oppositi, sessiles, approximati. CALYX cum pedicello brevissimo 2 lin. longus, usque ad basin fere tripartitus, laciniis lineari-subulatis scabris et scabrido-ciliatis, acutis, superiori paullo angustiori et integra duabus lateralibus alterave saltem apice brevi spatio bifida laciniis contiguis acutis. COROLLA pollicaris (alba?) pubescens; tubus 6 lin. longus, rectus, strictus, striatus; hinc fauces subito ampliores, ad medium usque quinquefidae laciniis patulis ovatis emarginatis. STAMINA fauces aequantia, limbo breviora. ANTHERAE pallidae loculorum basi aequalium margines post dehiscentiam revoluti. STYLUS glaber, longitudine staminum; stigma lanceolatum, stylo paullo crassius. CAPSULA 4 lin. longa, oblonga, laevis, testacea, glabra parietibus tenuibus membranaceis cum dissepimento probabiliter ut in *Blecho* solubilibus. RETINACULA apice bidentata.

In sylvis aestu aphyllis s. Catingas ad Contendas, prov. Minarum, Julio: Martius, nomine Justiciae modestae *Obs. n. 1605.* ♃ (?) *Hamadryas.*

LIII. DICLIPTERA JUSS.

DICLIPTERA *Juss. Endl. Gen. n. 4093. Meisn. Gen. p. 297 (205).*

CALYX quinquepartitus, aequalis, in capitulo bracteato sessilis. COROLLA resupinata, bilabiata, labiis planis vel concavis superiori (post conversionem) tridentato, inferiori integro vel bidentato. ANTHERAE biloculares loculis altero super altero positis muticis semiovalibus post pollen ejectum membranaceis undulatis (nec contortis). CAPSULA bivalvis, bilocularis basi brevi spatio compressa unguiculata asperma commissura

valvularum plana, apicem versus depressa, dorso valvularum angusto plano tetrasperma, vel sessilis juxta basin tetrasperma. DISSEPIMENTUM maturo fructu a dorso valvularum parietibusque discedens arcuque adscendens, retinacula ad apicem elevans. SEMINA retinaculis suffulta, discoidea. RETINACULA uncinata.

INFLORESCENTIA: CAPITULA, bracteis involucralibus plurium ordinum, exterioribus binis oppositis majoribus inclusa, in umbellulas axillares et denique terminales flabellatim disposita. CAULIS plerumque sexangularis. FLORES ut in Peristrophe, *sed saepe minores.*

1. DICLIPTERA MUCRONIFOLIA N. AB E. pubescens; caule subtetragono elongato; foliis oblongis utrinque acutis mucronatis longiuscule petiolatis; umbellis trifloris geminis ternisve sessilibus verticillatis in spicam terminalem longam verticillatam transeuntibus; bracteis inaequalibus oblongo-obovatis mucronato-acutis pubescentibus ciliatis venoso-trinervibus.

Variat involucri foliolis exterioris foliolis majoribus minoribusve, ciliis hirsutieque vel longioribus vel brevioribus instructis. COROLLA rosea. — Distinguitur a reliquis pubescentia omnium partium tenui haud admodum conferta foliisque omnibus mucrone brevi rigidulo praeditis, quo charactere quidem accedit *D. peruvianae*; huic autem bracteae sunt multo latiores et rigide cuspidatae, nec brevi mucronulo acutatae. A *D. ciliari* Juss. differt etiam pubescentia et involucro proprio longiore. COROLLA alba (Blanchet) 9 lin. longa. An *D. ciliaris* var.?

Crescit in prov. Bahiensi, ad rivos prope Igreja Velha, aliisque locis sabulosis umbrosis: Blanchet; in prov. Piauhiensi: Gardner (n. 2462). ☉ *Hamadryas.*

2. DICLIPTERA SQUARROSA N. AB E. caule sulcato ad angulos scabro hirsutove; foliis oblongis acuminatis brevipetiolatis glabriusculis, capitulis 1—2-floris verticillatim glomeratis pedunculo communi brevissimo, involucri proprii 5-hexaphylli foliolis lanceolatis acuminatis mucronatisve recurvis longe ciliatis dorso glabriusculis, una reliquis nec multo majore, reliquarum pluribus apice herbaceis mucrone acuminis rigidulo; corolla involucro triplo longiore.

β. HIRSUTA: foliis longius petiolatis, supra hirsutis subtus (in costis et venis praesertim) hispidulis pubescentibusve. An distincta species?

Similis *Diclipterae acuminatae*, a qua differt foliis non strigosis, involucro scaberrimo nec longe ciliato, corolla duplo majore. — Ex verticillis inferioribus unus subinde pedunculo sat longo extollitur. *Dicliptera congesta* H. et Kth. forsan eadem planta est. — COROLLA coccinea.

In umbrosis et siccis prov. Minarum, e. gr. prope praedium Vargem: Schüch, Riedel, Julio floret. ☉

3. DICLIPTERA SERICEA N. AB E. caule subsexangulari pubescente; foliis ovatis ovatove oblongis in acumen obtusum attenuatis, basi acutis, utrinque pubescenti-tomentosis longiuscule petiolatis; capitulis 1 — bifloris verticillatim glomeratis pedunculo communi brevissimo; involucri proprii hexaphylli foliolo altero lineari-oblongo mucronato-acuto acumine recurvo breviter ciliato extus sericeo-pubescente, reliquis lanceolatis acuminatis puberulis chartaceis vix brevioribus; corolla involucro triplo longiore.

Pubescentia densa, involucrorum partialium foliolo majori minore angustioreque argute mucronato, sive potius cuspidato, cuspide subpungente recurva, a *D. Pohliana* differt; a *D. multiflora*, cui magis etiam accedit, differt involucri foliolo majori apicem versus minus dilatato et corolla dimidio majore, tum bracteis accessoriis cuspidatis nullis, quae capitulis, ubi in spicam abeunt, immiscuntur. CALYX profunde quinquefidus longitudine fere foliolorum involucri minorum. — Variat in eodem individuo involucrorum nonnullorum exteriorum foliolo majori subrhombeo longius cuspidato basi pallidiore subtriplinervio.

In prov. Minarum: Schüch; in prov. S. Pauli, prope Sorocaba, Februario florens: Riedel. Oreas. ♃

4. DICLIPTERA POHLIANA N. AB E. foliis ovatis (rameis ovato-oblongis) in acumen obtusum attenuatis submucronulatis basi acutis repando-subcrenatis supra hispidulis glabrisve subtus subtiliter pubescentibus, glabrescentibus; capitulis subbifloris axillaribus sessilibus pedunculatisque capitatis; involucri communis capituli foliis ovatis capitulo longioribus; involucro proprio hexaphyllo, foliolo uno reliquis majore oblongo-cuneiformi mucronato subtrinervi pubescente minute ciliato, reliquis plerisque lanceolato-attenuatis subaequalibus basi pallidis margineque nudis.

Tabula nostra XXX.

Planta speciosa, nunc glabra, nunc scabra, pluripedalis, erecta. CAULIS nodosus, inaequaliter sexangularis et ad angulos inprimis pubescenti-hirtus. FOLIA laete viridia; inferiora 3 poll. longa et poll. 1 lata, subinde magis oblonga et parva; superiora minora. PETIOLUS brevis. CAPITULA sive involucra propria in capitulis disposita sunt secundum typum hexamerum, quorum alterum anguli singuli atque exterius sessile saepe ad pauciora capitula, immo ad unum reducitur, alterum idque interius positum pedunculo 1—2 poll. longo valido nudo extollitur, in cujus apice folia duo pollicaria ovata obtusa brevipetiolata INVOLUCRUM commune (interdum purpurascens, Sellow) efficiunt; subinde praesertim in inferiore parte caulis utrumque capitulum cujusque anguli est pedunculatum. INVOLUCRA propria plerumque abortu alterius floris uniflora sunt, fere sessilia; foliolum eorum exterius majus est, 5—7 lin. longum, involucro capituli medio saepe majore; prope ab apice 1 — 3 lin. latum, hinc basin versus leniter attenuatum saepe et oblongo-lineare apice rotundatum cum brevi mucronulo, viride, obsolete trinerve, venulosum, pubescens vel scabrum, alterum brevius at illi simile, vel et cum 5 interioribus chartaceo-pallidum parum pubescens, 2—4 lin. longum. BRACTEOLAE duae, similes his foliolis at minores flosculo imperfecto adstant. CALYX ad medium usque quinquefidus est. COROLLA pollicem longa labiis brevibus, in reliquis omnibus generis characteri congrua, purpurascens (?). CAPSULA vix 4 lin. longa, pubescens, viridis.

Crescit in campis prov. Minarum, ad Roma, praedium: Pohl; in Bonaria, inter Alacriportum et Montevideum, ad Maldonado, secundum ripas fluv. Uruguay: Bacle, Tweedie, Sellow. Februario et Majo floret. ♃ *Oreas, Napaea.*

LIV. DACTYLOSTEGIUM N. AB E.

DICLIPTERAE *Specc. Juss.* JUSTICIAE *Specc. Vahl. et Auctt.*

FLORES in capitulo uni — bifloro, bracteis 4 — 6 in aliis alio modo basi connatis herbaceis, duabus majoribus, subinde ad speciem tantum duabus basi brevi spatio connatis bipartitis laciniis inaequalibus. CALYX quinquefidus, involucro brevior bracteolisque duabus involucro et iis brevioribus stipatus, membranaceus.

Corolla bilabiata, falcato-incurva, tubo in fauces obconico-dilatato, labiis aequalibus, superiore bi- inferiore tri-crenato. Stamina duo; antherae ovatae, sagittatae, biloculares, muticae, loculis aequalibus connectivo latiusculo discretis basi divergentibus. Stylus longus, filiformis; stigma simplex, acutiusculum. Capsula ab inferiore parte depressa, valvularum commissura plano - contigua asperma, apicem versus valde compressa, suborbiculata, bilocularis, tetrasperma. Dissepimentum a basi cum retinaculis lateribusque capsulae adscendens et recurvum. Semina orbiculata muriculata.

Inflorescentia: capitula parva in spicis subsecundis disposita paniculam trichotomam foliosam struunt. Bractea sub singulo capitulo parva subulata. — Species Americanae aut Africanae.

1. Dactylostegium sparsiflorum N. ab E. involucri foliolis per paria basi connatis, alternis majoribus spathulatis foliis ovato-oblongis apice attenuatis glabris.

Tabula nostra XXXI.

Caulis erectus, trichotomo-ramosissimus, 5—6-angularis, glaber, lineolato-asperulus. Folia caulina cum petiolo 8—10 lin. longo $3\frac{1}{2}$—4 poll. longa, pollice paullo latiora, basi obtusa, apice attenuata, glabra, utrinque lineolata, supra in costis strigilloso-scabra; ramea folia et folia ramulorum ordine suo decrescentia et paullo angustiora, sed cuncta basi obtusa. Spicae 2—$\frac{1}{2}$ poll. longae, trifidae, vel bifidae, glandulis sessilibus dense inspersae, inaequales. Involucra alternatim sessilia; bracteola brevi suffulta, glandulosa, inaequalia; lacinia longior alterius $4\frac{1}{2}$ lin. longa, alterius 3 lin. longa, utraque linearis obtusiuscula; minor lacinia utriusque bractea multo est longiore illa brevior et subulata. Bracteolae longitudine sunt calycis fereque etiam laciniae minoris bracteae, scabrae. Calyx scaber. Corolla pollicaris, pubescens rosea (?). Capsula $3\frac{1}{4}$ lin. longa, viridis, pubescenti-scabra, ungue parte fertili dimidio breviori, illa ovali valde compressa.

In prov. Goyazanae montosis ad Passatres: Pohl, nomine Justiciae sparsiflorae. ♃

ICONES ACANTHACEARUM EXPLICATAE.

Tab. I.	Siphonacanthus villosus	pag. 46.
Tab. II.	Homotropium erythrorhizum	pag. 48.
Tab. III.	Eurychanes verbasciformis	pag. 53.
Tab. IV.	Stemonacanthus salviaefolius	pag. 54.
Tab. V.	Ruellia ochroleuca	pag. 56.
Tab. VI.	Arrhostoxylon glabrum	pag. 58.
Tab. VII.	Ancylogyne munita	pag. 64.
Tab. VIII.	Teliostachya cataractae	pag. 72.
Tab. IX.	Stenandrium Pohlii	pag. 55.
Tab. X.	Lagochilium Maximilianeum	pag. 85.
Tab. XI.	Aphelandra nemoralis	pag. 90.
Tab. XII.	Herpethacanthus Schultzii	pag. 96.
Tab. XIII.	Thyrsacanthus barlerioides	pag. 97.
Tab. XIV.	Cyrtanthera magnifica	pag. 100.
Tab. XV.	Schaueria sulfurea	pag. 104.
Tab. XVI.	Sericographis rigida	pag. 108.
Tab. XVII.	Drejera ramosa	pag. 112.
Tab. XVIII.	Sarotheca elegans	pag. 114.
Tab. XIX.	Rhytiglossa angustifolia	pag. 121.
Tab. XX.	Amphiscopia Beyrichii	pag. 130.
Tab. XXI.	Orthotactus venosus	pag. 133.
Tab. XXII.	Beloperone longepetiolata	pag. 137.
Tab. XXIII.	Simonisia Riedeliana	pag. 145.
Tab. XXIV.	Harpochilus Neesianus	pag. 146.
Tab. XXV.	Adhatoda cydoniaefolia	pag. 148.
Tab. XXVI.	Chaetothylax Tocantinus	pag. 153.
Tab. XXVII.	Heinzelia lythroides	pag. 154.
Tab. XXVIII.	Chamaeranthemum Beyrichii	pag. 155.
Tab. XXIX.	Eranthemum modestum	pag. 157.
Tab. XXX.	Dicliptera Pohliana	pag. 162.
Tab. XXXI.	Dactylostegium sparsiflorum	pag. 164.

Siglae, quibus singulas iconum partes intelligi volumus.

Signum crucis numero adjectum figuram aucta magnitudine exhibitam esse significat. Littera *a* figurae adposita partem antice spectare, *p* postice, *l* a latere eandem videri indicat. Sectio verticalis signo ||, horizontalis = notatur.

r. Ramulus inflorescentiae, vel pars ejus.
*r**. Pars spicae demtis bracteis.
1. Folium e parte caulis inferiore.
2. Bractea.
3. Bracteola.
5. Alabastrum.
6. Flos.
7. Calyx.
7*. Calycis laciniae aut sepala.
8. Corolla.
8, 5. Corolla stadio alabastri.
12. Stamina, aut stamen singulum aut staminis pars superior.
13. Pollen.
15. Pistillum.
15, 5. Pistillum ex alabastro.
16. Stigma.
18. Fructus.
19. Valvula fructus.
20. Semen.

Icones Acanthacearum a cl. Georgio Bill Med. Dr. Vindobonensi delineatae sunt.

SIPHONACANTHUS villosus.

HOMOTROPIUM erythrorhizum.

3.

EURYCHANES verbasciformis.

STEMONACANTHUS salviaefolius.

5.

RUELLIA ochroleuca.

6.

ARRHOSTOXYLON glabrum.

ANCYLOGYNE munita.

TELIOSTACHYA cataractae.

STENANDRIUM Pohlii.

LAGOCHILIUM Maximilianeum.

APHELANDRA nemoralis.

HERPETACANTHUS Schultzii.

THYRSACANTHUS barlerioides.

CYRTANTHERA magnifica.

14.

SCHAUERIA sulfurea.

SERICOGRAPHIS rigida.

DREJERA ramosa.

SAROTHECA elegans.

RHYTIGLOSSA angustifolia.

AMPHISCOPIA Beyrichii.

ORTHOTACTUS venosus.

BELOPERONE longepetiolata.

SIMONISIA Riedeliana.

HARPOCHILUS Neesianus.

ADHADOTA cydoniaefolia.

CHAETOTHYLAX Tocantinus.

HEINZELIA lythroides.

CHAMAERANTHEMUM Beyrichii.

ERANTHEMUM modestum.

DICLIPTERA Pohliana.

DACTYLOSTEGIUM sparsiflorum.

FLORA BRASILIENSIS

SIVE

ENUMERATIO PLANTARUM

IN

BRASILIA

HACTENUS DETECTARUM

QUAS

CURA MUSEI CAES. REG. PALAT. VINDOBONENSIS

SUIS ALIORUMQUE BOTANICORUM STUDIIS DESCRIPTAS

ET

METHODO NATURALI DIGESTAS

SUB

AUSPICIIS
FERDINANDI I.

AUSTRIAE IMPERATORIS

ET

LUDOVICI I.

BAVARIAE REGIS

EDIDIT

CAROLUS FRID. PHIL. DE MARTIUS.

FASCICULUS X.

VERBENACEAE AUCTORE SCHAUER pag. 165 — 308. ☞ Continuatio fasc. VII. post Acanthaceas.
TABULAE SYSTEMATICAE viginti: 32. 32 (bis) — 50.
TABULAE PHYSIOGNOMICAE quatuor: XXXIII. XXXIV. XXXV. XXXVI.

PRETIUM: 20 Flor. Conv., 24 Flor. Rhen. vel 14 Thal. bor.

VINDOBONAE APUD FRID. BECK
ET
LIPSIAE APUD FRID. FLEISCHER IN COMM.
1. Oct. 1851.

VERBENACEAE.

EXPOSUIT

JOANNES CONRADUS SCHAUER,

BOT. PROF. IN UNIV. LITT. GRYPHICA, ACAD. CAES. L. C. NAT. CUR. ADJUNCTUS.

VERBENACEAE.

VERBENACEAE *Juss. Ann. Mus. VII. p.* 63. *R. Br. Endl. Gen. p.* 632. *Ordo* 137. *Bentham in Taylor Annals of Nat. Hist. II. p.* 446. *et in Hook. Journ. of Bot. II. p.* 51. *Lindl. Veget. Kingd. p.* 663. *Schauer in DC. Prodr. XI. p.* 522. — VITICES *Juss. Gen. p.* 106 *(excl. sect. 3.).*

DICOTYLEDONEAE S. ORTHOINES SYMPETALANTHAE HYPOGYNAE, HERMAPHRODITAE V. RARO POLYGAMO-DIOICAE. COROLLA REGULARIS AUT BILABIATA, ANDROECEO COMPLETO AUT INCOMPLETO DIDYNAMO. PISTILLUM E CARPIDIIS 2 VEL 4, 2—8-LOCULARE, OVULIS SOLITARIIS, RARO GEMINIS, ANATROPIS VEL AMPHITROPIS; STYLO UNICO, TERMINALI. FRUCTUS CAPSULARIS AUT DRUPACEUS, PYRENIS 2—4, 1—2-LOCULARIBUS. SEMINA ERECTA EXALBUMINOSA, EMBRYONE RECTO, COTYLEDONIBUS CRASSIS SIBI APPLICATIS, ROSTELLO BREVI INFERO. — *HERBAE, FRUTICES, RARO ARBORES, FOLIIS EXSTIPULATIS OPPOSITIS VERTICILLATISQUE RARO ALTERNIS, SIMPLICIBUS AUT DIGITATIS. INFLORESCENTIA INDEFINITA V. DEFINITA.* MART. *Mss.*

FLORES hermaphroditi, rarius polygamo-dioici, 4—5-meri, regulares vel subregulares aut bilabiati. CALYX liber, gamophyllus, persistens, post anthesin magis minusve auctus fructumque subtendens immoque velans. COROLLA hypogyna, decidua, gamopetala, tubulosa; limbo inaequali subsecundo, subbilabiato vel bilabiato, rarius vere aequali; laciniis aestivatione imbricatis: infima (antica) intima lateralibusque tecta, supremis (posticis) extimis. STAMINA plerumque 4 didynama vel 5, rarius (in generibus asiaticis) indefinita, omnia fertilia vel superiora ananthera aut rudimentaria: FILAMENTA tubo corollae inserta; ANTHERAE biloculares, loculis rima longitudinali rariusve poro apicali dehiscentibus, contiguis parallelis, vel rarissime superpositis; connectivum antherarum superiorum interdum cristato- vel clavato-appendiculatum; POLLEN nunc globoso-tetraëdrum nunc ellipsoideum, longitudinaliter plicatum aut in angulis aut in aequatore porosum. GERMEN liberum, integrum, saepius gynophoro annuliformi insidens, e carpidiis vel duobus vel quatuor conflatum, carpidiorum marginibus nunc dissepimenta primaria praebentibus 2—4-loculare, nunc iisdem in dissepimenta cavitatem bipartientia introflexis 4—8-loculare. OVULA in loculis plerumque solitaria, rarissime gemina; in *Verbeneis genuinis* e basi loculi erecta anatropa; in reliquis tribubus e spermophoro parietali in angulo centrali loculi adscendente subpendula, amphitropa, micropyle infera. STYLUS terminalis, simplex; STIGMA aut indivisum capitatum, aut obliquum declive, aut bifidum vel crure altero dentiformi altero eoque stigmatoso complanato vel utroque crure acuto. FRUCTUS aut CAPSULARIS, 2—4- (vel rarius 6-) coccus: coccis maturitate secedentibus et a receptaculo vel disciformi basilari vel rarius unilaterali oblique deciduis, clausis monospermis; aut drupaceus: sarcocarpio v. succoso v. venoso v. spongioso, pyrenis 2—4 connatis v. distinctis 1—2-locularibus, putamine coriaceo, lignoso v. osseo, laevi v. rugoso; aut drupaceo-capsularis coriaceus indehiscens; aut (in generibus nonnullis asiaticis) capsulam denique siccam 4-valvem septicidam itemque simul loculicidam exhibens. SEMINA erecta, exalbuminosa; TESTA membranacea; EMBRYONE recto, COTYLEDONIBUS crassis oleosis sibimet applicatis, germinatione foliaceis, ROSTELLO brevi infero.

Herbae, saepius frutices et fruticuli, interdum arbores elatae, ligno duro plerumque vestitae et subter pube saepe glandulis resinosis micantibus punctiformibus consitae ideoque aromaticae vel graveolentes. Caules (in unico genere americano et paucis asiaticis volubiles) cum ramis saepius tetragoni. Folia opposita vel verticillata, rarissime alterna, nunc simplicia incisa vel divisa rariusve integerrima, nunc digitata, nullis pinnata. Stipulae nullae, sed eorum loco saepius margo prominens foliorum imas bases conjugans. Inflorescentia vel indefinita racemosa spicata aut capitata, vel definita di- aut saepius trichotomo-cymosa: cymis axillaribus aut in paniculam terminalem rariusve axillarem collectis. Flores bracteati, bracteis post anthesin interdum succrescentibus; pedicelli saepius bracteolati. Corolla alba, rubescens, violacea, coerulea, flavescens, coccinea, plerumque exigua, paucis americanis conspicua.

CONSPECTUS TRIBUUM ET SUBTRIBUUM.

Trib. I. VERBENEAE. *Inflorescentia indefinita. Ovula e basi loculi adscendentia.*

Subtr. *a.* Monochileae. Racemi laxiflori. Corolla unilabiata. Gen. I.

„ *b.* Casselieae. Racemi axillares pauciflori. Drupa subcarnosa. Gen. II. III.

„ *c.* Euverbeneae. Racemi, spicae aut capitula terminalia vel axillaria. Capsula maturitate in coccos separabilis. Gen. IV. — VIII.

„ *d.* Lantaneae. Capitula vel spicae densiflorae. Drupa dipyrena, pyrenis unilocularibus. Gen. IX.

„ *e.* Duranteae. Racemi laxiflori. Drupa 2—4-pyrena, pyrenis bilocularibus. Gen. X. XI.

„ *f.* Petraeae. Racemi laxiflori. Calyx epicalyce pentaphyllo adnato involucratus. Capsula coriacea indehiscens. Gen. XII.

„ II. VITICEAE. *Inflorescentia definita, di- v. trichotomo-cymosa. Flores nudi. Ovula in loculo solitaria, pendula.* Gen. XIII. — XVI.

„ III. AVICENNIEAE. *Inflorescentia capitata vel spicata. Flores sessiles bractea bracteolisque geminis squamaeformibus imbricati. Ovula in loculo gemina, pendula.* Gen. XVII.

Trib. I. VERBENEAE. *Inflorescentia indefinita, racemosa; spicata vel capitata. Ovula e basi loculi adscendentia, erecta, anatropa.*

Subtrib. *a.* Monochileae. Racemi laxiflori. Calyx subbilabiatus. Corolla unilabiata. Drupa subcarnosa.

I. MONOCHILUS Fischer et Meyer.

Monochilus *Fischer et Meyer, Index Semin. horti Petropolit. I. (1835.) p. 34. Endl. Gen. Plant. n. 3686. Meisn. Gen. 290. (199.) Schauer in DC. Prodr. XI. 526.*

Racemi axillares aut terminales, laxiflori. Flores bracteati, pedicellati, pedicellis in media parte bibracteolatis. Calyx subcyathimorphus, ecostatus, subbilabiato-obliquus, 5-fidus, laciniis 2 superioribus, 2 lateralibus, quinta infima. Corolla inferne tubulosa; tubus cylindricus, intra calycem paullo curvatus; limbus antice fissus, in labium adscendens 5-fidum porrectus; lobis lateralibus replicatis. Stamina 4, subaequalia, exserta, medio tubo corollino inserta; filamenta filiformia; antherae cernuae, basi sagittatae, biloculares: loculis in connectivo dorsali basi inserto parallelis, rima longitudinali dehiscentibus. Germen annulo hypogyno insidens, 4-loculare, loculis uniovulatis; stylus terminalis, capillaris, stamina aequans; stigma punctiforme. Fructus calyce valde aucto basi velatus, subdrupaceus, e coccis 4 (vel abortu paucioribus) constitutus: pericarpio carnoso rugoso: putamine coccorum coriaceo. Semen erectum; embryi cotyledones crassae (oleosae), sibi applicatae; rostellum breve, crassum.

1. MONOCHILUS GLOXINIFOLIUS F. et M. l. c.

Tab. nostra XXXII. fig. 1.

Herba humilis, tota pube depressa subviscida, in caule, inflorescentia, petiolis et foliorum venis densiore, mollis. Rhizoma repens, carnosum. Caules abbreviati, inferne nudi. Folia conferta, alterna vel subopposita, longe petiolata, membranacea, oblonga, utrinque acuminata, repando-dentata, penninervia, venosa, plana, supra viridia, subtus purpurascentia, ratione plantae satis magna. Racemi axillares aut terminales, suberecti, digitales, pedunculati, multiflori, laxi; flores singuli bractea lineari patenti subtensi, pedicello calyce nonnihil breviori ad medium vel paullo altius minute bibracteolato, stipitati. Calyx 2 lin. longus, lobis ovatis acutis patentibus, cum fructu increscens, denique ample patelliformis. Corolla albida, extus glanduloso-pubescens; tubus 4 lineas, limbus 3 lineas longus, hujus laciniis ovatis. Drupa ovoidea, nigricans.

In sylvis primaevis provinciae Sebastianopolitanae prope Macahé: Riedel. ♃ *(v. s. Herb. Caes. Petropolit.)*

SUBTRIB. B. CASSELIEAE. RACEMI axillares, pauciflori. CALYX tubulosus. COROLLA infundibularis. DRUPA subcarnosa. — CONNECTIVUM antherarum superiorum appendiculatum.

Calyx subinfundibulari-tubulosus, 5-dentatus. Corolla infundibuliformis. Drupa dipyrena	CASSELIA.
Calyx tubulosus ex ore truncato 5-cuspidatus. Corolla tubulosa. Drupa monopyrena	TAMONEA.

II. CASSELIA NEES ET MART.

CASSELIA *Nees et Mart. Nov. Act. Acad. Nat. Cur. XI. p. 73. t. VI. Endl. Gen. Plant. n. 3688. Meisn. Gen. Plant. p. 290. (p. 199.) Schauer in DC. Prodr. XI. p. 527.*

RACEMI axillares, oppositi, pauciflori, laxi. FLORES exigue bracteati. CALYX tubulosus, sursum paullatim ampliatus, plicato-5-costatus, valleculis membranaceis, costis herbaceis in dentes 5 aequales excurrentibus. COROLLA infundibuliformis; tubus inferne breviter cylindricus, exinde sensim in limbum dilatatus; limbus breviter 5-fidus, lobis paullo inaequalibus. STAMINA 4, didynama, in inferiori parte tubi corollini inserta et abscondita; FILAMENTA brevissima, superiora sensim in connectivum nutans dorsoque crista glandulosa auctum abeuntia; ANTHERAE connectivo dorsali insertae, biloculares, loculis longitudinaliter dehiscentibus: antherarum superiorum e connectivo pendulis divergentibus, inferiorum parallelis. GERMEN ima basi annulo hypogyno cinctum, biloculare, loculis uniovulatis; ovulo prope basin ad angulum internum loculi affixo; STYLUS apicalis, stamina inferiora adaequans; STIGMA terminale, oblique peltatum. DRUPA obcordiformi-turbinata, calyce ampliato membranaceo velata, subcarnosa, dipyrena, PYRENIS unilocularibus maturitate secedentibus, putamine coriaceo. SEMEN erectum, EMBRYI COTYLEDONES planae, applicatae; ROSTELLUM brevissimum.

FRUTICULI aut HERBAE humiles, radice nodosa aut tuberosa, partim silvarum primigenarum umbras densas, partim pascua uliginosa inhabitantes. FOLIA membranacea, opposita, petiolata, serrata aut integerrima, penninervia, subtus pallescentia. RACEMI axillares, singuli, oppositi, pauciflori. FLORES parvi aut mediocres. BRACTEAE exiguae, modo persistentes, modo sub fructu deciduae. CALYCES post anthesin aucti, drupam aequantes aut breviores, integri. COROLLA alba aut coerulescens. DRUPA tenuiter carnosa, atra, sicca rugoso-areolata.

Genus insigne, *Tamoneae* proximum, habitu tamen, corolla fructuque diversum. Conditio connectivi commonet illius Verbenae Sect. Glandulariae.

1. CASSELIA INTEGRIFOLIA NEES ET MART. fruticulosa; ramis tetragonis, scabro-pubescentibus; foliis oblongo-lanceolatis, in petiolum attenuatis, acuminatis, integerrimis aut antice dente uno alterove serratis, glabris, nitidis; racemis pedunculatis, folio multo brevioribus; calyce quam pedicello duplo longiore, dentibus triangularibus acuminatis; corolla calycem dimidio excedente.

Casselia integrifolia Nees et Mart. Nov. Act. Acad. Nat. Cur. XI. p. 76. t. VI. B. DC. Prodr. XI. p. 527.

Duranta Fischeri Mart. in Flora XXI. 2. Beibl. p. 60. (fide specim.)

FRUTICULUS debilis, silvestris vix pedalis et parum ramosus nisi simplex, basi saepius decumbens et radicans. RADIX lignosa, nodosa, quin subtuberosa. CAULES suberecti, tortuosi, cortice cinereo vestiti. FOLIA membranacea, 3 — 6 pollices longa, 12 — 18 lin. lata, basi in petiolum conspicuum sensim attenuata, plerumque integerrima nec nisi rarissime obsolete dentata. RACEMI pollice paullo longiores, rhachi pedicellisque capillaribus, superne laxe 3 — 5-flori, cum petiolis ex omni parte subtilissime puberuli. BRACTEAE herbaceae, subulatae. CALYCES subpuberuli, sub anthesi plicato-5-angulares, 3 lin. longi, sursum sensim ampliati. COROLLA alba, limbo mediocri calycem excedens, extera pagina obsolete pubescens, pallide lilacina. STAMINA infimo tubo corollino inserta; superiorum connectivum conspicue incrassatum, antherae loculos deorsum divergentes gerens. DRUPA nutans, obcordiformi-turbinata, obtuse biapiculata, calyce aucto ipsam subaequante velata, dorso reticulata.

In collibus siccis prov. Sebastianopolitanae prope urbem, Junio: Riedel; in sylvis densis prov. Soteropolitanae: Princ. Maximil. Vidensis. ♄ *(Herb. Mart. et C. Petrop.)*

2. CASSELIA SERRATA NEES ET MART. fruticulosa; ramosa; ramulis tetragonis petiolisque hirtello-pubescentibus; foliis lanceolato-oblongis oblongisve, utrinque acuminatis, basi integerrima in petiolum marginatum abeuntibus, dentibus ellipticis grosse serratis, margine subtusque in nervis scabris, reliquo laevibus; racemis folio brevioribus; calyce quam pedicello duplo longiore, dentibus e basi lato-triangulari subulato-acuminatis; corolla calyce paullo longiore.

Casselia serrata N. ab E. et Mart. in Nov. Act. Acad. Nat. Cur. XI. p. 75. t. VI. A. Prodr. l. c.

FRUTICULUS subpedalis, satis robustus, erectus, patenti-ramosus. RADIX perpendicularis, fusiformis, lignosa, simplex aut bi — trifida, fibris raris. CAULES ramique vetustiores subteretes, cortice cinereo, inferius tenuiter tuberoso induti; juniores rami fuscescentes et pubescentes. FOLIA approximata, membranacea, cum petiolo $1\frac{1}{2}$ — 3 poll. longa, 8 — 12 lin. lata, in petiolum 3 lin. circiter metientem acuminata vel cuneato-attenuata, acumine magis minusve producto integerrimo terminata, dentibus muticis serrata, penninervia, venosa, juniora utrinque nitida, supra laete viridia, subtus pallidissima. RACEMI folio pluries breviores, ex omni parte scabri, remote 3—8-flori rhachi tenuissima. BRACTEAE minutae, subulato-lineares, deciduae. PEDICELLI lineam longi. CALYX tenuiter membranaceus, duabus lineis paullo longior, tubulosus, sursum ampliatus, 10-nervius, sub-5-plicatus, dentibus aequalibus semilineam aequantibus. COROLLA infundibularis, tubo sursum sensim in limbum ampliato, calyce haud multo longior, alba, faucibus purpureo-variegatis, extus glabra, intus ad staminum insertionem pubescens. STAMINA in medio tubo didynama; ANTHERAE superiorum longiorum insignes connectivo crasso glanduloso filamento continuo subgaleato, antherarum loculo ipso conspicue minore deorsum spectante gerens; antherae inferiores connectivo tenui biloculares, stigmati adglutinatae. GERMEN glabrum ovatum; STYLUS stamina inferiora adaequans; STIGMA terminale subpeltato-capitatum. DRUPA pisi magnitudine, calyce campanulato velata, turbinata, subcompressa, reticulato-areolata.

In prov. Bahiensi ad viam Felisberti, Centurionis: Pr. Maxim. Vidensis. Decembri. ♄ *(Herb. Mart.)*

3. CASSELIA MANSOI Schauer caulibus herbaceis, quadrangularibus, ascendenti-erectis, subtilissime puberulis vel glabriusculis; foliis ovatis, basi subtruncato-cuneata subito in petiolum brevissimum coarctatis, acuminatis, dentibus ellipticis grosse-serratis, laevibus; pedunculo folio breviori; calyce scabro-pubescente pedicello duplo triplove longiore, dentibus subulatis; corolla calycem dimidio superante. *DC. Prodr. XI. p. 527.*

Tabula nostra XXXII. fig. 2.

Proxima *Casseliae chamaedryfoliae*, a qua vero differt racemis brevius pedunculatis floribusque conspicue minoribus. — Radix tuberosa. Caules plures, dodrantales, angulis marginatis, lateribus striatis. Folia approximata, pollicem et quod excedit longa, 8—10 lin. basi lata; serraturae antrorsae acuminulatae. Pedunculi 8 lin. longi, apice racemulum plerumque 3-florum gerentes. Bracteae angustissime lineari-lanceolatae, pedicellum semilineam longum duplo excedentes. Calyx sub anthesi tubulosus, 5-plicatus, vix nervosus, sesquilineam longus, pube exili vestitus. Corolla parva, extus superne et faucibus puberula. Staminum superiorum connectivum dorso crista glandulosa auctum. Drupa matura in pedunculo erecto-patulo nutans; inferne calyce aucto campanulato cum dentibus $2\frac{1}{2}$ lin. longo velata ejusque dentes vix superans, obcordiformi-turbinata, leviter compressa, biapiculata, reticulato-areolata, maturitate denique dimidiata.

In prov. Matto-Grosso monte Morro do Ernesto prope Cujabá: de Silva Manso. ♃ *Januario. (Mart. Herb. Flor. Bras. n. 1025.)*

4. CASSELIA CHAMAEDRYFOLIA Cham. caulibus herbaceis, quadrangularibus, ascendentibus, cum pedunculis glabris aut pube tenuissima aspersis; foliis ovatis, ovato-ellipticis oblongisve, basi integerrima in petiolum brevem attenuatis coarctatisve, acutis subacuminatisve, dentibus ellipticis grosse-serratis, laevibus; pedunculo folium subaequante vel excedente; calyce pedicello duplo triplove longiore, dentibus e basi triangulari subulato-cuspidatis; corolla calyce duplo majore. *Prodr. XI. p. 528.*

Casselia chamaedryfolia Cham. in Linnaea VII. p. 365. Gardn. Pl. Bras. Exs. n. 3371.

Radix tuberosa, subsimplex, fusiformis aut ramosa, e collo attenuato caules emittens complures, simplices vel inferius ramosos, laxos, spithamaeos, dodrantales. Folia internodiis ipsis subaequalibus longioribusve interrupta, membranacea, modo magis ovata basi subito coarctata, modo magis oblonga basi cuneata, $1\frac{1}{2}$—2 poll. longitudine, 6—15 lin. latitudine metientia, acutiora et obtusiora, dentibus extrorsis latis obtusiusculis acutis vel brevissime acuminulatis serrata, supra viridia vix nitidula, subtus opaca pallida, penninervia, venoso-reticulata. Pedunculi tenues, erecti, folium subaequantes, saepius longe excedentes, apice saepissime bi-, rarius 3 — 4-flori, floribus sub anthesi approximatis. Bracteae lineari-subulatae, persistentes. Pedicelli linea una fere breviores. Calyx sub anthesi tubulosus superne sensim ampliatus, 5-plicatus, plicis dorso trinerviis, $2\frac{1}{2}$—3 lin. longus, dentibus cuspidatis lineae longitudinem metientibus. Corolla pro genere magna, calyce duplo longior, infundibularis, limbo obliquo breviter 5-lobo, lobis rotundatis, extus glabra, faucibus lanuginosa. Stamina in inferiori parte tubi corollini latitantia; superiorum antherae quales in *C. serrata* descripta sunt, sed connectivo minus incrassato. Fructus in pedicello nutantes; drupa calyce campanulato velata, obcordiformi-turbinata, subcompressa, reticulato-areolata.

In prov. Sebastianopolitana, e. gr. ad Bom Retiro et circa praedium da S. Rita: Sellow; in pascuis uliginosis ad fl. Parahyba et Preto: Pohl; in prov. Piauhy et Goyaz: Gardner. ♃

5. CASSELIA VERONICAEFOLIA Cham. caulibus herbaceis, tetragonis, ascendentibus, pubescentibus; foliis lanceolatis vel lanceolato-oblongis, basi integerrima in petiolum brevissimum attenuatis, acuminatis, grosse et acute serratis, adultis glabratis ambitu scabris; pedunculis bifloris, pedicellis pedunculo et calyce longioribus folio vero multo brevioribus; calycis dentibus subulatis; corolla calyce duplo majore. *Prodr. XI. l. c.*

Casselia veronicaefolia Cham. in Linnaea VII. p. 364.

Species inflorescentiae indole foliorumque figura et serratura perinsignis, *Casseliae chamaedryfoliae* crescendi modo similis. Caules spithamaei, striati, cum racemis modo tenuiter modo magis conspicue pubescentes. Folia approximata, magnitudine varia, modo $2\frac{1}{2}$ poll. longa, 8 — 12 lin. lata, modo duplo triplove minora, juniora saepe pilis conspersa, adulta demum glabrata et praeter ambitum marginis setulis scabrum laevia, saepius nitida, subtus pallidiora; serraturae valde argutae acumine saepe retrorso. Racemi utplurimum biflori, floribus erectis, pedicellis pedunculo longioribus ad basin vel supra eam bractea setacea stipatis. Calyx sub anthesi 5-plicatus, ad angulos setis magis minusve conspicuis hispidulus, totus 3 lin. longus, dentibus a basi subulato-cuspidatis lineam aequantibus. Corolla infundibularis, glabra, tubo brevi in limbum majusculum sensim ampliato. Genitalia ut in *C. chamaedryfolia*. Drupa nutans, calyce aucto velata, biapiculata, dorso reticulato-areolata.

In Brasilia meridionali v. c. ad Olho d'Agoa: Sellow; in prov. Goyaz. et Minarum, ad Rio Piau rel.: Pohl, Vauthier. ♃

III. TAMONEA Aubl.

Tamonea *Aubl. Guian. II. p. 660. t. 268. Gaertn. de fruct. III. t. 213. Endl. Gen. n. 3696. Meisn. Gen. p. 291. (p. 200.)* — Ghinia *Schreb. Gen. n. 42. Sw. Fl. Ind. Occid. II. 1087. t. 21.* — Leptocarpus *Willd. Msc. ex Lk. Jahrb. d. Gewächsh. I. 3. p. 51.* — Kaempfera *Houst. Rel. t. 2.* — Ischnia *DC. in Meisn. Gen. p. 206. (p. 296.) DC. Prodr. IX. p. 257. Schauer in DC. Prodr. XI. p. 528.*

Racemi axillares, in ramis unilaterales, pauciflori, stricti. Flores exigue bracteati. Calyx sub anthesi tubulosus, plicato-5-costatus, valleculis membranaceis, costis herbaceis in cuspides 5 subuliformes et subaequales super os truncatum exsertis. Corolla subinfundibularis, tubo gracili calycem subaequante, limbo inaequaliter et obtuse 4-lobo: lobo supremo erecto, infimo latiori deflexo, lateralibus minoribus brevioribusque. Stamina 4, didynama, in inferiore parte tubi corollini inserta et recondita; filamenta brevissima. Antherae biloculares; e connectivo dorsali nutantes; connectivo antherarum superiorum dorso intra apicem appendice grossa clavata glandulosa munito, inferiorum mutico; loculis rima longitudinali dehiscentibus. Germen 4-loculare, loculis uniovulatis; stylus terminalis, stamina inferiora adaequans, apice grosse-capitatus; stigmate unilaterali obliquo. Drupa subturbinata, calyce cyathiformi semivelata, monopyrena, pyrena 4-loculari haud partibili, putamine axe perforato dissepimentisque osseis. Semen erectum; embryi cotyledones planiusculae, sibi applicatae, obesae; rostellum brevissimum.

Plantae suffruticosae aut annuae, inferne sublignescentes, erectae. Caules ramique stricti, rigidi, marginato-quadrangulares, lateribus foliis subjectis trisulcatis. Folia opposita, parva, plicato-penni-

nervia, inciso-serrata. RACEMI *in axillis ramorum extrorsum conversis unilaterales, solitarii, rhachi angulata sulcata rigida patente, flores paucos remotos brevipedicellatos erectosque gerente.* COROLLA *tenera, coerulea, parva.* DRUPA *matura tenuiter carnosa, atra, in sicco rugoso-areolata.*

Genus *Casseliae* affine; *Privae* et *Boucheae* habitu quodammodo simile.

1. TAMONEA SPICATA AUBLET. piloso-subhirsuta; ramis quadrangularibus, infra folia profunde trisulcis; foliis subovatis, petiolatis, basi subtruncata subinciso-serratis; racemis exsertis; drupa vertice rotundato mutica. *DC. Prodr. XI. p. 529.*

Tamonea spicata Aubl. Hist. des Pl. de la Guiane II. (1775.) p. 660. t. 268. Kth. Syn. II. p. 65. Cham. in Linnaea VII. p. 364.

Tamonea mutica Sw. Prodr. Fl. Ind. occid. p. 94.

Ghinia mutica Sw. Fl. Ind. occid. II. p. 1090. Willd. Spec. Pl. I. p. 114.

Leptocarpus chamaedryfolius Willd. Herb. Link. in Jahrb. d. Gewächsk. I. 3. p. 51.

CAULIS ulnaris, inferne lignescens, erectus, ramosus. RAMI patentes, stricti aut subarcuati, quadrangulares, marginati, lateribus foliis subjectis bicostatis, alternis estriatis canaliculatis pilis brevibus reversis hirtellis, costis marginibusque pallidis duris. FOLIA opposita, subovata aut subrotundo-elliptica, basi subtruncata subcuneatave, petiolata, circumscriptione obtusissima, subinciso-serrata, dente terminata, penninervia, juxta nervorum decursum plicata, utrinque piloso-subhirsuta, viridia, parva, lamina 3 — 6 lin. longitudine, 3 — 4 lin. latitudine metientia, petiolo 2 lin. aequante. RACEMI axillares, neque vero unquam oppositi sed constanter in extrorso latere ramorum unilaterales, solitarii, pollicares — sesquipollicares, superne alternatim 2 — 5-flori, rhachi quadrangula filiformi demumque stricta inferne pedunculum folio longiorem referente, floribus distantibus pedicellatis. BRACTEAE herbaceae, subulatae, pedicellum calyce subduplo breviorem aequantes. CALYX tubulosus, sub anthesi 5-plicatus, membranaceus, costis herbaceis in dentes subulatos semilineam longos excurrentibus hirtellis. COROLLA exigua coerulea. DRUPA turbinata, calyce campanulato semivelata, obtusissima, vertice leviter depresso, styli rudimento terminata.

Crescit in Brasilia in collibus aridis prope Vittoriam et Bahiam: Sellow, Lhotsky, Blanchet (n. 403), Salzmann (n. 434); tum in apricis Guianae et Venezuelae. ⊙

2. TAMONEA JUNCEA SCHAUER undique scabride pubescens; ramis quadrangularibus, infra folia profunde trisulcis; foliis subtriangularibus, basi truncata brevissime petiolatis, grosse inciso-serratis, margine revoluto; racemis abbreviatis; drupa ad angulos verticis depressi subquadrati corniculata, corniculis anticis brevibus posticis subobsoletis gibbiformibus. *DC. Prodr. XI. p. 529.*

Praecedenti simillima, sed praeter pubem brevissimam rigidulam aequalem omnes partes virides obducentem, etiam foliis subsessilibus sessilibusve grossius serratis racemisque subsessilibus, corolla majore laciniis latis rotundatis sesquilineam longis, drupaque 4-corniculata insignis. CAULES ramique subjuncei, stricti, prorsus simili modo ut in illa costati et unilateraliter racemigeri. FOLIA minora, paullo firmiora, arrecta v. patula, margine conspicue revoluta, supra penninervi-lineata. RACEMI 2—5-flori. CALYCIS dentes ¼ lin. longi. COROLLA pallide coerulea. DRUPA calycis dentibus haud longior, cornubus brevissimis obtusisque.

In montibus de Jacobina et prope Igreja Velha, prov. Bahiensis: Blanchet (n. 2566 et 3397). ⊙ ♄

SUBTRIB. C. EUVERBENEAE. RACEMI, SPICAE vel CAPITULA terminalia et axillaria. CALYX vel campanulatus vel tubulosus. COROLLA tubuloso-subhypocraterimorpha, limbo obliquo subbilabiato aut ringente. CAPSULA maturitate in coccos clausos separabilis.

CONSPECTUS GENERUM.

Calyx tubulosus, 5-costatus. Capsula 2-cocca, coccis bilocularibus	PRIVA.
Calyx tubulosus, 5-costatus. Capsula 4-cocca	VERBENA.
Calyx elongato-tubulosus, 5-costatus. Stamina 4, didynama, antherae loculis appositis. Capsula dicocca, coccis unilocularibus	BOUCHEA.
Calyx compresso-tubulosus, herbaceo-costatus. Stamina 2 superiora ananthera, 2 inferiora fertilia, antherae loculis superpositis. Capsula dicocca, coccis unilocularibus	STACHYTARPHA.
Calyx (exiguus hirsutus) membranaceus. Stamina 4 didynama, antherae loculis appositis. Capsula dicocca, coccis unilocularibus	LIPPIA.

IV. PRIVA ADANS.

PRIVA *Adans. Fam. II. p. 505. Juss. in Ann. du Mus. VII. p. 75. Endl. Gen. n. 3690. (excl. syn. Linn. et Mitchell.) Meisn. Gen. p. 200. (p. 198).* — BLAIRIA *Gaertn. t. 56. f. 1. (excl. reliquis).* — VERBENA LAPPULACEA *L. (Cod. Linn. ed. Richt. n. 162.) Schauer in DC. Prodr. XI. p. 532.*

FLORES racemosi aut spicati, exigue bracteati. CALYX tubulosus, interdum leviter ventricosus, 5-plicatus, breviter et subaequaliter 5-dentatus. COROLLA subhypocraterimorpha; tubo cylindraceo; limbo 5-fido, subinaequali, explanato. STAMINA 4, corollae tubo inserta, didynama, inclusa; ANTHERAE erectae, basi bifidae, biloculares, loculis rima longitudinali hiante dehiscentibus, connectivo dorsali inappendiculato. GERMEN 4-loculare, loculis uniovulatis; STYLUS terminalis, stamina inferiora adaequans; STIGMA laterale, sublaminare, saepius refractum. CAPSULA calyci aucto membranaceo apice saepius contorto prorsus inclusa, matura septicida secedens in coccos duos eosque nunc biloculares, nunc vero altero loculo tabescente uniloculares; pericarpium siccum durumque, dorso nunc tuberculato, nunc angulato angulis muricatis, aculeatis

echinatisve, rarius laevi. EMBRYI COTYLEDONES oblongae crassiusculae; ROSTELLUM inferum.

HERBAE campestres et ruderales, perennes, erectae, hispido-scabridae, rhizomate lignoso saepius tuberoso, caulibus quadrangularibus ramosis. FOLIA opposita, petiolata, grosse serrata. RACEMI aut SPICAE singuli, alares et terminales, filiformes, elongati, strictis sparsiflori. FLORES alterni, brevipedicellati aut fere sessiles, minute bracteati. CALYCES fructigeri uncinato-hispidi aut pubescentes. FRUCTUS cocci dorso vario modo armati aut inermes, commissura plana sibi applicata aut marginibus commissurae productis lacuna interstincti.

1. PRIVA ECHINATA JUSS. caule ramisque piloso-hispidulis; foliis cordato-ovatis, e sinu in petiolum acuminatis, acutatis, grosse crenato-serratis, supra nitidis, subtus pallidis, utrinque strigis sparsis scabris hispidulisve; calycibus fructiferis laxis ovatis, apice coarctato breviter rostratis, pilis uncinatis hispidis; fructu obovato-tetragono, ad angulos acutos aculeis brevibus rectis dentato, ceteroquin ruguloso; commissura coccorum planiuscula.

Priva echinata Juss. Ann. du Mus. VII. p. 69. Schauer DC. Prodr. XI. p. 534.

Verbena lappulacea L. Spec. Plant. p. 28. (Cod. Linn. ed. Richt. n. 162.) Jacq. Obs. I. p. 37. t. 24. Swartz. Obs. p. 16.

Zapania lappulacea Lam. Illustr. n. 251.

Priva lappulacea Pers. Enchirid. II. p. 139.

Tamonea lappulacea Poir. Dict. VII. p. 568.

Busseria Loeffl. it. Hisp. 194. Blairia Houst.

Scorodonia floribus spicatis etc. Sloane Hist. Jam. I. p. 174. t. 110. f. 1.

STIRPS ex loco quoad magnitudinem valde variabilis, nunc demissa ramosa, foliis pollice vix longioribus, nunc elata pluripedalis, caulibus macilentis, foliis lamina 3—4-pollicari, cuneo angusto in petiolum subpollicarem decurrente. RACEMI alares et terminales, semipedales, pedales; rhachi filiformi gracili. FLORES sparsi, pedicello bractea lanceolata breviori suffulti; CALYX florifer una linea paullo longior, inferne hirsutie canescens, brevissime dentatus, subtruncatus; COROLLA parva, tubo recto, calyce vix duplo longiore, limbo exiguo. CALYX FRUCTIFER duas lineas et quod excedit longus, ovatus, fructum laxe ambiens, apice leviter et breviter contorto-clausus. FRUCTUS sesquilineam altus, coccis commissura planiuscula sibi applicatis, maturitate sua sponte dilabentibus, praeter angulos dorsales aculeato-dentatos reticulato-rugosis glabris nitidulis.

In Brasiliae mediterraneae prov. Matto grosso ruderatis et cultis, Januario: Riedel; tum etiam vulgaris in Guiana, Columbia, Mexico et insulis antillanis: Wydler (n. 77), Schiede (n. 137). ♃

2. PRIVA BAHIENSIS DC. FIL. Mss. caulibus ramisque glabriusculis, argute quadrangularibus; foliis subcordato-ovatis, basi triangulari e sinu in petiolum productis, acutis, grosse crenato-serratis, supra nitidis sparse hispidis, subtus pallidis strigilloso-pubescentibus; calycibus fructiferis laxis, inflatis, subdidymo-globosis ore conniventi, uncinato-hispidis; fructu obcordato basi valde attenuata, obtuse tetragono, ad angulos aculeis subbiserialibus tenuibus longis rugisque dorsalibus transversis conjugatis echinato; commissura coccorum excavata, membranaceo-marginata. *Schauer in DC. Prodr. XI. p. 533.*

PLANTA perennis, diffuse multicaulis. CAULES pluripedales, ramosi, cum ramis striati, glabriusculi, racemo terminati. FOLIA tenera, lamina 1½—2 poll. longa basique pollicem et quod excedit lata, petiolo 4 lin. circiter lato. RACEMUS simplex, denique elongatus et remotiflorus; rhachis pube reversa uncinulata induta; bracteae exiguae, lineari-lanceolatae; FLORES brevipedicellati. CALYX sub anthesi subventricoso-tubulosus, 5-plicatus, ex ore truncato brevissime 5-dentatus, 2 lin. longus, post corollae lapsum paullo contortus, cum fructu increscens eumque maturum omnino velans et non nisi ore brevissimo connivente clausoque superans. COROLLA violacea, calycem tubo dimidio excedens; limbi expansi laciniis 2½ lin. longis. CALYCES FRUCTIGERI nutantes, fructum laxiuscule ambientes. FRUCTUS sesquilinea paullo longior, subtilissime pubens; COCCI superne turgidi et in angulis dorsi echinis uncinatis inaequalibus (partim linea longioribus) obsiti, inferne attenuati, lacuna ampliuscula interstincti ideoque post discessum commissura profunde excavata margineque membranaceo transversim nervoso cincta praediti. — *Pr. echinatae* habitu quidem admodum similis, sed corolla duplo triplove majore et fructu distinctissima.

Crescit in prov. Bahiensi, ad sepes, in herbidis humidis ad aquas etc.: Sellow, Mart., Blanchet (n. 1027), Salzmann (n. 438). Floret Februario M. ♃

V. VERBENA L. (EMEND.)

VERBENA *Linn. (Cod. Linn. ed. Richt. p. 34. n. 35.) ex parte. Cham. in Linnaea VII. p. 254. sqq. Gärtn. de fruct. I. p. 315. t. 66. Mirbel in An. du Mus. XV. t. 14. f. 1—5. Spenner in Fr. Nees ab Es. Gen. Pl. Fl. Germ. fasc. XXI. n. 420.* — GLANDULARIA *J. F. Gmel. Syst. Veg. p. 920. (a. 1791.) Nuttall Journ. Acad. Sc. Phil. 1821. p. 123.* — BILLARDIERA *Moench Meth. p. 369. (a. 1794.)* — SHUTTLEWORTHIA *Meisn. Gen. p. 290. (p. 198.) (1839.)* — UWAROWIA *Bunge in Bullet. Sc. de l'Acad. de S. Petersb. 1840. VII. p. 278. Fisch. et Meyer in Mém. de l'Acad. S. Petersb. ser. 6. II. p. 153. cum icone. Schauer in DC. Prodr. XI. p. 535.*

FLORES vel spicati vel capitati vel fastigiato-capitati demumque tandem spicati, singuli singula bractea subtensi. CALYX tubulosus, modo elongatus modo brevior, plicato-5-nervius, valleculis plerumque membranaceis, nervis vero herbaceis in dentes 5 saepius inaequales (postico vel posticis tum minoribus) abeuntibus. COROLLA hypocraterimorpha aut subinfundibuliformis; TUBUS cylindricus sursum sensim vel subinflato-ampliatus, rectus vel incurvus, interne saltim ad staminum insertionem villosus fauceque barbatus; LIMBUS obliquus 5-fidus, laciniis plus minus inaequalibus magis minusve emarginatis. STAMINA 4 (rarissime, e. g. in *V. inflata*, 2), in superiore parte tubi inserta, didynama, inclusa; FILAMENTA brevia interdum subnulla; ANTHERAE ovatae, subdidymo-biloculares, loculis parallelis rima hiante dehiscentibus, connectivo dorsali lineari angusto vel mutico vel (in Sect. Glandulariae) staminum superiorum glandula dorsali aucto quin imo in appendicem clavatam e fauce porrectam abeunte. GERMEN receptaculo annuliformi sublobato insidens; 4- (rarissime 6-) loculare, loculis uniovulatis; ovulo basi loculi erecto, anatropo. STYLUS terminalis, stamina adaequans, sursum dilatatus, apice bifidus vel bilobus, crure lobove altero stigmatifero subpulvinato-papilloso, altero laevi corniculiformi stigmati adsito.

CAPSULA calyce membranaceo ventricoso demumque fisso superius conniventi vel contorto inclusa, matura a receptaculo residuo decidua et septicide secedens in coccos 4 (rarissime 6); pericarpio arcto sicco pergamentaceo, dorso jugis longitudinalibus striato, valleculis vel laevibus vel totis vel partim rugis transversis areolatis scrobiculatisve; commissura angulata, alutaceo-granulata. EMBRYI recti COTYLEDONES crassae, sibi applicatae; ROSTELLUM breve inferum.

HERBAE aut SUFFRUTICES, rarius FRUTICULI, campis siccis temperatis et ruderatis privi, saepe rhizomate hypogaeo aut caule filiformi ramoso epigaeo repentes, glabri, scabri, strigosi aut villosi, rarius conspicue glandulosi. CAULES et rami tetragoni, lateribus foliis subjectis canaliculatis, alternis planiusculis. FOLIA opposita, rarius terna, rarissime alterna, basi saepius margine transverso connexa, integra vel tripartito-laciniata margine integerrimo vel varie inciso. SPICAE vel confertae et tunc ineunte anthesi plerumque fastigiatae deinceps sensim elongandae et relaxandae vel graciles filiformes, terminales solitariae vel ternato-cymosae aut non nunquam cymoso-paniculatae. BRACTEAE plerumque angustae vel abbreviatae, calycem haud velantes, longitudine ad hunc referenda tamen variabili. CALYCES elongati supra fructum contorti, breviores sub fructu oblongi oreque conniventi subclausi aut patuli. COROLLA alba, flavescens, lilacina, purpurea, coccinea, nonnullis magna fulgens, compluribus parva modesta.

SPECIERUM DISPOSITIO.

SECTIO I. *Connectivum antherarum superiorum inappendiculatum, muticum.* VERBENACA. Spec. 1—21.

§. 1. Spicae virgineae fastigiato-capitatae. NOBILES. Spec. 1—6.

§. 2. Capitula vel spicae confertae et abbreviatae. PACHYSTACHYAE. Spec. 7—18.

§. 3. Spicae filiformes, graciles. LEPTOSTACHYAE. Spec. 19—21.

SECTIO II. *Connectivum antherarum superiorum glanduloso-appendiculatum.* GLANDULARIA. Spec. 22—25.

SECTIO I. VERBENACA.

Connectivum antherarum superiorum inappendiculatum, muticum.

§. 1. NOBILES. Spicae confertae, virgineae subfastigiato-capitatae, sensim elongandae simulque relaxandae. — Suffrutices repentes Americae australis temperatae, calyce elongato-tubuloso capsulam denique duplo excedente, corolla magna speciosa lobis emarginatis.

1. VERBENA CHAMAEDRYFOLIA JUSS. caulibus filiformibus, furcato-ramosissimis, repentibus, hirtis, apicibus ramisque brevibus adscendentibus; foliis oblongis ovatisve, basi late cuneata in petiolum brevem coarctatis, crenato- vel subinciso-serratis serraturis saepius inaequalibus, penninerviis, sublineatis, supra strigosis, subtus praecipue in nervis hirtis; pedunculis elongatis adscendentibus; spica solitaria; bracteis lanceolato-subulatis ciliatis calyce pube hirta canescente parce glanduloso plus duplo brevioribus. *Schauer in DC. Prodr. XI. p. 537.*

α. MELINDRES: foliis oblongis vel oblongo-lanceolatis inaequaliter inciso-serratis minus hirtis. — Haec gracilior est et siccata, optime jam annotante Chamissone, colorem pallidum laete viridem conservat.

Verbena chamaedryfolia Juss. Annal. du Mus. d'Hist. Nat. VII. p. 73. (nomen.). Cham. in Linnaea VII. 270. Hook. Bot. Misc. 1. p. 167. Bot. Mag. t. 3333. Maund et Henslow the Botanist III. t. 129.

Verbena Melindres Gillies in Lindl. Bot. Reg. t. 1184. Bot. Cab. t. 1514.

Verbena melissoides Sweet British Flower Gard. 2. Ser. I. t. 9.

Verbena veronicaefolia Sm. in Rees. Cyclop. Vol. 36.

Erinus peruvianus Ln. Sp. (Cod. Linn. ed. Richt. p. 609. n. 4570.).

Lychnidea Veronicae folio, flore coccineo. Feuill. Peruv. III. p. 25. f. 3.

β. MELINDROIDES: foliis ovatis subaequaliter v. duplicato-serrato-crenatis magisque hirtis.

Verbena melindroides Cham. l. c.

Siccata colore obscuriori subnigrescente herbae, flavescente corollae paginae exterioris insignis videtur, caeteroquin vix tanquam species distinguenda. — Planta floribus magnis splendide scarlatino-coccineis maxime spectabilis, nunc hortorum europaeorum eximium decus. SPICAE demum pollicares et ultra. CALYX tubulosus membranaceus, nervis 5 herbaceis costatus, $4\frac{1}{2}$ lin. longus, dentibus brevibus ovatis complicatis paullo inaequalibus. COROLLA inodora, extus superne subtilissime glanduloso-pilosa; tubo pallido gracili cylindrico calycem fere duplo excedente, interne pilis hirsuto; FAUCE barba densa subclausa; limbo amplo 5-fido, oblique explanato, lobis obcordatis. STAMINA didynama, ad faucem inserta, antheris subsessilibus. STYLUS longus corolla delapsa e calyce exsertus, sursum clavato-incrassatus; STIGMA subcapitatum, corniculo laterali munitum. FRUCTUS cocci 2 lin. longi, dorso areolati. — Species silvestris nunc apud nos cum multis varietatibus hortensibus et copiosa progenie hybrida arte creata, eaque elegantissima subtilissimaque colorum varietate excellente colitur.

Forma α. crescit in campis Brasiliae meridionalis e. gr. ad Pavon-Cufrè aliisque locis: Sellow, Novembri florens; tum etiam in republ. Uruguay: Bacle, Arsène Isabelle; in Peruvia: Feuillée. — Var. β. ad fretum S. Catharinae: Cham.; loco non indicato in Brasiliae prov. Sebastianopolitana (culta?): Raben; in prov. S. Pauli: ad Baroso de Toledo: Riedel; et in humidis prope Taubaté, Octobri: Lund. ♄

2. VERBENA PHLOGIFLORA CHAM. caulibus adscendentibus; ramis erectis, brachiato-ramosissimis, tetragonis, retrorsum hirtellis; foliis oblongo- v. lanceolato-triangularibus, acutis, basi cuneata integerrima in petiolum longe attenuatis, margine subrevolutis, inaequaliter subinciso-serratis, venoso-rugosis, supra strigosis, subtus hirtis v. substrigilloso-hirtellis; spicis terminalibus pedunculatis vel solitariis vel ternis, interdum cymoso-paniculatis; bracteis brevibus ovatis vel subulato-lanceolatis calyce hirtello glandulisque stipitatis subpeltatis consperso duplo brevioribus. *Schauer l. c.*

Verbena phlogiflora Cham. in Linnaea VII. p. 266.

Verbena Tweedieana Niven. in Hook. Bot. Mag. t. 3541. Paxton. Mag. of Bot. IV. 5. cum icone. Sweet. Brit. Fl. Gard. 2. ser. t. 391.

α. Vulgaris: pube hirtella scabra subcanescens, caulibus gracilibus decumbentibus; ramis patentissimis diffusis adscendenti-erectis; spicis terminalibus solitariis; bracteis subulato-lanceolatis calyce duplo et quod excedit brevioribus. Var. *β. Cham. l. c.*

Verbena cunea. Vellozo Flor. Flum. I. t. 41.

Verbena Tweedieana l. c. Coll. exs. Regnell. Pl. Bras. Ser. 1. n. 311.

β. Macilenta: major, pube strigosa tenuissima raraque adspectu glabra; caulibus herbaceis, fistulosis, ramosissimis, erectis; spicis ad apices ramorum saepe ternis, longe pedunculatis, simplicibus vel uno alterove pari ad basin primariae subsessilis accedente cymoso-paniculatis. Var. *α. Cham. l. c.*

Verbena megapotamica Sprgl. Syst. Cur. Post. 230.

Planta ex loco innumeris modis varians. Forma *α.* habitu *Verbenae chamaedryfoliae* et affinium manifesto accedit; forma *β.* vero cum a forma primaria tum ab illis primo obtutu abhorrere videtur, accuratius inspecta tamen nulla nota graviore recedit, et pro forma uberrime vegetante recognoscitur. — Caulis decumbens v. erectus, 2—6-pedalis (ex Riedelio), internodia modo elongata, modo foliis breviora. Spicae jam longe jam breviter immo brevissime pedunculatae. Flores arrecti. Calyx tubulosus 5½ lineas longus, plicis s. valleculis, ut in affinibus, membranaceis, costis herbaceis et in dentes ovatos acuminulatos conspicue inaequales excurrentibus, inter pubem simplicem glandulis rubicundis stipitatis consitus, post anthesin tortus. Corolla in silvestri testt. collectt. lilacina vel coerulescens, extus glabra, intus superne et ad faucem villosa et barbata; fauce staminifera; tubo cylindrico 8—9 lin. longo; limbo amplo 5-fido, laciniis emarginatis. Stylus et fructus *Verbenae teucrioidis.* — Similis *V. chamaedryfoliae*, sed jam statura validiore ramisque erectis diversa, praetereaque foliis latioribus manifesto petiolatis, floribus majoribus, corolla magis purpurea quam scarlatina.

*Crescit in campis Brasiliae meridionalis et in provincia Minarum, ad Grandahy alibique: *Sellow; ad Formigas: Pohl; pr. Villa das Caldas: Regnell; ad Congonhas do Campo: Stephan; in provincia S. Pauli, ad Ypanema, Januario: Mart.; in locis humidiusculis umbrosis pr. Postinho, Martio, et in locis siccis pr. Penha, Septembri, nec non in umbrosis humidis circa Batatoes et Araracoara, Majo: Riedel, Lund; in prov. Rio Grande do Sul: Arsène-Isabelle ex Gill. et Hook.; in paludosis ad Laguna de la Molina in civitate Uruguay teste Tweedie ex Hook.* ♄

3. VERBENA INCISA Hook. pubescenti-hirtella, subcanescens; caulibus adscendentibus, ramis erectis; foliis ambitu oblongo-triangularibus, e basi cuneata truncata vel subcordata in petiolum attenuatis, pinnatifido-lobatis, grosse inciso-serratis, lineato-rugosis, superioribus sublanceolatis sessilibus inciso-pinnatifidis; spicis terminalibus, pedunculatis, subternis, ad apices ramorum corymboso-paniculatis; bracteis ovatis, calyce hirtello glandulisque stipitatis consperso quater brevioribus.

Verbena incisa Hook. Bot. Mag. t. 3628. Schauer in DC. Prodr. XI. p. 538.

Verbena Arranaeana Hort.

Proxima *V. phlogiflorae*, sed foliorum figura, neque minus corollae tubo breviori et hirsutie subcanescente distincta. — Folia inferiora bipollicaria, basi pollicem lata et ibidem saepius auriculato-producta, parte petiolari fere semipollicari. Calyx 5 lineas longus, dentibus brevibus acuminatis. Corollae tubus glanduloso-pubescens, calycem triente excedens; limbus maximus, roseo-purpurascens, lobis obovatis profunde emarginatis.

Crescit in campis siccis Brasiliae meridionalis, e. gr. ad Alacriportum prov. Rio-Grande do Sul: Tweedie (n. 504 et 505); nec non in civitt. Platensibus, ad S. Fé juxta flum. Paranna: Tweedie (n. 460). ♄

4. VERBENA TEUCRIOIDES Gill. et Hook. caulibus caespitosis, basi radicantibus, adscendentibus, teretiusculis, patenti-hirtis; foliis ovatis v. oblongo-triangularibus, basi brevi cuneata integerrima in petiolum brevem angustatis coarctatisve, obtuse subsinuato-serratis, margine revolutis, venoso-rugosissimis, supra glanduloso-hirtellis, subtus hirto-subtomentosis nervis hispidulis; spicis terminalibus solitariis, glanduloso-hirtellis; bracteis subulato-lanceolatis ciliatis, calyce nervoso duplo brevioribus. *Schauer l. c.*

Verbena teucrioides Gill. et Hook. in Hook. Bot. Misc. I. 167. Bot. Mag. t. 3694.

Verbena platensis Sprgl. Syst. II. p. 748. n. 14. (ex diagn.).

Verbena scordioides Cham. in Linnaea VII. p. 269.

Caules dodrantales-spithamaei, principales longiori tractu decumbentes, ramos plerosque adscendenti-erectos spicaque pedunculo nudo, exserta terminatos emittentes. Flores arrecti. Calyx tubulosus, 6 lin. longus, membranaceus, costis latiusculis herbaceis magis hirtis, dentibus brevibus lanceolato-subulatis valde inaequalibus, post anthesin apice tortus, glandulis stipitatis hyalinis obsitus. Corolla hypocraterimorpha, alba v. subrosea, sub vespere suavissima fragrantia pollens, extus glabra, fauce ad orificium barba subpenicillata clausa, tubo cylindrico calyce duplo longiori intense retrorsum hirsutiusculo, limbo amplo 5-fido laciniis leviter emarginatis undulatis erecto-patentibus. Stamina in superiore parte tubi didynama. Stylus e calyce decorollato longe exsertus, inferne capillaris, superne dilatatus; stigma corniculo laterali munitum. Fructus duas lineas longus; cocci 4, maturitate fere teretes, dorso nervosi et ima basi excepta reticulato-scrobiculati, facie commissurali angusta bisulca costa alutacea.

In campis Brasiliae meridionalis: Sellow; in Montevideo: Arsène Isabelle; in Andium summo jugo Upsallatensi et ad Cerro de Portazuela: Gillies. ♄

5. VERBENA MARRUBIOIDES Cham. caulibus caespitosis adscendentibus, teretiusculis, villoso-hirsutis; foliis subsessilibus cuneato-obovatis, acutiusculis obtusisve, postice integerrimis sessilibus, antice obtusiuscule et grosse crenato-serratis, margine subrevolutis, lineato-rugosis, supra strigoso-hirtis, subtus canescenti-tomentosis nervis strigoso- vel subsericeo-hirsutiusculis; spicis terminalibus, solitariis; bracteis subulato-lanceolatis ciliatis, calyce nervoso canescenti-hirtove simulque subglanduloso duplo brevioribus. *Schauer l. c.*

Verbena marrubioides Cham. in Linnaea VII. p. 269.

Caules dodrantales et spithamaei, plerumque simplices. Folia magis minusve approximata, magnitudine varia, internodiis longiora, aspectu subcanescenti. Spicae denique valde elongatae et relaxatae 2—3 unciales, floribus patulis suboppositis, paribus, inferioribus saltem, ab invicem satis remotis. Calyx saepius coloratus, tubulosus, 5 lin. longus, costis latis prominulis, dentibus paullo inaequalibus tenuiter subulatis post anthesin conniventibus vix tortis, indumento denso inaequali pilis glanduliferis intermixto tactu molli aspectu subsplendente. Corolla (ex Sellowio) violacea, extus pubescens, intus villosa, fauce barbata, tubo sursum paullo sensimque ampliato calyce triente longiore, limbo amplo 5-fido, laciniis rotundatis emarginatis. Stamina et stylus calycem aequans paullove superans ejusdem indolis ut in affinibus. Fructus idem ac in *Verbena scordioidi.* — Variat praeter magnitudinem foliorum etiam crenis serraturisve latioribus magisque rotundatis et angustioribus subacutis; dein indumento modo magis patente hirtoque, modo magis appresso molli subsericeo. Differt a *V. scordioide*, cui proxima: foliis basi triangulari cuneata integerrima sessilibus antice tantum serratis, spicis demum subdissitifloris patentibus, calycis dentibus tenuioribus longioribusque, corollae tubo longe breviori.

Crescit in campis Brasiliae meridionalis: in campo d'Utra aliisque in locis legit Sellow. Floret Septembri. ♄

6. VERBENA HUMIFUSA Cham. caulibus filiformibus prostratis subrepentibus hirsutis hirtellisve, apicibus ramisque adscendentibus; foliis basi cuneata integerrima in petiolum brevem attenuatis, antice dilatatis grosse crenatis serratisve inciso-trilobis, lobo intermedio 3—5-dentato, lateralibus plerumque bidentatis, triplinerviis nervis semel bisve trifurcatis facie impressis, supra margine subtusque in nervis strigoso-hispidis; spicis terminalibus solitariis ternisve, longe pedunculatis; bracteis ovato-lanceolatis calyce hirto simulque glanduloso triplo brevioribus.

Verbena humifusa Cham. in Linnaea VII. p. 271.

Caules longissimi, filiformi-flagellares, internodiis magis minusve, saepe valde elongatis, nodis radicantibus. Folia ambitu modo subrhomboidea acuta, modo antice rotundata obtusa. Pedunculi vel singuli vel ad apices terni, intermedio breviori. Spica haud adeo multiflora ut in affinibus, 10—12-flora, floribus suboppositis patulis paribus demum internodio evidenti interstinctis. Flores patentes. Calyx 4 lin. longus, saepe coloratus, herbaceo-costatus, costis in mucrones brevissimos paulloque inaequales excurrentibus. Corolla (Sellowio observante) violacea, extus glabra; tubo semipollicari sursum sensim ampliato, intus medio staminifero et villoso; fauce barbata; limbo amplo, 5-fido, laciniis emarginatis. Stylus affinium, modo vix modo longe e calyce decorollato exsertus. Fructus 2 lin. longus, calyce turgido superius contorto inclusus, coccis pallidis dorso striatis scrobiculato-areolatis, commissura acutangula granulata.

In campis Brasiliae meridionalis loco non accuratius indicato legit Sellow. Floret Septembri. ♄

§. 2. Pachystachyae. Capitula vel spicae, saltem virgineae, confertae et abbreviatae neque deinceps conspicue elongandae et relaxandae. — Omnes Americae australi privae, excepta *V. bonariensi* nunc in alias terrae plagas illata.

a. Frondosae, foliis perfectis.

7. VERBENA LOBATA Vell. tota hispida, rhizomate repente; caulibus tetragonis, adscendentibus, brachiato-ramosis; foliis ambitu triangularibus, subtrilobis, acutis, e basi truncata vel subcordata in petiolum cuneato-attenuatis, dentibus ovatis mucronato-acuminatis grosse et inaequaliter inciso-serratis, rugosis, supra strigoso-hispidis, subtus hispido-hirtis subcanescentibusque; spicis brevissimis, imbricatis, brevipedicellatis, pedunculis filiformibus cymosis paniculam patentissimam struentibus; bracteis ovatis, acuminatis, ciliatis, calyce brevidentato duplo brevioribus; corolla tubo calycem piloso-hirtellum eglandulosum paullo excedente. *Schauer in DC. Prodr. XI. p. 540.*

Verbena lobata Vellozo Fl. Flum. I. t. 43.
Verbena Buchnera ibid. t. 42.

Caulis 3—4-pedalis, gracilis, ramis saepius elongatis patentissimis, apice paniculigeris. Folia membranacea, sursum in caule decrescentia; lamina inferiorum sesquipollicem longa, basi pollicem circiter lata, infra medium incisuris lateralibus paullo profundioribus subtriloba lobo medio multo majori, basi in cuneum triangularem coarctata in petiolum subsemipollicarem abeuntem. Spicae in apice pedunculorum sesqui — bipollicarium ternae et plurimae, ineunte anthesi compactae, sub fructus maturescentia divaricato-cymosae et ipsae paullo quidem relaxatae, tamen semipollice vix longiores. Calyx piloso-hirtellus, eglandulosus, 2 lin. longus, dentibus ovatis acuminatis. Corolla parva, tubo infundibulari calyce quadrante longiori, fauce villosa. Capsula calyce subduplo brevior, coccis dorso striatis atque superiore parte subrugoso-reticulatis. — Species omni nota perinsignis. *V. corymbosae* R. et P., cui adnumeravit b. Chamisso in coll. pl. Sellow., sane quodammodo affinis, sed ab ea caule paniculaque brachiatis, foliis petiolatis, floribus minoribus aliisque notis uberrime distincta.

Crescit in Brasilia meridionali, e. gr. prope Grandahy, ubi Decembri flor. legit b. Sellow. ♃

8. VERBENA HIRTA Sprgl. caule herbaceo procumbente, adscendenti-ramoso, teretiusculo, villoso; foliis oppositis ternisve, ovatis obovatis rotundatisque, basi cuneata integerrima sessilibus, grosse serratis sublobato-paucidentatis subtrilobisque, nervis impressis subrugosis, supra substrigoso-hirsutis, subtus nervoso-venosis in reti praecipue hirsutis; spicis densifloris mox cylindricis, cymosis, cymis axillaribus terminalibusque, capitato-congestis aut longe pedunculatis racemosisque verticillatis ternis; bracteis lanceolatis acutis ciliatis calycem brevem in angulis hirtum subaequantibus brevioribusve, dentibus calycis subulatis. *Schauer l. c.*

Verbena hirta Sprgl. Syst. Veg. II. p. 749. n. 30. Cham. in Linnaea VII. p. 255.

Herba bi — tripedalis, superne fastigiato-ramosa, hirsuta, villosa, immo lanata, viridis aut canescens. Folia magnitudine varia, ½ — 1½ poll. longa. Spicae initio globosae, mox cylindricae, semper densae. Calyx 2 lin. longus, plicato-costatus, plicis membranaceis subglabris, costis herbaceis hirtis in dentes subulatos subaequales abeuntibus. Corolla parva, coerulea aut rubescens, calycem paullo superans, extus superne lanuginosa, fauce marginata barba e pilis brevibus articulatis submoniliformibus constante, pagina interna ad staminum insertionem villosula; limbi laciniae retusae. Antherae muticae, filamentis distinctis, superioribus longioribus cernuis. Fructus lineam longus, coccis dorso fuscis 5-striatis, vertice areolatis, facie commissurali unijuga, latiusculis albido-granulatis.

In campis siccis Brasiliae meridionalis: Sellow; in campis graminosis humidis prope oppidum Mogy, Novembri; et in campis elevatis graminosis umbrosisque prope Castro, prov. S. Pauli, Martio: Riedel, Lund; ad Registo velho et Queluz: Pohl, et ad Caldas, prov. Minarum: Regnell. ♃

9. VERBENA STRIGOSA Cham. fruticulosa, erecta, ramosissima, ex toto molliter strigosa hirsuta atque incana, ramis tetragonis; foliis coriaceo-membranaceis, ellipticis, postice integerrimis vel subcuneatis sessilibus vel in petiolum attenuatis, antice crenato- aut serrato-paucidentatis, basi triplinerviis; spicis paucifloris laxiusculis terminalibus, solitariis cymosis racemosisque; bracteis lato-ovatis, acutis, concavis, ciliatis, calyce brevi in angulis superne strigoso triplo — quadruplo brevioribus, dentibus calycis brevissimis lato-triangularibus. *Schauer l. c.*

Verbena strigosa Cham. in Linnaea VII. p. 256.

Caulis pedalis — sesquipedalis, basi pennae corvinae crassitie et simplex, superne ramosissimus, saepius deliquescens. Folia internodiis subaequalia, longiora et breviora, 4—6 lineas lata, sursum decrescentia, triplinervia nervo medio superius plerumque pinnato, nervis omnibus facie impressis dorso prominulis. Inflorescentia ad apices ramulorum superne foliis diminutis subdenudatorum vel e spicis ternis — quinis conferta conferte-cymosa, vel accedentibus pedunculis sive ramulis axillaribus pluribus racemoso-paniculata. Spicae 4 — 8 — 20-florae. Calyx 2 lin. longus, sursum sensim ampliatus, membranaceus, costis herbaceis, infera parte plicisque glaber, supera in costis tenuiter strigosus, breviter ciliatus, dentibus brevissimis lato-triangularibus apiculatis aequalibus. Corollae pallide coeruleae tubus clavato-cylindricus, 2¼ lin. longus, exserta parte extus lanuginosa; faux ad orificium barba densissima e pilis elegantissime moniliformibus confecta exserta limbata; limbus mediocris laciniis cuneatis retusis. Fructus lineam longus, coccis dorso ferrugineis striatis superius rugoso-areolatis, facie commissurali angulata latiusculis albido-granulatis. — *V. hirtae* formis parvifoliis primo obtutu persimilis, sed praeter alia calycis dentibus brevissimis latis apiculatis nec subulatis, corollaeque barba magis conspicua discernitur. — Variat foliis basi magis minusve attenuatis, obtuse et acute serratis, neque minus indumento modo subsericeo modo rarissimo, ut planta fere glabra appareat.

In campis graminosis prov. S. Pauli, e. gr. prope Castro, Martio m.: Riedel, Sellow. ♃

10. VERBENA STELLARIOIDES Cham. rhizomate repente; caulibus herbaceis, erectis, gracilibus, tetragonis, acute marginatis, glabris; foliis lineari-lanceolatis, longe acutatis, integerrimis v. medio obsolete serratis, uninerviis, margine reflexo striguloso-scabro; pedunculo subvilloso; spica conferta, demum cylindrica, simplici vel e paucis compacta; bracteis lanceolatis, subulato-acuminatis, villoso-ciliatis; calyce tubuloso, ad angulos villoso.

α. Decurrens *Cham. l. c.*, foliis decurrentibus, linearibus, integerrimis, paginis glabris; bracteis calycem excedentibus.

β. Sessilis *Cham. l. c.*, foliis sessilibus, anguste lanceolatis; obsolete serratis, facie strigulis subtilibus conspersis, bracteis calyce nonnihil brevioribus.

Verbena stellarioides Cham. in Linnaea VII. p. 264.

Verbena montevidensis Sprgl. Syst. II. p. 747. n. 3. (ex diagnosi).

Planta conspicua, facie *Stellariae Holosteae* haud omnino dissimilis, sed firmior. Caules pluripedales, modo simpliciusculi, modo brachiato-ramosi, ramis elongatis fastigiatis. Folia erecto-patula. Spica terminalis saepius simplex, interdum accedentibus binis suppositis approximatis composita, primum fastigiata, deinceps elongata, fructifera tandem bipollicaris, cylindrica, basi relaxata, bracteis 3 — 5 lin. longis cum calyce coloratis corollisque speciosis azureis ornatissima. Calyx tubulosus, 3 lin. longus, membranaceus, costis 5 herbaceis instructus, 5-dentatus: dentibus subulatis adscendentibus, infimis 2 majoribus, lateralibus paullo brevioribus, supremo brevi. Corolla extus villoso-lanuginosa, tubo sursum ampliato calycem duplo superante, limbo amplo ad faucem maculato. Stylus corolla delapsa longe e calyce exsertus, capillaris, superne clavato-incrassatus; stigma subapicale corniculo obliquo adjecto. Fructus oblongus, 2 lin. fere longus, helvolus, coccis linearibus obtusis, dorso convexo areolato, commissura angulata laevi.

In campis graminosis provinciae Rio grande do Sul ad fl. Jacuy, prope Banhado: Sellow. ♃

11. VERBENA OVATA Cham. caule stricto, tetragono, angulis scabro, ad medium usque dense folioso, nodis superioribus remotis subaphyllis; foliis approximatis lato vel subrotundo-ovatis, basi cordata semiamplexicaulibus adnatisque, acutis, inaequaliter grosse dentato-serratis, reticulato-venosis rugosisque, supra nitidis, strigis callosis asperrimis, subtus hirtulis subcanescentibus nervis hispidulis; panicula terminali cymosa, compacta; spicis cylindricis; bracteis membranaceis, lanceolatis, longe acutatis, ciliatis imbricatis calyce puberulo subduplo longioribus.

Verbena ovata Cham. in Linnaea VII. p. 263.

Planta omni ratione distinctissima. Caulis plerumque simplicissimus, e radice perenni nodosa exsurgens, quadripedalis, faciebus foliis subjectis planiusculis, alternis sulco canaliculari exaratis. Folia internodiis ipsis bis terve brevioribus interstincta, pro genere ampla, margine praeter infimam basin serraturis modo minoribus modo magnis incisis minoribus interjectis acuminatis; superiora internodiis longissimis sejuncta squamaeformia, acuminato-triangularia. Spicae denique pollicares et ultra, teretes, ad apicem ramorum paniculae brevium ternae, intermedia sessili, lateralibus brevissime pedunculatis. Bracteae 3 lin. longae, uninerviae, concavae, tenues, marginem si excipis glabriusculae, nitidae, lilacino tinctae, calycem foventes. Calyx florifer membranaceus, tubulosus, levissime incurvus, tenuiter 5-nervius, puberulus, dentibus brevissimis rotundatis apiculatis ciliatis; fructifer oblongus, fissus, fructu triente longior, superius contractus. Corolla calyce duplo longior, tubo bracteam nonnihil superante, extus subvilloso-lanuginosa, limbo exiguo. Stylus calyce paullo longior, corniculo terminatus stigmati adjacente. Capsula constanter 6-cocca, coccis lineam longis, dorso laete-fusco, costato-striato, nitidulo, commissura obtusangula albido-alutacea.

In Brasilia meridionali legit Sellow. ♃

12. VERBENA VENOSA Gill. et Hook. rhizomate repente; caulibus simplicibus, herbaceis, adscendentibus, tetragonis, hirtis; foliis rigidis, approximatis, oblongis, postice subcuneatis integerrimis, basi semiamplexicauli adnatis, acutis, dentibus acuminatis patentibus inaequalibus subinciso-serratis, margine revolutis, penninerviis, supra lineato-rugosis strigisque callosis scaberrimis, subtus nitidulis nervis prominentibus hispidulis; spicis terminalibus subternis, lateralibus pedunculatis, imbricatis, fastigiatis demumque cylindricis; bracteis subulatis, ciliatis, calycem hirtum excedentibus. *Schauer in DC. Prodr. XI. p. 541. n. 21.*

Verbena venosa Gillies et Hook. in Hook. Bot. Misc. I. p. 167. Bot. Mag. t. 3127. Sweet. Brit. Flowergard. 2. Ser. III. t. 207. Annales de Flore et de Pomone 1836. p. 56. cum icone.

Verbena scaberrima Cham. in Linnaea VII. p. 267.

Verbena rugosa G. Don. Sweet. Brit. Flow. Gard. 2. Ser. IV. t. 318.

Verbena Doniana Steud. Nomenclat. ed. 2.

Verbena rigida Sprgl. Syst. Cur. Post. p. 230.

Species insignis caulibus e rhizomate procurrente adscendentibus spithamaeis — sesquipedalibus lateribus alternis sulcatis medioque foliis firmis nervosis dense obsitis, bracteis subulatis calyces triente superantibus, corollis majusculis exsertis purpureo-coeruleis. Calyx sesquilineam longus, cum bracteis coloratus, herbaceo-5-nervius, dentibus brevibus acutis. Corolla lilacina aut subcoerulescens, extus tenuissime villosula, tubo gracili calyce triplo longiore. Fructus cocci lineam aequantes, externe laete fusci, jugis dorsalibus 5, marginati, apice subareolati, commissura albido-alutacea.

In campis graminosis late patentibus, Pampas dictis, Brasiliae meridionalis: Sellow, et Bonariae: Gillies. ♃

13. VERBENA INTERMEDIA Gill. et Hook. rhizomate repente; caulibus herbaceis, simplicibus, strictis, tetragonis, marginatis, scaberrimis; foliis sessilibus, subconnatis, arrectis, sursum decurrentibus, infimis cuneato-oblongis, reliquis lineari-lanceolatis, acutis, margine reflexis, antice argute inciso-serratis integerrimisve, supra lineato-rugosis setisque brevibus basi callosis asperrimis, subtus in reti prominente hispidulis, summis minutis; panicula terminali rara; spicis confertiusculis, demum subcylindricis, hirtulis glandulosisque; bracteis ovato-acuminatis, calycem subaequantibus. *Schauer l. c. n. 22.*

Verbena gracilis Cham. in Linnaea VII. (1832) p. 262. (nec Desf. Cat. Hort. Par. ed. 3. (1829) 393., quae vero = V. canescens H. B. Kth. Nov. Gen. et Sp. II. (1817) p. 274. t. 136.).

Verbena tenuis Steud. Nomencl. ed. 2.

Verbena Chamissonis Walpers Repert. IV. p. 18.

Caules sesquipedales — tripedales, lateribus a foliis decurrentibus planis, alternis binis vero canaliculatis, internodiis a medio sursum foliis longioribus, nodis superioribus foliis maxime diminutis stipatis. Folia inferiora magis approximata, plerumque a medio serrata, serraturis acutis patentibus. Calyx sesquilineam aequans, 5-nervius, brevidentatus, saepius violaceo tinctus. Corolla calyce plus duplo longior, extus villis laxis canescens, violacea. Fructus calyci ovato inclusus, lineam longus, laete fuscus, coccis linearibus utrinque obtusis, dorso laevibus striatisque, faciebus commissuralibus alutaceo-granulatis.

In campis Brasiliae meridionalis, e. gr. prope Vittoria, ad Barado, Curupa, in campo de Tacagua grande: Sellow; in Bonaria: Gill. ♃

14. VERBENA BONARIENSIS L. caule stricto simplici vel inferne ramoso, tetragono, scabro, hispidulo subvillosoque, superne nudiusculo; foliis lanceolatis, basi subauriculata adnato-semiamplexicaulibus, acutis a medio inde inaequaliter argute et saepius inciso-serratis, margine revolutis, penninerviis, venosis rugosisque, utrinque hirtulis scabrisque; panicula terminali cymosa fastigiata, cymis longe pedunculatis fasciculatis; spicis densifloris denique cylindricis; bracteis lanceolatis acuminatis hirtulis ciliatisque calycem pubescentem angulis hispidulum aequantibus vel excedentibus. *Schauer in DC. Prodr. XI. p. 541. n. 23.*

Verbena bonariensis L. Sp. 28. (Cod. Linn. ed. Richt. p. 35. n. 160.) Hook. Bot. Misc. II. p. 166. Gärtn. de Fruct. I. p. 315. t. 66. f. 1. Dillen. Hort. Eltham. p. 406. t. 300. f. 387. Kniph. Orig. Cent. II. n. 98. Sieber. Fl. Maurit. exs. II. n. 214.

Verbena quadrangularis Vell. Flor. Flum. I. t. 39.

Planta statura, indumento, foliorum serratura, panicula modo ad spicas nonnullas compactas reducta, modo ampla cymosa, accedentibusque saepius pedunculis axillaribus aucta, bracteis brevioribus longioribusque eximio modo varians, foliorum tamen figura et scabra hirsutie, neque non habitu facile recognoscenda. Caules lateribus alternis canaliculatis. Bracteae in speciminibus Brasiliensibus longe, in Mauritiano breviter ciliatae. Calyx fructifer ovatus, supra fructum contractus indeque acutus, dentibus brevibus acutis. Corolla lilacina, extus subtiliter villosa, tubo calyce vix duplo longiore, limbo exiguo. Fructus ¾ lin. longus, 4-coccus, coccis dorso laete fuscis, nitidulis, jugis 3 dorsalibus tenuissimis argutis, marginatis, commissura obtusangula albido-alutacea.

In Brasilia meridionali: ad fretum S. Catharinae: Cham.; prope Salto aliisque locis: Sellow; in pascuis montis Serra dos Orgaôs, prov. Sebastianopolitanae: Lhotsky; ad Caldas prov. Minarum: Regnell; in Bonaria, Capite Bonae-Spei et in insulis Mascarenis. ♃

15. VERBENA LITORALIS H. B. Kth. herbacea; caule erecto ramisque patentibus fastigiatis, quadrangularibus, marginatis, glabris v. ad margines scabris strigillosisve; foliis oblongis lanceolatisque, basi integerrima cuneato-attenuata sessilibus, acuminatis, argute vel inciso-serratis, margine revolutis, lineato-rugosis, supra subtusque in reti strigoso-scabris hispidulisve, supremis saepe integerrimis; spicis cylindricis filiformibusve, inter anthesin elongandis relaxandisque, substrigoso-hispidulis, in apice ramorum subtriternatis omnibusque una fastigiato-paniculatis; bracteis ovato-lanceolatis, calycem brevem acute 5-dentatum subaequantibus. *Schauer l. c. p. 547. n. 24.*

Herba do Pae-Caetano: Brasil. (Sellow.)

α. Pycnostachya: spicis virgineis densioribus subcylindricis.

Verbena litoralis H. B. Kth. Nov. Gen. et Spec. II. p. 223. t. 137.

Verbena brasiliensis Vellozo Fl. Flum. I. t. 40.

Verbena bonariensis β. litoralis Hook. Bot. Misc. I. 166. — Forma campestris aprica, plerumque undique magis hispidula.

Hujus nil nisi modificatio monticola, magis compacta, glabrior est:

Verbena glabrata H. B. Kth. l. c. 276. (Herb. Willd. n. 11133.)

β. Leptostachya: spicis jam virgineis magis filiformibus, dein saepius valde elongatis et relaxatis.

Verbena caracasana H. B. Kth. l. c. 275.

Verbena lanceolata Willd. Herb. n. 11134. Cham. in Linnaea VII. p. 255.

Forma umbrosa, plerumque magis glabrata, spicis pube appressa subcanescentibus. Varietates certis limitibus haud circumscribendae, crebris modificationibus intermediis invicem transeuntes.

Caules erecti, 2 — 4-pedales, stricti vel adscendentes. Folia modo magis oblonga modo magis linearia, serraturis acutis, in infimis foliis saepe brevioribus subcreniformibus, in mediis grossis et profundis acuminatis, in summis foliis angustis saepissime obsoletis. Rami superiores foliis diminutis stipati, paniculam fastigiatam struentes, modo spicis longis ad apices ramorum subternis pedunculatis patentem, modo spicis brevioribus et simul brevius pedicellatis in cymas plerumque triternatas collectis magis cymoso-confertam. Calyx ½ — ¾ lin. longus, dentibus brevissimis lato-triangularibus acutis. Corolla calyce paullo longior, exigua, violacea. Capsula calyci ovato oblongo inclusa eumque fere adaequans; cocci dorso brunneo jugis tenuibus tribus, ad verticem areolis obsoletis nonnullis insigniti. — Planta per amplissimas plagas, in primis litorales, Americae tropicae et temperatae dispersa, ideoque ex coeli temperie et loci conditione quoad indumentum herbae et spicarum variabilis; caeterum vero distinctissima habituque peculiari primo ictu recognoscenda. — *V. bonariensi*, quacum fructu exacte convenit, proxima: diversa inprimis spicis gracilioribus, caule magis ramoso glabriusculo, foliis basi valde attenuata sessilibus multoque minus rugosis et hirtis.

Utraque forma vulgaris in campis Brasiliae meridionalis, e. gr. in prov. Sebastianopolitana circa urbem: Harrison, Gardner, Lhotsky, Sellow, Ackermann, Mart. (Herb. Fl. Bras. n. 1033), Guillemin, Vauthier (n. 192), Lund; in prov. Minarum: Riedel, Raben, Regnell (n. 326). — Forma α. etiam provenit in Bonaria, Chile, Peruvia, Columbia, Venezuela; — forma β. in Mexico, Venezuela, Guiana. ♃

b. Junceae, caulibus foliis imperfectis vel diminutis nudis subnudisve.

16. VERBENA SAGITTALIS Cham. rhizomate repente; caulibus simplicibus junceis, aspectu aphyllis, tetraquetris, angulis subalatis, acie marginata faciebusque scabris, his canaliculatis seriatim scrobiculatis, scrobiculis suborbicularibus puberulis; foliis parvis sessilibus, ovatis vel triangulari-oblongis, acutis integerrimis subserratisve, trinerviis, strigoso-scabris; spicis cylindricis densifloris aggregatis subternis; bracteis lanceolatis acuminatis brevibus margine cum angulis calycis hirtulis. *Schauer in DC. Prodr. XI. p. 543. n. 27.*

Verbena sagittalis Cham. in Linnaea VII. p. 259.

Caules hornotini 1½ — 2 pedales, ad nodos contracti, internodia longe striata, inter nervos scrobiculis sive lacunis parvis creberrimis praedita. Folia pollice minora. Spicae denique fere pollicares, crassae. Bracteae calyce duplo breviores. Calyx 2½ lin. longus (nec 4½ ut ait b. Cham.), dentibus subulatis, costis elevatis. Corollae tubus calyce vix longior; limbus parvus. Fructus cocci lineam longi, tergo ferruginei, tenuiter nervosi neque striato-sulcati, marginati, commissura helvola tenuissime strigulosa ambitu alutacea. — Proxima *V. alatae*, a qua vero, praeter inflorescentiam spicas calycesque majores et carpidiorum indolem, sicut ab omnibus, caule scrobiculato insigni modo differt.

In Brasilia meridionali: Sellow. ♃

17. VERBENA ALATA Cham. caule subfastigiato ramoso; ramis aspectu subaphyllis tetraquetris, angulis subalatis acie marginata scabra, faciebus glabris canaliculatis tenuiter striatis; foliis parvis sessilibus, ovatis vel triangulari-oblongis, acutis, integerrimis vel argute serratis, trinerviis, rugosis, strigoso-scabris; panicula terminali cymosa subfastigiata; spicis subcylindricis densis brevibus, bracteis lanceolatis acuminatis brevibus angulisque calycis hirtulis. *Schauer in DC. Prodr. XI. p. 543. n. 28.*

Verbena alata Cham. in Linnaea VII. p. 258. Sweet. Brit. Fl. Gard. 2. ser. I. t. 41.

HERBA satis robusta, facile orgyalis, ramis senioribus tetraquetris acutangulis, junioribus angulis productis tenuibus alatis, ad nodos coarctatis, internodiis 3—4-uncialibus, habitu singulari aphyllo insignis. FOLIA ramea semipollicaria — pollicaria. INFLORESCENTIA fere *V. bonariensis*; pedunculi strigoso-scabri; spicae primum ovoideae 3 lin. longae, denique duplo longiores. CALYCES sesquilineam aequantes, dentibus subulatis. COROLLAE tubus calyce dimidio longior, extus ad faucem puberulus; limbus mediocris. STYLUS calyci aequalis, apice cernuus; STIGMA declive. CAPSULAE cocci lineam circiter longi, dorso fusci, striati, commissura angulata albido-alutacea.

In Brasilia meridionali: Sellow. ♃

18. VERBENA EPHEDROIDES CHAM. fruticulosa, ramosissima, subaphylla; ramis tetraquetris, marginatis, faciebus alternis sulcatis, glabris laevibusque; foliis minutissimis squamiformibus acutis recurvis reflexisve; panicula amplissima, fastigiata, laxa; spicis singulis ternisve pedunculatis, laxiuscule densifloris basi saepius interruptis, ovoideis deinque anguste cylindricis; bracteis ovatis acutis cum calyce oblongo pube strigulosa canescentibus eoque triplo brevioribus. *Schauer in DC. Prodr. XI. p. 543. n. 29.*

Verbena ephedroides Cham. in Linnaea VII. p. 261.

FRUTEX ramis creberrimis patentibus tenuibus junceis foliis rudimentariis maxime insignis. SPICAE denique fere semipollicares, vel singulae ad apicem ramuli basi pari florum paullo remoto auctae, vel ternae distinctae. BRACTEAE minutae. CALYX sesquilineam longus, costis latis paullo prominentibus, dentibus breviter subulatis subaequalibus; fructifer obovato-oblongus. COROLLAE tubus vix exsertus, sursum sensim ampliatus, ad faucem subtilissime puberulus; limbus parvus 5-fidus laciniis oblongis. FRUCTUS ¾ lin. longus, coccis angustis, dorso opacis fusco-nigricantibus, obsolete striatis, commissura acutangula niveo-alutacea.

In Brasilia meridionali: Sellow; in campis Montevidensibus: Bacle. ♄.

§. 3. LEPTOSTACHYAE. Spicae filiformes vel demum saltem graciles elongatae. — Flores parvi.

19. VERBENA OFFICINALIS LINN. caule herbaceo, ramoso, tetragono, marginato, glabro, angulis muriculatis; foliis supremis integerrimis, inferioribus basi cuneatis, tripartito-laciniatis incisisve segmentis laciniisque acutis impresso-venosis utrinque strigoso-scabris; spicis filiformibus, strictis, remotifloris, paniculatis; bracteis ovatis lanceolatisve acuminatis calyce brevi vestito brevioribus.

α. VULGARIS: caule erecto, brachiato-ramoso; foliis ambitu oblongis, trifidis tripartitisve segmentis incisis vel laciniatis laciniis crenato-serratis; rhachi bracteisque calycibusque hirtellis glandulosisque.

Verbena officinalis L. (Cod. Linn. ed. Richt. p. 35. n. 164.) Hayne Arzneygew. V. t. 42. Spenn. in N. ab E. Gen. Plant. Germ. fasc. XXI. Schauer in DC. Prodr. XI. p. 547.

β. GRACILESCENS (*Cham. Linn. VII. p. 254.*): caule subfastigiato-ramoso ramisque gracilibus; foliis ambitu lanceolatis trifidis integrisque, argute incisis sublaciniatisve; spicis gracillimis, floribus fructibusque minoribus, calycibus tenuiter strigillosis eglandulosis. — An haec diversa sit e speciminibus nostris certo dijudicari nequit.

CALYX fructifer var. *gracilescentis* ⅔ lin. longus; fructus semilineam paullo superans, coccis ferrugineis dorso 5-jugis haud reticulatis, commissura convexa tenuissime granulata. In planta europaea fructus paullo major est et inter juga vel strias dorsales prope verticem areolatus.

Crescit genuina cum varietate in campestribus Americae meridionalis; var. β. e Montevideo, Brasiliae provincia olim Cisplatina, misit Sellowius.

20. VERBENA PINNATISECTA SCHAUER: tota glabra v. strigilloso-scabra; rhizomate repente; caulibus herbaceis, strictis, subsimplicibus, tetragonis; foliis pinguibus supra nitidis, subtus opacis, tripartitis bipinnatifido-laciniatis, segmentis basi cuneato-attenuatis, laciniis subspathulato-linearibus obtusiusculis integerrimis marginibus subrevolutis; spicis pedunculatis, terminalibus, ternis vel ternato-corymbosis, cylindrico-oblongis, imbricatis deinque paullo elongandis basique relaxandis; bracteis ovatis, acutis, calyce brevi breviter acute dentato plus duplo brevioribus.

Verbena pinnatisecta Schauer in DC. Prodr. XI. p. 549.

RHIZOMA fili emporetici crassitie, repens, CAULES emittens pedales et cubitales, e basi adscendente strictos, lateribus foliis alternis subexcavatis, foliis subjectis planiusculis submarginatis et subtiliter striatis. FOLIA internodiis jam longiora, jam breviora, sursum decrescentia, inferiora potissimum basi valde cuneato-augustata in petiolum longum canaliculatum decurrentia, segmentis simili modo quasi petiolulatis; nervi supra impressi, subtus prominentes. SPICAE demum sesquipollicares, basi interruptae, pedunculatae, aut ternae simplices, aut lateralibus iterum ternatis alarique simplici cymam compositam subfastigiatam constituentes. BRACTEAE obsolete ciliatae. CALYX tubulosus, sesquilineam longus, subcostatus, breviter acute dentatus subtilissime ciliatus. COROLLA extus glabra, tubo calyce paullo longiore, fauce barba densa clausa, limbi facie velutinâ, disco lanuginoso. STAMINA in superiore parte tubi inserta, FILAMENTIS brevissimis, ANTHERIS muticis. STYLUS calycem vix superans, superne incrassatus; STIGMA subterminale capitatum corniculo brevissimo laterali comitatum. FRUCTUS calyci subcylindrico inclusus eique subaequalis, sesquilineam longus; cocci dorso tereti fusco obsolete striato et ad verticem areolato; facie angulata albido-alutacea. — Proxima certo *V. crithmifoliae* Gill. et Hook. (in Hook. Bot. Misc. 1. p. 169), quae vero ex descriptione differt: foliorum laciniis linearibus, bracteis linearibus, calycis dentibus obtusiusculis et corolla calyce duplo longiore.

In Brasilia olim collegit Sellow; locis humidis et paludosis ad Mogy das Cruces in prov. S. Pauli, Novembri: Riedel. ♃

21. VERBENA FILICAULIS SCHAUER: tota glabra, laevis; rhizomate repente caulibusque filiformibus; his subsimplicibus, flaccidis, subtetragonis lateribus alternis canaliculatis; foliis supra nitidis, subtus opacis, petiolatis, tripartitis, segmentis basi cuneato-attenuatis, margine revolutis, lateralibus anguste lanceolatis acutis integerrimis bifidisve, intermedio trifido; spicis terminalibus, longe pedunculatis, singulis ternisve, laxifloris, basi interruptis; bracteis ovatis acutis, calyce brevi plus duplo brevioribus.

Verbena filicaulis Schauer in DC. Prodr. XI. p. 549. n. 53.

CAULES spithamaei — pedales, debiles. FOLIA tenuiter dissecta, petiolo longo tenui submarginato suffulta, inferiora cum petiolo 8—10 lin. longa, segmentis 6 lin. circiter aequantibus, superiora vix conspicue minora; nervi supra vix impressi, subtus prominentes. SPICAE haud multiflorae, vel simplices florum pari infimo remoto, vel hujus loco pedunculis lateralibus exsurgentibus ternae, demum valde relaxatae imo dissitiflorae. BRACTEAE concavae, subtilissime ciliatae. CALYX tubulosus, sesquilineam longus, obsolete nervosus, ore brevissime ciliatus, dentibus brevibus lato-triangularibus apiculatis. COROLLA extus glabra, tubo calycem dimidio superante, fauce dense barbata, limbo in disco sublanuginoso. ANTHERAE muticae, connectivo superiorum vix incrassato. FRUCTUS desideratur. — Proxima *V. pinnatisectae*, potissimum teneritate partium, scilicet caulibus debilibus foliisque minus dissectis laciniis angustioribus diversa.

In Brasilia meridionali: Sellow; in provincia Minarum generalium: Lhotsky; in prov. S. Pauli: Lund. ♃

Sectio II. GLANDULARIA J. F. Gmel. l. c.

Connectivum antherarum superiorum appendice glandulosa eaque modo clavata conspicua modo glanduliformi inconspicua auctum. — Suffrutices vel herbae procumbentes Americae temperatae, foliis dissectis, calycibus longis tubulosis, fructigeris capsula duplo longioribus et super eam constrictis contortisve, denique latere interiore longitudinaliter fissis itaque capsula revelata apertis. — *Billardiera* Moench l. c. *Shuttleworthia* Meisn. l. c. *Uwarowia* Bunge l. c.

22. VERBENA THYMOIDES Cham. fruticulosa; tota subcanescenti-strigosa; caulibus strictis, gracilibus, tetragonis, adscendentibus erectisve superne fastigiatis; foliis sessilibus, usque ad basin tripartitis, laciniis lateralibus bifidis integrisve, omnibus linearibus angustissimis acutis margine revoluto; spicis brevipedunculatis, paucifloris, capitatis mox oblongis subrelaxatisque; bracteis ovato-lanceolatis, acuminatis, calyce dense strigoso glandulisque consperso bis terve brevioribus; connectivo antherae dorso turgido subglanduloso.

Verbena thymoides Cham. in Linnaea VII. p. 257.

Suffrutex tener, modo caulibus spithamaeis pedalibus strictis *Thymo vulgari* vel *Saturejae montanae* quodammodo similis, modo caulibus elongatis flaccidis magis *Galium* quoddam referens, foliis ad basin usque in lacinias subacerosas tripartitis insignis. Folia modo brevia, laciniis 4 lin. longis, modo majora laciniis pollicaribus. Spicae jam subsessiles, jam pedunculo magis minusve exsertae. Calyx 2 lin. longus, subaequaliter tubulosus, totus glandulis fuscis brevissime stipitatis parce conspersus strigisque crebris adpressis canescens, coloratus, dentibus subulatis paullo inaequalibus. Corolla exigua, ex annotatione Sellowii coerulea, tubo calycem vix aequante ad limbum puberulo, intus villoso ore barbato, limbi laciniis anguste cuneatis emarginatis. Stamina fauci inserta, filamentis brevissimis, antherarum superiorum connectivo haud producto tamen glandulam inconspicuam subturgidam dorsalem referente. Fructus lineam longus, coccis fuliginosis dorso striatis, superius tenuiter reticulato-areolatis, facie commissurali angulata albido-alutacea.

Crescit in campis Brasiliae meridionalis, Novembri florens: Sellow; in campis graminosis ad Araracoara, prov. S. Pauli, Febr. — Majo: Riedel. ♄

23. VERBENA TENERA Spreng. suffruticosa; caule caespitoso, ramosissimo, decumbente et radicante; ramis adscendentibus; foliis in petiolum brevem decurrentibus, tripartitis simulque pinnatifido-laciniatis, laciniis linearibus acutiusculis integerrimis, margine subrevolutis, strigillis conspersis, nitidis; spicis terminalibus, pedunculatis, solitariis ternisve, fastigiatis mox elongandis relaxandisque, subcanescentibus; bracteis lanceolatis, acuminatis; calyce elongato strigoso-pubescente hirtellove ad angulos glandulis patellaeformibus breviter stipitatis consperso duplo brevioribus; appendicibus antherarum vix exsertis, claviculatis, subrecurvis.

Verbena tenera Sprgl. Syst. Veg. II. (1825.) p. 750. n. 12. DC. Prodr. XI. p. 552. n. 62.
Verbena pulchella Sweet. Brit. Flow. Gard. III. t. 295.
Shuttleworthia pulchella Meisn. Gen. Comment. p. 198. (Decembr. 1839.)
Shuttleworthia tenera Walp. Repert. IV. p. 13. n. 4.

Suffrutex, caule ramisque diffusis filiformibus, quadrangularibus, pubescentibus et muriculis reversis adspersis. Folia tripartita, multifida v. pinnatifida, firmula, supra atroviridia, subtus pallida, laciniis nervis impressis supra exaratis. Calyx 3 lin. longus, plicis membranaceis, costis herbaceis prominentibus, ore dentibus subulatis inaequalibus obliquo. Corolla infundibularis, violacea, extus glabra v. superne puberula; tubo calyce subduplo longiore, intus sub antherarum insertione barbato, ceterum glabro; limbi mediocris laciniis cuneato-obcordatis. Appendices antherarum superiorum clavatae, glandulosae, atro-violaceae, fauci inclusae aut vix conspicue exsertae. Fructus calyci superius contorto inclusus, sesquilineam longus, in coccos 4 (nec in duos, ut ait cl. Meisner) partibilis; coccis subteretibus, fuscis, dorso striatis, praeter imam basin reticulato-scrobiculatis, facie commissurali unijuga laeviuscula.

Crescit in campis Montevidensibus: Sellow, Arsène-Isabelle, Bacle. ♄

24. VERBENA DISSECTA Willd. herb. annua, canescenti-hirsutiuscula; caule decumbente; ramis erectis teretiusculis; foliis basi cuneata in petiolum decurrentibus tripartito-pinnatifidis laciniatisve, lacinulis linearibus obtusiusculis integerrimis dentatisve margine subrevolutis, supra strigosis, subtus pube patenti hirsutis; spicis fastigiatis, patentifloris, haud elongandis, cymoso-paniculatis; bracteis oblongo-acutis, calyce elongato inter hirsutiem ad angulos glandulis grossis brevissime stipitatis insperso triplo brevioribus; antherarum appendicibus subexsertis.

Verbena dissecta Willd. Herb. n. 11139. Sprgl. Syst. Veg. II. p. 750. n. 44. DC. Prodr. XI. p. 552.
(Shuttleworthia dissecta Walp. Repert. IV. p. 12. n. 3. ex specim. auth. herb. Berol. pertinet ad Verbenam sulfuream.)

Habitus fere *Verbenae erinoidis*, a qua vero sicut a *V. tenera* differt: caule suffruticoso, hirsutie uberiore, spicis brevibus fastigiatis neque elongandis saepe in paniculam cymosam interdum amplam collectis; ab illa insuper recedit calycibus glandulis capitatis in sicco depressis obsitis, appendiculis antherarum majoribus. Variat statura foliisque modo cuneatis late tripartitis partitionibus inciso-dentatis, modo pinnatifido-laciniatis. Calyx 4 lin. longus, dentibus subulato-aristatis inaequalibus; fructifer turgidus, superius contortus. Corolla violacea, paullo exserta, extus pubescens. Antherarum superiorum appendiculae graciliter clavatae, glandulosae, nigrescentes, marginem faucis attingentes. Fructus sesquilineam longus, coccis subteretibus, helvolis, dorso striatis et praeter basin reticulato-areolatis, commissura angusta acutangula subbisulca laeviuscula.

Crescit in campis Montevidensibus prope S. Joze de Uruguay: Sellow; nec non in prov. S. Pauli campis subhumidis circa Sorocaba, Februario: Riedel, Lund, Raben. ⊙ ♄

25. VERBENA ERINOIDES Lam. annua, caule strigoso-hirto vel subhirsuto, ramosissimo, decumbente, radicante; ramis adscendentibus; foliis basi cuneata in petiolum decurrentibus, tripartito-pinnatifidis laciniatisve lacinulis lanceolatis acutiusculis integerrimis subdentatisve, marginibus subrevolutis, utrinque praesertim vero in nervis strigosis; spicis alaribus terminalibusque, pedunculatis, solitariis, fastigiatis, mox elongandis relaxandisque canescenti-hirtis; bracteis lanceolatis, acuminatis, patulis, calycem elongatum subaequantibus brevioribusve; appendicula antherarum brevissima, subbarbata. *Schauer in DC. Prodr. XI. p. 552. n. 64.*

Verbena erinoides Lam. Ill. I. p. 57. Encycl. Méth. VIII. p. 547. Hook. Bot. Misc. I. p. 168.
Verbena multifida R. et P. Fl. Peruv. I. p. 21. t. 33. f. c.
Verbena odorata Meyen. Reise I. p. 481.
Erinus laciniatus L. (Cod. Linn. ed. Richt. p. 609. n. 4571.)
Lychnidea Verbenae tenuifoliae folio, vulgo Sanda-Laguen Feuillée Hist. Peruv. Chil. III. p. 35. t. 25.
Verbena Selloi Spr. Syst. II. p. 750. n. 43.
ideoque Shuttelworthia Selloi Walp. Rep. IV. p. 13. n. 5.

Planta brasiliensis ab hortensi annua differt caulis indumento breviori magisque hirto neque piloso-hirsuto, bracteis calyce duplo brevioribus, corollis minoribus. Calyx 4 lin. longus, dentibus subalato-aristatis, inferioribus longioribus. Corolla mediocris breviter exserta,

lilacina, intus ad staminum insertionem barbata. Connectivum antherarum superiorum glandula terminatum subbarbata, ipsa anthera quidem multo breviore, tamen satis manifesta. Fructus calyce turgido superius leviter contorto inclusus, sesquilineam longus, coccis subteretibus obtusis, helvolis, dorso striatis, a medio sursum reticulato-areolatis, commissura angusta subexangulata albo-strigillosa.

In campis Brasiliae meridionalis in prov. Rio grande do Sul, e. gr. ad S. Ignacio alibique: Sellow; in umbrosis subhumidis prov. S. Pauli, e. gr. ad Sorocaba, Decembri: Riedel; in ruderatis et in campis ad S. João d'el Rey prov. Minarum Generalium, Febr.: Mart. ⊙

VI. BOUCHEA Cham.

Bouchea *Cham. in Linnaea VII. p. 252. (1832). Meisn. Gen. p. 290. (199.) Schauer in DC. Prodr. XI. p. 557.* — Verbena b. Bouchea *Endl. Gen. sub n. 3685.* — Verbena prismatica *L. Jacq. icon. rar. II. t. 208.* = Bouchea Ehrenbergii *Cham. l. c.* — Verbena pseudogervao *St. Hil. Pl. Usuelles des Brés. t. 40.*

Flores subsessiles vel brevipedicellati, laxe racemoso-spicati, in rhachi filiformi subaequali sparsi, patuli, singuli bractea subtensi; pedicellus bracteolis binis munitus aut ebracteolatus. Calyx elongato-tubulosus, plicato-5-angularis, subaequaliter 5-dentatus, inter dentes subulatos truncatus. Corolla infundibulari-hypocraterimorpha, limbo obliquo. Stamina ad fauces corollae inserta, 4 (fertilia) didynama, inclusa; filamenta brevia; antherae loculis oppositis subdidymae, connectivo dorsali adnatae. Germen gynophoro carnoso brevi insidens, biloculare, dissepimento axi contrario, loculis uniovulatis; ovulo basi inserto, erecto, anatropo. Stylus terminalis, stamina adaequans, capillaris sursumque paullo incrassatus; stigma subrutabuliforme, ex apice styli altero latere subtruncato obliquo adscendens et in laminam oblongam subbilobam recurvam dilatatum. Capsula calyci insidens vel eidem inclusa, dicocca; cocci demum sua sponte septicide dilabentes aut cohaerentes; pericarpium et semen ut in *Stachytarpha*.

Herbae interdum fruticantes, Stachytarphis *propriis habitu et statione proximae, sed praeter alia spicis seu racemis laxis floribus pedicellatis primo vultu insignes.*

Genus inter *Verbenam* et *Stachytarpham* quasi medium, perinsigne, illi corolla et antheris, huic habitu et capsula affine, ab utroque inflorescentia, calycis limbo et stigmate bene distinctum.

1. BOUCHEA PSEUDOGERVAO Cham. suffruticosa, demissa; glabra vel magis minusve pubescens; ramis obsolete tetragonis; foliis membranaceis, elliptico-oblongis, postice integerrimis in petiolum acutatis, acuminatis, grosse argute serratis serraturis acuminatis, penninerviis, planis, supra minus pubescentibus glabrisve, ambitu scabris, subtus pallidis pubescentibus aut glabris, nervis substrigoso-pilosis; spicis demum elongatis; pedicellis brevissimis crassis minute bibracteolatis; bracteis e basi latiore subulatis brevibus; calyce truncato, dentibus 5 subulatis; corolla magna; capsula calycem subaequante, rostro brevissimo vix attenuato acuta.

Bouchéa pseudogervaô Cham. in Linnaea VII. p. 253. Schauer in DC. Prodr. XI. p. 557. n. 1.

Verbena pseudogervaô Aug. St. Hil. Pl. usuelles des Brés. t. 40. cum descr.

Verbena fluminensis Vellozo Fl. Flum. I. t. 38.

Herba 2 — 3-pedalis basi saepius lignescens, dichotomo-ramosa ramis patulis, saepius decumbentibus. Folia membranacea, magnitudine valdopere varia, cum petiolo 6 — 8 lineas aequante 2 — 5 pollices longa, 1 — 2 pollices lata, basi acuta in petiolum abeuntia et margine angusto in eundem decurrentia. Spicae brevipedunculatae aut subsessiles, floribus subalternis sparsisve distinctis aut remotiusculis laxissime, demum pedis longitudinem attingentes; rhachis filiformis, subangulata, leviter flexuosa. Pedicelli lineam fere longi, calyce paullo angustiores, bracteolis membranaceis subulatis appressis bracteaeque alternis stipati. Bracteae e basi subovata subulatae, margine angusto membranaceo, pedicello paullo v. duplo longiores. Calyx praeter pedicellum 4—5 lin. longus, apice truncatus costis herbaceis in dentes teretisubulatos exeuntibus, dente postico reliquis breviore. Corolla magna, pallide lilacina, extus glabra; tubus calycem triente superans, leviter curvatus; limbus obliquus lobis rotundatis. Stamina in suprema parte didynama; filamenta brevia; antherae connectivo dorsali satis crasso insertae, subcordiformes, loculis turgidulis appositis subdidymae. Stylus tubo corollae brevior, capillaris, sursum paullo incrassatus; stigma unilaterale juxta apicem styli altero latere quasi truncatum et subexcavatum oblique adscendens aut recurvum, ad lamellam supra papillosam dilatatum. Capsula calycem vix vel paullo excedens, stipite brevi, gynophoro brevissimo insidens, coccis semitereti-subulatis acutis dorso helvolo striatis commissura quasi strigoso-granulata. — Indumento modo fere omnino caret, modo pubescenti crebroque super omnes partes virides profuso gaudet, quae formae per varios gradus pubescentiae intermedios conjunguntur.

In silvis caeduis et in campis prov. Minarum et S. Pauli, et ad Villa das Caldas: Regnell (n. 340); prope Corgo de Jaragua: Pohl, St. Hil.; in prov. Minarum prope Congonhas do Sabara et ad fl. Paraopeba: Mart.; pr. Neo-Friburgum: Beyrich; in pr. S. Pauli umbrosis subhumidis pr. Casa branca, Octobri, pr. Jundiahy, Novembri, et pr. S. Carlos, Januario: Riedel, Sellow; ad fl. Amazonum: Pöppig (n. 2231). ⊙ ♄ Gervâo de folha grande: *Bras.*

2. BOUCHEA LAETEVIRENS Schauer: annua; erecta; ramis obtuse tetragonis, lateribus foliis alternis subcanaliculatis puberulis; foliis pergamentaceis, lato- vel subrotundo-ellipticis ovatisve, postice integerrimis in petiolum acuminatis, obtusis v. abrupte acuminatis, grossiuscule acuminato-serratis, penninerviis, planis, supra scabriusculis nervo medio puberulo, margine subrevoluto scabris, subtus pallidis nervis glabriusculis; spicis subspithamaeis, tenuiter pubescentibus; pedicellis brevissimis crassis minute bibracteolatis; bracteis subulatis brevibus; calycis dentibus breviter subulato-acuminatis; corolla parva; capsula calycem triente excedente, rostro brevissimo vix attenuato acuta. *Schauer in DC. Prodr. XI. p. 557. n. 2.*

Tab. nostra XXXIII.

Stachytarpha pseudochascanum Walpers. Repert. IV. p. 11. n. 38.

Folia firmula, laete viridia; lamina 2—3 poll. longa, 1—2 poll. lata, apice circumscriptione obtusissima, dente reliquis aequali terminata; petiolus pollicaris, anguste marginatus, canaliculatus. Spicae terminales et alares, subsemipedales, laxiflorae. Calyx pedicello continuo lineam circiter longo insidens, per se 4 lineas longus, dentibus latis brevissimis subtruncatis apiculo brevi subulato herbaceoque terminatis. Corolla pallide coerulea, tubo gracili calycem nonnihil excedente, limbo exiguo lobis ad apicem dorso hirtello-puberulis. Stamina fauci inserta; antherae cordato-subdidymae. Stylus tubum aequans; stigma et capsula eadem ut in *B. pseudogervâo*, haec vero calyce triente longior. Habitu ad *B. pseudogervâo* accedit.

In collibus siccis locisque tam cultis quam incultis saxosis prov. Sebastianopolitanae, prope Rio de Janeiro, Octobri — Novembri: Lhotsky, Riedel; prope Capocabana: Luschnath. ⊙

3. **BOUCHEA AGRESTIS** Schauer et Mart. annua, dichotoma, tota piloso-hirsuta; caule ramisque patentibus teretiusculis gracilibus; foliis ellipticis oblongisve, basi integerrima in petiolum attenuatis, obtusis, medio inde grosse acute serratis, subtus pallidis; spicis alaribus terminalibusque, gracilibus, floribus remotiusculis subpedicellatis patentibusque; pedicello ebracteolato; bracteis linearibus calyce subulato-dentato plus duplo brevioribus, capsula calycem aequante rostrata.

Bouchea agrestis Schauer et Mart. in DC. Prodr. XI. p. 558. n. 3.

Herba pedalis — bipedalis, erecta, inferne simplex, superne dichotomo-fastigiato-ramosa. Spicae 4—8 poll. longae; flores subalterni, pedicello brevissimo insidentes, in rhachi filiformi flexuosa aequali, patentes. Bracteae herbaceae. Calyx floriger anguste tubulosus, 5 lin. fere longus, membranaceus, costis herbaceis filiformibus singulis in dentem subulatum lineam longum patentem excurrentibus notatus; dentes 4 subaequales, quintus posticus pro more generis brevior. Corolla mediocris, lilacino-rosea, striis in fauce longitudinalibus obscurioribus, extus glabra; tubus calyce paullo longior. Stamina didynama, in superiore parte tubi inserta; antherae 4 subsessiles, ovatae. Stylus capillaris, tubum corollae subaequans; stigma terminale inaequaliter bilobum, lobo altero brevissimo acuto, altero oblique adscendente oblongo obtuso. Capsula sessilis, calycem aequans, leviter compressus, rostratus, 3 lineas, cum rostro vero 4 lineas longus, olivaceo-fuscus; cocci semitereti-subulati, dorso subnitidi, inferne argute 3—5-jugati, superne rugoso-reticulati, commissura concolori argute marginata subtilissime granulata.

Crescit in agris prov. Soteropolitanae, ad fluvium S. Francisci prope Joazeiro, Aprili: Mart.; circa Bahiam: Blanchet (n. 3731 et 3907). ⊙

VII. STACHYTARPHA Vahl.

Stachytarpha *Link. Enum. I. p. 18. Schauer in DC. Prodr. XI. p. 561.* — Stachytarpheta *Vahl. Enum. I. (1805) p. 205. Cham. in Linnaea VII. p. 243. sqq. Meisn. Gen. Pl. p. 290. (198.) Reichenb. Hort. Bot. I. t. 59. et II. t. 138. (Anal. optime exhib.)* — Abena *Necker. Elem. n. 461. (a. 1790.)* — Cymburus *Salisb. Parad. 53.* — Verbena a. Stachytarpheta *et* c. Melasanthus *Endl. Gen. Plant. sub n. 3685.* — Verbenae *spp. L. (Cod. Linn. ed. Richt. n. 152 — 154.) St. Hil. Pl. Us. des Brés. t. 39.* — Melasanthus *Pohl. Plant. Brasil. I. p. 75. t. 60—65.* — Stachytarpheta *Sect. II. Melasanthus Cham. l. c.*

Flores sessiles, spicati aut capitati, singula bractea subtensi, imbricati vel sparsi in rhachi flexuoso-angulata, sub fructu tandem saepius scrobiculata aut foveolato-exsculpta. Calyx tubulosus, compressus, membranaceus, costis herbaceis et quidem rarius tantum marginalibus duabus plerumque etiam facialibus duabus et dorsali obsoleta instructus, saepius plicatus, apice truncatus subaequaliter 5-dentatus, vel postice fissus antice truncatus et 4-dentatus, vel bifidus lobis bidentatis aut integris. Corolla tubulosa, infundibuliformis aut hypocraterimorpha; tubus rectus vel subrecurvus, fauce subtiliter pubescens, ad germen saepius barbatus; limbus subaequaliter 5-fidus. Stamina in superiori tubo inserta, inclusa; filamenta capillaria, brevia, superiora 2 ananthera, inferiora 2 antherifera; antherae basi insertae, biloculares: loculis lineari-oblongis, eoque modo verticaliter superpositis ut alterum adscendat alterum descendat basibus arcte contiguis, ideoque rima quasi singula communi eaque verticali dehiscentibus; pollen ut in *Verbena* configuratum. Germen receptaculo brevi annulari insidens, biloculare, loculis uniovulatis. Stylus terminalis, capillaris, tubum adaequans aut exsertus; stigma terminale, peltato-capitellatum. Capsula calyci integro aut longitudinaliter fisso, modo libero modo foveolis rhacheos appresso vel immerso, velata eoque superius contracto vel leviter contorto semper brevior, matura tandem in coccos 2 subsemiteretes septicide secedens; pericarpium arctum, durum, styli rudimento apiculatum aut rostellatum, dorso jugis longitudinalibus in latere interno saepius obliquis magis minusve evidenter striato et citra apicem rugis transversis areolato, commissura plana alutaceo-granulata. Embryi teretis recti cotyledones crassae, applicatae; rostello infero.

Herbae, suffrutices aut frutices, campos apricos arenosos et palustres, silvas caeduas et aestu aphyllas, nec non ruderata et viarum margines habitantes, partim in montosa elatiora adscendentes, glabri aut piloso-vestiti. Caules rarius simplices, plerumque dichotomo-ramosi; rami saepissime tetragoni, saepius alis filiformibus a foliorum oris decurrentibus marginati, ubi levius induti sunt in lateribus foliis alternis magis pubescentes. Folia opposita, rarius terna, basi saepius margine interpetiolari conjugata, integra, serrata aut crenata, postice magis minusve attenuata et integerrima. Inflorescentia paucis capitata, plurimis spicata. Spicae primariae in ramulo terminales: dum vero florescentiam et fructificationem absolvunt e foliorum superiorum axillis surgunt ramuli laterales, qui aut longius in internodia plurima foliifera excrescunt antequam florescunt, aut cito in spicam abeunt: quo nunc spica primaria fructifera adhuc alaris invenitur, nunc vero spicae ad apicem ramuli ternae et ejusdem fere aetatis deprehenduntur. Rhachis post anthesin sensim a basi versus apicem increscens, angulata aut scrobiculata: scrobiculis modo obsoletis levibusve, modo etiamsi satis profundis tamen calycibus multo brevioribus, modo calycem longitudine subaequantibus lectulum pro tergo calycis fructigeri exhibentibus, modo ad foveam profundam calycem fructiferum omnino immersum recipientem exsculptis. Bracteae paleaceae aut subulatae, rigidulae, persistentes. Calyx inter costas et in tergo membranaceus, facie ubi pubescit magis indutus, costa dorsali nisi omnino reliquis saltem magis obsoleta et dente breviori aut fissura abolescente terminata, sub anthesi patens aut superne recurvus, sub fructu plerumque arrectus

aut rhachi appressus. Corolla *nonnullis cylindrica limbo brevi, aliis tubo sursum sensim ampliato et in limbum abeunte infundibularis, aliis tubo angusto limboque explanato hypocraterimorpha, magnitudine valde varia, quibusdam conspicua; lactea, coerulea, coccinea aut atropurpurea.* Antherae *ad latus conversae frontibus saepe contiguae; loculi effoeti antheram unilocularem medio dorso affixam mentientes.* Capsula *calyce semper omnino inclusa, 2—3 lineas circiter longa, matura in aliis sua sponte dilabens, in aliis aegrius in coccos secedens.*

Genus habitu non minus ac characteribus: scilicet staminum pari superiori ananthero, antherae fabrica maxime memorabili, stylo capillari stigmate capitato terminato, capsulaque dicocca calyci inclusa, perinsigne et naturale. Quae contra *Stachytarphetam* protulit cl. Hilarius (Pl. usuelles ad tab. 40. p. 3.), ea ipsa comprobant nec *Stachytarphetas* neque *Verbenam Pseudogervao* veris Verbenis esse adnumerandas: quod optime perspexit b. Chamisso, cum hanc stirpem novi generis, scilicet *Boucheae*, prototypum statueret.

SPECIERUM DISPOSITIO.

Sectio I. *Spicae filiformes aut teretes, calycibus fructigeris scrobiculis rhacheos incumbentibus. Corolla hypocraterimorpha.* ABENA. Spec. 1 — 11.

- §. 1. Spicae filiformes subflaccidae, rhachi denique vix vel paullo incrassata, leviter scrobiculata. Lepturae. Spec. 1 — 5.
- §. 2. Spicae teretes strictae, rhachi denique incrassata foveolato-exsculpta. Pachyurae. Spec. 6 — 11.

Sectio II. *Spicae imbricatae, rhachi angulata vix vel obsolete scrobiculata. Corolla tubulosa vel tubuloso-infundibularis.* TARPHOSTACHYS. Spec. 12 — 35.

- §. 1. Spicae elongatae, dodrantem aequantes vel excedentes. Longespicatae. Spec. 12 — 17.
- §. 2. Spicae breves subdigitales. Brevispicatae. Spec. 18—26.
- §. 3. Spicae brevissimae. Subspicatae. Spec. 27 — 32.
- §. 4. Spicae conferte capitatae. Capitatae. Spec. 33 — 35.

Sectio I. ABENA. Necker l. c.

Spicae filiformes aut teretes Calyx fructiger oblongus, totus immersus vel saltem foveolis rhacheos dorso incumbens. Corolla hypocraterimorpha. Stylus longitudine tubi corollini.

§. 1. Lepturae. Spicae filiformes, subflaccidae. Rhachis denique tandem vix vel paullo tantum incrassata. Calyces fructigeri arrecti, foveolis rhacheos semiimmersi.

1. STACHYTARPHA DICHOTOMA Vahl. fruticosa, dichotoma; ramulis tetragonis, internodiis superius argute marginatis, junioribus ad nodos inprimis sublanuginosis; foliis ovatis vel ovato-oblongis, basi coarctata in petiolum cuneato-decurrentibus, acutis acuminatisve, grosse crenato-serratis, crenis abrupte acuminulatis planis, margine scabriusculis, supra nitidis, subtus opacis et in nervis pilis raris substrigoso-hirsutiusculis, paginis glabris v. sparse strigillosis v. supera scabriuscula; spicis longis gracilibus, floribus sub anthesi subrecurvo-patulis deinceps arrectis; bracteis angustissimis subulato-aristatis, striatis, margine angusto-scarioso ciliatis, basi callo herbaceo gibbis, cum calyce compresso superne et antice plicato 4-costato et 4-dentato pilosis eumque subaequantibus brevioribusve. *Schauer l. c. p. 561.*

Stachytarpheta dichotoma Vahl. En. I. p. 207. n. 5.

Verbena dichotoma Ruiz et Pavon. Fl. Peruv. I. p. 23. t. 34. (fide spec. auth. herb. Berol.)

Cymburus urticifolius Salisb. Parad. Lond. t. 53.

Stachytarpheta urticifolia Sims. B. Mag. t. 1848.

Stachytarpheta gibberosa Reichenb. Hort. Bot. II. p. 15. t. 138. forma strigilloso-hirtella (v. v. c.)

Verbena jamaicensis Vell. Flor. Flum. t. 37. St. Hil. Pl. Us. des Brésil. t. 39., excl. vero syn. plerisque. Mart. Reise I. p. 284. Ejusd. Syst. Mat. Med. Bras. p. 10. (non Linn.).

Stachytarpheta jamaicensis Gardn. in Hook. Lond. Journ. of Bot. p. 184. n. 99. (non Vahl.)

Stachytarpheta cayennensis Cham. in Linn. VII. p. 43.

Frutex 2 — 3-pedalis, dichotome ramosus aut ramosissimus, ramis teretibus, ramulis aciebus angustissimis a foliis decurrentibus marginatis, lateribus foliis alternis pilosis aut sublanuginosis, foliis subjectis vero striatis glabriusculis, nodis foliorumque novellorum costis versus basin lanugine obsessis. Folia tenuiter membranacea, magnitudine varia, 2 — 4 poll. longa, 8 lin. — 2 poll. lata, acumine brevi triangulari terminata, basi integerrima in petiolum mediocrem late alatum decurrentia, penninervia, venis transversis tenuibus grandiareolata, supra laete viridia et nitida, subtus magis opaca immo pallida, reti semper magis quam pagina pubente; serraturae grossae subrotundae aut ovatae, apiculo vel acuminulo brevi antrorso. Spicae terminales, ramulis floriferis ad eorum basin exsurgentibus demum alares, semipedales — sesquipedales, graciles, pennae gallinaceae crassitie, calycibus sub anthesi recurvo-patulis laxae, fructiferis vero compressis scrobiculisque rhacheos dorso tantum arcte impressis inferne demum teretes. Flores interstitiis manifestis sejuncti; rhachis glabriuscula aut pilis mollibus arrectis conspersa, flexuosa. Bracteae rigidulae, e basi callo herbaceo modo in gibbum satis manifestum producto modo minus perceptibili aucta in acumen tenue rigidumque sensim attenuatae, perangustae, inferne margine angustissimo scarioso praeditae, planae vel subcanaliculatae, piloso-ciliatae dorsoque pilis nonnullis consitae, calycem corolliferum aequantes, fructifero paullo breviores, alabastra excedentes ideoque ad apicem spicae imbricatae eique aspectum crinitum tribuentes. Calyx pilosus, 3 lin. longus, compressus, superne plicatus, nervis marginalibus duobusque facialibus in dentes breviter subulato-acuminatos valleculis membranaceis interstinctos abeuntibus, nervo denteque postico obsoletis, fissura dorsali brevi. Corolla coerulea, extus glabra, intus superius puberula, tubo curvulo calycem vix excedente, limbo mediocri 5-lobo. Stylus brevi e faucibus exsertus. Fructus 2 lin. longus, subcompresso-oblongus, dorso fuscus nitidulus striatus et a medio inde areolatus. — Variat ex loco statura et partium valetudine, neque minus indumento. — Species hujus typi difficiliores sunt distinctu. Haec a *St. jamaicensi* insigniter recedit praeter folia bracteis perangustis subulatis, quibus confertis apex spicae virgineus quasi aristato-crinitus apparet, neque squamatus, tum etiam rhachi minus rigida et vix conspicue incrassata, neque calyces fructiferos in scrobiculis absconditos gerens.

Crescit copiose in silvis caeduis, in dumetis, ad viarum margines et in campis Brasiliae, in prov. Sebastianopolitana, circa Rio de Janeiro ubique in cultis: Riedel, Pohl, Gardner, Gaudichaud; in M. Corcovado: Luschnath; ad fretum S. Catharinae: Cham. et Bacle; in provincia Minarum: Ackermann; in prov. Bahiensi prope Villa da Rainha, Mart., Blanchet (n. 3139); locis non indicatis: Sellow; in Peruviae silvis ad Cuchero et Chinchao: R. et Pav. Floret Julio, Augusto. ♄ Jerbâo, Urgevâo, Orgibâo: *Bras. ex Mart.*

2. STACHYTARPHA CAYENNENSIS Vahl. fruticosa, subfastigiato-dichotoma; ramis subteretibus, canescenti-lanuginoso-pubescentibus; foliis ovatis, basi integerrima in petiolum brevem coarctatis, obtusissimis subacutisve, argute acuminato-serratis, supra strigillis sparsis scabriusculis, subtus pallidis in reti et petiolo appresso-lanuginosis ceterum glabris aut hirto-pubescentibus

canescentibusque; spicis gracilibus, rectis, lanuginosis, densifloris, fructiferis teretibus et elongatis; floribus nubilibus patulis; calycibus fructiferis rhachi subincrassatae dorso incumbentes; bracteis subulatis, aristatis, postico margine scariosis, calycem brevem compressum facie 4-nervium et subulato-4-dentatum subaequantibus brevioribusve. *Schauer in DC. Prodr. XI. p. 562.*

Stachytarpheta cayennensis Vahl. En. I. p. 208. n. 8.

Verbena cajanensis Rich. in Act. Soc. Hist. Nat. Paris. p. 105.

Stachytarpheta veronicaefolia Cham. in Linnaea VII. p. 246.

Lippia cylindrica Scheele in Linnaea XVII. p. 351. (fide specim. ab auct. comm.)

Habitu formis parvifoliis *St. dichotomae* quodammodo accedit, a qua vero, uti a *St. lactea*, satis differt praeter lanuginem copiosiorem foliis minus profunde incisis figuraque alienis, spicis gracilioribus, calycibus conspicue brevioribus, corollisque minoribus. Folia majora 1 — 2 poll. longa, 8 — 12 lin. lata, penninervia, rarivenosa, modo complicata modo plana, subtus pallidiora. Spicae sessiles, graciles; fructiferae demum fere exacte teretes, pennae gallinaceae crassitie, semipedales — pedales; rhachis eodem modo quo ramuli lanuginosa; bracteae patulae. Flores approximati, tamen distincti, neque imbricati; calyces fructiferi foveolis rhacheos satis profundis dorso tantum incumbentes et appressi, neque immersi. Bracteae e basi anguste triangulari sensim in acumen aristaeforme attenuatae, in spicae apice virgineo imbricatae comamque quasi erinaceam struentes. Calyx 2 lin. longus, antice costis manifestis 4 in dentes complicatos excurrentibus, postice breviter excisus v. subtruncatus membranaceus costaque obsoleta in dentem obsoletum exeunte insignitus, facie tenuissime lanuginosus, sub anthesi breviter recurvus, fructifer subancipiti-oblongus. Corollae „caesiae" tubus calycem aequans, limbus parvus. Stylus e faucibus exsertus. Capsula calyce induta eoque quadrante brevior, compresso-ellipsoideo-oblonga, styli rudimento apiculata, atrofusca; coccis dorso obsolete striatis, superius reticulato-areolatis. — Variat indumento copiosiori et rariori, bracteis ciliatis et glabris.

Provenit, uti videtur, in omni Brasilia mari contigua, e. gr. in prov. Rio Grande do Sul: Sellow, rev. P. Joannes de Sa. Barbara: herb. Mart.; in prov. Minarum: Ackermann, Hartleben; in campis prope Pará in prov. Paraënsi: Mart.; in prov. Bahiensi prope Jacobinam: Blanchet (n. 1384) et Salzmann (n. 436); in Guiana, Venezuela et Mexico: Schomburgh (n. 262). Floret Septembri — Novembri. ♄

3. STACHYTARPHA POLYURA Schauer: fruticosa, subfastigiato-paniculata; ramis ramulisque superius *marginato-subtetragonis* tenuiter lanuginosis; *foliis lato-ovalis, basi* integerrima *subito in petiolum longum anguste alatum contractis*, obtusiusculis acutisve *grosse crenato-serratis* crenis apiculatis, *supra* imprimis ambitu *scabriusculis, subtus pallidis* et *in reti petioloque sublanuginosis;* spicis dodrantalibus, gracilibus, *flaccidis, laxe imbricatis, piloso-sublanuginosis;* calycibus fructiferis foveolis rhacheos vix incrassatae accumbentibus; bracteis subulatis, aristatis, inferne *margine* scariosis calycem compressum facie 4-nervium et acuminato-4-dentatum subaequantibus. *Schauer in l. c. p. 562. n. 3.*

Frutex videtur major, erectus, superne ramis floriferis erectopatulis foliorum paribus nonnullis apiceque spica singula ternisve stipatis subfastigiato-paniculatus. Ramuli pennae corvinae crassitie, ad nodos compressi, marginibus a foliis descendentibus subangulati, lanugine patenti laxa consiti. Folia quam in affinibus majora, lamina inferiorum 3 poll. et quod excedit longitudine atque 2 poll. latitudine metiente petiolo circiter pollicari, pallide virentia, subopaca. Spicae subsessiles, rhachi filiformi inferius lanuginosa, superius cum bracteis glabriuscula scabriuscula. Bracteae patulae, perangustae, disco herbaceo, margine scarioso inferne scabro superne interdum parce ciliato. Calyx 2½ lin. longus, in costis facialibus, potissimum vero marginalibus pilosus, dentibus anticis complicatis breviter subulato-acuminatis, postico breviori obtuso. Corollae tubus calyce quadrante longior, limbus parvus. Stylus tubum adaequans; stigma peltato-capitatum. Capsula calyce arcte induta, 2 lin. longa, subtruncata, apiculata, fusca; cocci dorso striati et citra apicem rugoso-areolati. — Propius accedit *St. cayennensi*, a qua differt foliis amplis, spicis longioribus imbricatis, calycibus longioribus; a reliquis hujus typi recedit foliorum figura.

In provincia Goyazana, e. gr. prope urbem S. Luciae, ad Meyaponte: Pohl. ♄

4. STACHYTARPHA LACTEA Schauer: fruticosa, dichotoma; ramis teretiusculis leviter marginatis, novellis ad nodos inprimis lanuginosis; foliis oblongis, basi integerrima in petiolum longe attenuatis, acutis, crenato-serratis crenis apiculatis margine obsolete strigosis, supra lineato-rugosis nitidulis, subtus discoloribus reti pilis raris appresso-lanuginoso; spicis palmaribus — spithamaeis, gracilibus, subarcuatis, tenuiter lanuginosis; floribus arrectis, basi imbricatis, demumque scrobiculis rhacheos vix incrassatae accumbentibus; bracteis lineari-subulatis tenuiter aristatis, striatis, ad basin margine scariosis subciliatis canaliculatisque, calycem compressum facie plicato-4-nervium et acuminato-4-dentatum subaequantibus brevioribusque. *Schauer l. c. p. 562. n. 4.*

Frutex 3 — 4 ped., patenti-dichotomus. Rami annotini teretes, subglabrati, cinerei; hornotini graciles, inferius saltem subteretes, superius ad nodos compressi marginibusque ex inde a foliorum oris decurrentibus magis minusve angulati, lateribus foliis alternis inprimis et ad nodos lanugine patenti vel densiore vel laxiore vestiti. Folia patula, e lamina oblonga postice valde attenuata basin versus in petiolum angustum decurrentia, firmule membranacea, secus nervos venis tenuioribus conjunctos grosse rugosa, margine crenis breviter apiculatis modice si non leviter incisa; supra viridia, nitidula et sub lente pilis raris minutis appressisque conspersa, nervis impressis margineque obsolete lanuginosis; subtus pallida, nervis exstantibus magis minusve pubentibus. Spicae terminales et alares, subdensiflorae, fili emporetici crassitie, palmae et spithamae longitudine, subflaccidae, demum aequales et paullo magis elongatae, modo lanugine satis conspicua vestitae, modo pube tenuissima afflatae. Bracteae perangustae, e basi margine membranacea sensim in acumen tenuissimum attenuatae, calycem corolligerum aequantes vel paullo breviores. Calyx 2½ lin. longus, antico latere plicis 4 herbaceis in dentes breves acuminatos abeuntibus et costa postica obsoleta denteque breviori membranaceo obtusoque terminata notatus, peracta anthesi apice subcontortus. Corolla lactea, extus glaberrima, intus ad fauces puberula, tubo calycem nonnihil excedente, limbo mediocri. Calyx fructifer compresso-oblongus, capsula paullo longior. Capsula lineari-oblonga, apice subtruncata, dorso striata et superius areolata. — Recedit ab affinibus *St. dichotoma* et *St. cayennensi* foliis magis elongatis rugosisque. Ab illa praeterea differt statura graciliore, foliis minus grosse serratis, calyce corollaque lactea minoribus; ab hac, cui proxima, foliis basi magis attenuatis, spicis magis etiam confertis quin immo imbricatis, calycibus longioribus. Indumento ceterum haec quoque simili modo quo illae variat.

In silvis Catingas dictis prov. Bahiensis, Martio mense flor.: Princ. Vidensis. ♄

5. STACHYTARPHA SCHOTTIANA Schauer: fruticosa, ramosissima; ramis quadrangularibus, marginatis, scabro-pubescentibus; foliis crassiusculis, lanceolato-oblongis, postice a medio inde integerrimis et valde attenuatis, acuminatis, argute serratis, margine subrevolutis, glabris, spicis alaribus terminalibusque, spithamaeis, gracilibus, densifloris, scabriusculis; floribus nubilibus recurvo-patulis; calycibus fructiferis scrobiculis rhacheos paullo incrassatae accumbentibus; bracteis lanceolato-subu-

latis, acutissimis, margine scarioso scabro-ciliatis, calyce compresso postice fisso facie 4-nervio et subulato-4-dentato triente brevioribus. *Schauer l. c. p. 563. n. 5.*

Suffrutex demissus, ramificatione subdichotoma patentissima, ramulis acutangulis lateribus inprimis foliis alternis scabris, foliorumque pergamentaceorum siccitate nigrescentium figura et serratura insignis. — Folia supra saepius nitida, magnitudine valdopere variantia, ½—2 poll. longa, 4—6 lin. lata, saepius complicata, serraturis antrorsis, majorum acuminatis, minorum approximatis argutis. Spicae glabrae, ex omni parte scabritie lentis ope visibili praeditae. Bracteae basi semilineam latae, subcanaliculatae, disco herbaceo striatae, arrectae. Calyx fere 3 lin. longus, dentibus e basi triangulari complicata in acumen breve subulatum exeuntibus, fissura postica lineae longitudinem aequante. Corollae tubus gracilis, calyce fere duplo longior; limbus mediocris magnitudinis. Capsula linearis, e tereti compressa, vertice subtruncato rostellata, fusco-cinerea, tenuiter granulata, dorso obsolete striata et apicem versus areolata. — *St. angustifoliae* Vahlii quodammodo similis, sed patria, caule fruticoso scabro, foliis basi tantum attenuatis, et spica uberrime diversa. *Illa enim habitat in Guinea et Senegambia.*

Crescit in arenosis prov. Rio de Janeiro, prope Baxao: Schott: prope Macahé et inter frutices in arenosis maritimis ad Praya de Tijuca, Martio mense: Riedel, Lund; prope Rio ad Campo Frio: Maxim. Princ. Vidensis Sellow. ♄

§. 2. Pachyurae. Spicae teretes, strictae. Rhachis tandem conspicue incrassata et scrobiculis calyces fructigeros foventibus exsculpta.

6. STACHYTARPHA ÉLATIOR Schrad. annua; caule erecto, simplici vel superne patenti-ramoso, obsolete tetragono, piloso; foliis peranguste lanceolatis, basi apiceque attenuatis et integerrimis, reliquo margine remote serratis, subcomplicatis utrinque scabris et inprimis ad nervos substrigoso-pilosis; spica terminali, sparsiflora, elongata, tereti, striata, glabra; calycibus fructiferis in foveolis profundis rhacheos incrassatae absconditis; bracteis paleaceis, oblongo-lanceolatis, aristato-acuminatis, striatis, margine scabris, acumine calycem compressum bifidum superius scabriusculum nonnihil excedentibus eumque obtegentibus. *Schauer l. c. p. 563. n. 6.*

Stachytarpheta elatior Schrad. in Ind. Sem. Hort. Gotting. 1822. et Dissert. de Blumenbachia p. 19. t. 2. f. 1. Reichenb. Hort. Bot. I. p. 44. t. 59. Jacq. fil. Eclog. Plant. Rar. II. p. 10. t. 159.

Stachytarpheta palustris Schott. Cat. Hort. Vindob. 1823.

Caulis 1—4—5-ped., medullosus, obtusissime tetragonus, jugis tenuibus a foliis descendentibus notatus, tenuiter striatus; internodia inferiora foliis breviora, superiora saepius elongata. Folia basi linea transversa pilosa conjuncta, 2—4 poll. et ultra longa, 2—4 lin. lata, margine setis brevibus scabra, in paginis aspera, laete viridia. Spicae brevipedunculatae, semipedales — sesquipedales, pennae gallinaceae demumque autem fere anserinae immo cygneae crassitie; virgineae bracteis patulis squamosae; defloratae calycibus bracteisque impressis acuminibus harum tantum recurvis foveatae. Scrobiculi rhacheos profundi, argute marginati, nitidi. Bracteae 3½ lin. longae, subaridae, marginibus scariosis scabris. Calyx 3 lin. fere longus, ancipiti-compressus, marginibus argutis herbaceis, bifidus, dentibus 2 complicatis acuminatis, membranaceo-marginatis. Corolla majuscula, ex schedis collectorum saturate coerulea, tubo 5 lin. longo, limbo rotundato-5-lobato, faucibus pubescentibus. Stamina faucibus inferis inserta; filamenta antice pubescentia. Stylus tubum corollae subaequans. Fructus imo scrobiculo insidens, calyce antico latere fisso velatus, vix sesquilineam longus, obovato-oblongus, leviter compressus, vertice truncatus; cocci fusci, dorso nitiduli et 3—5-jugati, citra apicem rugis transversis areolati; commissura albido-alutacea.

In paludosis camporum prov. Sebastianopolitanae et Soteropolitanae: juxta flumen Rio Doce: Princ. Maxim. Vidensis, Aprili; in campis herbidis ad Villa Velha, Octobri: Martius, Schott, Blanchet (n. 943) et Salzmann (n. 435); in paludosis Guianae et Venezuelae. ⊙

7. STACHYTARPHA LYTHROPHYLLA Schauer: annua; caule erecto, simplici vel superne patenti-ramoso, quadrangulari, piloso-hirsutiusculo; foliis *lanceolatis, postice* sensim *attenuatis* integerrimisque, *acutis*, subremote et argute serratis, planis subcomplicatisve, utrinque scabris et inprimis ad nervos substrigoso-pilosis; spica terminali, sparsiflora, tereti, stricta, demum elongata; *rhachi hirsuta*, demum incrassata in scrobiculis calyces subimmersos fovente; *bracteis* paleaceis, lanceolatis, aristato-acuminatis, striatis, *scabro-ciliatis, cum calyce glabriusculis eumque* compressum bifidum *superne scaberrimum aequantibus.*

Stachytarpha lythrophylla Schauer in DC. Prodr. XI. p. 563. n. 7.

Statura, ut specimine imbecilli vix digitali foliis minutis stipato docemur, ad loci qualitatem valdopere variat, tamen minus elata videtur quam *St. elatior*, nodis magis approximatis subvilloso-hirsutis. Folia 1—2½ poll. longa, 4—6 lin. lata, opaca, subtus paullo pallidiora. Spicae intermediae brevius longius pedunculatae, digitales, tandem spithamaeae — dodrantales pennaeque gallinaceae crassitie. Calyx 3 lineas circiter longus, membranaceus marginibus argutis herbaceis in cuspides 2 excurrentibus, apicem versus setulis antrorsis scaberrimus. Corolla majuscula, coerulea. Stylus tubum corollae subaequans. Capsula 2 lin. longa, ceterum illi *St. elatioris* simillima. — Species haec quam proxime accedit ad *St. elatiorem*, a qua tamen satis differre videtur foliis latioribus apice haud attenuatis densius serratis et potissimum caule argutius quandrangulo rhachique minus excavata pilisque longis hirsuta. — Haec et praecedens *St. angustifoliae* Vahl., Africanae, proximae sunt, quae vero praeter alia differt foliis lanceolatis spicaque glabris laevibus.

Habitat in campis et pascuis Brasiliae aequinoctialis, ad fluvium Itapicurú prov. Maragnanensis et in prov. Piauhiensi superiori: Mart. Floret Aprili, Majo. ⊙

8. STACHYTARPHA SANGUINEA Schauer et Mart. caule obsolete tetragono, stricto, piloso-hirsuto; foliis oblongis, basi acuminata subsessilibus, obtusis, grosse vel subinciso-crenatis serratisve supra pilosis, utrinque ad nervos hirsutis; spicis terminalibus, longis, teretibus, sparsifloris, undique puberulis; rhachi incrassata profunde excavata; bracteis paleaceis, obverse lanceolatis, in cuspidem tenuem coarctatis, striatis, calycem bifidum demumque penitus immersum subaequantibus et inferius obtegentibus. *Schauer l. c. p. 564. n. 12.*

Tab. nostra XXXIV.

Stachytarpha microphylla Walpers. Repert. IV. p. 6. n. 14. (fide spec. orig. Herb. Lucaeani, rami frustum apicale foliis primariis destitutum solisque ramulis axillaribus pullulantibus microphyllis instructum exhibente).

Caules e radice perpendiculari subsimplici pedales sesquipedales, pennae gallinaceae crassitie, plerumque simplices, rarius in ramos e basi arcuata erectos divisi. Folia laete viridia, patentia aut deflexa, 1—1½ poll. longa, semipollice paullo latiora, serraturis satis profunde incisis, antrorsis, interdum basi incumbentibus. Spicae semipedales, pedales, virgineae graciles, bracteis patulis imbricatis squamosae, defloratae rhachi succrescente et flores magis remotos scrobiculis bracteis appressis tectis recipiente exacte teretes. Bracteae virides, margine subscariosae, anterius lineam latae, duriusculae, planiusculae. Calyx 5 lin. longus, compressus, membranaceus, subestriatus, bifidus, lobis complicatis, breviter acuminatis recurvis, antice viridulus puberulus, postice hyalinus glaber. Corolla magna, pulcherrime sanguinea, tubo calyce vix longiore, limbo explicato peramplo. Stylus tubum corollae nonnihil excedens; stigma capitatum. Fructus basi scrobiculi insidens,

breviter compressus, helvolus, 2½ lin. fere longus, vertice subtruncato rostratus; cocci dorso nitiduli superne rugoso-reticulati, ad apicem unidentati, commissura angusta albido-alutacea.

In campis prov. Bahiensis, ad Joazeiro et in herbidis udis ad Soteropolin et Caxoeira: Martius; prope Chapadas: Blanchet (n. 3120). Floret Martio, Aprili. ⊙

9. **STACHYTARPHA MAXIMILIANI** Schauer: suffruticosa; ramis patulis tetragonis, subcanescenti-hirtellis; foliis ovatis ellipticisve, basi in petiolum brevem coarctatis, acutis vel obtusiusculis, grosse apiculato-crenatis, subrugosis, supra sparse strigosis, subtus pallidis pubeque crebriore depressa canescentibus; spicis sessilibus, spithamaeis, sparsifloris, strictis, teretibus, totis canescenti-hirtis; calycibus fructiferis rhachi incrassatae immersis; bracteis rigidulis subulatis subaristato-attenuatis, planis, calyce postice fisso antice 4-costato et inaequaliter subulato-4-dentato triente brevioribus. *Schauer in DC. Prodr. XI. p. 565. n. 13.*

Var. β. glabrata: ramulis lateribus alternis puberulis; foliis spicisque fere glabratis.

Fruticulus ex Salzmanno 6-pedalis. Rami angulis submarginati, striati, lateribus foliis alternis magis vestiti. Folia cum petiolo anguste marginato vix semipollicari 2½ — 3 pollices longa, sesquipollicem lata, margine subrevoluta, crenis haud profundis ambitu rotundatis acuminulo imposito, indumento ut totius plantae modo crebriori modo pauciori quin subobsoleto. Spicae initio dodrantales et terminales, demum alares spithamaeae — pedales et inferius pennae anserinae fere crassitie; florum nubilium calyx inferne appressus superne recurvo-patulus; rhacheos foveolae oblongae, amplae, argute marginatae, ut in reliquis laeves, calycem fructiferum subarcuato-impressum recipientes. Bracteae e basi semilinea paullo latiore sensim in acumen subaristatum attenuatae, planiusculae, uninerves, striatae, margine haud vel vix scariosae, subincurvae, arrecto-patulae. Calyx 4 lin. longus, facie superne plicato-4-costatus, costis in dentes complicatos subulatos abeuntibus, dentibus lateralibus facialibus longioribus, dorso membranaceus ore breviter fisso. Corolla „coerulescens", tubo gracili calyce dimidio longiori, limbo mediocri, pagina interna tubi ad fauces sericeo-puberula supra germen villoso-barbata. Stylus tubum adaequans. Capsula calyci superius coarctato inclusa, 2 lin. longa, obovato-oblonga, leviter compressa, breviter apiculata, atrofusca, nitida, dorso 5 — 7-jugata jugis coccorum in latere dorsali obliquis, superne rugis transversis areolata. — *St. mutabili* Vahl. affinis, quae vero praeter indumentum densius et mollius subtomentosum longe recedit: foliis argutius serratis, calycibus foveolis rhacheos levibus longioribus, bracteis ovatis superne canaliculatis ex apice recurvo membranaceo cuspidato-aristatis, corollis denique majoribus.

Habitat in campis Brasiliae aequinoctialis: in Sertam da Bahia: Princ. Vidensis et Lhotsky; in parte meridionali prov. Bahiensis: Blanchet (n. 2138 A. et 2410); ibidem in fruticetis sabulosis: Salzmann (n. 437). — Var. β. loco ignoto: G. Gardner. ♄

10. **STACHYTARPHA CANESCENS** H. B. Kth. suffruticosa, subdichotoma; caule foliisque subviscide tomentoso-lanatis aut hirsute villosis; ramis tetragonis; foliis ovatis subrotundisve basi breviter coarctata subsessilibus, grosse acuminato-serratis, rugosis, subtus incanis; spicis alaribus terminalibusque, elongatis, gracilibus; floribus nubilibus subrecurvo-patulis; calycibus fructigeris rhachi demum incrassatae impressis, teretibus; bracteis firmis, margine scariosis, subulatis, subaristato-acuminatis, calycem acute 4-dentatum cum rhachi villosum vel pubescentem simulque pilosum aequantibus brevioribusve. *Schauer l. c. p. 565. n. 15.*

Stachytarpheta canescens H. B. Kth. Nov. Gen. et Spec. Plant. II. p. 227. (fide spec. herb. Kunth.)

Stachytarpheta hirsutissima Link. Enum. Hort. Berol. I. p. 19. Cham. in Linnaea VII. p. 243.

Stachytarpheta hirsuta Jacq. fil. Eclog. Plant. Rar. II. p. 10. n. 57. t. 160.

Suffrutex 3 — 4-pedalis, patenti-ramosus. Folia sesquipollicem circiter longa, 9—12 lin. lata. Spicae semipedales, pedales, penna anserina graciliores. Bracteae aridae, tenuiter striatae, ciliatae, minus vestitae ac reliquae partes spicae, saepius pilis glandulosis consitae. Calyx 3 lin. longus, limbo postice breviter fisso, dentibus anticis 4 brevibus acutis, alabastriger imprimis vero florifer patulus, post anthesin appressus demumque impressus. Corolla calyce subduplo longior, glabra, azurea. Fructus calycem aequans eoque arcte indutus, a latere antico et postico compressus, coccis semitereti-subulatis, breviter apiculatis, dorso fuliginosis opacis obsolete costatis et leviter scrobiculatis retique cellurarum sub lente conspicuo tenuiter areolatis, commissura plana helvolo-granulatis. — Indumentum totius plantae modo densius modo laxius, modo magis modo minus viscidum reperitur, potissimum vero in spicis eo modo variat ut mox villo crebri canescant mox brevi tantum pubescant, quin fere glabrescant.

Crescit in arenosis, ad fluvium Mucuri et ad Barra de Jucú prov. Spiritus Sancti: Ser. Princ. Vidensis; prope Tocaja: Mikan, Sellow; ad Cabo Frio: Riedel; in Peruvia ad littora oceani pacif. pr. Salta. Floret Martio. ♄

? 11. **STACHYTARPHA CRASSIFOLIA** Schrad. fruticosa; ramis quadrangularibus, argute marginatis, scabriusculis; foliis coriaceis, elliptico- vel oblongo-obovatis, basi integerrima coarctata sessilibus, obtusis, crenato-serratis serraturis cartilagineo-apiculatis, margine revolutis, reticulato-venosis, supra glabris nitentibus, subtus pubescenti-tomentosis canescentibus reti prominente glabro; spica terminali, longa, gracili, terete, stricta, glabra; rhachi excavata; bracteis duris, ovatis, acuminatis, calyce compresso immerso breviter 4-dentato subduplo brevioribus.

Stachytarpheta crassifolia Schrad. Götting. Gelehrte Anzeigen 1821. I. p. 709. Schauer in DC. Prodr. XI. p. 566. n. 16.

Frutex fere orgyalis, subdichotomus, ramis calami scriptorii fere crassitie, fusco-cinereis marginibus e foliis decurrentibus notatis. Folia crassiuscula, 2 — 3 uncias longa, unciam — sescunciam lata, supra glutinosa (?), crenis leviter incisis. Spica semipedalis — pedalis, calamo anserino paullo gracilior, floribus approximatis neque vero imbricatis immo ad basin subremotis demum excavationi rhacheos immersis perfecte teres, fructifera saepe alaris. Bracteae subaridae, rigidae, margine scariosae, in acumen acutum neque aristatum abeuntes, uninerves, obsolete striatae, cum rhachi et calyce glabrae et sub lente subtiliter scabrae, modo patulae, modo appressae. Calyx floriger 4 lineas fere longus, complanatus, postice breviter fissus, antice 4-dentatus, dentibus acutis lateralibus nonnihil majoribus complicatis, mediis brevissimis. Corolla infundibuliformis, 8 lin. circiter longa, azurea, externe glabra, interne pubescens, in ima parte tubi villosa. Staminodia pubescentia. Stylus exsertus. Fructus 2 lin. longus; coccis perangustis, semitereti-subulatis, pungenti-acutatis, dorso cinereis opacis, commissura albido-alutaceis. — Habitu quodammodo ad *St. mutabilem* accedit, a qua vero, sicut a reliquis cunctis, accuratius inspecta omni modo diversa reperitur.

In prov. Soteropolitanae arenosis ad margines silvarum, prope praedium Paulista: Princ. Maxim. Videns.; prope Rio ad Campo Frio: Sellow; in campis montanis ad Sincora: Mart.; ad Jacobina et Moritiba: Blanchet (n. 3647). Floret Septembri — Novembri. ♄

Sectio II. TARPHOSTACHYS.

Spicae s. capitula imbricata vel patentiflora. Rhachis angulata, scrobiculis aut obsoletis aut calyce saltim multo brevioribus. Calyx elongatus. Corolla tubulosa vel tubuloso-infundibularis. Stylus saepissime exsertus. — *Melasanthus Pohl. l. c.*

§. 1. Longispicatae. Spicae elongatae, dodrantem aequantes vel excedentes.

12. **STACHYTARPHA QUADRANGULA** Nees et Mart. fruticosa, subdichotoma; ramis quadrangulis, argute marginatis,

subtiliter strigosis; foliis ovatis, in petiolum brevem abrupte coarctatis, acuminatis, basi apiceque integerrimis, ceteroquin leviter acute serratis, margine revolutis, penninerviis, subrugosis, supra asperulis, subtus discoloribus reti prominente strigilloso; spicis terminalibus alaribusque, gracillimis, sparsifloris, sub anthesi laxis, subtilissime puberulis; rhachi angulata subscrobiculata; bracteis firmis, subulatis, acuminatis, breviciliatis, calyce plicato bifido demum adpresso subduplo brevioribus. *Schauer in DC. Prodr. XI. p. 567. n. 24.*

Stachytarpheta quadrangula N. ab E. et Mart. in Nov. Act. Acad. L. C. Nat. Cur. XI. p. 69.

Frutex bipedalis, ramis patentissimis subarcuatis fusco-cinereis lenticellatis marginibus nigricantibus. Folia 1—1½ uncias longa, 6—9 lineas lata. Spicae fili emporetici aut pennae corvinae crassitie, ½—¾ pedis longae, plerumque subincurvae; rhachis leviter excavata. Calyx 5 lin. fere excedens, cum rhachi et bracteis pube densa sed brevissima vestitus, superne ad angulos pilis quibusdam adpressis conspersus, bifidus, dentibus complicatis subulatis. Corolla ex collectore saturate coerulea, 9 lin. longa, infundibularis. Stylus exsertus. Fructus deest.

Habitat in prov. Bahiensi, in campis ad Tamburil et Valos: Princ. Maxim. Vidensis; in Serra Acurua: Blanchet (n. 2820).

13. STACHYTARPHA SCABERRIMA Cham. fruticosa, subdichotoma, glabriuscula; ramis quadrangularibus, angulis ala angusta marginatis; foliis ovatis basi subinaequaliter cuneato-coarctata in petiolum decurrentibus, acuminatis, grosse apiculato-crenatis, subrugosis, supra scabris, subtus pallidis laevibus, nervis utrinque pilis raris strigosis; spicis gracilibus elongatis; rhachi excavata; bracteis membranaceo-paleaceis, oblongo-lanceolatis, concavis, tenuiter aristato-cuspidatis, subtiliter ciliatis, laxis, calyce appresso argute plicato vix piloso aequalibus brevioribusve. *Schauer l. c. p. 567. n. 23.*

Stachytárpheta scaberrima Cham. in Linnaea VII. p. 244.

Frutex 4—6-pedalis, subdichotomus. Rami strigis dispersis antrorsis scabriusculi, adspectu glabri. Folia majuscula, 2 — 4½ poll. longa, 1—2 poll. lata. Spicae elongatae, semi — sesquipedales, saepius tortuosae, singulae, terminales vel alares subsessiles, laxe imbricatae aut remotiflorae. Flores basi excavatione rhacheos angulatae obliqua recepti, primum patentes deinceps arrecti; bracteae basin scrobiculae amplectentes denique exaridae, striatae, praeter marginem scariosum ciliatum glabrae, cuspide tenui neque rigida. Calyx tubulosus, 9 circiter lineas longus, angulis anticis obsolete pilosus, conspicue bifidus, lobis breviter bidentatis dentibus inaequalibus subulatis, postico acuto latiori breviori. Corolla speciosa, kermesina, tubuloso-infundibuliformis, 1½ — 2 poll. longa, extus glabra, tubo curvulo, intus faucibus ad staminum insertionem hinc lanuginoso, medio glabro inferne quatenus calyce receptus est pilis reversis dense hirsuto. Stamina fauci inserta, antherae biloculares loculis rima introrsum dehiscentibus, altero adscendente altero descendente, effoetis filamento inter bases contiguas inserto antheram unilocularem linearem mentientibus; staminodia setam brevissimam capillarem exhibentia, aegre conspicienda. Stylus capillaris exsertus, stigmate capitato terminatus. Fructus calyce exarido fissura antica hiante fere duplo brevior, tereti-subulatus, acute rostratus; coccis maturis discedentibus, primum apice divergentibus, lineari-semiteretibus pungenti-acutis, commissura plana argute marginata obsolete granulato-punctata, ceterum laevibus, atris.

In ripis arenosis fluvii Belmonte, prov. Soteropolitanae: Ser. Princ. Vidensis; ad flumen Rio-Grande (?): Sellow. ♄

14. STACHYTARPHA COCCINEA Schauer: fruticosa, ramosa; ramis quadrangularibus angulis argute marginatis pilis antrorsis pubescentibus; foliis ovatis ellipticisve, basi in petiolum satis longum breviter acuminatis, obtusis acutisve, grosse serratis, venoso-rugosis, supra scaberrimis sparse pilosis, subtus pube hirta subcanescentibus reti insuper pilis mollibus villosiusculo; spica terminali palmari-spithamaea, tereti, imbricata; rhachi angulata; bracteis patulis firmis subulatis aristato-acuminatis, pubescentibus pilosisque, calyce arrecto argute plicato pubescente angulisque piloso paullo longioribus aut brevioribus. *Schauer l. c. p. 567. n. 22.*

Frutex 8 — 9-pedalis, ramis penna gallinacea nonnihil crassioribus primum fuscis dein cinereis lenticellisque crebris subverrucosis. Folia modo obtusissima modo brevi acuminata, basi contracta imo subtruncata subito in petiolum 4 lineas circiter longum acutata, lamina 1½—2 poll. longa, 9—15 lin. lata, margine deflexo, serraturis breviter acuminatis jam subtriangularibus pronis jam subrotundis creniformibus. Spicae ex omni parte pube brevi villisque sparsis indutae; rhachis sub singulo flore acutangula interstitiis sulcata. Flores virginei patuli, post anthesin arrecti. Bracteae angustae, duriusculae. Calyx 6 lin. circiter longus, bifidus, dentibus inaequalibus acuminatis. Corolla (ex annotatione collectoris) coccinea, tubuloso-infundibuliformis, pollicaris et longior, extus medio pilis subtilissimis glanduliferis adspersa, intus ad fauces et a staminodiorum insertione deorsum secus vestigia filamentorum adnatorum et in tota pagina tubi inferioris pubescens. Stamina faucibus inserta; staminodia: setae breves pubescentes. Stylus capillaris exsertus, stigma capitatum. Fructus deest. — Media quasi inter *St. gesnerioidem* et *St. scaberrimum*; illi accedit bracteis calycibusque, differt foliis minoribus petiolatis corollaque; huic corolla adpropinquatur ceteris partibus vero aliena est.

In prov. Bahiensi ad viam Felisberti, Centurionis, Martio mense, legit Ser. Princeps Vidensis; prope Jacobina: J. Blanchet (n. 3885). ♄

15. STACHYTARPHA GESNERIOIDES Cham. fruticosa, ramis argute vel alato-quadrangularibus, pubescentibus aut subvillosis; foliis firmis, ellipticis, basi coarctata vel truncata integerrima sessilibus, obtusis acutisve, grosse crenatis, reticulato-rugosis, utrinque hirtis tomentosisve, supra demum calvescentibus et scabris, subtus reticulato-venosis; spica terminali, stricta, longissima, tereti, undique imbricata; rhachi subaequali; bracteis firmis, lineari-lanceolatis, aristato-cuspidatis, pubescentibus, ciliatis, calyce erecto-adpresso argute plicato pubescente angulisque piloso brevioribus. *Schauer l. c. p. 566. n. 20.*

α. Cuneata: foliis basi cuneato-coarctatis acuminatisve.

β. Rotundata: foliis subrotundis basi truncatis.

Stachytarpheta gesnerioides Cham. in Linnaea VII. p. 245.

Planta robusta. Specimina nostra pluripedalia ex apice ramorum decerpta videntur. Rami tomentosi, subvillosi, pubescentes aut fere glabri; internodia inferiora foliis breviora angulisque suberososubalata, superiora magis remota interdum valde elongata acutangula. Folia magnitudine et indumento varia, inferiora 3 — 6 poll. longa, 1½ — 2½ poll. lata, sursum insequentia sensim minora, modo utrinque tomentosa dorsoque subcanescentia, modo subhirta nervis subtus strigosis, aetate supra inprimis subcalvescentia demumque nitidula; crenae brevissime apiculatae margineque subrevolutae. Spica 1 — 2½ pedes longa, densa, rhachi crassa, haud excavata, floribus appressis, bracteis rigidulis substriatis aristatis superioribus alabastra superantibus imbricatis comamque fere efformantibus insignis. Calyx 6 lin. longus, tenuiter pubescens, angulis anticis pilis crebrioribus, posticis rarioribus nullisve obsitis, subbifidus, dentibus 5 complicatis tenuiter acuminatis postico reliquis breviori. Corolla satis conspicua, teste Pohlio azurea, extus glabra; tubo curvulo sursum ampliato, 9 lin. longo, intus sericeo; limbo diametro 4 lin. metiente. Antherae apice subbarbatae; filamenta tum antherifera tum ananthera brevia capillaria. Stylus filiformis, exsertus; stigma peltato-capitellatum. Fructus calyce dimidio brevior; coccis linearibus dorso nitidis obsoletissime scrobiculatis, facie commissurali subopaca cinerea.

In Brasilia mediterranea, ad Corumba, Corallinho, S. Izidro prov. Goyazensis: Pohl; Serra da Moeda: Sellow (α et β), in campis graminosis prov. S. Pauli prope Ytú, Febr., tum in saxosis ad S. de S. José, Januario, et in campis arenosis prope Allegres, Septembri: Raben (α), Riedel; in campis Ytú, Februario: Lund. ♄

16. STACHYTARPHA CHAMISSONIS Walpers, suffruticosa; canescenti-subvillosa; caulibus teretibus, strictis simplicibus v. superne subfastigiato-ramosis, tomentosis; foliis subrotundo-ovatis, basi integerrima subito coarctata sessilibus, acutiusculis, subgrosse serrato-crenatis, venoso-reticulatis, rugosis, supra nitidulis hirtis, subtus canescenti-tomentosis; spica terminali elongata, stricta, floribus sparsis patentibus; rhachi subtereti; bracteis lanceolatis, subaristato-acuminatis, patentibus, calyce dense pubescente compresso sursum dilatato truncato brevissime et subaequaliter 4-dentato plus duplo brevioribus. *Schauer in DC. Prodr. XI. p. 566. n. 19.*

Stachytarpheta Chamissonis Walp. Rep. IV. p. 10. n. 55.

Melasanthus longespicatus Pohl. Plant. Bras. icon. et desc. I. p. 77. t. 61.

Caulis 1½—3 ped. altus, pennae gallinaceae aut anserinae crassitie, basi denudatus, dein usque ad basin spicae dense foliatus. Folia 1—1½ poll. longa, 9—10 lin. lata, valde rugosa, subtus foveolata, saepius complicata. Spicae semipedales — pedales, basi remotiflorae, superius sparsiflorae modo densiores modo laxiores. Bracteae squamaceae, striatae, subvilloso-pubescentes. Calyx semipollicem longus, inferne angulatus subherbaceus subvillosus, superne 2 lin. latus magis membranaceus et compressus et pubescens, limbo truncato, dentibus brevissimis jam truncatis jam apiculatis. Corolla tubulosa, subcylindrica sursum paullo sensimque ampliata, purpurea; limbo breviter 5-lobo; tubo interne sericeo-canescente. Stylus exsertus, stigma capitatum.

In prov. Goyacensi, locis aridis graminosis ad Serra dos Chrystaes, Octobri: Pohl; in campis Chapada de S. Marcos, Augusto: Riedel: in campis Catalao, Septembri: Lund. ♄

17. STACHYTARPHA RETICULATA Mart. Mss. fruticosa; caule teretiusculo, scabro-pubescente; foliis crassiusculis, duris, ovatis, basi integerrima postice brevissime contracta subsessilibus, acutis obtusisve, margine revolutis, serratis crenatisve, supra scabris, subtus venoso-reticulatis foveolatis hirtis subcanescentibusque; spicis terminalibus singulis ternisve, subcylindricis, laxe imbricatis, subcanescenti-hirsutulis; bracteis rigidis, lanceolato-subulatis, acuminatis, uninerviis, calyce subduplo brevioribus; calyce plicato-nervoso, leviter compresso, breviter 5-dentato, postice breviter fisso.

Stachytarpha reticulata Schauer in DC. Prodr. XI. p. 566. n. 18.

Frutex bi — tripedalis, ramis pennae gallinaceae crassitie erectis. Folia ovata vel elliptico-ovata, sessilia vel petiolo brevissimo lato marginato stipata, modo grosse serrata aut crenata modo leviter serrata, supra non rugosa pilis albis antrorsis primum scabro-pubescentia dein scabra aut scaberrima, subtus inter nervos eleganter elevato-reticulata foveolato-areolata, inferiora 2 poll. longa, 12—16 lin. lata, sursum decrescentia, internodiis jam longiora jam breviora. Spica basi foliis supremis complexa, ineunte anthesi subpyramidali, 1½—6 poll. longa, floribus arrectis aut patulis magis minusve laxa. Rhachis demum foveolata. Calyx subsemipollicaris, tubulosus, plicatus, costis 4 anticis in dentes acutos abeuntibus, postica dente reliquis inferiori breviori aut obsoleto terminata; decorollatus superne contortus. Corolla obscure coeruleo-subvirescens; limbo macula orbiculari crenata obscure purpurea; tubus calycem subaequans, extus glaber, intus ad fauces potissimum sericeo-pubescens, ad germen annulo villoso notatus; limbus obliquus inaequaliter 5-lobus, lobis subrotundatis. Stylus exsertus. Fructus 3 lin. longus, acumine compresso terminatus; cocci fere semiteretes a latere compressi, dorso fusci, striati et superne areolati, commissura albido-alutacea.

Habitat in prov. Minarum Generalium, ad praedium da Costa dictum, ad Barreiras, Rio Jequetinhonha: Pohl; in campis das Lavras da Pindaiba, Serro Frio, itemque in summo Brasiliae monte Itambé: Mart. (Herb. Bras. a Claussen coll. 1840. n. 386.) Floret Junio. ♄

§. 2. Brevispicatae. Spicae breves subdigitales.

18. STACHYTARPHA SPECIOSA Pohl. Herb. fruticosa, dichotoma; ramis ramulisque teretiusculis, his hirto-tomentosis; foliis lanceolatis oblongisve, basi cuneata in petiolum brevem decurrenti acumineque producto integerrimis, margine revoluto crenato- vel obsolete serratis, supra nitidulis scabriusculis, subtus puberulis reti hirtello-pubescente; spicis digitalibus, laxe imbricatis; rhachi excavata; bracteis rigidulis lineari-subulatis acuminatis calyceque triplo longiori herbaceo-costato antice breviter fisso subcanescenti-hirsutiusculis (corolla maxima). *Schauer l. c. p. 568. n. 25.*

Tab. nostra XXXV.

Planta ex omni parte, potissimum vero floribus maximis inter congeneres perinsignis. Folia 2½—3 poll. longa, 9—12 lin. lata, juniora membranacea nervis etiam supra pubescentibus, seniora satis firma supra glabrata tactuque scabriuscula subtus multiplinervia nervis venisque transversis prominentibus, crenis marginis brevissime acuminatis leviter incisis saepius inaequalibus quin obsoletis. Spicae 3—4 poll. longae; rhachi subalternatim compressa et excavata; calycibus imbricatis apice patulis; bracteis appressis. Calyx 8—9 lin. longus, subplicatus, costis viridi-herbaceis, plerumque ad apicem antice fissus dentibus cunctis posticis brevissimis acutis, rarius inaequaliter bifidus. Corolla spectabilis, violacea (aut rubescens?), infundibuliformis, duobus pollicibus longior, extus glaberrima, intus ad fauces pubescens, in tubi parte inferiore angusta pilis albis reversis villosa. Antherae ejusdem fabricae ac de *St. scaberrima* relata est filamento brevi superiore tubo insertae; filamenta anantherа capillaria sublanuginosa. Stylus capillaris tubum adaequans, stigmate capitato terminatus. Calyx fructifer pagina interna costatus. Fructus desideratur.

In prov. Minarum ad Porto de Salgado legit Pohl. ♄

19. STACHYTARPHA POHLIANA Cham. fruticosa, superne fastigiato-ramosa; caule teretiusculo; ramis subtetragonis, submarginatis, ad nodos compressis, hirtis vel subhirsutis; foliis pergamentaceis ellipticis, basi integerrima in petiolum attenuatis, acuminatis, margine scabro grosse argute serratis, penninerviis, planis, adultis utrinque praeter nervos hirsutulos glabris, subtus pallidis; spicis terminalibus alaribusque, palmaribus, laxifloris, subcanescenti-hirtellis, floribus patulis; rhachi angulata subfoveolata; bracteis membranaceis, striatis, lanceolatis, acutissimis, calyce triente brevioribus; calyce subcompresso, superne angustato, plicato, postice fisso, antice brevissime subulato-4-dentato. *Schauer l. c. p. 568. n. 26.*

Stachytarpheta Pohliana Cham. in Linnaea VII. p. 248.

Ramorum internodia basi teretiuscula, apice sub paullo dilatata et a lateribus foliis oppositis compressa, marginibus a foliis decurrentibus leviter limitata, lateribus foliis subjectis angustioribus glabriusculis, alternis hirsutulis. Folia cum petiolo 2½—3 poll. longa, 12—14 lin. lata, patentia, supra obscure viridia vix nitida, subtus pallidissima opaca sub lente tenuiter punctata. Spicae ad apices plerumque ternae (media nempe alari longius pedunculata adulta lateralibus ramulum internodio longiusculo nudo exsertum apice foliosum terminantibus junioribus) perfectae evolutae 4—6 poll. longae, floribus patentibus subalternis rhacheos internodio ipsis fere dimidio breviori inter-

stinctis laxae. Bracteae costa margineque ciliatae, ceterum glabrae. Calyx 5 lin. longus, costis facialibus 2, marginalibusque 2, in dentes breves subulatos, dorsali subobsoleta in brevissimum dentem abeuntibus, versus orificium paullo attenuatus et virgineus integer, corolla emergente postice at tertiam longitudinis partem antice haud vel brevius fissus, post anthesin apice subcontortus. Corolla 9 fere lineas longa, infundibuliformis, extus glabriuscula, intus superne potissimum ad fauces subsericeo-pubescens, basin versus ad germen subvillosa. Stamina in superiore parte tubi inserta, inferiora fertilia; filamenta ananthera capillaria. Stylus exsertus. Fructus deest. — Persimilis *St. glabrae*, a qua vero praeter hirsutiem etiam spicis longioribus laxis differt.

In monte Itambé prov. Minarum: Sellow. ♄

20. STACHYTARPHA GLABRA Cham. fruticosa, glaberrima; caule superne dichotomo-ramoso; ramis tetragonis, marginatis; foliis subpergamentaceis, ellipticis lanceolatisve, basi integerrima cuneato-attenuata in petiolum decurrentibus, acuminatis, margine revolutis, acute serratis, multiplinerviis, venosis, planis, supra nitidulis, subtus pallidis opacis; spicis terminalibus brevipedunculatis singulis ternisve, brevibus, cylindricis, floribus approximatis patulis; rhachi angulata, subfoveolata; bracteis membranaceis, lanceolatis, acutis, patulis, calyce subduplo brevioribus; calyce subcompresso, nervoso-angulato, bifido, antice inaequaliter 4-dentato, dentibus brevissimis acuminatis. *Schauer in DC. Prodr. XI. p. 568. n. 27.*

α. Latifolia: foliis ellipticis postice cuneato-attenuatis grosse serratis.

Stachytarpheta glabra Cham. in Linnaea VII. p. 250.

β. Angustifolia: foliis lanceolatis remotius et brevius serratis.

Arbuscula vel frutex 4—8-pedalis, trunco simplici inferne 2—4 pollices crasso, cortice cinereo laevi, ramis tortuosis comam corymboso-expansam struentibus, ramulis marginibus acutis a foliis decurrentibus insignitis, lateribus foliis oppositis subexcavatis. Folia basi margine transverso conjugata, patentia aut patula, interdum subcomplicata et recurva, siccitate nigrescentia, 2—3 uncias longa, in var. α. 9—12 lin., in var. β. 4—6 lin. circiter lata, serraturis argutis, acumine integerrimo. Spicae e foliis superioribus paullo tantum emersae, 1½—2 poll. longae, floribus interstitiis ipsis dimidio brevioribus distinctis basi foveolae rhacheos impressis superius patulis. Bracteae laeves, uninerves, obsolete ciliatae, calycem circiter dimidium adaequantes. Calyx nervis facialibus 2, lateralibus totidem, dorsali unico angulatus, ad apicem vel bifidus fissura postica profundiore vel antice subintegro, 4-dentatus, 5—6 lin. longus, ad limbi marginem puberulus, peracta anthesi superne contortus. Corolla infundibuliformis, calyce subduplo longior, coerulea, extus glabra, intus superne sericeo-puberula, ad germen annulo villoso. Stamina faucibus inferioribus inserta. Stylus exsertus. Fructus 2 lin. longus, brevissime apiculatus, fuscus, nitidus, coccis semiteretibus obscure striatus et superne areolatis, commissura albido-alutacea. — Similis quodammodo *St. trispicatae*, sed facilis distinctu.

In prov. Minarum montibus ferruginosis prope Villa-Rica, in monte Serra de Piedade, pr. Itabira do Campo: Sellow, Martius (Herb. Br. n. 1027), Pohl, Ackermann, Claussen, Riedel; prope Inficionado, Novembri; Lund; in prov. Bahiensis silvis Catingas in Serra do S. Antonio: J. Blanchet (n. 3126); in prov. Sebastianopolitana ad Tijucam et Timbopeva: Riedel. — Var. β. in prov. Minarum: Martius. Floret Februario — Aprili. ♄

21. STACHYTARPHA TRISPICATA Nees et Mart. fruticosa, glabriuscula; ramis teretiusculis subverrucosis; foliis membranaceis, oblongo-lanceolatis, basi integerrima in petiolum longiusculum attenuatis, acuminatis, crenato-serratis, penninerviis, venosis, subrugosis, supra nitidulis glabris, subtus pallidis opacis, reti obsolete-strigoso; spicis plerumque ternis, brevipedunculatis, brevibus, dense imbricatis, nitidis; rhachi angulata; bracteis lineari-lanceolatis, aristato-cuspidatis, firmis, margine scarioso-ciliatis, concavis, laxis, calyce argute plicato superne angulis piloso bifido sub-4-dentato brevioribus. *Schauer l. c. p. 568. n. 28.*

Stachytarpheta trispicata N. ab E. et Mart. in N. Act. Acad. Nat. Cur. XI. p. 70.

Frutex orgyalis, subdichotome ramosus, ramis subcinereis, lenticellis crebris albidis obsitis, ramulis alternatim compressis. Folia cum petiolo 2½—4½ poll. longa, 9—12 lin. lata, patentia, acumine integerrimo. Spicae ad apices ramulorum plerumque ternae, rarius singulae, sesqui — bipollicares interdum magis elongatae 4—6 unciarum longitudinem attingentes, crassiusculae, subcylindricae. Rhachis angulata, neque excavata. Calyx 6 lin. longus, antice brevius, postice longius fissus, lobis acuminatis, complicatis, inaequaliter bidentatis dentibus interioribus saepius obsoletis. Corolla amoene coerulea, infundibularis, 9 lin. circiter longa, extus scabriuscula; tubus curvulus; limbus brevis subaequaliter 5-lobus; fauces sericeae. Stamina faucibus inferioribus inserta. Stylus exsertus. Fructus cocci 3 lin. longi, semitereti-subulati obtusiusculi, dorso cinerei opaci striati et superius obsoletissime areolati, commissura atra nitida laevi. — Planta maxime insignis, cum nulla alia confundenda. *St. crassifoliae*, quacum l. c. collata est, neque ullo modo similis, neque affinis est.

In silvaticis prov. Bahiensis ad Tamburil et Valos: Pr. Max. Vidensis. ♄

22. STACHYTARPHA MARTIANA Schauer: fruticosa, glabriuscula; ramis alternatim subcompressis, tetragonis, submarginatis, tenuiter puberulis; foliis coriaceis oblongis, postice cuneato-attenuatis, sessilibus, breviter acuminatis, a medio inde dense acute serratis, penninerviis planis, utrinque viridibus pilis minutissimis raris appressis conspersis; spicis terminalibus, sessilibus, palmaribus, subgracilibus, strictis, nitidulis; floribus patulis laxe imbricatis, rhachi crassiuscula, angulata, subfoveolata; bracteis brevissimis, lato-ovatis, subacutis, ciliolatis; calyce subcompresso, angulato, superne plicato, truncato, 5-dentato, dentibus brevibus acutis. *Schauer l. c. p. 568. n. 29.*

Species perinsignis. Rami patentes, pennae scriptoriae fere crassitie, cortice helvolo nitido tecti, lateribus foliis alternis pube brevissima lentis ope percipienda induti, angulis margine filiformi subacuto notati. Folia patula, internodia superantia, 2½—4 poll. longa, 12—16 lin. lata, serraturis acutis approximatis, costa media valida subtus prominente, nervis multo tenuioribus. Spica 3—4-pollicaris, floribus basi foveolae rhacheos applicatis reliquo erecto patulis. Bracteae latoovatae vel subrotundae, subacutae vel obtusissimae, appressae, sesquilineam longae. Calyx 5 lin. longus, glaber vel pube quam maxime exili obsessus, substrigosus, facie plana costato-marginata costisque mediis binis notata, dorso ad nervum angulato in dentem reliquis breviorem exeunte. Corolla infundibuliformis, 9 lin. adaequans. Fructus obovato-oblongus, turgidus, acuminatus, duarum linearum longitudine, dorso nitidus fuscus, striatus et superius subfoveolato-areolatus.

In campis altis ad fluvium Itacambirussú Minarum novarum, prov. Minarum generalium: Mart. Floret Junio. ♄

23. STACHYTARPHA RHOMBOIDALIS Schauer: suffruticosa, caulibus teretibus, strictis, simplicibus, dense pubescentibus; foliis coriaceis, oppositis ternisve, erecto-patulis, obovato- vel subrhomboideo-ellipticis, basi lato-cuneata integerrima sessilibus, breviter acuminatis, medio margine grosse serratis, penninerviis, grosse venosis, utrinque scabriusculis reti pubescenti; spica terminali, subspithamaea, stricta, verticillata, confertiuscula, patentiflora, tenuissime puberula; rhachi teretiuscula; bracteis

subulatis, aristato-acuminatis, patentibus, calyce plus duplo brevioribus; calyce ancipite, sursum dilatato, truncato, antice brevissime 4-dentato. *Schauer in DC. Prodr. XI. p. 569. n. 30.*

Melasanthus rhomboidalis Pohl. Plant. Bras. icon. et descr. I. p. 78. t. 62.
Stachytarpheta rhomboidalis Walpers Repert. IV. p. 10. n. 32.
Melasanthus triphyllus Pohl. ibid. p. 79. t. 63.
Stachytarpheta triphylla Walp. l. c. n. 33.

Caules sesquipedales — pedales, pennae corvinae crassitie, cum rhachi pube brevissima et densissima canescentes. Folia modo approximata, internodia subaequantia vel excedentia, modo iisdem breviora, 1 — 2 poll. longa, 9 — 12 lin. lata, serraturis jam acutis aut breviter acuminatis jam obtusis quin subobsoletis, acumine dentem latum terminalem exhibente. Spica 3 — 6 poll. longa, verticillis 4 — 6-floris approximatis erecto patulis. Bracteae aridae, margine scariosae, canaliculatae. Calyx 6—8 lin. longus, ad apicem 2 lin. latus, tenuis, ad angulos herbaceo-vittatus, dentibus brevissimis acutis. Corolla subcylindrico-tubulosa, calycem dimidio fere excedens, limbo atropurpureo rotundato-5-lobato, lobis repando-denticulatis, tubo pallidiori interne faucibus usque infra staminum insertionem et in inferiori parte tubi velutino-canescens. Anthera ejusdem indolis ut in *Stachytarphis genuinis*; loculi membrana lata marginati; pollen idem ac in *Verbena*, extima membrana vero granulata. Stylus exsertus, sursum paullisper incrassatus; stigma capitatum. Fructus ignotus. — Inter specimina originalia, ad quae species supra citatus descripsit b. Pohlius, ne minimum quidem gravius discrimen est deprehendendum, neque plura ex auctoris descriptione satis profusa elucent.

In prov. Goyazensis montosis altioribus aridis ad S. Antonio de Montes Claros: Pohl. Floret Januario. ♄

24. STACHYTARPHA GLAUCA Schauer: suffruticosa, glauco-pruinosa; caule tereti striato, stricto, apice subdichotome-corymboso; foliis coriaceis, subrhombeo- v. obovato-ellipticis oblongisve, basi lato-cuneata sessilibus, acutis, subcartilagineo-marginatis, integerrimis vel antrorsum remote crenato-serratis, penninerviis, subvenosis, planis; spicis terminalibus alaribusve, laxe imbricatis, crassis, oblongis, acutis, nutantibus; rhachi teretiuscula; bracteis membranaceis, ovatis, acuminatis, substriatis, subtilissime ciliatis, brevibus; calyce submembranaceo, subclavato-tubuloso, ancipiti, superius utrinque tenuissime puberulo, antice brevissime late-4-dentato, postice exciso. *Schauer l. c. p. 569. n. 31.*

α. Serratifolia: foliis caulinis antice manifesto crenato-serratis, crenis remotiusculis obtusiusculis.

Melasanthus glaucus Pohl. Plant. Bras. ic. et descript. I. p. 81. t. 65.
Stachytarpheta glauca Walpers Repert. IV. p. 11. n. 37.

β. Subintegrifolia: foliis caulinis integerrimis vel obsolete crenatis.

Melasanthus integrifolius Pohl. l. c. p. 80. t. 64.
Stachytarpheta integrifolia Walpers Repert. l. c. n. 36.

Caulis 3 — 4-pedalis, pennae anserinae ad culmi *Phragmitis* crassitie, medullosus, inferne lignescens, superne herbaceus, sub pruina rubescens; internodia inferiora foliis longiora, superiora iisdem breviora; rami breves, fastigiati, floriferi. Folia patentia, 2 — 4 poll. longa, 1 — 1½ — 2 poll. lata, inferiora majora et rarius integerrima, saepius a medio antrorsum crenis subacutis breviter vel subobsolete serrata; costa media nervis lateralibus multo validior. Spicae bi- — tripollicares, floribus confertis patulis laxae, nutantes, basi foliorum pari ipsas semiaequante stipatae, subsessiles vel brevissime pedunculatae. Bracteae ovatae vel oblongae, in acumen attenuatae, disco herbaceo-vittatae, margine scariosae, 2½ lin. circiter longae. Calyx ancipiti-compressus, sursum sensim ampliatus, 6—7 lin. longus, apice 2 lin. latus, tenuis, viridulus, nitidus, superne coloratus, dentibus brevibus acutis: binis anticis, binis lateralibus complicatis, quinto postico in excisura sito obsoleto. Corolla tubuloso-infundibuliformis, calycem dimidio excedens, atropurpurea, extus glabra; tubo cylindrico; limbo brevi subrotundo-5-lobato; faucibus pube velutina canescentibus; filamentis et fertilibus et sterilibus barbatis. Stylus capillaris exsertus; stigma subpeltiformi-capitatum. Fructus 2½ lin. longus, lanceolato-ellipticus, coccis subcylindricis, obtusis, multistriatis, superne reticulatis, fuscis, commissura acuminato-lineari, albido-alutacea.

In campis prov. Goyaz, e. g. in graminosis ad Pillar; item in altis montosis graminosis in Serra S. Felis prope Rio Custodio: Pohl. Floret Majo — Junio, fructificat Julio — Augusto. ♄

25. STACHYTARPHA PACHYSTACHYA Mart. Mss. fruticosa; ramis tetragonis lanato-villosis; foliis ovato-oblongis, basi acuta integerrima in petiolum decurrentibus, acutis, grossiuscule serratis, utrinque hirsutie substrigosa canescentibus; spica terminali, sessili, palmari, conferta, crassa, cylindrica, obtusa; rhachi incrassata, subscrobiculata; bracteis rigidis, spathulatis in cuspidem subulato-aristatam coarctatis, striatis, margine dorsoque inferiori villosis, arcte imbricatis, calycem appressum subcomplanatum plicato-5-costatum inaequaliter 5-dentatum piloso-subhirsutum aequantibus et obtegentibus. *Schauer in DC. Prodr. XI. p. 569. n. 32.*

Frutex 1 — 3-pedalis, ramis e basi adscendente erectis vel subflexuosis. Folia 1½ — 2½ poll. longa, 9 — 12 lin. lata, penninervia, avenia, supra pilis deciduis demum scabra. Spica 2 — 3 poll. longa, digiti crassitie, bracteis undique imbricatis aequaliter cylindrica, apice obtuso cuspidibus rigidis setosa. Bracteae aridae, firmae, conspicue striatae, disco glabrae vel glabriusculae, margine et infera parte tecta albo-villosae, lamina 3 lin. longa, 1—1½ lin. lata, cuspide lineam adaequante. Calyx 5 lin. longus, membranaceus, costis herbaceis, dentibus breviter subulato-acuminatis complicatis inaequalibus, dorsali nempe lateribusque lato-ovatis, facialibus brevibus subulatis, post anthesin conniventibus. Corolla calycem dimidio-superans, mediocris amplitudinis et extus glabra, intus sparse villosula, coerulea, circulo faucem ambiente purpureo-coeruleo, fauce tuboque albidis; limbi lacinia suprema reliquis major, laterales paullo minores, infimae minimae, omnes oblongo-subrotundae. Stylus tubo aequalis. Fructus calyce antico latere fisso ipsoque duplo longiori insidens, 2 lin. longus, obovato-oblongus, obtusus, coccis dorso striato superne subreticulato atque commissura plana argute marginata laevique fusco-atris, nitidis. — Species spica crassa dense imbricata perinsignis.

Crescit in campis altis inter Rio Arassuahy et Arrayal de Piedade Minarum novarum, prov. Minarum generalium, Junio: Mart., Claussen; in humidis pr. Alegres, Septembri fructif.: Riedel; in prov. Piauhy et Goyaz: Gardn. (n. 3410). ♄

26. STACHYTARPHA HISPIDA Nees et Mart. fruticosa, subdichotoma, undique villo lanato-canescens; ramis teretiusculis; foliis ellipticis, basi integerrima cuneato-attenuata sessilibus, acutis, antice grosse et obtusiuscule serratis, subrugosis; spicis terminalibus, palmaribus, crassis, densis, patentifloris; rhachi scrobiculata; bracteis lanceolatis, cuspidato-acuminatis, laxis, calycem postice fissum antice breviter 4-dentatum subaequantibus. *Schauer l. c. p. 569. n. 33.*

Stachytarpheta hispida Nees et Mart. in Nov. Act. Acad. C. L. C. Nat. Cur. XI. p. 69.

Frutex 3 — 4-pedalis, ramis patulis rectis vel arcuato-adscendentibus, totus villo albido splendenti molli, neque rigido, indutus. Folia 1½—2½ uncias longa, medio 9—15 lin. lata, margine subrevoluta, multiplinervia, avenia, dente serraturis reliquis majore triangulari terminata, basi longe cuneata. Spicae terminales, fructiferae ramis lateralibus post anthesin demum enascentibus alares, ex omni

parte villosissimae, floribus inferne quidem excavatione rhacheos impressis superne vero patentibus laxe imbricatae et digiti minimi fere crassitie, 3—4 pollices longae, sessiles. Bracteae herbaceae, firmae, lineam latae. Calyx 5-costatus, 5 lin. circiter longus, dentibus brevissimis acutis. Corolla calyce dimidio longior, mediocris amplitudinis, ex schedis collectoris azurea, extus glabra, intus ad fauces barbata. Stylus corolla paullo longior. Fructus calyce unilateraliter fisso tunicatus eoque longe brevior, duabus lineis paullo longior, obovato-oblongus, nonnihil compressus, brevissime apiculatus, cocci dorso atrofuscis nitidis rugoso-reticulatis, commissura plana marginata inferne albido-granulatis. — Habitu et villositate similitudinem quandam habet cum *St. hirsutissima*, sed foliis, spica, bracteis, fructuque uberrime differt. Cum *St. dichotoma*, cui l. c. comparatur, nulla ei propior est affinitas, neque ulla cum *St. strigosa*, ad *Abenas pachyuras* nostras pertinente, quacum Sprengelius (Syst. Veg. Cur. post. p. 16) ex mero arbitrio eam confudit.

In campis ad Barra da Vareda, prov. Bahiensis: Princ. Max. Vidensis. ♄

§. 3. Subspicatae. Spicae breves subdigitales.

27. STACHYTARPHA AJUGAEFOLIA Schauer: fruticosa, subcanescenti-villosa; caule ramoso, ramis teretiusculis, villoso-hirsutis; foliis oblongis, postice cuneatis integerrimis, sessilibus, acutiusculis, margine revolutis, a medio inde crenato-serratis, multiplinerviis, venosis, rugosis, supra strigoso-hirsutiusculis, subtus canescenti-tomentosis; spicis terminalibus, subsessilibus, brevibus, cylindricis, laxe imbricatis, canescenti-hirsutis; rhachi angulata; bracteis *linearibus, ex apice truncato subulato-cuspidatis*, canaliculatis, herbaceis, margine scariosis, *calyce duplo brevioribus;* calyce suboblongo-tubuloso, subcompresso, plicato, *utrinque bifido, lobis acuminatis dente minuto auctis. Schauer in DC. Prodr. XI. p. 570. n. 38.*

Spica bipollicaris, densa. Calyx 8 lin. longus, subcompressus, satis argute plicatus, antice atque postice sesquilineae longitudine aequaliter fissus, lobis complicatis acuminatis singulis interne nervo paginae anticae breviter exserto dentatis. Corolla saturate coerulea (?), 9 lin. longitudine aequans; extus glabriuscula; tubus subgracilis, sursum paullo ampliatus, intus praesertim ad fauces pube subtili strigosa canescens, inferius usque ad verticem germinis villis inspersus; limbus ampliusculus, obliquus, 5-lobus, venosus. Stamina supra medium tubi inserta; inferiora fertilia; staminodia brevia, setiformia. Stylus breviter exsertus. Fructus deest. — Planta habitu foliisque sequenti admodum propinqua, sed indole bractearum, florum majorum et indumenti e pilis quidem ut in illa articulatis neque vero viscidis neque glanduliferis confecti aliena.

In Brasiliae prov. Minarum: Ackermann; in saxosis Serra de S. José, prov. S. Pauli, alt. 4000 ped., Junio: Riedel. ♄

28. STACHYTARPHA VISCIDULA Schauer: fruticosa, *subviscido-villosa*; caule teretiusculo, dichotomo, ramis submarginato-tetragonis; foliis oblongis, postice cuneatis integerrimis, sessilibus, acutis, margine revolutis, a medio inde crenato-serratis, multiplinerviis, lineato-rugosis, supra villoso-hirsutis, subtus tomento laxo canescentibus; spicis terminalibus, brevipedunculatis, brevibus, cylindricis, laxe imbricatis, *glanduloso-hirsutiusculis*; rhachi angulata subfoveolata; bracteis anguste *lanceolatis* attenuato-*acuminatis*, canaliculatis, herbaceis, margine scariosis, *calycem subaequantibus*; calyce tubuloso, plicato, *postice profunde fisso, antice inaequaliter 4-dentato-dentibus brevibus subacuminatis. Schauer l. c. p. 570. n. 37.*

Frutex bipedalis. Folia patentia 1—1½ poll. longa, antice 6—9 lin. lata. Spica florens pollicaris — sesquipollicaris, fructifera bipollicaris alaris, floribus bracteisque patulis, laxe imbricatis. Calyx 6 lin. longus, leviter compressus, antice 4-costatus 4-dentatus, dentibus lateralibus paullo majoribus mediis brevissimis, postice unicostatus, ad tertiam partem longitudinis fissus, totus villis articulatis glandulosis canescens. Corolla „laete coerulea" (Ried.), 8—9 lin. longa, subinfundibuliformi-tubulosa, extus glabriuscula, faucibus pube strigosa canescens, supra germen annulatim subvillosa; limbus subaequaliter 5-lobus. Stamina supra medium tubi inserta; superiora fertilia. Stylus exsertus. Fructus 2 lin. longus, coccis semiteretibus obtusis, dorso atrofusco obsolete areolato, commissura lanceolata albido-alutacea. — Proxima *St. commutatae,* sed pube subviscida, foliorum figura, bracteis, calyce corollaque majoribus bene distincta.

In locis montosis prov. Minarum, Novembri: Riedel; ad Cachoeira do Campo: Claussen, Mart. (Herb. n. 1044). ♄

29. STACHYTARPHA COMMUTATA Schauer: fruticosa, villoso-hirsuta; caule tereti, dichotome ramoso, fastigiato; foliis subrotundis, basi cuneato-attenuata sessilibus, obtusissimis, crenatis v. crenato-serratis, subseptuplinerviis, lineato-rugosis, supra strigoso-hirtis hirsutisve, subtus canescenti-tomentosis; spicis terminalibus, sessilibus, brevibus, laxe imbricatis, hirsutiusculis; rhachi angulata, subfoveolata; bracteis lanceolatis, acutis, cum calyce herbaceis eoque paullo brevioribus; calyce tubuloso, plicato, postice profunde fisso, antice inaequaliter 4-dentato, dentibus brevibus acuminatis. *Schauer l. c. p. 570. n. 36.*

Stachytarpheta villosa Cham. in Linnaea VII. p. 247., nec vero Melasanthus villosus Pohl.

Frutex videtur valde ramosus, satis robustus. Rami indumento denso patenti molli vestiti. Folia 1—2 poll. longa, lamina superne 6—14 lin. lata, supra (in sicco) atroviridia, margine revoluta, crenis modo rotundatis modo brevissime apiculatis. Spicae 6—8 lin. longae, florentes terminales, fructiferae alares, rhachi angulata demum obiter foveolata, bracteis calycibusque viridibus neque coloratis. Calyx anguste tubulosus, subcompressus, 5 lin. longus, antice 4-nervius et 4-dentatus, dentibus exterioribus majoribus complicatis interioribus saepius obsoletis, postice uninervius et fere usque ad medium fissus. Corolla laete coerulea, 7—8 lin. longa, anguste tubulosa, sursum paullo dilatata, extus pilis brevissimis rarisque obiter conspersa, intus ad fauces tenuissime sericea, supra germen annulo villoso praedita; limbus brevis subaequaliter 5-lobus, atropurpureus. Stamina supra medium tubi inserta; filamenta inferiora antherifera; superiora ananthera glabriuscula. Stylus exsertus. Fructus 2 lin. longus, brevissime apiculatus; cocci semiteretes, dorso atrofusco obsolete striati et areolati, commissura angusta helvolo-alutacea. — Species *St. villosae* nostrae sane proxima et quoad folia et habitum simillima, sed praeter alia jam bractearum et calycis indole uberrime distincta.

In subalpinis ferruginosis campis inter Pires et Villa Rica, prov. Minarum, Aprili — Martio: Mart., Schüch; in campis editis Serro Frio in monte Itambé etc., Junio: Mart.; in locis humidis, umbrosis, saxosis, montis Itacolumi, Augusto et Februario: Riedel, Lund, Sellow. ♄

30. STACHYTARPHA VILLOSA Schauer: suffruticosa, cano-villosa; caule tereti, superne ramoso; foliis subrotundis, basi cuneato-attenuata integerrima sessilibus, obtusissimis, crenatis, septuplinerviis, lineato-rugosis, supra villoso-hirsutis, subtus subtomentoso-villosis; spicis terminalibus, sessilibus, oblongis, laxe imbricatis; rhachi tereti villosa; bracteis membranaceis, obovato-oblongis, breviter acuminatis, striatis, cum calyce coloratis et villosulis eoque duplo brevioribus; calyce compresso, sursum dilatato, plicato, truncato, subaequaliter 5-dentato, dentibus brevibus retusis mucronatis. *Schauer l. c. p. 570. n. 35.*

Melasanthus villosus Pohl. Plant. Bras. ic. et descr. I. p. 76. t. 60.

Caulis pedalis, inferne nudus, superne dichotomo-fastigiatus, ramis dense foliatis apice floriferis. Folia patentia, 8—12 lin. longa, lamina superne 6 lin. lata, crenis grossiusculis rotundatis incisa.

SPICAE pollicares, confertae, floribus patulis. BRACTEAE adpressae, carina viridula, caeterum cum calyce rubescenti luteae et villis sparsis albis consitae. CALYX 6 lin. adaequans, apice 2 lin. latus, anceps, antice bi-, postice uniplicatus, plicis in dentes latiusculos apiculo brevi mucronatos excurrentibus. COROLLA calyce sesquilinea longior, subcylindrico-tubulosa, sursum paullo tantum ampliata, recta, extus glabra, intus ad fauces sericea, supra germen vero annulo villoso instructa; limbus atropurpureus subaequaliter 5-lobus, tubus pallidior. STAMINA fere ad medium tubi inserta; FILAMENTA pubescentia, superiora antherifera, inferiora ananthera; ANTHERAE fabrica generis. STYLUS exsertus.

In campis graminosis prov. Goyazensis, e. g. prope Cavalcante: Pohl. Floret Septembri. ♄

31. STACHYTARPHA LANATA SCHAUER: fruticosa, dichotoma, tota lana patente villosa atque canescens; ramis teretiusculis; foliis cordato-ovatis, sessilibus, acutis, grosse acute serratis, penninerviis lineato-rugosis, subtus subtomentosis candicantibus; spicis terminalibus, sessilibus brevibus cylindricis, arcte imbricatis, canis; bracteis lanceolatis, attenuato-acuminatis, calycem compressum 5-nervem bifidum acutilobum aequantibus. *Schauer in DC. Prodr. XI. p. 571. n. 39.*

Species ab omnibus longe diversa. FOLIA majora 9—12 lin. longa, basi 6—8 lin. lata, supra villis paginae viridi scabrae insidentibus laxioribus, subtus densis subtomentosis canis vestita. SPICA pollice brevior, pennae cygneae crassitie, bracteis firmulis interna pagina laevibus striatis externa calycibusque albo-villosis. CALYX 5 lin. longus, costis herbaceis tribus facialibus quintaque dorsali instructus, postice profundius quam antice fissus, lobis tenuiter acuminatis interne dente breviori auctis. COROLLA infundibuliformis, semipollicem longa, extus glabra, intus ut in reliquis hujus sectionis vestita. FRUCTUS 2 lin. longi, cocci subulato-semiteretes, perangusti, dorso striati et superius obsolete areolati.

Habitat in campis generalibus prov. Minarum: Mart. Floret Februario. ♄

32. STACHYTARPHA LYCHNITIS MART. Mss. fruticosa, prostrata, undique sericeo-lanata; ramis obsolete tragonis; foliis approximatis, ellipticis, utrinque acutis, brevissime petiolatis, margine revolutis, integerrimis vel antice crenato-serratis, penninerviis, lineato-rugosis; spicis terminalibus, ovoideo-oblongis, confertis, sessilibus, vix e foliis ambientibus emersis; bracteis membranaceis, lanceolatis acuminatis, concavis, striatis, sericeis, calyce compresso binervi inaequaliter bifido acutilobo paullo brevioribus. *Schauer l. c. p. 571. n. 40.*

FRUTEX demissus vel dichotomus, ramis procumbentibus apicibus adscendentibus, totus lana alba strigosa splendens. FOLIA crassiuscula, 8—10 lin. longa, 5—6 lin. lata. SPICAE semipollicares demum pollicares; rhachi angulata, vix foveolata. BRACTEAE tenuiter membranaceae, flavescentes, multistriatae, reliquis partibus minus vestitae. CALYX 5 lin. longus, virgineus tubulosus apice contracto bidentatus, corolla emergente antice brevius postice vero usque ad medium fissus, submembranaceus, nervis marginalibus in lobos ovatos acutos complicatos excurrentibus. COROLLA coccinea, infundibularis, 7 lin. longa; tubus subcylindricus sub fauce paullo ampliatus, exserta parte extus glanduloso-scabriusculus, intus praesertim in fauce sericeo-pubescens, ad germinis verticem vero villoso-annulatus. STAMINA in medio tubo; staminodia paullo inferiora setas applanatas satis longas et villosulas referentia. STYLUS exsertus. FRUCTUS 2 lin. longus, obtusus; cocci semiteretes a latere leviter compressi, dorso fusci 7—9-jugati, versus apicem areolati, commissura albido granulata.

In provincia Bahiensi, in altis Serra das Lages et Sincorá, nec non in campis editis ad Villa do Rio de Contas: Mart. Floret Octobri — Novembri. ♄

§. 4. CAPITATAE. Spicae confertae capitatae.

33. STACHYTARPHA LACUNOSA MART. Mss. fruticosa, superne dichotoma; ramis erectis, fastigiatis, obsolete tetragonis, lateribus alternis scabro-pubescentibus; foliis crassis, duris, subrotundis, basi integerrima cuneato-coarctata sessilibus, a medio inde grosse acute serratis supra scabris, subtus reti valde prominente scrobiculato-reticulatis hirtello-pubescentibus discoloribusque; spicis terminalibus ovoideo-capitatis, sessilibus, vix e foliis ambientibus emersis, confertis; bracteis firmis, lanceolatis, acutis, hirtulis, ciliatis, striatis, calyce quadrante brevioribus; calyce sursum sensim dilatato, compresso, plicato-5-costato, tenuiter pubescente angulis anticis substrigoso-hirtulo, truncato, 5-dentato, dentibus brevibus rotundatis. *Schauer l. c. p. 571. n. 41.*

FOLIA approximata, erecto-patula, 10 lin. circiter longitudine, 6—8 lin. latitudine metientia, modo plana modo concaviuscula, margine subcartilagineo dentibus patentibus triangularibus serrata, supra avenia pallide viridia setisque brevissimis antrorsis scabra, subtus areolis exiguis inter venas elevatas quasi exsculptis foveolata pubeque brevi micante subtomentosa venis denique glabrescentibus. SPICA florens 8 lin. circiter longa, fructifera alaris pollicem excedens oblonga. BRACTEAE firmae, siccae rigidae, margine submembranaceae. CALYX 4 lin. fere longus. COROLLA infundibuliformis, extus glabra; tubo calycem aequante, intus inprimis ad fauces subtilissime sericeo-puberulo supra germen annulo villoso instructo; limbo brevi, 5-lobo. STAMINA in medio fere tubo inserta; FILAMENTA brevissima puberula. STYLUS limbum adaequans. FRUCTUS cocci semiteretes, obtusi, 2 lin. longi, dorso fusci striate et a medio foveolato-areolati, commissura albido-alutacea.

In campis editis ad Villa do Rio de Contas, prov. Bahiensis interioris: Mart. Floret Septembri, Octobri. ♄

34. STACHYTARPHA SELLOWIANA SCHAUER: fruticosa, pube brevi densa glandulis commixta tomentosa; caule superne dichotomo; ramis obtuse tetragonis; foliis confertis, ellipticis oblongisve, postice cuneatis et integerrimis, sessilibus, acutis obtusisve, a medio inde crenato-serrulatis, penninerviis, venosis, planis; spicis terminalibus, subglobosis, sessilibus, confertis, erectis, glanduloso-pubescentibus; bracteis lineari-subulatis, acutissimis, margine scariosis, calyce subduplo brevioribus; calyce compresso, nervoso, bifido, lobis acuminatis subbidentatis. *Schauer l. c. p. 571. n. 42.*

Planta ex omni parte maxime insignis. RAMI erecto-patuli, foliis erecto-patulis subimbricatis dense obsiti. FOLIA 1—1¼ poll. longa, 6—8 lin. lata, subconcoloria, crenis exiguis aequalibus modo rotundatis modo acutiusculis. SPICAE florentes ad apices ramulorum, foliis supremis paullo longiores, nucis Juglandis minoris mole, confertiflorae, condensatae; fructiferae alares ovales vel oblongae. CALYX semipollicaris, breviter bifidus, costis superne paullo prominulis, anticis 4 in lobos brevi-acuminatos plerumque confluentibus, mediis rarius in dentes minimos porrectis. COROLLA saturate coerulea, infundibuliformis, exserta parte obscuriore; tubo subcylindrico, 9 lin. longo, externe glabro, interne praesertim ad fauces tenuiter sericeo-puberulo, supra germen brevi spatio villoso; limbo rotundato-5-lobato. STAMINA supra medium tubi inserta, FILAMENTA pubescentia capillaria, ananthera setiformia. STYLUS exsertus. FRUCTUS 2 lin. longus, compresso-ovatus, acutus, fusco-cinereus, coccis dorso striatis et ad apicem subareolatis, commissura helvolo-alutacea.

In Brasilia loco ignoto legit Sellowius; in saxosis Serra de S. José, prov. S. Pauli, alt. 4000 ped., Junio: Riedel. ♄

35. STACHYTARPHA DISCOLOR CHAM. fruticosa, glaberrima; caule tereti, erecto, superne dichotomo, subcorymboso, ramulis alternatim subcompressis; foliis coriaceis, ovatis oblongisve, sessilibus basi subcordata semiamplexicaulibus, acutiusculis,

margine scabro deflexo leviter crenato-serratis crenis mucronatis, supra lucidis, subtus pallidis opacis glanduloso-punctatis; spicis terminalibus, sessilibus, ovoideis laxe imbricatis, nutantibus, nitidis; bracteis membranaceis, trinerviis, lineari-subulatis, tenuiter acuminatis, patulis, calyce subduplo brevioribus; calyce membranaceo, compresso, superne plicato, postice fisso, antice truncato et inaequaliter 4-dentato, dentibus brevissimis mucronatis, mediis saepius obsoletis. *Schauer l. c. p. 571. n. 43.*

Stachytarpheta discolor Cham. in Linnaea VII. p. 251.

Species maxime insignis. Caulis sesquipedalis, pennae anserinae crassitie, inferne simplex, superne in ramos patentes apice iterum inter ramulos breves floriferos divisos deliquescens. Ramuli hornotini compressi, tenuiter marginati. Folia erecto-patula, ramealia inferiora $1\frac{1}{2}$—2 poll. longitudine, 9—12 lin. latitudine metientia, sursum decrescentia, crenis rotundatis medio vel antice subcartilagineo-mucronato-apiculatis leviter incisa, penninervia costa valida nervis patentissimis arcuatis marginem versus in venas solutis, supra atroviridia, subtus (in sicco) ochroleuca, praeter marginem laevia. Spicae fructiferae alares, florentes terminales ramulis subcorymbosis congestae, basi foliorum pari stipatae, 9—12 lin. longa, crassa; rhachis primum angulata torulis prominentibus, demum breviter scrobiculata. Calyx 5 lin. longus, costis inferne obsoletis, superne prominentibus, limbi margine tenuissime puberulo, dentibus brevissime ovatis mucrone brevi cuspidatis, lateralibus complicatis, fissura postica 1—$1\frac{1}{2}$ lin. longa. Corolla subhypocraterimorpha; tubo 7 lin. aequante subcylindrico, intus ad medium fere usque sericeo-puberulo, ad verticem germinis annulo villoso; limbo subaequaliter rotundato-5-lobo, lobis venosis. Stamina infra fauces inserta; staminodia glabra. Stylus tubum paullo excedens. Fructus duabus lineis paullo longior, turgide lanceolatus, acutus, coccis dorso fuscis nitidis obsolete striatis atque areolatis, commissura albido-alutacea.

In Brasilia, loco non indicato, legit Sellow. ♄

VIII. LIPPIA L.

Lippia *L. Houtt. Linn. Syst. Nat. ed. 1. (a. 1735.) et Gen. ed. 6. n. 781. (Cod. Linn. ed. Richt. p. 613.) Gärtn. de Fr. I. p. 266. t. 56. f. 2. L. C. Rich. in Michaux Flora bor.-amer. II. p. 15. Kunth in H. et B. Nov. Gen. et Spec. Pl. Aeq. II. p. 262. Jussieu in Ann. du Mus. VII. p. 70. et 75. Cham. in Linnaea VII. p. 213. sqq. Endl. Gen. Plant. sub n. 3684. Meisn. Gen. Pl. p. 290. (199.) Schauer in DC. Prodr. XI. p. 572.* — Blairia javanica *et* nodiflora *Gärtn. l. c. p. 265. t. 56.* — Zapania *Scop. Juss. l. c. p. 71. et 75. R. Br. Prodr. Nov. Holl. I. p. 514.* — Aloysia *Ortega et Palau Mss. ex Herit. Stirp. I. p. 21. Cham. l. c. p. 234.* — Riedelia *Cham. l. c. p. 241. t. 7. f. C.* — Dipterocalyx *Cham. l. c. p. 241. t. 7. f. D.* — Cryptocalyx *Benth. in Hook. Journ. of Bot. II. p. 52.*

Flores capitati vel spicati, singuli singula bractea suffulti. Calyx (parvus) membranaceus, tubulosus, bialatus v. bicarinatus aut ecarinatus, bifidus lobis magis minusve conspicue bidentatis et denique saepius bivalvis vel subaequaliter 4-dentatus, hirsutus aut villosus. Corolla tubuloso-infundibuliformis; tubus sursum ampliatus, interdum ventricosus; limbus obliquus planus vel inclinatus subbilabiatus, labio superiori integro aut bifido, inferiori trifido lobis vel subaequalibus vel medio majori. Stamina 4, corollae tubo inserta et inclusa, didynama; filamenta brevia; antherae biloculares, loculis parallelis adpositis rima hiante dehiscentibus. Germen biloculare, loculis uniovulatis; ovulo ad angulum internum basifixo, extrorsum anatropo. Stylus terminalis, brevis filiformis aut subcolumnaris; stigma citra apicem styli laterale, lineare, declive. Capsula dicocca, calyce bivalvi adhaerente vel integro tecta, subtecta vel nuda; pericarpium pergamentaceum vel durum immo interdum subosseum; cocci maturitate sua sponte secedentes aut cohaerentes, separabiles tamen, dorso laevi, commissura plana vel excavata granulata. Embryi cotyledones crassae, rostello infero brevissimo.

Herbae vel saepius frutices et suffrutices, loca campestria aprica et silvas aestu aphyllas amantes, erecti, procumbentes vel repentes, indumento aut villoso aut strigoso et aspero aut glanduloso-viscido praediti, saepissime glandulis punctiformibus oleo aromatico scatentibus sub indumento conspersi aut iisdem partim vel omnino dense obducti et tum siccitate ferruginosi. Caules ramique tetragoni. Folia opposita vel verticillata, simplicia, penninervia, basi saepius triplinervi, plerumque nervis venisque supra impressis lineata et venoso-rugosa, saepius reti crasso subtus foveolata, crenata v. serrata nec nisi rarissime integerrima, compluribus perennia, paucis iisque campos aestu crematos habitantibus annua. Inflorescentia vel simplex axillaris, vel composita terminali-paniculata. Capitula in multis densissima hemisphaerica v. subglobosa v. tetragona, per anthesin paullo relaxanda et elonganda, in aliis per varios transitus sensim in spicas laxas et racemos flaccidos abeuntia. Bracteae imbricatae, herbaceae aut membranaceae, concavae vel complicato-carinatae et interdum basi connatae, saepius pallidae calyceque plerumque paullo majores, in quibusdam magnae subpetaloideo-coloratae, semper sub fructu persistentes. Flores plerumque sessiles, in racemosis vero breviter pedicellati, parvi quin perexigui, paucis majusculi. Calyx plerumque dense villosus, fructui adhaerens nec nisi rarissime ante ejus maturitatem abolescens. Corolla alba, lutescens aut rubescens, tubo recto vel inclinato ad staminum insertionem ventricoso. Capsula subglobosa vel oblonga, opaca, rarius nitida, saepissime parva, cocco altero saepe tabescente.

SPECIERUM DISPOSITIO.

Sectio I. *Racemi vel spicae laxi. Calyx inaequaliter 4-fidus.* ALOYSIA. Spec. 1 — 5.

Sectio II. *Capitula densa tetraquetra, pedunculata, gemina — plurima axillaria.* GONIOLIPPIA. Spec. 6 — 21.

Sectio III. *Capitula densa plurifariam imbricata, saepius squarrosa. Calyx compressus, bicarinatus vel bialatus, longe ciliatus, breviter bifidus.* DIPTEROCALYX. Spec. 22.

Sectio IV. *Capitula densa plurifariam imbricata. Bracteae neque magnae neque post anthesin auctae. Calyx brevitubulosus membranaceus.* ZAPANIA. Spec. 23 — 57.

§. 1. Capitula axillaria. Axilliflorae. Spec. 23 — 44.

§. 2. Capitula densa terminali-paniculata. Paniculatae. Spec. 45 — 50.

§. 3. Capitula adulta subspicata vel subracemosa, laxa, corymboso-paniculata. Corymbosae. Spec. 51 — 57.

Sectio V. *Capitula magna, subglobosa, aequaliter imbricata. Bracteae membranaceae, latae, petaloideae, purpurascentes post anthesin demum conspicue auctis.* RHODOLIPPIA. Spec. 58 — 64.

Sectio I. ALOYSIA Ort. l. c.

Racemi vel spicae subverticillati, laxi, graciles, terminales et axillares vel in paniculas aut axillares aut terminales collecti. Bracteae exiguae, saepe caducae. Calyx subaequaliter 4-fidus, costis dentibusque saepius herbaceis.

1. LIPPIA CITRIODORA Kunth. ramis laevibus ramulisque scabriusculis striatis; foliis verticillatis, ternis quaternis, patentibus, lanceolatis, breviter petiolatis, utrinque acutis, integerrimis, interdum medio margine serratis, supra margineque scabris, subtus dense glanduloso-punctatis; spicis verticillatis, axillaribus vel in paniculam terminalem nudam dispositis; calyce tubuloso, striato, cum rhachi pubescente, subbilabiato, dentibus brevibus acutis. *Schauer in DC. Prodr. XI. p. 574. n. 8.*

Lippia citriodora H. B. Kth. Nov. Gen. et Sp. II. p. 269. Kunth. Synopsis II. p. 56.

Aloysia citriodora Ortega et Palau Diss. Mss. ex Heritiero l. c.

Verbena triphylla Herit. Stirp. Nov. I. p. 21. t. 11.

Zapania citriodora Lam. Illustr. I. p. 59.

Frutex ob folia odore suavi citreo pollentia in hortis vulgaris.

Prope Montevideo, in Brasiliae olim prov. Cisplatina legit Ph. Commerson teste Herit. l. c. Ceterum crescit in terris Chilensium et Bonariensium: Dombey et Ruiz; in cultis Peruviae prope Lima et Guayaquil: H. et B. ♄

2. LIPPIA POLYGALAEFOLIA Steud. Nomencl. ramulis subvirgatis, striatis, subhirtello-pubescentibus; foliis approximatis oppositis ternisve, erecto-patulis subimbricatisve, subcordato-ovatis, sessilibus, acuminatis, uninerviis, integerrimis, margine reflexis, supra lucidis scabris subtus nitidis et praeter nervum scabrum glabris; racemis axillaribus solitariis, ad apices ramulorum subcorymbosis, longe pedunculatis, subaequalibus rectis laxis; calyce subtubuloso-campanulato hirsuto, dentibus brevibus ellipticis acutis. *Schauer l. c. p. 574. n. 7.*

Aloysia polygalaefolia Cham. in Linnaea VII. p. 236.

Rami pennae anserinae aut corvinae crassitie, defoliati, teretes, cicatricibus dentiformibus exasperati; ramuli saepe conferti. Folia 4—6 lin. longa, 2 — 3 lin. lata. Racemi subquadripollicares, recti, firmi, floribus suboppositis subverticillatisve approximatis subaequales, rhachi filiformi hirtella calycibusque pilis patentibus hirsutis canescentes, corollis majusculis (2½ lin. longis) infundibuliformibus facie limbi villosulis ornati. Bracteae lanceolatae, cuspidato-acuminatae, calycem subaequantes. Stylus calyce longior; stigma oblique capitatum, emarginato-bilobum.

In Brasilia (?) aut in Uruguay legit Sellow. ♄

3. LIPPIA LYCIOIDES Steud. Nomencl. ramis brachiatis, lentis, subtetragonis; ramulis pube pulverulenta canis, subspinescentibus; foliis oppositis, elliptico- vel lanceolato-oblongis, in petiolum attenuatis, obtusis apiculatis acutisve, margine reflexis revolutisve, integerrimis vel a medio remote serratis, uninerviis, supra scabritie calloso-punctatis, subtus glanduloso-punctatis tomentoque alphitoideo raso glaucis; racemis axillaribus solitariis, ad apices ramulorum subpaniculatis, subflaccidis, interrupte subverticillatis; calyce campanulato 5-costato, tubo hirsute villoso, dentibus subulatis hirtis. *Schauer l. c. p. 574. n. 6.*

Tab. nostra XXXVI.

Aloysia lycioides Cham. in Linnaea VII. p. 237.

Aloysia floribunda Martens et Gal. Bull. de Brux. XI. p. 320. (fide spec. a cl. Mart. comm.)

Verbena ligustrina Lag. Nov. Gen. et Spec. p. 18.

Verbena gratissima Hook. et Gill. in Hook. Bot. Misc. I. p. 160.

Frutex ramosissimus. Folia coriacea cum petiolo latitudine laminae breviore pollicem circiter longa, 3 — 4 lin. lata, plerumque integerrima, interdum vero, praecipue in turionibus vegetis, margine superiori grosse acute serrata vel dentato-serrata eaque saepius magis glabrata. Racemi verticillis florum approximatis confertiusculi, 2 — 3 poll. longi, pedunculo semipollicari — pollicari rhachique tomento hirtello canescentibus. Bracteolae ovatae acuminatae calyce breviores deciduae. Calyx lineam longus, subter pube undique punctato-glandulosus. Corolla sesquilineam longa, extus glabra, fauce laxe villosa. Stylus delapsa corolla paullo ex calyce exsertus. Fructus glaber, brunneus, nitens, calyci inclusus.

In Brasilia meridionali, praesertim in provincia olim Cisplatina, pluribus locis legit Sellow; in campis editis Minarum occidentalium (Sertão dictis), Augusto: Mart.; in Bonaria, in montosis ad Mendozam, ubi ex cl. Gillies ab incolis Cedron *appellatur: Gill.; in Mexico: Gallioti.* ♄

4. LIPPIA CHAMAEDRYFOLIA Steud. Nomencl. ramulis virgatis, tetragonis, pubescentibus; foliis oppositis, brevissime petiolatis, ovatis, acutis, grosse subinciso-serratis, margine revolutis, supra impresso-lineatis nitidis scabris, subtus nervosis venosisque ac tomento brevi appresso canescentibus; racemis ad apices ramulorum axillaribus solitariis, rectiusculis, longe pedunculatis, gracillimis, interruptis; calyce ovato subvilloso-hirsuto, dentibus brevibus ovatis acuminatis. *Schauer l. c. p. 573. n. 5.*

Aloysia chamaedryfolia Cham. in Linnaea VII. p. 234.

Verbena dentata Visiani, Orto bot. di Padova p. 150.

Frutex 4 — 5-pedalis, gracilentus, ramificatione laxa subdichotoma patente. Folia semipollicem — pollicem longa, basi 4 lin. lata et duplo majora, internodia subaequantia vel iis breviora. Racemi 3 — 5 pollicares, rhachi filiformi pubescente. Flores brevissime pedicellati, patentissimi, subopposti et plures quasi verticillati, verticillis interstitiis satis distinctis. Bracteae perexiguae, cuspidatae. Corolla lilacina, sesquilineam longa, extus superne strigoso-pubescens, limbi facie villosula. Stylus calycem aequans; stigma subunilaterale, oblique capitatum. Fructus exacto *Lippiarum*, oblongus, sua sponte bipartibilis, apice puberulus, calyce persistenti integro inclusus.

In campis Brasiliae meridionalis et forte civitatis Uruguay legit Sellow; floret Novembri. ♄

5. LIPPIA URTICOIDES Steud. Nomencl. ramis strictis, teretiusculis, glabris; foliis membranaceis, oppositis, ovatis oblongisve, in petiolum attenuatis, acutis, crenatis serratisve, penninerviis, venosis, rugulosis, supra subcalloso-asperis, subtus

tomentoso-pubescentibus canescentibusque; racemis ad basin ramuli axillaris novelli racemosis vel paniculatis, vix pedunculatis, laxis, elongatis flaccidis; calyce tubuloso inferne piloso-hirsuto, semiquadrifido, dentibus subulato-cuspidatis hispido-scabridis. *Schauer in DC. Prodr. XI. p. 573. n. 1.*

Verbena virgata Ruiz et Pavon. Flor. Peruv. I. p. 20. t. 32. f. 6. (fide spec. Ruiz in Herb. Berol.)

Zapania virgata Poir. Enc. méth. VIII. p. 845.

Priva virgata Sprgl. Syst. II. p. 753. n. 5.

Aloysia virgata Juss. Ann. du Mus. VII. p. 73. (nomen). Pers. Syn. II. p. 139. n. 2. Cham. l. c.

Aloysia urticoides Cham. in Linnaea VII. p. 238. (nomen triviale recentius sed aptius retinendum censui.)

Arbuscula 15 — 20-pedalis aut frutex 4 — 6-pedalis, ramis obsoletissime tetragonis, glabris, cinereis, lenticellis crebris consitis, spicis onustus *Urticae* v. c. *dioicae* haud omnino dissimilis. Folia probabiliter quotannis decidua, adulta 3 poll. circiter longa, sesquipollicem lata, supra callis verruciformibus murice dein abolescente munitis creberrimis aspera, subtus magis minusve canescentia, margine modo leviter rotundato-crenata, modo crenis acutioribus et profundius incisis inaequaliter serrata. Racemi vel ad basin ramuli axillaris apice frondescentis in axilla squamae singulae, racemoso-digesti, vel fronde abortiva paniculam axillarem exhibentes, gracillimi, longius brevius exserti, subnutantes, fere a basi floribus sparsis suboppositis subverticillatisque laxe consiti; ramuli et rhachis pubescentes; bracteae lanceolato-tubulatae calycem fere aequantes hispido-scabridae. Calyx angustus, levissime deorsum curvatus, dentibus longis tenuibus erecto-patulis, limbum corollae fere tangentibus. Corolla alba, odorata, sesquilineam longa, extus glabra, limbo circa faucem cum hac ipsa villosulo. Stylus calyce paullo brevior; stigma ad apicem laterale. Fructus parvus, laevis, laete fuscus, coccis lineari-semiteretibus.

In silvis aestu aphyllis, in prov. St. Pauli, e. g. in umbrosis ad Taubaté et Lorena, Oct.: Riedel, Lund (n. 818); in prov. Rio de Janeiro inter frutices circa Ponta, Magé et Soumidouro, Sept.: Pohl: nec non ad Cabo Frio: Maxim. Princ. Vidensis; in prov. Soteropolitana prope Bahiam: Blanchet (n. 1850, 1548 et 329); et prope Caiteté, Septembri: Riedel; in prov. Minarum in Barra do Rio das Velhas: Sellow; alibique: Claussen (n. 368): in prov. Goyazana: Gardner (n. 3402); in Boliviae prov. Chiquito: Alc. d'Orbigny; et in Peruvia ad Pozuzo: Ruiz. ♄

Sectio II. GONIOLIPPIA.

Capitula parva subspicata, paullo elonganda, bracteis decussatis complicato-carinatis et quadrifariam imbricatis tetraquetra, pedunculata, axillaria, gemina plurima, foliis summis diminutis saepius paniculam racemiformem interrupte verticillatam struentia. — Flores omnium perexigui.

6. LIPPIA RUBIGINOSA Schauer: fruticosa, ramulis patentibus, tetragonis, tomentoso-scabris; foliis oppositis, oblongis, in petiolum productis, crenato-serrulatis, penninerviis, lineato-rugosis, supra strigoso-puberulis, subtus subferrugineo-canescentibus tomentosis; pedunculis pluribus, flaccidis, folio brevioribus; capitulis tetraquetro-ovoideis; bracteis membranaceis, lato-ovatis, acutis, laxe imbricatis, tenuiter glanduloso-pulverulentis puberulisque, ciliatis, tubo corollae brevioribus. *Schauer l. c. p. 574. n. 9.*

Formae insigniores hae sunt:

α. Dives: foliis majoribus simulque magis planis, obtusis, subtus inter nervos laterales prominentes venosis pubeque exili tomentosis magisque ferrugineis; pedunculis plerumque quaternis-octonis.

β. Pauper: foliis minoribus, plicato-rugosis, acutis, nervis subtus approximatis una cum areolis pube hirtella canescentibus; pedunculis plerumque geminis.

Ramuli stricti, cinnamomei, floribundi. Foliorum majorum lamina pollicem circiter longa, 4 lin. lata, supra viridis, subtus pilis brevissimis viridi-canescens, glandulis indumento subjectis denique rufescens, nervis venis petiolo trilineari pedunculisque pube densa brevi eaque modo appressa modo hirtella tectis. Pedunculi 6 lin. longi, subseni, filiformes, nutantes v. deflexi. Capitula primum ovoidea, deinceps magis elongata subcylindrica tetraquetra; bracteae stramineae, margine carinaque ciliatae. Corolla parva, siccando virescens, limbo undulato-crispo.

Habitat in Brasilia prov. Minarum generalium: α. prope Ouro-preto, in saxosis ferruginosis, Decembri: Lund, Sellow (loco ignoto); β. in provincia Minarum loco haud annotato: Schüch et Ackermann. ♄

7. LIPPIA SIDOIDES Cham. fruticosa, innovationibus inflorescentiisque subsericeo-canescentibus; ramulis subtetragonis, patulis, glabrescentibus; foliis oppositis ternisve, oblongis ovatisve, obtusis acutisque, serrulatis, margine revolutis, basi cuneata integerrima in petiolum brevem attenuatis, lineato-subrugosis, supra viridibus strigilloso-pubescentibus, subtus pallidis hirsutiusculis; pedunculis axillaribus geminis — senis, flaccidis; capitulis tetraquetro-ovoideis; bracteis membranaceis, laxe imbricatis, ovatis, acutis, complicatis, tubum corollae aequantibus, pallidis totisque inprimis vero carina et margine pilosis. *Schauer l. c. p. 575. n. 10.*

Lippia sidoides Cham. in Linnaea VII. p. 224.

Frutex robustus, ramis tetragonis cinereis, ramulis floribundis hirtellis. Folia magnitudine varia, pollicaria — tripollicaria, basi triplinervia, supra pilis brevibus appressis strigillosa, demum scabrida, subtus pallida opaca et in nervis venisque prominentibus inprimis molliter pilosa, utrinque glandulis micantibus consita. Pedunculi petiolo jam longiores, jam breviores, inter se pro evolutionis gradu inaequales. Spicae confertissimae, 3 — 4 lin. longae. Calyx lineam longus, tubum corollae basi laxe ambiens. Corolla alba, faucibus flavis, extus subhirtella; tubus gracilis, $2\frac{1}{2}$ lin. longus, sursum paullo ampliatus ibidemque staminifer; limbi diameter sesqui — bilinearis; lobi rotundati margine crispati.

In prov. Rio grande do Sul prope urbem S. Luciae et circa Sebastianopolin prov. S. Pauli: Pohl; prope S. Ignacio et Buen-Retiro prov. Rio de Janeiro: Sellow; in prov. Minarum in campis desertis retro flumen Jequetinhonha (Serro Frio) et in ruderatis ad fl. Sapucahy pr. praedium S. Barbarae: Martius, Vauthier (n. 411), Raven, Claussen (n. 883); nec non ad ripam fluvii das Velhas dicti, Novembri: Riedel. ♄

8. LIPPIA ORIGANOIDES H. B. Kth. fruticosa; ramulis subtetragonis strictis cum pedunculis hirto-tomentellis pubescentibusve; foliis oppositis, oblongis, obtusis v. acutiusculis, crenulatis, basi acuta integerrima in petiolum abeuntibus, lineatis, rugosis, supra hirtis demumque scabris, subtus incano-tomentosis; pedunculis axillaribus, quaternis — ternis, flaccidis; spicis tetraquetro-ovoideis; bracteis membranaceis basi arcte imbricatis, late ovatis, acutis, complicatis, sericeo-hirsutiusculis, ciliatis, tubo corollae paullo brevioribus. *Schauer l. c. p. 575. n. 11.*

Lippia origanoides H. B. Kth. Nov. Gen. et Spec. um. II. p. 267.

Lippia elegans Cham. in Linnaea VII. p. 225.

Frutex 4 — 6 pedalis, gratissimo aromate excellens, habitu et inflorescentia *L. sidoidi Cham.* similis, sed foliorum figura et indumento (ceterum variabili) bene distinctus. Folia basi triplinervia nervo

intermedio superne, nervis secundariis infimis autem extrorsum pinnatis, sesquipollicaria, semipollicem lata, petiolo 3 lin. longo, apices versus decrescentia, subter pube utrinque glandulis minutissimis copiosis adspersa. PEDUNCULI petiolo longiores, 3—6 lin. longi. SPICAE pallidae, florentes 4 lin. circiter longae; BRACTEAE carina excurrente subacuminatae, apicibus patulae. CALYX bifidus, 4-denticulatus, laxus, pubescens, lineam fere longus. COROLLA parva, alba, extus pubescens; tubus 2 lin. longus, medio ampliatus, rectiusculus; limbus parvus velutinus, inaequaliter 4-lobus, lobis superioribus rotundatis brevibus, infimo porrecto retuso.

In fruticetis montanis siccis, prov. Minarum, e. gr. prope Villa Rica, Sept.: Sellow, Riedel; circa Cachoeira do Campo, Aprili: Claussen (n. 1037); ad Correa et Formigas: Pohl; et in prov. Goyacensi, in monte Serra do Caxorro: Pohl. Frequens praeterea in montosis siccis Venezuelae: H. et Bonpl., E. Otto. ♄

9. LIPPIA AFFINIS SCHAUER: fruticosa; ramulis teretiusculis, tomentosis; foliis oppositis, ovatis, acutis, basi rotundatis subcordatisve, petiolatis, crenatis, penninerviis, rugosis, supra holosericeo-subtus incano-tomentosis; pedunculis axillaribus aggregatis flaccidis bracteisque pulvereo-glandulosis incano-villosis; capitulis tetraquetro-ovoideis, folia semiaequantibus; bracteis viridibus, ovatis, complicato-acuminatis, acumine inflexis, patulis, tubum corollae aequantibus. *Schauer in DC. Prodr. XI. p. 576. n. 14.*

FOLIORUM majorum lamina 1¼ poll. longa, 8 lin. lata, petiolo tertiam partem laminae aequante; tomentum utriusque paginae splendens. *Lippiae microphyllae* accedit capitulis et fere indumento, recedit tamen ab ea foliorum figura et magnitudine. *L. origanoidi* primo intuitu similis apparet, differt vero bracteis et foliis basi rotundatis.

In Brasilia legerunt Schüch et Riedel, loco natali non indicato. ♄

10. LIPPIA SALVIAEFOLIA CHAM. fruticosa; ramulis virgatis subtetragonis inflorescentiisque subpulvereo-glandulosis et hirtello-tomentosis; foliis oppositis, petiolatis, ovato-oblongis, acutis apiculatisve, basi rotundatis, crenulatis, penninerviis, rugosis, supra pubescenti-hirtellis, subtus tomento hirtello denso canescentibus; floralibus superioribus diminutis; pedunculis axillaribus aggregatis, flaccidis, supremis folium excedentibus; capitulis tetraquetro-subglobosis; bracteis membranaceis, lato-ovatis, acuminatis, villoso-ciliatis, patentibus apice complicato recurvo, tubo corollae brevioribus, infimis connatis. *Schauer l. c. p. 576. n. 15.*

Lippia salviaefolia Cham. in Linnaea VII. p. 227.

FRUTEX 3—6 pedalis. FOLIA ramea bipollicaria, pollicem lata, minora majoraque, petiolo 3—4-lineari, sursum sensim decrescentia, floralia superiora valde diminuta; tomentum paginae inferioris laxum; nervi supra impressi, subtus prominentes, secundarii utrinque 7—9. INFLORESCENTIA foliis fulcrantibus diminutis saepius racemum compositum verticillatim interruptum, vel, ramulis floriferis ex inferioribus axillis progredientibus, paniculam exhibens. CAPITULA parva, rhachi 3 lin. circiter metiente, in statu sicco cum floribus virescentia. PEDUNCULI filiformes, 4—5 lin. longi, patuli et reflexi. CALYX minutus compressus, bifidus lobis brevissime bidentatis, pubescens et ciliatus. COROLLA alba, siccando virescens, extus pubescens; limbus parvus, lobis valde inaequalibus, majoribus subquadratis crenulatis margine crispis.

In fruticetis camporum prov. S. Pauli, e. gr. ad S. Carlos, Januario: Riedel, Lund, Sellow, Raven; et circa Cujabá prov. Matto-Grosso: Patricio da Silva Manso. (Mart. Herb. n. 1032.) ♄

11. LIPPIA VELUTINA SCHAUER: fruticosa; ramulis subtetragonis inflorescentiisque subpulvereo-glandulosis, appresso-tomentosis; foliis oppositis, ovato-oblongis lanceolatisve, acutis apiculatisve, crenulatis, basi acuta in petiolum contractis, penninerviis, sublaevibus, supra velutinis, subtus tomento brevissimo denso canescentibus; pedunculis axillaribus aggregatis, flaccidis, petiolo longioribus; capitulis tetraquetro-subglobosis; bracteis subherbaceis, lato-ovatis, acuminatis, villoso-ciliatis, patentibus apice complicato recurvo, tubo corollae brevioribus, infimis connatis. *Schauer l. c. p. 576. n. 16.*

FOLIA inferiora ramulorum 2—3 poll. longa, supra basin 9—15 lin. lata, sursum sequentia paullatim decrescentia, summa tamen floralia quoque pollice longiora, petiolo 3—4 lin. longo; omnia versus apicem nonnihil attenuata, in summo apice brevissime apiculata, subtus tomento densiori appresso incana; nervi secundarii utrinque 9—11, supra vix impressi, subtus prominentes, areolis interjectis venosis quidem neque vero bullatis. PEDUNCULI 4—6 lin. longi. CAPITULA diametro 3 lin. circiter metientia, fructifera magis elongata. BRACTEAE canescentes, rite tetrastichae, infimae paullo majores. CALYX brevis, ovatus, inaequaliter 4-dentatus, hirtellus, ciliatus. COROLLAE (siccando viridescentis) tubus 2 lin. longus, leviter curvatus, sub fauce ventricosus ibidemque cum dorso limbi pubescens; limbi lobi rotundati inaequales; inferiori paullo majori subquadrato, retuso, mucronato, margine undulato. FRUCTUS calyce persistente, nec diphyllo-fisso, arcte inclusus, ellipsoideus, grani miliacei fere magnitudine, fuscus, nitens, carpidio plerumque unico tantum perfecto, altero rudimentario. — Proxime affinis *L. salviaefoliae*, sed distincta statura validiore, foliis figura alienis, magis elongatis, utrinque acutis, haud rugosis, indumento brevissimo appresso, neque laxo vestitis, ramealibus et subfloralibus majoribus.

In prov. Goyacensi, e. gr. ad S. Isidro et Corallinho: Pohl; in monte Morro do Ernesto prope Cujaba, prov. Matto grosso: Aprili: Manso. (Mart. Herb. n. 1024.) ♄

12. LIPPIA GRATA SCHAUER: ramulis copiosis gracilibus, strictis, patentibus, pubescentibus; foliis oppositis, petiolatis, ovatis, acutiusculis, basi rotundatis subcordatisve, crenatis, quintuplinerviis nervo medio pinnato, rugulosis, supra dense velutinis, subtus tomento appresso incanis glandulisque sub tomento absconditis micantibus; pedunculis axillaribus aggregatis, flaccidis; foliis brevioribus; capitulis tetraquetro-ovoideis; bracteis herbaceis, ovatis, acutis, imbricatis, basi connatis, incano-subvillosis, tubo corollae brevioribus. *Schauer l. c. p. 576. n. 17.*

Innovationes sericeo-hirsutiusculae. FOLIA ramea inferiora pollicem circiter longa, basi semipollicem lata, sursum decrescentia capitula tamen semper excedentia, subtus dense obsita (cum pedunculis, bracteis et corollae tergo) glandulis sessilibus minutissimis oleo aromatico scatentibus pube primum plane velatis deinceps magis conspicuis, odore grato pollentia, siccitate rufescentia; pubes ipsa omnino eglandulosa. PEDUNCULI 3 lin., capitula anthesi incipiente 2 lin. longa. BRACTEAE totae, potissimum vero carina et margine villoso-subhirsutae. CALYX oblongus, brevissime 4-dentatus, pubescens. COROLLAE tubus rectus, 2 lin. longus, supera parte e bractea emersus, medio ventricosus et pubescens; limbi (siccando nigrescentis) lobus infimus subquadratus, retusus, mucronatus. — Species indumento denso velutino glandulis copiosissimis interstincto et bracteis omnibus per paria connatis ab affinibus eximie distincta.

Crescit in pascuis et sepibus prov. Bahiensis, e. gr. da Villa Nova da Rainha: Mart. Floret Martio. ♄

13. LIPPIA GRACILIS SCHAUER: ramulis gracilibus tetragonis, sulcatis, pubescenti-tomentosis; foliis (parvis) oppositis, ovatis ovalibus oblongisve, obtusis acutisve, basi rotundata in petiolum contractis, crenatis, penninerviis; venoso-*reticulatis rugosisque, supra viridibus subtiliter velutinis, subtus pallidis punctato-glandulosis et tenuissime tomentosis*; pedunculis axillaribus pluribus flaccidis folio brevioribus; capitulis tetraquetro-ovoideis-oblongisve; bracteis membranaceis ovatis, acutiusculis,

imbricatis villisque connexis, basi connatis, subtiliter *glandulosis, carina margineque* villosis, tubo corollae brevioribus. *Schauer in DC. Prodr. XI. p. 576 n. 18.*

FOLIA magnitudine valde inaequalia; lamina majorum 6—8 lin. longa, 4—5 lin. lata, minorum 3 lin. longa, sesquilineam lata, tenuis, insigniter reticulata, subtus demum rufescens; petiolus triente laminae longior. PEDUNCULI gemini et quaterni. BRACTEAE tenuissime puberulae et glandulosae, margine, carina et tergo quatenus ab inferioribus teguntur albo-villosae. COROLLA parva. ODOR totius plantae amoenus, fere *Thymi*.

Crescit in prov. Bahiensi et Pernambucensi, in camporum sepibus, e. g. ad Joazeiro: Martius. Floret Aprili. ♄

14. LIPPIA GLANDULOSA SCHAUER: ramosissima; ramulis tetragonis pubescenti-hirtellis, junioribus cum foliorum tergo bracteis corollaque pulverulento-glandulosis; foliis parvis, oppositis, ovatis oblongisve, in petiolum productis, obtusis vel acutiusculis, crenatis, penninerviis, valde rugosis, supra pube rara molli conspersis, subtus canescenti-tomentosis reti hirsutiusculo; pedunculis geminis — ternis, folium superantibus; capitulis tetraquetro-ovoideis; bracteis pallidis, ovatis, acuminatis, imbricatis, acumine complicato subrecurvis, margine carinaque villosis, tubum corollae aequantibus. *Schauer l. c. p. 577. n. 19.*

RAMI ramulique fusci, peridermate illorum demum lacinioso. RAMULI terminales graciles, virgati, inflorescentiis ornati. FOLIA parva, sursum decrescentia, inferiora semipollice vix longiora tribusque lineis latiora, utrinsecus nervis secundariis suboctonis praedita, subtus foveolata et glandulis resinosis micantibus subfarinosa et candicantia; juniora in tota pagina subhirtella, adulta solo in reti pubescentia, supra demum detersa neque scabra; pubes ipsa eglandulosa. PEDUNCULI filiformes, pubescentes, 4 lin. circiter longi, capitula ultra folium sustendens exserentes. CAPITULA ineunte anthesi subgloboso-ovoidea, bracteis flavescentibus carinatis decussatis tetraquetra, 2 lin. longa; dein magis elongata. CALYX semilinea paullo longior, tubi corollini basin arcte ambiens, bifidus, villoso-pubescens. COROLLA flavescens; tubus vix sesquilineam longus, rectus, medio ventricosus et exinde cum dorso limbi puberulus et glandulosus; limbus parvus, concavus, lobis rotundatis, margine infimo retuso, crispulo. STAMINA tubo inclusa, ad os ventris didynama. STYLUS filiformis, laevis, tubum semiaequans; STIGMA ad apicem unilaterale. — Habitu *L. microphyllae Cham.* similis sed foliorum figura et indumento, glandulis copiosis resinosis, bracteis et corolla flavescente nec siccando nigrescente, distincta.

In prov. Minarum ad flum. Rio Paracatú: Pohl; Morro de S. Jeronimo in Serra de Chapada, Majo: Riedel. ♄

Huic speciei proxime accedit:

LIPPIA SCHOMBURGKIANA SCHAUER: fruticosa; ramis strictis breviramulosis; ramulis sericeo-hirsutiusculis; foliis (parvis) oppositis, ovato-oblongis, obtusis, brevipetiolatis, crenulatis pinnatinerviis, plicato-rugosis, supra holosericeo-tomentosis, subtus tomento hirtello canescentibus; pedunculis geminis folio duplo brevioribus; capitulis tetraquetro-ovoideis exsertis; bracteis pallidis ovatis, acuminatis imbricatis acumine brevi complicato-patulo, totis imprimis margine carinaque albo-villosulis, tubo corollae duplo brevioribus. — Corolla parva, sesquilineam longa, lobo supremo lateralibusque brevissimis reflexis, infimo producto lineari-oblongo truncato.

In Guiana anglica legit R. Schomburgk. ♄

15. LIPPIA RIGIDA SCHAUER: ramosissima, rigidula, hirtella; foliis (parvis) oppositis ternisque, ovalibus subrotundisve, brevissime petiolatis, obtusis vel acutiusculis, crenatis, rugosissimis, penninerviis, supra setis depressis rigidis strigosis, subtus incano-hirsutis; pedunculis ad apices ramulorum axillaribus pluribus aggregatis, flaccidis; capitulis tetraquetro-globosis ovoideisve exsertis; bracteis pallidis, lato-ovatis, breviter acuminatis, imbricatis, farinoso-glandulosis, carina margineque hirsutis, tubum corollae aequantibus. *Schauer l. c. p. 577. n. 21.*

FRUTEX ramis ramulisque densis rigidulis, his teretiusculis pubescenti-hirtellis subincanis foliosis. FOLIA 2—4 lin. longa, totidemque lata, ramea axillis saepe ramulos abbreviatos conferte foliosos gerentia, inflexa, superiora sensim minora. PEDUNCULI 4 lin. circiter longi, singuli — gemini — quaterni in axillis foliorum superiorum. CAPITULA florentia 2—3 lin. longa, cum pedunculis canescentia. CALYX $\frac{3}{4}$ lin. longus, pallidus, hirsutus, tubi corollini basin laxe ambiens, brevissime 4-dentatus, postea bifidus. COROLLA parva; tubus leviter incurvus, sesquilinea paullo longior, supra medium ventricosus et cum dorso limbi resinoso-glandulosus et puberulus; limbus albus vel flavescens, undulatus, inflexus, lobis rotundatis, sinubus laevibus revolutis, lobo infimo transverse oblongo late unguiculato. — Affinis *L. microphyllae* et *glandulosae*; ab utraque aspectu rigido, ramulis ad apices tantum floriferis, foliorum bractearumque figura et indumento distincta.

Crescit in silvis Catingas prov. Bahiensis, e. gr. prope Maracâs: Mart. Floret Novembri. ♄

16. LIPPIA MICROPHYLLA CHAM. ramosissima; ramulis teretiusculis, canescenti-pubescentibus; foliis (parvis) oppositis, ovatis ellipticis suborbiculatisve, obtusis, in petiolum longiusculum productis, crenatis, penninerviis, rugosis, supra dense strigoso-holosericeis demum scabris, subtus incano-tomentosis, pedunculis axillaribus, aggregatis, laxis; capitulis tetraquetro-subglobosis ovoideisque folium subaequantibus; bracteis viridulis lanceolatis acumine subulato inflexo; patulis, laxe imbricatis, cano-villosis, tubum corollae aequantibus. *Schauer l. c. p. 577. n. 22.*

Lippia microphylla Cham. in Linnaea VII. p. 226.

FRUTEX 4—6 pedalis. RAMI obsolete tetragoni, peridermate fibroso-secedente induti, testacei; ramuli innovantes villosi, terminales saepius virgati. FOLIA supra atroviridia, in aliis speciminibus iisque vegetioribus indumento denso holosericeo, in aliis rariori scabro vestita, illa et subtus molliora, longitudine 3—9 lin., latitudine inter 2—7 lin. variante; apices ramulorum versus sensim decrescunt. PEDUNCULI 2—3 lin. longi, villosi; capitula 3—4 lin. longa, axillarum inferiorum foliis breviora, superiorum exserta. CALYX ovatus, semilineam longus, pubescens, ciliatus, bifidus, lobis bidentatis. COROLLAE flavescentis (siccando nigricantis) tubus gracilis, rectus medio ventricosus et cum dorso limbi villosulus, sesquilinea paullo longior; limbi parvi lobi breves; labium superius rotundatum; labii inferioris lobus medius subquadratus obtusangulus integerrimus; lobi laterales ovati obtusi.

In prov. Minarum siccis umbrosis prope oppidulum S. Luciae et in collibus siccis ad Sabará, Octobri: Riedel; ad Cachoeira do Campo: Claussen (n. 385); in fruticetis prope Villa-Rica, Septembri: Riedel; — in montibus Serra da Moeda et in elatioribus Serra dos Orgâos: Sellow; in prov. Porto Seguro prope Caravelas: Freireiss; in prov. Soteropolitana, e. gr. ad Jacobina et Moritiba: J. Blanchet (n. 3649). ♄

17. LIPPIA POHLIANA SCHAUER: fruticosa, ramosissima; ramis ramulisque vagis elongatis, tetragonis, subhirsutis; foliis oppositis, patentibus reflexisve, brevipetiolatis, orbicularibus, basi cordatis, crenatis, penninerviis, valde rugosis, utrinque villoso-tomentosis, subtus magis canescentibus; pedunculis axillaribus geminis — ternis; capitulis tetraquetro-ovoideis exsertis; bracteis membranaceis, pallidis, lato-ovatis, acuminatis, patentibus acumine complicato recurvo, glandulosis, totis vel margine carinaque saltem villosis, tubum corollae subaequantibus. *Schauer l. c. p. 577. n. 23.*

Frutex bi — tripedalis, ramis verticillatis patentissimis, apice ramulis floriferis paniculatis, foliorumque figura valde insignis. Folia internodiis breviora, majora 9 lin. circiter diametro metientia, petiolo brevissimo saepius semiamplexicaulia, juniora subtus in tota pagina subvillosa, vetusta solo in reti villoso-hirsuta foveolis interjectis glandulosis, subfloralia valde diminuta. Pedunculi 2 lin. longi, folium subaequantes, villosi. Capitula 2 — 3 lin. longa. Calyx brevis, villosus, bifidus. Corollae rubescentis limbus pro sectione majusculus, lobo supremo ovato, infimo quadrato porrecto, lateralibus parvis ovatis obtusis.

In Brasilia mediterranea, e. gr. in prov. Goyazana ad Caldas novas, Parapitinga, Meiaponte legit Pohl; in campis arenosis, loco natali non indicato, Januario: Riedel. ♄

18. LIPPIA NEPETACEA Schauer: fruticosa; ramulis elongatis, patentibus, subfastigiatis, subtetragonis, tomentellis; foliis oppositis ternisve, patentibus, brevipetiolatis, lato- v. subrotundo-ovatis, basi rotundatis, mucronatis, crenatis, penninerviis, rugosis, supra holosericeo-tomentosis, subtus canescentibus glandulosis totis vel tantum in reti pubescenti tomentosis; pedunculis axillaribus, subsenis, flaccidis, folio brevioribus; capitulis tetraquetro-ovoideis; bracteis membranaceis, pallidis, subrotundo-ovatis, acuminatis, imbricatis acumine patente, glandulosis, margine carinaque sericeo-villosis, tubo corollae brevioribus. *Schauer in DC. Prodr. XI. p. 577. n. 24.*

Caulis superne ramulis inflorescentia subnuda terminatis subpaniculatus. Folia ramea majora, magis rugosa, densius tomentosa, ramulorum minora, sursum decrescentia, ut subfloralia summa minima evadant. Folia haec ramulorum inferiora pollicem circiter longitudine, 8 lin. latitudine metiuntur, tomento induta sunt brevi splendenti, jam densiori, jam parco et praesertim in foveolis paginae inferae exili; nervi utrinsecus quini — seni cum venis rubescentes. Capitula straminea, magis minusve sericea, supremorum verticillorum exserta, plerumque pedunculis reflexis nutantia. Corollae luteae limbus parvus, crispatus, lobo supremo lateralibusque exiguis, infimo porrecto quadrangulari-subrotundo.

In prov. Goyacensi, e. gr. ad Engenho do S. João das Antas, ad Izidro, Conçeição: Pohl; in campis desertis Serra do Frio dictis, prov. Minarum: Vauthier (n. 410). ♄

19. LIPPIA MARTIANA Schauer: caule fruticoso, erecto, superne paniculato, obsolete tetragono, hirsutiusculo; foliis verticillatis ternis, ovatis v. ovato-ellipticis, basi cordatis, brevipetiolatis, breviter acuminatis, crenatis, penninerviis, rugosis, supra scabro-tomentosis hirtisque, subtus villoso-tomentosis incanis, floralibus diminutis; pedunculis subquaternis folium aequantibus; verticillis ad apices ramulorum congestis; capitulis (parvis) subgloboso-tetraquetris; bracteis herbaceis, ovatis, acutis, imbricatis, sericeo-villosis pulvereo-glandulosis, tubo corollae duplo brevioribus, infimis connatis. *Schauer l. c. p. 578. n. 25.*

Folia patentia vel reflexa, infima 2 pollices longa, pollicem circiter lata, sursum insequentia sensim minora, suprema perexigua subrotunda. Ramuli floriferi patentes, foliorum pari sterili stipati, apice thyrsum gerentes, paniculam constituentes. Pedunculi 2 lin., capitula sesquilineam longa. Bracteae sub indumento pulvereo-glandulosae. Calyx ovatus, bifidus, 4-dentatus, sericeo-strigosus. Corolla rubescens, extus pulvereo-glandulosa; tubus lineam longus, rectus, medio ventricosus; limbus lineam diametro aequans, lobis reflexis, supero et infimo truncatis. Tomentum totius plantae holosericeo-splendens.

Crescit in campis prov. Minarum: Claussen (n. 1028), et prov. S. Pauli: Regnell (n. 333). ♄

20. LIPPIA SERICEA Cham. herbacea, tota incano-sericeo; caulibus virgatis, strictis, simplicibus vel superne fastigiato-ramulosis; foliis oppositis verticillatisve ternis — quaternis, erecto-patulis, brevissime petiolatis, ellipticis, utrinque acutis, crenatis serrulatisve apice basique integerrimis; capitulis axillaribus geminis — ternis, breviter pedunculatis, reflexis, tetraquetro-ovoideis-subprismaticisve; bracteis ovatis, acuminatis apice complicato, imbricatis, sericeo-villosis, tubum corollae subaequantibus. *Schauer l. c. p. 578. n. 26.*

Lippia sericea Cham. in Linnaea VII. p. 228.

Caules plures, e rhizomate obliquo nodoso praemorso, pedales — tripedales, tetragoni angulis rotundatis lateribus sulcatis, plerumque simplices, racemo verticillato magis minusve elongato apice foliis subfloralibus diminutis subnudo terminati. Folia tripli — quintuplinervia nervo medio pinnato, reti supra impresso subtus prominente; infima maxima, lato-ovata, sesquipollicem longa, $1\frac{1}{4}$ poll. lata, grossius crenata; insequentia sensim minora magisque elliptica; supera internodiis breviora; subfloralia suprema parva, capitulis superata; indumentum modo magis sericeum, modo magis villosum. Capitula majuscula, denique semipollicaria, pedunculis tribus lineis vix longioribus. Bracteae membranaceae, carinatae, magis minusve acuminatae, suberectae, imbricatae, subtilissime glandulosae, totae, inprimis vero margine, pilis longis villosae, interna pagina nitida sparse puberulae. Calyx lineam longus, sericeo-villosus, bifidus, breviter 4-dentatus. Corolla flava, extus dense puberula; tubus rectus, medio inflatus, $2\frac{1}{2}$ lin. longus; limbus suborbicularis, lobis rotundatis margine crispatis.

Crescit in campis prov. Minarum, e. gr. prope Villa Rica et alibi, floret Aprili — Majo: Martius (Herb. n. 1046), Schüch; in prov. Goyazana in Serra Dourada, ad Aqua Quente et Caldas et in tota via a Bomfin, tum etiam ad Ponto d'Erva: Pohl; ad praedium Façenda da Jaguara: Sellow; in campis siccis inter Batataes et Villa Franca et in campis petrosis prope Barbacena, Junio: Riedel, Lund; prope Sabará, prov. Minarum: Vauthier (n. 413). ♄ ♃

21. LIPPIA STACHYOIDES Cham. subherbacea, tota lanato-tomentosa; caulibus strictis, simplicibus, panicula racemiformi interrupta terminatis; foliis oppositis ternisve, breviter petiolatis subsessilibusque, oblongis ellipticis ovatisve, obtusis acutis apiculatisve, crenatis, penninerviis, rugosis, supra holosericeis, subtus incanis; capitulis axillaribus pluribus, aggregatis, breviter pedunculatis, tetraquetro-subglobosis prismaticisve; bracteis herbaceis, ovatis, subulato-acuminatis apice incurvo-imbricatis, canescenti-hirsutis, tubum corollae subaequantibus. *Schauer l. c. p. 578. n. 27.*

Tab. nostra XXXVII. fig. I.

Lippia stachyoides Cham. in Linnaea VII. p. 227.

Planta 2 — 4-pedalis, habitu fere *Stachyos germanicae*. Folia media maxima, internodiis paullo longiora, in aliis speciminibus magis elongata, 3 pollices fere aequantia, in aliis magis elliptica vel ovata, $1\frac{1}{2}$ — 2 poll. explentia, infimorum nodorum parva, subfloralia sursum paullatim diminuta, quo verticilli superiores subnudi evadunt. Verticilli polyanthemi, subglobosi, densi. Capitulum primum 3 lin., deinceps 6 — 8 lin. longa, crassiuscula. Calyx brevissimus, sericeo-villosus, bifidus, brevissime 4-dentatus. Corolla rubescens fauce lutea, extus a medio pubescens; tubus 2 lin. longus, subincurvus, medio inflatus; limbi lobi subcrenati.

In Brasilia meridionali: Sellow; in prov. Minarum et Goyaz, ad Ouro fino et Montes claros: Pohl; in prov. S. Pauli campis siccis, e. g. prope Ytú, Februario: Lund; et prov. Matto Grosso, ad Camapuan, Octobri: Riedel. ♃ ♄

Sectio III. DIPTEROCALYX Cham. l. c.

Capitula parva, plurifariam imbricata (saepius squarrosa), axillaria singula — pluria, foliis summis diminutis saepius paniculam racemiformem verticillatam struentia. Calyx compressus, utrinque margine alave carinali longe ciliata auctus, breviter

bifidus. Capsula calyce integro neque adhaerente tecta vel partim velata, coccis haud vel aegre secedentibus. — *Lippia Linn. l. c. et Gärtn. l. c.*

22. LIPPIA HIRTA Schauer: caulibus strictis, teretiusculis, hirsute pilosis, denique asperis; foliis ternis oppositisque, ovato-ellipticis, basi integerrima obtusa subsessilibus, acutis, serratis, lineato-rugosis, supra nitidis calloso-hirtis deinque scaberrimis, subtus glaucescentibus reti hirsutiusculo denique glabrescente; floralibus minutis; pedunculis axillaribus, singulis — geminis, semipollicaribus; capitulis oblongis demumque subcylindricis, sexfariam squarrosis; bracteis duriusculis, lato-ovatis, concavis, obtusiusculis, nitidis, dorso scabris, margine spinulosis; calycis alis villoso-ciliatis, villo bracteas utrinsecus excedente. *Schauer in DC. Prodr. XI. p. 579. n. 29.*

Tab. nostra XXXVII. fig. II.

Dipterocalyx hirtus Cham. in Linnaea VII. p. 241.
Lippia hirta Meisn. Comment. l. c. p. 242.
Dipterocalyx glabrescens Cham. l. c. p. 242.
Lippia glabrescens Meisn. l. c.

Caulis suffruticosus, basi lignescens, teretiusculus, strictus, pilis patentibus callo conico cartilagineo insidentibus hirsutus, denique asper, subsimplex vel superne ramis paucis erectis acutis, apicibus floriferis. Folia verticillata terna vel opposita, erecto-patentia, ovato-elliptica, basi obtusa subsessilia, acuta, serrata, postice integerrima, lineata et inter nervos magis minusve rugosa, margine reflexa, penninervia simulque basi saepius triplinervia, supra nitida setulis basi callosis hirta vel deinceps scaberrima, subtus in nervis prominentibus hirsutiuscula demumque glabrescentia areolis venisque glabris, illisque glaucescentibus his nitidis; inferiora internodiis subaequalia 1½ — 2 poll. longa, 9 lin. circiter lata; superiora sensim minora magisque remota; floralia minuta. Inflorescentia terminalis, verticillatim-racemosa; pedunculis patulis semipollicaribus scabro-hirtis singulis — geminis; verticillis inferioribus distantibus, superioribus approximatis, summis confluentibus corymbosis. Verticillus inferior unus alterve nonnunquam pedunculorum loco ramulos floriferos emittit. Capitula seu spicae oblongae, deinque cylindricae semipollicem aequantes. Bracteae duriusculae, late ovatae, concavae, obtusae vel subacuminatae acutiusculae et acutae, subtrinerves, nitidae, dorso scabrae, margine spinulosae, patentes, sexfariam imbricatae, sesquilineam longae, latitudine calycem aequantes, cujus cilia in spica adulta utrinsecus exseruntur. Calyx tubulosus, compressus et carinato-alatus ideoque sublenticularidisciformis, breviter bifidus lobis rotundatis emarginatis, puberulus alis villoso-ciliatis, bractea paullo brevior. Corolla exserta, duas lineas longa, extus superne puberula, tubo recto subinfundibuliformi; limbus parvus quadrifidus, lobis obtusis, supremo bipartito, infimo paullo productiori inflexo; faux villosula. Stamina ad medium tubi didynama; antherae subdidymae, fere sessiles. Germen glabrum; stylus brevissimus; stigma terminale, subpeltato-capitatum. Capsula chartacea, ellipsoidea, matura ovoidea utrinque turgidula, apice compressa, laevis, sulco levissimo inter locula notata. — *Dipterocalyx glabrescens Cham.* l. c., quod examine speciminum authenticorum in herb. Reg. Berol. edoctus sum, ejusdem plantae exhibet individua aetate magis provecta, deflorata, loco forte magis umbroso enata, indumento rariori minusque hirto, foliis tenuioris substantiae atque minus rugosis, bracteis parumper acutioribus.

In Brasilia loco ignoto, plantam certo raram legit Sellow. ♃

Sectio IV. ZAPANIA Juss. l. c.

Capitula plurifariam et aequaliter imbricata, interdum involucrata, rhachi inter anthesin succrescente demum magis elongata et saepius relaxata. Bracteae concavae vel planiusculae, calycem obtegentes, neque vero magnae neque post anthesin auctae. Calyx brevitubulosus, membranaceus, nonnullis compressus aut carinatus neque vero alatus. — *Blairia Gärtn. l. c. Riedelia Cham. l. c. Cryptocalyx Benth. l. c.*

§. 1. Axilliflorae. Capitula axillaria singula vel plura, longius vel brevius pedunculata.

** Coccis capsulae maturae cohaerentibus.*

23. LIPPIA CHAMISSONIS D. Dietr. caule herbaceo, erecto, patenti-ramoso, quadrangulari, hirsuto; foliis oppositis, cordato-ovatis, e sinu in petiolum productis, acuminatis, serratis, penninerviis, venoso-rugosis, supra strigosis demumque scabris, subtus tomentosis canescentibusque; pedunculis axillaribus, solitariis geminisve, folio brevioribus; capitulis subglobosis; bracteis herbaceis ovatis, breviter acuminatis, strigoso-hirtis, squarrosis, tubo corollae brevioribus, sub fructu reflexis. *Schauer l. c. p. 580. n. 34.*

Tab. nostra XXXVII. fig. III.

Lippia Chamissonis D. Dietr. Synops. Plant. III. p. 598. n. 28.
Riedelia lippioides Cham. in Linnaea VII. p. 240.
Lantana Lockhardtii D. Don. (fide spec. ex hort. Kew. in herb. DC.)

Caulis pluripedalis. Folia maxima, computato petiolo semipollicari, 3 poll. longa, sesquipollicem lata, sursum sequentia sensim minora, summa floralia novella pedunculis breviora, pagina infera glanduloso-punctata. Pedunculi in apice ramorum congesti, internodio succrescente deinceps remoti, ineunte anthesi 4—6 lin., sub fructu pollicem longi, patentes, hirsuti. Calyx tenuiter membranaceus, brevissimus, bifidus, patens, strigoso-pubescens. Corolla alba fauce flavescente; tubus extus pubescenti-hirtellus, 3 fere lin. longus, rectus, cylindricus, aequalis; limbus parvus, lobo supremo emarginato, lateralibus rotundatis, infimo transverse elliptico retuso margine undulato. Antherae in superiore parte tubi subsessiles, didymae. Germen, stylus et stigma *Lippiarum*. Capsula sphaeroideo-lentiformis, styli rudimento minimo apiculata, calyce omnino denudata, unam lineam longa, atrofusca, nitidissima, coccis marginibus connexis, facili negotio separabilibus, sua sponte tamen non discedentibus. — Fructus, juxta quem b. Chamisso genus Riedeliae constituit, structura omnino non differt a reliquis *Lippiis*; neque tamen minus notabilis ob indolem peculiarem, scilicet pericarpium durum osseum, calyce denudatum (cf. Cham. l. c. t. 7. f. C.); quibus notis accedit ad *Lantanae* Sect. I. scil. *Sarcolippias*, diversas tamen drupa subcarnosa, pyrenis maturitate intra carnem discretis. Singulare sane, quod haec species, veluti pleraeque *Sarcolippiae*, bracteis sub fructu reclinatis vel reflexis simulque calyce tenui membranaceo subtiliter puberulo gaudeat, qui in reliquis *Lippiae* speciebus villo denso est indutus. Ceterum vero cocci fructus facilius vel aegrius secedentes per omnes gradus in genere reperiuntur.

Crescit in silvis umbrosis subhumidis, ad vias: in prov. S. Pauli prope S. Carlos, Januario, prope S. João d'Ypanema et prope Jundiahy: Riedel, Lund, Sellow; prope Neo-Friburgum prov. Sebastianopolitanae: Beyrich; prope S. João d'el Rey prov. Minarum, Februario: Martius; ad praedium Curalinho, prov. Goyacensis: Pohl. ⊙

24. LIPPIA ARISTATA Schauer: caule suffruticoso, erecto, tetragono, cum pedunculis strigilloso; foliis oppositis ternisque, patentibus, ovatis vel ovato-lanceolatis, acutis acuminatisque, in petiolum productis, argute serratis, postice integerrimis, margine subrevolutis, supra impresso-lineatis strigoso-scaberrimis, subtus nervosis pallidis strigoso-hirtellis; pedunculis axillaribus, solitariis, folio brevioribus; capitulis exinvolucratis, globosis, demum cylindricis; bracteis lanceolatis, aristato-acuminatis, utrinque strigoso-hispidulis, apice subpenicillato-hispidis, patentibus, deinceps reflexis. *Schauer l. c. p. 581. n. 36.*

Caules hornotini tripedales, e basi adscendente stricti, simplices, internodiis mediis semipedalibus, superioribus 3—4 pollices aequantibus, denique basi lignescentes et postero anno ex infimis nodis ramos agentes; qui rami foliis multo minoribus approximatisque stipati sunt. Folia media 2½ poll. longa, pollicem lata, sursum et deorsum minora. Pedunculi rigiduli, patentes, facie et dorso sulcati, inferiores longiores, superiores breviores immo brevissimi. Capitula ineunte anthesi globosa, 4 lin. diametro metientia; denique duplo longiora cylindrica, apice adhuc florifera, basi jam fructifera. Calyx minutissimus membranaceus, glaber, tenuiter ciliatus, bifidus. Corolla lilacina, extus puberula, fauce lanuginosa, limbi lobo supremo lateralibusque patentibus rotundatis, infimo porrecto subrhombeo-orbiculari unguiculato undulato venoso. Capsula unam lineam fere alta, obcordiformi-subglobosa, subopaca, putamine duro, coccis cohaerentibus tamen facilius separabilibus, commissura plana alutacea.

In Brasilia prov. Goyazensis prope Villa Boa, Palmital, Padrocinio et in prov. Minarum ad fl. Paracatu legit Pohl; in prov. Piauhy aut Goyaz: Gardner (n. 2403). ♄

** *Coccis capsulae maturae sua sponte secedentibus.*

25. LIPPIA ASPERRIMA Cham. rhizomate repente; caule suffruticoso erecto fastigiato, subtetragono, glanduloso-hirtello; foliis oppositis oblongo-lanceolatis subsessilibus acutis grosse crenato-serratis, impresso-penninerviis supra pagina subtusque in nervis venisque strigosis; pedunculis filiformibus folio brevioribus; capitulis subglobosis involucratis bracteis ovatis acuminatis strigosis tubum corollae subaequantibus. *Schauer in DC. Prodr. XI. p. 581. n. 38.*

Lippia asperrima Cham. in Linnaea VII. p. 215.

Caules bipedales, superne herbacei, pilis brevibus patentibus rigidulis glanduliferis viscido-hirtelli. Internodia foliis subaequalia vel breviora. Folia 1—3 poll. longa, ½—1 poll. et quod excedit lata, rigidula, cum bracteis strigis asperrima, viridia, serraturis obtusis, nervis subtus prominentibus, supra impressis. Capitula florentia convexa, basi bracteis subsenis externis capitulum semiaequantibus laxe imbricatis involucrata, multiflora, 4—5 lin. diametro metientia. Calyx brevissimus pubescens. Corollae luteae tubus superne cum dorso limbi villosulus; limbus facie pube subtilissima micans, inaequaliter quadrifidus, lobis brevibus truncato-obtusis; faux villosula. Capitula fructifera ovoidea, fructibus inter bracteas aequaliter imbricatas reconditis. Fructus perfecte *Lippiarum*, pubescens, in carpidia saepe inaequalia facile secedens.

In prov. S. Pauli et Matto Grosso pascuis humidis, e. gr. pr. Camapuan, Novembri: Riedel, Sellow. ♃

26. LIPPIA TURNERAEFOLIA Cham. rhizomate repente; caulibus herbaceis erectis simplicibus teretiusculis hirsutis; foliis oppositis lanceolatis oblongis obovatisve acutis crenato-serratis, basi cuneata integerrima in petiolum brevem abeuntibus, impresso-penninerviis, supra strigosis, subtus in nervis et venis hirsutis demumque strigosis; pedunculis filiformibus hirsutis; capitulis subglobosis involucratis; bracteis ovatis acuminatis imbricatis tubum corollae aequantibus. *Schauer l. c. p. 581. n. 39.*

Lippia turneraefolia Cham. in Linnaea VII. p. 217.

Caules herbacei v. suffruticosi, palmares, spithamaei, pilis patentibus rigidis albis hirsuti, inferius demum calvescentes et asperi. Folia 1—2 poll. longa, cum statura totius plantae magnitudine et figura variantia, strigis basi callosis asperrima. Pedunculi modo breves tertiam partem folii vix aequantes, modo elongati folia et caulem excedentia. — *Lippiae asperrimae Cham.* habitu toto, capitulis, floribus fructibusque proxima; hirsutie caulis canescente eglandulosa et foliorum basi cuneata integerrima dignoscenda.

In siccis graminosis prov. Rio grande do Sul, Februario, Martio, e. gr. in collibus siccis prope urbem S. Luciae, Octobri, Novembri: Sellow, Riedel.

27. LIPPIA PSEUDO-THEA Schauer: fruticosa, erecta; innovationibus cum pedunculis capitulisque pilis glandulosis viscidis; ramulis teretiusculis; foliis oppositis verticillatisve ternis, approximatis, erecto-patulis, rigidulis, lanceolatis oblongisve, acutis, basi rotundata vel subcuneata integerrima sessilibus, a medio inde serrulatis, penninerviis venosisque, supra impresso-rugosis nitidis asperatis strigisque papulosis setosis, subtus tomento brevi canescentibus reti prominente sparse strigoso vel hirsuto; pedunculis axillaribus, solitariis, folium aequantibus excedentibusve; capitulis hemisphaericis; bracteis lanceolatis, acutis, tubum corollae aequantibus. *Schauer l. c. p. 582. n. 40.*

Lantana Pseudo-Thea St. Hil. Pl. Us. des Brés. t. 70. Mart. Syst. mat. med. Bras. p. 103.

Caules pluripedales, simplices vel superne pauciramosi, apicibus floriferis. Folia pollicaria — bipollicaria; iis *Salicis repentis* quodammodo similia, juniora viscidula, adulta eglandulosa basique pilorum residuis scabra, appresse strigosa vel subtus strigoso-hirsutiuscula. Bracteae dorso strigoso-hirtae et glanduloso-pubescentes. Calyx brevissimus, tenuiter pubescens, bifidus, mox in squamulas minimas bipartibilis. Corollae tubus 2 lin. longus, rectiusculus, inferne gracilis, sursum sensim ampliatus et pubescens; limbus oblique 4-fidus, lobis retusis, infimo producto. — Affinis *L. pumilae* et *nanae*, ab utraque tamen bene distincta.

In Brasilia prov. Minarum: inter saxa quartzosa montium Serra do Cadonga prope vicum de Tapanhoacanga, nec non in districtu Adamantum: St. Hil.; loco non allato: Sellow. Floret Martio. Chá de frade, Chá de pedestre *Brasil.* ♄

28. LIPPIA RIEDELIANA Schauer: tota pube subviscida strigoso-hirtella; caulibus dodrantalibus; foliis oppositis, confertiusculis, ovatis, basi rotundata sessilibus, acutiusculis, crenatis, margine revolutis, venoso-rugosis; pedunculis in axillis superioribus solitariis, filiformibus, exsertis; capitulis hemisphaericis; bracteis lato-ovatis, brevissime acuminatis, tubo corollae brevioribus, dorso inter pubem pulverulento-glandulosis. *Schauer l. c. p. 582. n. 41.*

Caules 6—9 pollicares e rhizomate repente protrudi videntur, plures, erecti, basi lignescentes, subteretes. Folia parva, ima basi tantum integerrima, patula, nervis pinnatis supra impressis, subtus prominulis ibidemque inprimis hirtellis, areolis subtus glandulis sessilibus consitis. Pedunculi folium modo duplo modo pluries superantes, capitulis majusculis, semipollicem diametro aequantibus laxe imbricatis terminati. Bracteae herbaceae, exteriores basi 2 lin. latae, utrinque strigoso-pubescentes, margine subreflexo longe ciliatae, dorso 3—5-nerves glandulisque sessilibus conspertae. Calyx lineam longus, obovatus, compressus, villosus et pulverulento-glandulosus, brevissime bifidus, laciniis bidentatis. Corolla purpurea, satis magna, exserta, extus subvillosa glandulisque resinosis micans; tubo leviter incurvo, sursum paullatim ampliato, 3 lin. longo; limbi labio superiori emarginato, inferioris lobo medio subretuso, lateralibus ovatis obtusis. — Habitus quodammodo *L. pumilae*, a qua vero capitulis floribusque majoribus bracteisque latis facile discriminatur.

In locis arenosis et glareosis prope Tejuco, prov. Minarum, Decembri: Riedel. ♄

29. LIPPIA PUMILA Cham. viscido-pubescens pilisque mollioribus villosulo-hirtella; rhizomate repente; caulibus herbaceis teretiusculis simplicibus erectis; foliis oppositis ternisve ovatis ellipticisque, sessilibus, a medio crenato-serratis, nervosis venosisque; pedunculis in axillis superioribus solitariis, filiformibus, erectis, folio duplo longioribus; capitulis hemisphaericis; bracteis lanceolatis acutis tubum corollae aequantibus. *Schauer l. c. p. 582. n. 42.*

Lippia pumila Cham. in Linnaea VII. p. 218.

CAULES spithamaei. FOLIA pube densa holosericea, pilis longioribus mollibus intermixta undique vestita; infima parva; insequentia majora plerumque obtusa; superiora perfecta evoluta, acuta, 9 lin. circiter longa, 5 lin. lata, axillis florifera. CAPITULA multiflora, diametro 5 linearum. BRACTEAE lanceolatae, interne pagina laevissimae; exteriores involucrantes paullo majores. CALYX brevissimus, subbipartitus, tenuiter pubescens. COROLLA 2 lin. longa, extus pubescens, intus versus faucem villosula; limbus majusculus, obliquus, micans, laciniis obtusis, lateralibus retusis.

In Brasilia meridionali: Sellow. ♃

30. LIPPIA NANA SCHAUER: caulibus digitalibus herbaceis cum pedunculis bracteisque viscide pubescentibus; foliis oppositis, remotis, lanceolatis, acutis, basi cuneata integerrima sessilibus, antice crenato-serratis, triplinerviis nervo medio pinnato, paginis glabriusculis, reti strigoso-puberulo; pedunculis (ex infimis axillis etiam progredientibus) filiformibus internodia aequantibus superantibusve; capitulis globosis; bracteis oblongis acutiusculis tubum corollae aequantibus. *Schauer in DC. Prodr. XI. p. 582. n. 43.*

CAULES, uti videtur e rhizomate repente exsurgentes, 2—4 pollicares, erecti. FOLIA superiora, 2 poll. fere longa, semipollicem lata, versus basin caulis sensim minora, infima squamiformia, axilla tamen florifera. CAPITULA multiflora, diametro 4 — 5 linearum. BRACTEAE externae involucrantes, ovatae, internis oblongis paullo majores, omnes ciliatae. FLORES majusculi. CALYX brevissimus, membranaceus, vix 4-dentatus, tum diphyllus, pubescens, brevissime ciliatus. COROLLAE tubus rectus, 2 lin. aequans, ad faucem paullo ampliatus et puberulus; limbus subaequaliter quadrifidus, lobis lateralibus rotundatis, superiori minori et inferiori majori subretusis. GERMEN glabrum; STYLUS tubum corollae semiaequans, glaber, subacutus; STIGMA ad apicem unilaterale, punctiforme.

In montibus Serra Urubu: Pohl. ♃

31. LIPPIA GEMINATA H. B. KTH. caule fruticoso; ramis elongatis, adscendentibus, obsolete tetragonis, hirtello-pubescentibus; foliis oppositis ternisve, ovatis vel ovato-oblongis, acutis, serratis, basi cuneatis vel in petiolum brevem contractis, triplinerviis nervo medio pinnato, rugosis, supra strigoso-hirtellis, subtus molliter tomentosis canescentibusque; pedunculis axillaribus, solitariis rariusve geminis, petiolo vix longioribus; capitulis subglobosis, deinceps subcylindricis; bracteis ovatis, cuspidato-acuminatis, incano-villosis, ciliatis, dense imbricatis, tubo corollae paullo brevioribus. *Schauer l. c. p. 582. n. 44.*

Lippia geminata H. B. Kth. Nov. Gen. et Sp. II. p. 215. (Verbena lantanoides Herb. Willd. n. 11124.)

Lippia citrata Cham. in Linnaea VII. p. 214. Herb. Willd. n. 11611. — Mart. Syst. mat. med. p. 104.

Lantana mollissima Desf. Hort. Par. ed. III. p. 393. (ex sp. H. DC. in horto par. 1825. lecto.)

Lantana lippioides Hook. et Arn. Beech. Voy. p. 305.

Coll. exs.: Lantana odorata Weigelt. Plant. exs. Surinam., nec L. — Berland. Pl. Mex. n. 2306. Lippia asperifolia Poepp. Pl. Cubens., non Rich.

CAULES vel rami primarii basi saepe decumbentes ibidemque radicantes. FOLIA per paria internodiis ipsis aequalibus longioribusve distincta, rarissime terna, 2 — 4 poll. longa, 1 — 2 poll. lata, petiolo semipollicari, supra demum scabrida, subtus canescentia, trita odorem fortem aromaticum subcamphoratum spargentia. CAPSULA incano-villosa, ineunte anthesi subglobosa semipollicem circiter longa, fructifera magis elongata subcylindrica, basi bracteis aliquot majoribus stipata, multiflora. CALYX brevissimus, cano-villosulus, denique bipartibilis. COROLLAE violaceae limbus emersus, labio superiori brevi subtruncato, inferiori duplo longiori, lacinia media subquadrata, lateralibus ovatis obtusis labio superiori paullo longioribus; tubus superne villosus. FRUCTUS grani Sinapis magnitudine, fuscus, nitidus, juxta apicem obtusum utrinque gibbere praeditus; coccorum commissura plana, alutacea, albida. — Planta habitu semper insignis, neque cum ulla alia confundenda. — *L. citrata* et *L. geminata* omnino non differunt. Capitula plerumque solitaria, interdum, et quidem in una eademque stirpe, geminata. Itaque nomen Kunthianum, minus quidem aptum sed antiquius, restituendum videbatur. — A *L. asperifolia Rich.* abhorret: toto habitu, foliis supra minime strigoso-scaberrimis sed mollibus et aetate demum scabridis, praecipue vero capitulis brevipedunculatis omnino alienis.

Crescit per integram Brasiliam maritimam immoque fere Americam tropicam et subtropicam, in inundatis ripisque fluviorum et lacuum arenosis: in Bonaria: Bacle; in Brasiliae prov. Rio grande do Sul, e. gr. ad Alacriportum: P. Joannes de S. Barbara, Sellow, Gardner; ad flumen Tiété prov. Pauli, Julio: Riedel; in silvis Catingas ad fl. Itapicurú prov. Soteropolitanae, Februario — Martio: Martius; secundum flumen Amazonum: Siber, Martius, Pohl, Riedel. — In omni Guiana: Perrottet, Schomburgk, Weigelt, Kegel; Venezuela: Humb. et Bonp.; Peruvia: Dombey; in oris maritimis Mexici: Berlandier; in Cuba: Pöppig, et Portorico: Bertero. Salva *Brasil.* ♄ — *Efficientia par est* Salviae *et* Thymo: *Mart.*

32. LIPPIA ASPERIFOLIA RICH. fruticosa, erecta, tota hirta, subter pube glanduloso-punctata; ramulis subteretibus pedunculisque strigoso-hirtis asperisque; foliis oppositis ternisve, lanceolatis v. oblongo-lanceolatis, basi integerrima in petiolum brevissimum attenuatis, acutiusculis obtusisve, serratis impresso-nervosis rugosisque, supra strigoso-scabris, subtus praesertim in nervis pubescentibus hirtellisve canescentibus; pedunculis axillaribus geminis singulisve, filiformibus patentibus, folio brevioribus; capitulis confertissimis globosis, dein cylindrico-ovoideis; bracteis imbricatis, rhombeo-subrotundis, abrupte acuminatis, apiculatisve, strigoso-hirsutis canescentibus, tubum corollae aequantibus. *Schauer l. c. p. 583. n. 45.*

Lippia asperifolia Richard. Cat. Hort. Med. Par. p. 67. (fide sp. ex h. Par. in Herb. DC.)

Verbena globiflora Herit. Stirp. nov. p. 23. t. 12. (fide sp. auth. H. DC.)

Zapania lantanoides Lam. Illustr. n. 246.

Zapania odoratissima Scop. Del. I. t. 15.

Zapania odorata Pers. Syn. II. p. 140.

Zapania globiflora Poir. Enc. méth. VIII. p. 840.

Lantana lavandulacea Willd. Sp. Pl. III. p. 319. Willd. Herb. n. 11512. Jacq. hort. Schoenbr. III. p. 59. t. 361.

Lippia capensis Sprgl. Syst. Veg. II. p. 751.

Lippia scabra Hochst. in Flora p. 28. 68.

FRUTEX graviter aromaticus, orgyalis, erectus, ramosus, ramis erecto-patentibus. FOLIA pollicaria — sesquipollicaria, penninervia basi triplinervia, venosa, inter nervos bullata ceteroquin rugosa, indumento modo asperrimo modo submolli. PEDUNCULI variae longitudinis, folio tamen breviores, in apice ramulorum saepius quasi paniculati. CAPITULA magnitudine *Pisi*. BRACTEAE concavae, interna pagina glabrae. FLORES perexigui, lineam longi. CALYX bifidus, villosus. COROLLA alba, limbo e bracteis exserto, fauce glabra. FRUCTUS grani miliacei magnitudine, laevis, *Lippiarum* genuinus. — Rigoroso examine discrimen inter plantam americanam et africanam aliud detegere non contigit, nisi quod in africana bracteae essent magis acuminatae, flores paullo majores.

Crescit copiose in vastis planitiebus civitatum Platensium, e. g. circa Cordovam: Gillies; in Brasiliae prov. Minarum campis apricis ad Salgado: Martius; in Guiana gallica: Leblond; in Venezuela: Humb. et Bonpl. — In Capite Bonae Spei, in fruticetis inter Keiskumma et Buffelrivier, alt. 1000 — 2000 pedum: Drège; in campis nudis Zanguebar: Bojer. (Eckton Pl. Cap. n. 10 et 11.) ♄

33. LIPPIA BETULAEFOLIA H. B. Kth. tota pilis incumbentibus bicuspidatis strigillosa, eglandulosa; caule herbaceo procumbente; ramis adscendentibus, basi radicantibus, tetragonis; foliis rhombeo-ovatis, in petiolum longum attenuatis, acutis, grosse acuminato-serrato-dentatis, lineato-rugosis; pedunculis axillaribus, singulis — geminis ternisve, abbreviatis; capitulis densissimis, ovatis demumque oblongis; bracteis membranaceis, ciliatis, cuneatis, ex apice dilatato abrupte cuspidatis, cuspide corollam paullo excedente. *Schauer in DC. Prodr. XI. p. 583. n. 47.*

Tab. nostra XXXVIII. fig. I.

Lippia betulaefolia H. B. Kth. Nov. Gen.! et Spec. II. p. 264. Herb. Willd. n. 11121.

Cryptocalyx nepetaefolia Benth. in Hook. Journ. of Bot. II. p. 52.

Herba modo indumento crebriori subcanescens, modo rariori virens. Folia sesqui — tripollicaria, petiolo dimidium laminae subaequante; serraturae ovatae, patentes. Pedunculi 3 — 4 lin. longi. Capitula parva; floribus minimis, numerosissimis, multifariam imbricatis; cuspidibus bractearum exsertis. Calyx tenuiter membranaceus, sub lente acriori subtiliter puberulus, bifidus, ½ lin. longus. Corolla (ex Riedelio) pallide rosea, semilineam longa; tubo gracili; limbo perexiguo, obliquo; labiis erectis, superiori brevissimo bifido, inferioris lobo intermedio producto, lateralibus minimis. Capsula oblonga, minuta, calyce velata eoque rostelli ad instar apice contracto paullo superata, maturitate sua sponte cum calyce bipartibilis. — Genere nulla omnino nota differt a *Lippiis*, inprimis *L. nodiflora* et affinibus. Sequenti habitu proxima.

Crescit in Brasilia in locis humidis ad ripas fluminis Amazonum, e. gr. prope Pauxis v. Obidos, Octobri fl.: Riedel; ad Pernambuco: G. Gardner (n. 1049); tum etiam in Guiana: R. Schomb. (n. 694); in insula Trinitatis: G. Gardner; et in silvis Orinocensibus prope Atures et in ripa Apurensi juxta S. Fernando: Humb. et Bonpl. ⊙

34. LIPPIA REPTANS H. B. Kth. tota pilis incumbentibus biacuminatis strigillosa et canescens; caule suffruticoso humifuso, saepius radicante; foliis obovato-cuneatis, postice integerrimis et in petiolum attenuatis, antice argute serratis, penninerviis, plicato-lineatis; pedunculis axillaribus, solitariis, filiformibus, exsertis; capitulis ovoideis, tandem subcylindricis; bracteis arcte imbricatis, herbaceis, obovato-cuneatis, breviter acuminatis, margine membranaceis ciliatisque, tubum corollae aequantibus; calyce bidentato, bicarinato, in carinis villosulo. *Schauer l. c. p. 584. n. 50.*

Lippia reptans H. B. Kth. Nov. Gen. et Sp. II. p. 263. Cham. in Linnaea VII. p. 213. (excl. syn. pl.)

Lippia strigulosa Martens et Gal. in Bull. Acad. Bruxell. XI. p. 319.

Lippiae canescenti proxima, sed foliis pinnato-sulcatis aliisque notis bene distincta. Flores recentes albi, dein rubescentes.

Habitat in locis humidis Americae calidae: in Brasilia aequinoctiali prope Fazenda das Pedras: Sellow; in locis humidis prov. Minarum, Octobri: Riedel. Ceterum provenit: in Chili: Meyen; Peruvia: Gaudichaud, Meyen; in Venezuela: Humb. et Bonpl.; Mexico, e. gr. circa Matamorros et Tampico de Tamaulipas: Berlandier (n. 64); pr. Los bannos de Atotonilco el Grande: C. Ehrenb.; pr. Veram-Crucem: Schiede (n. 132); in humidis prope Antiguam: Galeotti; in Indiae occidentalis insulis Guadeloupe et S. Dominici: C. Ehrenb. (n. 148). ♄

35. LIPPIA CANESCENS H. B. Kth. tota pilis incumbentibus biacuminatis strigillosa, subviridis vel canescens; caule suffruticoso, radicante; foliis spathulato-obovatis oblongis lanceolatisve, acutis, postice integerrimis et in petiolum attenuatis, antice argute serrato-dentatis, subenerviis, planis; pedunculis axillaribus, solitariis, filiformibus, exsertis; capitulis ovoideis demumque subcylindricis; bracteis arcte imbricatis, herbaceis, obovato-cuneatis, acuminatis, margine anguste membranaceis villosisque, tubo corollae brevioribus; calyce bidentato, bicarinato, in carinis villosulo. *Schauer l. c. p. 585. n. 51.*

Lippia canescens H. B. Kth. Nov. Gen. II. p. 263.

Lippia nodiflora Cham. in Linnaea VII. p. 213. (excl. syn. pler.)

Lippia filiformis Schrad. Ind. Sem. Hort. Golting. a. 1834.

Zapania nodiflora var. rosea D. Don. Brit. Fl. Gard. ser. II. t. 225.

Lippia uncinuligera N. ab Es. in N. Act. Acad. N. Cur. XVI. suppl. II. p. 377.

Habitu *L. nodiflorae* persimilis; diversa: caule suffruticoso, modo filiformi radicante, modo toruloso, internodiis abbreviatis; foliis basi magis attenuatis, apice dentibus truncato-incisis extrorsis ceterum magis minusve prominentibus serratis, dente terminali lato acutis; bracteis minus latis sensim acuminatis, margine juxta acumen perangusto et villoso; calyce nonnisi brevissime bifido, magis vestito et in carinis herbaceis, pilis brevibus uncinulatis villoso; corolla conspicue majore, rosea fauce lutea; fructu denique majore. Plantae sitientes indumento densiori canescunt; vegetiores, foliis majoribus instructae, magis virescunt. A *L. reptante Kth.* recedit foliis propter nervos laterales tenues planis, haud plicato-lineatis.

Habitat in America australi: locis siccis graminosis Peruviae: Humb. et Bonpl.; in regno Chilensi: Bertero, John Style, Bacle, Poeppig (n. 164), Meyen; in republica Montevidensi (Brasiliae provincia olim Cisplatina): Sellow, Arsène Isabelle; in Bonaria: Bacle. ♄

36. LIPPIA NODIFLORA Rich. tota pilis adpressis biacuminatis strigillosa; caulibus filiformibus, humifusis, radicantibus; foliis cuneato-spathulatis, postice integerrimis, antice rotundatis obtusis aut subacutis et aequaliter argute serratis, obsolete venosis, planis; pedunculis axillaribus, solitariis, filiformibus, exsertis; capitulis ooideis demumque cylindricis; bracteis arcte imbricatis, tubum corollae subaequantibus, obovato- vel subrhombeo-cuneatis, mucronato-acuminatis muticisve, margine superiori latiusculo membranaceo glabro aut subtilissime ciliato; calyce bipartito, leviter bicarinato, carinis puberulis. *Schauer l. c. p. 585. n. 52.*

Lippia nodiflora Richard. in Michaux Flor. Bor. Amer. II. p. 15. H. B. Kth. Nov. Gen. et Sp. II. p. 264.

Verbena nodiflora Linn. Sp. Pl. p. 28. (Cod. Linn. ed. Richt. n. 159.)

Blairia nodiflora Gartn. de Fruct. I. p. 266. t. 56.

Zapania nodiflora Lam. Ill. n. 248. t. 17. f. 3. R. Br. Prodr. Fl. Nov. Holl. I. p. 514.

Caules longe lateque repentes, modo decumbentes, modo apice cum ramis adscendentes. Folia pinguicula, basi triplinervia, nervo medio validiori pinnato, nervis secundariis tenuibus inconspicuis, antice dentibus acuminatis aut peracutis serrata. Bracteae concavae, basi attenuatae, lamina lata subrhombea e disco herbaceo acuminata, acumine subinde obsoleto, apice per se obtusissimo conspicue membranaceo-marginato. Calyx hyalino membranaceus, tubum corollae aequans, facie fere usque ad basin, dorso ad medium tenus fissus, laciniis lanceolatis. Corolla tota una linea paullo longior, limbo exiguo subtus parce strigilloso. Capsula ooidea, ¾ lin. longa, calyce leviter adhaerente subvelata ejusque laciniis perangustis conniventibusque paullo superata; cocci maturitate facillime dilabentes, dorso obtusangulo-convexo helvolo laevique, commissura plana alutaceo-granulata. — Variat viridis et subcanescens, statura et magnitudine foliorum atque capitulorum,

foliis latioribus et angustioribus, obtusis acutisve, grossius et argutius serratis; capitulis brevius et longius pedunculatis, bractearum acumine manifesto et magis minusve obsoleto.

Crescit in ripis et litoribus zonae torridae et calidae, quin immo temperatae calidioris, per omnem fere terrarum orbem. In America abundat in civitt. australibus Amer. septentrionalis, in Mexico et India occidentali; in continenti lectam videbamus e Columbia et Peruvia et pauca specimina a Sellowio olim verisimiliter in civitate Uruguay, Brasiliae tum provincia Cispl atina, inventa. ⨀

37. LIPPIA FILIFOLIA MART. ET SCH. caule fruticoso, gracillimo, tetragono, sulcato, superne paucirameo, cum foliis pedunculisque glabro vel glanduloso-aspero; foliis approximatis verticillatis ternis, subtetragono-filiformibus, inclinatis, obtusis, basi attenuata sessilibus, lateribus planis punctatis, facie sulco exarata dorsoque linearibus angustissimis, angulis muricibus raris scabris; pedunculis in axillis superioribus singulis, filiformibus, striatis, folio pluries longioribus; capitulis hemisphaericis; bracteis imbricatis, subherbaceis, ovato-subrotundis, obtuse subacuminatis, utrinque glanduloso-pubescentibus, tubo corollae dimidio brevioribus, externis majoribus involucrantibus. *Schauer in DC. Prodr. XI. p. 586. n. 54.*

FRUTEX 3—4-pedalis, aromaticus. FOLIA semipollicaria — pollicaria, latiusculis latioribus $\frac{1}{3}$ — $\frac{1}{2}$ lin. latis, laete viridia. CAPITULA longe exserta 3 lin. diametro aequantia. CALYX hirsutus, acute bifidus. COROLLA lutea v. aurantiaca, extus puberula, superne simul pulvereo-glandulosa; tubo 3 lin. longo, medio subventricoso; limbo undulato velutino, fauce pubescente.

Habitat in campis desertis prov. Minarum: in Serra de S. Antonio, tum etiam inter Lavras de Pindaiba et S. Dominici praedium in distr. adamantum, Junio — Julio: Mart.; in rupibus Serra da Lapa, Novembri: Riedel. ♄

38. LIPPIA SATUREIAEFOLIA MART. ET SCHAUER: fruticosa, *undique pulvere glanduloso laete ferrugineo dense obducta*; ramulis lateralibus depauperatis; foliis (parvis) oppositis, confertis, lanceolatis, complicatis, integerrimis, basi attenuatis, obtusis, uninerviis; capitulis in axillis supremis solitariis, subglobosis, brevissime pedunculatis; bracteis concavis imbricatis, obovato-ellipticis, obtusis, margine villosis, tubo corollae brevioribus. *Schauer l. c. p. 586. n. 55.*

FRUTEX pauper, 2 — 3-pedalis, subsimplex vel deorsum in paucos ramos abiens. FOLIA 3—5 lin. longa, lineam lata, eoque modo complicata ut facies plane dispareat. CAPITULA foliis obvallata eaque aequantia. CALYX bibifidus, dentibus obtusis, glandulosus et subvillosus. COROLLA 2 lin. longa, extus pubescens superne glandulosa; tubo rectiusculo, subcylindrico sursum paullo ampliato, albido; limbo roseo fauce flavescente, lobis rotundatis. — Species omni ratione perinsignis, inprimis vero indumento pulvereo-glanduloso, in plantis Verbenaceis saepe occurrente et hinc inde in lepides abeunte hic tamen maxime exculto, sub microscopio vesiculas subglobosas basi affixas oleoque aromatico repletas exhibente.

Habitat in campis siccis editis districtus Serro Frio prov. Minarum, ad Tejuco et Lavras da Pindaiba: Martius. Floret Junio. ♄

39. LIPPIA THYMOIDES MART. ET SCHAUER: fruticosa; ramis virgatis hirtello-scabris ramulis axillaribus depauperatis consitis; foliis (parvis) oppositis, oblongo-cuneatis, integerrimis, acutiusculis obtusisve, revolutis, uninerviis, supra scabris, subtus glanduloso-pulverulentis subcandicantibus, ramulorum sterilium fasciculato-confertis; capitulis in axillis superioribus solitariis; brevissime pedunculatis, subglobosis ovalibusve compactis; bracteis subherbaceis, imbricatis, ovato-lanceolatis, acutis, trinerviis, dorso pulvereo-glandulosis, ciliatis, tubum corollae aequantibus. *Schauer l. c. p. 586. n. 56.*

FRUTICULUS 3 — 4-pedalis, ramis confertis patentibus. FOLIA 2—3 lin. longa, lineam lata. CAPITULA 4 lin. circiter longa. CALYX villosus. COROLLA rosea, fauce flava, subinfundibuliformis, extus glandulosa et pubescens. FRUCTUS generis.

Crescit in campis et silvis Catingas prov. Bahiensis, ad Feira de S. Anna et a Maracas ad Bahiam usque: Martius. Floret Februario. ♄

40. LIPPIA BICOLOR MART. ET SCHAUER: fruticosa; caule squarroso-ramoso; ramulis subtetragonis, hirtis; foliis (parvis) oppositis ternisve, ovatis subrotundis subreniformibusque, sessilibus, acutis, crenatis, impresso-penninerviis rugosisque, supra margineque revoluto strigoso-hispidulis, subtus hirto-tomentosis; capitulis axillaribus, paucifloris, subsessilibus, solitariis, exsertis, paucis ad apices ramulorum congestis; bracteis herbaceis, ovatis, subacuminatis, hispidulis, laxe imbricatis, tubo corollae subdimidio brevioribus. *Schauer l. c. p. 587. n. 58.*

FRUTEX 2 — 3-pedalis. FOLIA magis minusve approximata, magnitudine non minus ac figura varia, 2 — 4 lin. diametro vel longitudine, $1\frac{1}{2}$ — 3 lin. latitudine metientia, rigida, patula, subtus vix canescentia. CAPITULA 5 - 6-flora, bracteis rigidis subinvolucrata, ad apices ramulorum subquaterna, conglobata. CALYX semilinea vix major, hirsutus, bifidus, lobis breviter bidentatis. COROLLA rosea fauce flava, extus pubescens; tubo recto, cylindrico, medio subventricoso, 2 lin. longo; limbi majusculi lobis rotundatis. FRUCTUS calyce velatus, mediocris, subglobosus, fuscus, nitens, coccis aequalibus aegre separabilibus.

Crescit in campis ad Villa do Rio de Contas prov. Bahiensis: Martius. Floret Octobri. ♄

41. LIPPIA MICROCEPHALA CHAM. fruticosa, erecta, ramosissima, undique scabrido-hirta et subter pube glanduloso-punctata; ramis subtetragonis patentibus; foliis ellipticis obovatisque, basi cuneata in petiolum brevissimum attenuatis, superne acute dentatis, margine reflexis, impresso-penninerviis rugosisque, supra scabridis nitidis, subtus canescentibus reti strigoso-hirtello; capitulis brevipedunculatis, paucifloris, laxis, subcernuis folium vix aequantibus; bracteis membranaceis, lanceolatis, obtusiusculis, 5-nervibus, strigillosis, inflexis, laxe imbricatis, exterioribus involucrantibus; calyce campanulato tubum corollae subsemiaequante. *Schauer l. c. p. 587. n. 59.*

Tab. nostra XXXVIII. fig. II.

Lippia microcephala Cham. in Linnaea VII. p. 220.

Lippia triplinervis Gardn. in Hook. Lond. Journ. of Bot. 1845. p. 133. (ex descr.)

FRUTEX 4 — 6-pedalis, ramulis densis, strictis, fuscis. FOLIA semipollicem circiter longitudine, 3 — 4 lin. latitudine metientia, dente lato acuto terminata, supra viridia, subtus dense glanduloso-punctata primumque incana deinque ferruginea simulque in nervis tantum vel rarius etiam in pagina hirtella, aromatica, *Hyssopum* fere redolentia. CAPITULA laxa, inter folia fere abscondita, 3 — 5-flora, BRACTEIS 3 lin. longis patulis obvallata. CALYX brevissime pedicellatus, campanulatus, corollae tubum fere semiaequans, sesquilineam longus, membranaceus, 4-nervis, subhirtellus, ciliatus, irregulariter 4-dentatus. COROLLAE tubus superne pubescens; limbus majusculus, albidus, lutescens aut rubescens, fauce lutea, lobis rotundatis; intermedio labii inferioris porrecto, truncato, concavo, margine crispato. FRUCTUS maturus calyci inclusus, carpidiis cohaerentibus, altero saepe abortivo. — *L. hermannioidi* valde similis, sed habitu strictiori, foliis minoribus acute dentatis indumento parciori et rigidiori vestitis; capitulis minoribus magisque compactis, bractearum figura, corolla minore et potissimum calyce grandi diversa.

Crescit copiose in montosis apricis virgultosis prov. Minarum generalium: in summo monte Morro de Villa-Rica, alt. 4500 pedum, Martio m.: Martius, Pohl, Sellow, Schüch, L. B. de Eschwege; in Serra da Moeda: Sellow; in montibus ferruginosis prope Villa-Rica, Augusto, et in campis siccis prope Parauna districtus adamantum, Decembri, tum etiam in siccis saxosis prope S. Bartholomeo, Aug., Januario — Februario: Riedel, Lund; circa Cachoeira do Campo: Claussen (n. 381 et 381, b., et Mart. Herb. br. 1038); in prov. Rio de Janeiro; Vauthier (n. 194). ♄

42. LIPPIA HERMANNIOIDES Cham. fruticosa, erecta, ramosissima, glanduloso-subhirsuta, subter pube glanduloso-punctata; ramis subtetragonis, patentibus; foliis approximatis, cuneato-obovatis subrotundisque, brevipetiolatis, truncatis retusisve, superne crenatis, margine revolutis, impresso-penninerviis rugosisque, subtus canescentibus hirtellis; capitulis subspicatis, pedunculatis, paucifloris, laxis subcernuis, breviter exsertis; bracteis membranaceis, ellipticis, acutis, 5-nerviis, hirsutiusculis, inflexis, laxe imbricatis tubum corollae subaequantibus; calyce brevissimo. *Schauer in DC. Prodr. XI. p. 587. n. 60.*

Lippia hermannioides Cham. in Linnaea VII. p. 219.

Frutex validus, habitu *Hermanniis* quibusdam, e. g. *distichae* v. *micanti Schrad.* similis, ramis rimosis, ramulis fuscis, totus indumento brevi denso glanduloso viscidus. Folia semipollicem circiter longa, 5 lin. lata, in turionibus vegetis quandoque longe majora, superne utrinque 3 — 4-crenata, crena apicali truncata, basi integerrima, distincte petiolata, supra viridia pube scabrida, subtus pube molliori incana pagina dense glanduloso-pulverulenta. Spicae laxae, subquinqueflorae, oblongae, longius brevius pedunculatae, sub anthesi erectae, defloratae nutantes; bracteae 5-nerves, reticulatae, hirsutiusculae, ciliatae, 3 lin. par. longae. Calyx lineam circiter longus, basin tubi corollini laxe ambiens, subvillosus, bidentatus, dentibus latis acutis ciliatis. Corolla extus villosula, alba fauce lutea; tubus rectiusculus, medio ampliatus; limbus bracteam paullo superante, lacinia media labii inferioris undulata.

In prov. Minarum, in Serra de Cachoeira: Sellow; in alpinis ad Villa-Rica, Aprili: Martius; in saxosis montis in Serra do Caraça, Januario: Riedel. ♄

43. LIPPIA IODOPHYLLA Schauer: fruticosa, fastigiato-ramosa; ramulis pedunculisque strigoso-hirtis; foliis oppositis, confertis, patulis, cuneato-oblongis, acutiusculis, antice crenato-serrulatis, basi integerrima, attenuata subsessilibus, triplinerviis nervo medio superne pinnato, utrinque densissime glanduloso-punctatis, supra impresso-rugosis pubeque strigosa conspersis, subtus pallidis demumque subferrugineis reti prominenti strigoso-pubescenti; pedunculis axillaribus solitariis strictis folium aequantibus; capitulis hemisphericis; bracteis submembranaceis, ovatis et obovato-oblongis, obtusiusculis, inflexis, strigoso-pubescentibus, laxe imbricatis, tubo corollae fere duplo brevioribus. *Schauer l. c. p. 588. n. 61.*

Frutex videtur validus, ramis crassis torulosis rimosis, ramulis inferius denudatis nodosisque apice foliosis. Folia 6 — 9 lin. longa, 3 — 4 lin. lata, basi cuneata in petiolum brevissimum producta. Pedunculi superne paullo incrassati et striati. Capitula sub-12-flora; bracteae patulae. Calyx membranaceus, arctus, tubulosus, bifidus, 4-dentatus, strigoso-pubescens, tubum corollae fere semiaequans. Corollae tubus 2½ lin. longus, sub fauce ventricosus, supra calycem cum dorso limbi pulverulento-glandulosus et pubescens; limbus majusculus, lobis undulatis facie velutinis; supremo rotundato marginato, lateralibus ovatis inclinatis, infimo porrecto majore subquadrato retuso concavo unguiculato. — *L. microcephalae* quodammodo similis, sed jam foliorum figura et serratura minuta distinctissima.

In Brasiliae prov. Minarum legit Sellow. ♄

44. LIPPIA ALNIFOLIA Mart. et Schauer: fruticosa, undique pulvereo-glandulosa; ramis teretiusculis strigoso-pubescentibus scabrisque; foliis oppositis, ovato- vel subrotundo-ellipticis, in petiolum coarctatis, obtusissimis, grosse crenatis, penninerviis, venosis rugulosisque, supra vernicosis strigisque sparsis scabris, subtus villosiusculis, sursum decrescentibus; pedunculis subpollicaribus axillaribus geminis — quaternis; capitulis subgloboso-ovoideis: bracteis membranaceis, lato-ovatis, breviter acuminatis, concavis, plurinerviis, pubescentibus ciliatis, laxe imbricatis, tubo corollae brevioribus. *Schauer l. c. p. 588. n. 63.*

Frutex elatior, ramis strictis, pennae anserinae crassitie, fuscis, internodiis foliis brevioribus. Folia amplitudine et figura iis *Alni glutinosae* subsimilia, trita odorem fortem subcamphorato-aromaticum spargentia; strigae breves, simplices vel basi subpapulosa insidentes. Pedunculi sursum incrassati, patuli, pubescentes. Capitula 4 lin. diametro metientia; bracteae 2 lin. et quod excedit longae, extimae majores subinvolucrantes. Calyx tubulosus, breviter 4-fidus, villosulus. Corollae albae tubus rectus, inferne gracilis, supra medium subventricosus, villosulus, 3 lin. aequans; limbus majusculus, lobis rotundatis, lateralibus reflexis, dorsali producto concavo, crispo. Fructus perfecte *Lippiarum*, parvus, lineam longus, obcordiformi-oblongus, laevissimus, fuscus, calyci inclusus, facillime bipartibilis. — Species valde insignis.

In campis graminosis prov. Minarum, e. gr. ad Munbucas deserti Minarum novarum, Julio, nec non inter frutices montis Serra de Sincora prov. Bahiensis, Octobri: Martius. ♄

§. 2. Paniculatae. Capitula densa, pedunculata, in inflorescentiam nudam terminalem vel simplicem racemoso-paniculatam vel compositam cymoso-paniculatam disposita.

45. LIPPIA ANGUSTIFOLIA Cham. caule suffruticoso, gracili, stricto, virgato, angulato, superne strigilloso, apice racemoso; foliis oppositis, lanceolatis, sessilibus, acutis, citra apicem dentibus paucis acutis patentibus serratis, margine cartilagineis et subrevolutis, supra lineatis, utrinque setis brevibus basi saepe callosis tenuiter strigillosis, superioribus remotis sensimque diminutis; pedunculis solitariis, folio florali longioribus; capitulis parvis globosis; bracteis ovatis cuspidato-acuminatis, dorso strigoso-canescentibus, arcte imbricatis, corolla brevioribus. *Schauer l. c. p. 588. n. 64.*

Lippia angustifolia Cham. in Linnaea VII. p. 377.

Suffrutex 3 — 5-pedalis, caulibus inferne lignescentibus vel omnino simplicibusque vel superne paucirameis, strictis, gracillimis, internodiis inferioribus foliis subbrevioribus, superioribus elongatis. Folia jam latiora, 2 — 2½ poll. longa, 4 — 5 lin. lata, jam magis elongata angustiora, usque ad 4 poll. longa, suprema floralia lineari-lanceolata diminuta; nervus medius validus, laterales subtus parum prominentes quin obsoleti, rarius manifesti. Capitula in apice caulis vel ramorum pauca, racemosa, pedunculis filiformibus tenuibus longe exserta, 3 lin. diametro aequantia, dein magis elongata, denique semipollicaria rhachi inferne denutata. Calyx minimus, villosus, bifidus. Corolla infundibuliformis, sesquilineam longa, lutescens, extus superne pubescens, limbi lobo infimo porrecto subcordato acuminato. Fructus obcordato-subglobosus, calyce diphyllo adhaerente semivelatus, facillime bipartibilis, dorso coccorum atro subnitido, commissura obliqua albida.

In paludibus locisque humidiusculis: in prov. S. Pauli e. g. in agro Sorocabensi, Decembri — Martio: Riedel, Lund; in prov. Minarum in montibus Serra da Lapa dictis ad praedia Baixas et Vargem, Septembri: Sellow; et ad fluvios Tabuca et Paracatú: Pohl. ♃

46. LIPPIA HIERACIIFOLIA Cham. caule suffruticoso, gracili teretiusculo, inferne folioso hirsuto, superne scapiformi subnudo, apice racemoso strigoso-canescente; foliis oppositis,

obovato-oblongis lanceolatisve, acutis, sessilibus, postice integerrimis, antice crenato-serratis, utrinque strigoso-hirsutiusculis; floralibus depauperatis; pedunculis axillaribus solitariis folio florali longioribus; capitulis globosis, paucis, racemosis vel ad apicem congestis; bracteis ovatis, acuminatis, dorso strigoso-canescentibus, arcte imbricatis, corollam aequantibus. *Schauer in DC. Prodr. XI. p. 588. n. 65.*

Lippia hieraciifolia Cham. in Linnaea VII. p. 375.

Caules sesqui — tripedales, e caudice tuberculoso vel e basi lignosa caulis annotini progredientes, erecti, vel basi ascendentes, graciles, plerumque simplices, rarius superius ramis axillaribus filiformibus aucti, semper internodio longo e foliis emersi, foliis superioribus floralibus distantibus et valde diminutis nudiusculi. Folia inferiora longitudine inter 1 — 3 poll., latitudine inter ½ et 1½ poll. variantia, penninervia, majora basi trinervia, supra vix lineata. Pedunculi semipollicares, summi breviores. Capitula globosa, 3 lin. diametro aequantia, superiorum nodorum exserta, summa quaterna plerumque conglobata. Bracteae vix sesquilineam longae. Calyx villo denso patente lanatus, corollam semiaequans. Corolla minima; tubo recto, ad faucem subampliato et tenuiter puberulo; limbo brevissimo, obliquo, lobis subaequalibus rotundatis.

In Brasilia meridionali: Sellow. ♃

47. LIPPIA INTERMEDIA Cham. caule suffruticoso, teretiusculo, erecto, simplici, virgato, inferne hirsuto, apice racemoso et cum foliis superioribus pedunculis bracteisque glanduloso-pubescente et strigoso-hirto; foliis infimis ovatis, mediis oblongis, superis elongato-lanceolatis, omnibus sessilibus, acutis, antice obsolete serratis, margine revolutis, utrinque hirsutiusculis, subtus simul pubescentibus, supra lineatis scabrisque; pedunculis solitariis, folio florali longioribus; capitulis ovoideis; bracteis ovatis, uninerviis, acumine tenui recurvo, laxe imbricatis, corollam excedentibus. *Schauer l. c. p. 589. n. 66.*

Lippia intermedia Cham. in Linnaea VII. p. 378.

Caules basi adscendentes, sesquipedales, per omnem decursum foliosi. Folia inferiora majora ac latiora (2 poll. circiter longa, 9 lin. lata), superiora sensim minora et angustiora, nervis subtus prominentibus. Capitula longe pedunculata, in apice caulis pauca racemosa, ovoidea, semipollicem longa. Bracteae herbaceae, 3 lin. longae, interna pagina laevissima nitidaque. Calyx bifidus, villosissimus, ampliusculus. Corollae tubus sesquilineam longus, rectus, gracilis, subaequalis, extus pubescens; limbus perexiguus, inclinatus. Fructus calyce obtectus, obcordiformis, atrofuscus, nitidus, sua sponte bipartibilis, commissura laevi, pericarpio coriaceo.

In Brasilia meridionali: Sellow. ♃

48. LIPPIA VERNONIOIDES Cham. suffruticosa; caule erecto, tetragono, cum petiolis hirsuto; foliis oppositis ternisque, ovatis ellipticis oblongisque, in petiolum brevem attenuatis, acutis, praeter basin integerrimam crenato-serratis, penninerviis, rugosis, rigidis, supra setis brevibus callosis strigoso-hispidis vel strigoso-hirsutis, subtus pallidioribus subtomentosis reti hirto; panicula terminali cymosa, ramis oppositis subdichotomis; capitulis squarrosis strobiliformibus globosis et ovoideis, alaribus sessilibus; bracteis squamiformibus, *obovatis, antice subrhombeo-rotundatis mucronatis dorsoque incano-holosericeis, postice cuneato unguiculatis glabris* et arcte imbricatis, tubum corollae aequantibus. *Schauer l. c. p. 589. n. 67.*

Lippia vernonioides Cham. in Linnaea VII. p. 232.
Lippia attenuata Mart. in Flora XXI. 2. Beibl. p. 59.
Aloysia (sic!) attenuata Walpers Repert. IV. p. 42.

Suffruticis caules pedales, bipedales, simplices vel furcati. Folia magnitudine et figura varia, 3—4 poll. longa, pollicem — sesquipollicem lata, in petiolum contracta, acuminata vel cuneato-attenuata, hirsutie modo magis strigosa, modo magis pilosa, sursum decrescentia, bracteantia saepe squamacea. Panicula modo laxa, ramorum paribus dissitis pyramidata, modo contracta fastigiata. Capitula multiflora, 3 — 4 lin. diametro metientia, demum subcylindrica semipollicem fere longa. Calyx villosus, brevissimus, breviter bifidus, fructui maturo adhaerens. Corolla sesquilinea paullo longior, albida fauce lutea, extus villoso-pubescens, tubo clavato-infundibuliformi, limbi lobis superioribus brevibus; infimo producto subquadrato. Fructus *Lippiarum*, in carpidia duo secedens.

Crescit in locis paludosis vel humidiusculis umbrosis prov. S. Pauli, e. g. ad Ytú et Sorocaba, Februario, Martio: Riedel, Lund, Sellow; in campis siccis prope Barbacenam, prov. Minarum, Majo: Riedel; in graminosis siccis circa Cujabá, prov. Matto grosso, Aprili — Majo: Riedel, da silva Manso. (Mart. Herb. n. 224.) ♃

49. LIPPIA OXYCNEMIS Schauer: suffruticosa; caule erecto, tetragono, cum petiolis hirsuto; foliis oppositis ternisve, ellipticis oblongisve, in petiolum brevem attenuatis, acutis, praeter basin integerrimam crenato-serratis, penninerviis, rugosis, rigidis, supra pilis callosis strigoso-hirtis hirsutisve, subtus pallidioribus tomentosis reti hirto aut villoso-hirsuto; panicula terminali cymosa, ramis oppositis verticillatisve simplicibus dichotomisve; capitulis squarrosis strobiliformibus globosis et ovoideis, alaribus sessilibus; bracteis squamiformibus e *basi ovata in acumen cuspidatum attenuatis dorso sericeo-* vel pubescenti-strigosis, arcte imbricatis, tubum corollae aequantibus. *Schauer l. c. p. 589. n. 68.*

Lippiae vernonioidi Cham. proxime affinis et valde similis, bractearum figura potissimum diversa. Paniculae rami saepius simplices sunt, quo illa racemosa evadit, capitulis ad apicem compactis; plerumque vero pedunculus unus alterve progreditur ad basin capituli terminalis, tunc alaris et sessilis, quo panicula dichotoma, magis minusve expansa fit. Bracteae lilacino tinctae. Calyx villosus, brevissimus, breviter bifidus. Corolla lilacina, 2 lin. longa, extus villoso-pubescens, tubo subincurvo clavato-infundibuliformi; limbi lacinia infima transverse oblonga truncata reflexa, reliquis brevissimis. — Indumentum insigniter variabile: modo subvilloso-hirsutum, modo hirtum, modo strigillosum, pilis in supera pagina foliorum basi callosis vel ecallosis.

Crescit in campis altis prov. Minarum, e. gr. ad Contendas: Martius; prov. Goyacensis, ad Olho d'Agua, Alegres, Caretão, Pilar, Crixas, Trahiras, Julio — Octobri: Pohl; prov. Soteropolitanae ad Caitété: Martius. ♃

50. LIPPIA HERBACEA Mart. Mss. caulibus herbaceis, erectis, obtuse tetragonis, hirtis hirsutisve, superne paniculatis; foliis oppositis, sessilibus, ovato-lanceolatis, acutis, crenato-serratis, penninerviis, valde rugosis, supra setis brevibus callosis strigoso-hispidis, subtus strigoso-hirtis; panicula ampla centripeta nuda, ramis pedunculisque oppositis patentibus tetragono-filiformibus glanduloso-hirtellis; capitulis (parvis) tetraquetro-ovoideis; bracteis herbaceis, ovatis, utrinque acutis, strigoso-hirtis, imbricatis, tubum corollae aequantibus. *Schauer l. c. p. 589. n. 69.*

Caules complures e radice perenni, humanae altitudinis, lateribus sulcati. Folia plerumque deflexa, media 2 — 2½ poll. longa, pollicem circiter lata, approximata, sursum insequentia sensim minora et internodiis longioribus interstincta, omnia supra asperrima, subtus foveolata hirtella reti pilis longioribus appressis vestito; floralia lanceolata, superiora minima quin obsoleta. Panicula patens, pyramidata vel subfastigiata, sesquipedalis — bipedalis; rami tenues, rigidi, interstitiis 2 — 3-pollicaribus sejuncti, oppositi, ala plerumque pedunculum simplicem emittente. Calyx brevissimus, hirtus, bifidus. Corolla

minima, ¼ lin. longa, tubo purpureo sursum ampliato curvulo subinfundibuliformis, superne puberula, limbi rosei lobis tergo hirtellis, subemarginatis, infimo latiore. Fructus generis, majusculus, obcordiformis, sua sponte bipartibilis.

Crescit in humidis circa Mauritias viniferas in campis ad ripam occidentalem fl. S. Francisci, prov. Minarum, e. g. prope Salgado: Martius; prope Pillar et alibi in prov. Goyacensi et Minarum: Pohl. Floret Augusto. ♃

§. 3. Corymbosae. Capitula adulta subspicata vel subracemosa, laxa, corymboso-paniculata.

51. LIPPIA CORYMBOSA Cham. fruticosa, corymboso-ramosa, dense foliosa, undique hirta; foliis verticillatis ternis, brevissime petiolatis, ovatis, acutis, crenatis, bullato-rugosis, marginibus revolutis; capitulis ovoideis brevi-pedunculatis in axilla solitariis, folia aequantibus superantibusve ad apices ramulorum congestis; bracteis membranaceis, lanceolatis, trinervibus, laxe imbricatis, tubum corollae subaequantibus. *Schauer in DC. Prodr. XI. d. 590. n. 70.*

Lippia corymbosa Cham. in Linnaea VII. p. 219.

Fruticulus humilis. Rami vel caules pedales, inferne nudi, simplices, superne corymboso-ramulosi. Folia rigidula, bullato-rugosissima, supra nitidula strigoso-hirtella, subtus pubescentia saepeque glandulosa, in venis hirsuta, media 8 lin. circiter longa, 5 lin. lata, sursum sensim minora. Inflorescentia pilis albidis canescens. Capitula florentia semipollicaria, dein magis elongata spiculiformia; bracteae subcoloratae, 3 lin. longae, acutae v. obtusae. Calyx brevissimus, incano-hirsutus. Corolla fere 4 lin. longa, rubescens, extus villosula, tubus medio ventricosus; limbus majusculus, facie tenuissime velutinus, inaequaliter quadrifidus, lobo dorsali retuso, lateralibus truncatis.

In montanis prov. Minarum, e. g. in Serra da Moeda: Sellow; circa Itabira do Campo, Martio: Lund, Claussen; in humidis arenosis Serra da Lapa, Novembri: Riedel. (Mart. Herb. n. 1035.) ♄

52. LIPPIA ROTUNDIFOLIA Cham. fruticosa; caule superne ramulis floriferis fastigiatis corymboso-paniculato; foliis duris patulis, oppositis, subverticillatisve ternis — quaternis, subrotundis, basi in petiolum brevem productis, obtusis vel brevissime acuminatis, serrato-crenatis, concaviusculis, supra lucidis scaberrimis, subtus nervosis venoso-reticulatis scrobiculatisque tomento velutino canescentibus; capitulis subspicatis, brevipedunculatis in axilla, solitariis geminisve, exsertis, multifloris, ad apices ramulorum congestis; bracteis membranaceis, coloratis, lanceolatis, longe acuminatis, 5-nerviis, velutinis, laxe imbricatis, tubum corollae aequantibus. *Schauer l. c. p. 590. n. 71.*

Tab. nostra XXXIX.

Lippia rotundifolia Cham. in Linnaea VII. p. 230.

Frutex 3 — 4-pedalis, toto habitu insignis, corymbis floridis ornatissimus. Rami juniores fuscescentes, velutino-tomentosi. Folia internodiis subaequalia; inferiora maxima basi cuneata, 2 poll. fere longa, 1½ lata; sursum insequentia sensim minora; subfloralia parva; scabrities paginae superioris interdum abit in pubem brevem rigidam; tomentum paginae inferae canescens, nonnunquam rubiginosum. Ramuli floriferi subfastigiati, internodio infimo elongato basi nudi, nodis sterilibus paucis approximatis, floriferis confluentibus. Spicae primum subcapitatae, semipollicares, inter anthesin elongatae et denique pollice longiores, laxissimae, breviter pedunculatae, nutantes, ad apicem singuli ramuli in thyrsum compactum congestae. Bracteae subconcavae, leviter incurvatae, 4 lin. longae. Calyx brevissimus, hirsutissimus, bifidus, lobis brevissime bidentatis, tum in phylla 2 secedens. Corolla lilacina, extus hirtella; tubus 4 lin. longus, subincurvus, sursum ventricosus; faux lutea, villosula; limbus majusculus, velutino-micans, lobo supremo lateralibusque rotundatis, his duplo minoribus, lobo infimo obovato-truncato porrecto. Fructus *Lippiarum*, obcordiformis, styli rudimento apiculatus, minutus, atrofuscus, nitidus, bipartibilis. — Odor spicularum tritarum fortis, subcamphoratus, fere *Salviae officinalis.*

Crescit in campis editis (Serro do Frio) deserti prov. Minarum: ad fl. Arasuahy, prope Munbucas et aliis locis: Martius (Herb. Flor. Bras. n. 1036); ad Villa Riça et Cachoeiro do Campo: Claussen (n. 260); ad Parauna et praedia Junonis et Caroli: Sellow; ad S. João d'El Rey in rupibus et ad S. João Baptista, Julio — Septembri: Pohl; Augusto, Aprili: Claussen; in montibus S. João, Junio: Riedel; prope Tejuco: Vauthier; in campis circa Sabara, Novembri: Lund. (Kunth. Herb. br. n. 200.) ♄

53. LIPPIA LACUNOSA Mart. et Schauer fruticosa; caule superne ramulis floriferis fastigiatis corymboso-paniculato; foliis rigidulis, patentibus, oppositis ternisve, ovatis, subsessilibus, basi cordatis, acutiusculis obtusisve, crenatis, supra lucidis scaberrimis, subtus nervosis venoso-reticulatis scrobiculatisque tomento tenuissimo canescentibus; capitulis subspicatis, brevissime pedunculatis, in axilla solitariis, exsertis, multifloris, ad apices ramulorum racemoso-congestis; bracteis subherbaceis, ovatis, breviter acuminatis, 5-nerviis, subhirtello-pubescentibus, laxe imbricatis, tubo corollae dimidio brevioribus. *Schauer l. c. p. 590. n. 72.*

Frutex bi — tripedalis, ramosus, ramis ramulisque scabris fastigiatis, his axillis superioribus spicigeris. Folia approximata, internodia aequantia vel superantia, 1 — 1½ poll. longa, 9 — 12 lin. lata, sursum decrescentia, floralia diminuta. Bracteae 2 lin. longae, conspicue nervosae. Calyx brevis, arctus, bifidus lobis acute bidentatis, sericeo-villosus. Corolla lilacina, fauce lutea, extus hirtella; tubo 3 lin. longo, gracili, medio ventricoso; limbi lobo supremo truncato, lateralibus ovatis, infimo transverse elliptico truncato late unguiculato. — Proxima *L. rotundifoliae*, a qua differt foliorum et bractearum figura atque magnitudine.

Crescit in campis deserti prov. Minarum districtus Serro Frio: Martius, Pohl, Sellow; in campis arenosis prope Aleyres, Septembri: Riedel; in campis ad Lagoa dourada, prov. Minarum, Septembri: Lund. ♄

54. LIPPIA SCHAUERIANA Mart. Mss. fruticosa, ramosa; ramulis tetragonis petiolisque glanduloso-scabris; foliis oppositis, approximatis, patulis, lato-ovatis, petiolatis, acutis, serratis, margine subrevolutis, triplinerviis nervo medio pinnato, venosis, supra nitidis asperis, subtus pallidis tenuissime pubescentibus et glanduloso-pulverulentis; capitulis brevipedunculatis, dein subspicatis in axilla solitariis, ad apices ramulorum corymbulosis; bracteis herbaceis, ovato-ellipticis, obtusis, trinervibus, glanduloso-pubescentibus. *Schauer l. c. p. 590. n. 73.*

Folia pollicem circiter longa, citra basin 9 lin. lata, subtus (siccando forte) subferruginea. Calyx villosus, bifidus, lobis obtusis. Corolla alba aut dilute rosea; tubo 3 lin. longo, cylindrico, sursum paullo sensimque ampliato atque puberulo; limbo ampliusculo, tenui, undulato.

Crescit in pascuis fluv. S. Francisci vicinis in prov. Pernambucana, e. g. inter Bom Jardim et Cruz de Valerio praedia: Martius, Aprili, ineunte florescentia. ♄

55. LIPPIA ACUTIDENS Mart. et Schauer: fruticosa; caule ramulisque tetragonis, illo laevi, his pubescentibus; foliis duriusculis oppositis, ovatis subrotundisque, brevissime petiolatis, basi integerrimis, acute dentatis acumine dentibusque subpungentibus, rigide ciliatis, subtus nervosis venosisque, adultis glabratis utrinque nitidis; capitulis brevipedunculatis, dein subspicatis, in axilla solitariis, ad apices ramulorum congestis; bracteis squarrosis, subherbaceo-membranaceis, concavis, lato-ovatis acumine declinato, 3 — 7-nerviis, subtomentoso-hirsutis. *Schauer l. c. p. 590. n. 74.*

Frutex altitudine humana, caulibus erectis subsimplicibus. Folia semipollicem fere longa, 4 — 5 lin. lata, in nostris speciminibus omnia delapsa. Capitula in ramulis brevibus, sub florescentia brevibus et diminutis foliis praeditis subcorymboso-congesta. Calyx villosus, bipartitus, lobis obtusis. Corolla rosea fauce flavida, extus hirtella; tubo bracteas aequante, 2 lin. longo, medio ventricoso; limbo inclinato, facie velutino. Fructus calyce adhaerente velatus, oblongus, cocco altero saepe tabescente.

Crescit in campis prov. Minarum, ad praedium Yha, in confinibus prov. Goyacensis, legit Martius, Septembri. ♄

56. LIPPIA LASIOCALYCINA Cham. fruticosa; ramulis sulcatis, scabriusculis; foliis *annuis*, firmis, verticillatis ternis, ovato-ellipticis, brevissime petiolatis, acuminatis, a medio grosse acuteque serratis, impresso-penninerviis, supra nitidis asperrimis, subtus pallidis pulverulento-glandulosis nervis scabridis; racemis pedunculatis multifloris laxis, plerumque ad basin ramulorum novellorum axillaribus solitariis; pedunculis rhachique scabris pilosis; calycibus brevissime pedicellatis hirsutissimis; bracteis alternis, membranaceis, lanceolatis, attenuato-acuminatis, dorso puberulis, tubum corollae subaequantibus. *Schauer in DC. Prodr. XI. p. 591. n. 75.*

Tab. nostra XXXIX. fig. dextra.

Lippia lasiocalycina Cham. in Linnaea VII. p. 231.

Frutex inter congeneres foliis annuis, florescentia et frondescentia plerumque coaetanea, inflorescentiae indole et ubertate maxime insignis. Specimina nostra ramos exhibent strictos, angulatos, cinereos, nitidos, inflorescentiis verticillato-congestis, superne contiguis, speciosis ornatos. Folia adulta 2 uncias circiter longa, 7 lin. in medio lata. Gemmae mixtae, nudae, lanugine helvola obtectae, ramulos protrudunt hirtellos, superne frondescentes, inferne foliis aliquot alternis imperfectis in axillis racemigeris stipatos; rarius inflorescentia ad apicem ramuli hornotini, foliis adultis muniti, reperitur. Racemi primum magis compacti bracteis erectis, demum rhachi elongato bracteisque patentibus reflexisve laxissimi, a calycibus nunc magis conspicuis speciem hirsutam induentes. Calyx brevis, ampliusculus, bifidus lobis bidentatis, dein bipartitus, pilis patentissimis rectis distinctisque hirsutissimus, fructui maturo demum arcte adhaerens. Corolla tenuis, pellucida, roseo-lilacina, extus pube rarissima inspersa, intus glabra; tubus subincurvus, sursum sensim ampliatus, nec ventricosus, 4 lin. longus; limbus diametro 3 lin. fere metiens, venosus, lobo supremo lateralibusque subaequalibus rotundatis, infimo paullo majori truncato. Fructus *Lippiarum*, calyce adhaerente velatus, oblongus, basi truncata, sua sponte bipartibilis; carpidium alterum plerumque tabescens; cotyledones carnosae; rostellum inferum minimum.

In campis et sylvis Catingas Minarum: in arenosis prope Araracoara, Majo: Lund; ad S. Antonio de Monte: Sellow; juxta fluvium S. Francisci: Pohl; in prov. Goyacensi: G. Gardner (n. 3405). In Boliviae prov. Chiquitos: Alcides d'Orbigny. ♄

57. LIPPIA GRANDIFLORA Mart. Mss. suffruticosa; ramulis tetragonis, hirtis; foliis oppositis, lanceolato-oblongis, brevissime petiolatis, acutis, antice crenato-serratis, postice integerrimis, triplinerviis nervo medio pinnato, (novellis) supra villoso-hirsutis, subtus pubescentibus reti strigoso-hirsuto; capitulis axillaribus solitariis longe pedunculatis, adultis laxe racemosis; pedunculis rhachi bracteisque dorso villosis; calycibus brevissime pedicellatis villosissimis; bracteis alternis, membranaceis, ovatis, acuminatis, concavis, tubo corollae brevioribus. *Schauer l. c. p. 591. n. 76.*

Radix crassa, tuberculosa. Caules in speciminibus nostris pedales, erecti, fruticosi, jam marcidi, e nodis infimis ramulos novellos floriferos agentes, inferius foliis imperfectis axillis tamen pedunculum gerentibus stipatis, apice frondescentes. Capitula incipiente anthesi compacta, deinceps magis elongata, tandem subracemosa, bracteis trinervibus concavis subcomplicatisve imbricatis vel denique subpatulis calycem velantibus. Calyx generis, brevissimus, breviter bifidus, obsolete 4-dentatus, villo densissimo molli vestitus. Corolla in genere maxima, rosea, fauce flava, extus puberula; tubo 5 lin. longo, infra medium oblique ventricoso; limbo amplo, diametro 5 lin., labio superiori rotundato, inferioris lobo intermedio latissimo transverse elliptico inque latissimo, lobis lateralibus lato-ovatis obtusis. — Species ad typum *L. lasiocalycinae* condita, a qua differt villositate totius plantae, bracteis et corolla pro genere permagna.

Crescit in campis prov. Minarum, e. g. prope Contendas: Martius. Floret Augusto. ♃

Sectio V. RHODOLIPPIA.

Capitula ineunte anthesi hemisphaerica vel subglobosa, aequaliter imbricata, bracteis extimis majoribus involucrata. Bracteae latae, membranaceae (lilacino- aut roseo-) coloratae, sub anthesi flores aequantes vel excedentes, postea deinceps succrescentes demumque saepe amplissimae, plurinerves, venoso-reticulatae.

58. LIPPIA LUPULINA Cham. fruticosa, tomento aut villo pilis glanduliferis commixto mollis; ramulis obsolete tetragonis; foliis oppositis ovatis lato-ovatis subrotundisque, brevipetiolatis sessilibusque, basi cordatis rotundatis acutisve, crenato-serratis serratisve, lineatis venoso-rugosis; pedunculis firmis aut axillaribus solitariis, aut ad apices ramulorum congestis paniculatisve; bracteis lato-ovatis, acuminatis, plurinerviis, reticulato-venosis, pubescentibus, ciliatis, denique maxime acutis. *Schauer l. c. p. 592. n. 79.*

Lippia lupulina Cham. in Linnaea VII. p. 222.

„Frutex pedalis — tripedalis", modo simplex, modo superne ramosus, „in campis adhuc non crematis; in campis nuperrime crematis suffrutex vel herba" (Riedel). Variat maximopere foliorum figura et amplitudine, nec non tomento magis velutino vel magis villoso vel magis hirtello, pilis glanduliferis copiosioribus et rarioribus. Folia $1\frac{1}{2}$ — 3 poll. longa, 1 — $2\frac{1}{2}$ poll. lata, quin etiam 9 lin. longa, 6 lin. lata. Capitula incipiente anthesi *Cerasi* fere mole, bracteis externis nonnullis majoribus involucrata, denique vero bracteis omnibus valde auctis nucis *Juglandis* magnitudinem assequentia, colore lilacino ornatissima. Calyx hirsutissimus, bifidus, lobis obtuse bidentatis. Corolla roseo-lilacina, fauce lutea, extus glanduloso-villosula, intus ad fauces pubescens; tubus 4 lin. longus, curvatus, infra medium ventricosus ibidemque stamina didyma gerens; limbus 3 lin. diametro metiens, tenuiter velutinus, lobo infimo ampliusculo subrotundo, reliquis brevibus. Antherae didymae, loculis linearibus extrorsum arcuatis. Stylus et fructus *Lippiarum*; hic calyce adhaerente velatus, obcordiformis. — Quoad indumentum, foliorum et capitulorum magnitudinem eximie variat. Specimina alia villis longis canescunt; alia inprimis vetula et macra fere omnino calvescunt; alia pube tenera aequali mollescunt.

Crescit copiose in campis siccis graminosis petrorsisque: in prov. S. Pauli ad urbem et prope Taubaté, Pendamonhangaba alibique, Novembri: Martius, Riedel, Lund, Com. de Raven; in prov. Minarum ubique in campis aridiusculis deserti Serro Frio dicti, e. g. ad fluv. Rio branco et Parauna: Sellow; in Serra do S. Antonio alibique: Martius (Herb. n. 1034, a Claussen); prope Registo velho, Barbacenam, S. João de Rey, inter Calumby et Barreros: Pohl; circa Araracoara, Barbacena, Majo, et in campis inter Rio S. Francisco et Curvellos, Octobri, tum etiam ad fl. Rio Pardo, Septembri: Riedel; circa Itabira: Vauthier (n. 195); in prov. Goyacensi ad S. Cruz, Februario: Pohl; in monte Serra do Matto-grosso prope Cuyabá: Lhotsky. In campis prov. Chiquitos Boliviae: Alc. d'Orbigny. ♄

59. LIPPIA GARDNERIANA Schauer: fruticosa, undique piloso-hirsuta simulque pube breviori glandulosa; ramulis obsolete tetragonis; foliis oppositis cordato-ovatis acutis basi sessili semiamplexicaulibus grosse dentato-serratis grosse venoso-rugosis,

pedunculis axillaribus singulis folium subaequantibus terminalibusque ad apices ramulorum subpaniculatis; bracteis oblongis acutiusculis plurinerviis reticulato-venosis denique florem excedentibus. *Schauer in DC. Prodr. p. 592. n. 80.*

Proxima habituque simillima *L. lupulinae*, sed foliis bracteisque aliena. Folia 12—15 lin. longa, citra basin rite cordatam 10—12 lin. lata, acute serrata, margine reflexo vel subrevoluto, venoso-reticulata, reti subtus prominente et imprimis piloso supra subbullato rugosa hirsuta, pilisque brevioribus glanduliferis hirsutiei undique immixtis creberrimis consita, subtus in pagina glabra inpunctata. Capitula denique ovata, $\frac{3}{4}$ poll. par. longa, pallide lilacino-subcolorata. Bracteae tenuiter membranaceae, subtiliter venosae, utrinque piloso hirsutae et glanduliferae, tandem 6 lin. longae, 2—$2\frac{1}{2}$ lin. latae. Calyx hirsutissimus, linea paullo brevior, brevidentatus. Corolla omnino *L. lupulinae*; tubus 4 lin. longus, curvatus, infra medium ventricosus, superne pubescens.

In Brasiliae prov. Piauhy et Goyaz: G. Gardner (n. 3407). ♄

60. LIPPIA FLORIDA Cham. fruticosa, subglanduloso-tomentosa; ramis superne foliosis tetragonis; foliis oppositis ternisve, subimbricatis, sessilibus, obovato-cuneatis, obtusis vel acutiusculis, crenulatis, postice integerrimis, penninerviis, rugosis; pedunculis axillaribus solitariis, ad apices congestis, exsertis; bracteis lato-ovatis, acutis, 5—7-nerviis, reticulato-venosis, subglanduloso-pubescentibus, ciliatis, dein maxime auctis. *Schauer l. c. p. 592. n. 81.*

Lippia florida Cham. in Linnaea VII. p. 221.

Lippiae lupulinae quoad inflorescentiam simillima, sed foliis et ab ea et ab omnibus hujus sectionis distinctissima. Rami elongati, simplices, stricti, inferne foliis destituti, nodis crebris, pollicem circiter ab invicem distantibus, praediti. Folia hornotina in summitatibus ramorum approximata, inferiora fere pollicaria, 4—5 lin. lata, sursum paullatim decrescentia. Capitula bracteis roseo-lilacinis, demum ad latitudinem 8—9 linearum et longitudinem pollicis adauctis, conspicua, diametro 2 poll. subaequantia. Calyx brevis, villosissimus, bifidus, obtuse 4-dentatus. Corolla roseo-lilacina, extus glanduloso-pubescens, intus fauce villosula; tubo curvo, sursum ampliato, 3 lin. longo, limbo parvo. Stylus et fructus generis.

In Brasiliae prov. Minarum: Serra do Ouro preto: Sellow, Schott, Claussen (n. 390), floret Augusto, Aprili; in campis arenosis inter Rio S. Francisco et Curvellos, Octobri, nec non in campis siccis prope Caitété prov. Soteropolitanae, Septembri: Riedel. ♄

61. LIPPIA RHODOCNEMIS Mart. et Schauer: fruticosa, ramosa, tomento hirto pilis glanduliferis commixto vestita; foliis oppositis, approximatis, patentibus ovato-ellipticis lanceolatisve, brevipetiolatis, acutiusculis obtusisve, crenatis, penninerviis, venoso-rugosis, subtus subcanescentibus; pedunculis axillaribus solitariis, folio brevioribus; bracteis ovatis, subacuminatis, plurinerviis, reticulato-venosis, glandulosis, hirsutiusculis, deinceps paullo auctis. *Schauer l. c. p. 592. n. 82.*

Tab. nostra XL.

Frutex 3—4-pedalis. Folia figura et amplitudine varia, jam latiora subovata basi rotundata, jam oblonga vel lanceolata basi acuta, lamina 1—$2\frac{1}{2}$ poll. longa, $\frac{1}{2}$—$1\frac{1}{4}$ poll. lata, petiolo 3 lin. aequante, subtus glandulis sub tomento sessilibus micantibus aspersa. Pedunculi semipollicares — pollicares. Capitula *Cerasi* magnitudine; bracteae sub florescentia subherbaceo-membranaceae, magis minusve coloratae 3—4 lin. circiter longae, corollam subaequantes, post anthesin ut in reliquis hujus sectionis excrescentes, denique 6 lin. aequantes simulque tenuiores pellucidae reticulatae. Calyx lineam longus, hirtus, bifidus, acute 4-dentatus. Corolla rosea, 4 lin. longa, extus villosula; tubo subincurvo sursum ventricoso-ampliato, intus sparse villoso; limbo parvo, lobis rotundatis, infimo producto, reliquis brevibus. Cetera generis. Fructus subclavato-obcordiformis, carpidiis aequalibus.

Crescit in campis editis prov. Minarum, e. gr. ad Chapada Minarum novarum: Martius; in Serra dos Pinheiros: Pohl. Floret Majo — Junio. ♄

62. LIPPIA EUPATORIUM Schauer: pilis brevibus glanduliferis, hirto-tomentosa; caulibus subtetragonis, erectis, superne paniculatis; foliis oppositis ternis — quaternisve, patentibus, lanceolatis, acuminatis, basi attenuata subsessilibus, crenato-serratis, penninerviis, venoso-rugosis, subtus subcanescentibus; paniculae foliosae centripetae ramis pedunculisque elongatis patentissimis; bracteis ellipticis, subacuminatis obtusisve, glanduloso-pubescentibus, pilisque longioribus immixtis eglandulosis conspersis ciliatisque, dein paullo auctis. *Schauer l. c. p. 592. n. 83.*

Fruticulus circiter bipedalis. Folia 2—3 poll. longa, 8—12 lin. lata, internodia duplo excedentia. Paniculae rami indefiniti, pedunculorum paribus duobus tribusve ab invicem remotis instructi, superiores pedunculos simplices referentes. Pedunculi omnes filiformes, quadrangulares, capitulis globosis *Cerasi* majores magnitudine nec multo post anthesin auctis terminati. Bracteae imbricatae, subherbaceo-membranaceae, roseo-coloratae, denique semipollicem fere longitudine, 4 lin. latitudine metientes. Calyx villosissimus. Corolla 3—4 lin. longa, (in sicco) atropurpurea, fauce lutea, extus glanduloso-pubescens; tubo recto sursum paullo ampliato; limbo parvo, lobis brevibus rotundatis.

Crescit in Brasiliae prov. Goyacensi, in via a Fazendina ad Serra de Caretas: Pohl; in provinciis Piauhy et Goyaz: Gardner (n. 3408); in campis editis Chapadão de S. Marcos, Augusto m. deflorata: Riedel. ♄

63. LIPPIA ELLIPTICA Schauer: caule erecto, superne paniculato, glanduloso-hirtello; foliis oppositis ternis — quaternisve, approximatis, patentibus, ellipticis, basi subattenuata integerrima sessilibus, obtusis, mucronatis, crenato-serratis, penninerviis, venosis, supra sublucidis scabris et glanduloso-pubescentibus, subtus pallidis nitidulis reti glanduloso-pubescente; panicula patente foliosa centripeta; pedunculis elongatis; bracteis subrotundo-ovatis, acuminatis, glanduloso-pubescentibus simulque setis eglandulosis conspersis, ciliatis, dein paullo auctis. *Schauer l. c. p. 593. n. 84.*

Caules suffruticosi, pluripedales, superne dense foliosi. Folia caulina majuscula, 3—$3\frac{1}{2}$ poll. longa, 1—2 poll. lata, ramea minora, sursum decrescentia magisque oblonga. Pedunculi filiformes, elongati, cum ramis glanduloso-hirtelli, capitulo globoso *Cerasi* mole terminati. Bracteae laxe imbricatae, tenuiter membranaceae, 5—7-nerviae, venoso-reticulatae, lilacino-coloratae, denique 5—6 lin. longae, 4 lin. latae. Flores breviter pedicellati. Calyx hirsutus, bifidus lobis breviter bidentatis. Corolla lilacina, extus superne villosa; tubo sursum ampliato subincurvo; limbus 2 lin. diametro metiens, venoso-pictus, labio superiori brevi rotundato emarginato, inferioris lobo medio producto obovato, lateralibus pronis ovatis acutis.

Crescit in prov. Goyacensi inter Alegres et Trinidade: Pohl. ♄

64. LIPPIA HEDERAEFOLIA Mart. et Schauer: fruticosa, superne ramosa; ramulis tetragonis scabris, angulis, marginatis; foliis (parvis) oppositis, ovatis subrotundisve, basi integerrima triangulari vel subcuneata in petiolum brevissimum abeuntibus, acutis, inciso-serratis dentibus acutis utrinque 2—4, supra strigoso-scabris, subtus pallidis punctatis; capitulis exsertis corymbosis; bracteis ovatis, acutis, 5—7-nerviis reticulato-venosis, pubescentibus, ciliatis, dein paullo auctis apice recurvis. *Schauer l. c. p. 593. p. 85.*

Tab. nostra XLI.

Fruticulus 2—3-pedalis, basi simplex, superne paucirameus, ramis elongatis penna corvina vix crassioribus ramulisque apicem versus foliosis rigidulis patentibus. Folia 3—6 lin. longa, 2—5 lin. lata, per paria internodiis ipsis aequalibus vel bis — quater longioribus distincta, margine subrevoluta, nervis pinnatis supra impressis subtus prominentibus et scabro-pubescentibus. Pedunculi tetragono-filiformes, rigiduli, patentes, folio pluries longiores, pollicem saepe excedentes. Capitula demum nucis *Juglandis* minoris mole, diametro 8—10-lineari, bracteis 4—6 lin. longis petaloideis corollaque magna amoene roseis speciosa. Calyx sesquilineam longus, villosus, bifidus, lobis acute bidentatis. Corolla extus pubescens; tubus bracteam aequans, 4 lin. longus, gracilis, subaequalis, subincurvus; limbus majusculus, diametro 3½ lin. aequans, facie cum tubi pagina interna subtilissime puberulus, roseus obscurius venosus fauce flavescente, lobo supremo rotundato emarginato, lateralibus ovatis obtusis, infimo obovato-subquadrato. Stamina in inferiore parte tubi didynama; filamenta brevia; antherae subdidymae. Stylus et stigma generis. Fructus deest.

Crescit in campis deserti Serro Frio prov. Minarum, ad S. Dominici praedium: Martius; inter Estrema et Vieira do Matto et Piedade: Pohl; prope Sabara prov. Minarum: Vauthier (n. 196). Floret Junio — Julio. ♄

SPECIES DUBIA.

† LIPPIA MEGAPOTAMICA Spr. (*Syst. Veg. Cur. Post. p. 231.*) „capitulis hemisphaericis terminalibus, bracteis late ovatis integerrimis, foliis ovatis serratis subtus ad venas pilosiusculis, caule erecto herbaceo." *Cf. DC. Prodr. XI. p. 593. n. 88.*

In Brasiliae prov. Rio grande: Sellow. ♃

EXCLUSAE E GENERE.

LIPPIA CYLINDRICA Schide = *Stachytarpha cajennensis.*
LIPPIA MACROPHYLLA Cham. = *Lantana macrophylla.*
LIPPIA MONTEVIDENSIS Spr. = *Lantana Sellowiana.*

EXPULSA EX ORDINE.

LIPPIA ECHINUS Spr. = *Rhaphiodon Echinus Schauer* (*Conf. Walpers Repert. III. p. 524.*).

Subtr. D. Lantaneae. Flores capitati et spicati. Calyx brevitubulosus, membranaceus. Corolla tubuloso-subhypocrateromorpha, limbo obliquo subbilabiato. Drupa dipyrena, pyrenis unilocularibus.

IX. LANTANA L.

Lantana L. *Linn. Gen. n. 765.* (*Cod. Linn. ed. Richt. p. 604.*) *Medicus in Act. Acad. Theod. Palat. Vol. III. phys. p. 220. Cham. in Linnaea VII. p. 121. t. 7. f. A. et B. Endl. Gen. n. 3695. Meisn. Gen. Pl. p. 29. (199.) Schauer in DC. Prodr. XI. p. 594.*

Flores capitati vel demum spicati, singuli bractea subtensi. Calyx membranaceus, perexiguus, brevissime tubulosus vel subcampanulatus, obsolete et inaequaliter 4-dentatus, pubescens, cum fructu succrescens demumque valde extensus et hyalinus demumque totus abolescens. Corolla tubuloso-infundibuliformis; tubus calycem longe excedens, sursum mediove ampliatus; limbus obliquus, planus vel inclinatus subbilabiatus, labio superiore integro aut bifido, inferiore trifido. Stamina 4, corollae tubo inserta, inclusa, didynama; filamenta brevia; antherae biloculares, loculis rima longitudinali dehiscentibus. Germen biloculare, loculis uniovulatis, ovula ad angulum internum affixa extrorsum anatropa. Stylus terminalis, brevis, filiformis; stigma lineare, declive aut refractum, vel citra apicem oblique capitatum. Drupa carnosa aut succosa, dipyrena, pyrenis vel basi tantummodo brevi discretis vel lacuna interjecta maturitate separatis; putamine duro, rugoso et tuberculato vel rarius laevi. Embryi cotyledones crassae, applicatae; rostellum inferum, breve.

Frutices aut fruticuli, rarius herbae, in locis campestribus apricis, silvis caeduis et fruticetis provenientes, vestitae et saepius glandulis pulvereis obsitae. Caules ramique saepe aculeati, tetragoni. Folia opposita, rarius verticillata, simplicia, penninervia, magis minusve rugosa, serrata aut crenata; quae supra setis antrorsis strigosa sunt his caducis aetate calloso-scabra evadunt. Pedunculi in axilla singuli, rarius gemini vel terni. Capitula, ineunte anthesi saltim, umbellaria, sub anthesi saepius conspicue elonganda simulque relaxanda. Bracteae persistentes, fructu tabescente tamen saepe deciduae; extime interdum conspicue majores et involucrum effingentes. Calyx semper aliquo modo vestitus, tenuiter pubescens, nunquam vero uti in Lippiis *mos est pilis patentibus hirsutus aut villosus. Corolla alba, aurantiaca, miniata, aut purpurascens, compluribus per anthesin mutabilis, extus superne saltem pubescens, ad staminum insertionem ventricosa. Fructus atro-violaceus, plerisque edulis.*

Species exponere, praesertim ex sicco, res sane ardua! Aculeorum praesertim aut defectus notam praebet maxime fallacem; minus etiam valet pedunculorum longitudo, in una eademque planta saepius admodum variabilis.

SPECIERUM DISPOSITIO.

Sectio I. *Pyrenae laeves, maturitate discretae.* SARCOLIPPIA Spec. 1—5.

Sectio II. *Pyrenae rugosae, maturitate lacuna inani discretae.* CAMARA. Spec. 6—14.

Sectio III. *Pyrenae rugosae, connatae.* CALLIOREAS. Spec. 15—24.

Sectio I. SARCOLIPPIA Cham.

Drupa vix carnosa. Pyrenae maturitate intra carnem discretae, lacuna angusta interstincta; putamine laevi. — *Sarcolippia, subgenus Lippiae? Cham. in Linnaea VII. p. 213.*

1. LANTANA (?) MAXIMILIANI Schauer: ramis tetragonis villosis, inferne pedunculisque denudatis; foliis membranaceis patentissimis oppositis, lanceolato-oblongis, basi integerrima in petiolum brevem cuneato-attenuatis, acutis, crenato-serratis, penninerviis venosis, utrinque mollibus, supra pubescentibus, subtus

pallidis pulvereo-glandulosis reti villosulo; pedunculis brevibus v. brevissimis; capitulis subglobosis umbellaribus; bracteis e basi ovata tenuiter acuminatis, strigoso-hirtis, imbricatis, corollae tubo duplo brevioribus. *Schauer in DC. Prodr. XI. p. 595. n. 1.*

Frutex 3 — 4-pedalis, erectus, ramosus, ramis apice foliiferis. Folia substantia tenuia, flaccida, saepe deflexa, vix rugosa, 2—6 poll. longa, 1 — 2 poll. lata. Pedunculi angulati, patuli, sursum paullo incrassati, 2 — 12 lin. longi. Capitula mediocria, corollis longe exsertis umbellaria, inter folia fere abscondita. Bracteae exteriores magis ovatae, interiores ovato-lanceolatae. Calyx minimus, membranaceus, cyathiformis, fere truncatus, glabriusculus, corolla delapsa in rhachi superstes. Corolla saturate roseo-lilacina, extus puberula punctisque densis resinosis consita; tubus gracilis, vix ventricosus, 3½ lin. longus, limbus expansus. Fructus deest; ex habitu typico *Lantanae macrophyllae*, cui haec inter omnes proxime affinis videtur, forsan accederet.

Crescit in silvis caeduis ad Barra de Varedas prov. Bahiensis: Maximilianus Princ. Vidensis, Mart. ♄

2. LANTANA MACROPHYLLA Schauer: ramis tetragonis, vestitis calvescentibus, inferne nudis; foliis oppositis, ovatis ellipticisve, basi integerrima cuneata vel acuminata in petiolum brevem decurrentibus, breviter acuminatis, crenato-serratis, penninerviis, subrugosis, supra aut pubescentibus aut strigilloso-hirtis aut hirto-velutinis, subtus pallidis pulvereo-glandulosis hirtotomentosis vel reti saltem hirtello; pedunculis rigidis, tetragonis, folio multo brevioribus; capitulis globosis, deinceps oblongis; bracteis dense imbricatis, ovato-acuminatis, longe acutatis, utrinque velutinis strigosisve, corollam aequantibus. *Schauer l. c. p. 595. n. 2.*

Lippia (Sarcolippia?) macrophylla Cham. in Linnaea VII. p. 213.

Exs.: Blanchet Pl. Bras. n. 3140 A. (forma dense velutina.) Moritz. Pl. Columb. exs. n. 423. (forma pubescens minus vestita).

Frutex erectus, 4 — 5-pedalis, ramis acutangulis. Folia magnitudine magis quam figura variantia, 2—8 poll. longa, 1—3 poll. lata, modo margine regulariter et evidenter, modo fere obsolete serrata; dentibus latis breviter apiculatis; sinibus hiantibus levibus. Pedunculi ad apices ramorum, superne incrassati, eodem modo quo rami vestiti, 1 — 2½ unciales. Capitula nucis moschatae mole et majore, floribus sub bracteis magnis arcte imbricatis fere occultis. Bracteae membranaceo-herbaceae, plurinerves, rubescentes, exteriores majores. Calyx membranaceus ¾ lin. longus, glabriusculus, apice puberulus, semibifidus, praemature bipartitus et tunc squamularum duarum sejunctarum ad instar corollae nubilae adsitus. Corolla lutea, dein purpurascens, extus praeter basin glabram tubi dense vestita, intus vix puberula; tubus rectus supra germen et sub limbo constrictus, reliquo ventricosus, 3½ — 4 lin. longus; limbus parvus. Germen ovatum herbaceum, lineam longum, carnosum; stylus brevis, juxta apicem cernuum stigma disciforme laterale gerens. Drupa matura 2 lin. longa, ellipsoideo-obovoidea, atra, laevissima, nitida, carne exili succosa, ceteroquin exacte uti fructus *Lant. brasiliensis* condita. — Stirps *L. brasiliensis* syntypica, sicuti multae aliae indumenti specie varians, modo tenuiter pubescens vel molliter velutina, modo hirta et strigillosa.

Crescit in silvis Catingas dictis prov. Bahiensis: Sellow, Max. Princ. Vidensis, Blanchet, n. 3140 (forma dense velutina); tum etiam in monte Impossible Venezuelae: Moritz, n. 423 (forma pubescens, minus vestita). Floret Martio. ♄

3. LANTANA BRASILIENSIS Link.: undique adpresso-strigillosa; ramulis argute tetragonis; foliis coriaceis, oppositis, patentibus, ovatis ellipticis lanceolatisve, acuminatis, basi cuneata in petiolum attenuatis, antice posticeque integerrimis, ceteroquin aucte grosseque serratis, pinninerviis, planis, supra glabriusculis nitidisque aut scabro-strigillosis, subtus pallidis reti strigosovel pubescenti-hirtello; pedunculis brevibus; capitulis hemisphaericis deinceps oblongis; bracteis membranaceis, laxe imbricatis, anguste lanceolatis, acutatis, tubum corollae subaequantibus. *Schauer l. c. p. 595. n. 3.*

Tab. nostra XLIII.

Lantana brasiliensis Link. Enum. Hort. Berol. II. p. 126. Cham.! in Linnaea VII. p. 128.

Lantana spicata Vellozo. Flor. Flum. VI. t. 58. (icon pessima).

Lantana cinerea Hort., Otto et Dietr. Gartenzeitg. IX. p. 378. forma magis vestita, subcanescens.

Frutex 5 — 10-pedalis, strictus vel patenti-ramosus, ramis ad nodos subtumidis. Folia figura aeque ac amplitudine eximio modo variantia, plerumque 6 poll. longa, ½ — 2½ poll. lata, tenuia, neque non firma, haud rugosa, laete viridia, strigillis appressis jam rarissimis jam densioribus consita, nervis semper magis vestitis. Capitula unciam et amplius longa, pedunculo rigido, patulo, acutangulo, sursum paullo incrassato, ipsis subaequali v. breviori v. longiori suffulta, bracteis semipollicalibus laxe imbricatis insignia. Calyx brevissimus, hyalino-membranaceus, bifidus, subtilissime pubescens, ciliatus. Corolla alba, circa faucem citrina, extus hirtello-pubescens simulque superne pulvereo-glandulosa, intus ad faucem sublanuginosa; tubus inflato-oblongus, basi apiceque coarctatus; limbus facie velutinus, lobo infimo concavo crispulo porrecto. Drupa ellipsoidea, acuta, matura axi 2 lin. metiente majuscula, brunnea, laevissima, nitida; epicarpio tenuissimo, ad suturam subpellucido pallidoque, coccos nectente; coccis maturis lacuna interjecta discretis, epicarpio demto secedentibus; putamine duro, laevi neque apice incrassato. — Species inter omnes maxime insignis, in Brasilia meridionali vulgaris. Incolae observantibus Beyrichio (ex Cham. l. c.) et Riedelio foliis junioribus utuntur loco Theae, infusumque habent gratissimum.

Crescit copiose in campis, silvis umbrosis montosis, ad vias publicas, in prov. S. Pauli, e. gr. inter Ypanema et Porto-Feliz, Januario: Martius; prope urbem S. Pauli et prope Ypanemá, Decembri: Riedel, Lund; in prov. Spiritus Sancti circa Victoriae urbem: Sellow; in prov. Soteropolitana ad viam novam Felisberti prope S Petrum d'Alcantara: Maxim. Princ. Vidensis; in prov. Minarum ad Pirahy, Martio: Pohl; et ad praedium Vargem, Majo: Riedel; in agro Cujabensi prov. Matto-Grosso: da Silva Manso. ♄

4. LANTANA (?) PROCURRENS Schauer: rhizomate repente; caulibus simplicibus, spithamaeis, teretiusculis pedunculisque hirsutis; foliis oppositis, obovato- s. subrotundo-ellipticis, acutis obtusisve, basi integerrima cuneata vel breviter coarctata subsessilibus, grosse crenato-serratis, venoso-rugosis, supra subtusque in rete strigoso-hirtellis, hic glanduloso-pulverulentis discoloribusque; pedunculis folium aequantibus excedentibusve; capitulis hemisphaericis, convexis, densis; bracteis ovatis, acutis, dorso strigoso-hirtis, internis tubo corollae triente brevioribus, externis subinvolucrantibus. *Schauer l. c. p. 596. n. 5.*

Rhizoma subterraneum, lignosum, ramosum, nodosum, caules emittens dodrantales — spithamaeos, adscendentes. Folia patentia, infima saepe depauperata, perfecta usque ad 2 pollices longa, unum pollicem lata. Bracteae exteriores interioribus paullo latiores, lato-ovatae, acuminatae, involucrum capitulo brevius struentes. Calyx patellaeformis, semilineam vix adaequans, ciliatus. Corolla rosea fauce lutea; tubus rectiusculus, subcylindricus, supra medium pubescens, 2½ lin. longus. Fructum maturum non vidi; semiadultus autem sectionis structuram exhibere videtur. An vero hujus sit loci, ulterius inquirendum.

In campis graminosis elevatis prope Mogy das Cruces prov. S. Pauli, Novembri: Riedel, Lund (n. 827), Sellow. ♃

5. LANTANA SPIRAEASTRUM Mart. et Schauer: glutinosa; ramis tetragonis sulcatis glabris; foliis oppositis, rhombeo-ovatis oblongisve, acutis obtusisque, basi triangulari-cuneata integerrima in petiolum acutatis, crenulato-serratis, subtus penninerviis venosis tomentoque brevi canescentibus; pedunculis folium subaequantibus; capitulis subglobosis confertis; bracteis firmis, ovatis, subacuminatis, obtusis, dorso scabris, corolla multo brevioribus. *Schauer in DC. Prodr. XI. p. 596. n. 6.*

Frutex altitudinis humanae, ramis foliorumque facie glabris glutinoso-nitentibus inter omnes insignis. Foliorum lamina sesquipollicem circiter longa, 6 — 9 lin. lata, petiolo 3 — 4 lin. aequante; nervi secundarii paralleli numerosi. Pedunculi angulati. Capitula multiflora, confertissima, parva. Bracteae extimae lanceolatae, corollam subaequantes. Calyx breviter et inaequaliter 4-dentatus, puberulus, lineam longus. Corolla rosea, extus fauceque flava tenuiter lanuginosa; tubo duas lineas parumper superante, ventricoso-oblongo; limbo parvo. Drupam non vidi nisi semiadultam.

In campis ad praedium Bananal in deserto Minarum Novarum Contendas versus, prov. Minarum Generalium, Julio: Martius. ♄

Sectio II. CAMARA Cham. l. c.

Drupa baccata. Pyrenae maturitate lacuna inani interjecta omnino vel basi saltem discretae; putamen dorso rugosum, juxta basin attenuatum utrinque exsculpto-lacunosum. — Ramuli plerumque aculeati.

§. 1. Capitula vix vel inconspicue elonganda.

6. LANTANA NIVEA Vent.: ramis tetragonis, glabriusculis, aculeis crebris latis reversis munitis; foliis oblongo-ovatis ellipticisve, acuminatis, in petiolum manifestum coarctatis, crenato-serratis, penninerviis, venosis, supra laete viridibus scabrisque, subtus pallidis puberulis; pedunculis subcorymbosis axillaribus, singulis geminisve basi coalitis, patentibus, folio haud multo brevioribus, capitulis hemisphaericis, fastigiatis; bracteis lineari-lanceolatis, acutis, dorso pubescentibus, corollae tubo triplo brevioribus. *Schauer l. c. p. 596. n. 7.*

Lantana nivea Vent. Jardin de Malmaison I. pag. et tab. 8.

Frutex orgyalis; ramis fere glabris nitidis ad angulos aculeis latis compressis saepius confluentibus valde armatis, foliis supra nitidis laete viridibus undatis, pedunculis saepius geminatis basique breviter coalitis filiformibus ad apices ramulorum corymbos struentibus, bracteis linearibus, corollis lacteis fauce flavescentibus, indumentoque rarissimo perinsignis. Calyx lineam longus, subbilabiatus, breviter quadridentatus, pube appressa subcanescens. Corollae tubus gracilis, superius paullo inflatus, leviter incurvus, 5 — 6 lin. longus.

In collibus siccis inter fruticeta circa Rio de Janeiro: Martius, Pohl, Riedel, Raven, Gaudichaud; in sepibus ad Villa-Rica: Martius; et ad Congonhas, prov. Minarum: Regnell, Lund. Floret Octobri — Novembri. ♄

7. LANTANA CAMARA L.: ramis patentibus, tetragonis, cum pedunculis pubescentibus v. hirto-pilosis, aculeatis subinermibusque, adultis scabris; foliis ovato-oblongis subcordatisve, in petiolum brevem cuneato-productis, acuminatis, serrato-crenatis, reticulato-rugosis, supra scaberrimis, subtus pallidis pagina v. reti saltem brevivilloso subcanescentibus; pedunculis rigidis, folium subaequantibus superantibusve; capitulis fastigiato-umbellaribus; bracteis lanceolatis, strigoso-pubescentibus, aequalibus, tubo corollae duplo brevioribus. *Schauer l. c. p. 598. n. 15.*

Lantana camará L. Sp. pl. 874. (Cod. Linn. ed. Richt. p. 65. n. 4541, saltem ex parte.) Kniphof Cent. 4. n. 35. Plumier ic. t. 71. f. 1. Dillen hort. Eltham. p. 65. t. 56. f. 65. Mart. mat. med. Bras. p. 103.

Lantana aculeata L. Spec. 1. 974. (forma caule aculeato.) In Obs. hort. Cliffort. plures species sub hoc titulo commiscuit (cf. Cod. Linn. ed. Richt. n. 4543.), quod ad hunc usque diem in hortis evenit.

Lantana scabrida Ait. hort. Kew. ed. 1. II. p. 352. et Lodd. B. Cab. t. 1171. ad hujus stirpis variabilis formas vix non pertinet.

Lantana aculeata Fl. Flum. VI. t. 85. Bot. Mag. 1. 96. (pessime.)

Camará d'Espinho Brasil., teste cl. Stephan M. D.

Camara-Juba Piso I. 87. II. 177. Marcgr. 6. Libr. princ. 341.

Frutex ex Riedelio orgyalis et major, ramosus. Rami recti, adscendentes, lateribus cum foliis alternantibus leviter canaliculatis, angulis modo fere inermibus, modo aculeis brevibus debilibus rectis recurvisque munitis, modo vero aculeis inaequalibus majoribus crebris validis reduncis armatis, ceterum pilis brevibus callo basilari insidentibus hirtellis et pilis tandem obsoletis asperi. Foliorum indumentum variabile, magis pilosum et (subtus inprimis) magis tomentosum, magis minusve densum, tamen semper breve et in facie foliorum scaberrimum, e setulis antrorsis callo insidentibus confectum, neque hirsutum. Calyx generis, bilobus, pube appressa subtili. Pedunculi patentes, firmi, sursum sensim incrassati. Calyx vix lineam longus, scaber, minute denticulatus. Corollae tubus 4 — 5 lin. longus, superne curvatus et ventricosus; limbus 2 lin. latus, labio utroque subquadrato integerrimo, lobis lateralibus minoribus truncato-obtusis. Corolla recens aurea, dein in aurantiacum, denique in miniatum vergens.

Vulgaris in Brasilia: in insula S. Catharinae: Gaudichaud; in collibus circa Rio de Janeiro, Octobri: Pohl, Riedel; ad Moribeca, prov. Soteropolitanae: Maxim. Princ. Vidensis; in prov. Minarum, e. g. ad Congonhas de Campo: Ackermann, Stephan, Regnell (n. 336). In Guiana: Schomburgk, Kegel; Venezuela: Moritz; insulisque Indiae occidentalis. ♄

8. LANTANA CUJABENSIS Schauer: ramis patentibus, tetragonis; inermibus v. aculeolis muriciformibus rarisque munitis, cum pedunculis subtiliter strigillosis; foliis oppositis, ovatis v. ovato-oblongis, basi breviter in petiolum productis, acuminatis, crenato-serratis, lineatis et venoso-rugosis, supra scabris, subtus pallidis reti hirtello, pagina glanduloso-punctata glabrata v. pubescenti-tomentosa; pedunculis rigidis, folio subaequalibus; capitulis hemisphaericis; bracteis dorso scabro-hirtis, externis lato-ovatis acuminatis capitulum virgineum involucrantibus, internis oblongo-lanceolatis acutis corolla bis terve brevioribus. *Schauer l. c. p. 599. n. 16.*

Exsicc. Mart. herb. Bras. n. 1026.

Frutex robustus. Rami longi, patentes, validi; ramuli subherbacei, obtusanguli, inermes v. interdum ad angulos aculeolis exiguis conspersi, lateribus leviter sulcatis pube laxa exilique simulque glandulis subsessilibus afflatis, apicibus novellis strigoso-subcanescentibus. Folia 3 poll. circiter longa, sesquipollicem lata, nervis venisque subtus prominulis. Pedunculi 2 — 3 poll. longi, superne incrassati, terminati capitulo conferto, juvenili bracteis externis involucrato, adulto bracteis patentibus squarroso corollisque exsertis fastigiato; rhachis ovoidea alveolata. Calyx brevissimus, laxus, truncatus, glaber, ciliatus. Corolla extus tenuiter pubescens; tubus lineam longus, rectiusculus medio inflatus; limbus mediocris. Drupa succosa, grani *Piperis* mole. — Species singularis, *Lantanae Camarae* affinis, diversa inprimis bractearum specie, tum etiam indumento parco et habitu peculiari.

Crescit in Brasilia mediterranea: ubique prope Cujabá, prov. Matto-Grosso: da Silva Manso; in silvis prope Barra do Rio Negro, prov. S. Joze do Rio Negro: Martius. Floret a Julio in Octobrem. ♄

9. **LANTANA MIXTA L.**: tota vel saltem apice piloso-hirsuta; ramis patentissimis, quadrangularibus, inermibus aculeisve ad angulos conspersis; foliis cordatis ovatis oblongisve, in petiolum productis, acuminatis, serrato-crenatis, reticulato-rugosis, supra villoso- v. strigoso-hirtis hispidisve, subtus pallidis et reti magis minusve villoso-hirto-hirsutove canescentibus; pedunculis folium plerumque excedentibus; capitulis fastigiatis; bracteis lineari-lanceolatis, hirsutis, internis tubum corollae semi-aequantibus paullove longioribus, extimis tubum corollae aequantibus subspathulato-lanceolatis. *Schauer in DC. Prodr. XI. p. 600. n. 21.*

Tab. nostra XLIV.

Lantana mista L. Syst. Veg. 473. Camara lamii albi folio, flore misto Dillen hort. Elth. 64. t. 56. f. 64.

Viburnum americanum urticae foliis Commelyn hort. Amstelod. I. p. 151. t. 78.

Lantana mutabilis Lippold ex Otto et Dietr. Gartenzeitg. X. p. 314. (fide spec.)

Lantana aculeata Autt. et hort. quorundam.

Frutex ex Riedelio 3 — 4-pedalis. Specimina, quae abunde e Brasilia relata coram habemus, indumento excellunt patente, hirsuto hispidove-piloso, modo copiosiori, modo rariori et tunc praecipue in ramulis, pedunculis et bracteis conspicuo; in foliorum facie modo villum s. hirsutiem rigidulam densam exhibet, modo rarescit et depressum superficiem specie strigoso-sericea induit; aetate detritum scabritiem callosam relinquit. Pedunculis bracteisque setis conspicuis hirsutis ciliatisque specimina etiam foliis floreque orbata adhuc recognoscuntur. Pedunculi patentes, graciles 4angulares, superne paullo incrassati. Bracteae extimae paullo majores, subfoliaceae, spathulato-lanceolatae. Calyx obsolete bilobus, subtilissime pubescens, ciliatus. Corolla magna, (ex Riedelio) virginea albida, dein lutea, tandem aurantiaca, postremo rubra, extus puberula; tubus gracilis, medio paullo inflatus et incurvus, 4 lin. circiter longus; limbus $2\frac{1}{2}$ lin. latus.

Vulgaris in Brasilia meridionali: in silvis caeduis et ad sepes circa Rio de Janeiro: Martius, Pohl, Riedel, Meyen, Raven, Lund (n. 245 et 268), Gaudichaud, Vauthier. ♄

10. **LANTANA TILIAEFOLIA Cham.**: ramis patentibus, tetragonis, inermibus vel tenuiter aculeolatis, cum pedunculis villoso-pubescentibus villosisve, indumento nunc ex toto viscido nunc partim tantum glanduligero; foliis oppositis, subrotundis ovatisve, basi vel cordata vel truncata vel cuneata in petiolum breviter productis, acuminatis, serrato-crenatis, reticulato-rugosis, utrinque villosis aut supra strigoso-scabris, subtus canescentibus breviter villosis vel molliter tomentosis; pedunculis folium aequantibus exsertisve; capitulis hemisphaericis; bracteis strigoso-hirtellis, internis oblongis acutis corollae tubo duplo v. subtriplo brevioribus, externis lanceolatis subspathulatisve duplo longioribus. *Schauer l. c. p. 500. n. 23.*

Lantana tiliaefolia Cham. in Linnaea VII. p. 122. t. 7. f. A. (fructus). Willd. herb. n. 11502.

α. Glandulosa: foliis cordatis molliter villosis; villo glandulis commixto; caule imprimis pedunculis petiolisque villo glanduloso viscidis.

Lantana glutinosa Poeppig exs. n. 1375 (herb. Berol.). Otto et Dietr. Gartenzeitg. X. p. 315.

Coll. exs.: Salzmann herb. Bras. n. 426. Blanchet plant. Bras. n. 20. (1831.) et n. 3136. A. (1840. herb. DC.)

β. Scabra: foliis subcordatis ovatisve basi attenuatis, supra strigoso-scabris subtus villo brevi velutinis subtomentosisve, caule pedunculis petiolisque subvilloso-pubescentibus, glandulis breviter stipitatis immixtis nunc crebrioribus nunc fere obsoletis.

Schomburgk Pl. Guian. exs. n. 196. (1837. herb. DC. et Caes. Vindob.)?

Planta, optime annotante auctore, eximia varietate, tum foliorum figura, tum indumenti conditione, uti videtur in Brasilia media atque in subandina Peruvia Chilensi vulgaris. Folia, majoribus hoc in genere adnumeranda, in complurimis speciminibus rite cordata sinu hiante ut in Tiliae speciebus nostratibus, videbamus rarius in ovatam figuram oblongata; glandularum copia variat et villum molle in hirsutiem scabrosam depressam abit. Capitula mediocri amplitudine. Bracteae externae majores, neque vero involucrum conspicuum constituentes; internae ovato- vel lanceolato-oblongae. Calyx generis, obsolete 4-dentatus, tenuiter pubescens. Corolla „aurantiaca, deinceps miniata", tubo 4 lin. circiter longo subtilissime pubescente. Haec foliis et indumento inter omnes notabilis est. Forma β. cum α. convenit capitulis, floribus et bracteis; foliorum figura et indumento propius accedit ad *L. Camaram*, a qua facile distinguitur indumento densiori, aculeis raris, capitulis hemisphaericis et bracteis latioribus. Drupa succosa, subglobosa, grani *Piperis* mole.

Crescit in dumetis et sepibus prov. Bahiensis Brasiliae: Siber, Sellow, Salzmann (n. 426), Blanchet (a. 1831. n. 20. et a. 1840. n. 3136. A.); prope Malhada: Martius. In Guiana anglica: Schomburgk (a. 1837. n. 166); in Peruvia subandina: Poeppig; et in Chili: Cuming. ♄

11. **LANTANA ROBUSTA Schauer**: strigoso-hirta, subcanescens; ramis patentibus rigidis tetragonis inermibus; foliis ovatis ovato-oblongis subcordatisve, in petiolum brevissimum attenuatis, acuminatis, crenato-serratis, reticulato-rugosis, supra strigoso-scabris, subtus breviter hirto-villosis canescentibusque; pedunculis folio plerumque brevioribus; capitulis hemisphaericis; bracteis subaequalibus, oblongis, acutiusculis obtusisve, interioribus tubo corollae plus quam duplo brevioribus. *Schauer l. c. p. 601. n. 24.*

Frutex videtur robustus, ramis ramulisque vacidis, strictis, capitulis conspicuis ornatissimus. Folia 2 — 3 poll. longa, $1\frac{1}{2}$ poll. lata, pagina subtus glanduloso-punctata, petiolo vix semipollicari lamina decurrenti marginato. Pedunculi firmi. Bracteae internae lineam latae, duplo longiores, trinerviae, facie nitidae glabrae, dorso strigosae. Calyx sesquilineam longus, 5-nervius, bilobus, obsolete 5-dentatus, strigosus. Corolla aurantiaca (?); tubus 5 lin. longus, villo brevi canescens; limbus ampliusculus, diametro per labia 4 lin. aequante, facie velutina. — *L. Camarae* et *L. tiliaefoliae* quodammodo similes; differt ab illa caule inermi, bracteis, flore; ab hac foliorum figura, indumento et flore.

In prov. Sebastianopolitana: ad Padre de Correa: Pohl, Raven (n. 509.) ♄

12. **LANTANA RIEDELIANA Schauer**: ramis tetragonis pedunculis foliisque prima aetate strigoso hirsutis, mox vero glabratis nitidisque, parce hispidulis; foliis oblongo-lanceolatis, acuminatis, in petiolum longiusculum mediocrem attenuatis, obtuse et exiguo serratis, subrugosis, supra nitidis subtus pallidis et subopacis; pedunculis folium subaequantibus; capitulis hemisphaericis; bracteis oblongis lanceolatisque acutis, interioribus tubo corollae duplo triplove brevioribus, extimis lanceolatis involucrantibus flores subaequantibus. *Schauer l. c. p. 601. n. 25.*

Frutex glabritie, foliorum figura et nitore nec non bracteis et corollis majoribus insignis. Folia 3 — 5 poll. longa, 9 — 15 lin. lata, petiolo pollicari, subtus opaca, punctis glandulosis prima aetate jam inconspicuis evanescentibus, reti prominulo parce strigoso viridi, serraturae breves truncatae obtusae revolutae. Bracteae dorso strigosae. Calyx sesquilineam longus, bilobus obsolete dentatus, strigosus. Corollae tubus 4 lin. longus, hirtello-pubescens; limbo 3 lin. lato, facie velutina, labio superiore retuso, inferioris lobis lateralibus

rotundatis, intermedio subquadrato obtusangulo undulato. Vidi specimen unicum; planta alioquin pube uberiori quin variet non dubito.

In Brasilia loco non indicato legit cl. Riedel. ♄

§. 2. Capitula elonganda, denique spiciformia.

13. **LANTANA VISCOSA** Pohl. herb.: ramis tetragonis, aculeis crebris validis reversis horridis, cum foliorum facie pedunculis bracteisque pilis simplicibus glanduligerisque mistis hirsutis viscidisque; foliis oppositis, ovatis ellipticisve, basi integerrima in petiolum attenuatis, attenuato-acuminatis, acute serratis, rugosis, subtus tomento villoso canescentibus; pedunculis axillaribus singulis geminisve folio brevioribus longioribusve, patentissimis; capitulis hemisphaericis spicato-elongandis; bracteis ovatis, acuminatis, laxe imbricatis, tubo corollae triente brevioribus. *Schauer in DC. Prodr. XI. p. 601. n. 26.*

Frutex videtur elatior, divaricato-ramosus, ex omni nota maxima insignis, ramis validis. Folia inter figuram ellipticam et subrotundo-ovatam vacillantia, 2 — 3 poll. longa, 1 — 1¾ poll. lata, superiora pedunculos subtendentia ceteris paullispe minora; petiolus 3 lin. aequans. Capitula denique 6 — 8 lin. longa, post corollarum lapsum inferne bracteis persistentibus imbricata, saepius fructus aliquot maturos praebentia dum apice adhuc florent. Bracteae basi ovata sesquilineam fere lata in acumen tenue sensim productae. Calyx semilineam longus, truncatus, pilis subtilissimis glanduliferis obsitus, simplicibus ciliatus. Corolla extus pubescens; tubus 3 lin. longus, medio paullo inflatus; limbus mediocris, labio inferiori ad faucem in callum semicircularem plicatum discoloremque elevato. Drupa succosa, atroviolacea, oblonga, grani *Piperis* mole, putamine lignoso, biloculari, loculis lacuna ampla interjecta discretis.

In prov. Goyacensi, ad Conceiçaô, prope Trahiras, ad Engenho João Alves: Pohl. ♄

14. **LANTANA POHLIANA** Schauer: caule ramisque inermibus tetragonis pilis callosis hirsutis, deinceps asperis, superne glanduloso-viscidis, apice paniculatis; foliis membranaceis oppositis sursum decrescentibus, patentissimis, ovatis oblongisve, acuminatis, e basi subcordata in petiolum longiusculum hirsutum brevissime contractis, acute serratis, venosis, vix rugosis, supra substrigoso-hirtis, subtus pallidis hirsutiusculis; pedunculis singulis geminisve, patentibus, superioribus folio florali longioribus; capitulis hemisphaericis, dein spicato-elongandis; bracteis subrotundo-ovatis, breviter vel brevissime acuminatis concavis, dorso glandulosis hirtellisque, petiolis, corollae tubo ter brevioribus. *Schauer l. c. p. 601. n. 27.*

Caulis sublignosus, pluripedalis, vel simpliciusculus, vel brachiato-ramosus, ramis internodio longo exsurgentibus, apicibus foliis minoribus, internodiis longioribus magis denudatis paniculam simplicem referentibus. Folia caulina internodiis ipsis duplo brevioribus intercepta, patentissima vel petiolo flaccido dependentia, lamina 3 poll. circiter longa, sesquipollicem lata, penninervi, nervo medio subtus validiori et hirsutiore, petiolo 6 — 9 lin. adaequante; floralia multo minora ovato-lanceolata. Pedunculi inter longitudinem pollicari et sesquipollicarem inferiores folium aequantes, superiores idem excedentes, ubi geminate interior brevior erecto-patulus, exterior vero ut reliqui patentissimus est. Capitula primum hemisphaerica, denique usque ad 9 lin. elongata, floribus sterilibus cum bracteis deciduis basi plerumque denudata. Bracteae exteriores interioribus parumper majores, ovato-acutatae. Calyx membranaceus, truncatus, pulverulentus, ciliatus, semilinea paullo longior. Corolla lilacina, extus pube hirtella subcanescens; tubo 4 lin. longo, medio leviter inflato; limbo velutino-micante majusculo, lobis lateralibus rotundatis brevioribus, infimo transverse oblongo subtruncato late unguiculato. Drupa ellipsoidea, atroviolacea, succosa, axi 2½ lin. metiente, putamine lignoso biloculari, loculis lacuna intermedia satis ampla discretis.

In prov. Goyacensi inter Pirapora et Jenipapa: Pohl. ♄

Sectio III. **CALLIOREAS** Cham. l. c.

Drupa baccata (rarius subcarnosa). Pyrenae connatae; putamen dorso rugosum juxta basin attenuatum utrinque exsculpto-lacunosum. — Ramuli inermes.

§. 1. Capitula squarrosa, exinvolucrata, haud elonganda.

15. **LANTANA CHAMAEDRIFOLIA** Cham.: fruticulosa, ramosissima, undique glanduloso-pulverulenta; ramulis tenuibus, teretiusculis, scabris; foliis oppositis, ovatis suborbiculatisve, subsessilibus, acutis, acute inciso-serratis, supra lineatis scabris, subtus discoloribus, pilis brevibus rigidulis ciliatis; pedunculis elongatis, exsertis, fastigiatis; capitulis hemisphaericis, subinvolucratis; bracteis subovatis, strigoso-puberulis, patulis, corolla brevioribus. *Schauer l. c. p. 601. n. 28.*

Lantana chamaedrifolia Cham. in Linnaea VII. p. 127.

Fruticulus humilis, adscendens vel erectus, foliis et habitu toto distinctissimus, genere tamen, propter fructus defectum, etiamnum dubius. Calyx sub anthesi fere obsoletus, squamularum geminarum ad instar basi corollae adjectus. Corolla conspicua, alba, subinfundibularis, tubo rectiusculo gracili 3 — 4 lin. longo puberulo; limbo majusculo, facie velutino-micante, lobis subtruncato-rotundatis margine undulato-crenulatis. Germen glabrum, biloculare; stylus brevis sub apice acuto prono stigma disceiforme laterale gerens. Fructus ignotus.

In campis Brasiliae meridionalis legit Sellow; prope Rio de Janeiro: Meyen. ♄

16. **LANTANA SALZMANNI** Schauer: ramulis tenuibus quadrangularibus pedunculisque strigoso-scabris et glanduloso-punctatis; foliis (parvis) obovato-oblongis, in petiolum brevissimum cuneato-attenuatis, obtusis subacutisve a medio crenatis, margine revolutis, inter nervos impressos bullatis, glabriusculis, supra lucidis, subtus dense glanduloso-punctatis; pedunculis filiformibus exsertis; capitulis paucifloris hemisphaericis; bracteis subaequalibus squarrosis, membranaceis, ellipticis, obtusis, strigoso-ciliatis, dorso glandulosis, corollae tubo subduplo brevioribus. *Schauer l. c. p. 602. n. 29.*

Fruticulus elegans, „2 — 3-pedalis“, ramis tenuibus, modo brevibus modo elongatis virgatis. Folia coriacea, ½ — 1 poll. longa, 4 lin. circiter lata, supra laete viridia strigulis raris adspersa nervis impressis, subtus glandulis tecta saepius fuscescentibus, odorata. Capitula parva. Bracteae pallidae, internae 1½ lin. longae, lineam fere latae; extus paullo majores. Calyx semilineam longus, strigoso-pubens, ciliatus. Corolla „rosea“, externe dense glanduloso-punctata, tubo 2 lin. longo. Drupa succosa, grani *Piperis mole*; putamine osseo longitudinaliter exsculpto. — Proxima contubernali *L. lucidae*, sed ex omni parte minor et tenerior.

Habitat in sabulosis aridis circa Bahiam: Salzmann (n. 425), Blanchet (n. 99 et 1026). ♄

17. **LANTANA LUCIDA** Schauer: ramis quadrangularibus, nitidis, pedunculisque scabris; foliis oblongis, in petiolum attenuatis, acuminatis, margine revolutis serrulatis, coriaceis, rugosis, supra scabriusculis lucidis, subtus pallidis glabriusculis; pedunculis folio brevioribus; capitulis hemisphaericis; bracteis subaequalibus, squarrosis, ellipticis, obtusis, strigoso-ciliatis, tubo corollae duplo brevioribus. *Schauer l. c. p. 602. n. 30.*

Frutex „4-pedalis“, ramis in lateribus alternis canaliculatis. Folia 2 — 4 poll. longa, 6 — 15 lin. lata, adulta supra stirpis raris obsessa et quasi vernicoso-lucida et acupunctata, subtus in reti parce strigosa in pagina glabrata, juniori aetate vero glandulis punctiformibus conspersa. Capitula haud multiflora, bracteis latis undique patentibus corollisque longe exsertis insignia. Bracteae exteriores

sesquilineam latae, herbaceae, parce strigosae, subtrinervi-venosae. CALYX lineam longus, ampliusculus, bilobus, scaber, ciliatus. COROLLA „alba", extus glandulosa, tubo 4—5 lin. longo, limbo mediocri.

In sabulosis aridis prov. Bahiensis: Salzmann (n. 427), Blanchett (n. 2170. et 1021.). ♄

§. 2. Capitula imbricata, involucrata vel subinvolucrata, virginea hemisphaerica, inter anthesin spicato-elonganda.

18. **LANTANA SELLOWIANA** LINK ET OTTO: ramosissima; ramis virgatis, deflexis decumbentibusque, teretiusculis, strigosis hirtellisve; foliis oppositis, ovatis, vel subrhombeo-oblongis, basi cuneata vel acuta in petiolum brevem abeuntibus, acutis, grosse serratis, lineatis vel lineato-plicatis rugosisque, scabro-pubescentibus vel piloso-hirsutis, subtus pallidis reti strigoso-punctatis; pedunculis filiformibus longe exsertis; capitulis hemisphaericis, paullo elongandis; bracteis ovato-oblongis; acutis, strigoso-hirtellis, patentibus, corolla plus duplo brevioribus, extimis paullo majoribus subinvolucrantibus. *Schauer in DC. Prodr. XI. p. 604. n. 37.*

Lantana Sellowiana Link et Otto pl. sel. hort. Berol. p. 107. t. 50. Cham. Linnaea VII. p. 126. Bot. Mag. t. 2981. Maund et Henslow, the Botanist III. t. 115.

Lantana decumbens Sellow mss.

Lippia montevidensis Spr. Syst. Veg. II. p. 751. n. 7. ex ipso Cur. post. p. 231.

FRUTEX demissus, ad specimina silvestria plerumque e collo lignoso tuberculoso multicaulis, habitu valde vario: alia enim specimina, eaque igne pratis et fruticibus ab incolis consulto illato combusta, e collo redivivi caules exhibent hornotinos vix digitales, cum foliis depauperatos, tamen floribus abundantes; alia incolumes (sicuti culta) caules habent ramosos diffusos. FOLIA magnitudine simulque figura mira varietate: majora magisque plana subovata, aut minora subrhombea immoque rhombeo-lanceolata magis rugosa, pube cum caule pedunculisque rariori vel crebriori, patente vel appressa, molliori et asperiori induta; lamina perfecte evoluta 6—10 lin. longa, 4—6 lin. lata, petiolo bilineari. Plantarum sitientium folia minuta, 3 lin. longitudine, sesquilineam latitudine complentia. Quae formae, per se quidem satis insignes, mira tamen vicissitudine colludunt, et nullo modo sunt circumscribendae. CAPITULA primum hemisphaerica corollisque longe exsertis subfastigiata, progrediente anthesi elonganda, fructifera denique oblonga. BRACTEAE tenuiter herbaceae, patentes, concavae, apicem versus marginibus deflexae, pilis appressis hirtellae, ciliatae, uti folia dorso glandulis sessilibus resinoso-micantibus densius pulverulentae. Calyx lineam adaequans, obsolete 4-dentatus, cum corollae tubo tergoque subvilloso-pubescens et resinoso-pulverulentus. COROLLA kermesino-lilacina fauce tuboque albidis; tubo gracili, 4—5 lin. longo, subrecto, sursum paullo ampliato; limbo infundibulari ampliusculo. DRUPA matura atro-violacea, calyce cuticulae hyalinae ad instar semiobtecta, succosa, axe 2 lin. aequante, putamine lignoso biloculari septicido-bipartibili, septi lamellis tenuibus, carpidiorum dorso incrassato. — *L. lilacinae* formis macris parvifoliis quodammodo similis, sed cum habitu ex ramificatione gracili diffusa, pendente, tum etiam foliorum serratura corollisque vivide lilacinis discriminanda, uti videtur in Brasilia meridionali quam illa rarior.

Crescit in campis crematis Brasiliae meridionalis: in provincia Rio grande do Sul ad S. Josè do Uruguay, Chapicuy, Rio pardo, S. Antonio do monte, aliisque pluribus locis: Sellow, Bacle; ad Serra de S. Antonio et ad fl. Rio Verde Grande, in deserto provinciae Minarum generalium, Julio — Aug.: Mart. (Herb. Fl. Bras. n. 1030). ♄

19. **LANTANA LILACINA** DESF.: erecta, subter pube glanduloso-punctata; ramis patentibus, tetragonis, cum pedunculis strigoso-hirtellis; foliis oppositis, ex ovato v. oblongo v. lanceolato triangulari-acutatis, e basi rotundata vel leviter cordata in petiolum abrupte subcuneatis, acutis obtusisve, crenatis, impresso-lineatis, reticulato-rugosissimis, supra hirtello-scabris viridibus, subtus pubescentibus aut velutino-tomentosis canescentibusque; pedunculis folio brevioribus longioribusque; capitulis hemisphaericis, in spicam elongandis; bracteis squarrosis, membranaceis, pallidis, ovatis oblongisve, acuminatis, strigoso-hirtellis ciliatisque, interioribus corolla subduplo brevioribus, extimis duplo majoribus subcordato-ovatis; calyce arcto corollae tubo 6—8tuplo breviore. *Schauer l. c. p. 604. n. 39.*

Tab. nostra XLIV. fig. I.

Lantana lilacina Desf. hort. Par. ed. III. p. 392. (fide spec. ex hort. Paris. in herb. DC.)

Lantana salviaefolia Jacq. proxima, si modo diversa Cham. in Linnaea VII. p. 125. n. 4.

Lantana recta Cham. l. c. (excl. citt. Ait. et Willd. herb. n. 11507, quae specimina hortensia ad genuinam L. salviaefoliam Jacq. pertinent.)

Lantana fucata Lindl. Bot. Reg. t. 798.

FRUTEX modo suborgyalis satis robustus ramis elongatis strictis, modo demissus ramis divaricatis brevibus densus, ubertate et magnitudine partium, ideoque et habitu toto, secundum loca maximopere variabilis. FOLIA ¾ — 3 poll. longa, 6 — 15 lin. postice lata, e basi in apicem plerumque acutum sensim subtriangulari-acutata; indumentum nunc brevius scabridum, nunc longius et mollius, tamen semper speciem hirtellam prae se ferens, nec in superiori pagina unquam holosericeum et canescens, in inferiori pagina autem modo in reti solo dispersum, modo autem dense tomentosum et canescens neque vero candicans. ODOR foliorum recentium dulcis, *Lantanarum* peculiaris. PEDUNCULI variae longitudinis, plerumque folium subaequantes, interdum longe exserti. CAPITULA ex plantae conditione majora et minora, corollis majoribus et minoribus; sub ineunte anthesi hemisphaerica bracteisque extimis involucrata, in plantis vegetioribus sensim elonganda demumque saepe longe spicata. BRACTEAE a prima aetate inde jam membranaceae pallidae, margine non revoluto ciliatae, acuminatae vel cuspidatae, plurinerves, sub fructus maturescentia fere scariosae. CALYX quam brevissimus, semilinea haud unquam longior, truncatus, pubescens, ciliatus. COROLLA roseo-lilacina fauce lutea, punctis glandulosis raris consita; tubus subincurvus, infra medium ventricosus et exinde paullatim in fauces ampliatus, 3 — 4 lin. longus. DRUPA succosa, violacea, grani *Piperis* mole; putamen osseum ad basin profunde exsculptum. — Species in Brasilia meridionali vulgatissima, *L. salviaefoliae Jacq.*, capensi, sane mirabiliter similis, tamen, ut equidem putaverim, distincta. Illa enim indumento holosericeo canescit, folia sunt grossius venoso-rugosa subtusque tomento tonso candicantia, bracteae herbaceae firmulae margine revolutae, calyx denique duplo longior est et basin corollae laxe ambit.

In collibus et campis siccis et arenosis: prov. S. Pauli, e. gr. ad Ytú et Capibary: Riedel; prope Rio de Janeiro: Schüch, Fr. Doellinger, Blanchet, Riedel, Gaudichaud, Meyen; prope Villoriam: Sellow; circa Bahiam: Sellow, Salzmann (n. 428), Blanchet (n 100. 149. 620. 2650.), Lhotzky, Luschnath; in campis aridis deserti prov. Minarum, Septembri: Mart.; in altis Minarum arboretis ad Villa Rica: Pohl, Ackermann; in eadem provincia ad Fazenda Estrema, ad S. João del Rey: Pohl. ♄

20. **LANTANA LUNDIANA** SCHAUER: ramulis tetragonis pedunculisque villosis; foliis oppositis, ovatis, acutatis, basi coarctata anguste cuneata in petiolum decurrentibus, crenulato-serratis, lineatis, rugosissimis, supra villoso-hirtis, subtus tomento sublanato canescentibus; pedunculis folio brevioribus; capitulis ovoideis, mox in spicam cylindricam laxe imbricatam elongandis; bracteis membranaceis ovatis, tenuiter acuminatis, 5-nerviis, pulvereo-glandulosis, villosulis, ciliatis, coloratis, corolla triente brevioribus. *Schauer l. c. p. 605. n. 42.*

Frutex 2 — 4-pedum, ramosus. Folia multiplinervia, lamina pollicem circiter longa, 6 — 8 lin. lata, e basi rotundata vel subcordata abrupte subtriangulari-acutata, petiolo cuneato-alato 3 lineas aequante. Bracteae interiores 2 lin. longae, rubro-fucatae; infimae majores capitulum virgineum involucrantes. Calyx minimus, sericeus. Corolla rubescens fauce lutea, $2\frac{1}{2}$ lin. longa, extus pubescenti-hirtella; tubo gracili recto in medio subventricoso; limbo exiguo. Drupa succosa, grani *Piperis* fere magnitudine, putamine lignoso crasso, biloculari, sulcata, facie bilacunosa, dorso bicarinato. — Variat indumento crebriori et rariori, subtus canescenti et candicanti, bracteis floribusque majoribus et minoribus. — Species insignis et quidem praecipue spicis conspicue elongandis, demum sesquipollicaribus et tum apice floriferis basi vero jam fructibus denudatis aequalibus imbricatis, neque minus indumento denso.

In provincia Minarum generalium: Ackermann; in monte Serra da Piedade, Novembri: Lund; in provinciae S. Pauli collibus et campis siccis umbrosis e gr. prope Soracaba et Taubaté: Riedel, Lund; in prov. Rio grande do Sul ad urbem S. Luciae, nec non inter Alegres et S. Francisco, Sept. — Decembr.: Sellow, Riedel. ♄

21. LANTANA RADULA Sw.: ramis patentibus, tetragonis, sulcatis pedunculisque hispidis; foliis oppositis, ovatis aut subrhombeo- vel subrotundo-ovatis, in petiolum brevem coarctatis, grosse crenatis, acuminatis, reticulato-rugosissimis, supra scabro-hispidis hirsutisve, subtus hirsutis dense glanduloso-punctatis et canescentibus; pedunculis axillaribus, singulis geminisve, folium subaequantibus; capitulis squarrosis, globosis, deinceps relaxatis et oblongo-spicatis; bracteis ovatis, cuspidato-acuminatis, utrinque substrigoso-hispidulis, laxis, reclinatis, undatis, tubo corollae brevioribus, extimis majoribus. *Schauer in DC. Prodr. XI. p. 606. n. 45.*

Lantana Radula Sw. Prodr. 92. et Fl. Ind. occid. II. p. 1057. (ex descr. ad amussim in nostram quadrante.)

Lantana rugosa herb. Willd. n. 11501.

Frutex humilis, inferne saepius decumbens et radicans, foliis, indumento divite longo, inflorescentia laxa inter congeneres distinctissimus. — Folia 1 — $2\frac{1}{4}$ poll. longa, 6 — 15 lin. lata. Pedunculi ad apices ramulorum saepius subcorymbosi, quadrangulares. Capitula denique semipollicaria. Bracteae submembranaceae, flavescenti-pallidae, subtiliter 5—7 nerves, venosae, glanduloso-punctatae; exteriores latiores subrotundo-ovatae acutae; interiores tenuissime acuminatae. Calyx brevissimus, truncatus, strigosus. Corolla alba v. rosea, extus subvilloso-hirtella; tubo gracili, $2\frac{1}{4}$ lin. longo, leviter incurvo; limbo undulato. Drupa globosa, pisi minoris mole, succosa, nigra, bilocularis. — Indumentum variat, ut in reliquis, inprimis jam rigidius hispidum, jam mollius villoso-hirsutum.

Crescit in clivis et silvaticis siccis: ad Villa de Caxoeira, provinciae Bahiensis, Februario: Mart., Maxim. Princ. Vidensis, Gardner, Siber, comitis ab Hoffmannsegg collector (herb. Willd.), Blanchet (n. 116. et 2365.); in Minarum monte Serra da Piedade dicto, Novembri: Lund. Item in India occidentali: e. g. in insula Trinitatis: Sieber (n. 168); S. Vincentii et S. Dominici: Swartz. ♄

22. LANTANA UNDULATA Schrank: suffruticosa, caulibus strictis, tetragonis, sulcatis, cum pedunculis scabris hispidulisve; foliis oppositis ternisve, ovatis vel ovato-oblongis, in petiolum brevissimum coarctatis, acuminatis, crenatis, membranaceis, reticulato-rugosissimis, supra nitidis scaberrimis, subtus pallidis pagina dense resinoso-punctata reti parce strigilloso; pedunculis axillaribus geminis singulisve, folium subaequantibus; spicis oblongis valde elongandis et relaxandis; bracteis squarrosis, membranaceis, pallidis, reclinatis, undulatis, ciliatis, infimis majoribus subrotundo-ovatis, superis oblongis basi attenuatis cuspidatis inflexis; corrollae labio inferiori porrecto. *Schauer l. c. p. 606. n. 46.*

Tab. nostra XLIV. fig. II.

Lantana undulata Schrank. Denkschr. der bot. Ges. Regensb. II. p. 56. (fide folii ex horto Monac.)

Lantana trifolia Cham. in Linnaea VII. p. 124. (ex parte.)

α. Vulgaris, corolla minori, tubo bracteam aequante vel paullo longiori.

Exs. Salzmann flor. Bras. n. 429. Blanchet pl. Bah. n. 218. 631. 2365. 3127. A. (herb. DC.) Luschnath in Mart. herb. Bras. n. 1031.

β. Grandiflora, corolla conspicue majori, tubo bracteam plus duplo excedente.

Exs. Guillemin pl. Bras. n. 600.

Species *L. trifoliae* proxima et persimilis, sed habitu quodam singulari, praecipue e foliis tenuiter membranaceis nitidis subtus valde glandulosis, indumento parco, spicis laxis squarrosis, bracteisque pallidis oriente primo vultu insignis. Variat rarius indumento uberiori. Caules 6 — 8 pedales (Salzm.) Pedunculi plerumque gemini, immo terni, raro singuli. Bracteae tenuiter multinerves, dorso strigis raris glandulis vero punctiformibus crebris consitae. Calyx brevissimus, subdentatus, puberulus. Corolla (ex Salzmanno) alba, tubo gracili puberulo plerumque 3 — $3\frac{1}{2}$ lin. longo, labii inferioris 2 lin. longi lobis lateralibus latis semirotundis fauce et lobo medio obtuse quadrato interjectis. In forma β. corollae tubus 5 lin., labium inferius vero vix ultra 2 lin. metiuntur.

In Brasilia longe vulgatior quam L. trifolia: in convallibus provinciae Bahiensis: Salzmann, Blanchet, Sellow, Lhotzky; in apricis ad Ilheos: Luschnath; in prov. Minarum: Ackermann; ad S. João et S. Jozé, Aldeia S. Maria: Pohl, Schüch; ad fretum S. Catharinae: Cham.; in prov. Sebastian. Ilha da Princesa, Februario (grandiflora!): Guillemin. ♄

23. LANTANA TRIFOLIA L.: suffruticosa; caulibus strictis, hexagonis pedunculisque quadrangularibus strigilloso-hirtis hirsutisve; foliis oppositis ternis quaternisve, ovatis oblongisve, utrinque attenuatis, acuminatis, crenato-serrulatis, reticulato-rugosissimis, supra scaberrimis v. strigoso-pubescentibus, subtus pallidis resinoso-punctatis tomentoque hirtello canescentibus; pedunculis axillaribus, singulis folium subaequantibus; spicis oblongis valde elongandis; bracteis herbaceis, ovatis, cuspidato-acuminatis 5-nerviis, strigosis laxe imbricatis, superioribus tubum corollae cuspide subaequantibus; corollae labio inferiori brevi, lobo medio ad faucem sessili. *Schauer l. c. p. 606. n. 47.*

Lantana trifolia Linn. Spec. 873. (Cod. Linn. ed. Richt. p. 605. n. 4538.) Med. in Actis Palat. Vol. III. phys. p. 222. Cham. in Linnaea VII. p. 124. (ex parte) t. 7. f. B. (fructus). Bot. Mag. t. 1449.

Lantana annua L. Sp. 874. (Cod. Linn. ed. Richt. p. 605. n. 4539). Bot. Mag. t. 1022. (planta primo sationis anno, herbacea, foliis oppositis).

Lantana pilosa H. B. Kth. nov. gen. II. p. 260. (ex descr.).

Lantana celtidifolia H. B. Kth. l. c. n. 259. (herb. Willd. n. 11503.)

Camara trifolia purpurascente flore. Plum. Amer. p. 58. t. 70.

Caules inter angulos profunde sulcati, superne herbacei et floriferi. Planta indumenti miro lusu praecellens, scilicet quod modo breve strigosum, modo setis rigidis patentibus hirtum aut longioribus hispidum vel hirsutum; modo, inprimis in foliis, molle pubesens aut depresso-tomentosum et canum. Folia $1\frac{1}{2}$ — 3 poll et amplius longa, $\frac{3}{4}$ — $1\frac{1}{2}$ — 2 poll. lata, supra magis minusve viridia et interdum nitidula, ut plurimum setulis brevissimis antrorsis scaberrima, rarius pilis tactu mollibus depressis pubescentia et subcanescentia; pagina infera glandulis punctiformibus sub pube consita. Pedunculi nonnisi

rarissime geminati. Capitula multiflora, inter anthesis decursum sensim elonganda demumque tandem pluripollicaria, relaxata. Bracteae jam magis ovatae, jam magis lanceolatae, in acumen tenue extensae, conspicue 5-nerviae, inferiores majores cum calyce strigoso-pubescentes, sub fructu adscendentes. Calyx brevissimus, bifidus, obtusilobus, ciliatus. Corolla parva; tubus gracilis, pubescens, 1½ lin. longus; limbus exiguus, sesquilineam diametro metiens, amoene lilacinus fauce lutea, lobo labii inf. medio ad fauces fere sessili obtuse quadrato. Drupa succosa, violacea, calyce extenso velata, axe sesquilineam alto. — *Lantana annua L.* haec ipsa planta est, quae foliis oppositis et ternis in uno caule non raro occurrit. Linnaeus ipse (v. Cod. Linn. l. c.) sub *L. trifolia* quaerit „An sequentis (*L annuae*) sola varietas?" Nomen „*trifoliae*" praeferendum existimavimus.

In provincia S. Pauli sparsim, e. gr. in collibus siccis prope S. Carlos et Ytú, Decembri, Januario: Riedel, Lund (n. 825.); in prov. Minarum ad Caldas: Regnell (n. 335.). Ceterum provenit copiose in Guiana: Schomb.; Venezuela: Moritz, E Otto; Peruvia: Pöppig (n 84., pube ubere molli), et in India occidentali. ♄

24. LANTANA CANESCENS H. B. Kth.: canescens, subter pube glanduloso-punctata; ramis strictis, gracilibus, patentibus, tetragonis, sulcatis, pedunculisque sericeo-strigosis; foliis oppositis, ovato-oblongis v. oblongo-lanceolatis, basi integerrima in petiolum angustatis, acuminatis, crenato-serratis, lineato-rugosis, supra subtusque in reti sericeo-strigosis deinque hirtellis, pagina infera pubescenti vel subtomentoso-canescenti; pedunculis folium subaequantibus brevioribusve; capitulis ovoideis; bracteis laxo imbricatis, patulis, ovato-oblongis lanceolatisve acuminatis strigosis, interioribus corolla duplo brevioribus, extimis involucrantibus majoribus patentibus. *Schauer in DC. Prodr. XI. p. 607. n. 48.*

Lantana canescens H. B. Kth. nov. gen. et sp. II. p. 259. (herb. Willd. n. 11504.)

Lantana lamiifolia Otto et A. Dietr. Gartenzeitg. IX. p. 372. (fide specc.)

Lippia pallescens Benth. pl. Hartw. p. 245.

Coll. exs.: Blanchet pl. Bras. n. 3732.

Frutex mediocris, aromaticus, ramis virgatis, gracilibus tamen rigidulis, cinereis, ramulis strigillis densis indutis. Folia magnitudine varia, lamina 1 — 3 poll. longa, 6 — 15 lin. lata, petiolo 4 lin. metiente in cuneum laminae sensim ampliato. Indumentum nunc magis strigoso-holosericeum candicans, nunc magis strigoso-hirtellum et scabridum. Capitula ineunte anthesi hemisphaerica, pisi majoris mole, fructifera deinceps ovoideo-oblonga imbricata. Bracteae membranaceo-herbaceae, virides, 5-nerviae. Calyx minimus, bifidus, tomentosus. Corolla alba fauce lutea, pubescens, tubo infundibulari 1½ — 2 lin. longo, labio inferiori producto. Fructus (seminibus perfecte evolutis!) fere exsuccus, vix grani *Sinapis* mole, putamine osseo costato-rugoso coccis concretis biloculari, ideoque a vulgari Callioreadum structura carnis quidem defectu abhorrens, putaminis tamen conditione eidem omnino congruens, transitum a *Lantana* ad *Lippiam* exhibens.

In provincia Soteropolitana: prope praedium das Pedras dictum: Sellow; in sepibus camporum ad Caitété, Villa do Rio das Contas et Villa nova da Rainha, Octobri: Mart.; pr. Bahiam in collibus siccis umbrosis e. g. ad Morro Tamandua, Jun: Riedel; prope Alegres: Pohl. Item frequens in Venezuela: H. et B., Moritz, E. Otto; Novo-Granata: Hartweg; Mexico: Berlandier, C. Ehrenberg; Cuba: R. de la Sagra. ♄

SPECIES DUBIA.

LANTANA LIPPIOIDES Sprgl. (*Syst. Veg. II. p. 763.*) foliis parvis, oblongis, utrinque attenuatis, subdentatis, venosis, subtus ramisque pilosis; capitulis hemisphaericis; bracteis spathulatis, tubum corollae aequantibus. *Cf. DC. Prodr. XI. p. 607. n. 49.*

Brasilia: Sellow. ♄

Subtr. E. Duranteae. Flores laxe racemosi. Calyx tubulosus aut cyathomorphus, fructiger valde auctus. Corolla hypocraterimorpha aut campanulata. Drupa di — tetrapyrena, pyrenis bilocularibus.

X. CITHAREXYLON L.

Citharexylon *L. Linn. Gen. n. 760. (Cod. Linn. ed. Richt. n.* dcccxxii.*) Endl. Gen. n. 3706. Cham. in Linnaea VII. p. 115. Meisn. Gen. Pl. p. 291. (199.) Gärtn. de fruct. I. t. 56. Schauer in DC. Prodr. XI. p. 609.*

Flores racemosi, subsessiles aut brevipedicellati, singuli bracteola minuta suffulti. Calyx cyathomorphus, interdum subtubulosus, breviter 5-dentatus aut subtruncatus, persistens. Corolla obconico-campanulata aut hypocraterimorpha, tubo calycem modo conspicue excedente modo subaequante, limbo 5-partito, subaequali, patente aut expanso, fauce saepeque et limbi facie villosa aut lanuginosa. Stamina 5; filamenta brevia corollae infra fauces inserta, inclusa subaequalia aut quintum reliquis (interdum subdidynamis) paullo inferius, seu omnia seu 4 tantum fertilia, quinto tunc rudimentario vel omnino abortivo; antherae sagittatae, introrsae, paullo supra basin dorso insertae, erectae, biloculares. Germen 4-loculare, loculis uniovulatis; stylus terminalis, calyce paullo longior aut brevior, corollae inclusus, apice interdum incrassatus; stigma apicale, emarginatum. Drupa succosa, calyce aucto et indurato, cupulaeformi subtensa, dipyrena, pyrenis bilocularibus, putamine et dissepimento osseo. Semen erectum; embryi exalbuminosi cotyledones applicatae; radicula brevis, infera.

Arbores aut frutices Americae tropicae et subtropicae privae, partim aprica campestria meridionalia partim humidas silvas riparias regionum aequinoctialium habitantes, rarius omnino glabri, plerumque vestiti, saepe resinoso-punctati. Caules ramique tetragoni, saepe et inprimis in lateribus foliis subjectis striati, inermes aut spinis alaribus armati. Folia opposita aut verticillata terna, lege dispositionis saepius turbata subalterna, integra, utplurimum firma aut coriaceo-rigidula, penninervia, reticulato-venosa, integerrima aut grossius serrata v. dentata, ad margines petioli vel rarius in basi

ipsius laminae subtus foveolis areolisve mellifluis praedita. Racemi vel spicae modo simplices modo paniculati, terminales solum aut etiam axillares, aequales aut secundi, erecti aut nutantes; rhachi filiformi angulata; floribus parvis, jam dissitis jam confertis, oppositis alternis aut subirregulariter dispositis, saepius fragrantia excellentibus. Calyx saepissime membranaceus, plerumque vittato-5-nervis et pubescens, dentibus semper brevibus modo incisis modo in ore truncato mucroniformibus, demum auctus fructumque subtendens. Corolla alba. Drupa succosa, in sicco reticulato-rugosa, nigrita.

1. CITHAREXYLON BARBINERVE Cham.: ramulis tetragonis, glabris, spinis axillaribus munitis; foliis obovatis vel elliptico-lanceolatis, acutis obtusis retusisque, in petiolum attenuatis, subintegerrimis utrinque resinoso-punctatis, supra glabris nitidisque, subtus pallidis et juxta petiolum foveolatis, nervis pilosis aetate glabratis, axillis nervorum barbatis; racemo terminali, laxifloro, nutante; rhachi calyceque subsessili irregulariter rotundato-lobato pubescentibus; corollae tubo calycem subaequante, fauce oreque subvillosis. *Schauer in DC. Prodr. XI. p. 610. n. 5.*

Citharexylon barbinerve Cham. in Linnaea VII. p. 116.

Ehretia montevidensis Spreng. Syst. Veg. I. p. 647. n. 9. (ex schedula autographa in herb. Reg. Berol.)

Rami nunc acutius nunc obtusius angulati, cortice griseo nitidulo; ramuli inter spinam et folium prodeuntes, quo fit ut spinae, dum in ramulis hornotinis axillares sint, in ramis annotinis alares existant. Spinae validae, conico-subulatae, acutae, ad summum pollicares, saepius breviores, rarius omnino deficientes. Folia pergamentacea, plerumque integerrima, rarius superne dente uno alterove acuto incisa, inferiora obovata obtusa, superiora, inprimis subfloralia, magis lanceolata acutaque; lamina 2 — 3 poll. longa, 12 — 15 lin. lata, marginata, utrinque subtus vero crebrius punctis resinosis prominulis conspersa, citra basin macula una alterave exigua melliflua intramarginali notata, penninervia, tenuiter venoso-reticulata, nervis ipsis subtus prominentibus mox glabratis axillis eorum autem villo albo (e pilis inarticulatis simplicibus aut bifurcis scabris apice incurvis conferto) modo uberiore secundum nervos profuso et *Phyllerium* quoddam fere mentiente, modo parciore rite axillari barbatis, rarius pube plane abolescente glabris; petiolus alatus 4 — 6 lin. circiter adaequans. Racemi simplices, 3 — 4 pollicares, ob rhachin (filiformem angulatam) flaccidam nutantes; bracteolae squamulas minutas acutas exhibentes. Calyx cyathomorphus, membranaceus, 5-vittatus, in utraque pagina et ore pubescens, pube externa brevi quidem at patula, 2 lin. longus, ore satis manifesto plerumque autem inaequaliter 5-fido, dentibus rotundatis. Corolla obconico-campanulata, extus glabra, intus laxe villosa, limbi laciniis brevibus subellipticis obtusissimis ciliatis patentibus. Stamina 5, filamentis brevissimis fauci inserta, antheris sagittatis sinus corollae tangentibus. Drupa succosa, calyce exsiccato patellari suffulta, obovoideo-oblonga, nigra, 4 — 5 lin. longa. — Similis *C. villoso Jacq.*, a quo tamen uberrime differt spinis, foliorum figura indumento et glandulis, floribus pentandris, calyce 5-lobo, corolla longiore.

In Brasiliae prov olim Cisplatina pr. Arerunqua, et prope Estancia do Campo Agudo, Martio m.: Sellow. ♄

2. CITHAREXYLON CINEREUM L.: ramulis subtetragono-teretiusculis, striatis; foliis suboppositis subverticillatisve ternis, lanceolato-oblongis, acuminatis, basi attenuatis, integerrimis, supra glabris nitidis, subtus pallidis in nervis puberulis et ad eorum axillas hirtello-barbulatis; petiolo mediocri ad laminam grosse glanduloso; racemo terminali, multifloro, elongato, pendulo, plerumque simplici; floribus sessilibus, pentandris; rhachi et calyce subtilissime puberulis; hoc breviter saepeque inaequaliter rotundato-dentato, subciliato; corollae tubo calyce duplo longiore, fauce oreque villosis. *Schauer l. c. p. 611. n. 9.*

Citharexylon cinereum L. sp. plant. 872. (Cod. Linn. ed. Richt. n. 4527.)

Citharexylon teres Jacq. stirp. amer. hist. p. 185. t. 118. Plukenet Amalg. 108. t. 162. f. 1. Plumier ic. t. 157. f. 1.

Arbor ex Jacquino, cujus iconi et descriptioni nostra specimina brasiliensia ad amussim conveniunt, viginti pedum, comosa, trunco diametro ad summum pedali, cortice cinereo. Rami primarii ipsique annotini inferius angulis obsoletis subteretiusculi, stricti. Folia subchartaceo-membranacea, 5—6 poll. et amplius longa, $1\frac{1}{2}$—$1\frac{3}{4}$ poll. lata, nervis pennatis subtus prominentibus venisque reticulatis; petiolus per se pollicaris, ubi lamina desinit utroque vel uno tantum latere glandula singula pluribusve oblongis vix marginatis mellifluis praeditus. Racemus plerumque singulus et simplex ramulum terminans, rarius uno alterove secundario basi auctus, 6 — 9 pollicaris, densus, aequalis. Flores fere sessiles, bracteis minimis subulatis fulti. Calyx cyathiformis, 2 lin. altus, membranaceus, obsolete herbaceo-5-nervius, dentibus latis brevibus rotundatis, corolla emergente saepius irregulariter fissus, externe vix perspicue interne vero sericeo-pubescens. Corollae „albae, fragrantis", extus glabrae, tubus cylindricus; limbus patens, laciniis distinctis rotundatis basi contracta cum fauce dense villosis. Stamina 5!, vix inaequalia, filamentis brevissimis ad faucem inserta. Stylus calyce vix longior. Drupa subrotunda, succulenta, nitida, matura nigra. — Planta, Jacquino jam observante, tam habitu quam characteribus *Cith. quadrangulari Jacq.* quam maxime affinis, differt vero: ramis acute quadrangularibus, foliis magis ellipticis, floribus brevipedicellatis tetrandris, corollae tubo breviori. — A *Cith. myriantho*, pariter simili, longius recedit et quidem racemo simplici aequali, floribus sessilibus et breviori tubo corollae fauce insigniter barbatae.

In Brasilia aequinoctiali ad Tingua leg. Mikan. In America meridionali: Plumier In India occidentali: Jamaica: Browne; Martinique: Jacq., Bois côtelet *incolis.* ♄

3. CITHAREXYLON SOLANACEUM Cham.: ramulis subteretibus, cum inflorescentia dense villoso-tomentosis; foliis elliptico- vel oblongo-lanceolatis, utrinque acuminatis, integerrimis aut superne dentibus paucis acutis truncato-incisis, supra appresso-pubescentibus, subtus villoso-subtomentoso-canescentibus; petiolo ad laminam foveolato-glanduloso; racemo terminali erecto; calyce subsessili, mucronato-dentato; corollae tubo calyce duplo longiori, fauce villosiuscula. *Schauer l. c. p. 613. n. 16.*

Citharexylon solanaceum Cham. in Linnaea VII. p. 119.

Rami annotini glabrati, grisei; hornotini villo denso, subretroverso brevi, etiam rhachin calycesque foliorumque petiolum et costam obducenti, incani. Folia semipedalia et longiora, 2 poll. circiter lata, acumine acuto saepius attenuato terminata, basi brevius acuminata, penninervia, grandiuscule reticulata, supra viridia pube molli depressa inspersa, subtus pallida villis modo laxis reti praecipue insidentibus, modo densioribus magisque tomentosis; petiolus $\frac{1}{2}$ — 1 poll. longus, ad laminam utrinque foveola vel foveolis mellifluis denudatis paulloque excavatis praeditus. Racemus in singulo ramo terminalis, palmaris aut subspithamaeus, plerumque simplex, raro basi ramosus, floribus jam ab sese satis remotis, jam approximatis, suboppositis sparsisque. Bracteolae exiguae, acutae. Calyx subtubuloso-cyathiformis, tribus lineis pauxillo longior aut brevior, firmus, nervis 5 in totidem mucrones, herbaceos super os truncatum breviter exsertis, interna pagina sericeus. Corolla hypocraterimorpha, tubo cylindrico 5—6 lin. aequante, limbo expanso diametro 4 — 5 lin., laciniis obovatis obtusis, fauce et ore lanuginoso-subvillosa, ceterum glabra. Stamina 5, in medio tubo filamentis brevissimis inserta, paullo inaequalia. Stylus perbrevis, crassus; stigma apicale, haud incrassatum. — *Cith. tomentoso H. B. Kth.* simile, quod vero eximie differt tomento ramoso floccoso uberiori, calyceque obtuse dentato corollam aequante.

In Brasilia australi, loco ignoto: Sellow. ♄

4. **CITHAREXYLON MYRIANTHUM** Cham.: ramulis subangulatis; foliis suboppositis subverticillatisve ternis, lanceolato-oblongis, acutis, basi attenuata in petiolum decurrentibus, integerrimis, supra subscabridis, subtus pallidioribus et in reti tenuiter hirtellis, opacis; petioli brevis glandulis pelviformibus, racemis subsecundis, erectiusculis paniculatis, multifloris, floribus pedicellatis nutantibus; rhachi et calyce 5-nervi breviter rotundato-dentato ciliato strigilloso-pubescentibus; corollae tubo calyce ter longiore, fauce puberula. *Schauer in DC. Prodr. XI. d. 612. n. 12.*

Citharexylon myrianthum Cham. in Linnaea VII. p. 117.
Citharexylon scabrum Willd. herb. n. 11475.
Citharexylon cinereum Spr. Syst. Veg. II. p. 764. n. 6. (ex parte.)

Arbor (teste Riedelio) 20 — 50 pedum. Rami crassitie pennae cygneae, tetra — hexagoni, angulis acutioribus obsoletioribusve, cortice cinereo. Ramuli striati. Folia firmule subcoriacea, 5 — 6 poll. longa, $1\frac{1}{2}$ — $2\frac{1}{2}$ poll. lata, oblongo- vel elliptico-lanceolata, acuta vel breviacuminata, attenuata in petiolum semipollicarem, ad laminam utrinque vel uno latere glandula grandiuscula scutellata nectariflua praeditum, costa valida nervis lateralibus leniter arcuatis acutangule divergentibus, venis tenuibus minute reticulatis, facie strigillis inconspicuis magis minusve scabrida, tergo vel solo in reti vel etiam in pagina pube brevissima subhirtella vestito. Ramuli inferne foliosi superne abeunt in paniculam, e racemis elongatis, 7 — 8 pollicaribus floribusque admodum numerosis in pedicello brevi minute bracteolato nutantibus onustis, constitutam, racemo reliquis longiore terminatam. Calyx subcylindrico-cyathiformis basi obtusa, membranaceus, vittis herbaceis 5—6 dentibusque totidem brevibus subaequalibus rotundato-obtusis ciliatis, in utraque pagina pube appressa tenui afflatus, extus inferne minute tuberculatus, $2\frac{1}{2}$ lin. longus. Corolla „alba", subhypocraterimorpha; tubo cylindrico calyce ter longiore, interne supra stamina tenuiter lanuginoso, ceterum cum reliqua corolla glaberrimo; limbi laciniis 5, aequalibus, patentibus, lato-obovatis, $2\frac{1}{2}$ lin. longis. Stamina 4, in inferiori parte corollae orificium calycis aequante inserta, vix conspicue didynama, quintum paullulo inferioribus inferior; filamenta antheris erectis linearibus breviora. Stylus calycem fere adaequans; stigma incrassatum, emarginatum. Drupa obovata, 6 lin. circiter longa, calyci cupuliformi brevi membranaceo suffulta.

Provenit in silvis aeternis in Serra do Mar in prov. Sebastianopolitana retro S. Cruz, alt. 1200 ped., Decembri: Mart., Sellow; in silvis caeduis provinciae Soteropolitanae, Jannario — Martio, nec non in locis humidis prope Ilhéos, Decembri: Riedel, Siber. ♄

5. **CITHAREXYLON POEPPIGII** Walpers: ramis ramulisque obsolete tetragonis, his cum rhachibus paniculae lanuginosis; foliis oppositis verticillatisve ternis, subovato-oblongis, acuminatis, basi abrupte in petiolum decurrentibus integerrimis, grosse penninerviis, supra nitidulis, subtus pallidis opacis et inprimis secundum nervos lanuginoso-pubescentibus; petioli glandulis pelviformibus lateralibus; spicis subaequalibus, confertis, elongatis, paniculas patentes axillares et terminales struentibus; calyce sessili, enervi, brevissime et obtuse dentato, subtilissime puberulo; corollae tubo calycem duplo excedente, fauce lanuginosa. *Schauer l. c. p. 612. n. 13.*

Citharexylon Poeppigii Walpers Repert. IV. p. 76 n. 26.

Species perinsignis, quae videtur arborea. Ramorum apices, qui nobis suppeditantur, culmi phragmitis fere crassitie, ad nodos tumescentes, internodiis fistulosis, tenuiter striati, subtiliter pubescentes, punctis resinosis conspersi, lenticellati, gemmarum primordiis axillaribus dense lanuginosis. Folia ampla; lamina 8 poll. longa, 3 poll. lata, coriaceo-firma, supra viridis et praeter costam pubescentem glabra, nitidula et tenuiter reticulata, subtus pallida et lentis ope adspectu singulari furfuraceo, pagina pube rara ad latera nervorum vero crebra, nervis ipsis tenui brevique vestitis. Petiolus pollice longior, paullo infra laminae decessum glandulis marginalibus suboppositis oblongis grossisque subtus excavatis instructus. Paniculae (rarius racemi simplices) inferiores axillares, superiores bractea angusta fultae subnudae, omnes laterales, internodio nudo exsurgentes, e racemis oppositis numerosis compositae. Racemi rectiusculi semipedem et amplius longi; floribus parvis, copiosis confertis, sessilibus, minute bracteolatis, horizontalibus. Calyx obconicus, membranaceus enervis, dentibus exiguis subirregularibus, sesquilineam longus, pube exili utrinque afflatus. Corolla glabra, hypocraterimorpha, tubo cylindrico interne ad fauces lanugine parca pubente, limbi exigui lobis rotundatis. Stamina 5, filamentis brevissimis fauci inserta. Stylus calycem pauxillo superans. — *Cith. myriantho* sane proximum, tamen diversum: statura longe robustiore; foliis amplis, firmioribus, subtus secundum nervos conspicue lanuginosis, basi haud attenuatis; ramis indumento alieno vestitis, confertis aequalibus; floribus sessilibus horizontalibus multo minoribus. Habitu etiam *Cith. Rugendoxii Cham.* non dissimile, sed pube simplici brevi farinaceo aliisque ab illo stellato-tomentoso diversum.

In prov. Rio-Negro juxta fl. Solimoens ad Egam legit Pöppig (n. 2119. et 2910.). ♄

XI. DURANTA L.

Duranta *L. Linn. gen. n. 186. (Cod. Linn. ed. Richt. n. DCCCLIII.) Jacq. ic. rar. t. 502. Gärtn. de fruct. I. 272. t. 57. Endl. Gen. n. 3709. Meisn. Gen. p. 200. (199.) Schauer in DC. Propr. XI. p. 615.*

Flores racemosi, minute bracteolati. Calyx sub anthesi tubulosus, 5-costatus, subplicatus, costis in dentes 5 subulatos super os subtruncatum exsertis, dente postico minori. Corolla subhypocraterimorpha; tubus calycem superans, superne leviter incurvus; limbus expansus 5-fidus, laciniis rotundatis inaequalibus cum faucibus pubescentibus. Stamina 4, didynama, inclusa, filamentis brevissimis medio tubo corollae inserta; antherae conectivo dorsali insertae, sagittatae, erectae, biloculares, loculis bilocellatis rima longitudinali dehiscentibus. Germen 8-loculare, loculis unigemulatis; stylus terminalis, stamina inferiora subaequans: stigma apicale, subcapitatum, subobliquum. Drupa baccata, calyce aucto apice constricto membranaceo atque colorato omnino inclusa, tetrapyrena, pyrenis bilocularibus, putamine osseo. Semen in loculo solitarium, erectum; embryi radicula brevi infera.

Frutices regionum tropicarum et subtropicarum Americas, sepincolae aut silvicolae, inermes aut spinis axillaribus armati. Folia opposita v. verticillata terna, simplicia, integerrima aut serrata, subtus resinoso-punctata. Flores laxe racemosi, racemis terminalibus et axillaribus, saepius paniculatis. Calyx leviter plicatus, in fructu multum dilatatus drupamque arcte includens superque eam ore connivente aut contorto productus. Corolla majuscula, lilacino-caerulea, limbo utrinque pube subpulverea afflato. Drupa globosa, una cum calyce velante colorata.

1. DURANTA PLUMIERI Jacq.: inermis aut spinosa; ramulis tetragonis, inflorescentia foliisque subtus inprimis strigilloso-pubescentibus aut villosiusculis; foliis oppositis, obovato-ellipticis, acuminatis apiculatisve, in petiolum brevem attenuatis, integerrimis aut supra medium serratis, subtus pallidioribus et subtiliter punctatis, adultis supra glabratis, racemis axillaribus terminalibusque, multifloris, laxis, patentibus; calycis fructigeri rostro primum contorto deinde vero recto. *Schauer in DC. Prodr. XI. p. 615. n. 1.*

Var. α. STRIGILLOSA: pube tenui appressa.

Duranta Plumieri Jacq. stirp. am. hist. p. 186. t. 176. f. 76. Collect. suppl. 119. et icon. rar. 3. t. 502.

Duranta Ellisia Jacq. stirp. am. hist. p. 187. t. 176. f. 77. Linn. (Cod. Linn. ed. Richt. n. 4627.) Jacq. Hort. Schoenbr. 3. t. 99. Bot. Mag. 1759.

Var. β. VESTITA: pube villosula.

Duranta vestita Cham. in Linnaea VII. p. 115.

FRUTEX foliorum figura et incisura neque non pubis indole variabilis. Hanc enim in specimine brasiliensi (a Riedelio lecto) antillanis prorsus similem scilicet tenuem et appressam videbamus, in peruano autem praesertim in calycibus crebriorem laxiorem; in *D. vestita Cham.* denique in foliorum dorso laxam villosam. RAMI in nostris tetragoni, spinis alaribus subulatis pungentibus armati et cum iis helvolo-cinerei. FOLIA in utraque forma chartaceae substantiae, 1—1½ poll. longa, ½—¾ poll. lata, plerumque acumine brevissimo subabrupto aut apiculiformi terminata, interdum obtusa immoque retusa, rarissime antice obtuse serrata, margine deflexo, facie viridi demum glabrata subnitida secundum nervos impressa, dorso pallido opaco punctis resinosis subtilibus consperso. RACEMI modo tantum terminales modo etiam axillares, floribus pedicellatis patentissimis nutantibusve minutissime bracteolatis. CALYX tubulosus, 2 lineas circiter longus, dentibus e basi triangulari subulatis. COROLLAE lilacino-caeruleae tubus calyce dimidio longior; limbus explanatus, rotundilobus, utrinque pulverulento-pubescens. FRUCTUS (in var. β.) pisi majoris mole; DRUPA globosa calyce omnino reclusa eoque ore conniventa (neque contorto) rostrato superata. RACEMI (in var. β.) plerumque depauperati, pauciflori sunt, quod una cum indumento magis praepollenti locum natalem magis apricum et siccum indicat. — *D. Ellisia Jacq.*, ab auctore vix alia nota nisi calyce fructigero recto neque contorto a *D. Plumieri* distinguitur. Calyx autem post anthesin apice contorquetur, dein vero et quidem jam germine adolescente magisque etiam drupa maturescente extenditur apiceque retorquetur et rursus erigitur, ita ut super drupa matura rostro recto sit praeclusus.

In prov. Minarum legg. formam α. Riedel; var. β. in prov. S. Pauli: Sellow et Regnell (n. 384). Var. α. praeterea crescit in Peruvia; Ruiz; in India occidentali: Jacq, Poiteau, Swartz. ♄

SPECIES EXCLUSA.

DURANTA FISCHERI Mart. = *Casselia integrifolia.*

SUBTR. F. PETREAE. FLORES laxe racemosi. CALYX cyathomorphus, 5-dentatus, epicalyce magno 5-phyllo colorato inferne adnato auctus et involucratus. CAPSULA coriacea, indehiscens.

XII. PETREA Houst. Linn.

PETREA *Houst. Reliq. t. 11. Linn. (Cod. Linn. ed. Richt. p. 604. n. 826.) Juss. gen. 108. Endl. Gen. n. 3710 Meissn. gen. p. 291. (199.) Jacq. hist. stirp. americ. t. 114. Gärtn. de fruct. II. p. 471. t. 177. Lam. illustr. t. 539. Schauer in DC. Prodr. XI. p. 616.*

FLORES pedicellati, subopposití, racemos laxos axillares aut terminales struentes, singuli BRACTEA caduca subtensi. PEDICELLI apice toruloso-incrassati. CALYX basi subturbinato-tubulosus, decamerus; LIMBUS duplex: exterioris laciniae sive phylla 5, basi tubo infra limbum internum adnata, magna, colorata, subpenninervia et reticulato-venosa epicalycem conspicuum struentia; limbi interioris tubo continui dentes breves, epicalycis phyllis alterni. COROLLA decidua, subinfundibuliformis; TUBUS rectus, cylindricus, sursum paullo ampliatus, faucibus barbatus; LIMBUS pubescens, erecto-patulus vel subrotatus, magis minusve inaequaliter semi-5-fidus aut oblique subbilabiatus, lobis rotundatis. STAMINA 4, faucibus tubi corollini inserta, inclusa, aequalia vel superioribus paullo longioribus subdidynama; rudimentum staminis quinti postici paribus perfectis saepius interpositum; FILAMENTA brevia, adnato-decurrentia; ANTHERAE erectae, connectivo filamento continuo inter loculos basi liberos insertae: loculi distincti, paralleli, dorso superne adnati, rima longitudinaliter dehiscentes: pollen subglobosum, triporosum. GERMEN gynophoro carnoso subcylindrico insidens, biloculare, loculis unigemmulatis; gemmula anatropa, raphe adnata, micropyle infera puncto insertionis vicina. STYLUS terminalis, inclusus; STIGMA juxta apicem cernuum, subdisciforme. CAPSULA coriacea, indehiscens, styli rudimento apiculata, calycis tubo dentibus internis conniventibus clauso immersa, bilocularis, dissepimento duplici semine unico tantum perfecto saepissime abolescente. SEMEN magnum, cavitatem capsulae aut loculi omnino replens, COTYLEDONIBUS crassis applicitis, RADICULA brevissima infera.

FRUTICES volubiles aut arbusculae. FOLIA opposita, coriacea, plerumque integerrima, rarius irregulariter pauciserrata, apice saepius imperfecto, penninervia costa valida nervis lateralibus patentibus parallelis ab invicem subremotis reticulato-venosa, magis minusve scabra, interdum subtus hirta, figura inprimis baseos et serratura variabilia. RACEMI floribus (an in omnibus?) violacei superbi, rhachi filiformi angulata saepe colorata cum pedicellis et calycis tubo scabrido-pubescente. BRACTEAE membranaceae, plerumque sub anthesi deciduae. EPICALYCIS phylla linearia aut lineari-oblonga aut obovata, membranacea, nervō medio valido percursa, penninervi-venosa, scabrida, corolla quam plurimum multo

longiora, rarissime breviora, post anthesin accrescentia, denique tandem scariosa et cum calyce usque ad fructus maturitatem persistentia. CALYCIS *limbus proprius tubo continuus, brevis, 5-dentatus.* COROLLA *tubo calycem adaequans vel dimidio vel triente superans, limbo modo subregulari subrotato, modo lobis duobus majoribus tribus minoribus intermedio quidem majore fere subbilabiato, labiis vero ratione axeos haud supero et infero sed obliquis.*

§. Racemo terminali singulo vel subsingulo.

1. PETREA BLANCHETIANA SCHAUER: volubilis; ramis scabris; foliis brevipetiolatis, ellipticis vel lato-oblongis, basi acutis obtusisve subacuminatis aut obtusis emarginatisve mucronatis muticisque, integerrimis, undatis, utrinque scabriusculis, supra nitidulis, subtus pallidioribus; racemo terminali, singulo, elongato, pendulo, undique scabrido, pedicellis calycis tubo subduplo longioribus; epicalycis phyllis lineari-oblongis acutiusculis, tubo quadruplo longioribus. *Schauer in DC. Prodr. XI. p. 617. n. 3.*

Tab. nostra XLV. fig. I.

CAULIS inferne pollicem crassus, super arbores 50 pedes altas scandens. RAMI teretiusculi, cinerei, lenticellis crebris verrucosi. FOLIA coriacea lata, saepius ampliuscula, 3—5 poll. longa, 2—3 poll. lata, petiolo 3—4 lineas aequante, subundata. RACEMI floribus magnis longe pedicellatis saturate violaceis nitentibusque omnium speciosissimi; rhachis angulata cum pedicellis calycisque tubo brevissima velutina. BRACTEAE caniculatae aut lineares acuminatae aut ex apice emarginato-bilobo cuspidatae, cuspide reversa. PEDICELLI semipollicares — pollicares. CALYCIS tubus 3 lin. longus, obtuse 5-coustatus; dentes breves subtriangulares, obtusi, cum tubi pagina interna tenuiter pubescentes. Phylla EPICALYCIS scabrella sub anthesi 9 lin. longa, superne 4 lin. lata, sub fructus grossificatione ad pollicis longitudinem provecta. COROLLAE tubus 4 lin. longus in exserta parte cum limbo pube brevi densa hirtella vestitus; limbus 3 lin. radio metiens, subrotatus, inaequaliter semi-5-fidus, lobis rotundatis venosis; fauces villosae. STAMINA subaequalia. — Species racemis floribusque maximis in sicco colorem violaceum amoenissimum conservantibus — dum reliquae omnes siccando expallescunt — omnium longe speciosissima. *P. macrostachyae Benth.* (Journ. of nat. hist. II. 448.) sane proxima. Haec vero differt foliis utrinque acuminatis, pedicellis calycis tubo brevioribus, laciniis externis subspathulato-oblongis, dentibus rotundatis, floribus denique quadrante minoribus.

In prov. Bahiensis convallibus silvaticis, e. g. prope Ilhéos: Mart. (n. 1029.), Blanchet (1831. n. 91.), Salzmann (n. 433.), Lhotzky. Floret Augusto. ♄

2. PETREA VOLUBILIS JACQ.: volubilis; ramulis et racemis cum foliorum petiolo incrassato costaque media scabro-hirtis; foliis coriaceis, brevissime petiolatis, ovatis ellipticis oblongisve, basi rotundato-subangustata leviter cordatis, acuminatis obtusisve, mucronatis, integerrimis, undulatis, utrinque nitidulis, supra scaberrimis, subtus pallidioribus scabris et grosse venosis; racemo terminali singulo elongato, nutanti, ex omni parte scabrido; pedicellis tubo calycis duplo longioribus; epicalicis phyllis lineari-oblongis obtusis, tubo duplo et dimidio longioribus. *Schauer l. c. p. 618. n. 4.*

Petrea volubilis Jacq. amer. p. 180. t. 114. Cham. in Linnaea VII. p. 366. Lam. illustr. t. 539. Bot. Mag. t. 826. Knowl. et Westcott Floral-Cub. III. 69. t. 108. Annales de Flore et de Pomone 1838. p. 254. c. ic.

RAMI tortuosi, cinerei, lenticellati. FOLIA coriacea, 3—4 poll. longitudine, 1½—2 poll. latitudine aequantia, penninervia, costa valida subtus valde prominente, nervis lateralibus patentissimis, venarum reti conspicuo. RACEMI semipedales, laxi, floribus caeruleis pulchris superbientes. BRACTEAE lanceolato-subulatae, hirtellae. CALYCIS tubus levissime 5-costatus, strigoso-scaber, interna pagina quam subtilissime strigillosa, 3 lin. longus; limbi dentes breves, subrotundi, scabri. Phylla EPICALYCIS e basi lineari sursum paullo dilatata, apice circumscriptione obtuso brevissime acuminulato, sub anthesi 6 lin. longa, inferne 1¼, superne vero 2 lin. lata, dein 7 lin. longa paulloque latiora scaberrima. COROLLAE tubus 4 lin. longus, infera parte calyci immersa glaber, exserta cum limbo utrinque pube densa subhirtella canescens; limbus erecto-patens, lobis lineam longis rotundatis. STAMINA faucibus villosis inserta, subaequalia, paribus binis fertilibus rudimento staminis quinti interstinctis. GERMEN et STIGMA ut in *P. racemosa*, a qua haec praecipue differt: foliorum figura et scabritie paginae superioris, racemis rite terminalibus; corollae indumento alieno.

In Brasilia legit Sellow. In India occid. vulgaris in silvis insulae Guadeloupe: Perottet, Bertero; Martinique: Sieber (n. 157.); S. Lucia (herb. DC.); in Cuba prope Havannam (de la Ossa, herb. DC.). ♄

§. 2. Racemis axillaribus aut axillaribus et terminalibus.

3. PETREA DENTICULATA SCHRAD.: subvolubilis; ramis hirto-scabris; foliis brevissime petiolatis, ovato- aut oblongo-ellipticis, basi obtusis aut leviter cordatis, obtusiusculis brevissime mucronatis emarginatisve, integerrimis aut superne pauciserratis, utrinque scabris, subtus pallidioribus; racemis axillaribus, brevibus, rectis, hirtello-velutinis; calycis laciniis exterioribus anguste linearibus aut oblongo-linearibus, tubo duplo et dimidio longioribus. *Schauer l. c. p. 618. n. 5.*

Petrea denticulata Schrad. Götting. gelehrt. Anzeig. 1821. p. 712.

Petrea volubilis Gärtn. de fruct. II. p. 471. t. 177.?

FRUTEX caule basi 2—3 pollicari, subsimplici, superne in ramos patentes flexuosos et subvolubiles diviso, cortice cinereo lenticellato vestitus. RAMI obsolete tetragoni, subteretiusculi, scabri, foliis approximatis decussatis patulis obsessi. FOLIA petiolo 2—3 lin. longo teretiusculo supra canaliculato insidentia, coriacea, 3 — 5 poll. longa, 2 — 2½ poll. lata, apice perfecto obtusiuscula mucrone terminata, saepius vero emarginata, plerumque integerrima, rarius supra medium dente uno alterove paucisve acutis patentibus serrata, leviter undata, scabritie sessibili asperata, flavescenti-viridia, ut in affinibus nervata et venosa. RACEMI foliis aliquantum, vix unquam duplo longiores; rhachis rigidula angulata cum pedicellis tuboque calycum hirtello-velutina et violaceo colorata. BRACTEAE ex ovato-lanceolatae, violaceo-virescentes, deciduae. FLORES subopposití, pedicellis 3 — 4 lin. longis suffulti, quam reliquarum minores, violacei. CALYCIS tubus subcylindrico-turbinatus, 5-costatus, 2 lin. longus, interna pagina nitidus et subtilius quam dentes scaber; dentes breves triangulares. Phylla EPICALYCIS patentia, linearia aut lateribus paullo arcuatis oblongo-linearia sub anthesi 5 lin. longa, sesquilinea vix latiora, brevissimo acuminulo terminata, scabra. COROLLAE tubus cylindricus, 3 lin. longus, in exserta parte cum limbo dense hirtello-tomentosus; limbus subbilabiatus, neque directioni racemorum ita respondens, ut labium superius supremam, inferius infimam partem occupet, sed obliqua, subrotata, labii superioris laciniis duabus suborbicularibus approximatis suberectis cum tubo violaceis, labii inferioris trilobi latioris laciniis patentibus rotundatis quoque violaceis intermedia tamen paullo longiore basi macula alba biloba signata. STAMINA ad marginem faucis: corollinae inserta, aequalia. Mart. mss. — Species foliorum figura et, quando adest, serratura, racemis brevibus parvifloris et phyllis epicalycis perangustis distinctissima.

In silvis ad Ilhéos prov. Bahiensis: Pr. Maxim. Vidensis; in silvis caeduis montis Corcovado, prov. Rio de Janeiro, nec non in sepibus prope Arraial das Contendas, prov. Minarum generalium, Julio inchoante anthesi: Mart. Floret Septembri. ♄

4. PETREA RACEMOSA N. ET MART.: volubilis; ramulis petiolisque pubescenti-scabris; foliis brevissime petiolatis, oblongis, basi obtusis subacutisve, apice acuminatis acutisve, integerrimis, glabris, supra nitidis laeviusculis, subtus pallidis subnitidulis scabriusculis; racemis axillaribus elongatis, undique scabridis; pedicellis calycis tubo vix duplo longioribus; epicalycis phyllis subspathulato-lineari-oblongis acutis, tubo duplo et dimidio longioribus. *Schauer in DC. Prodr. XI. p. 618. n. 6.*

Petrea racemosa Nees et Mart. in Flora 1821. I. p. 300. et 330. et in Nov. Act. Acad. Nat. Cur. XI. p. 72.

CAULES lenti, circa arborum et fruticum ramos volubiles, cortice cinereo, lenticellis crebris contaminato. RAMULI novelli et petioli pube brevi strigisque raris, in petiolis crebrioribus, immixtis scabri, ad nodos linea setosa petiolos nectente notati. FOLIA firmule membranacea, 3 poll. circiter longa, 12—15 lin. lata, costa valida, nervis lateralibus patentissimis tenuibus remotis retique subtili venarum connexis; scabrities paginae inferioris tactu magis quam visu percipienda; petiolus quam brevissimus immarginatus. RACEMI 9 poll. longi, uti videtur cum apice rami floriferi dependentes; rhachis filiformis, angulata cum pedicellis epicalyce calyceque utrinque pube subtili scabrida; flores suboppositi, paribus remotis. BRACTEAE caducae membranaceae, lanceolatae, acuminatae, cum alabastris pube appressa subcanescentes, 2 lin. longae. CALYCIS tubus turbinatus, obtuse et leviter 5-costatus, 2 lin. longus, una cum epicalyce amoene coeruleus; dentes brevissimi, lato triangulares, obtusi, cum tubi pagina interna scabri. EPICALYCIS phylla lineari-oblonga, basi vix attenuata imbricata, apice obtuso brevissime acuminulata, uninervia, reticulato-venosa, sub anthesi 5 lin. longa duasque lata, tandem ad semipollicis longitudinem aucta. COROLLAE tubus ad fauces ampliatus, rectus, 3 lin. longus, inferne glaber; limbi utrinque hirtello-pubescentis laciniae rotundatae, venosae, sesquilineam metientes; fauces villosae. STAMINA ad fauces inserta, superiora vix longiora; FILAMENTA brevissima, adnato-decurrentia; ANTHERAE sagittatae, in sinu insertae, erectae, complicatae, loculis compressis rima duplici scilicet marginali alteraque laterali interna ex longitudine dehiscentibus. GERMEN in thalamo sessile, obovoideum, nitidum; STYLO 2 lin. longo glabro deciduo terminatum; STIGMA cernuum discoideum. CAPSULA obovata, compressa, basi attenuata, acuta, styli rudimento apiculata; maturam tamen non vidi. — OBS. I. Racemis elongatis foliisque differt a *P. denticulata*; foliis et floribus minoribus a *P. subserrata*; racemis axillaribus aliisque notis *P. volubili*. — OBS. II. *Petrea oblonga Sprgl.* Syst. Veg. II. p. 761. n. 4., ab ipso auctore in Cur. post. p. 231. *Petreae racemosae* adscripta, ex Chamissone (Linnaea VII. p. 370.) ad Baristerice genus pertinet; verum, nostra „petiolis subbiglandulosis" non gaudet.

Habitat in silvis provinciae Soteropolitanae, e. gr. ad fl. Rio grande de Belmonte: Max. Princ. Vidensis ♄

5. PETREA SUBSERRATA CHAM.: volubilis; ramulis velutinis; foliis brevissime petiolatis, lanceolato- aut elliptico-oblongis, basi obtusis acutisve, ex apice acuto v. obtuso mucronatis, integerrimis aut magis minusve serrato-dentatis, utrinque nitidulis scabridisque, subtus pallidioribus; racemis axillaribus, elongatis, scabrido-pubescentibus; pedicellis calycis tubo sesquiduplo longioribus; epicalycis phyllis oblongo- vel lanceolato-linearibus, tubo triplo et dimidio longioribus. *Schauer l. c. p. 618. n. 7.*

Tab. nostra XLV. fig. II.

Petrea subserrata Cham. in Linnaea VII. p. 368.
Petrea volubilis Vellozo Fl. Flum. V. t. 59.
Petrea retusa Presl. botan. Bemerk. (Pragae 1344.) p. 99.
Petrea serrata Presl. ibid.

FOLIA $2\frac{1}{2}$ — 5 poll. longa, 12 — 21 lin. lata, petiolo 1 — 3 lin. aequante; margines in aliis saepeque complurimis foliis integerrimi, in aliis subserrati, in aliis regulariter grosse serrati: serraturis postice rotundatis antice abrupte acuminatis, mucrone cartilagineo. RACEMI denique subpedales, floribus pedicellis semipollicaribus pollicaribusque suffultis, magnis, amoene coeruleis superbientes. CALYCIS tubus 2 lin. longus; dentes breves, obtusiusculi. EPICALICIS phylla acuminulata, sub anthesi 7 lin. longitudine, 2 lin. latitudine aequantia, sub fructus grossificatione ad 9—10 lin. longitudinem et $2\frac{1}{2}$—$3\frac{1}{2}$ lin. latitudinem aucta. COROLLAE tubus 3, limbus coeruleus patens radio 2 lin. metiens, hirtello-velutinus; fauces villosae. STAMINA subaequalia. CAPSULA calycis tubum implens, obovoidea; stylo apiculata, ceriacea, indehiscens, semine plerumque unico perfecto repleta. — Species, ut jam optimus ille annotavit Chamisso, maxime affinis *P. racemosae*, a qua recedere videtur: foliis abrupte cuspidato-mucronatis magis scabris et subinde serratis (in illa saltem dentium vestigia non reperi), floribusque conspicue majoribus longiusque pedicellatis. *P. arborea H. B. K.* quoque accedit foliorum figura et racemis axillaribus; illa autem differt caule arboreo, foliis integerrimis, racemis hirtellis, calycis tubo breviori tomentoso.

Crescit in silvis provinciae Rio de Janeiro: Hagendorf, Sellow, Pohl, Lund, Comes de Raven (Mart. herb.); et tanquam planta ornamentaria colitur in hortis suburbanis, Septembri florens: Ildf. Gomez; in fruticetis prov. S. Pauli pr. Penha: Riedel; in prov. Minarum ad Congonhas: Stephan et ad Caldas: Regnell (herb. Sonder n. 385), Claussen (herb. Mart. n. 382.); in umbrosis circa Caytété prov. Soteropolitanae, Septembri: Riedel; in agro Paraënsi: Siber. Nomen bras vern. „Flor de S. Miguel": *Stephan.* ♄

6. PETREA MARTIANA SCHAUER: volubilis; ramis hirto-scabris; foliis (amplis) petiolatis, elliptico-oblongis vel subrotundo-ellipticis, basi acutis, coarctato-acuminatis mucronatis v. saepius obtusissimis emarginatis, integerrimis, rugosissimis, reticulato-venosis, supra nitidis scabris, subtus hirtis; racemis terminali-axillaribus, longis, hirto-scabris; epicalycis phyllis obovato-oblongis, tubo quadruplo longioribus. *Schauer l. c. p. 620. n. 11.*

Tab. nostra XLVI. fig. I.

PLANTA amplitudine partium inter omnes excellens. FOLIA jam magis oblonga, apice exculto, lamina 4 — 9 poll. longa, 3 — 4 poll. lata; jam magis rotundato-elliptica, 7 poll. circiter longa, 5 lata, eaque apice saepius abortivo angustius latiusve emarginata; petiolus $\frac{1}{2}$ — $\frac{3}{4}$ poll. aequans, superius lamina breviter ducurrente marginatus; margo reflexus; rete venarum subtus prominens hirtum, areolis interjectis pallescentibus nitidulis. RACEMI ad apicem ramulorum pseudoterminales et axillares, erectiusculi, superius nutantes, demum pedales, floribus magnis ornatissimi; rhachis angulata, cum pedicellis et calycis tubo indumento hirto-scabro obsita. BRACTEAE membranaceae, lanceolatae, acuminatae, canaliculatae, pedicellis ter breviores, subdeciduae. PEDICELLI semipollicares. CALYCIS tubus 10-costatus, 2 lin. longus; dentes unam lineam longi, oblongi, emarginati, pubescentes. Phylla EPICALYCIS obovato-spathulata, obtusa aut acuminulo obtuso terminata, sub anthesi 8 lin. circiter longa, superius 4 lin. lata et puberula, tandem ultra pollicis longitudinem et semipollicis latitudinem accrescentia et scabra. COROLLAE tubus gracilis, cylindricus, 5 lin. longus, inferne glaber, exserta parte cum limbo hirtello velutinus; limbus majusculus, semi-5-fidus, lobis subrotundatis; fauces lanuginosae. STAMINA subinaequalia. — Proxima *P rugosae H. B. K.*, quae differt caule arboreo, foliisque rigidis ellipticis basi subcordatis obtusissimis mucronatis, duabusque unciis vix unquam longioribus.

In silvis ad Gurupá, prov. Paraënsis, et in silvis Japurensibus, prov. Rio Negro: Mart. Floret Augusto-Septembri. ♄

7. PETREA INSIGNIS SCHAUER: volubilis; ramis hirto-scabris; foliis brevissime petiolatis, oblongis v. obovato-oblongis, basi levissime cordatis, acutis, muticis, integerrimis, undatis, supra lucidis, subtus nitidis pallidioribusque, utrinque scabris; racemis subelongatis, scabris; phyllis epicalycis petaloideis obovato-subrotundis corolla rotata brevioribus. *Schauer l. c. p. 620. n. 12.*

Tab. nostra XLVI. fig. II.

RAMI subtetragoni, lenticellati, cinerei. FOLIA coriacea, 3 poll. longa, pollice paullo latiora, penninervia, venoso-reticulata, nostris integerrima, margine reflexo. RACEMI ad apices ramulorum annotinorum pseudo-terminales, 6—9 poll. longi; rhachis acutangula, cum calycis tubo scabra. PEDICELLI tubo calycino paullo longiores, hirtello-scabri. CALYCIS tubus 3 lin. longus, subcylindrico-turbinatus, 5-costatus; laciniis petaloideis 1¼ lin. longis, subsemiorbicularibus. EPICALYCIS phylla 5 lin. longa, superius 3½ lin. lata. COROLLAE externe glabrae limbus magnus, 5 lineas radio metiens, rotatus, lobis subaequalibus tenuibus venosis; fauces villosae. STAMINA faucibus inserta, superiora nonnihil longiora. — Species floris conditione distinctissima.

Habitat in sepibus et virgultis circa Parà, prov. Paraënsis: Mart. Floret Augusto. ♄

SPECIES EXCLUSAE.

1. PETREA DENTATA SPRGL. (*Syst. Veg. II. p. 761.*), teste Chamissonio (*in Linnaea VII. p. 370.*) est *Patagonula americana var. glabra Cham.* (*Lin. IV. p. 292.*), ideoque generi, nostro quidem judicio, Verbenaceis alieno et potius ad Boragineas spectante, inserenda.

2. PETREA OBLONGA SPRGL. ibidem eodemque auctore testante est *Banisteriae* species. Cfr. supra Annot. ad *Petream racemosam*.

TRIB. II. VITICEAE. *INFLORESCENTIA definita, di — trichotomo-cymosa, cymis axillaribus vel in paniculam compositam collectis. GEMMULAE supra basin lobuli ad angulum centralem insertae, pendulae, amphitropae vel subanatropae.* — Genera americana pertinent ad subtribum EUVITICEARUM, *Viticeas* fructu drupaceo cohibentem.

CONSPECTUS GENERUM.

Corolla infundibularis vel hypocrateromorpha, 4-fida. Drupa carnosa 4-pyrena, pyrenis unilocularibus. — Cymae trichotomae, axillares vel terminali-paniculatae. Flores saepius diclines.	XIII. AEGIPHILA.
Corolla hypocrateromorpha, subinaequaliter 5-fida. Drupa carnosa dipyrena, pyrenis bilocularibus. — Cymae trichotomae axillares.	XIV. VOLKAMERIA.
Corolla tubulosa, tubo sursum sensim bilabiato, limbo brevi reflexo lacinia ima inaequali. Drupa succosa 4-pyrena, pyrenis unilocularibus. — Cymae trichotomae, bracteis coloratis subtensae, in paniculam racemiformem secundam collectae.	XV. AMASONIA.
Corolla bilabiata. Drupa succosa, monopyrena, pyrena 4-loculari. — Cymae trichotomae. Folia plerumque digitata.	XVI. VITEX.

XIII. AEGIPHILA JACQ.

AEGIPHILA *Jacq. Amer. edit. pict. t. 16. Observ. II. 3. t. 29. Humb. et Bonpl. Nov. Gen. et Spec. II. 249. t. 130. 131. Chamisso in Linnaea VII. p. 109. Endl. Gen. n. 3713. Meisn. Gen. p. 292. (200.) Schauer in DC. Prodr. XI. p. 647.* — MANABEA *Aublet Guian. I. p. 62. t. 23. 25.* — OMPHALOCOCCA *Willd. in Schult. Mant. III. p. 132.*

FLORES trichotomo-cymosi, saepissime abortu diclines, bracteolati. CALYX cyathomorphus, campanulatus aut turbinato-tubulosus, 4-lobus, 4-dentatus aut truncatus. COROLLA infundibularis aut hypocrateromorpha, tubo calycem modo longe excedente, modo subaequante, limbo 4-partito aequali. STAMINA 4, corollae tubo infra sinus limbi inserta, aequalia: in typo ♂ FILAMENTA exserta, ANTHERAE oblongae, introrsae, dorso juxta basin bifidam insertae, loculis bilocellatis parallelis: in typo ♀ FILAMENTA brevia, cum ANTHERIS tabescentibus fauci corollae inclusa. GERMEN 4-loculare, loculis unigemmulatis; STYLUS terminalis, capillaris, apice longe bifidus: in typo ♀ exsertus: in typo ♂ tubo corollae inclusus. STIGMATIS crura acuta. DRUPA calyce aucto atque indurato, cupulaeformi, insidens, succosa vel carnosa, tetra- vel abortu tri- di — monopyrena, pyrenis distinctis, unilocularibus; putamine sive osseo sive coriaceo laevi basi perforato. SEMEN solitarium, erectum; testa membranacea; EMBRYI COTYLEDONES applicitae, crassae, oleosae; ROSTELLUM brevissimum.

ARBORES aut FRUTICES, interdum volubiles, tam in campestribus quam in silvarum umbris obvii, plerumque vestiti, nonnulli glandulis sessilibus punctiformibus oleo aethereo farctis obsiti. CAULES ramique tetragoni aut quadrangulares. FOLIA opposita, rarius subalterna aut verticillata, simplicia, penninervia, venosa, plerumque integerrima, rarissime et fere non nisi in turionibus macilentis dentata. INFLORESCENTIA constanter centrifuga; cymae vel simplicissimae triflorae vel trichotomo-compositae, in typo ♂ plerumque laxiores, in typo ♀ compactiores, modo mere axillares, modo mere terminales paniculatae, modo axillares et terminales paniculamque magis minusve foliosam struentes. RAMI cymarum bracteati; BRACTEAE sursum sensim decrescentes, plerumque subulatae, rarius foliaceae. FLORES nullius speciei magni dicendi, in una eademque specie saepius magnitudine conspicue variantes, subsessiles aut pedicellati; ♂ omnino steriles; foemineorum pauci cujuslibet inflorescentiae iique plerumque alares primarii

fructum perficientes. CALYX *herbaceus, firmus, aut membranaceus, aut magis campanulatus aut magis tubulosus, 4-fidus vel truncatus dentibus obsoletis aut mucroniformibus abrupte impositis, ut plurimum strigosus, cum fructu increscens demumque cupulaeformis drupamque subtendens.* COROLLA *alba, lutea, viridula, rubra, tubi longitudine in diversis typis saepe diversa, fauce glabra aut tenuiter furfuraceo-pubente, limbo aequali patente vel reflexo.* STAMINA *in typo ♂ FILAMENTIS lacinias corollae aequantibus aut superantibus fauce exserta; in typo ♀ FILAMENTIS brevissimis fauce inclusa; ANTHERAE, quoad formam non raro satis excultae, tabescunt.* DRUPA *saepissime abortu monopyrena, jam magis baccata et succosa epicarpio tenui molli, jam magis carnosa epicarpio in sicco chartaceo laevi.* SEMEN *perfectum pyrenam implens.*

§. 1. Cymae axillares. CYMOSAE. Spec. 1 — 12.

§. 2. Cymae in paniculam terminalem nudam vel subnudam collectae. PANICULATAE. Spec. 13 — 18.

§. 1. CYMOSAE. Cymae axillares.

* *Calyx (subherbaceus) obconico-cyathomorphus aut obconico-tubulosus, ore (interdum quidem brevissime) 2 — 4-fido.*

1. AEGIPHILA LHOTSKYANA CHAM.: fruticosa; ramis bracteatis; ramulis obsolete tetragonis, tomentosis; foliis oppositis oblongis ellipticisve, subsessilibus, utrinque acutis, supra appresse lanuginosis denique vero glabrescentibus, venosis, subtus incano-lanuginoso-tomentosis, integerrimis v. antice obsolete repando-dentatis; cymis cano-tomentosis, axillaribus, multifloris, densis breviter pedunculatis, folio ter brevioribus; calyce obconico, masculi dentibus truncatis mucronulatis, foeminei brevissimis obtusis. *Schauer in DC. Prodr. XI. p. 648. n. 2.*

Aegiphila Lhotskyana Cham. in Linnaea VII. p. 112. (specimina tam Lhotskyana quam Sellowiana.)

FRUTEX arborescens, 6—10 ped. (Salzm.), ramis patentibus annotinis cinereis, hornotinis cum innovationibus dense incano-tomentosis, floridus. FOLIA sub florescentia 2 poll. circiter longa, 9—12 lin. lata, supra pube lanuginosa subappressa induta; sub fructificatione 2½ poll. longa, 1—1½ poll. lata, supra praeter costam glabrescentia, costa nervisque subtus prominulis; tomento paginae inferioris denso laxe lanuginoso, aetate in siccis fulvescente. FORMA MASCULA: CYMAE calycibus obconicis basi magis acutis pedicellatis laxiusculae; BRACTEAE pedicello breviores, subulatae. CALYX 2 lin. longus, tomento rariori magis appresso vestitus; dentes modo satis manifesti modo breves immo brevissimi, truncati cum mucrone, interne, ut in reliquis, cum tubo glabri. COROLLA glaberrima, pallide flavescens (Salzm.), infundibuliformis, tubo calycem aequante vel paullo superante, laciniis oblongo-lanceolatis obtusis patentibus. STAMINA exserta. STYLUS laciniis corollae brevior. FORMA FOEMINEA: CYMAE tomento uberiore indutae, densiores calycibus subsessilibus campanulatis sesquilineam tantum longis, margine repando, dentibus brevissimis obtusis. COROLLA minor, ANTHERIS subsessilibus impotentibus fauce inclusis. STYLUS profunde bifidus, exsertus. DRUPA ultra dimidium calyce aucto cupulaeformi nervoso-striato inferne amplexa, ovoidea, laevis, nitida, luteobrunescens, abortu monopyrena, monosperma, radicula infera. — Species *Aeg. tomentosae* proxima, habitu tamen e tomento brevi laxo neutiquam sericeo, e ramis crebris et foliis sub anthesi minoribus oriente recognitu facilis.

Crescit in collibus aridis provinciae Bahiensis: Sellow, Lhotsky, Salzmann, Blanchet, Lund; in campis virgulteto (Carrasco) obsitis provinciae Minarum: ad Fazenda de Conceiçâo, Febr., ♂ et ♀, et in sepibus et inter arbores camporum S Philippi: Mart., Claussen (1840. n. 352.); prope Itambé da Villa do Principe, Morro do Gaspar Soares, ad Barbacenam, Rio S. Marco et Paracatú: Pohl. ♄

2. AEGIPHILA TOMENTOSA CHAM.: suffruticosa; subsericeo-villoso-tomentosa, incana; caulibus erectis subsimplicibus; foliis oppositis alternis subverticillatisque ternis, subsessilibus, ellipticis v. ovato-ellipticis, breviter acuminatis, basi acutis acuminatisve, integerrimis, penninerviis, venosis, supra pubescentibus demum glabrescentibus viridescentibusque subtus lanuginoso- aut subserico-tomentosis; cymis axillaribus, multifloris, densis, brevipedunculatis, folio quater brevioribus; calycis obconici campanulative dentibus brevibus, lato-ellipticis, abrupte acuminulatis. *Schauer l. c. p. 648. n. 3.*

Aegiphila tomentosa Cham. in Linnaea VII. p. 110.
Aegiphila verticillata Vellozo Fl. Flum. I. t. 91.)*

SUFFRUTEX (ex Riedelio) 10 — 12 ped., caulibus obtuse tetragonis, totus tomentosus, tomento innovationum denso sericeo-strigoso cano aut niveo in siccis speciminibus tandem rufescente, in plantae adultae caule et cymis persistente, in foliis vero, praecipue in pagina superiori, aetate magis minusve rarescente. FOLIA approximata, 3—4 poll. longa, 1½—2½ poll. lata, modo rite elliptica, modo magis ovata aut oblonga, immo subrotunda, apice per se obtuso in acumen contracta, basi magis minusve acutata, quam brevissime petiolata. FORMA MASCULA: CYMAE paullo longius pedunculatae, pedicellis calycem subaequantibus laxiusculae. BRACTEAE lineari-subulatae, laxae. CALYX obconicus, 2 lin. longus, tomentosus, intus glaber. COROLLA infundibuliformis, cum genitalibus glabra, sordide alba, calycem laciniis limbi lanceolatis acutis sesquilineam longis superans. FILAMENTA filiformia, infra laciniarum sinus inserta, duplici fere earum longitudine. STYLUS filiformis, apice bifidus, calyce paullo longior, germineque videtur abortivo. FORMA FOEMINEA: CYMAE brevipedunculatae, calycibus subsessilibus densae. CALYX campanulatus, sesquilineam longus, extus lanatus. COROLLA eadem. STAMINUM insertio eadem, sed FILAMENTA brevissima, ANTHERAE introrsae tabescentes. STYLUS longe exsertus, apice bifidus, ramis capillaribus longitudine fere laciniarum corollae.

Vulgaris in fruticetis et campis elevatis siccis petrosis provinciae S. Pauli, inter urbem et Taubaté; Junio — Octobri: Riedel, Martius, Lund, Sellow; in provincia Minarum circa Villa das Caldas: Regnell (ser. 1. n. 310.); ad S. Rita: Pohl: et ad Barbacenam: Riedel. ♃

3. AEGIPHILA SPLENDENS SCHAUER: suffruticosa; tota lana densa nivea sericea splendens; caulibus strictis simplicibus; foliis oppositis alternis subternisque approximatis oblongis ellipticis subrotundisve, breviter acuminatis, basi rotundatis sessilibus integerrimis supra aetate subcalvescentibus; cymis axillaribus, multifloris, densis, brevipedunculatis, folio duplo brevioribus; calycis tubuloso-obconici dentibus latis brevibus truncato-obtusissimis, masculi brevissime apiculatis, foeminei plerumque muticis. *Schauer l. c. p. 648. n. 4.*

FRUTEX, ramis strictis, pennae cygneae crassitie, tetragono-teretiusculis. FOLIA modo opposita, modo alterna, modo subverticillata terna, e forma oblonga latitudine increscente usque in subrotundam vergentia, 3 poll. circiter longa, 1½ — 2½ poll. lata, basi rotundata vel leviter cordata, acumine brevi acuto terminata. FORMA MASCULA: CYMAE admodum multiflorae, fastigiatae; PEDUNCULI vix semipollicares;

*) *Aegiphilae Flor. Flum. t. 89. 90. et 96. Rubiaceas* repraesentant.

rami brevissimi conferti; bracteolae angustissimae at, mole laxa densa aucta, figuram lanceolatam mentientes, pedicellos breves aequantes. CALYX obconico-tubulosus, 4 lin. longus, ore ob dentes brevissimos et sub lana fere absconditos truncato. COROLLA infundibuliformi-tubulosa, tubo calycem subaequante extus lanugine parca afflato, limbi patentes laciniis lanceolatis obtusis duabus lineis paullo longioribus. STAMINA breviter exserta; FILAMENTA capillaria infra sinus corollae fere ad medium tubum inserta; ANTHERAE oblongae. STYLUS capillaris, tubum corollae aequans, apice bifidus. FORMA FOEMINEA: CYMAE densiores, convexae. CALYX brevi-infundibularis, 2½ lin. tantummodo longus, dentibus truncato-obtusissimis, ut plurimum muticis, rarius quam in masculo apiculo imposito terminatis. COROLLA tubo breviore, laciniis latioribus oblongis dorso subtilissime lanuginosis. STAMINA fertilia, corollae limbum aequantia. STYLUS paullo longior quam in mare. — Proxima *Aeg. tomentosae Cham.*, a qua vero indumenti indole, foliis basi rotundatis subcordatisve, calycibus masculis fere duplo longioribus, staminibus inferius insertis, in forma foeminea quoque fertilibus satis superque recedit.

In provinciae Minarum montibus Serra dos Cristaes dictis: Pohl. ♄

4. AEGIPHILA SELLOWIANA CHAM.: ramis quadrangularibus, marginatis; ramulis tetragonis, pubescenti-tomentosis; foliis oppositis, obovato-oblongis ellipticisve, breviter acuminatis, in petiolum attenuatis, integerrimis, conspicue penninerviis, supra pubescentibus aetate glabrescentibus, subtus lanuginoso-pubescentibus; cymis cano-tomentosis, axillaribus, multifloris, laxiusculis, pedunculatis, pedunculis petiolum subaequantibus; calycis obconici dentibus brevibus, latis, obtusis truncatisve, apiculatis. *Schauer in DC. Prodr. XI. p. 648. n. 5.*

Aegiphila Sellowiana Cham. in Linnaea VII. p. 111.

ARBOR 25 pedes alta, coma ovata, trunco semipedem diametro metiente, cortice cinereo (Mart.); interdum etiam frutex multo humilior. RAMI annotini validi, angulis acutis marginati, lateribus planis; hornotini oppositi, patentes, tomento brevi cinereo induti. FOLIA 3—6 poll. longa, 1½—2½ poll. lata, acumine brevi plerumque obtuso, postice in petiolum subsemipollicarem conspicue attenuata, costa nervisque subtus prominentibus venisque grosse reticulatis magisque vestitis praedita, juniora pube sublanuginosa molli subtus canescentia, adulta subtus pube praeter rete rarescente vestita, in facie juxta costam glabrescentia. CYMAE pedunculi ramique eodem tomento brevi patente ac ramuli, calyces vero appresso subsericeo canescunt. FORMA MASCULA: CALYX pedicello ipso paullo breviori, bractea brevi subulata stipato suffultus, 2 circiter lineas longus, intus glaber. COROLLA infundibuliformis, glabra, albo-viridula, tubo calyce nonnihil longiore, limbi laciniis oblongis obtusis patentibus. FILAMENTA capillaria, infra laciniis inserta, iisque duplo longiora; ANTHERAE oblongae. STYLUS apice bifido calycem excedens, corolla brevior. FORMA FOEMINEA non differt nisi STYLO elongato, COROLLAM totidem superante quot in mascula staminibus superatur, ANTHERIS tabescentibus subsessilibus intra faucem inclusis. DRUPA ellipsoidea, obtusa, glandis ad instar calyci aucto indurato semiinclusa, laevis, nitens, luteo-fusca, abortu saepius monopyrena, rarius dipyrena, semine conformi, cotyledonibus crassis oleosis accumbentibus, radicula infera brevissima.

In collibus et fruticetis siccis Brasiliae meridionalis: in provincia S. Pauli circa urbem, Decembri: Riedel; et in provincia Rio de Janeiro, e. gr. in silvis prope Mineiros et Rio de Janeiro: Sellow, Schüch, Martius, Gaudichaud; ad fl. Rio Urubú et in mont. Serra de Macacú: Pohl, Schott; pr. praedium Mandiocca ad montes organenses: Riedel; in provincia Minarum: Ackermann. ♄

5. AEGIPHILA ARBORESCENS VAHL.: ramis acute quadrangularibus, inflorescentia foliorumque nervis dense strigoso-sericeis incanisque; foliis membranaceis (amplis), obovato-oblongis, acuminatis, postice longe valdeque attenuatis, brevi petiolatis, integerrimis aut medio margine denticulatis, utrinque subtilissime pubescentibus opacisque, subtus pallidis glandulisque cutaneis punctatis et interdum lanuginoso-pubescentibus, costa valida penninervi; cymis multifloris axillaribus (saepius etiam terminalibus subpaniculatis) aut brevipedunculatis et conglobatis aut longius pedunculatis et corymbosis; calyce clavato-infundibulari v. subturbinato-tubuloso, subangulato, ore acute 4-lobo. *Schauer l. c. p. 649. p. 6.*

Aegiphila arborescens Vahl. Eclog. I. p. 15. t. 10. H. B. Kth. nov. gen. II. p. 251. Lam. ill. II. p. 594.

Manabea arborescens Aubl. hist. pl. Guian. I. p. 64. t. 24.

Callicarpa globiflora R. et P. Fl. Peruv. I. p. 49. t. 57. f. 6. (fide speciminum Ruiz. in herb. Mus. Berol.)

Callicarpa discolor Willd. herb. n. 2857. (specimen Humboldtianum.)

Callicarpa integrifolia Jacq. hist. stirp. Amer. p. 15. t. 173. f. 7.

Species perinsignis, sed singulari varietate floris et inflorescentiae pollens. RAMI acutanguli, lateribus canaliculatis, ligno tenui, medulla ampla. FOLIA majora ampla, pede saepe longiora, in medio 4 poll. lata, acumine acuto terminata, postice basi longe attenuata sensim in petiolum vix semipollicarem decurrentia, costa crassa nervisque lateralibus subvalidis venisque tenuibus perducta, substantia herbaceo-membranacea, paginis pube brevissima depressa, denique evanescente scabritiemque subtilem relinquente tenuiter vestitis, supera viridi-opaca, infera pallida, margine modo integerrimo modo in media parte breviter et acute dentato. CYMAE plerumque brevissime pedunculatae ob ramos breves floresque numerosos subsessiles compactae; interdum, inprimis FORMAE MASCULAE, pedunculo ramis pedicellisque elongatis laxe corymbosae. BRACTEAE jam lineari-subulatae firmae calycemque subaequantes, jam obsoletae. FLORES huic plantae MASC., illi FOEM.; utrique iterum forma longiflora et forma breviflora provenientes.

1) FORMA MASCULA, a. *longiflora.* CALYX (in omnibus formis firmule membranaceus, externe dense, interne tenuiter sericeus, lobis ovatis acutis) 4 lin. fere longus. COROLLA (extus superne puberula) tubo gracili 5—6 lin. metiente, limbi laciniis lanceolatis linea paullo longioribus reflexis. STAMINA limbum duplo excedentia. STYLUS inclusus, bifidus. — FORMA MASCULA, b. *breviflora.* CALYX 3 lin. longus. COROLLA infundibularis, tubo calycem vix aequante vel paullo excedente, limbi laciniis lanceolatis 2 lin. longis reflexis. STAMINA limbo corollino sesquilongiora.

2) FORMA FOEMINEA, a. *longiflora.* CALYX et COROLLA iis formae masculae congruentes. ANTHERAE abortivae, breviter stipitatae, fauci corollae inclusae. GERMEN 4-loculare; STYLUS capillaris cruribus exsertus. — FORMA FOEMINEA, b. *breviflora.* CALYX turbinato campanulatus, 2½ lin. longus. COROLLA calycem limbo exiguo superans; ANTHERAS tabescentes brevistipitatas infra fauces gerens. STYLUS longe exsertus, apice bifidus.

In Brasilia aequinoctiali: in silvis ad Barra do Rio Negro et ad Porto dos Miranhas, provinciae Rio Negro, Decembri: Mart.; ad fl. Amazonum in Brasilia: Poeppig (n. 1615.); circa Bahiam: Blanchet (n. 2121, forma foliis subtus pube lanuginosa incanis.) In Guiana britanica: Schomburgk (n. 404.); in insula Trinitatis (herb. gen. Berol.); in silvis Orinocensibus, ad ripam fluminis Tuamini, juxta Javitam propter confluentem Temem: H. et B.; in Peruvia ad Panatahuas et Chinchao: Ruiz. Nomen vulgare cajennense: Bois de Golette: *Aubl.* ♄

6. AEGIPHILA RIEDELIANA SCHAUER: ramis tetragonis; innovationibus inflorescentiaque pube sericea canescentibus; foliis membranaceis, oblongis, utrinque attenuatis, brevipetiolatis, integerrimis aut medio margine breviter dentatis, utrinque subtiliter pubescentibus, subtus subcanescenti-pallidis; cymis axillaribus plurifloris, brevipedunculatis subsessilibusve compactis; calyce membranaceo, campanulato cyathomorpho, subangulato, dentibus 4 latis brevissimis mucronulatis. *Schauer l. c. p. 649. n. 7.*

„Frutex 10—15 pedalis.“ Folia subadulta 6—8 poll. longa, 2—2½ poll. lata, dentibus marginis, ubi adsunt, brevibus antrorsis obtusis satis densis et aequalibus. Forma mascula: Cymae pedunculo semipollice breviori stipatae, laxiores, subcorymbosae. Calyx 2 lin. longus, nervis satis manifestis in mucrones exsertis. Corolla tubo calycem triente excedens, laciniis limbi patentibus ellipticis obtusis. Stamina limbo corollae subduplo longiora. Stylus inclusus. Folia integerrima. — Forma foeminea: Cymae subsessiles, densae. Calyx vix sesquilineam attingens, membranaceus, punctatus, nervis inconspicuis 4 in dentes brevissimos exsertis; extus pube appressa canescens, ore jam truncato, jam leviter repando, jam vix manifeste in lobos latos subfisso. Corolla exigua, extus sericea, tubo haud exserto, limbi laciniis oblongis reflexis calycis longitudine. Stamina limbum fere aequantia. Stylus apice breviter bifidus, tubo corollae nonnihil longior. Drupa baccae *Solani nigri* forma et mole, 1—2-pyrena. Folia dentata.

In Brasilia loco non designato legit Pohl (♀); im campis aridis prope Villa dos Ilheos provinciae Soteropolitanae, Junio: Riedel (♂). ♄

** *Calyx (membranaceus) cyathomorphus, ore vel subrepando obsolete aut minute dentato, vel subtruncato et 4-cuspidato-mucronatove.*

7. AEGIPHILA FLUMINENSIS Vellozo: ramis obtuse tetragonis cum inflorescentia pube tenui appressa subcanescentibus; foliis oppositis, oblongis, cuspidato-acuminatis, in petiolum brevem angustatis, coriaceis, undulatis, utrinque glabris, supra nitidis, subtus pallidioribus; cymis axillaribus, longe et firme pedunculatis, subcorymboso-paniculatis, multifloris, laxis, bracteis foliaceis oblongo lanceolatisque interstinctis; calyce membranaceo, obconico-cyathiformi, truncato vel brevissime repando-dentato. *Schauer in DC. Prodr. XI. p. 650. n. 12.*

Aegiphila fluminensis Vell. Fl. Flum. I. t. 95.
Aegiphila oleifera Casaretto, Novar. stirp. Bras. Decad. V. 47. n. 49.

Frutex 5—8-pedalis, patenti-ramosus, ramis annotinis cortice helvolo, hornotinis cum inflorescentiae ramis et calycibus pube brevissima strigillosa leviter canescentibus. Folia substantia pinguicule coriacea, 3—8 poll. longa, 1½—2½ poll. lata, apice in acumen angustum obtusum contracta, margine subrevoluta, plerumque integerrima, rarissime antice obsolete dentata, costa subtus prominente, nervis venisque tenuibus; petiolus semipollicaris. Cymae pedunculis 2—3 pollicaribus suffultae, corymbosae, bracteis primariis oblongis ½—¾ poll. longis subobvallatae, secundariis lanceolato-oblongis insequentiumque ordinum sensim minoribus interstinctae; masculae floribus ditiores; foemineae bracteis externis saepius involucratae. Calyx pedicello ipsi aequali insidens, 2 lin. longus, tubo corollae multo amplior, ore vel truncato edentulo vel brevissime repando-dentato, dentibus obsoletis obtusis aut interdum mucronatis. Corolla albida, glabriuscula, mascula tubo gracili sub limbo ampliato calycem triplo, foeminea vero eundem duplo tantum superat; limbi erecto-patentis laciniae oblongae, obtusae, 2 lin. longae. Floris masc. stamina longissime exserta; antherae lineari-oblongae, basi bifidae. Stylus tubum corollae aequans, bifidus. Floris foem. antherae tabescentes, filamentis capillaribus lacinias corollae fere adaequantibus stipitatae. Stylus capillaris longe exsertus, ad bifurcationem semipollicaris, cruribus per se 3—4 lin. metientibus. Drupa calyci pelviformi basi subtensa, globosa, 4 lin. diametro.

Habitat in silvis et collibus siccis umbrosis provinciae Rio de Janeiro: in monte Corcovado, Julio: Mart. (n. 1039., ♂ et ♀) et Pohl (♂); prope urbem, Decembri (♂ et ♀): Riedel, Sellow; prope Capocabana (♂): Luschnath; ad Tapibussú, Septembri (♂ et ♀), et prope Aldea Velha (♀); Max Princ. Vidensis. ♄

8. AEGIPHILA TRIANTHA Schauer: ramulis, inflorescentia foliisque novellis appresso-pubescentibus; foliis oblongis, utrinque acuminatis, brevipetiolatis, in medio saepius dentatis, penninerviis venosis; cymis axillaribus, trifloris, brevipedunculatis, folio multo brevioribus; calyce obconico-cyathiformi, membranaceo, truncato abrupte 4-denticulato. *Schauer l. c. p. 650. n. 13.*

Aegiphila brachiata Vell. Fl. Flum. I. t. 93. (sed inflorescentia pessime exhibita), non Cham. et Schlechtd.

Specimina adsunt 3, unius typi, sub frondescentia collecta, floribus onusta. Rami annotini subteretes, cinerei, cicatricibus scutelliformibus satis grossis notati. Pubes mollis, in foliis novellis calycibusque subvilloso-strigosa. Folia compluria integerrima, nonnulla in medio margine irregulariter dentata, adulta, uti suspicor, glabrata, supra subnitida, subtus pallidiora et opaca. Pedunculus cymarum fere semipollicaris; pedicelli florum lateralium breves, bracteis minutis subulatis stipati; flos intermedius subsessilis. Calyx 2 lin. longus, nervis 4 obsoletis in dentes mucroniformes oris truncati excurrentibus, videturque leviter tetragonus, tubo corollae paullo amplior. Corolla alba, glabra, infundibularis, tubo calyce triente longiore, limbo patente, laciniis oblongis obtusis 3 lin. metientibus. Stamina limbo aequalia. Germen 4-loculare. Stylus tubum corollae adaequans, usque ad calycis marginem bifidus. — *Aeg. trifida Sw.*, quae pariter gaudet pedunculis trifloris, differt: calyce acute 4-lobo, corolla hypocrateromorpha, foliis oblongis coriaceis laevibus supra nitidis subtus lucidis.

In Brasilia, loco ignoto: Sellow. ♄

9. AEGIPHILA GRAVEOLENS Mart. et Schauer: glabra, undique punctis resinosis conspicue glandulosa; ramis argute quadrangularibus canaliculatis; foliis lanceolatis oblongisve, utrinque attenuatis, apice acutis, subsessilibus, plerumque integerrimis, supra nitidis, subtus pallidis immerso-crebripunctatis; cymis axillaribus, trifloris aut bis trifidis, brevipedunculatis, folio multo brevioribus; calyce pedicellato, campanulato-cyathomorpho, membranaceo, truncato 4-mucronato. *Schauer l. c. p. 651. n. 15.*

Aegiphila serrata Vell. Fl. Flum. I. t. 92.? (si vere huc pertineat icon pessima.)

Arbuscula vel frutex 4—8-pedalis, superne ramosus, ramis suberectis, ad angulos acutos argute marginatis, vetustis cortice cinereo, annotinis badio aut cervino, hornotinis viridi herbaceo tectis. Folia approximata, sicca substantiae chartaceae, 4—5 poll. longa, 1—1½ poll. lata, in acumen magis minusve extenuata, basi insigniter attenuata sessilia, integerrima aut antice repando-dentata, subimpresse penninervia, supra viridia nitida et sicut reliquae partes omnes glandulis sessilibus ovulo nudo manifestis adspersa, subtus autem pallida opaca (siccitate rubiginosa) et glandulis confertissimis subimmersis conspicue punctata. Flores, quos e larga copia speciminum tentavi, ad unum eundemque typum conditos reperi, quamquam singuli tantum et pauci, iique primarii, in singulis cymis fructum perficiunt, dum reliqui propter abortum styli tabescunt. Cymae pedunculo filiformi circiter semipollicari fultae, trifidae aut bis rarius ter trifidae, ramis quam pedicellis brevioribus; bracteae tenues breviter subulatae, una alterave inferiorum interdum foliacea; pedicelli 2—3 lin. longi. Calyx sesquilineam longus, superne membranaceus et nervis 4 herbaceis in mucrones breves excurrentibus notatus. Corollae virescentis tubus calycem limbumque aequans, laciniis lanceolatis obtusis patentibus. Stamina ad sinus corollae inserta ejusque limbum adaequantia. Germen 4-loculare. Stylus apice bifidus, quam stamina brevior. Drupa calyce pelviformi membranaceo sustensa, globosa, 4 lin. diametro, succosa, miniata, plerumque monopyrena, putamine osseo. „Tota planta odorem ingratum exhalat.“ Riedel.

Crescit in collibus campisque siccis provinciae S. Pauli, e. gr. ad Mogy das Cruces, Novembri: Lund (n. 796.), et circa Taubaté, Octobri et Novembri: Riedel, Sellow; inter frutices ad latera montis Corcovado prope Rio de Janeiro, Septembri: Martius; prope Villa dos Ilheos prov. Soteropolitanae, Junio: Riedel. ♄

10. AEGIPHILA CASSELIAEFORMIS Schauer: ramulis tetragonis sulcatis cum inflorescentia pube laxiuscula glandulis sessilibus commixta subcanescentibus; foliis membranaceis, oblongis, utrinque attenuatis, apice acutis, subsessilibus, medio repando-dentatis integerrimisve, opacis, praeter costam pubescentem glabris, subtus pallidis et subtiliter resinoso-punctatis; cymis axillaribus trifloris aut bis trifidis, brevipedunculatis, folio multo brevioribus, diffusis; pedicellis filiformibus elongatis; calyce strigilloso, obconico-cyathiformi, membranaceo, subtruncato 4-mucronulato. *Schauer in DC. Prodr. XI. p. 651. n. 16.*

Planta *Aeg. graveolenti* adeo similis, ut fere pro ejus forma habuerim. Attamen diversa videtur ab illa omni pube destituta glandulisque copiosis undique resinoso-micantibus obsita: glandulis cutaneis non nisi in inferiori pagina foliorum vitri acrioris ope deprehendendis et pubi pedunculorum calicisque immixtis; pedicellis bis terve longioribus, semipollicaribus, diffusis; calyce basi acutiore paulloque majore. — Unicum videbam specimen. Calyx 2 lin. longus, totus membranaceus, superne nervis 4 obsoletis, in mucrones totidem exsertis, ore integro subtruncato, corolla emergente saepius in lobos 2 inaequales dirupto. Corolla tubo calycem aequante, limbo patente. Stamina laciniis limbi aequalia, erecta. Stylus staminibus brevior, apice bifidus.

In Brasiliae prov. Sebastianopolitana: Com. de Raven (n. 842). ♄

11. AEGIPHILA MEDITERRANEA Vellozo: ramis tetragonis, tomentoso-villosis; foliis oppositis alternisque, oblongolanceolatis, utrinque acutis, brevipetiolatis, in utraque pagina strigoso-subvillosis viridibusque; cymis axillaribus pedunculatis corymbosis, multifloris, laxis flaccidisque; calyce subappressevilloso, obconico, ore subtruncato, setaceo-4-cuspidato. *Schauer l. c. p. 651. n. 17.*

Aegiphila mediterranea Vell. Flor. Flum. t. 94.

Aegiphila cestrifolia G. Gardner in Hook. Lond. Journ. of Bot. I. 1842. p. 184.

Aegiphila hirta Casaretto, Novar. stirp. Brasil. Decad. V. 47. n. 48.

Arbor modo trigintipedalis, modo frutex arborescens 10 — 20-pedalis, ramis laxis cortice cinereo, ramulis villo denso rufescente obductis. Folia membranacea, 4—6 poll. longa, 1½—2 poll. lata, penninervia et tenuiter nervosa, villo sparso appresso, in costa nervisque uberiore et laxiore vestita et ciliata, basi saepius obliqua. Cymae (formae masculae, solummodo suppetentis) praeter calyces laxe villosae, pedunculis semipollicaribus flaccidis subnutantes, pedicellis 3 lin. circiter metientibus laxae. Bracteae filiformes, pedicellos excedentes. Calyx subappresse-villosus, obconicus, tubo 2 lin. aequante, dentibus sinibus latis truncatis interstinctis e basi brevi triangulari v. ovata in cuspidem lineam longam excurrentibus. Corolla albido-virescens, glabra, tubo calycem, limbo tubum aequante, hujus laciniis oblongis obtusis. Stamina supra medium tubum inserta; filamenta corolla dimidio aut duplo longiora; antherae oblongae. Stylus apice bifidus, calyce longior, corolla multo brevior. Fructus ignotus.

Crescit in Brasilia meridionali, in sepibus et inter arbusta prope Piedade et Mandiocca praedia, prov. Rio de Janeiro, Octobri: Mart.; in silvaticis circa Rio de Janeiro: Sellow, Schott, Riedel; in ascensu montis Corcovado a Rio de Janeiro: G. Gardner. ♄

12. AEGIPHILA LUSCHNATHI Schauer: ramulis, inflorescentiae ramis innovationibusque pube villosula arrecta canescentibus; foliis oppositis, oblongis ellipticisve, breviter acuminatis, in petiolum brevem attenuatis, membranaceis, pube subtili appressa conspersis, denique glabratis, opacis, subtus pallidioribus; cymis axillaribus, multifloris, laxis flaccidisque pedunculatis, folio multo brevioribus; calyce membranaceo, brevi, cyathomorpho, appresse pubescente, ore truncato minute 4-mucronulato. *Schauer l. c. p. 651. n. 18.*

Exsicc.: Mart. herb. Flor. Bras. n. 1040. masc. et foem.

Frutex arborescens (Riedel); ramis diffuse bracteatis: annotinis obsolete tetragonis, cinereis cicatricibusque grossis cordatis obsitis; hornotinis cum pedunculis pedicellis bracteisque pube brevi molli laxiuscula obductis, leviter sulcatis. Folia tenuiter membranacea, opaca, undata vel plana, adulta glabrata, 4 poll. circiter longa, 1¼—2 poll. lata, acumine brevi subabrupto modo acuto modo obtuso, nervis lateralibus arcuatis, venis tenuissimis. Forma mascula: Cymae pedunculo filiformi, ¾ poll. fere longo et cum pedicellis calycem subaequantibus subflaccido stipitatae, multiflorae, corymbosae. Bracteae angustissime subulatae, 1 — 2 lin. longae. Flores parvi. Calyx linea paullo altior, e basi obtusa sensim in limbum ampliusculum dilatatus, modo pube quam subtilissima et insuper magis perceptibili appressa inspersus, modo pube uberiori subvillo-strigosus; denticulis ori truncato impositis brevissime exsertis. Corolla infundibularis, sordide alba, glabra, tubo calyce duplo longiori, limbi laciniis oblongis obtusis lineam explentibus. Stamina limbum corollae duplo excedentia. Stylus tubo corollae inclusus. Forma foeminea: Cymae brevius pedunculatae, e floribus non admodum crebris perexiguis structae, densiores. Calyx ½ lin. longus, ceterum illi maris omnino similis. Corolla tota 2 lin. aequans, tubo calycem paullo excedente, antheras steriles subsessiles ad fauces gerente. Stylus capillaris, semibifidus, cruribus exsertis. — Proxima *Aeg. laevi Vahl.*; distincta floribus minoribus, pube, calyce truncato neque 4-lobo cet.

Crescit in Brasilia occidentali: in silvis et fruticetis ad Capocabana et Rio de Janeiro: Luschnath, Riedel (♂ et ♀), Schott (♂), Blanchet; ad S. Theresia: Herb. DC. ♄

§. 2. Paniculatae. Cymae in paniculam terminalem nudam collectae, accedentibus saepius cymis paniculisve axillaribus.

13. AEGIPHILA FILIPES Mart. Mss.: ramis obtuse tetragonis ad nodos compressis, cum inflorescentia pulverulento-puberulis, foliis membranaceis elliptico-oblongis utrinque attenuatis, in utraque pagina pube subtili tactu velutinis, supra opacis, subtus pallidis; cymis laxis, bis trifidis, axillaribus terminalibusque paniculam pauperem struentibus, foliis triplo brevioribus, pedunculo pedicellisque filiformibus; calyce membranaceo brevi cyathiformi, ore obsolete 4-lobo, lobis rotundatis mucronulatis; corolla infundibulari, limbo tubum aequante. *Schauer l. c. p. 652. n. 21.*

Folia tenuiter membranacea, 4—6 poll. longa, 1½—3 poll. par. lata, basi acutissima, in acumen longum extenuata, penninervia, subtiliter venosa, plana, pube molli subtili vix nisi acriori visu, tactu vero satis perceptibili cum ramulis et cymis consita, adulta supra subnitidula. Cymae ramulorum apices versus axillares; superiores 5 — 7 in paniculam parvam nudam collectae. Pedunculi pollicares; pedicelli 2½ — 3 lin. longi. Calyx basi acuta in pedicellum abiens, 2 lin. longus, ore vix perspicue 4-lobo, 4-mucronulato. Corolla glabra; tubus 3 lin. longus in limbum ipsi aequilongum per faucem paullo ampliatam abiens; limbi laciniae lineari-lanceolatae, obtusae. Stamina formae masc. lacinias aequantia. — Affinis hinc *Aeg. laevi W.* illinc et quidem proxime *Aeg martinicensi L*, ab utraque foliis, inflorescentia et calyce, neque minus pube nullo negotio distinguenda.

In silvis umbrosis humidis juxta flumen Amazonum: in prov. Paraënsi: Mart.; ad Barra do Rio Madeira et secundum fl. Amazonum, Augusto: Riedel. ♄

Character *Aeg. martinicensis* (*Linn. Mant. p. 198.*) hic est: *Aeg.* ramis obtuse tetragonis, brachiato-diffusis, hornotinis cum inflorescentia foliorumque reti tenuiter puberulis, foliis chartaceis elliptico-oblongis oblongisve, coarctato-acuminatis, basi rotundatis subacutisve, brevipetiolatis, supra subnitidis, subtus pallidis, utraque pagina subtiliter glanduloso-punctata et glabra; paniculis terminalibus et axillaribus thyrsoideis brachiatis; cymis multifloris corymbosis; calyce membranaceo, brevi, cupuliformi, ore truncato integerrimo; corolla hypocraterimorpha, tubo gracili calycem duplo triplove excedente. — *Exsicc. Sieber Fl. Martinic. n 78.* ♄ *Habitat in India occidentali.*

14. AEGIPHILA ELATA Sw.: ramis obtuse tetragonis, inflorescentia foliorumque reti pube tenui appressa vestitis; foliis coriaceis, ovato-oblongis oblongisve, angustato-acuminatis, basi rotundatis acutisve, brevipetiolatis, paginis glabris lucidis, infera pallidius viridi tenuiter glanduloso-punctata; panicula terminali corymbosa vel thyrsoidea; cymis multifloris fastigiatis; bracteis subulato-linearibus; calyce herbaceo firmo, brevi, e basi subglobosa campanulato-pateriformi, ore brevissime 4-lobo, lobis retusis; corolla infundibulari-hypocraterimorpha, tubo gracili calyce triplo longiori. *Schauer in DC. Prodr. XI. p. 653. n. 23.*

Aegiphila elata Sw. Prodr. Fl. Ind. occid. 31. et I. 254. (fide sp. auth. herb. DC. et Willd. herb. n. 2832.) Cham. in Linnaea VII. p. 114., forma masc. (exclusa tamen forma foem. ibidem descripta, ad Aeg. cuspidatam pertinente.)

Aegiphila cornifolia Kunth. in Abhandl. der Berl. Akad. a. 1831. p. 215.

Omphalococca cornifolia Willd. in Schult. mant. III. 132, fid. spec. herb. Willd. n. 2861.

Aeg. cuspidatae valde proxima et quoad folia simillima, sed ab ea diversa inprimis calyce et corolla tum etiam pube nec adeo perceptibili neque strigosa specie. PANICULA in utraque forma terminalis, nuda, convexo-corymbosa aut subovata; cymae admodum multiflorae, corymbosae. — FORMA MASCULA: CALYX pedicellatus, substantia firmula, lineam longus, e basi subgloboso-ventricosa in limbum pateriformem, circa tubum corollae patentem ampliatus, pube subtilissima appressa conspersus, ore limbo membranaceo angustissimo marginato quam brevissime, saepius vix distincte 4-lobo, lobis retusis cum mucronulo brevissimo. COROLLA subhypocraterimorpha, tubo gracili calyce ter longiori, limbi laciniis ellipticis obtusis. STAMINA quam corollae limbus duplo longiora. STYLUS inclusus. — FORMA MASCULA a FOEMINEA sequentibus differt: CYMAE paullo confertiores. CALYX firmior paulloque major, oris lobis brevissimis quidem tamen satis distinctis subquadrato-retusis mucronulo emarginaturam adaequante. COROLLA minor, tubo calyce duplo tantum superante. STAMINA tabescentia fauci inclusa. GERMEN 4-loculare; STYLUS longissime exsertus, profunde bifidus. DRUPA semiadulta calycem cupuliformem subaequans, apice depressa. — Intermedia quasi inter *Aeg. martinicensem* et *Aeg. cuspidatam.*

In Brasilia aequinoctiali, e. gr. in prov. Paraënsi: Sieber, Com. ab Hoffmansegg collector; in silvarum marginibus ad fl. Unna, prov. Pernambucanae: Riedel (♀); loco non designato: Sellow (♂); in Guiana gallica: herb. DC.; Jamaica: Sw.; S. Domingo: Bertero, et Batava ad Poelebantje: Kegel. (☿) ♄

15. AEGIPHILA CUSPIDATA MART.: ramis cum inflorescentia foliorumque reti strigoso-hirtis; foliis coriaceis, oblongis, angustato-acuminatis, basi rotundatis, brevipetiolatis, supra lucidis, subtus parce strigillosis pallidius viridibus nitidisque aut strigoso-pubescentibus; panicula terminali, brachiata, thyrsoidea, basi foliosa; cymis multifloris; bracteis linearibus; calyce membranaceo, brevi, obconico-cyathomorpho, 4-lobo, lobis lato-ovatis acutis; corolla infundibuliformi, calyce duplo longiori. *Schauer l. c. p. 653. n. 24.*

Tab. nostra XLVII.

Aegiphila elata Cham. in Linnaea VII. p. 114. forma foem.

Aegiphila racemosa Vell. Fl. Flum. t. 88.? masc.

Aegiphila vitelliniflora Klotzsch in herb. gen. Berol.; Walp. Repert. IV. (1845.) p. 123.

FRUTEX octopedalis (Riedel). RAMI pennae gallinaceae crassitie, cinerei, stricti. FOLIA approximata, patentia, 4—5 poll. longa, 1½ — 1¾ poll. lata, petiolo 3 lineas metiente, penninervia, venis quidem tenuiter reticulata neque vero rugosa, supra lucida et adulta praeter costam fere glabrata, subtus nitidula et inter rete appresse pubescens strigillis remotis conspersa aut pube densa strigillosa vestita, utrinque juventute glanduloso-deinque pertuso-punctata. FORMA MASCULA: PANICULA terminalis, pyramidata, modo simplex nudaque 3 — 4 poll. longa, modo ramis pedunculorum loco excrescentibus composita ampla foliosa, ramis pedunculisque patentissimis et cum bracteis pedicellis calycibusque pube appressa sub lente hirtella dense obductis. CYMAE laxiusculae, corymbosae. BRACTEAE et bracteolae angustissimae, 3—2 lin. longae. CALYX brevissime pedicellatus, e basi anguste tubulosa brevique in limbum campanulatum ampliatus, 2 lin. longus, ore manifesto 4-lobo, lobis lato-ovatis. COROLLA flavescens, glabra, infundibularis, tubo inferne calyce multo angustiori eumque triente excedente, interne pubescente, limbi laciniis ellipticis obtusis sesquilineam longis erecto-patentibus. STAMINA ad medium tubum inserta, corollae laciniis duplo longiora; ANTHERAE fuscae. STYLUS tubo corollae inclusus, breviter bifidus. — TYPI FOEMINEI duplex suppetit nobis forma: Prior, *grandiflora (Aeg. aequinoctialis Mart. herb.)*, typo masculo supra descripto quoad CYMARUM et FLORIS indolem et magnitudinem omnino similis est neque differt nisi CALYCIS lobis brevissime acuminatis, STAMINIBUS tabescentibus STYLOque capillari longissime exserto, bifurcatione tenus semipollicari, cruribus divergentibus per se 3 lin. metientibus. Altera vero *parviflora* hisce differt: PANICULAE cymae compactae, subcapitatae. CALYX sessilis, cyathomorphus, sesquilineam tantum longus, lobis obtusis aut acutiusculis margine submembranaceus. COROLLA minor, tota 2½ lin. longa, tubo gracili calycem conspicue superante. ANTHERAE abortivae infra sinus corollae subsessiles. STYLUS capillaris, longissime exsertus usque ad bifurcationem 3 lin. longus, cruribus insuper 2 lin. metientibus. DRUPA calyce indurato cupulaeformi acutidente semiinsidens, oblonga, obtusa, laevis, 1—4-pyrena.

In provincia Rio de Janeiro ad urbem (♂): Gaudichaud; inter Alcantara et Praya-grande, Junio (♀): Riedel; prope Taipu (♂): Schott; in provincia Soteropolitana, locis paludosis (♀): Blanchet (n. 3269., ♀ parviflora), Sellow (♂ et ♀); ad Villa dos Ilheos (♂): Luschnath; et in silvis caeduis ad Villa da Cachoeira, Febr. (♀ grandiflora); in silvis ad Gurupá et in insula Saraca, prov. Paraënsis, Septembri fructifera; in silvis Japurensibus infra cataractas, prov. Rio-Negro, Januario fructifera: Martius; in Guiana britanica (♂): Richard Schomburgk (n. 146.). ♄

16. AEGIPHILA MUTISII H. B. KTH.: hirsuta, incana; ramis paniculisque tomentosis; foliis ovato-oblongis, in acumen longum attenuatis, basi rotundatis aut brevissime acuminatis, brevipetiolatis, integerrimis, venosis, supra hirtis, subtus pallidioribus lanaque tomentosa canescentibus; paniculis axillaribus terminalique bracteatis thyrsoideis; cymis multifloris, densis; calyce obconico-cyathiformi, herbaceo, acute 4-lobo. *Schauer l. c. p. 654. n. 28.*

Aegiphila Mutisii H. B. Kth. Nov. Gen. et Sp. II. p. 250. t. 131.

Callicarpa cordifolia Ruiz et Pavon Fl. Peruv. I. p. 50. t. 57. f. a. (fide speciminum auth. in Herb. Mus. Berol.)

FRUTEX (teste Riedelio) scandens, ramis patentibus inflorescentiaque pilis brevibus densis retrorsis tomentoso-hirsutis. FOLIA modo magis oblonga modo magis ovata, 5—6 poll. longa, 2—2¼ poll. lata, sensim in acumen tenue producta, basi plerumque rotundata (vix cordata) petiolo 3 — 4-lineari insidentia, saepius undulata, supra viridia et hirsutie laxa patente e pilis basi callosis facta, subtus vero pallida hirsutie molliori magisque villosa obducta; rete subtus prominens. CYMAE pedunculatae, trichotomae, compactae, inferioribus (saepius in paniculam abeuntibus) axillaribus folio brevioribus, superioribus nudis paniculam terminalem pyramidatam struentibus. BRACTEAE lineares, calyces superantes aut aequantes. Specimen unum alabastris masculis onustum foemineis omnino convenit; typus foeminea autem forma *grandiflora* (spec. Ruizianum) et *parviflora* (spec. Riedelianum) ludit. — FORMA FOEMINEA a. *grandiflora*: CALYX (interne glaber) 3 lin. longus et pro magnitudine amplior. COROLLA „lutea", glabra, tubulosa, tubo

(interne tenuiter furfuraceo) calyce nonnihil longiore eumque fere explente, limbi laciniis ellipticis obtusis 2 lin. longis. ANTHERAE steriles, minutae, brevissime stipitatae, ad sinus corollae insertae. STYLUS filiformis, apice bifidus, longe exsertus. FORMA FOEMINEA b. *parviflora:* non differt nisi calyce corollaque triente minoribus, tubo hujus graciliori; staminodiis paullo inferius insertis. DRUPA glandis quernae fere figura et mole, calyce scyphiformi, grandilobato induratoque sustenta.

In Brasilia aequinoctiali: in collibus siccis inter fruticeta prope Esperanza, Junio: Riedel; in Peruviae provincia Panatahuarum in nemoribus ad Muna: Ruiz et Pavon: in regno Novo-Granatensium: Mutis ex H. et B. ♄

17. AEGIPHILA SALUTARIS H. B. KTH.: ramis cum inflorescentia molliter hirto-tomentosis; foliis membranaceis, ovato-ellipticis, in petiolum brevem attenuatis, breviter coarctato-acuminatis, integerrimis, supra hirtis, subtus pube molli canescentibus; panicula terminali thyrsoidea, inferne foliosa; cymis multifloris, calyce campanulato, brevissime et acute 4-dentato; corolla infundibuliformi tubo calycem triplo excedente. *Schauer in DC. Prodr. XI. p. 654. n. 29.*

Aegiphila salutaris H. B. Kth. nov. gen. et sp. II. p. 249. Herb. Willd. n. 2834.

Planta odorem nauseosum fundens. FOLIA 3—4 poll. longa, penninervia. PANICULA 3—4-pollicaris. COROLLA glabra, flavo-viridula, laciniis limbi ovatis acutiusculis. STAMINA in typo masculo et STYLUS in foemineo capillaris bifidus longissime exserta.

Crescit in confinibus Guianae et Brasiliae ad flumen Nigrum: H. et B.; in Guiana: Rob. Schomb.; in Venezuela locis apricis humidis ad Palmar de S. Matteo: E. Otto (n. 856.). Nomen vern. „Contra-colebra" *incolis Venezuelae.* ♄

18. AEGIPHILA OBDUCTA VELLOZO: ramis obtuse tetragonis cum inflorescentia foliorumque dorso lanugine cana vel ferruginea tomentosis; foliis coriaceis, oppositis, lanceolatis oblongisve, subcuspidato-acuminatis, in petiolum brevem attenuatis, grosse penninerviis, venosis saepeque rugosis, supra nitidis pubescentibus glabrescentibus; cymis multifloris, pedunculatis, corymbosis, ad apices ramorum axillaribus paniculamque simplicem aut compositam foliosam struentibus; calyce subturbinato-tubuloso, lobis irregularibus ovatis obtusis. *Schauer l. c. p. 655. n. 31.*

Aegiphila obducta Vell. Fl. Flum. t. 97.

Aegiphila lanuginosa Gardner in Hook. Lond. Journ. of Bot. 1845. p. 134.

FRUTEX arborescens, 6—12—15-pedalis (Riedel), magnitudine partium eximie variabilis, ceterum omni nota perinsignis, speciosus. RAMI stricti aut deflexi, hornotini lateribus sulcati panicula simplici aut composita brachiata terminati. FOLIA approximata, jam magis oblonga 4—8 poll. longa, 1¼—3 poll. lata, jam lanceolata 4—5 poll. longa, 9—12 lin. lata; petiolus semipollicaris — pollicaris; nervi subtus semper prominentes citra marginem subrevolutum venoso-anastomosantes, venae tamen modo tenuiores supra cum nervis leviter impressae, modo validiores reteque grossum supra impressum itaque folium rugosum reddentes. FORMA MASCULA: CYMAE pedunculis patentibus ½—2 poll. longis stipitatae, folia subtendentia reliquis minora subaequantes aut iisdem breviores. BRACTEAE subulatae, pedicellis brevibus aequales. CALYX e basi tubulosa angustiore subventricoso-ampliatus, 5—7 lin. longus, lobis inaequaliter (saepius subbilabiato-) fissis ovatis obtusisque. COROLLA alba, glabra, infundibularis, tubo calycem non omnino aequante, interne pube exili afflato, limbi laciniis oblongis obtusis 3½—4 lin. longis reflexis. STAMINA ad medium tubum inserta; FILAMENTA exserta, longitudine limbi corollini; ANTHERAE oblongae, basi bifidae, post anthesin curvatae. STYLUS bifidus, calycis limbum attingens. — FORMA FOEMINEA: CYMAE magis compactae, longius pedunculatae. CALYCES paullo breviores et ampliores, subsessiles, basi bracteati. COROLLA eadem, paullo minor, laciniis nonnihil latioribus. ANTHERAE tabescentes paullo infra sinus corollae subsessiles. GERMEN 4-loculare; STYLUS longe bifidus, exsertus, cruribus lacinias corollae excedentibus. DRUPA ovoideo-globosa, *Cerasi* mole, laevis, calyce aucto indurato cupulaeformi irregulariter dentato semiinsidens, glandi quercinae fere similis, 1—4-pyrena.

Crescit in provincia Minarum: Lhotzky, Sellow; in monte Itacolumi et S. da Carassú, Augusto, Septembri: Riedel; prope Rio de Janeiro: Riedel; et in Serra dos Orgâos: Guillemin, Houllet. ♄

XIV. VOLKAMERIA L.

VOLKAMERIA *Linn. Gen n. 788. Linn. Spec. 889. (Cod. Linn. ed. Richt. n.* DCCCLV.) *excl. V. inermi. Endl. Gen. n. 3707. Meissn. gen. p. 291. (200.) Jacq. Hist. stirp. americ. t. 117. Gärtn. de fruct. I. p. 267. t. 56.* — DUGLASSIA *Houst. Reliq. 13. Ammann Herb. n. 579., non Lindl. — Schauer in DC. Prodr. XI. p. 656.*

FLORES trichotomo-cymosi, bracteolati. CALYX campanulatus, 5-fidus. COROLLA hypocraterimorpha, TUBO cylindraceo gracili, LIMBO quinquefido, laciniis obtusis subaequalibus, duobus superioribus magis ab invicem divergentibus. STAMINA 4—5—6, summo corollae tubo inserta, inaequalia; FILAMENTA adscendentia, longe exserta; ANTHERAE oblongae, supra basin insertae, biloculares. GERMEN 4-loculare, loculis unigemmulatis; STYLUS terminalis, filiformis, stamina adaequans; STIGMA bifidum, altero crure saepius obsoleto. DRUPA calyce aucto membranaceo subtensa, carnosa, exsucca, 4-sulcata vel tuberculata et tuberosa, maturitate demum bipartibilis, dipyrena pyrenis osseis bilocularibus, dorso cum carne concretis. SEMINA solitaria, erecta.

1. VOLKAMERIA ACULEATA L.: ramis post foliorum lapsum phyllopodiis residuis aculeiformibus armatis; foliis oppositis verticillatisve ternis, ovatis, acuminatis, brevipetiolatis, integerrimis, glabris puberulisve, supra nitidis; cymis axillaribus, trifloris puberulisve vel bis trifidis, longe pedunculatis. *Schauer in DC. Prodr. XI. p. 656 n. 1.*

Volkameria aculeata L. spec. plant. 889. (Cod. Linn. ed. Richt. n. 4630.) Jacq. st. am. hirt. p. 185. t. 117. Plumier ic. 164. f. 1. P. Br. hist. jam. 262. t. 20. f. 2. Sloane hist. jam. II. 137. t. 166. f. 2. 3. Pluken. phyt. t. 352. f. 2.

Coll. exsicc. Rich. Schomb pl. guian. n. 222. Wydler pl. exs. S. Thom. n. 10. Sieber herb. fl. Mart. n. 159.

FRUTEX orgyalis, erectus, ramis hornotinis puberulis. FOLIA circiter bipollicaria, supra atroviridia nitida et scabriuscula, subtus pallida. CYMAE ad apices ramulorum axillares, paniculam corymbosam foliosam exhibentes; PEDUNCULI folio aequales v. paullo breviores. FLORES pedicellis semipollicaribus patentibus suffulti, inodori. CALYX semiquinquefidus, laciniis ovatis acuminatis patentissimis. COROLLAE albae tubus gracilis, 9 lin. longus, resinoso-punctatus; limbus patentissimus, laciniis oblongis obtusis tubo triplo brevioribus. STAMINA ascendentia, longissime exserta. DRUPA fusca, carnosa, pisi mole, calyci cupuliformi insidens.

In sepibus et fruticetis, in Brasilia circa Pará leg. b. Sieber, Com. ab Hoffmansegg collector; ceterum frequens in Guiana et in insulis Antillanis et Caribaeis. ♄

XV. AMASONIA L. fil.

Amasonia *Linné fil. Suppl. 294. Endl. Gen. n. 3711. Meisn. Gen. p. 292. (200.)* — Taligalea *Aublet Guian. II. p. 625. t. 252. Schauer in DC. Prodr. XI. p. 677.*

Flores trichotomo-cymosi, bracteolati; cymae bracteis foliaceis coloratis subtensae, paniculam terminalem stipitatam racemiformem et saepissime secundam struentes. Calyx campanulatus, patens, semiquinquefidus, laciniis subaequalibus acutis. Corolla tubulosa; tubo calycem longe excedente, sursum sensim ampliato, leviter curvato; limbo brevi, reflexo, lacinia quinta infima, reliquis majore. Stamina 4, didynama, in inferiori tubo corollae inserta; filamenta longissima, a tubo libera, exserta; antherae oblongae, supra basin semibifidam connectivo dorsali adnatae, erectiusculae, biloculares; loculis parallelis bilocellaribus, rima longitudinali dehiscentibus. Germen 4-loculare, loculis unigemulatis; stylus terminalis, filiformis, exsertus; stigmate bifido. Drupa calyce aucto membranaceo semivelata, succosa epicarpio firmo, 4- vel abortu 3—2—1-pyrena, pyrenis distinctis unilocularibus, putamine coriaceo. Semen solitarium, erectum; testa membranacea; embryi exalbuminosi cotyledones arcte applicitae, crassae, oleosae; radicula brevissima.

Arbores, frutices, aut suffrutices, tam campestria quam silvarum oras umbrasque adamantes. Caules aut rami inferne nudi, superius foliis coronati, panicula internodiis nonnullis elongatis exsurgente terminati et cum panicula eadem pubis specie vestiti. Folia alterna, rarius subopposita, approximata, basi cuneata, margine inaequaliter angulato- vel serrato-dentata, subtus pallidiora et subtiliter resinoso-punctata. Panicula pedunculata, racemiformis,. erecta, subsecunda. Bracteae foliaceae, in petiolum brevem attenuatae, coloratae, subtus a medio basin versus in disco glandulis grossis sessilibus *oleo aromatico repletis* verrucosae*: quae glandularum species interdum etiam in lacinia suprema calycis atque in foliorum dorso secus costam dispersa occurrit et ejusmodi glandularum in* Clerodendri *speciebus nonnullis (e. gr.* Cl. infortunato, squamato *etc.) obviis valde commonet. Cymae pedunculatae trifidae, bis trifidae aut trichotomo-multiflorae, rarius ad pedunculum uniflorum reductae. Flores pedicellati, nutantes. Calyx membranaceus, coloratus, laciniis acutissimis cuspidatis. Corolla flavescens, longe tubulosa. Stamina ad basin pubescentia. Stylus superne saepius pubens, apice exserto breviter bifidus. — Genus* Clerodendro *valde affine, a quo, praeter habitum peculiarem, vix differt nisi corollae conditione.*

1. AMASONIA PUNICEA Vahl: caule fruticoso, cum inflorescentia pubescente; foliis oblongo- v. elliptico-lanceolatis, breviter acuminatis, basi cuneata in petiolum attenuatis, irregulariter angulisque grossis obtusis mucronulatis repando-dentatis, supra pube exili conspersis demumque glabratis, reti vel tota pagina subtus pubescente; bracteis foliaceis, coloratis, ovatis vel ovato-oblongis, cymam aequantibus superantibusve, denticulatis; cymis subtrifloris; calycis laciniis basi contiguis. *Schauer in DC. Prodr. XI. p. 677. n. 2.*

Amasonia punicea Vahl. Ecl. plant. II. 51.

Amasonia arborea H. B. Kth. nov. gen. et sp. II. 253. (ex spec. auth. herb. Willd. n. 11515.)

Caulis erectus, simplex v. parce ramosus, 2—3-pedalis, teretiusculus, inferne lignescens nudusque cicatricosus, superne dense foliosus obscure puniceus et cum paniculae rachi pedunculis basique calycis pube tonsa scabrida vel rarius subvillosa vestitus. Folia membranacea, tenuia, 3—12 poll. longa, $1\frac{1}{2}$—3 poll. lata, postice longe attenuata, margine inaequaliter obtusangule dentata, costa valida nervisque pennatis percursa, venis tenuibus ampliuscule reticulata, reti utrinque pubescente, facie, quae atroviridi est colore, strigillis brevissimis demum evanescentibus et scabritiem modo asperiorem modo obsotiolerem relinquentibus adspersa, dorso parce strigilloso pallente et sub lente minutim punctulato, margine plerumque pubescenti-ciliato. Panicula stipite longo, foliis nonnullis minoribus instructo, exserta, simplex aut paniculis axillaribus ad basin exorientibus ramosa, floribus nutantibus flavis bracteisque pulcherrime puniceis spectabilis. Bracteae foliaceae, lato-ovatae vel oblongae, acuminulatae, in petiolum tertiam quartamve partem laminae inflexae aequantem coarctata, petiolo reti et margine exigue denticulato inprimis pubescentibus, lamina citra basin glandulis nonnullis obsessa. Pedunculi semel aut bis trifidi ideoque cymosi, aut uniflori, bracteis breviores; pedicelli calycibus breviores; bracteolae angustissimae subfiliformes. Calyx campanulatus utrinque tenuiter pubescens, flavescens, 4 lin. longus, subaequaliter 5-partitus: laciniis basi contiguis subimbricatisve (neque replicatis) oblongo-lanceolatis, sensim in acumen tenue abeuntibus, patenti-erectis, vix ulla glandulosa. Corolla pollicaris, e bracteis emergens, extus pube rara afflata, flava, fauce glabra intus punctis irregularibus parvis coccineis picta, tubo sensim in limbum ampliato, limbo in lacinias 5 subaequales acutas reflexas secto. Stamina in inferiori tubo corollae inserta, didynama; filamenta longissima, exserta, basi cum vicina parte tubi pubescentia; antherae sagittatae. Germen in vertice villosulum, in paucis tantummodo floribus uniuscujusque cymae perfectibile; stylus filiformis, stamina subaequans, stigmati breviter bifido terminatus. Drupa subsuccosa vel mollis, obovato-turbinata, atra, 2- vel rarius 1—3—4-pyrena. — Proxima *A. erectae*, ut vix differat nisi magnitudine foliorum et bractearum: discrimine facile e loco umbroso pendente. Magnitudinem enim partium, inprimis foliorum et bractearum in omnibus speciebus variabilem cognovimus. G. Benthamius igitur vix errasse nobis videtur, qui eas species conjungi voluit (Taylor ann. of nat. hist. 2. n. 50.).

In agris, silvarum marginibus, locis humosis ad Piripiri et Oeiras, prov. Piauhiensis et in insula Maragnaniensi, Majo — Junio; nec non in silvis umbrosis ad Pará, Julio, et in silvis ad Coari, prov. Rio Negro, Novembri: Mart.; in insula Trinitatis: Vahl; in silvis juxta Javitam Orinocensium: H. et B. ♄

2. AMASONIA VELUTINA Schauer: ramulis, inflorescentia foliorumque costa velutinis; foliis lanceolato-oblongis, subacuminatis, basi cuneata in petiolum brevem attenuatis, inaequaliter angulisque obtusis grossisque mucronulatis dentatis, utrinque puberulis; bracteis ellipticis, cuspidato-serratis integerrimisve, cyma brevioribus; cymis subtrifloris; calycis laciniis basi contiguis. *Schauer l. c. p. 677. n. 3.*

Rami hornotini cum panicula terminali omnino purpurati. Folia, in nostro saltem specimine, tenuia, subpellucide membranacea, 8 poll. longa, 2—$2\frac{1}{2}$ poll. lata, petiolo semipollicari, margine dentibus obtusissimis submucronatis valde inaequalibus angulato, dorso pallido

subtilissime resinoso-punctato. PANICULA terminalis exserta. BRACTEAE coloratae, utrinque appresso-pubescentes; lamina semipollicaris reticulato-venosa, subtus citra basin rariglandulosa; petiolus sesquilinearis. CYMAE trifidae vel bis trifidae, pedicellis calyce brevioribus. CALYX 3 lin. longus, extus velutinus, intus appresso-pubescens, laciniis ciliatis triangularibus acutissimis. COROLLA extus glanduloso-pubescens; tubo sursum paullo ampliato semipollice nonnihil longiori; limbo brevissimo reflexo, laciniis triangularibus subacutis. STAMINA longe exserta. — Species pube velutina, inprimis inflorescentiae, et bracteis floribusque minoribus a reliquis distincta; habitu vero et foliorum amplitudine *A. puniceae* persimilis.

In Brasiliae prov. Soteropolitana: Blanchet (n. 3156.) ♄

3. AMASONIA LASIOCAULOS MART. ET SCHAUER: caule suffruticoso, subsimplici, cum inflorescentia villoso; foliis oblongo-lanceolatis, breviter acuminatis, basi cuneata in petiolum attenuatis, irregulariter dentato-serratis, utrinque scabridis, reti subtus pubescente; bracteis ellipticis, in petiolum brevem acuminatis; cymis multifloris; calycis laciniis basi productis cohaerentibusque ad sinus in angulum prominentem acutum replicatis. *Schauer in DC. Prodr. XI. p. 678. n. 4.*

Tab. nostra XLVIII.

CAULIS tripedalis: basi lignosus, calami arundinacei crassitie, cortice cinereo rimoso cicatricibus grossis scutellatis obsito: turione hornotino stricto, toto violaceo-tincto, villoso, inferius folioso, superius per internodia aliquot elongata in rhachin paniculae floridae pedalis abeunte. FOLIA 4—5 poll. longa, 1½ poll. circiter lata, interdum pedalia, 3½ poll. lata, subtus juxta costae decursum glandulis sessilibus consita, dentibus leviter incisis valde inaequalibus obtusangulis apiculatis. BRACTEAE inferiores cum petiolo sesquipollicares, omnes purpure fucatae a medio basin versus in area paginae inferioris glandulis grossis globosis sessilibus consitae. CYMARUM pedunculi semipollicares et amplius; pedicelli calyces subaequantes; bracteolae angustissime filiformes; haec cuncta eodem villo ac caulis et rhachis vestita. CALYX basi villosus, ceterum utrinque pubescens, flavescens, tubo 1½, laciniis 3½ lin. longis, his e basi sesquilineam lata sensim in acumen tenue attenuatis, suprema extus glandulis verrucosa, reliquis eglandulosis. COROLLA flava, extus pubescens, 15 lin. longa, tubo subcylindrico sursum paullo ampliato leviter curvato, limbo brevi reflexo. STAMINA basi pubescentia cum STYLO exserta. DRUPA calyce acuto insidens ejusque laciniis paullo brevior, globosa, succosa, atra. — Planta *A. erectae* admodum similis, diversa potissimum calycis sinibus angulo acuto prominenti quasi appendiculatis, tum etiam villo caulis paniculaeque uberiore, cymis ter quaterve trifidis itaque longe ditioribus, floribusque denique paullo majoribus.

In silvis flumini Amazonum conterminis, in prov. Paraënsi, Augusto: Mart. ♄

4. AMASONIA HIRTA BENTH.: tota villoso-hirsuta; caule suffruticoso, erecto, subsimplici; foliis lanceolato- vel obovato-oblongis, vix acuminatis, basi longe cuneata in petiolum attenuatis, inaequaliter grosse serratis; bracteis ellipticis; cymis subtrifloris; calycis laciniis marginibus ad basin reflexis. *Schauer l. c. p. 678. n. 5.*

Amasonia hirta Benth. in Annals of nat. hist. II. 457.

Planta erecta, 2—3-pedalis, simplex vel superne pauciramea, undique villo modo densiori modo laxiori induta. FOLIA tenere membranacea, 4—6 poll. longa, 1—1½ poll. lata, costa valida perducta, nervis lateralibus venisque anastomosantibus reticulata, in utraque pagina villosa, margine magis minusve dentibus grossis triangularibus inciso. BRACTEAE coloratae pollicares et amplius, cyma modo breviores modo longiores. CYMAE trifidae aut rarius bis trifidae. CALYX campanulatus, 4—5 lin. longus, submembranaceus, amplus, patens, coloratus, laciniis triangularibus acutissimis trinerviis margine ad basin plerumque reflexo. COROLLA externe pube subglandulosa; tubo cylindrico sursum paullo ampliato, pollicem subaequante; limbo reflexo subbilabiato-obliquo, ciliato: lacinia infima paullo longiore lineari-oblonga obtusa, reliquis rotundatis. STAMINA exserta basi pubescenti-barbata. STYLUS stamina subaequans, superne pilosus, apice bifidus. DRUPA globosa, succosa, calyce paullo major, 1—4-pyrena.

In silvis ad Parà, prov. Paraënsis, Aprili: Mart. (n. 583); loco non indicato: Pohl; in Guiana britanica: Schomb. ♄

5. AMASONIA ANGUSTIFOLIA MART. ET SCHAUER: tota hirto-villosa; caule herbaceo, erecto, subsimplici; foliis lanceolatis, acutis, basi valde attenuata sessilibus, irregulariter denticulatis, complicatis; bracteis lanceolatis, cyma brevioribus; cymis subtrifloris; calycis laciniis sinu acuto distinctis. *Schauer l. c. p. 678. n. 6.*

Planta insignis foliis, bracteis, floribus, indumento, ceterum vero *A. hirtae* similis. CAULIS sesquipedalis, inferne nudus, medius foliosus, superne foliis diminutis in pedunculum paniculae abiens. FOLIA 4 poll. longa, semipollice paullo latiora. BRACTEAE haud conspicuae, cum calycibus coloratae. BRACTEOLAE lineari-subulatae. CALYX 4 lin. longus, campanulatus, amplus, semi-5-fidus, laciniis subulato-lanceolatis cuspidato-acutissimis. COROLLA calyce duplo longior, tubo gracili hirtello, limbo mediocri.

In campis Brasiliae mediterraneae, e. g. provinciarum Piauhy, Goyaz: G. Gardner (1837—41. n. 3411.). ♃

XVI. VITEX LINN.

VITEX *Linn. gen. n. 790. (Cod. Linn. edit. Richt. p. 618. n. 857.) Endl Gen. n. 3700. Meisn. Gen. p. 201. (199.) Cham. in Linnaea VII. p. 107. Fr. Nees ab Es. Gen. pl. fl. germ. Fasc. 23. Schauer in DC. Prodr. XI. p. 682.* — LIMIA *Vand. in Römer Script. 126. t. 7. f. 21.* — NEPHRANDRA *Cothen. Dispos. 8. Vahl. Eclog. 2. t. 18.* — PSILOGYNE *DC. Rev. Bign. p. 16.* — PYROSTOMA *F. W. Meyer Prim. fl. essequib. 219.* — CASARETTOA *Walp. Repert. bot. syst. IV. p. 91.*

FLORES trichotomo-cymosi, bracteolati. CALYX cyathomorphus, campanulatus aut tubuloso-infundibuliformis, 5-dentatus aut 5-fidus, dentibus laciniisve paullo inaequalibus. COROLLA bilabiata, labio superiore bifido, inferioris trifidi laciniis lateralibus quam superioribus paullo majoribus, lacinia media vero reliquis ampliore atque porrecta; fauces saepius campanulato-inflatae. STAMINA 4, corollae tubo inserta, basi barbata, adscendentia, e faucibus exserta, didynama; ANTHERAE obcordatae: locula basi discreta divergentia, apice connectivo capitato in tergo prominente ibidemque filamento inserto connexa, rima longitudinali dehiscentia. GERMEN e carpidiis duobus bilocularibus confectum ideoque 4-loculare, loculis unigemmulatis. GEMMULAE in superiori loculo angulo centrali affixae, pendulae, amphitropae. STYLUS terminalis, filiformis, apice cruribus acutis furcatus. DRUPA calyci aucto et plerumque dirupte insidens, succosa, sympyrena, ideoque putamine 4-loculari, lignoso. SEMINA in loculis solitaria; EMBRYI exalbuminosi ROSTELLO infero.

ARBORES sunt mediocres aut FRUTICES, plerumque in locis aridis campestribus Caa-tingas *dictis habitantes, itaque solis fervidissimo aestu saepius cremati et omnino defoliati, posteris vero pluviis redivivi denuo frondescentes simulque florescentes.* LIGNUM

complurium laudatur durissimum. RAMI *cicatricibus grossis semiorbicularibus torulosi.* INNOVATIONES, *i. e. ramuli foliaque novella cum omnibus inflorescentiae partibus indumento pollent piloso magis minusve denso (pube communi), in foliis, praecipue in pagina superiore, saepius evanescente, subtus autem quum in nervis tum in petiolo non minus ubero ac in ramulis novellis et, cum haec etiam pagina aetate calvescit, in nervis eorumque axillis diutius residua.* RAMULI *hornotini subteretes, ad nodos paullo dilatati nec non inter folia compressi.* FOLIA *opposita, rarissime simplicia, plerumque ternato- quinato- septenato-digitata, longe petiolata; folia inaequalia scil. a mediis semper maximis ad extima utrinque decrescentia, integerrima, penninervia, venarum reti modo obsoleto modo reticulato-prominente; pagina inferior saepius punctis resinosis consita.* CYMAE *trichotomae, modo divaricato-corymbosae, modo capitato-confertae, pedunculatae, modo axillares, modo foliis subtendentibus ad squamam caducam redactis nudae et quasi paniculatae, at semper nisi foliis expansis saltem vernantibus superatae.* BRACTEAE *et* BRACTEOLAE *exiguae, plerumque fugaces.* CALYX *in plurimis parvus minute dentatus, in nonnullis amplus laciniis foliaceis, extus indumento communi ut plurimum crebriore vestitus, intus glabriusculus.* COROLLAE *violaceae, lilacinae aut albae tubus intra calycem cylindricus et glaber, extra eum vero magis minusve in fauces ampliatus et cum limbo extus vestitus; limbi facies pube tenui pulverulenta velutina; labium inferius ad fauces saepe barbatum.* GERMEN *fundo calycis absque ullo vestigio annuli hypogyni insidens.* DRUPAE *complurium mucilaginosae edules, a Brasilianis* Tarumá *dictae.*

SECTIO I. *Calyx subcampanulatus, limbo brevi truncato vel 5-dentato.* EUAGNUS. Spec. 1—8.
§. 1. Cymae in paniculas collectae. PANICULATAE. Spec. 1.
§. 2. Cymae simplices axillares. CYMOSAE. Spec. 2—8.
SECTIO II. *Calyx infundibulari-subhypocraterimorphus, limbo foliaceo profunde 5-fido.* PYROSTOMA. Spec. 9—10.

SECTIO I. EUAGNUS.

Calyx cyathomorphus, campanulatus aut patellaris, limbo brevi truncato vel 5-dentato. *Agnus castus Cham. l. c.*

§. 1. PANICULATAE. Cymae in paniculas collectae. — Species complurimae gerontogeae, paucissimae americanae.

1. VITEX ? BAHIENSIS SCHAUER: ramulis cum panicula petiolis foliorumque dorso tomento brevissimo incanis; foliis longe petiolatis trifoliolatis; foliolis omnibus intermedio vero longius petiolatis, ovatis, coarctato-acuminatis, basi brevissime acutis, integerrimis, venosis, supra viridibus pubescentibus; panicula terminali, patenti, pyramidata, cymis bis terve dichotomis paucifloris ramis patulis; bracteolis linearibus; calyce campanulato subpedicellato obsolete 5-dentato (corolla magna). *Schauer in DC. Prodr. XI. p. 687. n. 13.*

FOLIOLA magna, intermedium 5—6 poll. longum, 3½—4 poll. latum, petiolo fere sesquipollicari; nervi subtus prominentes angulo acuto adscendentes; rete venarum grosse areolatum. PANICULA basi foliis duobus bracteata, palmaris, ramulis calycibusque roseo-fucatis. CALYX 2½ lin. longus, tubum corollae arcte ambiens. COROLLA calyce ter longior, alba, videturque infundibularis, limbo subbilabiato lobis rotundatis profunde diviso; labii inf. lobo medio reliquis haud multo majori imberbi; faucibus pruinosis. STAMINA *Viticis*, loculis maxime divergentibus. FRUCTUM non vidi.

In Brasiliae prov. Bahiensi prope Igreja-Velha: Blanchet (n. 3274.). ♄

§. 2. CYMOSAE. Cymae simplices axillares. — *Limia Vand. l. c. Psilogyne DC. l. c.* — Species complurimae americanae, paucae gerontogeae et australes.

* *Foliis simplicibus.*

2. VITEX GARDNERIANA SCHAUER: pube communi tomentosa candicante; foliis simplicibus, brevipetiolatis, lanceolatis, obovato-lanceolatis, acutis, basi attenuata obtusa, integerrimis aut obsolete serratis, coriaceis, penninerviis, reticulato-venosis, supra demum glabratis nitidisque, subtus villo tenui canescentibus; cymis axillaribus, brevibus, paucifloris, densis; calyce campanulato, dentibus patentibus, ovatis, acutiusculis; corolla lanata, imberbi. *Schauer l. c. p. 687. n. 16.*

RAMI stricti, pennae corvinae crassitie, helvoli; adulti glabrati. FOLIA videntur perennia, 2½—4 poll. longa, 9—12 lin. lata, petiolo circiter semipollicari; lamina nervis validis pennatis retique venarum supra impresso subtus vero areolis exiguis prominente rugosa, supra prima aetate pubescens mox vero glabrescens demumque nitida, subtus pallida et villo brevi lente distinguenda vestita. CYMAE in axillis superioribus, conferte 3'—7-florae; PEDUNCULUS petiolum aequans cum calycibus tomento denso albo indutus. CALYX 2 lin. altus, dentibus tertiam longitudinis aequantibus. COROLLAE tubus intra calycem cylindricus et glaber, extra paullo in fauces ampliatus et cum limbi dorso cano-lanatus; limbi facies subtiliter pulverulenta, lobi superiores et laterales ovati obtusi, hi paullo majores; labium rotundatum exungue.

Habitat in Brasilia meridionali: pr. Rio de Janeiro: G. Gardner: in rivis Capibaribe, Moxoto etc; nomen vulgare: Girimato: *Houllet.* ♄

** *Foliis digitatis.*

3. VITEX CYMOSA BERTERO: indumento communi canotomentoso; foliis longe petiolatis, quinatis septenatisve; foliolis coriaceis inaequalibus, oblongis ellipticisve, utrinque acuminatis, brevi-petiolatis, conspicue penninerviis, adultis supra glabratis nitidis, subtus cum petiolo canescenti-pubescentibus; cymis ebracteolatis, bis terve trifidis corymbosis, ramis patentibus cum pedunculis calycibusque cano-tomentellis; calyce pedicellato patellaeformi, dentibus patentibus lato-ovatis; corollae tubo cylindrico, labio inferiori in ungue barbulato. *Schauer l. c. p. 688. p. 18.*

Vitex cymosa Bertero Spr. Syst. Veg. II. p. 757. n. 23. (vidi specim. in herb. DC. a Balbisio comm.).

ARBOR 15—30- immo et 50—60-pedalis, coma densa transverse oblonga. RAMI in silvis sitientibus sub anthesi omnino defoliati, cortice cinereo rimoso, cicatricibus hippocrepiformibus prominentibus. FOLIA synanthia vel subhysteranthia vernantia subtus ramulique innovantes tomento denso candicante induta supra vero pube rara afflata; foliola quina rarius septena sub anthesi membranacea, supra fere glabrata, subtus pubescentia axillis nervorum barbatis, et glanduloso-punctata, lamina media 2—2½ uncias longa: adulta foliola subpergamentacea, media 4—5 poll. longa, 1½—2 poll. lata, petiolo 6—8 lin. longo, basi incrassato et uti petiolus communis 2½—3 poll. longus supra sulcato insidens; lamina supra nitida subtus pube persistente modo densiore subtomentosa modo rariore mollis et canescens, nervi supra impressi subtus prominentes, laterales alterni paralleli utrinque 15—20,

venarum rete tenue areolis majusculis. Cymae ad basin innovationum oppositae, rarius axillares, plerumque bractea squamacea cadente nudae et tum paniculam cymosam gemma vel foliis vernantibus terminatam referentes, ex omni parte pube densa appressa canescentes. Pedunculi communes circiter pollicares; rami patentes; flores brevipedicellati; bracteolae parvae, subulatae, fugaces. Calyx patellaeformis basi rotundata, sesquilineam altus, dentibus subaequalibus patentibus immo subreflexis, purpurascenti-viridis, extus pube communi tectus, intus superne tenuissime pubens. Corollae tubus cum limbi facie pulverulentus, limbi dorsum vero pubescens; tubus calyce plus duplo longior, cylindricus, supra calycem subito sed vix conspicue ampliatus, coeruleus; laciniae duae superiores et duae laterales ovato-subrotundae, hae vero majores, utraeque reflexae; labium inferius productum, subquadratum angulis rotundatis, ab apice ad fauces 3 lin. longum, in margine undulatum, intensius coloratum macula parva pubescente alba ad faucem; omnes laciniae pallide coeruleae et marcescentes purpureo-coeruleae. Genitalia exserta; stamina ad basin barbata, antheris coeruleo-nigricantibus; stylus roseus, apice bifidus. Drupa „edulis, sub nomine *Tarumá* cognita" (Riedel). — Habitu accedit ad *V. orinocensem H. B. Kth. nov. Gen. et Spec. II. 247.*, quae vero facile distinguitur foliis glaberrimis calyceque multo patellari minori truncato et obsolete denticulato.

Habitat in silvis Catingas dictis: in prov Minarum ad Vaõ do Paranán et in prov. Bahiensi prope Caitété alibique in mediterraneis, Septembri — Novembri: Mart. (n. 1097.); prope Cujabá, Septembri: Riedel; ibidem: Manso; prope Pará: Siber; in Boliviae prov. Chiquitos: Alcides d'Orbigny; in S. Marthae insula: Bertero. ♄

4. VITEX MULTINERVIS Schauer: indumento communi cano-tomentoso; foliis quinatis; foliolis coriaceis inaequalibus, lanceolatis ellipticisve, in petiolum brevem attenuatis, acutis acuminatisve, penninerviis nervis lateralibus numerosis, adultis supra nitidis, subtus praeter nervos pubescentes glabratis pallidioribusque; cymis axillaribus semel — ter trifidis, ramis patentibus; calyce campanulato, dentibus patulis ovatis obtusis; corollae tubo supra calycem sensim paulloque ampliato, labio inferiori in ungue imberbi. *Schauer in DC. Prodr. XI. p. 688. n. 20.*

Vitex montevidensis? multinervis Cham. in Linnaea VII. p. 374.

Psilogyne viticifolia DC. Rev. Bign. p. 16. (fide specim. herb. DC.)

Species *Vitici montevidensi* sane proxima, sed constanter diversa: pube uberiore pilisque longioribus immixta in nervis si non semper tamen diutius persistente; foliolorum nervis secundariis crebris, utrinsecus plerumque ultra viginti, supra conspicue impressis; floribus minoribus; calycis dentibus paullo longioribus figura alienis; corolla denique tubo multo minus ampliato labioque circa fauces pube vix adaucta praedito, dum in *V. montevidensi* eximie villosum primo vultu conspicitur. Neque minus habitu quodam peculiari, aegre verbis circumscribendo, est insignis. Quae vidi siccata specimina omnia colore obscuro fuscescunt, dum illa *V. montevidensis* fulvescunt. — Arbor 10 — 25-pedalis aut frutex 4 — 6-pedalis (Riedel). Calyx sesquilineam altus, fere semiquinquefidus. Corolla caerulescens, extus pube densa farinacea pilis paullo longioribus appressis interstincta vestita, facie pulverulenta; lobi superiores ovati, laterales elliptici, utrique obtusi; labium tubum longitudine aequans, subquadrato-rotundatum, breviter unguiculatum, margine undulatum, plerumque imberbe, rarius barba pilis raris indicata. Stamina paullo ultra unquem labii exserta.

In prov. Minarum et S. Pauli: in collibus siccis inter Lagoa Santa et S. Lucia, Novembri, nec non in fruticetis et locis humidis prope Lorena et Mogy, Octobri: Riedel; in insula S. Catharinae: Gaudichaud; in prov. Minarum circa Villa das Caldas: Regnell (ser 1. n. 38. B.). ♄

5. VITEX MONTEVIDENSIS Cham.: indumento communi cano-pubescenti; foliis quinatis: foliolis coriaceis, inaequalibus, lanceolatis ellipticisve, in petiolum brevem attenuatis, breviter acuminatis, remote penninerviis, adultis subglabratis, supra nitidulis, subtus pallidis; cymis axillaribus bis — terve trifidis, ramis patentibus; calyce campanulato, ampliusculo, dentibus patentibus brevibus rotundatis abrupte apiculatis; corollae tubo supra calycem valde ampliato, labio inferiori in ungue villoso-barbato. *Schauer l. c. p. 689. n. 21.*

Icon in Mart. Pl. Bras. med. et oecon. ined. t. 52.

Vitex montevidensis Cham. in Linnaea VII. p. 373.

Vitex Tarumá Mart. Syst. Mat. med. Brasil. p. 55.

Var. β. parviflora: floribus triente minoribus. Occurrit duplici forma: *a.* pedunculis ramisque cymae multiflorae elongatis, his bracteatis (Riedel); *b.* cymis paucifloris coarctatis, foliis subcomplicatis: *Blanchet herb. Brasil. n. 2782.*

Vitex bignonioides H. B. Kth. nov. Gen. et Sp. II. 246.?

Arbuscula 15 — 20-pedalis. Rami vetustiores teretes, cortice cinereo rimuloso tecti, cicatricibus foliorum grossis lunaribus insigniti; hornotini ad nodos paullo tumidi simulque compressi; novelli cum petiolis nervisque inprimis foliorum tum etiam pedunculis bracteis calycibusque pube tomentella, aetate sensim evanescente, canescentes. Folia quinata, rarius ternata; pedunculus 1½—2 poll. longus. Foliola plerumque valde inaequalia: scilicet media maxima eademque longius petiolata, florescentiae tempore 2 — 3 uncias circiter longa: extima duplo immoque triplo quam media minora et subsessilia: omnia latitudine ideoque figura variantia, modo lanceolata aut elliptica sursum paullo increscentia, modo vere obovata, in medio 9 — 12 lin. lata; acumen evolutum subito coarctatum submucronatum, interdum vero oppressum, quo folium obtusum nec nunquam emarginatum evadit; basis sensim in petiolum brevem extenuata; lamina pergamentacea, tenuissime reticulato-venosa, nervo medio subtus prominente, lateralibus prominulis parallelis juxta marginem arcu anastomosantibus, omnibus supra impressis, subtus citius serius glabrescentibus; pagina infera praeter nervos prima aetate pube pulverulenta caducissima afflata, tum pallida et modo opaca modo nitidula, primum glanduloso-punctata deinceps impunctata: supera laete-virens, subnitida. Cymae rite evolutae pedunculus petiolum adaequans aut brevior; rami fere semipollicares, patentes; bracteae ramorum primariorum semipollicares, lineari-lanceolatae, valde in basin attenuatae, interdum persistentes; bracteolae subulatae aut lanceolatae, flore breviores, caducae; flores subsessiles aut brevipedicellati. Calyx purpurascens, extus pubescens, intus glabriusculus, campanulatus, basin corollae laxe ambiens, fere 2 lin. longus, dentibus conspicuis patentibus, plerumque obtusis. Corolla „violacea" extus pube farinacea lanugine tecta dense vestita; tubus calyce duplo longior, basi fere usque ad altitudinem calycis tubulosus et glabratus, exinde vero campanulato-inflatus; limbus facie pulverulentus, oblique bilabiatus: labii superioris bifidi lobis triangularibus; inferioris trifidi lobo medio producto oblique porrecto suborbiculari margine undulato usque distincto villoso-barbato a fauce ad apicem 4 lin. metiente, lobis lateralibus ovatis quam labii superioris majoribus et cum iis obtusis atque reflexis. Genitalia exserta; stamina basi barbata; stylus breviter furcatus. Drupa edulis, succosa, obovata, 9 lin. longa. — Var. β. ex Riedelio est arbor 20 — 25-pedalis, ligno durissimo albo; floribus albis labio ad faucem luteo.

Crescit in provincia Rio grande do Sul, e. gr. ad Alacriportum: P. Joannes de S Barbara: Sellow; in silvis Catingas, a Malhada Caitété versus ad flumen S. Francisci, prov. Minarum et Bahiensis, Septembri — Octobri: Mart.; inter Cocaes et S. Cruz: Pohl. Nomen vulgare Tarumá, *quod in lingua Guarani = Azeitona i. e. Oleae fructus. — Varietatis β. forma a in collibus apricis prope Fregoso, Decembri: Riedel; forma b. in Serra Açurua in Sertaõ do Rio S. Francisco, prov. Bahiensis: Blanchet.* ♄

6. VITEX SELLOWIANA Cham.: indumento communi tomentoso-lanuginoso; foliis quinatis: foliolis inaequalibus, breviter petiolatis oblongo-lanceolatis ellipticisve basi acutis, attenuato-acuminatis, mucronatis, penninerviis venosisque, pagina supera glabrata, infera subtiliter glanduloso-punctata aut tota pubescente aut praeter nervos glabrata; cymis axillaribus ter

quaterve trifidis, confertiusculis; calyce brevi cyathomorpho, dentibus exiguis acutis; corollae fauce paullo ampliata, labio ad unguem barbato. *Schauer in DC. Prodr. XI. p. 689. n. 25.*

Var. α. GRANDIFLORA: foliis supra mox glabratis, corolla majori.

Vitex Sellowiana Cham. in Linnaea VII. p. 108.

Var. β. PARVIFLORA: foliis supra pubescentibus, denique glabratis; corolla duplo majori.

Vitex brasiliensis Mart. Mss. olim.

FRUTEX vel ARBOR 6—18-pedalis (Riedel). RAMI annotini teretiusculi, cicatricibus grossis suborbicularibus obsessi; hornotini tetragono-compressi dense foliosi, lanuginoso-pubescentes, gemma subhirsuto-lanuginosa terminati. PETIOLI 2 — 3 poll. et amplius longi, erecto-patentes; FOLIOLA explanata, firmula, lanceolata, oblonga, saepius in figuram obovatam abeuntia, in petiolum 3 — 4 lin. longum acutata, in acumen mucronatum magis minusve extenuata, nervo medio valido lateralibusque utrinque circiter 12 leviter arcuatis supra impressis subtusque prominentibus costata, tenuiter venoso-reticulata; reti primario cum petiolo subhirsuto-lanuginoso; pagina supera (praeter costam) glabra viridis, infera inter nervos glabrata aut omnino pube villosula punctisque creberrimis consita opaca demumque in sicco rufescens, margine pubescente. Foliolum medium maximum, reliquis interdum longius petiolatum, lamina 4—5 poll. longa, 12—15 lin. lata; lateralia ad extimum usque paullatim decrescentia. CYMAE pedunculo petiolum aequante vel excedente suffultae, modo ramis 3 lin. circiter metientibus patentes, modo fere capitato-congestae trichotomae i. e. dichotomae cum flore alari, undique (inprimis in calyce corollaeque exserta parte) lanugine hirsutiuscula vestitae. FLORES fere sessiles; bracteolae setaceae, calycem aequantes vel excedentes, caducae. CALYX linea pauxillo altior, subbilabiatus, dentibus brevibus nempe tribus superioribus paullo majoribus, duobusque inferioribusque minoribus sibimet approximatis a reliquis vero sinu utrinque latiori arcuato-exciso distantibus. COROLLA pallide coerulea, labio inferiori saturatiori; tubus calyce duplo longior, subter pube glandulosus; limbus tubum subaequans, facie pulverulento-pubens; labium superius erectum obtuse bilobum, inferius trilobum: lobo medio producto rotundato subpendente convexo margine basique undulato conspicue barbato, lateralibus oblongis obtusis patentibus. STAMINA basi barbata, breviter e faucibus exserta; ANTHERAE coeruleae, nutantes, locellis basi divergentibus. GERMEN cum stylo glabrum; hic filiformis, longitudine staminum; STIGMA leviter bifidum. DRUPA obovoideo-globosa, *Cerasi* minoris mole. — Var. β. ARBOR est 25-pedalis, coma oblonga, et non differt nisi pube in facie foliorum molli serius evanescente et corolla conspicue minori. Complures autem et Borraginearum et Labiatarum et Verbenacearum stirpes corollae magnitudine eximie variare inter omnes jam satis constat.

In silvis Catingas provinciae Minarum generalium: Sellow, Claussen (a. 1840. n. 379.), Ackermann; in collibus prope Sabará, Octobri, et in silvis montosis prope S. Lucia, Novembri: Riedel. — Var. β in montosis apricis silvestribus prope Tacasava, prov. Sebastianopolitanae, alt. 1500' 5-mare, Decembri, nec non in campis Villa de Campanha, prov. Minarum generalium, Aprili: Mart. ♄

7. VITEX HYPOLEUCA SCHAUER: pube communi brevi cano-tomentosa; foliis ternatis — quinatis: foliolis obovato-oblongis, breviter acuminatis, basi attenuata subsessilibus, coriaceis, penninerviis, aveniis, supra demum glabratis, subtus tomento denso appresso candicantibus; cymis axillaribus, brevipedunculatis, multifloris, confertis; calyce campanulato, dentibus brevibus lato-ovatis acuminulatis; corollae tubo in fauces modice ampliato, labio in basi barbato. *Schauer l. c. p. 690. n. 28.*

RAMI validi, grosse cicatricosi. FOLIORUM pedunculi (sub anthesi) 2—3-pollicares; lamina folioli intermedii maximi 2½—3 uncias longitudine, 12—15 lin. latitudine metiens, supra prima aetate pube caduca afflata, dein vero glabrata et glaucedine videtur quasi subpruinosa, nervis supra impressis subtus prominentibus, venarum reti haud conspicuo. CYMAE, in nostris saltem speciminibus, pedunculo semipollicari suffultae, ter trifidae, ramis brevibus congestae; BRACTEAE subulatae. CALYX subangulatus, 2 lin. altus. COROLLA mediocris, extra calycem sericeo-pubescens, tubo calyce duplo longiore, limbi pulverulenti laciniis ovatis obtusis, labio rotundato breviunguiculato undulato ad fauces barba villosa instructo. GENITALIA exserta.

Habitat in silvis Catingas prov. Bahiensis: Blanchet (n. 1907). ♄

8. VITEX VAUTHIERI DC. HERB.: innovationibus cum inflorescentia et foliorum pagina inferiori villo brevi incanis; foliis ternatis — quinatis: foliolis coriaceis inaequalibus, obovato-cuneâtis, abrupte acuminatis obtusisve, basi attenuata subsessilibus, penninerviis itemque conspicue reticulato-venosis, supra nitidis; cymis axillaribus ter — quater trifidis, multifloris, ramis divaricatis; calyce campanulato, dentibus brevibus patulis ovatis obtusis; corollae tubo paullo ampliato, labio inferiori circa fauces barbulato. *Schauer l. c. p. 690. n. 29.*

Besleria arborea Fl. flum. VI. t. 82.? (DC. Mss.)

Species perinsignis cum foliis subtus conspicue reticulatis et villo brevi denso canescentibus, tum cymis laxis multifloris. FOLIA in nostro specimine pedunculo circiter sesquipollicari insidentia; foliolum medium sub anthesi 2½ poll. circiter longum, in medio 9 lin. latum, extima duplo et ultra minora. PEDUNCULUS petiolo subaequalis. BRACTEAE exiguae foliorum figuram aemulantes, minus quam in aliis speciebus caducae. CALYX sesquilineam altus, basi acutus. COROLLA majuscula, labio amplo pulverulento barba angusta fauces antice cingente.

Prope Rio de Janeiro leg. cl. Vauthier (n. 193.) ♄

SECTIO II. PYROSTOMA.

Calyx infundibulari-subhypocraterimorphus, profunde 5-fidus laciniis foliaceis. Cymae axillares. — *Pyrostoma F. W. Meyer l. c. Casarettoa Walp. l. c.*

9. VITEX POLYGAMA CHAM.: indumento communi rufescenti-subvelutino-tomentoso aut villoso-hirsuto; foliis quinatis ternatisve: foliolis obovato-oblongis ellipticisve, breviter acuminatis obtusisve, in petiolum brevem acuminatis, penninerviis, venoso-reticulatis, supra viridibus holosericeis aetate glabrescentibus, subtus subsericeo- aut villoso-lanatis, canescentibusque; cymis axillaribus, bis — quater trifidis, confertifloris subcapitatis; pedunculo quam petiolo breviori; floribus polygamis; calyce subsessili, cyathomorpho, amplo, semi-5-fido, laciniis acute triangularibus. *Schauer l. c. p. 693. n. 40.*

Var. α. HOLOSERICEA: pube communi velutino-tomentosa.
Vitex polygama Cham. in Linnaea VII. p. 371.
Vitex rufescens Juss. Ann. du Mus. VII. p. 77.?
Casarettoa mollissima Walp. Repert. IV. 91.
Var. β. HIRSUTA: pube communi villoso-hirsuta.

Var. α. ARBOR 20 — 25-pedalis. RAMI alternatim compressi, ad nodos dilatati, cicatricosi. GEMMAE dense lanato-tomentosae. PETIOLUS foliolo intermedio triente — quadrante brevior. FOLIOLA ut plurimum quina, rarius terna, magnitudine admodum variabilia, inter se inaequalia; intermedium maximum et paullo longius petiolatum in uno specimine 4 poll. longum et 3 poll. latum, in alio 2 poll. tantum longum et unum latum; lateralia ad extrema usque sensim minora et brevius petiolata; majora utrinque mollia; adulta supra calvescentia, subtus pilis longioribus amissis tenuiter tomentosa et glanduloso-punctata, pergamentacea, nervis crassis utrinsecus circiter 12 supra impressis venarumque reti magis conspicuis. FLORES plerumque hermaphroditi, interdum foeminei (largissimam inter copiam speciminum unicum tantum foemineum idque a Chamissone tentatum reperimus). PEDUNCULUS in speciminibus grandifoliis petiolo brevior, ut cyma foliolorum bases attingat, in speciminibus macris parvifoliis petiolo autem plerumque longior. CYMA sub anthesi compacta; BRACTEAE e lanceolato-lineares; inferiores florem saepius excedentes, superiores minores. CALYX 3—4½ lin. altus, tubo corollae amplior; laciniae acutae vel subacuminatae utrinque tomentosae, tubum interne glabrum aequantes, superiores sinubus arcuatis distinctae. COROLLA firmula, pallide violacea, fauce lutea,

extus praeter partem calyci immersam tomento communi vestita; tubus semipollicaris, sensim in limbum ampliatus; limbus oblique bilabiatus: labio superiori brevi bifido, inferiori producto, lobo medio maximo orbiculari emarginato, margine undulato, ungue lato barbato, lobis lateralibus ellipticis obtusis. HERMAPHRODITAE corolla inferne, in altitudine circiter tubi calycini, staminifera ibidemque barbata, ceterum vero intus glabriuscula. STAMINA e faucibus breviter exserta. GERMEN tomentosum; STYLUS basi villosus, sursum pubescens, staminibus paullo brevior, apice bifidus. FOEMINEAE (fide Chamissonis) „tubus corollinus intus totus villosulus, staminum vestigiis plane orbatus. FILAMENTA castrata subpetaloidea 4 infra germen inserta, illud involventia, superne extus tomento communi vestita, apicem versus rarescente, mucrone nudo terminata, facie glabra.“ CYMA fructifera paullo magis evoluta, patens. DRUPA calyce stellatim fisso suffulta, globosa, succosa, nigra, *Cerasi* majoris similis, primum pubescens, denique glabrescens. — Var. β. habitu omnino congruit, differt autem indumento longe uberiori laxo, etiam in foliorum facie jam decalvata in costa media remanente. CALYX magnitudine non minus ac in α. variat: jam 5 lin. longus est, laciniis lanceolatis, ut corolla eum tubo vix paullove excedat; jam tribus lineis paullo major, corollae tubo duplo superatus.

Crescit in provincia Minarum: Sellow; prope Tocaia: Schott; in silvis raris Taboleiro dictis inter Formigas et Contendas, Julio, Augusto: Mart., Claussen (a. 1840. n. 396.), Blanchet (n. 3434); prope Barbacenam: Pohl, Ackermann; prope Congonhas do Campo: Stephan; in provincia S. Pauli: Houllet; in silvis prope S. Lucia et in montosis prope Mogy, Octobri — Novembri: Riedel. — Var. β. prope Vittoriam, prov Spiritus Sancti, leg. Sellow et loco non indicato Pohl. Nomen vulgare „Maria preta“ *incolis ad Congonhas de Campo in prov. Minarum.* ♄

10. VITEX TRIFLORA VAHL.: ramulis gemmis pedunculisque ferrugineo-tomentosis pilisque immixtis longioribus subhirsutis; foliis petiolatis trifoliolatis: foliolis obovato-oblongis ellipticisve in acumen obtusum coarctatis cuspidatisve, basi cuneata vel acuminata subsessilibus, integerrimis, membranaceis, penninerviis, reti subtus strigilloso-pubescente, paginis glabris aut pubescentibus aetate glabrescentibus, infera subpallidiori; cymis axillaribus, semel bisve trifidis, pedunculo petiolum aequante; calyce tubuloso-infundibuliformi, profunde 5-fido, laciniis foliaceis lanceolatis patentibus; corolla tubo cylindraceo calycem subduplo excedente. *Schauer in DC. Prodr. XI. p. 693. n. 41.*

Tab. nostra XLXIX.

Vitex triflora Vahl. Eclog. II. p. 49. (herb. Willd. n. 11701. a Vahlio comm.)

Pyrostoma ternata F. W. Meyer primit. fl. Esseq. 220.

Casarettoa diversifolia Walp. Repert. IV. 92.

ARBOR aut FRUTEX, ramis alternatim compressis, ad nodos dilatatis cicatricibusque semiorbicularibus obsessis. RAMULI pariter compressi, in lateribus foliis alternis canaliculati, tomento modo magis tonso modo magis laxo et hirsuto vestiti. FOLIA petiolo quam foliolo intermedio duplo triplove breviori stipitata. FOLIOLA membranacea, laete viridia, vix nitidula, e figura oblonga in ellipticam atque obovatam abludentia, apice in acumen vel breve latiusculum et obtusum vel cuspidiforme acutissimum coarctata, basi in petiolum brevissimum attenuata vel acuminata; intermedium 3—5 poll. circiter longum, $1\frac{1}{4}$ poll. latum; pube vel in utraque pagina, reti excepto, subevanida, vel tantum in supera, in infera crebriori. CYMAE triflorae aut subseptemflorae; bracteolae lineari-lanceolatae, basi attenuatae, calyce duplo breviores, laxae. CALYX 9 lin. circiter longus (post anthesin statim increscens), e basi acuta tubulosa in limbum patentem foliaceum sensim ampliatus, pube modo appressa, modo patula utrinque praeter imam partem paginae interioris vestitus, subbilabiatus; laciniae longitudine subaequales, lanceolatae acutae vel acutissimae, uninerves, venosae, interna pagina appresse pubescente: superiores 3 minus profunde divisae: inferiores 2 a superioribus utrinsecus sinu quidem acuto tamen magis hiante distinctae, 5 lin. longae. COROLLA „coerulescens“ fauce fulva, calycis limbum tubo modo subaequante modo duplo fere excedente; tubus in infimo quadrante usque ad staminum insertionem cylindricus et glaber, exinde paullatim in limbum ampliatus et cum ejus dorso fusco dense sericeo tomentosus; limbus in facie glaber: laciniae superiores erectae, minores et laterales patentes paulloque majores ovatae, obtusiusculae: labium inferius calycis sinus fere adaequans, rotundatum obiter crenulatum, ungue lato rotundato basi subtilissime puberulo. STAMINA basi barbata, breviter e faucibus exserta. GERMEN oblongum, vertice tomentosum; STYLUS staminibus subaequalis, apice brevissime bifidus. DRUPA magna, succosa, edulis, cano-tomentosa, calyci denique disrupto insidens, putamine osseo laevi quadriloculari omnino *Viticis*, loculo uno alterove saepius sterili.

In udis silvaticis ad Pará et ad oppidum Rio Negro, Julio: Mart. et Siber, ill. Com. ab Hoffmannsegg collector; in silvis umbrosis prope Borba, Junio: Riedel; ad flum. Amazonum prope Egam et Maynas: Poeppig; in omni Guiana, scil. britanica: Schomburgk; gallica: Herb DC.; batava: Meyer. Tarumá *incolis prov. Paraënsis et ditionis fluminis Nigri.* ♄

TRIB. III. AVICENNIEAE. *INFLORESCENTIA capitata vel spicata, centripeta. FLORES sessiles, oppositi, bractea bracteolisque binis bracteae alternis itemque squamaeformibus imbricatis suffulti. CALYX 5-phyllus. COROLLA subregularis, 4-fida. GERMEN biloculare, gemmulis in loculo geminis nudis, ex apice axeos pendulis, amphitropis. CAPSULA coriacea, indehiscens, EMBRYO intra pericarpium germinante demum effracta.*

XVII. AVICENNIA LINN.

AVICENNIA *Linn. Gen. n. 1237. (Cod. Linn. ed. Richt. p.* DCXIX. *n. 859.) Jacq. hist. Amer. p. 177. t. 112. Lam. illustr. t. 540. Juss. Gen. 108. R. Br. Prodr. 518. et Obs. in Wallich pl. As. rar. III. p. 44. (R. Br. Verm. bot. Schr. ed. N. ab E. III. p. 374. et V. p. 401.) Wall. pl. As. rar. III. p. 44. t. 271. Endl. Gen. n. 3722. Meisn. Gen. Pl. p. 292. (200.)* — DONATIA *Loefl. itin. 133. non Forst.* — OEPATA *Rheed. malab. IV. p. 59. t. 45.* — UPATA *Adans. fam. II. p. 201. — De gemmulae conditione et evolutione conf. St. Hilaire in Mém. du Mus. IV. p. 387. et inprimis Griffith in Transact. Linn. Soc. Lond. XX. 1. p. 1—7. cum tab. (Ann. nat. hist. XV. p. 197. Ann. des sc. natur. 1847. p. 1.) — Schauer in DC. Prodr. XI. p. 698.*

INFLORESCENTIA capitata vel spicata, centripeta. FLORES sessiles, oppositi, subtensi bractea bracteolisque geminis bracteae alternis itemque squamaeformibus et circa calycis basin imbricatis. CALYX profunde 5-partitus fere pentaphyllus, aequalis; phylla concava, obtusa, imbricata. COROLLAE tubus brevis, subcampanulatus; LIMBUS quadrifidus, lobo postico plerumque latiore breviore paulloque dissimili. STAMINA 4, corollae tubo superne inserta, glabra, breviter exserta, subinaequalia, corollae lobis alterna; ANTHERAE biloculares, loculis distinctis oblongis a latere compressis postice connectivo filamento continuo adnatis, collateralibus, in antico margine rima longitudinali dehiscentibus. GERMEN sessile, aut ovatum astylum aut conoideum in stylum attenuatum, sericeum, biloculare; GEMMULAE nucleiformes, integumentis destitutae (funiculi St. Hil.) in utroque loculo geminae, collaterales, ex apice axeos centrales compresso-tetragoni pendulae, micropyle infera, quarum gemmularum unica tantum

foecundatur et ad semen erectum perficitur, dum reliquae tabescunt et in spermophoro residuae cum eo perexiguo in pericarpio maturo ad latus vel ad basin remotae inveniuntur. STYLUS, uti adest, inclusus, post anthesin paullo elongandus; STIGMATA duo, brevia, per anthesin sibimet applicata deinceps divergentia. FRUCTUS oblique ovatus, compressus, styli rudimento apiculatus, basi rotundata calyce et bracteis emarcidis suffultus; pericarpium coriaceum, intus laevissimum, embryon nudum arcte obtegens. EMBRYON maximum, coriaceo-carnosum, viride, erectum, albumine et denique testa omnino destitutum; COTYLEDONES latissimae, reniformi-cordatae, crassissimae, laeves, conduplicatae, subinaequales; ROSTELLUM longum et crassum, lanugine longa et molli densissime barbatum, oblique inter cotyledones descendens, apice nuda papillosum; CAULICULUS primum nullus, sed mox, semine intra pericarpium germinante, elongatus, cylindricus, attenuatus, laevis; PLUMULA diphylla.

ARBORES alluvium maritimum, inprimis ad ostia fluminum, inter tropicos totius orbis habitantes ibidemque cum Rhizophoreis *et* Aegicereis *silvas densissimas sempervirentes constituentes. RADICES longe lateque repentes, ubicunque pullulantes. RAMI oppositi, patentes, teretes, laeves vel aciebus subobsoletis a petioli marginibus decurrentibus notati; juveniles indumento raro vestiti; adulti saepe glabrati. FOLIA opposita, margine interpetiolari conjuncta, coriacea, integerrima, margine deflexo vel subrevoluto, facie prima aetate pulverulenta, deinceps citius v. serius glabrata saepeque nitida, epidermide stomatiis immersis conspersa, dorso epidermide stomatiis crebris impositis sed absconditis sub indumento densissimo raso candicante e cellulis confertissimis subconoideis confecto, in foliis adultis saepius abolescente paginamque glabratam relinquente. RETE vasculosum utrinque magis minusve prominens, costa media valida primum calvescente, nervis lateralibus oblique in marginem ascendentibus et juxta eum arcu convexo confluentibus, venis tenuioribus in areolas grossas hisce venis interjectas connexis. PEDUNCULI angulati, petiolo haud multo longiores, in superioribus axillis singuli, ad apices ramulorum autem terni, scilicet duo axillares et tertius terminalis isque interdum triceps. BRACTEA et BRACTEOLAE consimiles, calyce quarta tertiave breviores et cum eo dorsoque corollae sericeae, haud raro omnino detersae, margine scabrioso villoso-ciliato. COROLLA parva, subcoriacea, aestivatione imbricativa. — Species non solum e foliorum, sed etiam magisque e florum conditione caute discernendae.*

OBSERVAT. *Avicenniae,* optime monente cl. Brown (Gen. Remarcs 567., Verm. bot. Schr. edit. N. ab E. I. p. 81.), sane *Verbenaceis,* nec vero *Myoporaceis* (R. Br. Prodr. l. c.), sunt adnumerandae. Differunt enim ab hisce semine perfecto fere omnino exalbuminoso rostelloque basi pericarpii adverso. Habitu et indumento raso proxime accedunt ad *Viticeas,* quarum typum etiam inflorescentia sectantur. Quae *Avicenniarum* inflorescentia typum prae se fert paniculae cymosae, cymis ad unum florem eumque sessilem reductis, bracteolis sterilibus. Si quidem pedunculus flore terminatus nasceretur in axilla bracteae, si porro bracteolae pedicellos florigeros emitterent: exinde cyma evaderet omnino ad modum *Viticum* condita. — Embryon, in *A. officinali* nobis obvium, rite id invenimus, quod a cl. Wallich l. c., annuente ill. R. Brown, est descriptum. Intra pericarpium germinans jam a Linnaeo laudatur. Mirabile sane omni integumento seminali denudatum in pericarpio jacere, dum inconspicua rudimenta gemmularum tabescentium et spermophori in fundo cavitatis latitant. Quae rei conditio novissimis observationibus Griffithii (loc. laud.) explicatur. Saccus embryi nempe gemmula foecundata in axe nuclei utrinque accrescit et protenus ex antico ejusdem latere emergit: qua parte exserta potissimum evoluta demum albumine instruitur. Tum in anteriore latere albuminis foveola efformatur extremitati cotyledonari embryi respondens simulque saccus embryi retrorsum telae placentari immergitur ibidemque quasi ramificatur. Embryon denique ex illa foveola progignitur, eoque modo, ut semine maturo sola radicula albumine inclusa, cotyledones vero prorsus nudae appareant.

SECTIO I. *Stylus manifestus.* DONATIA. Spec. 1.

SECTIO II. *Stylus subnullus.* UPATA. Spec. 2.

SECTIO I. DONATIA.

Stylus manifestus, corolla delapsa e calyce exsertus. — Corollae limbus utrinque tomentosus. — *Donatia Loefl. l. c.*

1. AVICENNIA NITIDA JACQ.: foliis lanceolatis v. oblongo-lanceolatis, utrinque acuminatis, apice acuto, supra lucidis, subtus candicantibus demumque vero saepe glabratis nitidisque; corollae lobis antice reflexis rotundatis in unguem latum linearem levissime coarctatis, subtus sericeis, supra velutino-tomentosis; staminibus exsertis, lobum corollae posticum aequantibus; stylo stamina subaequante. *Schauer in DC. Prodr. XI. p. 699. n. 1.*

Avicennia nitida Jacq. Amer. p. 177. t. 112. f. 1. Cham. in Linnaea VII. p. 370. Mart. Mat. med. Bras. p. 49.

Avicennia tomentosa Meyer Esseq. p. 221. (excl. syn.)

Avicennia Meyeri Miquel. Symb. ad Fl. Lucin. Linnaea XVIII. p. 262.

Guapira Aubl. guian. I. p. 309. t. 112.? et ideo

Gynastrum Neck. Elem. n. 371.?

Collect. exsicc.: Wydler herb. S. Thom. n. 14. Salzmann pl. Bahiens. n. 431.

Avicennia tomentosa Weigelt pl. Surinam.

Species cum foliorum figura et colore, tum etiam floris indole insignis. FOLIA lanceolata, 3 — 6 poll. longa, modo angusta 8 — 10 lin. lata, modo magis oblonga usque ad sesquipollicem lata, semper utrinque acuminata jam acutissima jam acuta, in petiolum modo longiorem modo breviorem abeuntia, supra lucida (siccando nigrescentia), subtus discoloria indumento jam densiore candicante jam tenuiore minus conspicuo, in foliis junioribus tamen semper praesente, in foliis adultis autem citius serius abolescente paginamque glaberrimam nitidam relinquente (quod potissimum in omnibus speciminibus Brasiliensibus, neque tamen non in compluribus Antillanis observabamus). RETE foliorum in utraque pagina, subtus vero magis, prominet; costa valida. CAPITULA globosa, post anthesin paullo relaxata ideoque magis spicata. BRACTEOLAE breviter carinatae et calycis phylla obtusa margine angusto scarioso villoso-ciliata, in disco sericeo-incana. COROLLA „alba“, quam reliquarum major; lobi ex ungue lato aequilato antice paullo in acumen rotundum vel subquadrato-rotundatum dilatati, 2 lin. longi, posticus brevior latior retusus, omnes tomento subtus sericeo supra vero tonso subpulveraceo canescentes; tubus cum basi loborum glaber. STAMINA fere aequalia, FILAMENTIS satis exsertis marginem lobi corollae

postici fere attingentes. GERMEN conoideum in stylum attenuatum et cum eo sericeum; STYLUS sub anthesi filamenta fere adaequans, deinde longe e calyce exsertus; STIGMATA glabra. — Cortex hujus et *Av. tomentosae* in Brasilia vel uti cortex Quercus nostratis adstringens in medicina et in opere coriario adhibetur, testibus ill. Princ. Maximiliano Vidensi (Reise p. 206.) et Mart. (l. c. et Reise II. p. 705.).

Habitat in aestuariis et litoribus limosis Americae tropicae; in Brasilia pluribus locis: Sellow, Mart.; prope Bahiam: Salzmann; in Guianae insula Caienna: herb. DC.; ad ostia fl. Surinam: Weigelt, Kegel; et Demerari: Parker; in India occidentali: in Cuba prope Havanam: de la Ossa; in insulis S. Thomae: Wydler, Guadeloupe: Bertero, Lherminier; et Martinique: Jacq. Nomen vulgare Brasil. Mangue amarello *vel* branco: *Mart. l. c.* ♄

Hujus sectionis adhuc est:

AVICENNIA AFRICANA P. BEAUV.: foliis lanceolatis, oblongis ellipticisve, obtusis, in petiolum coarctatis, supra glabris laete virentibus demumque nitidis, subtus glaucis; corollae lobis reflexis, quadratis, obtusangulis, exunguiculatis, subtus sericeis, supra glanduloso-velutinis; antheris e faucibus exsertis; stylo stamina aequante. *Schauer in DC. Prodr. XI. p. 699. n. 2.*

Avicennia africana Beauv. Fl. d'Oware et de Benin I. p. 79. t. 47. (staminibus perperam corollae lobis oppositis.)

RAMULI subtilissime velutini. FOLIA jam angusta 3—4 poll. longa et 9 lin. lata, jam latiora, tandem elliptico-oblonga vel sane elliptica 3—4 poll. longa et 15 lin. lata, in nostris speciminibus semper obtusa, reti omnino ad modum *Av. nitidae* contexto itemque prominente, pagina superiore glaberrima quasi acupunctata primum leviter glaucescente demumque laevigata nitidaque, inferiore indumento alphitoideo denso glaucescente obducta. CAPITULA sub anthesi globosa, densa. BRACTEOLAE leviter carinatae et calycis phylla ovata, illae acutae, haec obtusa, utraque margine scarioso ciliato, in disco sericeo-canescenti. COROLLA tubo calycem aequante; limbi lobi aequilati, truncati, 2 lin. longi, vix sesquilineam lati; posticus brevior paulloque latior, emarginatus; omnes in tergo sericeo-tomentosi, in facie pube brevi glandulis commixta velutini; tubus cum staminibus glaber. GERMEN conoideum, sensim in stylum tubo corollae aequalem attenuatum et cum eo, excepto apice stigmatifero glabro, dense sericeum. — Proxima *Av. nitidae*, diversa tamen: foliis obtusis, supra minus nitidis (neque siccitate nigrescentibus), subtus neque niveis neque (quantum equidem cognovi) calvescentibus. Quoad floris fabricam cum illa fere convenit.

Crescit inter Tropicos Africae maritimae occidentalis: in regnis Oware et Benin: Beauv.; in Guinea: Thonning; in Senegambia, Decembri florens: Perrottet. ♄

SECTIO. II. UPATA.

Stylus subnullus; stigmata in vertice germinis subsessilia. — Corollae limbus supra glaber. — *Upata Adans. l. c. Oepata Rheede l. c.*

2. AVICENNIA TOMENTOSA JACQ.: foliis obovato-ellipticis, obtusissimis, in petiolum attenuatis, supra demum subnitidis, subtus candicantibus (aetate interdum glabrescentibus); spicis brevibus, basi plerumque interruptis; corollae lobis patentissimis, subquadrato-linearibus, truncatis, postico breviori latiori retuso, omnibus subtus sericeis, supra glabris; germine incluso, conoideo, sericeo; stigmatibus subsessilibus. *Schauer l. c. p. 699. n. 3.*

Avicennia tomentosa Jacq. Amer. p. 178. t. 112. f. 2. H. B. Kth. Nov. Gen. II. p. 283. (excl. syn.)

Avicennia elliptica Thunb. Pl. Brasil. Dec. III. p. 37. n. 39.

ARBOR ex Riedelio 20—25-pedalis, radicibus repentibus undique turiones emittentibus. RAMULI teretes, ad nodos incrassati, aciebus duabus a foliorum basi utrinque decurrentibus leviter notati, mox glabrati. FOLIA in larga copia speciminum modo latiora modo angustiora, tamen semper elliptico-obovata, 3 poll. circiter longa, 15—18 lin. lata, apice vel rotundato vel obtuso rarius angulo obtusissimo acuto, basi in petiolum brevem subcuneato-attenuata, margine deflexo, facie demum glabrata neque tamen admodum nitida, dorso solito indumento generis aetate tamen aboriente induto, quod et in hac specie praesertim in Brasiliensibus accidisse perspicuum est; rete similem ad modum ac in *Av. nitida* contextum, at minus validum et subtus inprimis prominens. Siccando quodammodo decoloratur, neque vero nigrescit. FLORES oppositi, 6—8 in spicam collecti, inferiori pari a reliquis confertis plerumque satis remoto. BRACTEOLAE ovatae, naviculares, acutiusculae, conspicue carinatae, margine scariosae, triente quam calyx breviores et cum ejus phyllis ovato-oblongis in toto dorso sericeo-tomentosae. CALYX 2 lin. longus, tubum corollae et germen adaequans. COROLLA „alba"; laciniae aequilatae v. antice paullo dilatatae, truncatae angulis obtusis, longitudine sesquilineae, latitudine lineae, anticae 3 patentissimae aut reflexae, postica patente. STAMINA filamentis brevibus ad fauces inserta. GERMEN post corollae lapsum calyce arcte obvelatum et omnino absconditum, stigmatibus sessilibus brevissimis exsertis.

Habitat in Americae tropicae litoribus paludosis: in Brasilia: prope Rio de Janeiro, Octobri: Riedel, Mart., Gaudichaud (herb. DC.); ad Sapativa et Taguay, Februario: Pohl, Schott; in prov. Bahiensi pr. Ilheos: M., Riedel; et pr. Soteropolin: Salzmann (n. 430.), Blanchet (n. 1427.). In Mexico ad ripas fl. Alvaradi: Moçino; in Florida: Nuttall; in insulis Caribaeis: Jacq.; ad litora maris Cumanensis: H. et B.; prope Guayaquil Quitensium: H. et B., Gaudichaud (herb. DC.); in insula Guadeloupe pr. Pointe à Pitre, Junio: Perrottet (herb. DC.). Nomen vulgare in Brasilia „Mangue siriba": *Pohl.* ♄

Cum hac specie hucusque confusa est *Av. officinalis*, gerontogea, cujus rei ergo descriptionem, synonyma et loca heic subjungere non ab re videbatur.

AVICENNIA OFFICINALIS LINN.: foliis oblongo-lanceolatis, subellipticis obovatisve, acuminatis acutis obtusisve, in petiolum attenuatis, supra demum lucidis, subtus niveis; capitulis globosis, densis; corollae lobis e calyce semiexsertis, subaequalibus, erecto-patulis, apice recurvis, ovatis, acutis obtusis emarginatisve, subtus sericeis, supra nitidis; germine incluso, obovato, ima basi glabro, apice villoso; stigmatibus subsessilibus. *Schauer l. c. p. 700. n. 4.*

Avicennia officinalis Linn. Sp. pl. ed. I. p. 110. (ex loco).

Avicennia resinifera Forst. Pl. esc. p. 72. Prodr. n. 246. A Richard Bot. Astrol. p. 195. Decaisne herb. Timor. p. 74.

Avicennia tomentosa R. Br. Prodr. p. 518. Miguel in Lehm. p. Preiss.! I. p. 353. Roxb. Fl. Ind. III. p. 88. Wallich List. n. 1742. Blume Bydr. 821. Walper in N. Act. Nat. Cur. XIX. suppl. I. p. 381.

Avicennia alba Blume Bydr. 821.

Sceura Forsk. Aegypt. 37. — Arabice „Schora" ex Bové et Schimp.

Halodendron Pet. Thouars Gen. nov. mad. n. 26. ideoque Halodendron Thouarsii R. et Schult. Syst. III. p. 34.

Icones: Oepata Rheede Hort. Malab. IV. p. 59. t. 45. — Mangium album Rumph. Amb. III. p. 115. t. 76. — Rach Bruce Abyss. V. p. 44. cum tabula bona (ex R. Br. l. c.) — Avicennia tomentosa Wall. Pl. Asiat. rar. p. 44. t. 271.

Collect. exs.: Av. tomentosa Sieber Fl. Nov. Holl. n. 268. Preiss. Pl. Nov. Holl. n. 1298. Drège e portu Natal. W. Schimp. Unio itin. 1837. n. 736. — Av. alba Bl. Bové 1834. n. 229. Krauss. Pl. cap. n. 241.

RAMULI prima aetate eodem indumento quo foliorum dorsum niveo obducti, adolescentes vero magis magisve glabrescentes demumque saepe omnino glabrati et nitidi. FOLIA figura non minus variabilia ac in

reliquis, in uno eodemque specimine inconstantia, attamen in aliis speciminibus magis lanceolata, in aliis magis oblonga v. elliptica, in aliis ferme obovato-elliptica, modo acuta, modo acuminata, modo obtusa immoque apice rotundata, basi in petiolum breviorem v. longiorem attenuata, margine reflexa; juvenca supra praesertim basi leviter pulverulenta, cito calvescentia, adulta supra nitida vel lucida, siccando plerumque nigrescentia; rete in siccis satis perceptibile, at venis tenuibus. Capitula plerumque globosa compacta, rarius subspicata. Bracteolae ovatae, acutae, cum phyllis calycis obtusis margine scariosae et villosae, in dorso vel toto vel medio magis sericeo-tomentosae, interdum magis glabratae et punctis resinosis conspersae. Corolla coriacea, firma; lobi fere aequales, haud omnino e calyce exserti ideoque erecto-patuli, apice saepius recurvo, figura ovata insignes, apice vero modo acuto modo obtuso modo emarginato variantes, extus eadem pube ac calyx induti; tubus glaber. Stamina filamentis brevissimis ad fauces corollae inserta easque subpraecludentia. Germen basin staminum adaequans, inter basin et stigmata brevia glabra villosum; grossulum e calyce progrediens conoideum, sericeum, stigmatibus subsessilibus glabris terminatum. Fructus ovato-compressus, pollicem circiter longus; pericarpio coriaceo oblique apiculato, indumento alphitoideo raso candicante. Embryon exacte sese habet ut a Wallichio l. s. c. describitur.

Habitat in orbe antiquo et in Australasia: in litoribus Indiae ad Amherst, Moalmain et Scondurbun Gangetorum: Wallich; in Coromandelia: Roxb.; in Zeylona: Linn. fl. Zeyl.; et exinde orientem versus in Archipelago indico: in Java: Blume, Junghuhn; Luzonia: Perrottet; Timor: Decaisne; in Chinae australis promont. Syng-moon: Meyen; in Nova-Hollandia circa Port-Jackson et in ora meridionali: Labillard, R. Br., Sieber, d'Urville, Gaudich.; in ora austro-occidentali, ad portum Leschenault: Preiss (Pl. N. H. exs. n. 1898.); in Nova-Seelandia: Mérat; ex exped. Astrolabii: Hb. DC.; occidentem versus in litoribus maris rubri: Bové; ad meridiem a Cosseir, ubi silvas viridissimas conficit et ad usus domesticos comburitur: Acerbi, in herb. DC.; in Arabia petraea prope Esmain, Augusto M. fl.: W. Schimper; tum etiam in litoribus orientalibus Africae tropicae usque ad Portum Natal: Drège, Krauss (Witte Mengerhout colonorum); nec non in Madagascar insula ad ripas fluvii Maru-Voai et ad Sinum S. Augusti: Bojer in herb. DC. ♄

PLANTAE EX ORDINE EXCLUSAE.

ZAPANIA ECHINUS Nees et Mart. = *Lippia Echinus Sprgl.* pertinet ad *Labiatas Hyptideas (Rhaphiodon Echinus Schauer.* Cfr. Walp. Repert. III. 524. = *Hyptis Sideritis Benth.*

PERAMA Aubl. genus a Jussieuo et Kunthio *Verbenaceis* inscriptum, pertinet ad *Rubiaceas Spermacoceas*, quibus recte inseruit Endlicherus (Gen. pl. n. 3128.)

CALLICARPA VELUTINA Presl. (Botan. Bemerk. p. 89.), planta mihi quoque inter *Verbenaceas* Musei Caes. Vindob. obvia, pertinet ad *Urticeas*. Genus vero fructu deficiente determinare non ausim.

ADDENDA ET CORRIGENDA.

Pag. 180 lin. ultima adde: *Privae bahiensis* iconem vide Tab. L.
Pag. 257 lin. 12 pro tab. XLIV. lege Tab. XLII.

ICONES VERBENACEARUM EXPLICATAE.

Tab. XXXII.	fig. I. Monochilus gloxinifolius, pag. 172.
(bis)	fig. II. Casselia Mansoi, p. 175.
Tab. XXXIII.	Bouchea laetevirens, p. 196.
Tab. XXXIV.	Stachytarpha sanguinea, p. 204.
Tab. XXXV.	Stachytarpha speciosa, p. 210.
Tab. XXXVI.	Lippia lycioides, p. 222.
Tab. XXXVII.	fig. I. Lippia stachyoides, p. 230.
	fig. II. Lippia hirta, p. 231.
	fig. III. Lippia Chamissonis, p. 232.
Tab. XXXVIII.	fig. I. Lippia betulaefolia, p. 237.
	fig. II. Lippia microcephala, p. 240.
Tab. XXXIX.	fig. sinistra: Lippia rotundifolia, p. 245.
	fig. dextra: Lippia lasiocalycina, p. 247.
Tab. XL.	Lippia rhodocnemis, p. 249.
Tab. XLI.	Lippia hederaefolia, p. 250.
Tab. XLII.	Lantana mixta, p. 257.
Tab. XLIII.	Lantana brasiliensis, p. 253.
Tab. XLIV.	fig. I. Lantana lilacina, p. 261.
	fig. II. Lantana undulata, p. 263.
Tab. XLV.	fig. I. Petrea Blanchetiana, p. 273.
	fig. II. Petrea subserrata, p. 275.
Tab. XLVI.	fig. I. Petrea Martiana, p. 276.
	fig. II. Petrea insignis, p. 276.
Tab. XLVII.	Aegiphila cuspidata, p. 287.
	fig. I. Stirps mascula.
	fig. II. Stirps foeminea, forma grandiflora.
	fig. III. Stirps foeminea, forma parviflora.
Tab. XLVIII.	Amasonia lasiocaulos, p. 293.
Tab. XLIX.	Vitex triflora, p. 301.
Tab. L.	Priva bahiensis, p. 180.

Siglae, quibus singulas iconum partes intelligi volumus.

Signum crucis (†) numero adjectum figuram aucta magnitudine exhibitam esse significat. Littera *a* figura adposita partem antice spectari, *p* postice (inde ab axe), *l* a latere eandem videri, *d* desuper, *b* a basi indicat. Sectio verticalis signo ||, horizontalis = notatur.

r. Ramulus inflorescentiae, vel pars ejus.
*r**. Pars spicae demtis bracteis.
1. Folium e parte caulis inferiore.
2. Bractea.
3. Bracteola.
5. Alabastrum.
6. Flos.
7. Calyx.
7*. Calycis laciniae aut sepala.
7 (—8). Calyx post corollae lapsum.
7,18. Calyx fructifer.
8. Corolla.
8,5. Corolla stadio alabastri.
12. Stamina, aut stamen singulum aut staminis pars superior.
12*. Filamenta corollae inserta.
12 (—13). Anthera effoeta
13. Pollen.
15. Pistillum.
15,5. Pistillum ex alabastro.
16. Stigma.
18. Fructus.
19. Valvula vel coccus vel pyrena fructus.
20. Semen.
21. Embryo.

Icones Verbenacearum a cl. Georgio Bill, Med. Dr. Vindobonensi, nunc Professore Graecensi, delineatae sunt.

INDEX VOLUMINIS IX.

QUO TRACTANTUR

ACANTHACEAE ET VERBENACEAE.

Abena Neck. 197.
ACANTHACEAE Endl. 5.
ACANTHI Juss. 5.
Adhatoda Nees 147.
„ Bahiensis Nees 148.
„ congrua Nees 147.
„ cydoniaefolia Nees 148.
„ flexuosa Nees 148.
„ holosericea Nees 148.
Aegiphila Jacq. 277.
„ arborescens Vahl 281.
„ *brachiata* Vell. 284.
„ casseliaeformis Schauer 285.
„ *cestrifolia* Gardn. 285.
„ *cornifolia* Kth. 287.
„ cuspidata Mart. 287.
„ *elata* Cham. 287.
„ elata Sw. 287.
„ filipes Mart. 286.
„ Fluminensis Vell. 283.
„ graveolens Mart. et Schauer 284.
„ *hirta* Casar. 285.
„ *lanuginosa* Gardn. 289.
„ Lhotzkyana Cham. 279.
„ Luschnathi Schauer 285.
„ Martinicensis Linn. 286.
„ mediterranea Vell. 285.
„ Mutisii H.B.K. 288.
„ obducta Vell. 289.
„ *oleifera* Casar. 283.
„ *racemosa* Vell. 287.
„ Riedeliana Schauer 282.
„ salutaris H.B.K. 289.
„ Sellowiana Cham. 281.
„ *serrata* Vell. 284.
„ splendens Schauer 280.
Aegiphila tomentosa Cham. 280.
„ triantha Schauer 283.
„ *verticillata* Vell. 280.
„ *vitelliniflora* Klotzsch. 287.
Aetheilema Haenkei Nees 72.
Alfavaca da Cobra Bras. 51.
Aloysia Ortega 219. 221.
„ *attenuata* Walp. 243.
„ *chamaedryfolia* Cham. 222.
„ *citriodora* Ortega 221.
„ *floribunda* Martens et Gal. 222.
„ *lycioides* Cham. 222.
„ *polygalaefolia* Cham. 221.
„ *urticoides* Cham. 223.
„ *virgata* Juss. 223.
Amasonia Linn. fil. 291.
„ angustifolia Mart. et Schauer 294.
„ *arborea* H.B.K. 292.
„ hirta Benth. 293.
„ lasiocaulos Mart. et Schauer 293.
„ punicea Vahl 292.
„ velutina Schauer 292.
Amphiscopia Nees 129.
„ Beyrichii Nees 130.
„ ciliata Moric. 130.
„ cuneifolia Nees 130.
„ Martiana Nees 130.
„ polystachya Nees 131.
Ancylogyne Nees 63.
„ macrocnemis Nees 64.
„ munita Nees 64.
Aphelandra R. Br. 88.
„ Chamissoniana Nees 90.
„ macrostachya Nees 88.
„ marginata Nees et Mart. 91.
„ nemoralis Mart. 90.
Aphelandra *nitida* Nees et Mart. 80.
„ nuda Nees 89.
„ sciophila Mart. 91.
„ squarrosa Nees 89.
„ stephanophysa Nees 90.
APHELANDREAE Endl. 73.
Aphragma Nees 44.
Arrhostoxylon Nees 57.
„ acutangulum Nees 58.
„ affine Nees 59.
„ album Nees 60.
„ amplexicaule Nees 59.
„ coccineum Nees 63.
„ costatum Nees 61.
„ curviflorum Nees 62.
„ formosum Nees 62.
„ fulgidum Nees 59.
„ glabrum Nees 58.
„ laxum Nees 57.
„ longiflorum Nees 62.
„ microphyllum Nees 61.
„ nitidum Nees 59.
„ repens Nees 60.
„ roseum Nees 61.
„ silvaccola Nees 60.
„ splendidulum Nees 60.
„ subsessile Nees 58.
Athlianthus Endl. 115.
Avicennia Linn. 301.
„ africana P. Beauv. 305.
„ *alba* Blume 306
„ *elliptica* Thunb. 305.
„ *Meyeri* Miq. 304.
„ nitida Jacq. 304.
„ officinalis Linn. 306.
„ *resinifera* Forst. 306.

Avicennia *tomentosa* R. Br. 306.
„ tomentosa Jacq. 305.
„ *tomentosa* Meyer 304.
„ *tomentosa* Wall. 306.
AVICENNIEAE Linn. 301.
Barleria coccinea Linn. 63.
BARLERIEAE Endl. 65.
Beloperone Nees 135.
„ Amherstiae Nees 139.
„ atropurpurea Nees 138.
„ auriculata Nees 138.
„ bullata Nees 141.
„ diclipteroides Nees 136.
„ fragilis Mart. 140.
„ glomerata Nees 137.
„ hirsuta Nees 143.
„ involucrata Nees et Mart. 143.
„ lanceolata Mart. 141.
„ longepetiolata Nees 137.
„ *Meyeniana* Nees 121.
„ microstachya Nees 137.
„ mollis Nees 142.
„ monticola Nees 142.
„ nodicaulis Nees 140.
„ *oblongata* Nees 140.
„ plumbaginifolia Nees 139.
„ Selloviana Nees 136.
„ spathulata Nees et Mart. 136.
„ trifoliata Nees 141.
Besleria arborea Fl. Flum. 300.
Billardiera Mönch 180. 193.
Blairia Gaertn. 177. 232.
„ *nodiflora* Gaertn. 238.
Bouchea Cham. 195.
„ agrestis Schauer et Mart. 197.
„ laetevirens Schauer 196.
„ Pseudogervâo Cham. 195.
Caldenbachia Pohl 73.
„ *elegans* Pohl 75.
Callicarpa cordifolia R. P. 288.
„ *discolor* Willd. 282.
„ *globiflora* R. P. 282.
„ *integrifolia* Jacq. 282.
„ *velutina* Presl 308.
Calophanes Don 25. 27.
„ amoenus Nees 27.
„ crinitus Nees 26.
„ hygrophiloides Nees 26.
„ lavandulaceus Nees 27.
„ Maranhonis Nees 25.
„ Pulegium Nees 25.
„ Serpyllum Nees 26.
Camará d' Espinho Bras. 256.
Camara-Jubá Piso 256.
„ *trifolia* Plum. 264.
Casarettoa Walp. 294.
„ *diversifolia* Walp. 302.
„ *mollissima* Walp. 300.
Casselia Nees et Mart. 173.
„ chamaedryfolia Cham. 175.
„ integrifolia Nees et Mart. 173.
Casselia Mansoi Schauer 175.
„ serrata Nees et Mart. 174.
„ veronicaefolia Cham. 175.
CASSELIEAE 173.
Cha de frade Bras. 234.
„ de pedestre Bras. 234.
Chaetothylax Nees 153.
„ Tocantinus Nees 153.
Chamaeranthemum Nees 154.
„ Beyrichii Nees 155.
„ Gaudichaudii Nees 155.
Citharexylon Linn. 265.
„ barbinerve Cham. 267.
„ cinereum Linn. 267.
„ *cinereum* Spreng. 269.
„ myrianthum Cham. 269.
„ Poeppigii Walp. 269.
„ *scabrum* Willd. 269.
„ solanaceum Cham. 268.
„ *teres* Jacq. 268.
Clistax Mart. 13.
„ Brasiliensis Mart. 14.
„ speciosus Nees 14.
Corythacanthus Nees 13.
Cryphiacanthus Nees 48.
„ acaulis Nees 49.
„ lacteus Nees 49 in nota.
„ udus Nees 49.
Cryptocalyx Benth. 219. 232.
„ *nepetaefolia* Benth. 237.
Cymburus Salisb. 197.
„ *urticifolius* Salisb. 200.
Cyrtacanthus cordifolius Mart. 51.
„ *corymbosus* Mart. 51.
Cyrtanthera Nees 99.
„ Chamissoniana Nees 101.
„ magnifica Nees 100.
„ Pohliana Nees 101.
„ Selloviana Nees 101.
Dactylostegium Nees 162.
„ sparsiflorum Nees 163.
Dicliptera Juss. 160.
„ *brasiliensis* Nees et Mart. 129.
„ *furcifera* Nees 96.
„ *melancholica* Mart. 96.
„ mucronifolia Nees 161.
„ Pohliana Nees 162.
„ *recurvata* Spreng. 129.
„ sericea Nees 161.
„ *speciosa* Nees et Mart. 143.
„ squarrosa Nees 161.
„ *tetrandra* Nees et Mart. 96.
„ *Xipotensis* Roem. et Schult. 129.
DICLIPTEREAE Endl. 159.
Dipteracanthus Nees 27.
„ affinis Nees 30.
„ Bahiensis Nees 39.
„ Beyrichianus Nees 33.
„ Blanchetianus Moric. 39.
„ brachysiphon Nees 34.
„ brevicaulis Nees 35.
Dipteracantus calvescens Nees 32.
„ calycosus Nees 28.
„ canus Nees 38.
„ capreaefolius Nees 42.
„ Chamaedrys Nees 31.
„ confinis Nees 31.
„ dissitifolius Nees 33.
„ furcatus Nees 35.
„ Gardneri Nees 28.
„ geminiflorus Nees 40.
„ glanduloso-punctatus Nees 34.
„ Helianthemum Nees 36.
„ humilis Nees 39.
„ hypericoides Nees 39.
„ inaequifolius Nees 43.
„ incomtus Nees 44.
„ lamiiformis Nees 43.
„ macranthus Nees 37.
„ menthoides Nees 44.
„ multifolius Nees 33.
„ Neesianus Mart. 37.
„ Neowedia Nees 30.
„ nitens Nees 41.
„ Pohlii Nees 43.
„ porrigens Nees 41.
„ Puri Nees 35.
„ rubiaeformis Nees 32.
„ Schauerianus Nees 29.
„ Schottianus Nees 32.
„ sessilifolius Nees 28.
„ subringens Nees 31.
„ tomentosus Nees 38.
„ tuberosus Nees 42.
„ vinciformis Nees 36.
„ Vindex Nees 42.
„ viscidulus Nees 45.
„ viscosissimus Nees 34.
Dipterocalyx Cham. 219. 229.
„ *glabrescens* Cham. 231.
„ *hirtus* Cham. 231.
Dizygandra Meissn. 27.
Donatia Loefl. 301. 304.
Drejera Nees 112.
„ ramosa Nees 112.
Duglassia Houst. 290.
Duranta Linn. 270.
„ *Ellisii* Jacq. 271.
„ *Fischeri* Mart. 174.
„ Plumieri Jacq. 271.
„ *veneta* Cham. 271.
DURANTEAE 265.
Ebermaiera Nees 15.
„ Anigozanthus Nees 16.
„ elegans Nees 17.
„ fastigiata Nees 20.
„ hirsuta Nees 18.
„ Mandioccana Nees 16.
„ Minarum Nees 17.
„ repens Nees 20.
„ Riedeliana Nees 18.
„ stolonifera Nees 19.

EBERMAIERA Vauthieriana Nees 15.
„ veronicifolia Nees 18.
Ehretia Montevidensis Spreng. 267.
ELYTRARIA Vahl 13.
„ *imbricata* Pers. 13.
„ tridentata Vahl 13.
ERANTHEMEAE Endl. 151.
ERANTHEMUM R. Br. 155.
„ detruncatum Nees et Mart. 156.
„ exaequatum Nees 158.
„ heterophyllum Nees 158.
„ leptostachyum Nees 157.
„ macrophyllum Nees 157.
„ modestum Nees et Mart. 157.
„ Riedelianum Nees 156.
„ sessile Nees 156.
„ verbenaceum Nees et Mart. 156.
Erinus laciniatus Linn. 194.
„ *Peruvianus* Linn. 182.
EURYCHANES Nees 52.
„ verbasciformis Nees 53.
EUVERBENEAE 177.
Flor de S. Miguel Bras. 276.
GEISSOMERIA Lindl. 79.
„ bracteosa Nees 83.
„ cestrifolia Nees 80.
„ cincinnata Nees 81.
„ distans Nees 83.
„ longiflora Lindl. 81.
„ macrophylla Nees 80.
„ nitida Nees et Mart. 80.
„ pubescens Nees 82.
„ Schottiana Nees 82.
GENDARUSSEAE Endl. 93.
Gerardia tuberosa Linn. 49.
Gervâo de folha grande Bras. 196.
GHINIA Schreb. 176.
„ *mutica* Sw. 177.
Girimato Bras. 296.
GLANDULARIA J. F. Gmel. 180.
GUAPIRA Aubl. 304.
GYNASTRUM Neck. 304.
HALODENDRON Pet. Thouars. 306.
„ *Thouarsii* R. S. 306.
HARPOCHILUS Nees 146.
„ Neesianus Mart. 146.
„ phaeocarpus Nees 147.
Harrachia macrothyrsus Mart. 85.
„ *montana* Mart. 87.
„ *repanda* Mart. 86.
HEINZELIA Nees 153.
„ lythroides Nees 154.
„ ovalis Nees 154.
HEMITOME Nees 88.
„ *ignea* Nees 78.
HERPETACANTHUS Nees 93.
„ longiflorus Moric. 95.
„ Macahensis Nees 95.
„ macrophyllus Nees 95.
„ melancholicus Nees et Mart. 96.
„ rubiginosus Nees 94.
HERPETACANTHUS Schultzii Nees 96.
HOMOTROPIUM Nees 47.
„ erythrorhizum Nees 48.
HYGROPHILA R. Br. 19.
„ *Brasiliensis* Spreng. 96.
„ conferta Nees 21.
„ costata Nees 22.
„ glandulifera Nees 22.
„ helodes Nees 23.
„ hirsuta Nees 24.
„ latifolia Nees 24.
„ longifolia Nees 21.
„ oblongifolia Nees 21.
„ Schottiana Nees 22.
HYGROPHILEAE Endl. 19.
ISCHNIA DC. 176.
JACOBINIA Nees 113.
„ lepida Moric. 113.
Jerbaô Bras. 200.
Justicia Anagallis Mart. 119.
„ *antirrhina* Nees et Mart. 151.
„ *barlerioides* Schott 97.
„ *Brasiliana* Roth 139.
„ *calycotricha* Linn. 103.
„ *calytricha* Hook. 103.
„ *Caracasana* Jacq. 127.
„ *Carthaginensis* Nees et Mart. 132.
„ *comata* Nees et Mart. 151.
„ *cuneiformis* Nees et Mart. 130.
„ *flavicoma* Lindl. 103.
„ *genuflexa* Nees et Mart. 121.
„ *gonyostachya* Nees et Mart. 106.
„ *humiriflora* Nees et Mart. 102.
„ *imbricata* Vahl. 13.
„ *leucophloea* Nees 129.
„ *longepetiolata* Schott. 137.
„ *lutea* Pohl 104.
„ *macrophylla* Pohl 105.
„ *magnifica* Pohl 100.
„ *Marrubiastrum* Blanch. 22.
„ *Marrubiastrum* Hb. DC. 22.
„ *megaphylla* Pohl 14.
„ *membranacea* Rich. 121.
„ *nitida* Nees et Mart. 106.
„ *oblongata* Link et Otto 140.
„ *pectoralis* Jacq. 128.
„ *plumbaginifolia* Jacq. 139.
„ *polystachya* Lam. 131.
„ *prunellaefolia* Pohl 130.
„ *pusilla* Pohl 15.
„ *Schottii* Pohl 107.
„ *setibracteata* Pohl 129.
„ *spathulata* Nees et Mart. 136.
„ *sulfurea* Pohl 104.
„ *trifoliata* Roem. et Schult. 142.
„ *Vellosii* Roem. et Schult. 143.
KAEMPFERA Houst. 176.
LAGOCHILIUM Nees 85.
„ luteum Nees 87.
„ Maximilianeum Nees 85.
„ montanum Nees 87.
LAGOCHILIUM mucronatum Nees 86.
„ obtusum Nees 86.
„ repandum Nees 86.
LANTANA Linn. 251.
„ *aculeata* Auct. 257.
„ *aculeata* Fl. Flum. 256.
„ *aculeata* Linn. 256.
„ *annua* Linn. 264.
„ Brasiliensis Link 253.
„ Camara Linn. 255.
„ canescens H.B.K. 265.
„ *celtidifolia* H.B.K. 264.
„ chamaedryfolia Cham. 260.
„ *cinerea* Hort. 254.
„ Cujabensis Schauer 256.
„ *decumbens* Sello 261.
„ *furcata* Lindl. 262.
„ *glutinosa* Poepp. 257.
„ *lamiifolia* Otto et Dietr. 266.
„ *lavandulacea* Willd. 236.
„ lilacina Desf. 261.
„ *lippioides* Hook et Arn. 235.
„ lippioides Spreng. 266.
„ *Lockhardtii* D. Don 232.
„ lucida Schauer 260.
„ Lundiana Schauer 262.
„ macrophylla Schauer 253.
„ Maximiliani Schauer 252.
„ mixta Linn. 257.
„ *mollissima* Desf. 235.
„ *mutabilis* Lippold 257.
„ nivea Vent. 255.
„ *odorata* Weigelt 235.
„ *pilosa* H.B.K. 264.
„ Pohliana Schauer 259.
„ procurrens Schauer 254.
„ *Pseudo-Thea* St. Hil. 234.
„ Radula Sw. 263.
„ *recta* Cham. 262.
„ Riedeliana Schauer 258.
„ robusta Schauer 258.
„ *rugosa* Willd. 263.
„ Salzmanni Schauer 260.
„ *scabrida* Ait. 256.
„ Sellowiana Link et Otto 261.
„ *spicata* Vell. 254.
„ Spiraeastrum Mart. et Schauer 255.
„ tiliaefolia Cham. 257.
„ *trifolia* Cham. 264.
„ trifolia Linn. 264.
„ undulata Schrank 263.
„ viscosa Pohl 259.
LANTANEAE 251.
LEPIDAGATHIS Willd. 70.
„ Riedeliana Nees 71.
LEPTOCARPUS Willd. 176.
„ *chamaedryfolius* Willd. 177.
LEPTOSTACHYA Nees 149.
„ antirrhina Nees 150.
„ heterophylla Nees 150.
„ laxa Nees 151.

Leptostachya lucida Nees 149.
„ Martiana Nees 152.
„ parviflora Nees 151.
„ Poeppigiana Nees 150.
Limia Vand. 294.
Lippia Linn. 219.
„ acutidens Mart. et Schauer 246.
„ affinis Schauer 225.
„ alnifolia Mart. et Schauer 242.
„ angustifolia Cham. 242.
„ aristata Schauer 232.
„ *asperifolia* Poepp. 235.
„ asperifolia Rich. 236.
„ asperrima Cham. 233.
„ *attenuata* Mart. 243.
„ betulaefolia H.B.K. 237.
„ bicolor Mart. et Schauer 240.
„ canescens H.B.K. 237.
„ *Capensis* Spreng. 236.
„ chamaedryfolia Steud. 222.
„ Chamissonis D. Dietr. 232.
„ *citrata* Cham. 235.
„ citriodora H.B.K. 221.
„ corymbosa Cham. 245.
„ *cylindrica* Scheele 201.
„ *Echinus* Spreng. 308.
„ elegans Cham. 224.
„ elliptica Schauer 250.
„ Eupatorium Schauer 250.
„ filifolia Mart. et Schauer 239.
„ *filiformis* Schrad. 238.
„ florida Cham. 249.
„ Gardneriana Schauer 248.
„ geminata H.B.K. 235.
„ *glabrescens* Meissn. 231.
„ glandulosa Schauer 227.
„ gracilis Schauer 226.
„ grandiflora Mart. 247.
„ grata Schauer 226.
„ hederaefolia Mart. et Schauer 250.
„ herbacea Mart. 244.
„ hermannioides Cham. 241.
„ hieracifolia Cham. 242.
„ *hirta* Meissn. 231.
„ hirta Schauer 231.
„ intermedia Cham. 243.
„ jodophylla Schauer 241.
„ lacunosa Mart. et Schauer 246.
„ lasiocalycina Cham. 247.
„ lupulina Cham. 248.
„ lycioides Steud. 222.
„ *macrophylla* Cham. 253.
„ Martiana Schauer 229.
„ megapotamica Spreng. 252.
„ microcephala Cham. 240.
„ microphylla Cham. 228.
„ *Montevidensis* Spreng. 261.
„ nana Schauer 235.
„ nepetacea Schauer 229.
„ *nodiflora* Cham. 238.
„ nodiflora Rich. 238.
Lippia origanoides H.B.K. 224.
„ oxycnemis Schauer 244.
„ *pallescens* Benth. 266.
„ Pohliana Schauer 228.
„ polygalaefolia Steud. 221.
„ Pseudo-Thea Schauer 234.
„ pumila Cham. 234.
„ reptans H.B.K. 237.
„ rhodocnemis Mart. et Schauer 249.
„ Riedeliana Schauer 234.
„ rigida Schauer 227.
„ rotundifolia Cham. 245.
„ rubiginosa Schauer 223.
„ salviaefolia Cham. 225.
„ satureiaefolia Mart. et Schauer 239.
„ scabra Hochst. 236.
„ Schaueriana Mart. 246.
„ Schomburgkiana Schauer 227.
„ sericea Cham. 229.
„ sidoides Cham. 224.
„ stachyoides Cham. 230.
„ *strigulosa* Mart. et Gal. 237.
„ thymoides Mart. et Schauer 239.
„ *triplinervis* Gardn. 240.
„ turneraefolia Cham. 233.
„ uncinuligera Nees 238.
„ urticoides Steud. 222.
„ velutina Schauer 225.
„ vernonioides Cham. 243.
Lophostachys Pohl 65.
„ diandra Nees 70.
„ falcata Nees 67.
„ floribunda Pohl 67.
„ laxifolia Nees 68.
„ montana Mart. 68.
„ nemoralis Mart. 69.
„ patula Mart. 68.
„ semiovata Nees 69.
„ sessilifolia Pohl 67.
„ villosa Pohl 67.
Manabea Aubl. 277.
„ arborescens Aubl. 282.
Mangue amarello Bras. 305.
„ branco Bras. 305.
„ siriba Bras. 306.
Mangium album Rumph. 306.
Maria preta Bras. 301.
Melasanthus Pohl 197.
„ *glaucus* Pohl 213.
„ *integrifolius* Pohl 213.
„ *longespicatus* Pohl 209.
„ *rhomboidalis* Pohl 213.
„ *triphyllus* Pohl 213.
„ *villosus* Pohl 216.
Mendoncia albida Vell. 10.
„ *coccinea* Vell. 11.
Mendozia Vell. 9.
„ *aspera* Nees 11.
„ aspera Ruiz et Pav. 9.
„ *granulosa* Poepp. 11.
„ Hoffmannseggiana Nees 9.
Mendozia Meyeniana Nees 11.
„ multiflora Poepp. et Endl. 12.
„ pilosa Mart. 11.
„ puberula Mart. 10.
„ *pubescens* Hffmsegg. 9.
„ *pubescens* Poepp. et Endl. 10.
„ Riedeliana Nees 12.
„ *rotundifolia* Poepp. et Endl. 9.
„ Schottiana Pohl 12.
„ Selloviana Nees 10.
„ *sparatteria* Poepp. 11.
„ *Sphingeria* Mart. 11.
„ *strigosa* Poepp. 12.
„ tomentosa Poepp. 12.
„ Velloziana Mart. 11.
MONOCHILEAE 171.
Monochilus Fisch. et Mey. 171.
„ gloxinifolius Fisch. et Mey. 172.
Nelsonia R. Br. 14.
„ Pohlii Nees 15.
NELSONIEAE Endl. 13.
Neovedia (Neowedia) Schrad. 27.
„ *affinis* Schrad. 30.
„ *Neesiana* Mart. 37.
„ *speciosa* Mart. 30.
„ *speciosa* Schrad. 30.
Nephrandra Cothen. 294.
Oepata Rheede 301. 306.
Omphalococca Willd. 277.
„ *cornifolia* Willd. 287.
Orgibâo Bras. 200.
Orthotactus Nees 131.
„ aequilabris Nees 134.
„ Arnottianus Nees 132.
„ ciliatus Nees 135.
„ Felisbertianus Nees 132.
„ glandulosus Nees 132.
„ montanus Nees 134.
„ Pohlianus Nees 134.
„ roseus Nees 133.
„ strobilaceus Nees 133.
„ venosus Nees 133.
Pachystachys Nees 99.
„ Riedeliana Nees 99.
Pedicularis sessilis Vell. 22.
Pentstemonacanthus Nees 159.
„ modestus Nees 159.
Perama Aubl. 308.
Petrea Houst. 271.
„ Blanchetiana Schauer 273.
„ *dentata* Spreng. 278.
„ denticulata Schrad. 274.
„ insignis Schauer 276.
„ Martiana Schauer 276.
„ *oblonga* Spreng. 278.
„ racemosa Nees et Mart. 275.
„ *retusa* Presl 275.
„ *serrata* Presl 275.
„ subserrata Cham. 275.
„ *volubilis* Gaertn. 274.
„ volubilis Jacq. 273.

Petrea *volubilis* Jacq. 275.
PETREAE 271.
Poecilocnemis Mart. 79.
„ macrocnemis Mart. 64.
„ *Minarum* Mart. 17.
„ *multiflora* Mart. 81.
Porphyrocoma lanceolata Mart. 134.
Priva Adans. 177.
„ Bahiensis DC. 179.
„ echinata Juss. 179.
„ *lappulacea* Pers. 179.
„ *virgata* Spreng. 223.
Psilogyne DC. 294.
„ *viticifolia* DC. 297.
Pyrostoma F. W. Meyer 294. 300.
„ *ternata* F. W. Meyer 302.
Rhytiglossa Nees 118.
„ amazonica Nees 127.
„ Anagallis Nees et Mart. 119.
„ angustifolia Nees 121.
„ axillaris Nees 122.
„ campestris Nees 118.
„ Caracasana Nees 127.
„ chamaedryoides Nees 123.
„ cordifolia Nees 121.
„ dasyclados Mart. 126.
„ divergens Nees 128.
„ distorta Nees 125.
„ genuflexa Nees 121.
„ Ilhensis Moric. 122.
„ laeta Nees et Mart. 126.
„ laevilinguis Nees 120.
„ lavandulaefolia Nees 124.
„ leucophloea Nees 129.
„ linearis Nees 125.
„ longiflora Nees 128.
„ menthoides Nees 122.
„ Meyeniana Nees 121.
„ oblonga Nees 124.
„ obtusifolia Nees 120.
„ paniculata Nees 129.
„ pauciflora Nees 123.
„ pectoralis Nees 128.
„ Piauhiensis Nees 124.
„ Poeppigiana Nees 123.
„ repens Nees 119.
„ sarmentosa Nees 119.
„ symphyantha Nees 125.
Riedelia Cham. 219. 232.
„ *lippioides* Cham. 232.
Ruellia Linn. 55.
„ *acutangula* Nees 58.
„ alba Nees 55.
„ *alopecuroidea* Vahl 72.
„ *barbata* Vahl 21.
„ *Brasiliensis* Mart. 29.
„ *coccinea* Vahl 63.
„ *comosa* Vell. 89.
„ *curviflora* Nees et Mart. 62.
Ruellia *diffusa* Vell. 15.
„ *filicifolia* Salzm. 22.
„ *formosa* Ait. 62.
„ *fulgida* Andr. 59.
„ *geminiflora* H.B.K. 40.
„ *geniculata* Vell. 76.
„ *glabrata* Hb. Petrop. 29.
„ *grandiflora* Blanch. 30.
„ *grandiflora* Salzm. 31.
„ *hirsuta* Vell. 40.
„ *humilis* Pohl 40.
„ hygrophila Mart. 56.
„ *Japurensis* Mart. 29.
„ *lactea* Cav. 49.
„ *liturata* Hb. Berol. 29.
„ *macrantha* Mart. 37.
„ *macrophylla* H.B.K. 59.
„ *magnifica* Mart. 37.
„ ochroleuca Mart. 56.
„ *odorata* Vell. 87.
„ *ovata* Willd. 49.
„ *pilosa* Vell. 37. 45.
„ *porrigens* Mart. 41.
„ *prismatica* Vell. 85.
„ *Puri* Mart. 35.
„ *quadrangularis* Vell. 91.
„ *Quitensis* Schlechtd. 25.
„ *rosea* Mart. 61.
„ *solitaria* Vell. 29.
„ *speciosa* Mart. 30.
„ *speciosa* Schott 37.
„ *strepens* Swartz 40.
„ *subdentata* Klotzsch 33.
„ *sylvaccola* Mart. 60. 62.
„ *tetragona* Link 55.
„ *verticillata* Spreng. 21.
„ *vincoides* Willd. 36.
„ *Vindex* Mart. 42.
„ *violacea* Ruiz 29.
„ *viscidula* Mart. 45.
„ *viscosa* Pavon 25.
RUELLIEAE Endl. 23.
Salva Bras. 236.
Sarotheca Nees 113.
„ elegans Nees 114.
„ scabra Nees 114.
Sceura Forsk. 306.
Schaueria Nees 102.
„ calycotricha Nees 103.
„ gonyostachya Nees et Mart 106.
„ hirsuta Nees 103.
„ humuliflora Nees et Mart. 102.
„ lachnostachya Nees 105.
„ lophura Nees et Mart. 104.
„ macrophylla Nees 105.
„ malifolia Nees 103.
„ marginata Nees 102.
„ Maximiliani Nees 106.
„ paniculata Nees 106.
Schaueria Schottii Nees 107.
„ sulfurea Nees 104.
„ virginea Nees 105.
Sebastiano-Schaueria Nees 158.
„ oblongata Nees 159.
Sericographis Nees 107.
„ acuminata Nees 109.
„ Clausseniana Nees 111.
„ cordata Nees 108.
„ hirsuta Nees 112.
„ monticola Nees 111.
„ palustris Nees 110.
„ parabolica Nees 111.
„ pauciflora Nees 110.
„ polita Nees 109.
„ rigida Nees 108.
„ scandens Nees et Mart. 109.
„ Sellowiana Nees 111.
Shuttleworthia Meissn. 180. 193.
„ *dissecta* Walp. 194.
„ *pulchella* Meissn. 193.
„ *Selloi* Walp. 194.
„ *tenera* Walp. 193.
Simonisia Nees 144.
„ asclepiadea Nees 145.
„ Riedeliana Nees 145.
„ rosea Nees 144.
Siphonacanthus Nees 45.
„ densus Nees 47.
„ diffusus Nees 46.
„ erythropus Nees 47.
„ pubens Nees 46.
„ repens Nees 47.
„ rubiginosus Nees 46.
„ villosus Nees 46.
Spirostigma Nees 83.
„ hirsutissimum Nees 84.
Stachyacanthus Nees 65.
„ Riedelianus Nees 66.
Stachytarpha (Stachytarpheta) Vahl 197.
„ ajugaefolia Schauer 215.
„ canescens H.B.K. 205.
„ Cayennensis Cham. 200.
„ Chamissonis Walp. 209.
„ coccinea Schauer 207.
„ commutata Schauer 216.
„ crassifolia Schrad. 206.
„ dichotoma Vahl 199.
„ discolor Cham. 218.
„ elatior Schrad. 203.
„ gesnerioides Cham. 208.
„ *gibberosa* Rchbch. 200.
„ glabra Cham. 211.
„ glauca Schauer 213.
„ *hirsuta* Jacq. 206.
„ *hirsutissima* Link 205.
„ hispida Nees et Mart. 214.
„ *integrifolia* Walp. 213.
„ *Jamaicensis* Gardn. 200.

STACHYTARPHA lactea Schauer 202.
„ lacunosa Mart. 218.
„ lanata Schauer 217.
„ Lychnitis Mart. 217.
„ lythrophylla Schauer 204.
„ Martiana Schauer 212.
„ Maximiliani Schauer 205.
„ pachystachya Mart. 214.
„ *palustris* Schott. 203.
„ Pohliana Cham. 210.
„ polyura Schauer 201.
„ *Pseudochascanum* Walp. 196.
„ quadrangula Nees et Mart. 206.
„ reticulata Mart. 209.
„ rhomboidalis Schauer 212.
„ sanguinea Schauer et Mart. 204.
„ scaberrima Cham. 207.
„ Schottiana Schauer 202.
„ Sellowiana Schauer 218.
„ speciosa Pohl 210.
„ *triphylla* Walp. 213.
„ trispicata Nees et Mart. 211.
„ *urticifolia* Sims. 200.
„ *veronicifolia* Cham. 201.
„ *villosa* Cham. 216.
„ villosa Schauer 216.
„ viscidula Schauer 215.
STEMONACANTHUS Nees 53.
„ angustior Nees 54.
„ hirsutus Nees 53.
„ multiflorus Nees 54.
„ salviaefolius Nees 54.
„ Sellovianus Nees 54.
STENANDRIUM Nees 73.
„ aurantiacum Nees 78.
„ decoratum Nees 79.
„ diphyllum Nees 75.
„ hirsutum Nees 77.
„ igneum Nees 78.
„ Mandioccanum Nees 76.
„ obtusifolium Nees 78.
„ Pohlii Nees 75.
„ Riedelianum Nees 76.
„ serpens Nees 77.
„ *speciosum* Nees 81.
„ tenellum Nees 77.
„ trinerve Nees 75.
„ villosum Nees 77.
„ venatum Nees 79.
STENOSTEPHANUS Nees 91.
„ lobeliaeformis Nees 92.
STEPHANOPHYSUM Pohl 49.
„ angustiflorum Nees 51.
„ asperulum Mart. 52.
„ *attenuatum* Mart. 82.
„ brevifolium Pohl 50.
„ ciliare Nees 52.
„ cordifolium Nees 51.
„ flavum Nees 51.
STEPHANOPHYSUM hirsutum Mart. 50
„ longifolium Pohl 50.
Stiftia elegans Pohl 17.
STROBILORHACHIS Klotzsch 84.
„ Blanchetiana Nees 85.
„ *glabra* Klotzsch 85.
„ *hirta* Klotzsch 87.
„ prismatica Nees 84.
SYNANDRA Schrad. 88.
„ *ignea* Schrad. 78.
TALIGALEA Aubl. 291.
TAMONEA Aubl. 176.
„ juncea Schauer 178.
„ *lappulacea* Poir. 179.
„ *mutica* Sw. 177.
„ spicata Aubl. 177.
Tarumá Bras. 298. 302.
TELIOSTACHYA Nees 71.
„ Cataractae Nees 72.
„ diffusa Nees 72.
„ lanceolata Nees 74.
„ lopecuroidea Nees 72.
„ microcarpa Nees 73.
THUNBERGIEAE Endl. 9.
THYRSACANTHUS Nees 97.
„ amplexicaulis Nees 98.
„ barlerioides Nees 97.
„ dissitiflorus Nees 98.
„ ramosissimus Moric. 98.
TYLOGLOSSA Hochst. 115.
„ adenostachya Nees 117.
„ chrysotrichoma Nees 116.
„ ciliata Nees 116.
„ flexuosa Nees 116.
„ genistiformis Nees 115.
„ glandulosa Nees 117.
UPATA Adans. 301. 305.
Urgevâo Bras. 200.
UWAROWIA Bunge 180. 193.
VERBENA Linn. 180.
„ alata Cham. 190.
„ *Arraneana* Hort. 183.
„ Bonariensis Linn. 189.
„ *Bonariensis* β. Hort. 189.
„ *Brasiliensis* Vell. 189.
„ *Buchnera* Vell. 185.
„ *Cajanensis* Rich. 201.
„ *Caracasana* H.B.K. 189.
„ chamaedryfolia Juss. 181.
„ *Chamissonis* Walp. 188.
„ *cunea* Vell. 183.
„ *dentata* Vis. 222.
„ *dichotoma* Ruiz. et Pav. 200.
„ dissecta Willd. 194.
„ *Doniana* Steud. 188.
„ ephedroides Cham. 191.
„ erinoides Lam. 194.
„ filicaulis Schauer 192.
„ *Fluminensis* Vell. 196.
VERBENA *glabrata* H.B.K. 189.
„ *globiflora* L'Hérit. 236.
„ *gracilis* Cham. 188.
„ *gratissima* Hook. et Gill. 322.
„ hirta Spreng. 186.
„ humifusa Cham. 185.
„ incisa Hook. 183.
„ intermedia Gill. et Hook. 188.
„ *Jamaicensis* Vell. 200.
„ *lanceolata* Willd. 189.
„ *lappulacea* Linn. 179.
„ *ligustrina* Lag. 222.
„ litoralis H.B.K. 189.
„ lobata Vell. 185.
„ marrubioides Cham. 184.
„ *megapotamica* Spreng. 183.
„ *Melindres* Gill. 182.
„ *melindroides* Cham. 182.
„ *melissoides* Sweet. 182.
„ *Montevidensis* Spreng. 187.
„ *multifida* R. P. 194.
„ *nodiflora* Linn. 238.
„ *odorata* Meyen 194.
„ officinalis Linn. 191.
„ ovata Cham. 187.
„ phlogiflora Cham. 182.
„ pinnatisecta Schauer 192.
„ *Platensis* Spreng. 184.
„ *Pseudogervâo* St. Hil. 196.
„ *pulchella* Sweet 193.
„ *quadrangularis* Vell. 189.
„ *rigida* Spreng 188.
„ *rugosa* G. Don 188.
„ sagittalis Cham. 190.
„ *scaberrima* Cham. 188.
„ *scordioides* Cham. 184.
„ *Selloi* Spreng. 194.
„ stellarioides Cham. 187.
„ strigosa Cham. 186.
„ tenera Spreng. 193.
„ *tenuis* Steud. 188.
„ teucrioides Gill. et Hook. 184.
„ thymoides Cham. 193.
„ *triphylla* L'Hérit. 221.
„ *Tweedieana* Niven. 182. 183.
„ venosa Gill. et Hook. 188.
„ *veronicaefolia* Sm. 182.
„ *virgata* Ruiz. et Pav. 223.
VERBENEAE 171.
VERBENACEAE Juss. 169.
VITEX Linn. 294.
„ Bahiensis Schauer 295.
„ *bignonioides* H.B.K. 298.
„ *Brasiliensis* Mart. 299.
„ cymosa Rert. 296.
„ Gardneriana Schauer 296.
„ hypoleuca Schauer 299.
„ Montevidensis Cham. 297.
„ multinervis Schauer 297.

VITEX polygama Cham. 300.
„ *rufescens* Juss. 300.
„ Sellowiana Cham. 298.
„ *Tarumá* Mart. 298.
„ triflora Vahl 301.
„ Vauthieri DC. 300.
VITICEAE 277.
VITICES Juss. 169.
VOLKAMERIA Linn. 290.
VOLKAMERIA aculeata Linn. 290.
Zahlbrucknera achyranthoidea Pohl 72.
„ *conferta* Pohl 21.
„ *fruticosa* Pohl 16.
„ *longifolia* Pohl 21.
„ *Maranhonis* Pohl 25.
„ *micrantha* Pohl 22.
ZAPANIA Scop. 219. 221. 231.
„ *citriodora* Lam. 221.
Zapania Echinus Nees et Mart. 308.
„ *globiflora* Poir. 236.
„ *lantanoides* Lam. 236.
„ *lappulacea* Lam. 179.
„ *nodiflora* D. Don 238.
„ *nodiflora* Lam. 238.
„ *odorata* Pers 236.
„ *odoratissima* Scop. 236.
„ *virgata* Poir. 223.

MONOCHILUS gloxinifolius.

32. Fig. 2.

CASSELIA Mansoi.

33.

BOUCHEA laetevirens.

STACHYTARPHA sanguinea.

STACHYTARPHA speciosa.

LIPPIA lycioides.

I. LIPPIA stachyoides. II. LIPPIA hirta. III. LIPPIA Chamissonis.

I. LIPPIA betulaefolia.

II. LIPPIA microcephala.

39.

LIPPIA rotundifolia.

LIPPIA lasiocalycina.

LIPPIA rhodocnemis.

LIPPIA hederaefolia.

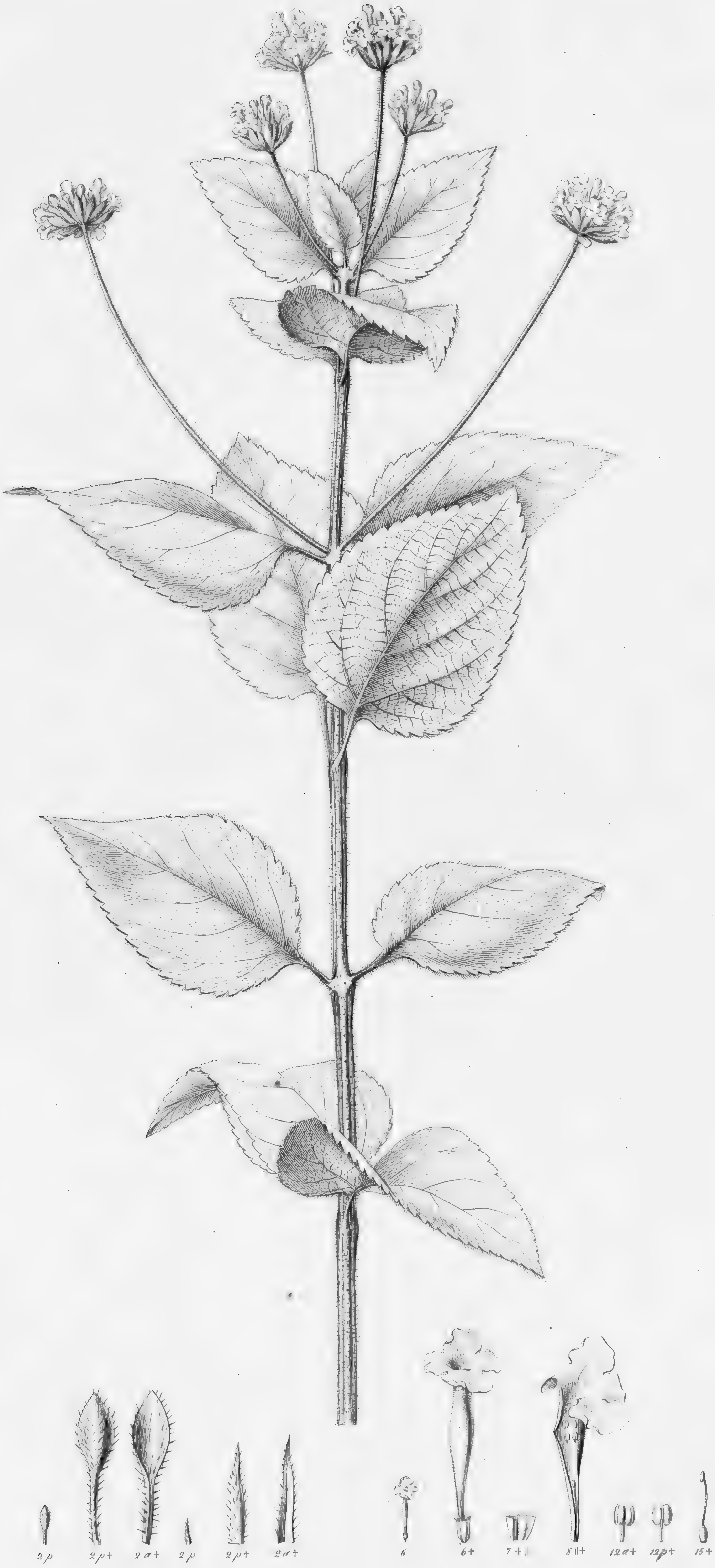

LANTANA mixta.

LANTANA brasiliensis.

I. LANTANA lilacina. II. LANTANA undulata.

I. PETREA Blanchetiana.

II. PETREA subserrata.

I. PETREA Martiana.

II. PETREA insignis.

AEGIPHILA cuspidata.

AMASONIA lasiocaulos.

VITEX triflora.

PRIVA bahiensis.